UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antonini Liberalis Transformationum congeries

Antoninus <Liberalis>

Basileae, 1568

VD16 A 2960

urn:nbn:de:hbz:466:1-70288

Visual Library

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Th. 5958.

ZZ. 219.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

+

Ex liberali munificentia Reverendissimi, ac Illustrissimi D. Domini Nicolai Everhardi De Schnetlage, Cathedralium, Ecclesiarum Hildes. et Osnab. Canonici Capitularis alteram hanc Compositionis lauream in publico Gymnasii Hildesiensis theatro impetravit ingenuus, Pius, maximaeque Spei adolescens Antonius Fechteler ex Falkenhagen ex Infima ad alteram Grammaticae Classem ascensurus.

27 Septemb.

1757

Jacobus Zurmühlen S.S.
p.t. Coll. Rector mppria

ANTONINI LIBERALIS TRANSFORMATIONUM congeries.

PHLEGONTIS TRALLIANI de Mirabilibus & longæuis Libellus.

EIVSDEM De Olympijs fragmentum.
APOLLONII Historiæ mirabiles.
ANTIGONI Mirabil. narrationũ congeries.

M. ANTONINI *Philosophi Imp. Romani, de vita sua Libri XII. ab innumeris quibus antea scatebant mendis repurgati, & nunc demum verè editi.*

Rudolphi Diepsoldij.

Græcè Latineq; omnia, GVIL. XYLANDRO August. interprete: cum Annotationibus & Indice.

Bibliothecæ [illegible] coll
P. P. Paderbornensis Soc. Jesu
1790.

BASILEAE, per Thomam Guarinum,
M. D. LXVIII.

Edit. Princeps
liber longe rarissimus
Eb. 748
Bd.

Εἰς Ὕλερμον τὸν Ξύλανδρον Σεβαστοπολίτην, Κ. Ο.

Οὐδὲν-ἄτερ ξύλων-ὁ-βίος Ξύλανδρε καὶ
ἀνδρῶν,
Ξύλα καὶ ἄνδρες ἄνευ ὠδὲν ἔασι βίος.
Δόρατα σεῖο πέλει μουσέων χαρίτων τε γενέθλη,
Ἀνέρες οἱ μούσης καὶ χαρίτεσσι φίλοι.
Καί σύγε δορατέων μεθέπων σέθεν ὄνομ' ἀπ' ἀνδρῶν,
Δόρειος τελέθεις ἴσσος ἀρηϊφίλοις.
Τοὔνεκ' ἔπος κάλλιστον ἐμοὶ σὺν ἀείσατο μούσης
Οὐδὲν-ἄτερ μουσέων ἠὲ χαρίτων-ὁ-βίος.

Ὁ-βίος βροτῶν θεοῖσ
Ἄτερ-θέλγει ἀμβρότοιο.

GVILIELMVS XYlander Augustanus, ALBERTO ASTETEN, Georgij V. C. F. adolescenti optimę indolis atque spei, S. P. D.

QVos ad te, *ALBERTE* carissime, mitto Libellos, eos Græcos ex vetustissimis mębranis, rarissimo, mihiq3 aliàs nũquã uiso literaru genere cõscriptis, liberali permissu Illustrissimi optimiq3 PRINCIPIS ac Domini mei, in cuius bibliotheca is codex abs me erat repertus, transcriptos, superiore anno, cum ociosus Augustæ essem, in Latinum sermonem transtuli. De quibus edendis in lucem cum cogitarem, simul venit mihi in mentem M. Antonini de vita sua librorum, quos (quanquam ἐκλογὰς potiùs operis, quàm ipsum opus, ipsosq3 integros libros esse iudico) ante annos ferè nouem à me Latinos factos ad patrem tuum, virum omni vera laude cumulatissimum, officij causa emiseram. Quæ mea lucubratio cum (quod

in promtu est cuiuis videre atq; iudicare) fœde esset incuria operarum typographicarũ deprauata, itaq; planè edita, vt pro non edita censeri optimo iure posset, iampridem cogitaram de remedio ei malo faciẽdo. Postquã autem de cæteris, quæ dixi, opusculis tibi dedicandis constitutum apud me fuit, illico ea mihi ad animum acciderunt, quæ me facilè impellerent, vt his Antoninum meum adiungerem. Cùm enim ex eodem omnia hæc opuscula penu sint deprompta, (nam Antonini exemplum quo vsus sum, de Palatini Electoris Illustrissimi inclytæ memoriæ OTHONIS HENRICI, & bibliothecæ libro fuisse transsumtum, Gesnerus, vir incomparabilis doctrinæ, ac humanitatis, et cuius morte non maiorem dolorem boni ceperũt, quàm damnum fecit res pub. literaria, affirmauit.) idemq; ijs interpres, tametsi diuersis temporibus, contigerit: commodè videbantur eodem etiam volumine compræhensa, vnius typographi opera, in manus hominum peruẽtura. præsertim cùm, sicut prior lucubratio patris tui auspicijs in publicum prodijsset, ita poste-

rio-

riorem ego tibi, amoris ſtudijq; erga te mei palàm teſtificandi gratia dedicare animum induxiſſem. Ad Antoninum quod attinet, ne quis iniquior cramben à me bis apponi eandem putet, emendaui Præfationẽ, Græca Latinaq; autoris verba, Annotationesq;: neq; à mendis modò repurgaui, ſed & nonnulla loca translationis meæ recognita correxi, Annotationumq; auxi: vt nunc quidem multis modis verior ac ornatior prodeat Antoninus noſter. Sunt quædam in eo Libro quæ prorſus non attingere videbatur præſtare, quàm conijciendo aliena pro Antoninianis fortaſsis ingerere. Ipſum quidem Opus abs te alienum putare non potes, cum patrem tuum dominum agnoſcat: & eo legendo pulcerrimas inuenies multas, tuæq; etiam ætati conuenientes ſententias, digniſsimas quæ à te memoriæ infigantur, inq; vſu vitæ obſeruentur. Sed de Antonino in præſentia ſatis. Quæ autem tibi dono damus, alibi adhuc ne nominari quidem audiui: vt vel nouitatis nomine gratioſa eſſe apud ſtudioſos librorum eſſe debeat. Neq; inſucunda poteſt eſſe eorum lectio, cùm ſint

narrationes rerum partim mirabiliũ ac prodigioſæ, partim falſæ etiam palàm, & quæ fidem omnem excedant. Neq; ego hîc diſputo de vſu huiuſmodi narrationum, quod alij multi uarijs ætatibus grauiter copioſéq; fecerunt, & iam pridem inepta illa quorundam moroſæ leuitatis hominum exploſa eſt ſententia, qui fabulas ſiue poëtarum, ſiue alias legi nõ debere contenderent. Dubium autem mihi non eſt, quin hiſce in libellis eruditi homines multa ſint deprehenſuri, cum quæ ad bonorum ſcriptorum intelligentiam conducant, tum quæ non ignorare ſit operæpreciũ. Verùm ego ijs commendandis ſuperſedeo eo libẽtiùs, quòd ipſi quaſi loqui pro ſe iam nunc, & ſibi gratiam lectorum captare beneficio meo videntur poſſe. Tibi autem, Alberte, eos inſcribere, ac ſub tuo nomine reip. literariæ hanc qualemcunq; acceſsionem fieri propterea volui, vt publicè conſtaret, te abs me non leuiter diligi atq; coli. Quod quidem meum ſtudium tibi non nobilia iſta ornamenta natalium & opum apud me conciliarunt, quæ ego tanti facio, quanti (opinor) debeo: hoc eſt,

neq;

neq̄ sperno, neq̄ admiror, neq̄ vllis veris bonis antepono. Sed cum tuam indolem expertus essem paternæ æmulam, cumq̄ tu non inuitus bonis literis discendis te dedisses: sicut coràm domi meæ institutum illud pulcerrimū opera, consilio, cohortationibusq̄ meis non dicam adiuui atq̄ promoui, sed conatus quidem sum, & volui certè ad id persequendum aliquid tibi adferre adiumenti: ita hoc ipso etiam munusculo confirmare tuum in præclarissimo proposito animum, teq̄ hortari vt strenuè pergas, laboresq̄ non magnos ob incomparabiles eruditionis commoditates alacriter constanterq̄ subeas atq̄ obeas, esse mei officij sum arbitratus. In præsentia nihil addam præter hæc duo. Vnum: Apud sani iudicij homines (quibus se non velle probare, belluinum est) tanti unumquenq̄ fieri, quanti sunt eæ res precij, in quibus is operam suam industriamq̄ ponit. Alterum: Quarum laudum gloriam adamaueris, quibus artibus eæ laudes comparantur, in ijs esse elaborandum. Intelligis quid velim. Reliqua cùm ex me non ita pridem copiosè tum è patre tuo, viro primario,

rio alijsq3 tibi verè fauẽtibus persæpe & crebrò tibi audire contigit: eaq3 tibi cordi fore, neque te spem de te conceptam falsurum, planè confido. Itaque id vnum restat, vt te valere iubeã: rogemq3, vt me vicissim ames. id quod te facere existimabo, si ita gratum tibi hoc meum munusculum esse intelligam, vt calcaris quasi vice in studijs literarum prosequẽdis apud te functum sit. Vale: Heidelbergæ, inter grauissimas occupationes, a. d. V. Kal. Sextil. Anno repræsentati Seruatoris M. D. LXVIII.

ANTO-

ANTONINI LIBERALIS Transformationum congeries.

GVILIELMO XYLANDRO Augustano interprete.

CTESYLLA Iulide Cei insulæ vrbe nata fuit, filia Alcidamantis. Hanc cùm Hermochares Athenienſis choreã agere vidiſſet Pythijs ad aram Apollinis Carthææ, (vrbs ea eſt inſulæ eiuſdem) amore eius eſt correptus. Itaq; in malum inſcripſit iuramentum, quo per Dianam iuraret virgo, ſe Hermochari Athenienſi nupturã: id malum abiecit in fanũ Dianæ, ſublatumq; id Cteſylla legit, lectoq; iuramento, præ pudore abiecit, neque æquiore tulit animo quàm Cydippe ab Acontio decepta. Cæterùm Hermochari petenti nuptias pactus eſt Alcidamas, laurumq; tangens Apollinem iurauit. Exacto autem Pythiorum tempo- *1. Cteſylla.*

 re, obli-

re, oblitus iuramenti, filiã alteri desponsit. Cum autem Cteſylla rem ſacram faceret in fano Dianę, repulſæ impatiens Hermochares eódem irrupit: & eo conſpecto, Cteſylla diuino impulſu amorẽ eius concepit: req; cum nutrice compoſita, noctu clam patre Athenas nauigauit, nuptięq; cum Hermochare ſunt perfectæ. In partu autem Cteſylla aduerſa vſa valetudine, deceſsit, dei voluntate, propter patris periurium. Cuius cadauer cum ad ſepulturam efferretur, colũba è ſandapila euolauit, corpusq; mortuæ nuſquã apparuit. Conſulenti porrò oraculum Hermochari, reſpõdit deus, vt apud Iulitas templum poneret, ſacrũ Veneri Cteſyllæ. Ceis etiam oraculum datum eſt: hiq; etiamnum Veneri ſacrificant, Cteſyllam eam appellantes, alij Cteſyllam Hecaergam.

II. *Meleagrides.* Oeneus Porthei F. Martis N. regnauit Calydone. ex Althæa Theſtij filia tulit filios, Meleagrum, Pherea, Agelaum, Toxeum, Clymenum, & Periphantem: filias Gorgem, Curimedam, Deianiram, Melanippam. Is cum primitias frugum pro regione dijs offerret, oblitus fuit Dianæ. quæ irata, aprum immiſit, qui & terram

terram vastauit,& mulros interfecit. Iccirco Meleager & Thestij filij virtute præstantissimos è Græcia conduxerunt, apri eius occidendi grátia. qui cùm conueniissent,& aprum necassent, Meleager carnes eius distribuit, caput autem & pellem sibi eximia præmij loco seruauit.Diana autem, ira ob cędem sacri apri aucta, rixam inter eos excitauit. Etenim Thestij filij ac reliqui Curetes pellem attrectauêre, dimidium præmiorum ad se pertinere dicentes : sed Meleager vi ea ademit, ac filios Thestij occidit.Hac occasione bellum inter Curetes & Calydonios ortum est : ad quod Meleager non exijt , iratus ob diras quibus ipsum mater propter fratrum necem deuouerat. Cum autem Curetes iam essent vrbem capturi, vxor Cleopatra ei persuasit, vt Calydonios tueretur. Egressus autem contra Curetas, perijt: cremata à matre face, quam ei Parcæ dederant. nã hoc fatum Maleagro dederant, vt tandiu viueret, quàm diu fax ista duraret. Reliqui etiam Oenei filij in pugna mortem oppetierunt: maximusq; apud Calydonios luctus Meleagri causa extitit. Sorores autem ad sepulcrum eius absq;

vlla

vlla intermissione fleuerunt, donec eas Diana virga tactas in aues mutauit, & in Lerum insulã deportauit, impositio Meleagridum nomine. atq; eæ etiamnùm certo anni tempore dicuntur Meleagrum lugere. Duæ autem de filiabus Althææ, Gorgo & Deianira feruntur formam non mutasse, beneficio Bacchi, cui eam gratiam Diana fecerit.

Hæc & præcedens narratio ex tertio libro Nicandri *de mutationibus, seu alterationibus formarum desumtæ sunt. Quæ sequitur,* Bœi *est, libro de Auium ortu, siue* Ornithogonia.

III. *Hierax.* Fuit apud Mariandynos Hierax, vir iustus, & illustris. is tẽpla Cereri posuit, primosq; ex ea fructus percepit. At postquam Teucri tempore legitimo sacra Neptuno non persoluerunt, sed ea præ negligentia omiserunt, indignatus Neptunus fruges eorum perdidit, ingẽtemq; à mari cetum ipsis immisit. Teucri cùm ceto simul & fami ferendo non essent, ad Hieracem miserunt, qui auxilium aduersus famem ab eo poscerent. isq; cùm triticum, tum alia misit alimenta. Irritatus eo facto Neptunus, ob suos ab eo honores diminutos, in auẽ ipsum con-

conuertit, quæ nunc Græcis Hierax, Accipiter Latinis dicitur. Mores quoque eius priſtinos prorſus immutauit: eum enim qui hominibus fuerat chariſsimus, volucribus inuiſiſsimum reddidit, & qui ab interitu multos homines vindicauerat, fecit vt is plurimas necaret aues.

IIII. Cragaleus.

Dryopis filius Cragaleus, in terra Dryopide habitabat, ad lauacra Herculis, quæ ferunt Herculem claua percuſſis montis tabulis aperuiſſe. Erat is Cragaleus iam prouecta ætate, habebaturq; à popularibus iuſtus ac prudẽs. Ad eum boues paſcentem accedũt Apollo, Diana, & Hercules, diſceptaturi cauſam de Ambracia Epiri. Apollo eam vrbem ſibi vindicabat, quia pater eſſet Melanei, qui Dryopum rex fuiſſet, belloq; totam Epirum cepiſſet: ac procreaſſet Eurytum & Ambraciam, à qua vrbi Ambraciæ nomen ſit factum: ſed & à ſe maxima in vrbem profecta eſſe beneficia. Suo enim iuſſu Siſyphi poſteros aduenisse, & bellum quod Ambraciotis erat contra Epirotas, confeciſſe. Torgum quoq; Cypſeli fratrem, ſuis motum oraculis, coloniã à Corintho Ambraciam deduxiſſe. Tum

Lis inter deos de Ambracia.

Ambra-

Ambraciotas ipsius ductos oraculis, cõtra Phalæcũ, qui tyrannidẽ eam in vrbẽ arripuisset, insurrexisse: ex eaq; occasione multos fuisse à Phalęco interfectos. in summa se in ea vrbe sæpe bellũ ciuile, rixas, & seditionẽ sedasse, & horũ loco ius iusticiamq; & leges introduxisse: atq; ob id hodieq; se ab Ambraciotis in festiuitatibus & publicis conuiuijs seruatorẽ Pythiũ cãtari. Diana verò litigare cũ Apolline desinens, petebat vt vltrò sibi Ambraciã concederet, quã hac ducta occasione sibi deposceret. Quo tempore Phalæcus eam tyrannide premebat, metusq; omnes ab eius cæde detinebat, se venãti tyranno catulũ leonis exhibuisse: quẽ cum is in manus sumsisset, leænam matrẽ è sylua erupisse, & in Phalæcũ impetu dato, pectus eius dilaniasse. ideo Ambraciotas seruitutis excusso iugo, Dianã principem placasse: venatricisq; Dianæ simulacro facto, ferã ei apposuisse. At Hercules cùm Ambraciam, tum vniuersam Epirum ad se pertinere ostẽdebat. Nam Celtas, Chaonas, Thesprotos, & vniuersos Epirotas bello, quod intulissent, à se subactos, quo tẽpore cõiunctis virib. sibi boues Geryonis adimere

mere essent aggressi. Aliquanto pòst colonos à Corintho veniſſe, qui pulſis Ambraciæ ciuibus vrbẽ denuò tenuerint. atqui omnes Corinthios esse ab Hercule ortos. His auditis Cragaleus vrbem Herculi adiudicauit. Apollo autem iratus, manu eũ corripuit, inq; saxũ mutauit, eo quo steterat loco. Ambraciotæ autẽ sacrificãt quidem Appollini seruatori: vrbem tamẽ Herculis esse, eiusq; liberorũ statuerunt. & post festũ Herculis, in hũc vsq; diẽ Cragaleo exta immolãt. Narrat Nicãder primo Alteratorũ libro, & Athanadas in Ambracicis.

Aegypius (vt est apud Bœũ libro de Auiũ ortu primo) Anthei F. Nomionis N. in extremis Thessaliæ habitauit finibus: charus fuit, et dijs ob pietatẽ & hominib. magnanimitatis iustitięq; causa. Is cũ vidisset Timandrã, amore eius captus est: cũq; viduã esse intellexisset, pecunia data impetrauit, vt ipsi ad se domum ventitanti corporis sui potestatẽ faceret. Aegrè id ferens Neophron Timãdræ filius, Aegypij æqualis: insidiasq; ei struens, multis donis Bulidem Aegypij matrem eò pellexit, vt cum ea domum suam deducta rem haberet. Horã deinde maturè cogno- V. Aegypius.

cognoſcens, qua ad Timandrá erat Aegypius vẽturus, ſuam matrem quacunq; occaſione domo emiſit, inq; eius locum matrem Aegypij introduxit, ſe ad eam rediturum ſimulans: itaq; ambobus impoſuit. Aegypius nihil eorum quę Neophron machinatus fuerat ſupputans, cũ matre corpus miſcuit, quam eſſe Timádram putabat. Eum ſomno iam captũ Bulis agnouit, arreptoq; gladio, oculos filio eruere, & ſeipſam necare ſtatuit. Apollinis interim volũtate ſomno Aegypius ſoluitur: intellectisq; Neophronis inſidijs, in cœlum ſublatis oculis, optauit omnia ſecum aboleri. Iupiter porrò eos in volucres mutauit, factiq; ſunt Aegypius & Neophron ægypij (id eſt, vultures) cognomines, minor tamen corpore Neophron. Bulis in mergũ abijt, eiq; Iupiter alimentum tale deſtinauit, vt nihil terra editum edat, ſed tantùm oculis piſcium, auium, aut ſerpentum veſcatur, quia filio Aegypio oculos erat ademtura. Timandra in parũ (ſiquidem is eſt Græcorum ægithallus) eſt mutata: neq; vnquam eodem loco hæ aues viſæ ſunt.

VI. *Periphas.* Terrigena fuit in Attica Periphas, natus

tus antequam terræ filius Cecrops exi-
steret. Is regnũ in priscos homines obti-
nuit, fuitq; iustus, diues, ac pius: & tẽpla
plurima condidit Apollini, plurimasq;
dijudicauit controuersias. neq; eum vl-
lus hominum culpauit, sed omnibus vo
lentibus electus fuit: atq; ob excellen-
tiam factorum eius, honores Ioui debi-
tos homines ad Periphantem transtule-
runt, eiq; templa & delubra posuerunt,
Iouisq; Seruatoris, Inspectoris, & Beni-
gni nomine coluerunt. Itaq; Iupiter suc-
censens, statuit totam eius domum ful-
mine comburere. Apolline autem de-
precante extremam familiæ eius perni-
ciem, à quo nimirum ipse coleretur: Iu-
piter Apollini hoc dans, in domum Pe-
riphantis venit, eumq; cum vxore ver-
santem offendens, vtraq; manu pressum
in aquilam commutauit: vxoremq; eius
orantem vt se quoq; in auem Periphan-
tis consuetudine vtentem verteret, pha-
nam, id est fulicam fecit. Periphanti
porrò ob pietatem qua inter homines
præstiterat, hoc honoris tribuit, vt rex
omnium auium esset, sacriq́ue custos
fulminis, & ad suum adiret solium. v-
xori autem Periphantis, vt auis ea ad

omnes actiones hominibus secunda appareret. *Indidem.*

VII. *Anthus.* Autonous Melanei F. ex Hippodamia filios nactus est, Erodium, Anthum, Schœneum, Acanthum: & filiam Acanthidem, quam forma pulcherrimam dij fecerunt. Habuit is Autonous equorum armenta plurima, eaq; pascebantur ab Hippodomia vxore & filijs eius. Cęterùm Autonoo plurimum agri possidenti nullus cum fructus perciperetur, ob culturæ neglectum, sed iuncos ei solum, spinasq; ferret: inde nomina filijs Acantho & Schœneo, filiæq; Acanthidi imposuit: maximumq; natu Erodium appellauit, quòd ipsum destituisset terra. Is Erodius armentorum equorũ studiosissimus, ea pastum in pratum compulerat. vnde cum ea Anthus expulisset, equæ à pabulo excluſæ in furorem versæ sunt: nactæq; Anthum deuorarunt, multa deos opem flagitantem. Et pater quidẽ Autonous præ dolore attonitus, equas abigere cunctatus est, itemq; adolescentis famulus. mater verò cum equabus depugnans ob corporis imbecillitatem pestem filio depellere non potuit. Cum autem hoc modo extinctum Anthum

thum deflerent, Iupiter & Apollo misericordia ducti, vniuersos in aues mutauerunt: Autonoum in ocnum, quòd pater ad ferendũ filio auxilium segnis fuisset: matrem in corydum, quod se aduersus equas armasset, pro filio propugnãs: ipsum autem Anthum, erodium: Schœneum, Acanthum, & Acanthyllida in aues pristinis suis nominibus insignes: famulum Anthi comitem itidem in erodium, sed pello longè minorem. atq; hic erodius nuspiam antho adsidet, neque anthus ephippa, quod ab equis pessimè fuisset tractatus. atq; etiamnum anthus equi vocem audiens fugit, simul eam imitans. *Indidem.*

VIII. *Lamia, siue Sybarin.*

In imo Parnasi versus meridiem mõs est (vt quarto Alteratorum libro Nicander narrat) Cirphis, ponè Crissam, inq; eo etiamnum antrum prægrande, in quo fera degebat olim ingens & monstrosæ magnitudinis adeò, quàm alij Lamiam, alij Sybarin nominabant. Ea fera singulis diebus in agros grassabatur, pecus homines q; rapiens. Iamq; Delphi de mutandis sedibus cogitabant, & oraculum consulebãt de loco in quem migrarent. Tum Deus, malo eos isto liberatum iri

pronunciauit,si manentes vellent ad antrum exponere puerum vnum de ciuium filijs. ipsi mãdata peragebant. Sorte ad hoc ductus est Alcyoneus, Dionij & Meganiræ F. quem vnum pater genuerat, & vultu & indole præditus eleganti. eum coronis redimitum, sacerdotes ad Sybaridis speluncam abduxerunt. At verò genij cuiusdã impulsu Eurybatus Euphemi F. ab Axio fluuio genus trahens, generoso animo iuuenis, à Curetide proficiscens, in Alcyoneum, cum is ad antrum duceretur, incidit: & amore eius correptus, scitatus causam viæ, indignum facinus se facturum putauit, si puerum ita miserè interfici sineret, neque ei pro viribus suis opitularetur. Itaq; Alcyoneo detractas coronas, suo imposuit capiti, seq; eius loco duci iussit. adductusq; ad antrum à sacerdotibus, irrupit, Sybarinq; è lecto vi abreptã in lucem protulit, ac de saxis pręcipitem egit. ea capite ad imos Crissæ processus allisо, eo è vulnere decessit. Cæterũ isto è saxo fons erupit: qui ab incolis Sybaris dicitur. Inde etiam Locri vrbẽ Sybarim condiderunt in Italia.

IX. *Emathides.* Iupiter (vt ibidem refertur) in Pieria con

cõgressus cũ Mnemosyna, Musas genuit. Regnabat eo tẽpore in Emathia Pierius indigena, eiq; nouem erant filiæ, quæ chorum suum Musis opposuerunt: certamenq; Musicum est in Helicone commissum. Quando autem filiæ Pieri canebant, omnia caligine obscurabantur, nihilq; ad choream obtemperabat. At Musarum cantu sistebatur cœlum, astra, mare, flumina: & Helico voluptate delinitus, ad cœlum vsq; crescebat: donec eum consilio Neptuni Pegasus inhibuit, verticem pede percutiens. Quoniam autem certamen iniuerant mortales, cum deabus, Musæ eas in aues transformarunt, numero nouem: quæ etiamnum inter homines nominantur, Colymbas, Iynx, Cenchris, Cissa, Chloris, Acalãthis, Nessa, Pipo, Dracontis.

X. *Minyades.*

Minyas Orchomeni F. habuit filias, Leucippam, Arsippam, & Alcathoëm. Hæ operum nimio studio arserunt, plurimumq; alias mulieres reprehenderũt, quòd vrbe relicta in montibus eæ baccharentur. Tandẽ Bacchus puellæ sumta forma, eas hortatus est, ne sacra & mysteria Dei desererent. cumq; animum nõ aduerterent, indignè ferens Bacchus, è

puella in taurum, leonem, & pardalim
4 est mutatus: fluxitq; ei ex * nectar &
lac. His prodigijs territę, paulo pòst sor-
tes in vrnam coniectas concusserunt: e-
xijtq; sors Leucippæ. Ea vouit Deo sa-
crificium, suumq; filium Hippasum ad-
iuuantibus sororibus dilaniauit. Inde pa
terna domo deserta, in montibus bac-
chatæ sunt, pastæq; hederam, smilacem,
& laurum: donec eas Mercurius virga
tactas, in volucres cõuertit, vespertilio-
nem, vlulam, & byzam. & hæ tres fugiũt
radios Solis.

Ibidem hoc narratur, & à Corinna.

XI. *Aëdon seu Luscinia.*

Pandareus (vt est apud Bœum in Or-
nithogonia) in agro Ephesio habitauit,
quo loco nunc iuxta vrbem est Prion.
Huic Ceres id largita est beneficij, vt vẽ-
ter eius cibis nunquam grauaretur, quã-
tumcunq; ingessisset. Fuit Pandareo fi-
lia Aëdon: eam duxit Polytechnus fa-
ber, Colophone Lydiæ habitans: pluri-
mumq; temporis suauiter vnà vixerunt,
vnico filio procreato, cui nomen Itys.
Fuerunt autem felices, quandiu deos
debito affecere honore. At postquam
inani voce gloriati sunt, magis se inui-
cem amare, quàm Iupiter & Iuno se mu-

tuò

tuò diligant: Iuno offensa eo dicto, Eridem ad eos misit, quæ contentionem operum inijceret ipsis. Paululum restabat Polytechno ad curulem sellam conficiẽdam, & Aëdoni ad pertexendam telam. itaq; hanc spõsionẽ coëunt, vt vter ipsorum celerius suum opus absoluisset, ei alter famulam daret. Citiùs telam pertexuit Aëdon, Iunone opus adiuuante. Cui inuidens victoriam Polytechnus, ad socerum proficiscitur, simulans se ab vxore missum ad adducendam secum sororem Chelidonem: & Pandareus nihil mali suspicatus, filiam Chelidonem ei committit. Ei Polytechnus in sylua virginitatem eripit: tonsoq; capite, alijs eam vestibus induit: mortemq; minatus, si quid horum vnquam Aëdoni indicasset, ita domum reuersus: eam vxori loco ancillæ, ex pacto tradit. Aliquandiu eam soror operis exigendis attriuit, donec Chelidonis cum vrna ad fontem prolixè suam deplorans calamitatem, à sorore exaudita est. Postquam se mutuò agnouerunt, & consalutauerunt, malum ilico Polytechno sunt machinatæ. Filium eius in frusta concideruntcarnes in ollam cõiectas coxerunt:

cumq; Aëdon vicino ſuo mandaſſet, vt Polytechnũ eas iuberet edere, ipſa cum ſorore ad patrem Pandareum peruenit, indicauitq; in quas deueniſſet miſerias. Polytechnus cognito, ſe de filij ſui carnibus epulatos fuiſſe, eas ad patrem vſque inſecutus eſt. At famuli Pandarei eum, quòd tantum familiæ Pandarei probrum intuliſſet, correptum inſolubili vinculo conſtrinxêre: corpusq; melle inunctũ, in paſcuum proiecerũt. vbi cum muſcæ adſidentes eum diuexarent, Aëdon ob priſtinam miſerata amicitiã, eas abigebat. Quod cum deprehendiſſent parentes & frater, odio concitati eam ſtatuerunt interficere. Sed Iupiter Pandareum miſeratus, antequam in domum eius grauiora inciderent mala, eos omnes perſonas in aues conuertit: quæ partim ad mare vſq; prouolarunt, partim in aërem ſubuolarunt. Pandareus mutatus eſt in haliæetum, mater Aëdonis in Alcyonẽ: ſtatimq; ſe in mare voluerunt deijcere, ſed Iupiter id prohibuit. atq; hæ aues nauigantibus ſunt ſecundæ. Polytechnus in pelecanem tranſijt, quòd ei Vulcanus fabrificanti ſecurim dediſſet. atq; ea auis fabris viſa

fauſta

fausta est. Frater Aëdonis vpupa extitit, quæ auis terra mariq; est auspicata: idq; magis si coniungitur haliæeto, aut alcyoni. Aëdon, quæ est luscinia, circum fluuios & nemora filium Ityn deplorat. Chelidonis hirundo facta est, hominum contubernalis, Dianæ consilio: quod inuita virginitatem amittens, plurimum inuocasset Dianam.

Nicander libro Alteratorum tertio, & Areus Laco in carmine cui Cygnus nomen est, id narrant quod sequitur.

Apollini è Thyria Amphinomi filiâ natus est Cygnus, facie formosa, morib. inelegantibus & agrestibus, nimio studio venationibus deditus. habitabat ruri inter Pleuronem & Calydonem. Multos habuit ob pulcritudinem amatores: quorum cum præ superbia admitteret neminẽ: mox omnibus inuisus, ab ijsq; est desertus, solo Phylio apud ipsum perseuerante. quanquam hunc quoq; non mediocribus affecit contumelijs. Exiterat sub id tempus apud Aetolos ingẽs leo, qui & in ipsos & in pecus grassabatur. hũc Cygnus iussit Phylium sine ferro interficere. idq; is in se recepit, leonemq; tali necauit astu. Cum sciret qua XII. *Cygnus.*

hora leo esset superuenturus, ventrem impleuit multo cibo ac vino. cumq; bellua appropinquaret, ea euomit. quæ leo famelicus deuorans, vini vi è stupido sopore obrutus. & Phylius brachio, cui vestem suam circumuoluerat, in os inserto leonem suffocauit: sublatumq; in humeros, ad Cygnum attulit. nomenq; apud homines illustre eo facinore sibi parauit. Sed Cygnus alium adhuc difficiliorem ei laborem iniunxit. Erant ea in regione vultures monstrosæ magnitudinis, qui multos homines interficiebant. hos eum viuos capere, & ad se perducere quauis ratione iussit. Dubitante Phylio quomodo hoc mandatum conficeret, diuinitùs euenit, vt aquila raptũ leporem, semianimemq; eódem deijceret, non perlatum ad nidum. Phylius direpto lepore, sanguine eius se impleuit, & humi procubuit. itaque vultures ad eum vt mortuum deuolarũt: quorum ille duos pedibus arreptos tenuit, atq; ad Cygnum pertulit. Tertiũ ei hic, prioribus adhuc magis arduum, imposuit laborem: taurum ab armento iubens manu abducere ad aram Iouis. Phylius cum perficiendæ huius rei rationem nullam

inue-

inueniret, Herculis auxilium implorauit. Voto facto, duo ei tauri apparuerũt, qui propter vaccam, quam vterq; ardebat, pugnantes cornibus se mutuò in terram prosternebant. cumq; elanguissent, Phylius alterum pede correptum ad aram vsq; attraxit. Voluntate autem Herculis * negligere mandata pueri. Accidit hoc grauissimum Cygno, quòd se, quod minimè opinatus erat fore, contemtum videret. itaq; præmœrore animi seipsum abiecit in Conopam lacum, videriq; inter homines desijt. Eodemq; etiam se Thyria mater, filij mortem non ferens, præcipitauit: amboq; in aues mutati sunt in lacu, Apollinis nutu. Ab ijs quoq; lacus Cygnea appellata est: ac tempore arationis multi ibi visuntur olores. Propè extat etiam Phylij monimentum. *

Meliteus, Ioue & nympha Othreide natus est. eũ mater, Iunonis metu, quòd cum Ioue concubuisset, in syluam exposuit. Puer Iouis voluntate seruatus, & ab apibus nutritus, adoleuit. In eum oues pascens incidit Phagrus, frater eius vterinus, Apollinis F. miratusq; molẽ corporis, magisq; etiam apum facinus, secũ XIII. Aspalis

eum

eum domum transtulit, magnoq; studio educauit : imposito Melitei nomine, quòd esset ab apibus nutritus. Venit ei etiam oraculi in mentem, quo illũ Deus aliquando salutem fratri ab apibus nutrito allaturum monuerat. Puer simulatq; virilem attigit ætatem, præclarè se gessit, plurimisq; vicinorum præfuit: & in Phtia vrbem Melitam condidit. Extitit ea in vrbe tyrannus violentus atque contumeliosus, cuius adeò nomen incolæ non edunt: peregrini Tartarum appellabant. is, si qua eius loci virgo ob formæ pulcritudinem celebraretur, vi eam ante nuptias abductam vitiabat. Atq; eo tum tempore ministros iusserat adducere sibi Aspalidem, Argæi non ignobilis viri filiam. quæ rei fama diuulgata, ante aduentum eorum quibus abducendi sui negocium erat datũ, seipsam suspendit. Facto adhuc latẽte frater puellæ Astygites iurat, priusquam sororis corpus deponeret, se in tyrannum vindicaturum. illico vestem Aspalidis induit, gladioq; ad siniſtrum latus abdito, quòd adolescens etiamnum esset, nemine sexũ è vultu agnoscente, in domum tyranni peruenit, eumq; nudum incustoditumq; inter-

interficit. Melitenſes Aſtygitem corona decorant, Pæanasq; accinendo deducunt. cadauer tyranni in flumen demergunt, quod ab eo vſq; tempore hodieq; Tartarum vocant. Corpus autem Aſpalidis ad honeſtam ſepulturā ſummo ſtudio requirentes, nuſpiam inuenire potuerunt, quòd id Deus de medio ſuſtuliſſet. Loco autem corporis ſtatua iuxta Dianæ ſtans apparuit: idq; ſimulacrum incolæ Aſpalidem vocant, Ameiletam, & Hecaergam: & quotannis virgines hœdum intactum in eius honorem, præcipitem dabant, quod & Aſpalis virgo ſeipſam ſuſpendiſſet.

Narratio eſt Nicādri, libro Mutatorū ſecundo.

XIIII. *Munichus.*

Moloſſorū rex fuit Munichus Dryātis F. vates egregius, idemq; vir iuſtus. Is è Lelanta filios habuit, Alcādrum, qui vaticinio patri præſtabat: Megaletorem, Philæum, filiamq; Hyperippam. Eos omnes ob probitatē dij dilexerunt. Quadam nocte eos latrones ſubitò in agris circumuenerunt. cumq; pugnæ impares de turribus ſe defenderent, ignemq; latrones domibus inijcerent: Iupiter habita eorū pietatis ratione, miſerrima morte perire non eſt paſſus, ſed in aues tranſmutauit.

mutauit. Et Hyperippa quidem, quoniã ignem fugiens, aquam ſubijt, facta eſt fulica. cæteri ex igne euolarunt, Munichus buteo; Alcãder orchilus factus. Megaletor & Philæus, quod ignem fugientes per parietẽ ad terrã ſe demiſiſſent, in exiguas auiculas abierũt: hic in eã quæ canis dicitur, ille in ichneumonem: mater in piponem, quę culices muliones legit. Cum hac bellũ eſt aquilæ & erodio, quorum oua confringit, dum quercum cædit propter culices. Viuuntq; vnà reliqui in ſyluis & latebris, fulica ad lacus & mare obuerſante.

XV. *Meropis.* Liberos habuit Eumelus Meropis F. ſuperbos & iniurioſos. Byſſa, Meropis, & Agron ij erant: habitabantq; Con inſulam Meropidem. Iis terra plurimos edebat fructus: quia hanc ſolam deorum venerabantur, ſolumq; diligenter colebant. His nulli erãt cum hominibus cõgreſsus, neq; vel in vrbem intrabant, vel ſolennes epulas & feſtos Dijs dies obibant. Nam ſiue puellæ ad rem Mineruæ ſacram faciendam inuitarentur, frater recuſabat, gratas cæſiæ deæ ſorores ſuas nigris præditas oculis negans, ſibiq; inuiſam omnino eſſe vlulam auem aiens: ſiue

siue ad Dianæ sacrificiũ vocarentur, deã se odisse dicebat noctambulam: siue ad Mercurij libationes, furem deum à se non honorari dicebat. Cum nullum maledicendi finem facerent, irati Mercurius, Minerua & Diana, ad eorum ædes peruenerunt, hæ virginum forma, ille pastoris habitum ferens, Eumelum & Agronem compellans ad conuiuium inuitabat, quòd ipse cum cæteris pastoribus Mercurio rem sacrã fecisset: simulq; hortabatur, vt Byssam & Meropidem in lucum Mineruæ & Dianæ ad æquales mitterent. Cum his auditis Meropis nomen Mineruæ afficeret contumelia, in auiculam vlulam ab ea mutatur. Byssa nomen suum retinuit, facta Leucotheæ auis. Agron audita re, veru arrepto accurrit: eum Mercurius transformat in charadriam (siue is Latinis est rupex) Eumelum quoq;, ob mutatum filium sibi conuicium facientem, in coruum nocturnũ seu cicumam conuertit, auem malorum nunciam.

Ex Bœi, de Auium ortu, libro primo.

XVI. *Oenoë.*

Apud Pygmęos puella fuit Oenoë, forma non contemnenda, cæterùm moribus inuenustis & superbis: & quæ nihil

neq;

neq; Dianam neq; Iunonẽ curaret. Nupta Nicodamanti, mediocri & probo ciui, filium peperit Mopsum: ob cuius natales Pygmæi vniuersi, beneuolentię ergò, plurimis eam donis affecerunt. Sed Iuno Oenoæ infensa, quæ nullo honore ipsam dignaretur, in gruem eam mutauit, collumq; in longum protraxit, altiuolantemq; auem fecit: interq; eam & Pygmæos bellum excitauit. Oenoë autem desiderio filij Mopsi, absq; intermissione domos circumuolitauit, quam Pygmæi omnes armis sumtis profligarunt. Atq; ab eo tempore in hunc vsque diem, inter Pygmæos & grues bellum est.

Ex eiusdem autoris & operis libro secundo. Quæ sequitur narratio, Nicandri est, de libro Mutatorum altero.

XVII. *Leucippus.* Filia Eurytij Spartonis Galatea, Phęsti nupsit Lãpro Pãdionis F. viro natalibus nõ obscuris, sed inopi. Is cũ vxor grauida esset, voto masculam sibi prolem expetens, edixit mulieri, si filiam peperisset, vti ne eam tolleret: simul ad oues pascẽdas digressus: Galatea filiam partu edidit. & miserta infantis, solitudinemq; familiæ reputans, insomnijs adstipulantibus, & ariolis pro filio eam educare iubentibus,

bentibus, Lamprum decepit, filium se enixam professa: puellamq; nomine Leucippi affectam, tanquam filius si esset, enutrijt. Cum adoleuisset puella, & ineffabili esset pulcritudine, metuens sibi à marito Galatea, cum res diutius tegi nõ posset, in fanum Latonæ confugit: multisq; à Dea precibus contendit, si filia in marem mutari posset: sicut Cænis Atracis filia, Neptuni voluntate in Cæneum Lapitham abijt: & Tiresias ob interfectos in triuio coëuntes angues, de viro mulier fuit factus: rursusq; virilem sexũ adeptus est, quia draconem sæpenumerò * Panastem autem & Hypermestram venditam pro muliere inuenisse precium: cum autem in virum esset mutata, alimẽta Aethoni patri attulisse. Cretensem quoq; Siprœtam mutatum, cum inter venandum lauantem vidisset Mineruam. Latona continenter lamentantem & deprecantem miserata est Galateam, puellamq; in puerum mutauit. Huius mutationis etiánum Phæstij meminerunt, Latonæq; Phytiæ sacrificant, quòd virilia puellæ creauerit: festumq; Ecdysia appellant, quòd peplum puella exuerit. Lex quoq; fert, vt in nuptijs

prius accumbant ad Leucippi statuam.

XVIII. *Aëropus.* Habitauit Thebis (quæ est Bœotiæ vrbs) Eumelus Eugnoti F. filiusq; fuit ei, Botres nomine. Pater magno opere Apollinem colebat. Quodam tempore Botres, cum ei sacris operanti adesset, cerebrum comedit, priusquam hostia esset aræ imposita. Id cum sensisset pater, per iram titionem ab ara raptum, capiti pueri impegit: qui sanguine defluente collapsus palpitauit. Mater & pater atq; famuli re conspecta, maximum sustulerunt luctum. Sed Apollo patris, à quo in honore haberetur, misertus, puerum in auem aëropum mutauit: quæ cum etiãnum in terra pariat, semper tandem volatum molitur.

XIX. *Fures.* In Creta fertur esse antrum apibus sacrum, in quo fabulantur Iouem à Rhea editũ partu: & vel deum, vel hominem quenquam præterire, est religio. Certo autem cuiusq; anni tempore plurimus cernitur ex antro effulgens ignis. fieriq; id fabulantur tum, cùm sanguis de Iouis partu efferuescit. Obtinent speluncam eam sacræ apes, Iouis nutrices. Hoc antrum intrare ausi sunt Laius, Celeus, & Cerberus, & Aegolius, quamplurimi mellis

mellis exhauriendi causa: & corporibus vndiq; ære obtectis, mel apum hauserũt, Iouisq; viderũt cunabula. Tum & æs circa eorum ruptum est corpora: & Iupiter intonuit, fulmenq; intẽdit. sed eum Parcæ ac fas inhibuerunt, quod Fas non esset eo loco quenquam mori. Ergo Iupiter eos omnes in auium naturam transtulit: ab ijsq; sunt genera auium, quæ Iaij, colœoi (id est graculi) cerberi, & ægolij vocantur. suntq; boni auspicij: & præ alijs rebus quod prædicũt perficiũt, eò quòd Iouis sanguinẽ viderunt.

Hæc, & præcedens narratio, Bœi est, ex eo quem proximè citauimus libro. Ibidem refertur, quòd & Simmias Rhodius Apolline commemorat. Apud Babylonem Mesopotamiæ vrbem habitauit Cleinis, vir dijs charus, ac opulentus: boum, asinorum, ouiumque diues. Hunc mirum in modum dilexerũt Apollo ac Diana: ac sæpe cũ istis dijs venit ad templũ Apollinis, quod est apud Hyperboreos, viditq; ei asinos immolari. Reuersus Babylonem, intendit ipsæ quoq; Hyperborico ritu Apollini sacrificare: asinorumq; magno numero victimas ad aram constituit. Superuenit XX. *Cleinis.*

Apollo,mortemq́; ſe ei illaturum minatus eſt, niſi hoc abſtineret ſacrificio : & pro more capras ſibi,boues, ouesq́; offeret.ita enim ſe aſinorum gaudere immolatione,ſi ea fiat in Hyperboreis.His minis territus Cleinis,aſinos ab altari abduxit: liberisq́; ſuis auditum ſermonẽ expoſuit. Erãt ei ex Harpa vxore filij tres, Lycius,Ortygius,& Harpaſus,ac filia Artemicha. Proinde Lycius & Harpaſus perficere ſacra iſta, ijsq́; ſe oblectare iubebant: Ortygius & Artemiche, quorũ ſententiæ etiam Cleinis adſtipulabatur, obediendum Deo pronunciabant. Sed Harpaſus & Lycius vi ſolutis aſinorum vinculis, eos ad aram compulerunt. Ibi Apollo in rabiem egit aſinos, ita vt Cleinin & liberos famulosq́; mordicùs perdere aggrederentur. Ii in extremo conſtituti periculo, Deorum fidem implorant. Atq; Harpam quidem & Harpaſum Neptunus miſeratus, in aues non mutatis nominibus conuertit. Latona autem & Diana ſtatuerunt ſeruare Cleinin, Artemicham, & Ortygium, quòd piaculi iſtius inſontes eſſent. Suis Apollo hanc gratiam dedit,vt hos,antequam morerẽtur, in aues commutaret. Cleinis factus

eſt

est Hypsiætos, quod aquilã altiuolantẽ significat, nomen auis post aquilã summæ, difficilis internosci: cum hæc interfectrix hinnulorũ sit fusco corpore, magna ac valida: aquila autem nigrior ac minor. Lycius in coruũ album abijt: deinde tamen Apollinis nutu factus est ceruleus, cùm primus de Coronide Phlegyæ filia iudicium detulisset, eam Alcyoneo esse nuptam. Artemiche piphinx facta est, auis Dijs hominibusq; grata. Ortygius ægithallus, quod patri persuasisset pro asinis capras Apollini immolare.

Ex eodẽ Bœi libro etiã hoc deprõptũ est. Thrasãa Martis, & Terduę, quæ Strymone nata fuit, filiã, Hipponus Tribali F. duxit. Eo ex coniugio nata est filia, nomine Polyphonte. Hæc re Venerea ignominiosè spreta, in montem se contulit, & consuetudine ludi ac studiorum Dianæ sociam se præbuit. Venus contemtu suarum rerum incitata, insanum illi vrsi amorem immisit: ita vt furore diuino percita, cum illo corpus miscuerit. Diana illo conspecto facinore, Polyphonten immenso est prosecuta odio, omnesq; in eam conuertit feras. Itaque metuens ne ab his dilaniaretur, in patris

XXI. *Polyphõte.*

domum se recepit: duosq; filios peperit, Agrium & Oreium (Agrestem, & Montanum diceres) maximos, & ingenti præditos robore. Hi & deorum & hominum contemtores erant: & si in peregrinum aliquem inciderent, eum domũ suam abductum deuorabant. Igitur ijs infensus Iupiter, Mercurium mittit, vt suo arbitratu in eos animaduerteret. Qui cum pedibus eos & manibus truncare cogitaret, Mars, quando ad ipsum Polyphonte genus suum referebat, ei istos supplicio exemit: & adiuuãte Mercurio, eos, homines cũ essent, in aues cõuertit. Polyphõte in Stygem mutata est, auem noctu canentem, cibi potusq; exsortem, caput deorsum, pedes imos sursum habentem, belli & seditionis hominibus nũciam: Oreius in leporem, semper mali ominis auem: Agrius in vulturem, quæ omnium auium est dijs hominibusq; inuisissima: eiq; perpetuũ sanguinis carnisq; humanæ indiderunt desiderium. Ancillam eorum fecerũt ipnã: eaq; naturam mutans, deos comprecata est, ne mala hominibus auis fieret. idq; impetrauit à Mercurio & Marte, cùm coacta quod domini mãdassent executa fuisset.

fuisset. Est auis bona euntibus ad venatum, aut conuiuium.

Euseiro, Neptuni & Eidotheæ nymphæ Othreidis F. Terambus fuit filius, in Melienſium terra domicilium habẽs, ad montis Othris radices. Is pecus, quod ei obtigerat copiosissimum, ipse pascebat, adiuuantibus nymphis, quòd eas in montibus canendo oblectabat. Fertur enim suę ætatis hominibus arte Musica antecelluisse, qui & bucolicis carminibus famam reperisset, & pastoralem ex arundinibus fistulam in montibus composuisset, lyraq́; primus hominum vsus esset, & plurimas elegantisimasq́; cantilenas composuisset. Eam ob rem aiunt apparuisse aliquando ei nymphas, & ad ictus pollicis Terambici saltasse. Pana verò beneuolentia adductũ, monuisse hominem, vt Othry relicto, greges in campo pascceret: inusitatum enim & incredibile frigus instare. At Terambus, qui iam inde à puero iactantia ea fuisset, vt à Deo sana priuatus ratione iudicari posset, greges ab Othry in planiciem depellere in animum nequaquã induxit: nymphas autem ingrato ac fatuo sermone est insectatus, non esse eas Iouis genus, sed XXII. *Terãbus.*

Dinasperchij natas dicens: & Neptunũ desiderio vnius de sororibus, Diopatræ nimirũ impulsum, reliquas radicib. terræ affixisse, inq; Alnos mutasse, dum eas cõcubitus satur dimiserit, pristinæq; naturæ restituerit. Hoc fuit Terãbi in nymphas conuicium. Paruo pòst tempore subitò gelu incidit, quo valles sunt adstrictæ, copiosaq; nix decidit, & oues Terambi vnà cum vijs ac arboribus perierunt. Nymphæ autem eum, iratæ ob maledictum, mutauerunt in cerambicem, quæ est auis ligniuora, conspiciturq; in lignis, curuis dẽtibus, malas semper mouens, nigra, oblonga, solidis alis, adsimilis magnorum Cantharorũ. vocatur bos ligniuorus, & apud Thessalos cerãbix. Hunc pueri pro ludo habẽt, caputq; amputantes circumferunt: quod simul cũ alis similitudinẽ gerit lyrę è testudine cõfectę. Ex Nicãdri libro de Immutatis 1.

XXIII. *Battus.*

Autores eius quã subijcimus narrationis sunt, præter eum quẽ iam nominauimus librũ, Hesiodus in magnis Eœis siue Oriẽtalibus, Didymarchus libro Metamorphoseon tertio, Antigonus Alterationibus, & Apollonius Rhodius in Epigrãmatis, vt Pãphilus libro primo ait.

Argus

Argus Phrixi F. & Permiele Admeto nata, filium habebāt Magnetē nomine, qui vicinam Theſſaliæ regionem incoluit: eam, cui ab eo Magneſiæ nomen homines fecerunt. Filius ei fuit Hymenæus, excellenti forma. Hunc cum Apollo canentem audiuiſſet, amoreq; eius correptus à domo Magnetis non diſcederet: Mercurius armento boum Apollinis, quod iuxta boues Admeti paſcebat, inſidias tendit. Ac primùm quidē canibus armēta ea cuſtodientibus, veternum anginamq; immittit: eæ oblitæ boum, cuſtodiæq; ſunt. Buculas ita Mercurius abigit duodecim, & boues iugi ignaros centum, taurumq; armenti virum. caudis ſingulorum aliquid ſylueſtris materię appendit, ad delenda boum veſtigia. agitq; armētum per Pelaſgos, Achaiam, Phthiotidem, Locridem, Bœotiam, Megarenſem agrū, indeq; in Peloponneſum per Corinthum & Lariſſam, Tegeā vſq;. inde ſecundum Lycæum & Mænalum montes profectus cum ijs eſt, & ſpeculā Batti. Habitabat is Battus in ſummo ſcopuli. cumq; iuuencorum qui præteragebantur vocem exaudiſſet, domo egreſſus, ſenſit eos eſſe furtiuos: pactusq;

est mercede silentium, de ijs reticendi. eam Mercurius iurato se nemini de his quicquam relaturum Batto stipulatur. Mercurius cum eas in spelũcam Prionis ad Coryphasium abdidisset compulsas, quæ est eregionè Siciliæ & Italiæ : ad Battum mutata forma reuertitur, periculum facturus, an is iuramentum esset seruaturus. data ergo mercedis loco chlæna, percõtatur, ánne furtiuas boues præteragi vidisset? Ibi Battus chlæna accepta indicium facit de bobus. Mercurius bilinguem eum esse indignè ferens, adacto baculo in saxum commutat, quod & frigori & æstui omni est obnoxium. Locus adhuc hodie ab ijs qui trãseunt, Batti appellatur specula.

XXIIII. *Ascalaphus.*

De eiusdẽ Nicãdri Operis quarto libro, etiã hoc desumsimus. Quo tẽpore filiã quærẽs Ceres vniuersam obiuit terrã, cõquieuit in Attica. eamq; magno æstro languẽtẽ Misma excipit: potũq; offert, in quo pulegium & farina aquæ erant permixta. quem cùm ob sitim Ceres confertim ebibisset, filius Mismæ Ascalabus in risum se conuertit: eiq; denuò lebetem profundũ, aut dolium afferri iussit. Ceres irata, quod reliquum potionis erat,

erat, ei infudit. isq; mutata natura in variegatam corpus bestiam ascalaphum abijt, dijs hominibusq; exosam. degit iuxta cloacas: & gratam Cereri rẽ præstat, qui eum interficit.

Indidẽ, & è Corinnę primo de Alteratis. Orion Hyriei F. in Bœotia, filias habuit Metiocham & Menippam. Hæ, quo tempore patrem Diana ex hominibus sustulit, apud matrem educabantur. Minerua porrò texẽdi artem eas docuit, Venus pulchritudine donauit. Cùm autem totam Aoniam inuasisset pestis, multiq; exanimarẽtur: missi sunt qui Apollinis Gortynij oraculum consulerent. Iis præcepit Deus, vt duos Eriunios deos demulceant: ac iram deûm placatum iri, si duę virgines ijs immolarentur. In ciuitate nulla virginum se ad satisfaciẽdum oraculo obtulit, donec ancilla id Orionis filiabus exposuit, ad telam sedentes. Eæ oraculo cognito, sponte sua pro omnibus mortem oppetere, priusquam popularis lues ipsas interficeret, delegerunt. Propterea cùm manes ter inuocassent, professæ se ipsis vltrò offerre victimæ loco, radio clauiculas percusserunt, ruptoq; iugulo in terram corruerunt. At

XXV. *Metiocha & Menippa.*

Pro-

Proſerpina & Pluto miſerati, virginum corpora è medio abſtulerunt, & eorum loco ſtellas de terra excitarunt, quæ cum apparuiſſent, in cœlum euaſerunt, eosq; Cometas appellãt. Cæterùm apud Orchomenum Bœotiæ vrbem omnes Aones illuſtre his virginibus templum dedicarunt, ijsq; quotannis pueri & puellę ſacra placandi cauſa offerunt dona: atq; etiamnum ab Aeolenſibus eæ Coronides virgines nominantur.

XXVI. *Hylas.* Ab eo ipſo Nicãdri libro. Hercules cũ Argonautis, à quib. erat dux creatus, nauigans, vnà ſecum duxit Hylam Ceycis F. adoleſcẽtem pulchrum. Vt ad fauces Ponti peruenerunt, & Arganthonea procurſus præteruecti ſunt, tempeſtate & fluctibus coortis, anchoras iecêre, nauemq; inhibuerunt. Præbuit tum heroibus Hercules cœnam: puerq; Hylas cum vrna ad Aſcanium amnem iuit, aquam ijs allatum. Quem vt viderunt nymphæ, eius fluuij filiæ, amore correptæ, hauriẽtem in fontem deiecerunt. Cum ad hunc modum è medio ſublatus Hylas fruſtra expectaretur, Hercules relictis heroibus vndiquaq; ſyluam perluſtrat, ſæpius inuocato Hyla. Nymphæ autem metuentes,

tes,ne apud se absconditum Hylam inueniret Hercules,puerum illum in Echo commutarunt: itaq; sæpe clamanti Herculi, vocem reddidit. Hercules cum diu multumq; quæsitum Hylam inuenire nequiret, ad nauim redijt, & cum heroibus abijt: Polyphemo ibi loci relicto, si quà is ei posset Hylam indagando reperire. Sed Polyphemus morte est præuentus. Incolæ autem in hunc vsq; diẽ Hylæ sacrificant iuxta fontem: eumq; nominatim sacerdos ter vocat, cui Echo ter respondet.

Ibidẽ & hęc narratio habetur. Thesei & Helenę, Ioue natę, filia fuit Iphigenia, eamq; soror Helenæ Clytæmnestra, Agamemnoni dicens, se eam peperisse. nã Helena fratribus auscultans, virginem se à Theseo discessisse aiebat. Cum exercitus Græcorum Aulide, nauigationis opportunitate destituẽte, detinerẽtur: significarunt vates, nauigationem expeditum iri, si Iphigenia Dianæ immoletur. Dedit eam Agamemnõ pro victima, rogatu Achiuorum. Ad altare adductam principes non sunt intuiti, sed aliò quiuis oculos auerterunt. Diana autem loco Iphigeniæ iuuencum ad aram sta- XXVII. *Iphigenia.*

tuit,

tuit,ipsa longissimè à Græcia in Euxinũ translata pontum, ad Thoantem Borysthenis F.nomenq; ei gẽti fecit Tauros, quia loco Iphigeniæ ad aram apparuisset taurus. ipsam autem * tẽpore venisset, transtulit Iphigeniam in Leucen ad Achillem: mutataq; natura, eam senectę mortisq; expertem diuam fecit, nomine in Oreilochiam conuerso: fuitq; vxor Achillis.

XXVIII. *Typhon.* Ex eodẽ libro duas quoq; insequẽtes narrationes petiuimus. Terrę filius fuit Typhõ, genius immẽso robore, mõstrosa forma. nam & capita plurima ei nata sunt, & manus, & alæ, & ex femoribus maxima serpentum volumina. omnis generis voces edebat: neq; eius vires quisquam subsistebat. Is Typhon imperiũ Iouis affectauit: impetumq; facientem nemo deorum substitit, sed omnes in Aegyptum fugam fecerunt, solis Minerua & Ioue relictis. Typho euestigiò deos est secutus: verùm illi calliditate vsi, effugerunt, habitu in bestias mutato: Apollo in accipitrem, Mercurius in Ibin, Mars in squamatum piscem, Diana in silurũ, Bacchus in caprum, Hercules in hinnulum, Mulciber in bouem, Latona in murem

rem araneum: alij, vt visum fuit, in alia. Vbi Typhonem Iupiter fulmine perculit, ardens Typhon in mare se ipsum abdidit, flammamq; extinxit. Iupiter autẽ non dimisit eum: sed montium maximum Aetnam ei iniecit, inq; extremitatibus custodem ei Vulcanum apposuit: isq; impositis in ceruices Typhonis incudibus: ferreas cudit massas.

XXIX. *Galinthias.*

Thebis Prœtus filiam habuit Galinthiadem, ludi & vitę sodalitate iunctam virginem Alcumenæ, filiæ Electrionis. Cum parturiret Alcmena Herculẽ, Parcæ & Lucina in gratiam Iunonis eam in doloribus detinuerunt, manibus suis constrictis sedentes. Ibi Galinthias verita ne ex doloribus moreretur Alcmena, ad Parcas & Lucinam accurrit, nuncians Iouis volũtate puerum ab Alcmena partu editum, actumq; esse de ipsarum honoribus. Ad hoc obstupuerunt Parcæ, statimq; manus dimiserunt. Illicò etiam Alcmena soluta doloribus, Herculem est enixa. Ad hoc Parcæ luctum instituerũt: & Galinthiadi, quòd mortalis deas decepisset, virginitatem ademerunt, inq; fraudulentã mutauerunt felem, vitamq; in penetralibus attribuerunt, fœdumq; coitum,

coitum,nam per aures concipit,& è collo eructatũ fœtum edit. Hãc vultus mutationem miſerata Hecate,ſacram ſibi eã miniſtram conſtituit. Hercules quoque adultus,memor beneficij,iuxta ædem ei ſacellum collocauit, remq; ſacram fecit. quæ etiamnum obſeruant Thebani: & ante ferias Herculis, primæ Galinthiadi ſacrificant.

XXX. *Biblis.* In Creta(vt eſt eiuſdẽ Operis libro ſecundo traditum) Miletus ex Apollinis & Acacallidis (quæ Minois erat filia) congreſſu eſt natus. eum mater Minois metu in ſyluam expoſuit: vbi eum lupi accedentes iuſſu Apollinis cuſtodiuerunt, ac per vices lactauerunt. Deinde bubulci ſuperueniẽtes ſuſtulerũt, ac domi ſuæ enutriuerunt. Puer vt adoleuit, pulcer ſtrenuusq; euaſit: Minosq; deſiderio impulſus eum violare intendit.ibi tum Miletus noctu conſcẽſo Lẽbo, conſulente Sarpedone, in Cariam profugit: vrbeq; ibi Mileto condita,Eidotheã Euryti Carum regis filiam in matrimoniũ ducit: natiq; ſunt ei gemini liberi, Caunus & Biblis,vnde etiamnum ſunt Caunus & Biblis Cariæ vrbes. Biblidẽ multi incolarum ambiuerunt, & qui in circum-

cumiacentibus vrbibus magni essent no minis. Quibus illa facilè spretis, infando amore Caunum deperire cepit. qui morbus, quandiu eum ipsa occultare potuit, fefellit parẽtes. Cum verò in dies magis vrgeret malus genius, noctu statuit se ipsam de saxo prȩcipitem dare: ac ad proximum digressa montem, adorta est sese præcipitare. Nymphæ autem misertæ eã detinuerunt: multoq; incusso somno, de mortali immortalem redegerunt, Biblidem nympham Hamadryadem nominantes: inq; suum sodalicium & contubernium adsciuerunt. Liquor qui è saxo illo destillat, in hunc vsq; diem ab incolis appellatur lacruma Biblidis.

Referam eodem ex libro aliud. Lycaon, is qui non aliunde migrasse, sed eo ipso quem incoleret loco editus ferebatur (quos Græci Autochthonas nominant) filios habuit, Iapygem, Daunium, & Peucetium. Hi collecta hominũ multitudine, ad Italię Adriam venerunt: pulsisq; Ausonibus, qui tum ibi habitabant, ipsi sedes posuerunt. Maior pars exercitus eorum constiterat ex aduenis, Illyricis atq; Messapijs. Itaq; cum & exercitũ & agrum in tres diuisissent partes, eisq; XXXI. *Messapij.*

de nominibus ducum nomina feciſſent Dauniorum, Peucetiorum, & Meſſapiorum: quod à Tarento erat regionis vſq; ad extrema Italiæ, Meſſapijs obtigit, in qua conditum eſt Brũduſium: quod autem iuxta * intra Tarentum, Peucetijs. interius his mare nauigabãt Daunij. Totam autem gentem vocarunt Iapyges. Geſta hæc ſunt multo ante Herculis expeditionem tempore. Viuebatur ea ætate pecoribus & paſcuis. Fabulantur ergo, in Meſſapiorum terra, ad locum cui Sacra ſaxa nomen, apparuiſſe nymphas Epimelidas, choros ducentes. pueros autem Meſſapiorum, relictis gregibus cũ ſpectaſſent choreas, dixiſſe, ipſos melius callere rationem choros ducendi. Fuit is ſermo Nymphis moleſtus, certatumq; de pręſtantia choreas ducendi inter partes aliquandiu: cum quidem pueri ſibi cum diuis eſſe certamen ignorarẽt, & ſe cum æqualibus mortalibus feminis cõtendere opinarentur. Erat puerorum ſaltandi modus ruſticus, vtpote paſtorum: at Nymphis omnia ad elegantiam ſubinde accreuerunt. Victisq; pueris, ita eos compellauerũt: Prouocaſtis, pueri, Nymphas Epimelides: Ergo væcordes, victi dabitis

dabitis pœnas. pueriq; eo quo conſtiterant loco, ad Nympharum fanum, in arbores ſunt mutati: hodieq; exauditur vox noctu ex ſylua, veluti eiulantium. Loco nomen eſt Nympharũ & puerorũ.

De libro primo eiuſdem. Dryops Sperchij fluuij F. ex Polydora, vna Danai filiarum, regnum obtinuit in Oeta: vnicamq; habuit filiam Dryopen, quæ patris greges paſcebat. Sed cũ eam ſummo opere amarent Hamadryades nymphę, ſuorumq; locorum ſociam adſciuiſſent, docuiſſentq; carminibus deos celebrare, & choros ducere: Apollo ea viſa, concubitum cum ea ardor ipſum inceſsit. Itaq; primùm ſe in teſtudinem cõuertit: quam cum, vt rem ludicrã, Dryope Nymphęq; tractarent, Dryope eam etiam in ſinum conderet, de teſtudine Apollo in anguem trãſijt: itaq; eam Nymphæ territę deſeruerũt, Apollo cũ Dryopa rem habet. Ea autem metus plena in domum patris confugit, nihilq; parentibus ea de re indicauit. Pòſt cum eam Andræmon Oxyli F. duxiſſet, puerum ex Apolline conceptum parit, Amphiſſum. Hic cùm virilem ætatem attigiſſet, omnibus præualuit: vrbẽq; ad Oetã cõ-

XXXII. *Dryope.*

didit, monti isti cognominem, ibiq; regnauit. Posuit & Apollini in Dryopide regione templum: in quod cum se contulisset Dryope, Hamadryades beneuolentia impulsæ eam rapuerunt, & in sylua occultarunt, loco eius alno excitata, ac ponè alnum fonte. At Dryope, naturæ mutatione de mortali facta est nympha. Amphissus, pro meritis Nympharū in matrem, templum ipsis condidit, primusq; cursus certamen confecit: quod incolæ hoc quoq; nostro tempore curāt. Mulierem eò accedere nefas est, quòd Dryopen à Nymphis sublatam duæ virgines incolis indicarunt: quas indignatione motæ Nymphæ, in abietes mutarunt.

XXXIII. *Alcmena.* Ex Pherecyde. Herculis posteros, ipso è mortalibus sublato, patria expulit, ac sibi regnum sumsit. Illi ad Demophontem Thesei F. profugi, habitauerūt in tetrapoli Atticæ. Eurystheus misso Athenas legato, bellum denunciat Athenienſibus, ni Heraclidas expellant: neq; ij bellum detrectant. Ergo Eurystheus in Atticam copias adducit, commissoq; prælio inter pugnandum óccidit: fusaq; est Argiuorum multitudo. Hyllus, & alij Hera-

Heraclidæ cum ipso, post mortem Eurysthei, Thebas vrbem incolũt. Interim & Alcmena annis confecta, obit. Quam cũ efferrẽt Heraclidę, (ij ad Electras portas habitabant, vbi & Hercules, in foro) Iupiter Mercuriũ mittit, mãdato vt Alcmenam suffuretur: eamq; in beatas insulas allatam, Rhadamanto det vxorem. Paret iussis Mercurius: & loco Alcmenæ, quam furtim abstulerat, lapidem feretro inijcit. Heraclidæ cum sandapilam gestantes mole grauarentur, depositam aperiunt, & pro Alcmena lapidem inueniunt, quem inde exemtum in luco constituerunt, vbi sacellum Alcmenæ est Thebis.

XXXIIII. *Smyrna.*

Smyrna, filia fuit Theiantis, Beli F. & Orithyiæ nymphę: nata in Libano Smyrna. Hanc ob pulcritudinem formæ plurimi, & ex vrbibus plurimis ambiuerũt. Illa multis artibus vsa est ad deludẽdam parentum voluntatem, & extrahendum tempus. etenim diro amore patrem deperibat: quem cum præ verecundia aliquandiu dissimulasset, victa tãdem Hippolytæ nutrici rem aperit. Hęc pollicita remedium se malo inusitato inuenturã, Theianti significat, puellam esse parentũ

fortunatorum filiam, quæ in ipsius cubile clanculũ venire cupiat. Theias (quippe insidiarum ignarus, sibi structurarũ) approbata re, domi suæ in lectum se in tenebris composuit : nutrix Smyrnam veste occultatam ei adduxit. Ad aliquod tempus latuit hoc tam fœdum & impiũ facinus, interimq; Smyrna vterum ferre cepit. At Theiantẽ cupido incessit cognoscendi quæ nam ea esset, quæ ex ipso concepisset : itaq; in domo ignem abdit. cumq; ad eum venisset Smyrna, subitò igne allato agnita, abortum fecit: sublatisq; manibus optauit, vt neq; viuis neq; mortuis interesse sibi daretur. Iupiter eã in arborem cõuertit cognominẽ. Huius arboris fructum, quotannis ferunt lacrymas emittere. Theias, ob incestũ sibi ipsi manus attulit. Puer Iouis nutu educatus est, eiq; Adonis nomen factum, ob formæ elegantiam à Venere plurimùm adamato.

XXXV. *Bubulci.* Latona, cum in Asteria insula Apollinem & Dianam peperisset, in Lyciã venit, infantes ad lauacra Xãthi apportãs. Cumq; primùm eam regionem attigisset, in Meliten fontem incidit : statuitq; ibi abluere infantes, antequam ad Xanthum

thum pertigisset. Sed pulsa inde à pastoribus, qui eò potũ boues egissent, discessit. Lupi autem obuiam facti, & adulantes deæ, vsq; ad amnem Xanthum ductores se viæ præbuerunt. Eius aquam cum bibisset Latona, infantesq; abluisset, Xanthum Apollini consecrat: terræ autem, quæ tum Trimilis appellabatur, Lyciæ nomen fecit, à lupis, qui viã præiuerant. Rursum deinde ad fontem peruenit, supplicium de pastoribus sumtura, qui adhuc bobus lauãdis ibi vacabãt. Eos dea vniuersos in ranas conuertit: tergisq; & humeris aspero lapide percussit, in fontem coniecit, victumq; in aquis attribuit. ijq; etiamnum apud amnes & paludes vociferãtur. Narratio est Menecratis Xanthij in Lyciacis, & Nicandri.

Iouem, quo tempore eum metu Saturni Rea in specum Cretensem abdidit, præbita mamma Aex (capram vox sonat) nympha aluit: eamq; Reæ iussu canis aureus custodiuit. Iupiter postquam, Titanibus pulsis Saturno regnum ademit, Aegem immortalitate donauit, & eius imago extat in astris: aureum autem canem templi Cretensis custodiæ præfecit. Hunc suffuratus Pandareus Me- XXXVI. *Pandareos.*

ropis F. in Sipylum abduxit, custodiendumq; dedit Tãtalo Iouis & Plutûs F. Cum autem aliquanto pòst tempore Pãdareus in Sipylum veniſſet, canemq; reposceret: Tantalus depositum eiurauit. Pandareum ergo Iupiter, propter furtũ, in saxum, eo ipso quo stabat loco mutauit: Tantalum, ob periurium, de Sipylo in caput præcipitem dedit.

XXXVII. *Dorienſes.* Diomedes, à capta Troia cum veniſſet Argos, Aegialea vxore ob adulterium repræhensa, Calydonem Aetoliæ vrbem abit. ibi interfecto cũ liberis Agrio, auo ſuo Oeneo regnum reddit. Rursum inde Argos nauigans, tempestate in Ionium mare eijcitur. Eò allatum agnoſcens Dauniorũ rex Daunius, orat vt ſibi bellum in Meſſapios gerenti, ſocium ſe prębeat: promiſſa in matrimonium filia, & ditionis parte. Accipit conditionẽ Diomedes. cumq; prælio fusis Meſſapijs agrum eſſet cõſecutus, Dorienſibus eum, quos ſecum habebat, diuidit. ipſe ex filia Daunij, filios duos procreat, Diomedem & Amphinomum. ſenectute conſumptum, vitaq; functum Diomedem apud Daunios, in insula tumulant Doriẽſes: & ab eo Diomedeã nominãt. Proinde

de agros à rege ipsis datos colunt, & (q, essent rusticorum operum periti) plurimum ex ijs fructuum percipiunt. Mortuo Daunio, Illyrij barbari Dorienſibus, quibus terram istam inuiderent, insidias struunt: inq; insula sacris operantes vniuersos subitò adorti, trucidant. Eorum corpora Iouis nutu nusquam visa sunt, animæ in aues abierunt. Atq; etiam hodie cùm Græca nauis appellit, aues eæ accedunt: Illyricam autem fugiunt, vniuersæq; ex insula abeunt.

XXXVIII. *Lupus.*

Aeaco, Iouis & Aeginæ F. quæ filia Asopi fuit, filij fuerũt Telamon & Peleus: & prẹter hos Phocus, ex Psamathe Nerei filia. Hunc ob virtutem pater maiorem in modum dilexit: fratres autem inuidia moti, clàm eum necant: ideoq; pulsi à patre, Aeginam relinquunt. Habitauit exinde Telamon Salaminã insulam. Peleus ad Eurytionem Iri F. se confert, eiq; supplex fit, & cædis causa expiatur. Hũc Peleus postmodò in venatione, aprum ferire dũ intendit, imprudens interficit: profugusq; ad Acastum peruenit. is eũ (quòd vxor Peleũ, à quo frustrà concubitum expetierat, ad maritum de solicitata sua pudicicia accusasset) in Pelio

monte solum destituit. Peleus oberrans ad Cheironem venit centaurum: ab eoq; supplex impetrat, vt in antrum recipiatur. Inde multis ouibus & bobus collectis, ad Irum pergit, eaq; cædis nomine pro mulcta offert. Cùm recusaret Irus: Peleus ea, oraculo monitus, custodis vacua dimittit. Ibi lupus ea inuadit, atque deuorat. isque lupus diuino iussu in saxũ mutatur, quod diutissimè permãsit inter Locridem & Phocidem. Narrat hoc Nicander primo Alteratorum.

XXXIX. *Arceophon. Arcinoë.* Hermesianax Leontio II. refert: Arceophontem Minnyridæ F. Salamine Cypri vrbe natum fuisse, parentibus obscuris, quippe Phœnicibus: sed pecunia & alijs rebus quib. beati putãtur homines, plurimũ alios excellentẽ. Eũ visa Nicocreõtis Salaminiorũ regis filia, amore eius correptum, eo magis nuptias expetijsse, q; Nicocreon à Teucro genus duceret, eo qui Agamemnoni in Ilio expugnando affuit: itaq; nuptialium munerum pollicitatione alios omnes procos superasse. Cęterùm Nicocreontem abnuisse, vt qui Punicum Arceophõtis genus sibi dedecori fore censeret. Huic matrimonio negato, amore magis etiã fuisse molestum; noctuq;

noctuq; ad Arsinoës eum domum itasse, & ibi cum æqualibus pernoctasse. Cum autem res non succederet, nutrici suæ persuasisse, perque eam puellam multis donis missis ad parẽtib. ignoratum concubitum solicitasse, puellam ea de parentes reddidisse certiores. Eos, summam linguam, nasum, & digitos nutrici præcidisse: fœdeq; & immisericorditer tractatam, domo eieciſſe. Deo id facinus displicuisse. Arceophontem verò præ nimio dolore desperatis rebus inedia vitã abrupisse: ciues mortem eius luxisse, miseratione motos. Tertia die à propinquis funus in publicum productum, & iusta apparasse. Arsinoën verò superba libidine incitatam, de domo spectasse vt corpus Arceophontis cremaretur. Venerem indignitate rei commotam, pedes eius solo defixisse, ipsamq; in saxũ conuertisse.

Carme, filia fuit Phœnicis, Agenoris F. & Casiepiæ, Arabij filiæ. Cum hac Carma Iupiter congressus, Britomartim genuit: quæ hominum fugiens consuetudinem, perpetuam virginitatem amplexa, primùm ex Phœnicia Argos deuenit ad Erasini filias, Byzem, Melitã, Mœram, XL. *Britomartis.*

ram,& Anchiroam.Deinde Argis in Cephalleniam profecta,estq; ab incolis nominata Laphria, sacrisq; numinis instar honorata.Venit inde in Cretam:visamq; Minos,cum amore eius captus esset, insecutus est. Ea ad piscatores confugit,ab ijsq; subter retia occultata est.vnde Cretenses eam Dictynnam (nam dicty rete significat) nuncuparunt, & sacris sunt venerati. Euitato Minoë, Britomartis cum Andromede piscatore nauigio Aeginam venit. Cumq; piscator eam comprimere conaretur, relicto nauigio, in lucum confugit, vbi nunc eius fanum est,ibiq; è medio est sublata:& nomen ei Aphæa posuerunt,in fano Dianæ. Locũ, vbi oculis hominum subtracta est, Aeginetæ consecrarunt,Aphaamq; dixerunt, & tanquam deo sacrificarunt.

XLI. *Vulpes.* Cephalus,Deionis F.Procrin Erechthei filiam in Thorico Atticæ duxit. Erat is Cephalus iuuenis forma atq; fortitudine præclarus. itaq; pulcritudine illecta eum rapuit Aurora, sibiq; maritum adsciuit. Tum igitur Cephalus Procrin tẽtauit, an matrimonij fidem seruatura esset. Ficta occasione, venatum se ire simulat, ad Procrin autem mittit seruum ignotum:

ignotum: qui multum auri ferens, hoc ei à peregrino viro quodam, ipsius amore capto, dari ait, si ei corporis sui velit potestatem facere. Principiò Procris recusat: sed cum duplum mitteret, consentit. Cephalus vbi eã domũ ingredi animaduertit, iamq; ad se, quẽ alium putabat, accumbere: facem ardentem infert, facinusq; eius arguit. Procris præ pudore Cephalum deserit, & ad Minoëm Cretæ regem confugit. Quem cum offendisset multam habere prolem, pollicita est, & ostendit ei modum, serpentes, & scorpios, & scolopendras, si nascerentur liberi. Minos enim non habebat: & moriebantur mulieres, quibus cum rem habebat. Pasiphaë autem, Solis filia, erat immortalis. Procris ergo ad Minois procreationem tale quippiam machinatur. vesicam caprę in membrum mulieris inserit, & Minos serpentes priùs excreuerat in vesicam: deinde ad Pasiphaën ingressus, cum ea coijt. Postquam prolem adepti fuerunt, dat Minos Procridi iaculum & canem, quæ nulla fera euitare poterat, sed omnes ijs capiebãtur. His sumtis, Procris Thoricum Atticæ venit, vbi Cephalus habitabat, & ei in venatione

adfuit mutato habitu in virilem, & tonso capillo, ita vt à nemine agnosceretur. Cephalus animaduertens se venando nihil consequi, omnia Procrin, iaculũ istud accipiendi cupiditate est captus. Procris id ei promisit, conditione concubitus. Cumq; Cephalus conditionem accepisset, Procris se prodidit: eique exprobrauit, quòd multò turpius atq; ipsa peccasset. Atque canem quidem & iaculum Cephalus accepit. Amphitruo autem canis opera indigens, venit ad Cephalum: rogauitque vt secum ad venandum vulpem proficiscatur, promissa prædæ parte, quam de Telebois esset capturus. Eo enim tẽpore Cadmeis apparuit vulpes, prodigiosum animal, quæ identidem à Teumesso irruens, Cadmeorum pueros rapiebat: eique puer exponebatur trigesimo quoque die, quem illa ablatum deuorabat. Cum ergo Amphitruo in Teleboas bellum mouens auxilia Cadmeorum poscceret, non alia conditione promiserunt, quàm si eos in vulpe perdenda iuuaret. Id pactus cum Cadmeis Amphitruo, ad Cephalum profectus, pactum ei exponit: persuadetque vt cũ cane secum eat. Assentitur Cephalus, profectusque vulpem

vulpem venatur. In fatis erat, vt neque vulpis capi, neque canem euitare insequentem quicquam posset. Cum ergo iam vulpes canisque in planicie essent Thebana, Iupiter vtrunque in lapidem mutauit.

ANTONINI LIBERALIS METAMORphoseon Finis.

PHLEGONTIS, QVI ADRIANI IMPERATORIS FUIT LIBERTUS, DE OLYMPIIS FRAGMENTUM:

GVILIELMO XYLANDRO Augustano interprete.

EXPONENDA mihi videtur causa, ob quam Olympia institui contigit. est autē hæc. Post Pisum, Pelopem, atque Herculem, qui primi solennem conuentum ac certamen Olympicum instituerant, cum Pelopōnesij eam festiuitatem aliquandiu intermisissent, per id scilicet tempus quod ab Iphito ad Corœbum vsq; Eleum duodetriginta Olympiadū numeratur, certamenq; neglexissent, seditio in Pelopōneso fuit coorta. Ibi Lycurgus Spartanus, Prytanei filius, Europi N. Sosi pro N. (qui Sosus patrē habuit Procleum, auum Aristodemum, proauū Aristomachum: fuit autem hic Cleodei filius, cuius pater Hyllus, Hercule & Deianira fuit natus) & Iphitus Hæmonis,

nis, aut (vt alij perhibent) Praxonidæ F. ab Hercule prognati, Eleus domo, ac Cleosthenes Cleonici F. Pisęus, vt populum ad concordiam pacemq; reducerẽt, cùm Olympicam festiuitatem statuerũt ad pristinam formam redigere, tum certamen gymnicum edere. Itaq; Delphos miserunt qui Deum percontarentur, an hoc eorum probet consilium. Is respondit, bona euentura, si id exequantur: iussitq; ferias indîci vrbibus, quæ certaminis esse vellent participes. quo oraculo in Græcia renunciato, discus etiam conscriptus est à Græcorum iudicibus, quos ipsi Hellanodicas vocant, formam agendorum Olympiorum indicans. Cæterum Peloponesios nõ admodum id certamẽ gratum habentes, molestęq; id ferentes, pestis inuasit, frugumque pernicies afflixit. Itaque ij qui antè à societate istorum ludorum desciuerant, denuò Lycurgum pestis amolitionem ac remedium poposcerunt. Pythia verò sic respondit:

O' *qui telluris famosam totius arcem*
Mortales inter ratuq; & laude supremi
Incolitis, quæ fata D E I *cano discite iussu.*
Neglecta altitonans irascitur ob sacra vobis

Iuppiter, immenſo qui maximus imperat orbi.
Cuius Olympia vos cultu ſpoliaſtis auito:
Quæ princeps Iouis vt Piſus celebraret honorem
Inſtituit: poſt huncq; Pelops, quo Græcia rege
Floruit vnanimesq; habuerunt mœnia ciues,
Oenomao inſtituit certamina lumine caſſo.
Tertius hæc Pelopi ſatus Amphitruone dicauit
Tantalidæ, grati ſeruans pia iura nepotis.
Hæc ſacra, & ludos abolere hos Iuppiter auſis
Iratus peſtem immiſit diramq; famemq;,
Verùm inſtauratis ceſſabunt hæc mala ſacris.

Peloponneſij, vbi hoc eis renunciatũ oraculum fuit, fidem derogantes, denuò communi de ſententia miſerunt ipſi, qui accuratius DEVM de oraculo interrogarent. Pythia autem hæc retulit:

O' Peloponneſi ciues, altaria circum
Ite, ſacris factisq; animis aduertite dicta
Vatum, qui leges & iura paterna ſequuntur,
Vatum Eleorum monitis parete volentes.

Hoc oraculo accepto Pelopõneſij cõceſſerunt Eleis, vt certamen Olympicum inſtituerent, & ferias vrbibus denunciarẽt. Porrò autem poſtea temporis Elei cum opitulari vellent Lacedæmonijs, Elos vrbem oppugnantibus, Delphos con-

consultum miserunt. & respondit Pythia in hanc sententiam:

Exsortes belli patriam defendite vestram,
Et pacis Græcos communia iura docete
Autores, anni veniant dum gaudia quinti.

Hoc oraculo dato Elei bello abstinuerunt, & Olympia curauerunt. Quinque Olympiades ita sunt exactę, vt coronare tur nemo. Sexta placuit oraculũ scitari, an victorib. coronæ essent imponendæ, eamq; ob rem missus ad fanum Dei rex Iphitus. Deus sic est fatus:

Iphite, victorem malo donare caueto.
Verùm syluestris fructu redimitor oliuæ,
Quem circùm teneris incluſit aranea filis.

Cũ ergo veniſſet Olympiam, inq; luco multi essent oleastri, vnum eorum deprehendens araneis circumdatum, ædificio cinxit: atq; ea ex arbore corona data est victoribus. Primus coronatus est Daicles Messenius, Olympiade septima stadio victor.

Cætera desunt.

PHLEGONTIS TRALLIANI, CAESARIS liberti, de Mirabilibus & longæuis Libellus:

GVILIELMO XYLANDRO *Augustano interprete.*

Deest principium.

* per fores in diuersorium exit: & ardente lucerna, videt illam sedentem apud Machaten. neque diutius se continens ob spectri miraculum, ad matrem accurrit, magnaq; vociferatione inclamans Charito & Nicostrate, surgere eos iussit, secumq; ad filiam accedere. hanc enim sibi viuã esse visam, & dei cuiusdã volũtate esse in diuersorio cum hospite. Charito cùm sermonem incredibilem audiuisset, principio nuncij magnitudine & tumultuatione nutricis consternata, animi est passa deliquium: mox filiæ recordata, fleuit: tandem insanire nutricem dixit, atq; abire iussit celeriter. Nutriceverò exprobrãte ipsi, quòd prę ignauia suam filiam videre negligeret, (nam se

se quidem sanam esse, atq; animo sibi cõ stare) ægrè tandem Charito partim à nutrice coactã, partim videre cupiens quid rei accidisset, ad fores hospitij se confert: idq; serò, quòd multum effluxisset temporis, dum secũdus nuncius perferretur. quo factum est, vt illi iam quiescerent. Mater igitur contuita, vestes quidem & lineamenta vultus visa sibi est agnoscere. Cum autem nulla esset veritatis rei perscrutandæ ratio, quiescendum sibi duxit, sperans se manè surrecturam, filiamq; depræhensuram: aut si seriùs veniret, è Machata totam rem cognituram: neq; enim mentiturum eum, si de tanta re interrogaretur. itaq; silens abijt. Prima luce illa, siue dei quodam nutu, siue casu aliquo abiens fefellit. Mater autem cum adueniisset, ægrè admodũ tulit quòd eam non offenderet: adolescenti autem & hospiti re tota ab initio exposita, genua amplexa Machatæ, hominem obsecrauit, vt nihil occultans veritatem proderet. Adolescens animo anxius, initio quidem perturbari, vixq; demùm nomẽ edere, esse eam inquiens Philinnium: tũ principium introitus exponere, & mulieris cupiditatem, quæ se clam parentes

ad ipsum venire dixisset. Vtq; rei fidem faceret, quæ ab ea fuerant relicta aperto risco protulit, annulum quem acceperat ab ea aureum, & fasciolam pectoralem, quam superiore nocte reliquerat. Charito vbi tanta vidit signa, exclamauit: scisisq; vestibus, & vitta à capite proiecta, in terram cõcidit, indicijsq; circumfusa luctũ ab initio repetijt. Hospes ista cernens, cum omnes in summo essent mœrore, ac lamẽtarentur, vt qui iamiam sepeliendam sibi Charitonem putarent: animo conturbato consolari eam cepit, vt finem eiulandi faceret rogans: promittensq; illam, si rediret, ei monstraturum. quibus Charito mota verbis, mandato vt operam daret diligẽter quo promissa impleret, domum abijt. Vt nox facta est, & hora appetijt, ad quam horam Philinnium solebat ad ipsum ventitare, expectarunt sanè illi aduentũ: ipsa autem venit. Quæ cum consueto tempore esset ingressa, & in lecto cõsedisset, Machates nihil præ se ferens quid vellet, rẽ modò ipsam explorare cupiens, præsertim vt qui nequaquam crederet se cum mortua rem habere, quæ tam accuratè eodem temporis articulo ad se veniret,

ad

ad hæc etiam ſecum ederet atq; biberet: itaq; etiam ijs fidem non haberet quę ab illis narrabãtur, putaretq; quoſdam eorum qui mortuos effoderet ſolent, effoſſo ſepulcro veſtes & aureum mundum patri puellæ vendidiſſe. cupiens ergo rẽ certò perſpicere, pueros occultè mittit accitum eos. Cum autem confeſtim veniſſent Damoſtratus & Charito, vidiſſentq; ipſam, & primò quidem muti ac conſternati adſtitiſſent, admirabili ſpectaculo attoniti, deinde autem magnum ſuſtuliſſent clamorem, ac filiam fuiſſent circumplexi: ibi tum Philinnium hęc eis dixit: O mater & pater, quàm iniuſtè inuidiſtis mihi, vt cum hoſpite eſſem per triduum in domo paterna, abſque vllo maleficio. proinde vos denuò lugebitis, propter veſtram curioſitatem: ego autẽ rurſum abeo ad locum mihi deſignatũ. non enim abſq; diuina volũtate huc veni. Hæc locuta, fuit illicò mortua, corpusq; eius conſpicuum per lectũ eſt extenſum. Matre autem circumfuſa, ac patre, cadaueri, magnoq; coorto tumultu in ædibus, atq; eiulatu, ob iſtam rem, cũ & immedicabile ſpectaculum accidiſſet, & incredibilis caſus: ſtatim fama rei vr-

vrbem peruasit, & ad me allata est. Istã igitur noctem ego turbam hominũ, quæ ad ædes eas confluxerat, distinui, veritus ne quid nouarum rerum tentaretur, tali fama dissipata. Summo manè refertum hominibus fuit theatrum : omnibusq; singulatim narratis, placuit vt primò omnium iremus ad sepulcrũ, eoq; aperto videremus, cadauérne in sandapila esset, an verò vacuum locũ inueniremus. nondum enim sex menses à morte mulierculæ elapsi erant. Postquam aperuimus cameram, in quam omnes istius familiæ defuncti reponebãtur, alijs quidẽ in culcitris conspeximus cadauera sita, & ossa eorum qui ante spacium temporis longius fuerant mortui : in ea sola, in quam reposita & sepulta fuerat Philinnium, inuenimus iacẽtem annulum ferreum qui fuerat hospitis, & poculum inauratum, quæ illa primo die à Machate acceperat. Admirati atq; stupentes præ admiratione, statim ad Damostratum in diuersorium nos contulimus, vt videremus an re vera cadauer mulieris conspiceretur. Quod cum vidissemus humi iacere, in concionem conuenimus: nam & magna erant quæ euenerant, & incredibilia.

bilia. Cum autem in concione tumultus existeret ingens, ac nemo ferè negotium dijudicare posset: primus Hyllus, qui apud nos non ariolus modò optimus, sed & augur præclarus habebatur, atq; in arte diuinādi abundè omnia habebat perspecta, surgens, mulieris cadauer iussit extra fines sepeliri: (neq; enim conducere, vt iterum intra eos in terram deponatur:) Mercurium verò terrestrem & Furias placari, tum omnes purgari, lustrari etiam sacra, & iusta fieri dijs Manibus, mandauit. Mihiq; priuatim præcepit, vt pro Imperatore & rep. rem sacram facerē Mercurio, Ioui hospitali, ac Marti, eaq; accuratè conficerem. Hæc illo effato, nos quod iusserat executi sumus. Machates autem ille hospes, ad quem spectrum commeârat, præ mœrore mortem sibi conscisciuit. Proinde si statueris hac de re ad Imperatorem scribere, significa id per literas mihi, vt etiam quosdam eorum qui singula perlustrarunt, ad te mittam. Vale.

NArrat etiā Hiero, siue Alexādrinus is est, siue Ephesius, in Aetolia spectrū extitisse. Polycritus quidam de

ciuibus, à populo gentis Aetolæ præfectus (ipsi Aetolarcham vocant) est designatus per triennium, ciuibus eum ad hoc munus deposcentibus, ob virtutem à maioribus ad ipsum propagatam. Eum gerens magistratum Polycritus, vxorem ducit Locridem: cum qua vt tres dormiuit noctes, quarta extremum vitæ diem morte cõfecit. Mulier domi vidua mãsit: & cum partus tempus appetijsset, infantem peperit binis pudẽdis, masculino ac feminino, mirificè omnino monstrosum: quæ supra pudẽda erant partes, solidę erãt, & masculę: quę circũ femora, feminea & tenera. Perterriti hoc casu propinqui, fœtũ in forũ protulerũt: aduocataq; concione, & coactis sacrificulis atq; mõstrorum inspectoribus, de eo deliberarunt. Horũ alij pronũciarũt, disidium aliquod Aetolorũ & Locrensium portendi. fœtũ enim diuisum esse, matris Locridis, ac patris Aetoli. Alij censuerunt matren cum fœtu extra fines Aetoliæ deportari, ac cremari debere. Dum hæc consultantur, subitò Polycritus pridem mortuus, in concione existit prope infantem, atra amictus veste. Is perterritos ciues eo spectro, & pleroſq; fugam facien-

facientes, bono iubet esse animo, neq; ob hanc apparitionem conturbari. Postquàm tumultus maiori ex parte sedatus fuit, tenui voce ita infit: Ego, ciues, corpore mortuus, beneuolentia & fauore erga vos viuo, & nunc adsum coram vobis qui rebus terrenis imperatis, cómodi vestri causa. Hortor itaq; vos, ciues meos, ne tumultuemini, néue ob tam mirabilem apparitionem aliquid capiatis molestiæ. obtestor autem vnumquemq; vestrûm per suam ipsius salutem, vt mihi ex me genitum infantem reddatis, ne quid violentum contingat, in aliam vobis discedẽtibus sententiam, néue contendendi mecum studio, difficilium atq; aduersarum rerum fiat exordium. Non enim fieri potest, vt negligã istã iniuriã, si secuti stupiditatem vatum vestrorum, infantem cremetis. Ignosco sanè vobis, quòd improuiso hoc monstro conspecto dubitatis quid sit agendum. Quòd si mihi obtẽperatis, metu præsenti & impendentibus malis tutò liberabimini: sin aliò sententia vestra inclinabit, metuo ne dum mihi dicto audientes esse non vultis, in extremas incidatis calamitates. Atq; ego quidẽ ea quam viuus erga vos gessi

» gesi, ductus beneuolentia, nunc quoq;
» non expectatus adsum, & quid in rem sit
» vestram, monui. A' vobis autem peto, ne
» diutius me trahatis: sed re recta via puta-
» ta, mihi obsequamini, & bono cum omi
» ne infantem tradatis. non enim licet mi-
» hi longiorem moram producere, prop-
» pter dominos qui sub terra sunt. Hæc locutus aliquantulum quieuit, expectás quid ad postulata sua essent responsuri. Non defuerunt, qui tradendum ei infantem, itaq; & monstrum & qui apparuisset genium auerruncandum esse censerent. Sed maxima pars eam sententiam impugnabat: ac per ocium de re tanta, & quæ haberet explicatus difficilimos deliberandum contendebat. Cernens ergo Polycritus, eos sibi animum non aduertere, sed consilium ipsius impedire,
» rursum ita locutus est: Itaq; ergo, ciues,
» si quid ob consilij prauitatem vobis ad-
» uersi eueniet, non mihi id, sed fortunæ
» imputate, quę vos ita ad deteriora ducit:
» quæ mihi quoq; aduersa in prolem meã
» me nefarium reddit. Concurrente ad hæc verba turba, & tollere monstrum co nante, arripiens infantem, & pleroſq; ferocius abigẽs, discerpsit eum, ac vorauit.

Cla-

Clamorẽ multitudo ſuſtulit, lapidibuſque eum cõiectis arcere aggreſſa eſt: verùm ille nullis ſaxorũ obnoxius ictibus, totũ infantis corpus, demto capite, abſumpſit, ſubitoq; euanuit. Quod factum cum Aetoli ægrè ferrẽt, & in anxietatem haud mediocrem venirent, Delphosq; mittere vellẽt, caput infantis in ſolo iacens loquitur, & oraculo futura indicat:

O populoſa colens famoſas natio terras,
Non lucos adeas Phœbi, & fragrantia templa:
Namq; manus tibi pollutæ tolluntur in auras,
Ante pedesq; nefas poſitum via publica tangit.
Mitte iter ad tripodes, atq; ex me diſce futura:
Nam tibi fata canam, quæ ſint venturaq; dicam.
Hæc vbi lux primùm reuoluto illuxerit anno,
Corpora Locrorum ſimul Aetolûmq; Mineruæ
Paſſim morte atra ſternentur plurima iuſſu,
Interitus animæ expertes poſt funera viuent.
Nec requies erit vlla mali, vel paruula vobis.
Nam iam nunc cædis ſtillæ caput omne pererrãt,
Omnia nox tegit, & nimbus ſuper incidit ater.
Quiſq; domi viduus ſua mẽbra in limine ponet,
Nulla virum mulier lugebit, nulla parentes
Vſq; amplexa ſuos deflebit funera proles:
Vſq; adeò cunctos lethalis proluet æſtus.
Heu patriã ſemper gemo, tam crudelia paſſam,
Et miſerã matrem, quæ mortẽ poſtmodò obiuit.

Obſcu-

Obscuros etiam superi, & sine nomine ponent,
Aetolo & Locro quidquid de semine fiet:
Vita meo capiti superat quia, nec mea membra
Protinus à terris aboleuit cuncta recedens.
Vos caput auroræ iubeo hoc exponere luci,
Nec terræ infossum nigris celare cauernis:
Atq; ex hinc patria iubeo migrare relicta,
Palladis ad populumq; & cultas pergere terras,
Effugium lethi si quod fors fata ministrent.

Audito hoc Aetoli oraculo, vxores, infantes, & senio prouectos exposuerunt, quò quisq; potuit: ipsi manserunt domi, & quid futurũ esset expectauerunt. Contigit autẽ, vt anno proximo inter Aetolos & Acarnanes bellũ existeret, & vtrinq; magna fieret clades.

NArrat etiam Antisthenes philosophus Peripateticus, Aciliũ Glabrionẽ cõsulẽ cũ legatis Porcio Catone & L. Valerio Flacco, prælio cõgressũ cũ Antiocho apud Thermopylas, acriter pugnasse, & milites Antiochi coëgisse arma abijcere. Ipsum Antiochum primùm cũ IↃ satellitibus in Aetoliam fugisse, inde compulsum Ephesum discedere. Acilius (vt is narrat) Catonem victoriæ nũciandæ causa Romam misit, ipse in Aetolos

tolos mouit: & Heracleam adortus, nullo negotio cepit. In pugna autẽ apud Thermopylas, Romanis signa illustrissima sunt facta. Nam cum se ostendisset ipsis Antiochus, ac fugisset: postridie Romani se colligendis ijs qui ab ipsorum parte ceciderant, tum legendis spolijs atque exuuijs & captiuis dederunt. Ibi Buplagus quidam Syrus, qui magno in precio apud Antiochũ fuerat, turmamq; equorum duxerat, fortiterq; prælians ceciderat, Romanis, cum omnia spolia legissent, media die è mortuis surrexit, vulneribus affectus XII, & in castra eorũ aduenit, atq; hos versus exili voce pronunciauit:

Desiste ad manes turbam spoliare profectam:
Succenset Iupiter iam nunc facta impia cernens,
Iratus cædem ob legionis, & ob tua facta,
Immanem gentemq; tuas immittet in oras,
Imperio tibi quæ tua facta rependat ademto.

Perturbati his verbis duces, celeriter multitudinẽ in concionẽ conuocarunt, ac de spectro consultarunt. Placuit vt Buplagus statim à recitatis versibus extinctus cremaretur, ac sepeliretur: lustraretur exercitus, Ioui auerrũcatori sacrum fieret: mitterenturq; Delphos, qui quid agen-

agendum esset perquirerent. Consultoribus Pythia sic respondit:

Desine nunc Romane, & ius fœc sit tibi cordi,
Ne longè maiori instructum robore Martem
Immittat Pallas tibi, qui fora ciuibus atrox
Atq; domos viduet. post multos stulte labores,
Amissis opibus repetes tua limina magnis.

Quo audito, Romani omne consilium expeditionis in aliquem Europæ habitatorem suscipiendæ abiecerunt: & motis castris, à dicto loco Naupactum venerunt, Aetoliæ vrbem, vbi commune est Græcorum templum, ibiq; sacrificia publica & primitias de more adornarunt. Hæc cum celebrarentur, imperator Publius insania correptus, multa diuino animi instinctu pronunciauit, quædam versibus, alia soluta oratione. Quæ res cum esset indicata multitudini, omnes ad Publij tentorium concurrerunt, simul & cõsternati, atq; dolore affecti, eo quòd optimus ipsorum dux atq; peritissimus in eam deuenisset miseriam: & cupientes audire quæ diceret. & tantus fuit cõcursus, vt quidam vehementius pressi suffocarentur. Versus, quos ille pronunciauit, cum essent adhuc in tentorio, hi sunt:

Eheu

Eheu quàm dirum Pallas tibi, patria, Martem
Immittet, poſtquàm Auſonias remeâris ad vrbes,
Deuaſtata Aſia natale ſolumq; beata,
Thrinaciamq;, Deûm quã rex fundauit, amœnã.
Nã procul, ex Aſia, quà ſunt Hyperionis ortus,
Aduenïet grauis, atq; animis exercitus ingens,
Traiectoq; freto rex anguſti Helleſponti
Cum domino Epiri firmiſſima fœdera iunget,
Inq; Aſiam innumero conflatas milite turbas
Ex Aſia, Europæq; educet finibus amplæ.
Te ſubiget, viduasq; domos murosq; relinquet,
Seruitioq; premet ſpe libertatis ademta.
Atq; hæc ob ſæuam ſient Tritonidis iram.

His pronunciatis, tunicatus è tentorio ſe proripuit, & ſoluta oratione ita eſt locutus: Significamus, milites atq; ciues, vos ex Europa in Aſiam digreſſos, Antiochum regem terra mariq; commiſsis ſuperaſſe prælijs: ſubegiſſe quidquid eſt citra Taurum regionis, & vrbium in ea cõditarum, expulſo in Syriam Antiocho: regionem eam & vrbes Attali filijs vos tradidiſſe: Galatas, qui in Aſia degunt, vobiſcum pugna congreſſos ſuccubuiſſe: mulieres eorum, liberos, & omnia impedimenta vos cepiſſe, & in Europam dũxiſſe. A' Thracibus, qui in Europa oram Propontidis & Helleſponti accolunt, re

» deuntes vos, apud Aenianum regionem
» inuasum iri, & eos nonnullis occisis par-
» tem prædæ vobis erepturos: reliquis Ro
» mam perlatis cum rege Antiocho fœdus
» extiturum, ea conditione, vt is certam
» pendat pecuniam, & quadam regione ce
» dat. His dictis, magna voce in hæc ver-
» ba clamauit: Video ex Asia traijcere e-
» xercitus ferreis pectoribus, regesq́; in v-
» num conductos, & gentes varias in Euro
» pam, strepitumq́; equorum, & hastarum
» fragorem, cædem cruentam, prædatio-
» nem grauem, ruinam turrium, & muro-
» rum deiectiones, ac euastationẽ immen-
» sæ terræ. Secundum hæc, rursum ver-
sus protulit, quorum hæc fuit sententia:

4 *Nisææ quando frenis auroq́; superbæ*
Egredientur equæ proprijs de sedibus albæ
(Arte Syracusis quas in locupletibus olim
Dædalus Eetion iucundæ nobile pignus
Fecit amiciciæ, præsepia ad ærea stantes,
Aureaq́; inter se connectunt vincula cunctas:
Quis super insignis radijs, oculosq́; coruscans
Inuehitur famosi Hyperionis inclita proles)
Tum grauiũ te Roma attinget summa malorũ.
Nam magnus veniens exercitus omnia perdet.
Ciuibus orbabit fora, & vrbes igne cremabit,
Sanguineq́; implebit riuos, & sanguine manes,

Serui-

Seruitioq; premet ſpe libertatis ademta.
Nulla virum è bello reducem tunc femina diro
Excipiet: Pluto nigro ſed triſtis amictu
Sub terras rapiet natos, matresq;, patresq;,
Marsq; peregrinis coget ſeruire relictos.

Sic fatus, conticuit: egreſſusq; caſtris, quercum quandam conſcendit. ſequentemq; multitudinem aduocans, hæc dixit: Mihi quidem, Quirites, cæteriq; milites, conuenit vt à lupo rufo magno vorer hodie. Vos autem ſcitote, euentura vobis omnia quę prædixi: ac vera me numine quodam demonſtrante prędixiſſe, hoc certiſsimo intelligite ſigno, quòd mox lupus aderit, & me interficiet. Hoc locutus, diſcedere eos iuſsit, & lupum non impedire quo minus accedat, dicens: ſi eum arcerent, malè id ipſis verſurum. Obtemperante dictis multitudine, paulo pòſt acceſsit lupus. quem quum videret Publius, de quercu deſcendit, & ſupinus cõcidit. lupus autem eum laniauit, & vorauit, omnibus vidẽtibus. cumq; præter caput omnia conſumpſiſſet, montem petijt. Porrò turba accedente, & reliquias tollere, ac ſepelire, vti leges iubebant, volente, caput humi iacẽs hoc carmen pronunciauit:

Non contínge caput noſtrum: fas non ſinit illos,
Quos animo inſenſo Iouis odit filia Pallas,
Contrectare caput ſacrum. tu tangere ceſſa,
Et quæ vera canam tibi nunc oracula ſerua.
Dirus in has mittet Mars agmina fortia terras,
Qui nigrum armatas turbas demittet ad Orcũ,
Proſternetq; ſolo turres & mœnia longa:
Noſtras diuitias, tenerã & cum coniuge prolẽ
Abripiens, Aſiæ vehet ille per æquor in oras.
Hæc tibi fata canit veracia Phœbus Apollo
Pythius. is ſorti miſſo me, crede, miniſtro
Ad ſedes duxit quas obtinuêre beati,
Quâ manes inter Proſerpina candida regnat.

Quod cum audiuiſſet multitudo, non leuiter perturbata, fanum poſuerunt Apollini Lycio, ſiue Lupino: aramq;, eo loco vbi caput iacebat. tum nauibus conſcenſis, domum quiſq; ſuam nauigarũt. Cæterùm euenerunt omnia, quæ erant à Publio prædicta.

Monſtra ſexuũ.

IAm Heſiodus, Dicæarchus, Clitarchus, Callimachus, alijq; nonnulli de *Tireſias.* Tireſia hęc narrant. Tireſiã Eumaris F. in Arcadia cũ eſſet mas in mõte Cyllene, ſerpentũ, quos coire videbat, alterũ vulneraſſe: illicoq; mutato ſexu, in feminam mutatum eſſe, ac cum viro concubuiſſe.

Moni-

Monitũ autem oraculo Apollinis, vt cũ coëuntes serpentes iterũ deprehendisset, alterũ itidẽ sauciaret, ita enim in pristinũ sexũ rediturũ obseruata opportunitate, consilium Dei fuisse exsecutum, itaq; recuperasse pristinam naturã. Porrò Ioue cum Iunone altercante, illoq; contendente plus voluptatis è re venerea feminas percipere quàm viros, Iunone contrarium asserente: placuisse, vt accitus ea de re pronũciaret Tiresias, vtpote vtrunq; sexũ expertus. Hũc interrogatũ respõdisse: decẽ in partes voluptate ista diuisa, vnã viro, nouẽ mulieri obtingere. Iunonẽ iratam, eũ oculis confossis excæcasse: Iouem ei vaticinandi artem dono dedisse, & vitam VII seculorũ.

Iidem perhibent, apud Lapithas Elato regi filiam fuisse, nomine Cænidem. *Cænis.* cum hac Neptunum congressum, promisisse, facturum se ei quodcunq; vellet. ipsam petijsse, vt ab eo in virum mutaretur, fieretq; inuulnerabilis. præstitisse id Neptunũ, nomenq; viro Cæneus factũ.

Antiocheæ etiam, quæ est ad Mæandrum sita, homo mixto sexu, quem androgynum appellant, fuit, præsidente Athenis Antipatro: Romę M. Vinicio, &

Virgo in marẽ mutata.

T. Statilio Tauro, cui Corbilij cognomentum fuit, Coss. Etenim virgo quędá parentibus nata illustribus, cum annorum esset XIII. multis procis petita ob pulcritudinem, postquam de parentum sententia desponsata est, nuptiarum die appetente domo progressura, subitò dolore vehementissimo correpta exclamauit. Domestici eam reductam in ædes, ita curauerunt, vt quæ doloribus ventris & conuersionibus intestinorum laboraret. Verùm dolore per triduum continuum permanente, omnibusq; eum ob casum anxijs, cruciatibus, neq; interdiu neque noctu remittentibus, cùm omnes eius vr bis medici ipsam curarẽt, nullam tamen affectus causam inuenirent: quarta die sub auroram intendentibus se acriùs doloribus, puellaque magno cum eiulatu exclamante, subitò virilia prodierunt, ac è virgine vir est factus. Qui aliquanto pòst Romam fuit ad Claudium Cęsarem adductus: atq; hic, prodigij istius causa, in Capitolio Ioui auerrũco arã posuit.

5 Alius fuit androgynus Meuaniæ, quæ est vrbs Italiæ, in diuersorio Agrippinæ Augustæ, pręside Athenis Dionysodoro, Romæ D. Iunio Silano Torquato, & Q. Asterio

Asterio Antonino coss. Nam virgo quædã Smyrnæ nata, Philotis nomine, cum matura viro nuptum tradita esset à parẽtibus, masculino enato membro in virum abijt.

Eodemq; tempore Epidauri alius fuit androgynus, natus inopibus parẽtibus, cui nomen prius erat Sympherusa: in virum autem mutatus, Sympheron cepit vocari, vitamq; colendis hortis triuit.

Quin & Laodiceæ, quæ est in Syria, mulier Aeteta nomine, etiamnum cum marito degens, è femina vir extitit, cui nomẽ Aetetus: præside Athenis Macrino: Romæ consulatum gerẽtibus L. Lamia, & Aeliano Vetere. hũc ipse quoq; vidi.

Fuit & Romæ androgynus, præside Athenis Iasone: Romæ M. Platio & Sex. Carminio, Hyæo, ac M. Fuluio Flacco coss. Quam ob causam Senatus iussit, à sacerdotibus Sibyllę oracula recitari atque exponi. sunt autem hæc:

Omnia prodigia & fatalis ordine casus,
Tela mea expediet, si condita mente tenebis.
Roma mihi parens. Nã partum femina quõdam 6
Ancipitis sexus edet, cui nulla virilis
Membra absint sexus: sed & omnia protinus
adsint

Conſpicienda gerunt quæ prima ætate puellæ.
Diſce quibus iam tunc operandum ſit tibi ſacris
Et Cereri, & natæ Cereris: num dicta faceſſas,
Ipſa mihi teſtis fuerit regina monenti.
Perſephonæ in primis caſtæ, & Cereri venerandæ,
Theſaurum ex multis cura componere nummis,
Siue voles ex omnigenis hunc vrbibus auctum,
Hunc Cereri ſacrum pones, propriumq; dicabis.
Hinc coram populo nouies ter ducere vaccas
Pulcras, cornutas, nitidas candore pilorum,
Et quas vos cunctis forma præſtare putetis.
Et totidem ritu peragant hæc ſacra Pelaſgo,
Reginam lethi exſortem celebrentq; puellæ
Et purè & caſtè. Nec non vxoribus inde
A' veſtris ſtabiles diuæ exhibeantur honores.
Hæ, telæ rurſus noſtræ concepta tenentes,
Magnificæ Cereri ſplendentia lumina geſtent:
Ter totidem iactentq; in flammas ſobria ſacra,
Quæ ritus vetulæ norunt, formamq; ſacrorum.
Aſt aliæ totidem Plutonidi munera mittant,
Quarum ætas tenera, & grauibus mens libera curis.
Et venerãdam orent Hecaten, ac cuncta ſcientẽ,
Vt ſurgente domi maneat dea maxima bello,
Ne patriæ atq; ſui Græcos obliuio tangat.
Inde ferant alij gazam, iunctæ hisq; puellæ
Licia diuino varia & circundata malo,

His

His exornatus compescat vti mala Pluto.
Tum quod præ cunctis pulcrum atq; optabile
tellus
Educat, id malo iunctum, textoq; feratur
Munus reginæ, Cerere est quàm nata, puellæ
Iamq; deas, vt seruitij miseranda precatus
Auertant patria vestra iuga: sanguine nigro *
Plutoni diti tuum cærulei bouis, omnes
Vestibus ornatos nitidis, & pastor vt adsit *
Ipse bouis ductor, nec non alij quoq;, vestra
Parentes nutrit quos patria relligioni.
Nemo etenim sacris incredulus impius adsit.
Turba profana foràs, diuûm decedite templis.
Tractent sacra pij, & qui nostra oracula callẽt,
Hi Clario castè sacris operentur, & aris
Pinguia caprarum candentûm sumina ponant,
Velatoq; deum capite ante altaria proni
Suppliciter pacem Pæeona poscite votis.
Hinc regina deûm Iuno placanda precando.
Vacca tibi ritu patrio mactabitur alba,
Matronæq; canant illam, celebrentq; tuarum
Præcipuæ, & si quas medio tenet insula ponto.
Non astu, sed vi Cumanam quippe coactam
Illæ habitant terram, venerandæ patria quarũ *
Reginæ Iunonis habet sculptum simulacrum.
Ipsa aderit, si nostra illam præcepta secutus,
Ritè coles à me monstratis iam tibi sacris.
Insuper agnorum quoq; sobria sacra quotãnis

Exhibeas, luces anni totius in omnes,
Manibus adsidua cum relligione deinceps.
Sic tibi propitiam diuam, facilemq; tenebis.
* *Cætera sub radijs velo occultata videbis*
In fŏlijs nostris *
Te desiderium quia dulce feracis oliuæ
Corripuit, fŏlia accipies medicamen ab illa,
Dum mala felici decedant tristia fine.
Exoptata dies vobis, votisq; petita *
Quæ soluat tandem ærumnis, reddatq; quietem.
Hæc tu me terris excitam fata Pelasgis
Euentura tibi quondam prædicere cogis.

Idæ Heroïs caput.

Messenæ ante annos non multos, vt Apollonius autor est, dolium ex lapide confectum, vi tempestatum, & alluuione copiosæ aquæ ruptum est: & ex eo dolio effusum caput triplæ ad humanum quãtitatis, duos habens dentiũ ordines. Cùm verò quęreretur, cuius id fuisset: inscriptio id manifestauit. erat enim inscriptum ΙΔΕΩ, Idæ. Publico itaq; sumptu aliud dolium Messenij curauerunt, inq; id caput reposuerunt: atq; accuratius Herois eius reliquias coluerunt, cùm viderẽt hũc esse, de quo Homerus ita scripsit:

Iliad. 1. 554.

Idæ, mortales valido qui robore cunctos
Tempestate illa superauit: quiq; decoram

Ob

Ob ſpõſam, rigidum tulit imperterritus arcum,
Aggreſſus telis magno contendere Phœbo.

In Dalmatia quoq;, in ſpelunca quæ Dianæ dicitur, videre licet multa corpora, quorum coſtæ XVI. vlnas excedunt. *Dianæ ſpecus.*

Apollonius Grammaticus narrat, T. Neronis ætate terræmotũ fuiſſe, quo multæ ac celebres Aſiæ vrbes funditùs deletæ ſint, quas deinde Tiberius ſuo ſumtu inſtaurauit. Propter quod beneficium, Aſiani coloſſum ei confecerunt, ac poſuerunt in foro Romano, ponè fanũ Veneris, & ſingularum deinceps vrbium ſtatuas ſubiunxerunt. Sed & Siciliæ non paucæ numero vrbes eo terræmotu afflictæ fuerunt, & loca Regio vicina: & Pontícæ eum nõ paucæ gentes ſenſerũt. Enimuerò quibus locis terra à ſe diuulſa fuit, ingẽtia ſunt reperta cadauera, quorum magnitudine ſtupefacti incolæ, nõ auſi ea loco mouere. indicij cauſa Romã miſerunt dentem vni exemtum, qui pedis menſuram non attigit modò, ſed etiã ſuperauit: quem legati Tiberio oſtendẽtes, ſimul etiam quæſiuerunt, vellétne ad ſe heroëm, cuius is fuerat, afferri? Ibi Tiberius prudenter conſilium eò direxit, vt neque cognitione magnitudinis *Terræmotus, & monſtroſæ corporum magnitudines.*

ſeipſum

seipsum priuaret, & spoliandorum cadauerum flagitium euitaret. Insignem quẽdam geometram, nomine Pulcrum, quem ob artem apud se honorificè habebat, accitum, faciem iussit fingere proportione denti respondentem. Qui dimensus, dentis quãtitate perspecta, quãta facies, & quæ totius corporis moles futura esset, celeriter opus absoluit, & ad Imperatorem attulit. isque sufficere sibi hoc spectaculum dicens, dentem eò, vnde erat allatus, remisit. Neq; est huic fides deroganda narrationi, cum in Aegypto quoq; locus sit, Litræ appellatus, in quibus Litris corpora istis non minora ostenduntur, non obruta terra, sed in cõspectu posita: neq; confusa aut conturbata ea, sed ordine suo collocata: vt qui accedit, cognoscere possit, quæ femorũ ossa sint, quę crurum, aut aliorum membrorum. Itaq; ne hæc quidem aliena à vero putanda: sed cogitandum est, quòd initio natura vigens viribus omnia deorũ naturæ æmula educauit: successu autem temporis, cum emarcesceret, naturarum quoq; quantitates decreuerunt. Sed & Rhodi accepimus ossa tanta esse, vt cõparati cum ijs nostri homines, sint

multo

multo minores. Idem ait, prope Athenas insulam esse quandam, quam Athenienses cùm vellent muris munire, dum foderent fundamenta, inuenerint sepulcrum longitudine C cubitorum, atque intus cadauer ad ossa vsque absumtum, cum hac inscriptione:

Sepultus ego Macroseiris in longa insulâ
Vitæ peractis annis mille quinquies.

Eumachus in Periegesi, seu Orbis terrarum enarratione, scribit: Carthaginẽses, cum circum suam prouinciam agerent fossam, dum terram exhauriunt, incidisse in duo ossea cadauera, condita arcis: quorum alterius compages lõga fuerit XXIV cubitos, alterius XXIII. Theopompus Sinopẽsis in libro de Terræmotibus scribit, in Bosporo Cimmerio, subita terræ concussione quendam colliculum disiluisse, eiectaq; ingentia fuisse ossa, ita vt compage eorum in morem humani corporis composita, longa ea fuerit XXIV cubitos. aitq;, circùm accolentes barbaros, ossa ea in Mæotidem abieciisse paludem.

Ad Neronẽ allatus est infans quadriceps, respondẽtibus proportione etiam cæteris mẽbris, Athenis præfecto Thrasyllo: *Monstrosi partus.*

ſyllo : Romæ, P. Petronio Spaliano, & Ceſennio Peto coſſ. Natus eſt & alius, caput habens è ſiniſtro enatum humero.

Athenis præfecto Deinophilo, Romæ Q. Veratio & Cn. Põpeio Gallo coſſ. Ręcij Tauri viri prætorij vxoris primaria ancilla Romę, ſimiã peperit. Cornelij Gallicani vxor Romæ infantẽ partu edidit, capite Anubidis: Athenis præſide Damoſtrato, Romæ A. Lucennio Nerua Silaniano, & M. Veſtino Attico coſſ. Mulier Tridenti vrbe Italiæ nata, ſerpentes enixa eſt globi in morem conuolutos, Romæ Domitiano Cæſare IX, & Petilio Rufo II. coſſ. Athenis magiſtratu vacantibus. Romæ quædam bicipitem abortu edidit fœtum, qui aruſpicum iuſſu in Tiberim amnẽ eſt abiectus: Athenis pręſide Adriano, qui deinde Imperator eſt factus: Romæ, Traiano VI. & T. Sextio Africano coſſ. Dorotheus medicus in Cõmentarios ſuos retulit, Alexãdreę in Aegypto cinędũ peperiſſe: fœtum condîtũ miraculi cauſa aſſeruari. In Germania, in exercitu Romano quẽ T. Curtilius Mancias duxit, ſeruus militis peperit: Athenis Conone præſide, Romę

Q. Vo-

Q. Voluſio Saturnino, & P. Cornelio Scipione coſſ. Sed & Antigonus narrat, Alexandræ mulierem quandã quatuor partub. XX fœtus edidiſſe, quorũ maior pars enutrita ſit. Eademq; in vrbe alia mulier quinq; infantes vnà peperit, tres maſculos, duas feminas, quos ſuis ſumtibus ali iuſsit Traianus imperator, eademq; mulier circumacto exinde anno, tres infantes peperit. Hippoſtratus in libello de Minoe, Aegyptum perhibet ex vna vxore Europa, Nili filia, L filios procreaſſe. Itemq; Danaus, ex vnica Euryopa Nili filia, quinquaginta tulit filias. Craterus, Antigoni regis frater, nouiſſe ſe ſcribit quendam hominem, qui ſpacio ſeptennij & puer fuerit, & adoleſcens, & vir, & ſenex, & vxorem duxerit, & progenerata prole mortuus. Megaſthenes autor eſt, mulieres Palææ habitantes, ſex annos natas párere. Arabiæ vrbs eſt Sauna. in ea inuentus eſt hippocentaurus in mõte admodum excelſo, qui lethali abũdat veneno: cui veneno idem eſt cum vrbe nomen omniũ peſtiferorum acutiſsimum atque efficaciſsimum. Hippocẽtaurum rex cũ cepiſſet viuum, cum donis ad Cæſarẽ alijs in Aegy-

Hippocentaurus.

Aegyptũ misit. vescebatur carnibus: sed aëris mutati impatiens, mortuus est. Eum condîtum, præfectus Aegypti Romam misit. primumq; in palatio est mõstratus. Facies, quàm humana fuit ei truculẽtior: manus & earum digiti pilis intecti, latera ventri & prioribus pedibus contigua, vngulæ equinæ solidæ, iuba subfulua, quanquam condimenta eam ferè cutis in morem nigrã feciſſent: magnitudo non quanta pingitur, non tamen exigua. Feruntur in nominata vrbe etiam alij esse: sed eum qui Romam missus est, si quis non credit, videre potest.
7 repositus est enim in finibus Imperatoris, condîtus, vt dixi.

DE HIS QVI CENTVM annos vixerunt.

ITALI, qui centum annos vixerunt: quos ex ipsis Censuum commentarijs conquisitos, non obiter deprehendimus.

L. Cornelius, Cornij F. L. Glauceius Verus, L.F. L. Vetustius Secundus, L.F. L. Licinnius Palus, L. libertus. L. Acilius Marcellus, L.F. Omnes hi, vrbe Placentini

centini. L. Vettius M. F. Brixellensis. L. Cusonius, L. F. vrbe Cornelia. L. Gaminius, L. F. Velia. C. Portensius Fronto, Sex. F. Bononia. C. Nonius Maximus, P. F. Brixellis. B. Amurius Teiro, C. F. Cornelia. C. Castopudes, Titij F. Parma. C. Vatius Tertius, Sp. F. Placentia. C. Iulius Pothus, Rauenna. C. Valerius primus, Q. F. Velia. Ceselias Cyrus, Placētia. Catia C. filia, Fauētia. P. Fuluius Phryx, L. libertus, Pollentia. P. Neuius, L. F. Basilea. P. Decēnius Demosthenes, P. libertus, Arimino. Petronia Quinti, L. liberta, Placētia. Pollia Polla, Sp. filia, Aetosia. M. Vilonius Seuerus, Veleïa. M. Terētius Albius, M. libertus. M. Antonius, L. F. M. Talpius Vitalis, M. F. oēs Placētini. M. Accelius, M. F. Bononia. M. Nirellus, C. F. T. Vibius Thalbius, Særij F. Parmenses. T. Aemilius Q. F. Regia. T. Veteranius, P. F. Bononia. T. Numerius, T. F. Placentia. T. Seruius secundus. T. F. Bononia. T. Petronius, Sp. F. Placentia. T. Antonius, M. F. Regio. T. Erusius Pollio, C. F. Bononia. T. Camorius Tersius, T. F. Fidētia. Turella Forensis, C. liberta, Bononia. Q.

Cassius Rufus, Q. F. Q. Lucretius Primus, Q. F. Regini. Q. Velius, P. F. Velia. Albatia Sabina, Parmensis. Saluia Varena, P. F. Basilea. Bebia Marcella, Sex. filia, Ortisia. Bascia Asticosi, Philippis Macedonię. Bonzestoni inquilini Polpæ, Macedo. Fronto Albutij Macedo Philippensis. Sarces Kilamacetis Amphipolitana. Aedesius Diza Parœcopolis, Macedo. Zækedenthes Mucasi, eádem patria. Mantis & Prœzi Macedo, ab Amphipoli. Alexander Demetrij Tianus, à Ponto & Bithynia. Gaza Timonis Tianę, indidem. Chresta Antipatri, Tiana. Chrysium Theophili, Tiana. Hiero, Hieronis F. Tianus. Muzacus Mucantij, è Nicomedia Bithyniæ. L. Phidiclanius Nepos, Sinopẽsis. Alucius Apiliuta, Lusitanus, vrbe Interaniesia. eademq; vrbe Ambatus Ducurij F. & Camalus Cantolgunij F. Celtius Pellij F. vrbe Apeilocario. Arruntius Appij F. vrbe Conimbrigesia, & eadem Tamphius, Celrij F. Duccurius Aluccij F. vrbe Aeburobisyngesia.

QVI

QVI AB ANNIS C ET IV *vsq; ad* CX *protraxisse vitam annotati sunt.*

C. Leledius primus, annos CI. Clodia potesta, C. libera, totidem, Bononienses. Cusinia Iuuenca, C. liberta, Cornelienſis, annos CI. Cereonia Verecunda, P. liberta, ipsa quoque Corneliẽsis, annos totidem. Liuia Attica, P. liberta, & Buria Lychnænis, Parmenses, annos vixerunt totidem. C. Sãphius, C.F. annos CII. Veliæ natus. Q. Cornelius, Q.F. Regij: T. Antonius, T.F. Parmẽsis, totidem. Cocnania Musa, annos CIII, Cornelienſis. Democritus Abderites, annos CIV. mortuus est abstinentia cibi. Totidem annos vixit Cteſibius historiæ scriptor, & (vt in annalibus Apollodorus refert) inter deambulandum viuendi finẽ fecit. Agatharchides libro historiæ Asianæ nono scribit, Hieronymum historicum, cum is & temporis multum in expeditionibus bellicis toleraſſet, & in pugnis permulta accepiſſet vulnera, annos natũ totidem, deceſsiſſe. C. Lallias Tioneus, L. F. vitã produxit per annos CV.

vrbe natus Bionia. P. Quiſentius Sphyrio, P. libertus, Bononienſis: T. Cottinas Chryſantus, T. libertus, Fauētinus: M. Pomonius Seuerus, M.F. vrbe Tannetana: Sext. Neuius Sext. F. vrbe Parmia: omnes totidem. L. Aelius Dorotheus, L. libertus, Bononienſis, annos CVI. C. Pompuſius Montianus, P. F. annos CVII. Polla Donata Sext. filia Bononienſis, annos CX. Munatia Procula L.F. Regina, totidem.

QVI AB ANNIS CX VSque ad CXX progreßi, in Commentarijs memorantur.

T. Purennius Tutus, L.F. Corneliēſis, annos CXI. L. Antiſtichus Soterichus, L. libertus, Rauennâs, CXIII. L. Petri, Cornelienſis CXIIII. Iulia Modeſtina, Corſiolis vrbe nata, liberta primipilarij, noſtra adhuc ætate ſuperſtes, vrbe Brixellis, annos CXX.

QVI AB CXX ANNIS vſq; ad CXXX vixiſſe annotati ſunt.

L. Tertius, Bononia, annos CXXXV. Fauſtus Cæſaris ſeruus, è Sabinis, à Prætorio Pallantiano, annos CXXXVI. quem

quem & ipsi vidimus, Adriano Cæsari exhibitum. Arganthonius Tartessiorum rex, vt Herodotus & Anacreon poëta narrãt, annos CL. Sibylla Erythręa, annos vixit non multo pauciores CIↃ. quod ipsa in Oraculis in hunc modum indicat:

De Sibylla Erythræa.

Sed quid flebilibus nõ nostra incommoda verbis
Vaticinor, rabie fatali concita mentem?
Quin stimulos nostri potius contrecto furoris?
A teneris semper mala sors me exercuit annis,
Adq; senectutis prouexit damna molestæ.
Inter ego væsana homines, non credita cuiquam
Vata cano, & duros casus bene gnara futuri.
Idcirco inuidia Latonæ filius acri
Correptus, mihi fatidicamq; infensus ob artem,
Corporis hanc animã misera de compede soluet,
Infesta carnem ferus interimetq; sagitta.
Et mea tunc liquidas anima vt transibit in auras,
Auribus humanis vento permixta volucris
Fata canet cæcis ambagibus obscurata.
At supra matrem corpus deformẽ iacebit
Tellurẽ: neq; enim id quisquã mandare sepulcro,
Ingestaq; volet mortalis condere terra.
Quæ laxata calore meum tamen inde cruorem
Hauriet, hinc varias fœcundaq; proferet herbas,
Vnde iecur pecudum subiens vis certa futuri,
Consilia ostendet gnaris occulta deorum.

Atq; meas carnes, subeunt quæ saxa volucres,
Cum carpent, ventura procul mortalibus edent.

Hoc oraculo indicatur, Sibyllam istã decem ætates inter homines exegisse: & postquam è viuis excesit, animam in aërem elatam effeciſſe, vt ad aures hominum omnia & sermones de futuris acciderent. cadauere autem insepulto iacente, aues eius carnibus vescentes, auspicio ventura indicasse: reliqua parte computrescente, & terram penetrante, pecudes, quæ è terra ea enatas herbas depascerent, diuinationem quæ è iocinorum fit inspectione, inter homines introducturas. Cæterùm ætatẽ Sibylla annis CX. definit in oraculo Romanis dato de ludis, quos ipsi Seculares vocant. Cum enim ipsorum socij & amici non starent pactis, sed crebrò nouas res tentarent, & bellum inferent: cecinit Sibylla, Si hæc spectacula ederentur, Latinos, qui defecerant, subditum iri. Oraculi hic est tenor:

Ætas, seu seculum.

Oraculũ, quo iubi seculares instituuntur.

Viginti & centum reuolutis protinus annis
(Quæ sunt humanæ longißima tempora vitæ)
Hæc memori tum mente tibi Romane teneto,
Hæc age, quantumuis obliuiscare teipsum.
Quâ campus flauas vndosi ad Tibridis vndas
Strimgitur, anguſtis & circunscribitur oris,

Hîc tu, ſub terras vbi Titan lampada condet,
Obſcuræ noctis ſeſe intendentq; tenebræ,
Omnigenis placa immortalia numina ſacris:
Atq; agnos diuis, nitidas & cæde capellas.
Cœruleas etiam veneraberis Eilithyas,
Ritè ſacris factis, fauſtæ quæ partubus adſunt.
Aram frugiferæ Telluri deinde dicabis
Gratus ouem. tauros candentes ad Iouis aram
Tum ſtatues, radijs cum Sol terreſtria luſtrat:
(Non noctu. nam cœlitib. ſacra ritè feruntur,
Cum lux alma diei cœlum terrasq; retexit.)
Pulcraq; Iunonis donetur bucula templo,
Quinetiam Titan Latonia proles Apollo
Placetur ſacris, cantent Pæana Latini,
Atq; choros ducant: pueriq; ætate vigentes
Parte alia, atq; alia florentes vere puellæ
Aetatis, nondum charis genitoribus orbæ.
Atq; verecundæ matronæ luce ſub iſta
Curuatis celebrem genibus Iunonis ad aram
Concilientq; deam, & ſacrata piacula ſoluant
Vir mulierq;, magis tamen iſthæc femina debet.
Iſta domo ſibi quiſq; ferat, quas fas iubet almis
Primitias offerre dijs, & fauſta precari.
Pro ſe quiſq; virûm ſibi condita in ædibus iſthæc
Aſſeruet, feſtis caſtus promatq; diebus.
Lucibus his, noctesq; per has ad fana deorum
Turba hominum feſtiua adſitq;, & ſeria riſu
Temperet, adſiduisq; adſit creberrima ſacris.

Horum non vllo te obliuio tempore tangat.
Itala sic tellus tibi cuncta, omnisq; Latinus
Seruiet, & pauidum mittet tua sub iuga collũ.

FINIS.

APOLLONII HISTORIAE MIRABILES,

Xylandro interprete.

1. Epimenides.

EPimenides Boli F. Cretensis, à patre & fratribus in agrum missus, ouis in vrbem adducendæ causa, fertur, cùm eum nox obrueret, à semita deflexisse, ac dormiuisse per LVII. annos. quod cùm alij memoriæ prodiderunt, tum Theopompus in historijs, percurrens quæ singulis locis mirabilia euenerunt. Interea verò temporis propinquos Epimenidis, vitam cum morte commutasse: ipsum somno solutum (opinatum autem fuisse, eadem se die euigilasse, qua obdormiuisset) ouem, cuius gratia missus fuerat, quæsiuisse, quam cùm non inueniret, rus profectum, prędium reperisse venditum, & instrumenta mutata, itaque in vrbem abijsse, domumq; vt venerit, ibi de omnibus rebus cognouisse: in-

rer

ter quæ etiam de tempore ſuæ abſentiæ. Et perhibent Cretẽſes, vt eſt apud Theopompum, mortuum eum eſſe natum annos CL. Feruntur q; de hoc viro alia etiã haud pauca mirabilia.

II. *Ariſteas.*

Ariſteas Proconneſius, vt hiſtoria fertur, cùm eſſet in fullonis cuiuſdã officina in Proconneſo mortuus: eadem die atq; hora à multis in Sicilia viſus eſt, litteras docens. Quod cum eis ſæpius eueniſſet, & per multos annos innotuiſſet, ac crebrius in Silicia ſe eius imago offerret: Siculi aram ipſi poſuerunt, atque vt heroi ſacrificarunt.

III. *Hermotimus.*

De Hermotimo Clazomenio huiuſmodi fabulæ narrãtur. Animã eius extra corpus euagatã, per multos annos peregrinatã, varijs in locis futura prædixiſſe: vt imbres magnos, ſiccitates, terræmotus, peſtilẽtias, aliaq; id genus, iacẽte interim corpuſculo. tũ eam longo temporis interuallo corpus, veluti exuuiũ quoddã intraſſe, idq; excitaſſe. Id cũ ſæpenumero egiſſet, vxoriq; mãdaſſet vt à ſuo diſceſſu nemo neq; ciuis neq; alius homo corpuſculũ attingeret: quidã domũ ingreſsi, à muliere precib. impetrarunt, vt nudum immobilemq; humi iacẽtem ſpectarent

Hermotimum, quem ij igni facto crema-
runt: existimantes, anima reuersa, & quò
se reciperet non inueniente, ipsum pror-
sus moriturum. quod & accidit. Cæte-
rùm Clazomenij Hermotimum in hunc
vsq; diem venerantur, fanumq; ei dedi-
carunt, in quod mulieribus ingredi non
licet, ob causam expositam.

¶ V. *Abaris.* Abaris ex Hyperboreis, ipse quoque Theologus fuit. Scripsit oracula regio-
nibus quas peragrauit, quæ hodieq; ex-
tant. prædixit is quoq; terræmotus, pe-
stes, & similia, ac cœlestia. Ferunt eum
cum Spartam adueniſſet, Lacones mo-
nuisse de sacris mala auertentibus, quib.
peractis, nulla postmodò Lacedęmone
pestis fuerit.

V. *Pherecydes.* De Pherecyde hæc narrantur: eum in
Scyro insula sitiẽtem aliquando, aquam
à discipulorum quodam homine petij-
se, quam cùm bibisset, pronũciasse terrę-
motum post triduum ea in insula futu-
rum. quod dictum vt exitus comproba-
uit, magnam eum reportasse gloriam.
Rursum Samum profectum, ad Iunonis
templum, vidisse nauim portui subeun-
tem: ac dixisse adstãtibus, eam intra por-
tum non peruenturam. ipsoq; adhuc lo-
quen-

quente, nimbum de cœlo prȩcipitem actum, nauimq; perijsse.

Subsecutus hos Pythagoras Mnesarchi F. principiò mathematib. ac numeris animum intendit. Postea verò, Pherecydis etiam præstigijs non abstinuit. Nam Pontij naue adueniente mercib. onusta, & ijs qui aderant optantib. vt salua portum intraret propter merces, adstãs ipse: Ergo, inquit, exiguum vobis apparebit corpus, hanc ducens nauim. Rursum in Caulonia (vt ait Aristoteles, scribens de eo etiam multa alia) in Etruria serpẽtem qui morsu necabat, iste mordẽs interfecit. Seditionem enim orientem suis indicauit discipulis: ideoque Metapontum transijt, nemini visus. Et fluuium qui infra Samum est transiens, vocem humana maiorem audiuit, quæ diceret: Salue Pythagora. vnde summus comitib. incidit pauor. Visus est aliquando Crotone & Metaponti eadem die atq; hora. Aliquãdo in theatro sedẽs, vt Aristoteles refert, surrexit, & sessoribus demonstrauit femur suum aureum. Feruntur de eo etiam alia mirabilia. Nos autem nolentes trãsscriptorum munere fungi, hic finem facimus. VI. *Pythagoras.*

Aristote-

VII. Aristoteles in Naturalibus quæstionibus tradit, eos qui hordeum plantant, pallidiora habere corpora, quàm qui triticum.

VIII. Andron in quarto libro Sacrificiorum ad Philippum scribit, in Attica nullam cornicem visam esse in arcem intrare: vt neq; in Papho muscam per fores Veneris.

IX. Aristoteles in Naturalibus quę stionibus author est, eos qui semel tantùm cibo vtuntur, morosiores esse ijs qui bis.

X. Theopompus in Mirabilibus perhibet, ludis Olympicis, cum multi miluij obuolarent, ac carnes diriperent, sacrificiorum carnes intactas mansisse.

XI. Aristoteles in Barbaricis consuetudinibus narrat, in Caria scorpios nasci, qui peregrinos si feriant, non admodum lædant: indigenas autem illicò accidant.

XII. Apud Babylonem Euphrate traiecto, exigui dicuntur esse angues, qui peregrinos feriant, ab incolis abstineant.

XIII. In libro de Fabulosis locorum rebus est, cum Halicarnasi sacrificium quoddam Ioui Ascræo peragitur, gregem caprarum ad fanum adductum consistere, votisq; absolutis, vnam earum nemine ducente

ducente progressam ad aram accedere, qua sacerdos arreptam litet.

Phylarchus libro Historiarum octauo XIV.
scribit, apud sinum Arabicum fontem esse aquę, qua si quis pedes inũgat, membrum virile admodum intendatur: ita vt quibusdam omnino nunquam remittatur, quibusdam nõ nisi post magnos cruciatus & curam medicam.

Scytinus Chius Britannicam insulam XV.
ambitum habere ait stadiorum C C C C. in ea fructus sine nucleis nasci: nam neq; in oliua nucleum, neq; in vua acinum reperiri. idẽq; fieri in alijs id genus frugib.

Theophrastus in tractatu de Plantis XVI
tradit, si quis thapsiam radicem, qua medici vtuntur, cum carnibus coquat, eas de multis frustis in vnum ita coalescere, vt eximi è vase nequeat.

Ctesias scriptũ reliquit, lignum apud XVII.
Indos nasci, quod appelletur Parybum. 2
id omnia oblata ad se trahere, aurum, argentum, cuprum, æs, & omnia alia metalla: quinetiam passerculos in propinquo locatos. Quod si maius incremẽtum fecerit, trahere etiam ad se capras, oues, & æqualia animalia.

Phylarchus libro Historiarum X X. ex XVIII.
India

India memorat albam esse allatam radicem, quam contusam cum aqua pedibus illinãt: uirosq; eo usos cataplasmate, rei Venereæ obliuisci, & fieri Eunuchorum similes. itaq; eo inungi impubes etiamnum, qui deinde ad finem usq; vitę nunquam arrigant.

XIX. Heraclides Cretensis in libro de Vrbibus Gręcię, apud Pelium montem ait nasci spinam frugiferam, cuius fructum cũ oleo tritum & aqua, si quis suo aut alterius inungat corpori hyeme, frigus non sentiat.

XX. Ctesias libro rerũ Persicarum decimo, camelos esse ea in regione prodit, quarũ pili mollicie lanas Milesias æquant: sacerdotesq; & alios proceres, vestes ex ijs confectas gestare.

XXI. Obseruatũ est, solùm ea animalia quæ bifidas habent vngulas, talos habere in posteriorib. pedib. & Aristoteles in Naturalibus quæstionibus causam reddit, cur non in prioribus, sed in posteriorib. Nihil enim frustra fecit natura.

XXII. Id quoq; animaduersum est vsu vitæ, nullum cornutum animal pedere: huius quoque vir eo libro idem rationem retulit.

Mirum

Mirum id quoq; est, solem nostra cor- XXIII.
pora adurere, ignem nequaquã. Et quòd adamas in igne versatus, non calefit. Item, quòd magnes lapis interdiu trahit: noctu aut omnino non, aut minus certè.

Eudoxus Rhodius, circa Celticam ait XXIV.
esse quandam nationẽ, quæ interdiu nihil, noctu duntaxat videat.

Aristoteles in libro de Ebrietate: An- XXV.
dro, inquit, Argiuus per omne vitæ suæ tempus siti potuq́; caruit: quanquã multis cibis & salsis & siccis vesceretur. idẽque ad Ammonem profectus per aquę 3
expertem viam, sicca farina vescens nullum adhibuit humorem. idq́; per totam vitam tenuit.

Aristoteles in libro de Vita & morte XXVII.
scribit, testudinem corde spoliatam viuere. id autem non expressit, de terrestrine an uerò aquatica loqueretur.

Idem autor in Opere de ijs quæ ad XXVIII.
animalia pertinent (duo enim sunt eius opera, unum de Animalibus, alterum de ijs quæ ad animalia pertinent) pediculos capitis tradit in longis morbis non tabescere interituris ægrotis, sed inueniri in puluinaribus, ad

quæ

quę defertis capitib. ægrotorũ tranſeant.

XXVIII. Idem eodem in Opere, ſordes tradit, quæ in auribus naſcuntur, cùm ſint alioquin amaræ, morituris fieri dulces: idq; in multis eſſe obſeruatum. & cauſam rei exponit in Quæſtionibus naturalibus.

XXIX. Theophraſtus in tractatione de Stirpibus: Si matrices, inquit, præbiberint ariſtolochiam aqua madefactam, perfundentur per multos dies.

XXX. Ariſtoxenus muſicus, eos qui laborãt quartana, liberari morbo affirmat, ſi helxinen herbam ante acceſſum febris inungant corpori, tritam cum oleo.

XXXI. Theophraſtus de Stirpib. oues in Pŏto abſinthio veſcentes ait bile carere.

XXXII. Eodẽq; in opere perhibet, apud Indos neq; cicerem naſci, neq; lentem, neq; fabam.

XXXIII. Rurſus libro VII. eius Operis, in itinere Bactriano ait quibuſdã in vicis triticum ita præclarum naſci, vt eius gratia nucleos olearum magnitudine æquent.

XXXIV. Idem philoſophus Olympiæ & Zacynthi dicit * mixtam cibo, efficere vt is melior videatur.

XXXV. Id quoq; obſeruando cognitum eſt, grauidas mulieres, ſi adſiduò cum viris coëant, facilè & abſq; cruciatibus pare-

re.

re. quòd ipsum Aristoteles quoq; libro Historiarum vndecimo pronunciauit.

Tacus in libro de Lapidibus: Lapis, XXXVI. inquit, is qui Carystius dicitur, annata sibi habet lanea quædam, & colorata, ex qua materia nentur ac texuntur mãtilia. Sed & fila pro lucernis inde torquẽtur, quæ dum vruntur, splendent, neq; cremantur. Porrò sordes mantiliũ non aqua eluuntur: sed clẽmatis vritur, impositoq; mãtili sordes euanescunt, ipsumq; album igni purumq; redditur, ac prioribus commodum vsibus. Lucernarij autẽ funes vsti cum oleo, nullo vnquam tempore comburuntur. atq; odore harum lucernarum depræhenduntur, qui morbo laborant caduco. Lapis iste nascitur sanè Caryсti, vnde & nomen gerit: frequens tamen etiam in Cypro extat, quâ à Gerandro Solos versus iter deorsum ducit, ad læuam Elmæi infra rupes. augescit circa plenilunium, rursumq; luna decrescente minuitur.

Aristoteles in Physicis quæstionibus XXXVII. ait, curuorum ex ore grauem exire anhelitum: reddita etiam huius rei causa.

Eudoxus Cnidius in septimo Circuitionis libro ait, in Africa quandam esse XXXVIII.

gentem, quæ supra Syrtes & Carthaginem, versus Orientem incolat, Gyzátes appellata: hancq; exerceat artem, quòd flores istis in locis colligat, melq; ea copia & qualitate ex ijs conficiat, vt apum æquet mellificium.

XXXIX. Aristoteles in Dissectionũ selectis annotationibus, in Papho scribit serpentẽ cõspectum, qui duos pedes haberet perinde ac crocodilus terrestris.

XL. Aristoxenus musicus in vita Telestæ, quî cum in Italia vixit, vno eodemq; tẽpore duos contigisse casus refert. Vnus mulierib. accidit, prorsus inusitatus. tãtę enim apud eas extiterunt mentis abalienationes, vt aliquando sedentes ac cœnantes, vocantem aliquem se exaudire opinatæ, proripuerint se, neq; teneri potuerint, atq; extra vrbem procurrerint. Locris porrò & Reginis oraculum hac de re consulentibus, respondisse deum finem mali futurum, si die duodecima pæanas deo canerent uernos LX. itaque inde in Italia multos extitisse pæanum scriptores.

XLI. Theophrastus libro de Plantis octauo tradit, scorpiõ herbulam, (alij thelyphonum, hoc est feminas necans, nominant)

5 scorpijs

scorpijs impositam, statim eos interficere. Animaduersum est, vlcera vterũ ferentium, è liene laborantium, virorũ & mulierum, si varices habent, difficulter cicatrice obduci.

Theophrastus de Stirpib. scribit, iuxta Solos Ciliciæ vrbẽ, ad amnem Pinarum, vbi Alexander cum Dario pugnauit, mala punica nasci sine ossibus, quorum grana per omne æuum vinum referant. XLII.

Aristoteles de Animalibus autor est, apem amisso centro mori, & ab alijs extra alueare exportari. XLIII.

Obseruãdo cõpertũ est, eos qui coronas ex florib. nectunt, florib. & coronis leucoij siue albę violę per noctẽ adhibere ardẽtes lucernas, vt in lucem vsq; virides permaneant, neque marcescant. XLIV.

Theophrastus libro Causarum naturalium quinto, putamina fabarum dicit radicibus arborum apposita, fructus siccare. Sed & gallinas domesticas, si crebrò ea edant, steriles fieri. Hanc ob causam, & fortassis etiam alias, Pythagorei fabæ vsu interdixerunt. Flatus enim gignit, concoctu difficilis est, & turbulenta insomnia creat. XLV.

Tubera crebris tonitrib. duriora fieri, XLVI.

Theophraſtus in Stirpiũ hiſtoria prodit.

XLVII. Idemq́; eodem in Opere ſcribit, libanotidem herbam veſtibus appoſitam, prohibere ne tineæ in ijs fiant. Hæc digna ſunt animaduerſione.

XLVIII. Idem in libro de Diuinis furoribus ſcribit, Muſicã multis animi corporisq́; affectionibus mederi: vt animi defectũ, metui, diuturnis mentis alienationibus. Sanat, inquit, fiſtulę cantus etiam iſchiadem, & morbum comitialem: quemadmodum is qui ad Ariſtoxenum muſicũ venit, oraculo iuſſus Paſiphilæ Damoti * ſororis *. Fertur enim etiam muſicus Thebis, qui mente exciderat, voce tubæ audita ad ſe redijſſe. audiens enim, in tantum exclamauit, vt turpiter ſe daret. Quòd ſicubi quis claſsicum tuba cecinit, multo eũ deterius pugnare. Hũc igitur fiſtulæ opera paulatim adduxit, atq; (vt ita dicam) ſenſim adducendo eò adegit, vt etiam tubæ vocem ſuſtineret. Sanat fiſtulæ cantus etiam corporis partes, quæ in dolore aliquo ſunt. adhibendus eſt autem corpori minimùm interdiu, & ſtatim prima die dolor remittet aliquantum. Hoc remedij genus cùm alibi vſitatum eſt, tum maximè Thebis,

etiam

etiam in hoc vsque tempus.

Theophrastus in vltimo de Stirpib. libro: Eunomus, inquit, Chius pharmacopola, cum aliquot veratri potiones hausisset, non est purgatus. Et quadam die re cum idem artificium exercentibus composita, sedens in foro, ad XXII potiones ebibit: neque tamen à suis vasis surrexit. tum verò abijt lotum atque cœnatum, vti adsolebat: neq; vomuit. Hoc ille faciebat, longa consuetudine ita paratus, cum ab exiguis ad tãtum esset potionum numerum progressus. Omnibus autem medicamẽtis minor est apud hos, qui ijs assueuerunt, efficacitas: apud quosdam nihil prorsus possunt. Res hæc notatu digna est. IL.

Aristoteles in Naturalibus quæstionibus affirmat, hominem sumto cibo ac potu idem pondus seruare, quod ei fuit ieiuno. conaturq; eius rei causam reddere. L.

APOLLONII HISTORIARVM MIRABILIVM finis.

ANTIGONI MIRABILIVM NARRAtionum congeries:

GVILIELMO XYLANDRO *Augustano interprete.*

1. TIMAEVS, is qui Siculas cõscripsit historias, memorię mã dauit, apud Regium, ad amnẽ Halecẽ, qui Locros à Reginis distinguit, cicadas qui in Locrensi sunt regione canere, Reginorũ cicadas vocales nequaquã esse. Atq; aliud hoc ipso fabulosius narratur. Veniſſe Delphos à Regio Aristonem, à Locris Eunomum, citharœdos. ijs de sorte controuersiam incidisse: cum ille sibi potiores partes vindicaret, quòd tota Reginorum colonia esset Delphis & deo auspice deducta: hic verbis insectaretur, & omnino nõ cõuenire ijs cithara canere diceret, apud quos ne cicadæ quidẽ canerent. Cæterũ Regino in certamine laudem inuenien-
2. te, Eunomus Locrensis hac de causa vicit: cum caneret, cicada in lyrã ipsius inuolans cecinit, ad quod factum concio clamo-

clamorem sustulit, & victorem pronunciauit. Aliud quoq; apud Reginos II.
fabulæ loco narratur. Herculẽ quodam
eius regionis loco somno se dedisse: cũq;
obturbarent cicadæ, imprecatum ijs esse
vt obmutescerent. Cephalleniam III.
quoq; fluuius diuidit, cuius ab altera par
te sunt, ab altera non sunt ciçadæ. Et IV.
Seriphi ranæ mutæ sunt. & fabula ea de
re apud Seriphios quoq; obtinuit: vtq;
ab illis ad Herculẽ, ita ab his res ad Per-
seum refertur. Myrsilus, qui Lesbia- V.
ca composuit, in Antissæa perhibet re-
gione (quo loco fabulæ aiunt sepultum
esse Orphei caput, idq; sepulcrum inco-
læ ibi ostendunt) luscinias, quàm alibi,
melius canere. Atq; hoc discrimi- VI.
nis cõpetit etiam in Atticos & Bœotos,
qui feruntur, perdices: quorũ istos voca-
les, hos admodũ exili voce esse, in cõfesso
est. Peculiare hoc est intestinis ouiũ: VII.
quod arietũ, non edunt sonũ: sed femel-
larũ tantùm, sunt vocalia. Quò respe-
xisse etiã poëtam, aliquis possit censere,
vtpote curiosum vbiq;, & exactæ dili-
gentiæ, dum ita canit:

Septem femineos neruos intendit ouillos.

Non minus his mirabile, magis etiam VIII.

vulgatum est: spinę genus in Sicilia esse, quod appellatur Cactus: quam si ceruus calcet, & saucietur, ossa eius nullū sonū edere posse: ideoq; ad fistulā inutilia fieri. Vnde etiā Philetas de ea hæc exposuit:

Atq; euitato cacti mihi vulnere acutæ,
Argutum carmen mortua cerua canat.

IX. In Lemniorum insulis, quæ Neæ seu
3 Nouæ vocantur, neque nascuntur perdices: & si importentur, pereunt. Quidam prodigiosius narrant, mori eas, si
X. vel conspiciant eam terram. In Bœotia magna est talparum multitudo: in solo Coronico agro id animal nō nascitur, illatumq; moritur. sicut & vlulæ in Creta: quam insulam ferunt nullum
XI. lethale animal tolerare. In Astypalęa serpentes non nascuntur, neq; lepores in Ithaca, neq; in Africa sus silueſtris, neq;
4 cerui, neq; felis in Renia Delo propinqua: neq; Meleagris alibi vsquam con-
XII. spicitur. Amelesagoras Atheniensis, qui Atticæ descriptionē condidit negat ad arcem aduolare cornicem: neq; esse ait vllū, qui dicere possit se id vidisse.

Erichthonij fabula. Causam ipse fabulosè refert. Mineruā Vulcano in matrimoniū traditā, cū eūdē cū ipso intrasset lectū, euanuisse. Vulcanū

in

in terrā cōcidisse,ac semē profudisse.terrā deinde Vulcano Erichthonium edidisse:huncq; à Minerua enutritū, in cistam inclusum,traditumq; Cecropis filiabus Agraulo Pandroso & Ersæ,ut asseruarēt: mandatumq; ne cistam ante suum aduētum aperirent, ipsam ad Pellenem abijsse,montis apportandi causa, quem propugnaculi loco ante arcem collocaret. Interim Agraulum & Pandroson cistam aperuisse,& conspexisse circa Erichthonium duos serpentes. Mineruæ mōtem ferenti,cui nunc Lycabettus nomē, obuiam factam cornicem, & renunciasse, detectum esse Erichthonium. deam hoc audito,montem eò loci ubi nunc est situs,abiecisse: cornici autem ob malum nuncium dixisse, Nefas esse eam in arcē intrare. In Scythicis regionibus,et XIII.
apud Eliā,mulus nō nascitur. Theo 5
pompus,apud Chalcidenses,qui sunt in XIV.
Thracia,locum esse quendam scribit, ea natura,ut quęcunq; intrent animalia,salua rursum exeant:cantharus autem nullus inde effugiat,sed omnes in orbem circumagitati pereant. itaq; à peste cantharorum, loco nomen esse Cantharolethron. Cranone, Thessaliæ vrbe, a- XV.

iunt duos tantùm esse coruos. Itaque etiam publici eorum hospites, cum (qui mos est omnibus urbibus) suis scriptis, insigne vrbis subijciũt, pingũt duos coruos currui æreo insidentes: quòd his plures ibi nunquã sint visi. Currus autẽ (nã hoc quoq; mirum alicui videatur) additur hac de causa. Inter sacra donaria currum seruant æreum: quem, vbi siccitas incidit, pulsant, & aquam à Deo poscunt, atque impetrant. Addit his aliquid singulare Theopompus. Coruos nimirum tantisper Cranone morari, dũ pullos educent: eo facto, ipsos relictis
XVI. Cranone pullis discedere. Narrat Ctesias aliquid huic historiæ adsimile, quod Ecbatanis & in Persia fiat. Sed quia multa is mentitur, nos decerpere eam narrationem, cum monstrosa uidea
XVII. tur, omisimus. Myrsilus Lesbius, in monte Lepetymno ait fanum esse Apollinis, ac sacellũ Lepetymni, in quo, sicuti Cranone, duo tantùm sint corui:
XVIII. cùm nõ pauci in vicinia sint. In Latmo Cariæ, Aristoteles scribit, scorpios, si quem peregrinum feriant, medio criter lædere: si quem incolarum, neca-
XIX. re. Inter Afros quidam sunt Psylli nomi-

nomine, quib. diuersum accidit. ab aspidib. enim icti, nullū sentiunt damnū: cū reliquorū hominū morsus ab ijs nemo mortē effugiat. XX. In Lycia nascitur quædā herba caprarū pernicies, ægolethron Græci vocāt. eā nulla Lycia capra gustat. Quòd si peregrina incidat, et ob ignorationem edat, interit, corrupto omaso. XXI. Gyarus insula est, Carysto & Andro vicina. ibi mures ferrum peredunt. Estq; ea in insula spina, nomine acherdos, lethalis: & interficit arbores alias, si in eas incutiatur. XXII. Idē facit aculeus marinę pastinacę: quo si dētes attingātur, cōputrescunt. XXIII. Peculiaria quędam occurrūt in animaliū cōparationibus, alterationibus, atq; ortib. Nā in Ægypto loca quędā sunt, vbi si defodiatur taurus, ita vt cornua dūtaxat supra terrā emineant, eaq; deinde serra amputētur, ferunt apes euolare: putredine enim taurū in istud animalculū mutari. Quò videtur etiā Philetas animum intēdisse, homo admodum curiosus. vocat enim apes taurigenas, hoc versu:

Miri animaliū ortus.

Taurigenas, hæc fatus, apes longinquus adijsti.

Ferunt etiā crocodilū scorpios genera re, & ex equis vespas nasci. Atq; Archelaus quidā Ægyptius (vnus eorū qui Epi

grammatis miraculosa Ptolemæo enarrarunt) de scorpijs ita cecinit:

In uos dissoluit morte, & redigit crocodilum
Natura extinctum, scorpij, omniparens.

De uespis autem:

Progenies est ista cadauere nata ab equino:
Natura hac uespas conditione creat.

Aristoteles etiam è sisymbrijs (herbæ id genus est) putrefactis scorpios nasci
XXIV. ait. Non minus his mirabilia sunt ea animalia, quę perdũt id quod prodesse poterat: ut galeota, cum exuit senium, conuersus id deglutit. Est enim, ut Aristoteles recenset, medicamentum contra epilepsiam. Similiter phoca, postquam peperit, genituram. nam is eiusdẽ morbi est remedium. Feruntur & equæ uorare hippomanes, quod pullis recens natis in fronte enascitur, & ad uarios usus quæritur. Et ceruæ dextrum cornu defodere, utile ad multa. Hæc siue dedita opera, siue fortuitò ita fiãt, multam
XXV. desiderant animaduersionẽ. Polypus, per hyemem sua comedit acetabula. Hoc est illud poetæ:

6 *Hyberna iam luce, pedes quando oßib. orbus*
Arrodit proprios.—— Mustelarum fœtus ex utero procedentes pascunt, rursumq;

sumq; per os intrant. Leæna bis non concipit. nam, ut perhibet Herodotus, cum fœtibus etiã matricem eijcit. Neque uipera bis parit. nam fœtus eius uterum peredit. Vespertilio sola omniũ XXVI. auium dentes habet, & ubera, & lac. Aristoteles affirmat, phocam quoq;, & & balænam, lac habere. Et his non minus prodigiosum est, quod scribit: in Lẽno caprum, cum mulgeretur, tantum lactis dedisse, ut ex eo colostra fuerint confecta. Mares alcyonum Ceryli uo- XXVII. cantur. hi, cùm senio uiribus amissis, uolare posse desinunt, gestantur alis femellarum. Atq; huius historiæ germanum est, quod Alcmã cecinit. Imbecillis enim propter senectutem, neq; iam choros vnà ducere, aut saltationes uirginum assectari ualens, ita ait:

Gutture dulciſono cantantes ſacra puellæ,
Non mea iã me membra ualent geſtare choreis.
O' vtinam mihi fata darent, vt cerylus eſſem, 7
Veris auis, qui purpureas maris improbus undas
Semper obit, fluctus tumidosq; ſuperuolat uſq;
Alis alcyonum uectatus. ———

Homerus quoq; ab omnibus dicitur XXVIII. singula accuratè & curiosè indagasse. Etenim Vlysses ad subulcũ tendẽs, cũ canes irruerẽt,

Odyss. ξ. 31. *Astu subsedit, manibus delapsaq; virga est.*

Ferunt enim, canes, si quē insequantur,

XXIX. si is subsideat, maleficio abstinere. Ea quoq; animalia mirabilia sunt, quæ se locis adsimilant. vt polypus, qui colorē soli, supra quod fertur, ita æmulatur, vt discerni ab eo nequeat: omnisq; adeò rei quā amplectitur. itaq; & captu difficilis est. Vnde nimirū poeta tritū illud sumsit:

Fili, polypodis naturam imitare, & ad omnes
Te promtè casus compone. ———

XXX. Idem chamæleo facit, qui ad truncos arborū, & folia & terrā, quocunq; loco, colorē suū mutat, eiq; similē assumit.

XXXI. Aristoteles tradit, tarandū quoq; ea esse
8 natura. animal esse quadrupes, ferè asini simile, crassa cute, & pilis intecta: mirūq;

XXXII. esse, quòd pili tā citò alterātur. Herba quædam tripolium in saxis nascitur, ad oram maris. ea florē edit, qui vna die ter colorem mutat: aliquando albus, aliquando puniceus, aliquando giluus. Iam reliquas animaliū calliditates, quibus vtuntur in pugnis, in curatione vulnerum, in apparatu rerum ad vitam necessariarum, in amore prolis & parentū, in memorando, absolutissimè aliquis ex Aristotelis collectaneis potest percipere.

cipere. Ex quibus nos primùm decerpere selecta quædam instituimus. A- XXXIII.
pud Conopium, ad lacum Mæotidem, inquit lupos accipere à piscatoribus alimenta, & eorum piscationis instrumenta custodire. quòd si aliqua se affectos iniuria putent, lina & pisces eorum tunc infestare. In Thracia, eo loco, qui o- XXXIV.
lim Cedripolis fuit usurpatus, homines 9
& accipitres societatẽ aucuipij seruare. nam auiculas ab hominibus lignis exagitari, insectari exagitatas accipitres, fugientesq; auiculas in homines incidere. itaq; homines prædę partem accipitribus dare. Ceruas pátere iuxta vias, XXXV.
fuga ferarum. nam ibi lupos minimè esse infestos. Ducere etiam fœtus suos ad stationes, & adsuefacere ad locum in quem se fuga recipiant. eum esse saxum præruptum, ad quod vna tantùm via peruenia tur. Iam & achainam ceruam esse captam, quæ hederam habuerit in cornibus, veluti humidis ac mollib. Capi e- 10
tiá ceruas fistulis ac cãtu, cũ prę voluptate procũbãt. Capras sylvestres in Cre XXXVI.
ta sagittis ictas, dictamnũ quęrere: vtpote quę herba vim teli expellendi habere videatur. Pardalim ferunt depræhen XXXVII.
disse, quòd suo odore animalia delecten

tur: itaq; se occultare, & iuxta prætereũ-
XXXVIII. tia uenari.' Ichneumonẽ aspide cõ-
specta, non prius eam aggredi, quàm a-
lios ad auxilia acciuerit. contra morsus
autem & ictus humectare eos corpora,
& in puluere uolutare : itaque se luto
XXXIX. oblinere. Trochilos aiunt dẽtes cro-
codilorum purgare, indeq; ali. & senti-
re crocodilum hanc suã utilitatẽ : ideoq;
cum exire uult trochilus, collum mo-
XL. uere, ne eum commordeat. Testudi-
nem, ubi serpentem edit, origanum in-
super edere. & quodam tempore fuisse,
qui re obseruata origanũ euellerit : itaq;
XLI. testudinẽ eo destitutã, perijsse. Mu-
stelam, priusquam cum serpente pugnã
ineat, rutam edere : cuius odor serpen-
ti est inimicus. Quin & contra serpen-
tum ictus, merum per rutam decolatum,
ac potum, prodesse. Sus quoq; à ser-
pente morsa, statim ad aquam fertur, &
cancrum quærit. nam & is inter ea recen
setur, quæ aduersus serpentum ictus va-
XLII. lẽt. Palumbes percussa origanũ uul-
XLIII. neri indit, hocq; modo sanatur. Aristo
teles hirundinem tradit, in conficiendo
nido festucis permiscere atq; implicare
lutum: eoq; deficiente, ipsam se in cœno

uoluta-

uolutare, idq; alis apportare: atq; cubiculum sibi more hominũ conficere, infernè positis duris. tum pullis eam diuidere alimentum, obseruato ne bis eidem det. Fimum ipsam eijcere, pullis adhuc paruulis: postquam adoleuerint, docere eã ut foras conuersi excernant. Columbas nolle cum pluribus coire: neque omittere coitũ, nisi viduus aut vidua fiãt. XLIV. Pullis salsugine præditam terram prẽmã sam in os inspuere, alimentumq; ijs ita præparare. Perdices, si quis eorum pullos venetur, ante venatorem prouolui, veluti caduco laborantes morbo: itaque eum trahere, dum effugiant pulli. XLV. Et cum perdices sint coitus auidi, ouis damnum eos dare: & cupere effectum, ne ijs incubare possit femella. Sed hanc astu contrà uti: atque fuga elapsam, ita pullos excludere. Viduos porrò inter se pugnare: victum sequi, atque ab eo solo iniri. Grues in altum e- XLVI. uolare, ut procul prospiciant: ac si nubes aut tempestatem cernant imminere, quiescere. Esse etiam ijs ducem. & reliquas quidem dormire capite subter alam abdito: ducem nudo capite prospicere: & si quid sentiat, clamore alijs

XLVII. signum dare. Pelecanos narrat, con-
II chas femellas deglutire: cumq; eas aliquantulum in summo ventris detinuerint, hiscere, atq; euomere eas, sicq; car-
XLVIII. nes eruere, & vorare. Sunt qui affirment, vulturis nunquam neq; pullum visum cuiquã esse, neq; nidum. itaq; Herodorum Brysonis sophistæ patrem dixisse, eos venire ab alia sublimiore terra, & párere in rupibus inaccessis.

XLIX. Quosdam narrare, esse etiam auem cinnamomum, quæ aromata ferat, è cinnamomoq; nidum construat in celsis inaccessisq; arboribus: incolas sagittis plumbo præfixis iaculari & deijcere
L. nidos. Cuculum credi suppositicios adsciscere pullos. quòd enim sit timidus, & defendendo impar, eum etiam à minimis velli auibus. Aues autem quæ pullos ipsius rapiunt, suos eijcere, eo quòd cuculi pullus sit ele-
LI. gans. Ægithum auem aduolare ad capram, & lac eius sugere: inde ei nomẽ hoc factum. mammam autem quam sugit, obthurari. Clauda est hæc auis. Itaq; Callimachus Ægyptius, vt admodum di sertus videretur, facta alterius auis mentione, ita scripsit:

Et

——*Et partes claudus in ambas Aegithus.* —verùm non ſtat hæc eius ſententia. non eſt enim vtrinq; claudus: quod ἀμφιγυήεις vox Græca vult, qua vſus eſt. quæ Vulcano tribuitur, claudo vtrunq; pedem. ac de Callimacho quidem vt dicerem, abſurdum eius dictum fecit. LII. Porrò Ariſtoteles ait, aquilę ſeneſcenti roſtrum exſiccari & incuruari, tandemq; eam fame interire. Phanam verò pullos ab aquila proiectos accipere, & enutrire. Aquilam pullos ſuos etiamnum paruulos cogere in ſolem intueri: & qui lacrymatur, neq; oculos ſoli obuertere ſuſtinet, interficere. Inter piſces ranam, quæ piſcator vocatur, piſciculos venari ijs quæ ab oculis extremis propendent oblonga & rotunda ſeu teretia, & inſtar eſcę ſunt. his eum occultatis, ſeſe protẽdere. LIII. Torpedinem in mare ſe demergere, & piſciculos (qui propius vbi acceſſere, præ torpore natare nequeunt, capere. LIV. Vulpes quæ vocantur, cum ſentiunt ſe hamum deglutijſſe, ſurſum efferri ac funẽ mordicùs rũpere. LV. Polypũ alimẽta reponere in ſuas cauernas, et cõſumtis quę vſui erant, inutilia eijcere,

piſciculosq; ad eiecta conuenientes captare. colorem imitatur lapidum, aliarumq; ad quas accedit rerum: idq; facit,

LVI. cum eſt in metu. Vide quid nauta polypus ſubtilitatis vſurpet. Teſtam habet, qua inuerſa ſurſum fertur, vt deinde facilius deorſum ferri queat. cum enim ſurſum euaſit, obuertit eam. Habet autem inter ſua flagella quippiam continuum, membranæ inſtar: eo, cum ventulus eſt, loco veli vtitur: demiſsis flagellis, que ei claui vſum exhibent.

LVII. Apes cùm fumo ſuffiuntur atq; vexantur, tum maximè edere: reliquo tempore ijs parcere, quæ cibi gratia repoſuerunt. Lacrymis arborum aluearia inungere oportet, propter alias beſtias. Quas bonæ apes occidunt, conari occidere extra alueare: quòd ſi intus occidant, efferre. Qui fures appellantur fuci, ſi inſinuare ſe intrò poſſint, nocere. verùm rarò hoc fieri: quia obſeruentur ab apibus, quæ vbiq; cuſtodiant. Singulis eas eſſe operibus deſtinatas: aliàs flores congerere, aliàs mel conficere. Moleſtam ijs eſſe alimenti fœtorem, vnguentumq;: & excrementa eas foris deponere, ætate grauiores

intus

intus operari. Si quis veſpam cruribus arripiat, & prioribus * aduolare ait eos qui aculeo carent, aculeatos non item. Monotum naſci aiunt in Pannoniæ LVIII. monte Marſano, carere ſuperioribus dentibus, vt & bouem, & reliqua duobus cornibus prædita: cætera quoque tauro eſſe adſimilem. Agitatum longè emittere merdam: quæ (ſi id metu compulſus faciat) tanto ſit ardore, vt iumentis ea tactis pili defluant. ſi metu liber faciat, nihil tale fieri. Quam femellam ſemel iniuerit ac imprægnauerit, ab ea porrò abſtinere. Ferunt, Scytha- LIX. rum regi equam fuiſſe generoſam. ad hanc adductum pullum ex ipſa natũ, vt eam iniret. verùm id pullum detrectaſſe. Equam tamen velatam ad ſe adductam conſcendiſſe: cumq; detectæ faciem vidiſſet, profugiſſe, ac ſe ipſum per præcipitium deieciſſe. Ani- LX. malium in mari degentium eſſe manſuetiſsimum delphinum. nam & puerorum amore eum capi, vt circa Tarentum, Cariam, aliaque multa loca. In Caria cum vinctus eſſet delphinus, ac multis affectus uulneribus, multos ferunt alios delphinos in portum auxi-

lij ferédi cauſa adueniſſe, dũ illũ piſcator
LXI. dimitteret. De luparũ partu quippiã prorſus fabuloſum narrat, ſimilisq; eſt ſibi eius cõſcio. Ait enim, eas omnes quotannis per XII dies párere. Cauſam huius eſſe, vt fertur, quòd Latonã ſub lupę adſpectu XII dierũ ſpacio ex Hyper-
LXII. boreis in Delũ pertulerunt. Noctuã & cornicẽ inimicicias exercere: & inſidiari cornicẽ noctuæ interdiu, quia hæc tũ viſu priuatur: noctuã verò cornici noctu, quia tũc ea nihil cernit. itaq; alterã in
LXIII. terdiu, noctu alterã ſuperare. Itẽ aſinũ & ægithũ. prætereuntem enim ſolui
12 in ſpinas. eam ob rem, & quòd aſino rudente ægithi oua excidunt, perterritiq; pulli: huius damni memor ęgithus inuo
LXIV. lans, vlcera aſini roſtro ferit. Æſalonem quoq; vulpis eſſe hoſtem, coruum vulpis ſocium: atq; hunc cũ æſalone bellũ gerere, & vulpi plagas accipienti opi
LXV. tulari. Caprarios perhibent dicere, quando primùm Sol ſe conuertit, capras
LXVI. verſis oculis cubare. Huius germanum eſt quod Lycus narrat: in Africa, iumenta reliquo tempore alia alijs aduerſa, alia vtrunq; poſita cubare. nocte autem ea qua canis oritur, cubare ea ipſi

aſtro

astro obuersa: eoq; ortus caniculæ signo incolas vti. Enimuerò Aristoteles, præter calliditatis, quã animalia in vita sua degenda vsurpant, descriptionem, etiam huiusmodi quædam narrat, vt qui permultum diligentię plerisq; eorum impẽderit: & non obiter, sed seriò narrationibus hisce vacauerit: ad summam LXX circiter libros de ijs composuit, conatúsque est longiore quàm historia requirit narratione singula tractare. nosq; instituimus, ea quæ rarum aliquid habent, aut mirabile, cùm ex ijs, tum ex alijs delibare. LXVII. Ait igitur, terrestria omnia respirare, quæcunq; pulmones habent: vespas autem & apes non respirare.

Item, quibus venter, ijs etiam vesicã esse: LXVIII.
ac contrà. Exsanguia esse cùm alia LXIX.
multa animalia, tũ in vniuersum quę plures quatuor habẽt pedes. Omnia cri LXX.
nita viuos edere fœtus: nõ vicissim. Omnia animalia inferiorem mouere mandibulam: demto fluuiatili crocodilo, qui LXXI.
solus superiorẽ mouet. Esse in Illyrio LXXII.
& Pãnonia monychos. Nullũ animal inuentũ esse, quod solidã vngulã & duo haberet cornua: asinũ Indicũ solida vngula et vno esse cornu. solũq; de solidungulis

LXXIII. talũ habere. Felis genitale membrũ
LXXIV. esse oſseũ. Et inter homines, & in reli-
quis animalibus, plures dentes esse ma-
LXXV. ri quàm feminæ. Equorũ, aliarumq; nõnullarum beſtiarum cor esse oſseũ.
LXXVI. Ceruorum, qui Achaini vocantur, fel vi-
LXXVII. deri esse in cauda. Piſces ſtomacho ca-
rere. ideoq; magnorum, cum minorẽ in-
LXXVIII. ſectantur, ventriculũ in os prolabi. Ser-
pentes coſtis esse XXX præditos: & ſi
quis oculos eorum effodiat, itidem vt hi
LXXIX. rundini renaſci. Piſcium * ſolum non
13 habere os acutũ. Leonis oſſa ita esse ſo
XXC. lida, ut ſæpe ijs percuſsis ignis exilierit.
LXXXI. In Phrygia boues esse, qui moueant cor-
LXXXII. nua. Crinita esse animalia, quæ pedes
habent, & uiua pariunt. ſquamas, quę pe-
LXXXIII. des habent, & oua pariunt. Quibuſdã ægrotãtib. canos enatos: qui ſanitate red
dita, rurſum in nigrũ colorẽ uerterint.
LXXXIIII. In Thracia flumen ad Chalcidicã, nomi-
ne Cochrynnam, ab ouib. potum, nigros
facere fœtus. Duo etiam esse in Antã
dria flumina, quorum alterũ nigra, al-
terum alba gignat. Videri etia Scaman
drum fulua facere: vnde & poëta eũ pro
Scamandro Xanthum, id eſt fuluũ, dixe-
rit. In Eubœa, iuxta Italicã Chalcidi fini

timam,

timam, duos esse amnes, Cerontem & Neleum: de quibus si bibãt mulieres circa concipiendi tempus, à Ceronte nigra, à Neleo alba párere. Formicas, si origano & sulfure circùm obthurentur, deserere sua formicaria. XVC. Anguillã neutrius esse sexus. LXXXVI. Perdices, si ad ventum à marib. stent femellæ, cõcipere. LXXXVII. Asterem adeò esse calidum, vt quencunq; piscium arripiat, eum illicò elixum reddat. LXXXVIII. Spongiæ sensum esse. nam si prę-sentiat adesse qui velit auellere, contrahere se, & difficulter reuelli posse. LXXXIX. idem fieri sub ventum, aut fluctus. XC. Etiam in niue esse animalia vermium forma, ac hirsuta. In Cypro, cum Chalcitis lapis vritur, animal nasci mure paulo maius: idemq; in animalibus Carystijs. emori illa, à niue: hęc, ab igni separata. XCI. A Salamãdra ignem extingui. XCII. Ad Hyppamin fluuiũ, qui est apud Bosporũ Cimmerium, sub brumam deferri quasi vtriculos quosdam maiores acinis: quibus ruptis, exire animal quadrupes alatum: idq; vnum modò diem viuere. Peculiare est etiã hoc, quòd quadrupes animal est alatum. XCIII. Aluearia perire, siue rege carent apes, siue plures vno habeant.

XCIV. Scorpios terreſtres à ſua perimi prole. Phalangia matri necem inferre, ſępe etiã
XCV. patri: is enim iuxtà ouis incubat. In hominis corpore exiſtere veluti puſtulas exiguas, quas ſi quis perforet, exire pediculos: & ſi quis omittat, in pediculârem morbum incidere, quo Alcmæo phyſicus, & Pherecydes Syrus confecti
XCVI. ſunt. Id quoq; ſingulare eſt, cadauerũ quorundam medulla putrefacta, è ſpina ſerpẽtes paruos enaſci, ijs qui ante obitum ſerpentis cadauer odorati ſunt. Et nos in Epigramma incidimus Archelai eius, cuius antè quoq; facta eſt mentio à nobis. is de mirabilibus id quoque ſcribit:

Cuncta in ſe alternis æui vis longa reuoluit,
Et vicibus certis omnia mundus alit.
E' curuæ ſpinæ ſerpens (res mira) medulla
Naſcitur, hoc monſtrũ putre cadauer habet.
Traxerat exanimi viuus ſerpentis odorem,
Poſt ſua quem rurſus funera gignit homo.
Credamus naſci Cercopem potuiſſe bimẽbrem:
Exemplis res eſt nunc ea mira minus.

Hoc ita & auditu accepimus, & iſto e-
XCVII. pigrammate teſtatum. Cæterùm Ariſtoteles ait in cera naſci animal, quod omnium videatur eſſe minimũ & Acarorum

retum vocetur, Iouis promũ. Croco- X
dilum verò è minimo fieri maximum. quippe ouũ esse maius anserino: ipsum animal ad VII atq; adeò X cubitos crescere. Carabos à polypode capi, quòd IC.
à testis nihil ei accidat mali. Polypum à congro, cui ob læuitatem nocere polypus non potest. A' carabo congrum vinci: quòd elabi non possit, sed ob asperitatem testarum conscindatur. Mugi- C.
lem ait, cùm in metum venit, caput abdere, quasi totũ ita corpus occultet. O- CI.
mnia aduncа esse imitãdi facultate prædita. A' cane rabiosa morsa omnia in CII.
rabiem agi, præter hominem. Ani- 15
malium longa esse mascula, secunda fe- CIII.
mella. In Ægypto, defossis in fi- CIV.
mum ouis, pullos excludi. Syracu- CV.
sis quendam bibulum hominem oua in terram defodisse, impositoque tegete continenter eò vsque bibisse, dum oua exculperentur. iam posita in vasis, lage-
nis extrita fuisse, & accessisse. Hirun- CVI.
dinum pullis oculi si effodiantur, eos visum recipere. Accipitrẽ terna párere: CVII.
sed pullis iam adultis, vnũ deligere, quia oẽs alere nõ possit, cùm per id tẽpus vngues eius peruertantur, nihilq; rapiat.

eum

eum autem deceptum, vocem ſimulare.
CVIII. Et in vniuerſum aduncis vnguibus præditas volucres, pullos ſuos, cũ primũ volare poſsint, eijcere. demta cornice, quæ
CIX. etiam volantes aliquãdiu nutriat. Cuculi pullos, à nemine vnquam viſos. párere enim eum non in proprio nido: ſed
* ornithiarum, phaborum, aut hypodyſidum nidos inuolare, cum ad ſua oua cõ-
CX. fugit. Perdices facere cellas ouorum, incubare, & alere vtroſq;. & pullos, cum primùm eos educunt ad coitum, pugnare, ſua cute armatos, quam aſperam faciant affricando ad arbores, cœnoq́; contaminando & reſiccando. Ait quoſdã ſcribere, ſibi non compertum, ſi cui alter oculorum excindantur, eum mox mori.
CXI. Capras & oues ſi ſeptentrionalibus locis coëant, plerunq; maſcula: ſi auſtrinis, feminea párere. albos fieri fœtus, ſi ſub lingua arietis albæ ſint venæ: nigros, ſi nigræ. Idem eſſe de rufis, ſi ante coitum
CXII. ſalſam bibant aquam. Laconicos canes, vbi defatigati fuerint, magis coire.
CXIII. Maximè admirabilem eſſe murum generationis celeritatem. nam aliquando fœtam murem in vaſe incluſam fuiſſe, pauloq́; pòſt ibi extitiſſe mures CXX.

& in

& in Persia quodam loco dissectis muribus feminis, fœtus in vtero prægnantes esse inuentos. Apeithi fertur & acan- CXIV.
thidis sanguis ægrè misceri. Caprarũ CXV.
vna si arripiat extremitatẽ Orytij, quod est instar pili, reliquas stare veluti demẽtatas, & in illam intueri. Genitale vi- CXVI.
uerræ osseum esse, & pro remedio strangurię haberi. Nullum eunuchum vn- CXVII.
quam caluum fuisse. Secundo loco CXVIII.
natos crines ijs qui à puero sunt corrupti, non manere: posteriores amitti, ijs qui ad pubem sunt exceptis. Mulierẽ CXIX.
nó vltra quinq; vno partu edere: memoriæq; fuisse proditum: quãdam quatuor partubus viginti enixam, & plerosq; horum enutritos fuisse. Si prægnãs copio- *
siore vtatur, pueros nasci vnguibus carentes. Esse autẽ cùm viros, tum mu- CXX.
lieres, vel mares solos, vel feminas duntaxat qui procreent. quod & de Hercule narratur, qui inter LXII liberos vnicã tantùm filiam habuit. Quosdam etiã CXXI.
à claudis & cæsis, claudos cæsosq; esse prognatos: nonnullos & stigmata in natiuitate sua protulisse. Elide mulierẽ CXXII.
ab Æthiope adultero imprægnatam, filiam peperisse albam, atq; ex hac natum

æthiopem.

CXXIII. æthiopem. Puerulos intra quadrage-
simum à natali diem neq; ridere, neq; fle
re vigilantes, dormiẽtes vtrunq; facere.
CXXIV. Quin & de pernoſcendis ex corporis li-
neamentis hominum naturis atq; mori-
bus talia tradidit. Tardiores eſſe, quibus
frons eſt magna: quibus parua, mobilio-
res: (vbiq; addens, id in pleriſq; locũ ha-
CXXV. bere) quib. lata, attonitos. Supercilia
recta, molle ingenium: ad naſum inflexa,
auſterũ: ad tẽpora, illuſores atq; ſimula-
CXXVI. tores notare. Hirquos carneos malicię
ſignũ eſſe: aures mediocres optimi inge-
nij, magnas & arrectas ſtoliditatis & nu-
CXXVII. gacitatis. Animaliũ feminei ſexus, ad
coitum maximè eſſe procliuẽ equã: vnde
hippomania, ſeu equæ furor dictus ſit, ac
de ſcelerata vſurpetur etiã maledicẽtia:
itaq; exprobrari mulieribus rei Venereæ
cupiditatem. Videtur etiam Æſchylus
ſcienter hoc expreſsiſſe in Toxotidibus,
his ad virgines verbis:

Ego nuptiales caſtis virginibus canam
Aſtus, oculorumq; inſidias micantium.

& facta intercapedine addit:

Non vlla experta virgo nos fefellerit
Virum: ſe prodit ipſa oculis flagrantibus.
Hac arte gnarus ipſe equas dijudico.

Atq;

Atq; hæc sunt quæ de multis Aristotelis scriptis in præsentia potuimus vel deligere, vel memoria repetere. Historię scriptor ait, Arsamẽ Persam natũ esse dẽtatum. Myrsilus Lesbius, Locros Ozolos ait gẽtile cognomẽ adeptos à fœtore suę regionis, maximè mõtis qui Taphius appellatur, vnde in mare defluat quasi riuus puris. eo in mõte sepultũ fuisse Nessum centaurũ, ab Hercule interfectũ. Lẽnias mulieres fœtorẽ cõtraxisse, cum ad eas Medea cũ Iasone aduenisset, & venenis regionẽ infecisset. ac maximè eo tempore, quo Medea ibi fuit, ita eas oluisse, vt viri earum abstinerent congressu. Theopompus historicus scribit aconitum nasci in cautibus (eæ Græcis sunt acorę) ad Herculeam in Põto, indeq; nomen habere. id cum sit venenũ admodũ validũ, nihil tamẽ ei obest, qui qua die id offertur ipsi, rutã biberit. Itaq; cũ Agatharchus tyrãnus multos veneno sustulisset, conaretur q; latére: re detecta, pleraq; Heracleotarũ non antè egressos domo, quàm rutã edisset. Scribit etiã occasionẽ & principiũ rei: sed quia hoc nimis longũ videbatur, omisimus.

CXXVIII. CXXIX. 16 CXXX. CXXXI.

Is qui Samios fines descripsit, ætate eorũ qui CXXXII.

qui Heroſtrati diſcipuli primi ſunt voca-
CXXXIII. ti, ait hirundinem albam viſam. Hip-
po Reginus, de Locis quę res incidentes
perdunt, ſic ſcribit: Athenis, regnante E-
pæneto, Olympiade XXXVI, qua A-
rytamas Laco ſtadium vicit, in Sicelia a-
pud Palecios locum exædificatum fuiſ-
17 ſe, in quem ſi quis ingreſſus ſe reclinaſ-
ſet, mortuus fuerit: ſin obambulaſſet, ni-
CXXXIV. hil mali paſſum. Traditur etiam, apud
Leucen inſulam nulla volucris ſuperuo-
CXXXV. lare poſſe aram Achillis. Multis locis
videtur voraginum, ſeu quæ Charonia
vocantur, eſſe genus: vt foſſa quæ Cim-
brica vocatur in Phrygia, Eudoxo teſte:
CXXXVI. & foſſa in Latmo. Sunt & quæ cum
Luna creſcunt ac decreſcunt: vt muriũ
iocinora, quæ ſimul cum Luna ferunt
augeri & minui: ideoq; de prodigioſis
miraculis apud multos prouerbij loco
CXXXVII. vſurpari, Murum iocinora. Idem ac-
cidere marinorum echinorum ouis. Pe-
culiare eſt, quòd quiuis eorum quinque
habet, æqualibus inter ſe interuallis diſ-
ſita: & circulum qui teſtæ ambitum cir-
cundat, vt ei æquales à centro lineæ ac-
CXXXIIX. cidant. Ferũt etiam: circa fretum Ita-
liæ decreſcere & impleri ſecundum Lu-
næ in-

næ incrementa & decrementa. Hel- CXXXIX.
lanicus Lesbius narrat, Thebis Ægy-
ptijs esse specum in vrbe, in quo trigesi-
mo quoq; mēsium die nullus ventus sit,
reliquis diebus ventosis : videriq; eum
delectum aliquid inscrutabile & obser-
uatu difficile habere. Sicut & hoc, quod CXL.
Euripus septimo quoq; die nó recipro-
cat : & formicæ nouilunio quiescunt.
Delphi autem aiunt, in Parnasso certis CXLI.
quibusdam tēporibus Coricium videri
auri simile. Itaq; etiam Philoxenum ne-
mo rectè reprehenderit, qui ita scripsit: 18

Parnasios Nympharum per thalamos,
Auratis insignes culminibus.

Phyllis ferunt greges quinto demum CXLII.
die potari. Prodigiosius eo est, quod CXLIII.
in Zacyntho fit. Nam quo tempore spi-
rant Etesiæ, capri hiantes stāt versus Bo-
ream : eoq; contenti, aquam non requi-
runt, neq; bibunt. Conscripsit etiam CXLIV.
Callimachus Cyrenæus quendam mira-
bilium delectū : ex quo ea decerpemus,
quæ auditione videbuntur digna. Eu-
doxum ait narrare, in mari Thraciæ, ad
montem qui Sacer dicitur, quibusdam
temporibus bitumen in superficie ferri.
Et mare quod est ad Chelidonas, multis

CXLV. locis fontes habere dulces. Theophra-
ſtus tradit, mare circa Æoli inſulas, ad
duorũ iugerum ſpaciũ, ita feruere, vt ob
CXLVI. æſtũ intrare id nemo poſsit. E' mari
autẽ quod ad Delũ inſulã eſt, Carthagi-
nenſiũ vrinatores æs ad duas vlnas efferre: è quo ære, ſtatuæ in Phęneo ab Hercu
CXLVII. le poſitæ, fuerint cõfectę. Megaſthenẽ,
rerũ Indicarũ ſcriptorem referre, arbores
CXLVIII. in mari Indico naſci. De fluminib. &
fontibus Lycũ ait perhibere, Camiſcum
fluẽte mari fluere: Capæũ & Crimiſiũ in
ſuperficie frigidos, infrà calidos eſſe. Himerá ex vno fonte in duos ſcindi alueos,
alterumq; fluuium ſalſum, alterũ pota-
CXLIX. bilẽ eſſe. Timæũ narrare, Crathin, vnũ
19 de amnibus Italiæ, crines flauos facere.
CL. Polycritũ ſcripſiſſe, fluuium qui eſt apud
Solos, non iniuria Liparin, id eſt pinguẽ,
appellari: quippe ita pinguedinem corporibus illinere, vt vnctione nihil ſit opus. Muabum in Pamphilia iniectam
Stœben vel * in lapidem verte-
CLI. re. In regione Thracũ, qui Agrij, id eſt
feri appellantur, fluuium eſſe, nomine
Pontum, qui lapides carbonum ſimiles
alueo deferat ſuo. hos lapides vri quidẽ,
ſed planè contrario modo atq; carbones
ligneos.

ligneos. quippe extingui, si flabris exsuscitẽtur: aqua cõsperſos, facilius ardere: odorẽ horũ nullũ reptile tolerare. Fõtem qui Luſis eſt, itidẽ vt eũ qui Lãpſaci, mures in ſe habere, domeſticorũ ſimiles. hæc Theopõpum narrare. Eudoxum porrò tradere, Ophiuſam, quę eſt in Alo, impetiginem abolere. Lycũ Reginum dicere, fontẽ in Sicanorũ regione acetũ ferre, quo in cibis vtãtur. fontem in Cyſtitrato, tanquam oleo fluere, quod oleũ & in lucernis vratur, & ad tubercula ſcabiemq; ſanandã faciat, appelleturq; Cyſtitræũ. In propinquo fontẽ eſſe, qui ab Arcturo vſq; ad Pleiades, nõ ſecus quàm alij fontes, aquã ſuppeditet. ſed à Pleiade vſq; ad Arcturũ, interdiu fumũ efferre, & calidũ ſpirare: noctu autẽ flãma impleri. Arethuſam, qui Syracuſis eſt fons (vt & alij & Pindarus teſtantur) fontem habere ex Alpheo qui Elidẽ præterfluit. itaq; etiam Olympiorum diebus, cum vẽtres victimarum in fluuio eluuntur, aquam in Sicilia puram non eſſe, ſed ſimo fluere. Et ait quodam tempore paterã in Alpheũ cõiectam, in Arethuſa extitiſſe. idẽ narrat Timæus. Theopompũ ait memoriæ prodidiſſe, mori illicò qui fontẽ

CLII. CLIII. CLIV. CLV. CLVI.

gustarint, qui est apud Cincropsoses
CLVII. Thraces. Scotusæ autem fontem esse
20 peculiarẽ, qui non hominũ modò, sed &
pecoris vulnera valeat sanare: lignumq;
etiam fissum & cõfractũ si inijcias, coale-
CLVIII. scere. Fontem in Chaonia esse, cuius
CLIX. aqua elixãdo in salẽ mutetur. De fon-
tibus apud Ammonem, esse ab Aristote-
le perhibitũ, eum qui Solis esse putatur,
media nocte & media die calescere, ma-
nè & vesperi instar esse glaciei. alterũ so-
le descendente concrescere, stare autem
CLX. accedente Sole ad occasum. Ctesiam
scribere, in Æthiopia fontem aquam ha-
bere instar cinnabaris rubẽtem, quæ po-
ta vęcordes reddat. Idem & Philo tradit,
CLXI. Æthiopicarum rerum conditor. In In-
dia fontem esse, in quẽ etiam leuissima
quæq; coniecta subsidant: idq; plures, &
CLXII. diuersis de aquis prodiderũt. Eudo-
xum narrare, fontẽ Carthagine paruos
habere crocodilos Ægyptiorum similes.
CLXIII. In Athamania fanũ esse Nympharum, in
quo fons sit, cuius aquæ frigus sit ineffa-
bile: quidquid autem superponatur, id
calescere: & si quis sarmenta aut aliquid
CLXIV. tale admoueat, id inflammari. In vrbe
Arabiæ Leucothea, Amometum ait scri-
bere

bere (qui nauigationem à Memphi ad fontem Isidis expertus est) si quis vini cotylam infundat, potum fieri probè tẽperatum. De paludibus Ctesiã narrare, CLXV.
esse in India paludes, vnam quæ iniecta omnia demittat: sicut & quæ in Sicilia & Media, demto auro, ære & ferro. & si quid obliquum incidat, rectum eijci: mederi autem vitiligini albæ. aliam, in quá statis diebus oleũ supernatet. Ze- CLXVI.
nophilum autem, vicinę Ioppę paludem non modò quoduis onus sustinere, sed etiam tertio quoq; anno ferre liquidum bitumen: quod cum fit, apud eos qui intra XXX stadium habitãt, imminui sẽcturas ærarias. Paludem Sarmatiæ, ab CLXVII.
Heraclida scribi, esse, quam nulla superuolet auis: & quæ accedat, eã fœtore necari. Quod & apud Aorni lacum contingere creditur, famaq; apud plurimos obtinuit. Timęus id quidem pro menda- CLXVIII.
cio habet. pleraq; enim fortuitò fieri, quę ibi euenire assolent. id autem dicit, quòd cum arboribus obsita sint loca quæ ei paludi imminẽt, multiq; rami & folia ventis defringantur atq; deturbentur, nihil vĩderi quod ei insistat, sed manere purã. Eudoxum ait narrare, è lacu Zacynthio CLXIX.

picem efferri, quamuis piſces præbeat. Quidquid etiam in eum inijciatur, id in mari apparere, cùm in medio ſit IV ſta-
CLXX. diorum intercapedo. Lycum perhibere, circa paludē quæ eſt Mylis Siciliæ, arbores naſci: in media autem ipſa aquam ſcaturire, aliam frigidam, aliam calidam.
CLXXI. Phaniam, paludem Pyracum ſiccatam
CLXXII. ardere. Aſcanij lacus aquam eſſe potui aptam: quidquid ei applicetur, id abſq; ſapone elui. ſed ſi in ea aqua diutius relinquatur, ſponte ſua diſſipari.
CLXXIII. Nicagoram autorē eſſe, in Citto paulu-
CLXXIV. lū exhauſta terra ſales inueniri. De ijſdem aquis Theophraſtū afferere, aquam Stygis eſſe in Phœnio, deſtillare ex paruulo quodam ſaxo: eam qui petant, ſpōgijs ligno prefixis accipere, perrumpi ea omnia vaſa, corneis demtis. qui guſtârit,
CLXXV. mori. Apud Leontinos, Lyco referēte,
21 qui nominantur * efferuere, ita quidē vt elixorum nihil ſit calidius: fontes autem habere frigidos. ſi qua auis appropinquet, ſtatim: ſin homo, tertio pōſt die
CLXXVI. mori. Simile accidere apud Chytrinū
* Coorum. nam & hunc vaporem exhalare venenatum: & quæ imitantur, ſupra
CL XXVII. modū frigida fieri. Eſſe apud Coos

alium

alium quoq; riuulum, qui omnes aquæ-
ductus per quos defluxit, in lapides mu-
tarit. Id etiam Eudoxus & Callimachus
reliquerũt, quòd ea ex aqua Coi lapidib.
excisis theatrũ exædificarunt: tantã vim
habet omnia in lapides conuertendi.
Eudoxũ porrò de puteis qui sunt My- CLXXVIII.
thopoli, scribere, simile eos cũ Nilo ali-
quid habere. æstate enim vltra labra im-
pleri: hyeme ita deficere, vt tingere quoq;
non sit facile. Item de aquula in Creta, CLXXIX.
super qua sedentes, dum pluit, sicci per-
manent. Traditumq; esse Cretensibus,
ea aqua lotam fuisse Europam, postquã
cum Ioue cõcubuit. Apud Lyncestas, CLXXX.
Theopompo autore, aquã esse quandam
acidam, quã qui biberint, non secus quã
poto vino alterentur. eiusque rei mul-
tos esse testes. Ctesiam tradere, ex CIICI.
Armenijs petris aquam excidere, quæ
simul pisces nigros eijciat, gustataque
interficiat. De igne Ctesiam ait nar- CLXXXII.
rare, apud Phaselitas in Chimæra mon-
te ignem esse qui perennis nominetur.
qui ignis in aquam coniectus, me-
lius ardeat: sin onus aliquis inijciat,
extingui. Similiter videtur in sa- CLXXXIII.
le euenire. Nam nobis Siculus hospes

salem dono dedit, qui in igne colliqua-
CLXXXIV. batur, in aqua exiliebat. De lapidibus eũdem tradere, apud Bottiæos in Thracia lapidem nasci, qui Solis appulsu ignem exhalet. Is autem vt præbeat, co-
* gnoscens carbonum colorem permanẽtes absq; interitu. & si quis extinguat, rursus conati sunt eandem efficacitatẽ præ-
CIIC V. stare. De his Acãthisę Aristotelẽ dicere inuentum fuisse, varijs distinctum coloribus apud Erythenam, ex quo plectra fiant. ac Timon citharœdus habuit, multisq; ostendit, dicens, se eo à magistro suo Artocle donatũ. Esse autem durũe-
CLXXXVI. ius in vsu contactum. Theopõpum ait scribere, in Thesprotia carbones è terra
CLXXXVII. effodi, qui possint cremari. Phaniam perhibere, in quibusdam Lesbi locis, &
* apud Neandridas, glebas ád oculorum curationem conducere: inq; aquã coniectas neq; subsidere, neq; dissolui. Sub hoc genus referri possint etiam lateres
CXXCIIX. apud Tanã, qui dicuntur innatare. De Cois, Lycũ narrare, in Diomedea insula erodios à Medis, si quis ad ea loca perueniat, nõ modò tangi se pati, sed & in gremium deuolare, & blãdè adulari. & perhibere indigenas, socios Diomedis in eá

auem

auẽ fuisse transformatos. Theopõpũ memoriæ prodidisse, Venetos, qui ad Adriam incolunt, circa tempus sationis dona graculis mittere, nimirum liba & pastam. ea qui ferant, vbi proposuerunt graculis, discedere. auium autem multitudinem manere in finibus regionis collectam: duas autem vel tres aduolare, aç explorata re rursum auolare, veluti legatos quosdam aut exploratores. Si igitur vult * CLXXXIX.

Reliqua desiderabantur.

VERE' NOBILI VIRO GEORGIO A' STETTEN iuniori, Patricio Augustano, summa, sibi obseruantia colendo, GVILIELMVS XYLANDER Augustanus, S.

CVM opusculum hoc M. ANTONINI Imperatoris Romani, eius qui Philosophus est usurpatus, instinctu CONRADI GESNERI, Medici et Philosophi præstantissimi, mihique summa amicicia iuncti, de Græco Latinum fecissem, eiusque iam opusculi adornaretur editio: vt id laudatissimo tuo, Vir ornatissime, nomini inscriberem, non vna me impulit ratio. Nam & quàm grato animo tuæ in me beneuolentiæ (quam & aliàs, & superiori præsertim Maio coràm in patria sum expertus summam) memoriam colerem, publicè testatum facere me posse videbam: & haud parum gratiæ tui nominis splendorem huic ipsi editioni

tioni conciliaturum iudicabam. Iam cùm satis apud me constaret, quis esset tuus de studio sapientiæ, deque ijs quæ ad humanitatem spectant disciplinis sensus, quantaque cum diligentia ab ineunte ætate in ijs versatus, & bonitate earum cultores sectatoresque complexus semper esses: non verebar, ne non gratum hoc qualecunque meum haberes officium. Ipse quidem certè Liber cùm autoris dignitate, tum eius quam tractat rei præstantia, facilè apud te impetrabit, vt eum tua dignere tutela. de meo labore dicã postea.

Scriptum esse ab ANTONINO Philosopho Imperatore hoc opusculum, id in Annotationibus nostris demonstrauimus: vt hîc ea repetere, quæ ibi diximus, nihil attineat.

Potissima verò Philosophiæ capita secũ meditatum esse hunc tantum Imperatorem, cõmentatumque diligenter, vel nostris verbis, vel si mauis, Græca vbi legeris, ipse deprehendes. Etenim tametsi verum est, libellos hos Antonini (vt quidem in nostras ij manus peruenerunt) esse mutilos, miserèque &

maio-

maiore sui parte decurtatos: nihilominus id in promptu est, grauissimas in his ipsis extare deferenda conditione humana, de contemnenda morte, de societate humana tuenda, de vera beatitate, de causis miseriarum humanarum, aliisq; id genus compluribus Philosophiæ capitibus disputationes, easdemq; iuxtà argutas, & exemplis comparationibusq; appositissimis perpolitas. Nec absimile est nostri autoris genus philosophandi, ei quo vsum esse Epictetum (qui ætate Antoninum non ita multum anteceßit, cuiusq; se vsum præceptis noster ingenuè præ se fert) Arrhianus memoriæ prodidit. Floruit enim circa illud tempus vtcunq; studium sapientiæ, cùm ipsi Imperatores aut colerent philosophiam, aut certè eius sectatores non aspernarentur. Quo factum est, vt extiterint permulti doctrina & grauitate præstantes viri: quorum partim nomina tantùm & dicta factaq; aliquot apud Historiæ scriptores extant, partim scripta etiam doctißimi & prudentiæ plena nostrum ad æuum perdurauerunt. Enimuerò

Antoninum

Antoninum ego iudico (neque aliter sentire doctos existimo) non id modò his voluisse in commentarijs explicare, quibus ipse in rebus animum suum occupasset, quibusq3 præceptis, exemplis & rationibus sese ad hominis, ciuis, Imperatoris, adeoq3 Philosophi nomen cum dignitate tuendum informauisset: sed vnà demonstrasse, quæ esset vera atq3 expedita ad tranquillitatem animi, & eam quæ homini in hac vita contingere potest, felicitatem consequendæ via: tum quidnam rei esset, cur plerique hominum adeò de natura, suaq3 sorte immeritò conquererentur. Quippe hoc modo philosophia neglecta & spreta vlciscitur illos: quorum questus & indignationem sapientissimus poeta Euripides sanè quàm scitè & (vt omnia) eleganter expressit, senem calamitate ictum in scenam producens: qui, cùm parum rectè rationes ad vitam tum, cùm maximè debuerat, subduxisset, vt incidit in res aduersas, non suæ imprudentiæ culpam agnosceret, sed (qui est mos vulgi) ad futilia & inutilia vota confugeret.

Supplicibus.

geret. Cuius de inscitia hi extant versus, quos adducam, Latinè tamen à me redditos, ne in hoc orationis genere peregrinum sermonem interseram:

Eheu, datum non esse & hoc mortalibus,
Iuuenes vt esse bis queãt, iterum & senes?
Nam si domi quid secius fortè euenit,
Corrigimus illud consilio tamen nouo:
Aeuum retractare haud licet. quòd si re-
dux
Iuuenilis ætas esset, & senium duplex,
Peccata vitæ corrigeremus istius,
Vitæ instituto prouidi melius nouæ.

Capitalis profectò Iphis, & quouis dignus infortunio, qui non præsentem vitam præceptis exemplisq; rectè informandam moneat: sed aliam optet, qua huius errata emendari possent. Quanto rectius Theseus ille Euripideus? cuius hanc sententiam Cicero alicubi refert:

3. Tusc. Plut. consol. ad Apollon.

Nã, qui hæc audita à docto meminissem uiro,
Futuras mecum commentabar miserias,
Aut mortem acerbam, aut exilij mœstam
fugam,

Aut

Aut semper aliquã molem meditabar mali:
Vt si qua inuecta diritas casu foret,
Ne me imparatum cura laceraret repens.

At enim è Pphilosophia petendam hanc vitæ institutionem, neque obscurum est, & ab alijs multis grauibusque autoribus ita demonstratum, vt meis verbis hoc saltem loco & tempore res non egeat. Id quidem haud temerè videor addere, eam philosophandi rationem quam hic noster tenuit (hoc est, quæ breuibus præceptis, exemplis, comparationibusque propositum absoluit) maiori hominum parti cùm ad intelligendum faciliorem, tum ad tenendum memoria commodiorem esse altera illa, quæ exquisitis disputationibus, ingeniosisq; conclusionibus veritatem eruit. quod ipsum eò spectat, vt intelligatur, quid præsens Liber communi hominum vitæ formandæ cõducere possit. Sed mitto librum commendare, præsertim cùm semel inceptus legi, facilè lectorem retineat: vt verũ fore hoc loco nõ dubitem, id quod est scitè ab eodem Poeta dictum, Gustu percepto emptorem

rem allici. De meo labore, & opera quam in conuertendo adhibui, superest vt dicam: etsi fidem diligentiam q3 meam malo doctis collatione facta Græci cum Latino libro æstimãdam relinquere, quàm me aut mea iactare. Neque verò metuo ne quis hanc editionem sit insectaturus, nisi si ij sint extituri, qui librum mutilum, & plerisq3 locis interruptum interpolatum q3 indignè sint laturi lectoribus offerri. Quos ego tum deniq3 audiendos censeo, si integriorem ipsi proferãt: alioquin si secundum eos iudicaturi sint docti, efficient vt reliquiæ bonorum librorum, quas ipsas meritò gratas habemus, negligantur: imò si maioribus nostris idem fuisset iudicium de fragmentis librorum, aut mutilatis voluminibus, bone Deus, quot & quàm præclaros vtilissimosq3 libros non haberemus hodie? Sed valeant iniqui isti. Sanè mihi hoc incommodo conuertendi labor mirum in modum est auctus: atq3 haud scio an ab incepto destitissem, nisi me & verecundia fallendæ quam dederam fidei, & propositi mei (id autem est prodesse reipub. literariæ

terariæ pro virili, eamq; ob rē nulli labori vel-
le succumbere) tenēdi necessitas quædam con
firmassent. Latinitati quàm fieri potuit maxi
mè in hoc negocio studui: nisi quòd uoces quas
dam, tritas illas, & aptas, non tamen vsita-
tas apud antiquiores, perspicuitatis causa non
contemsi. Verba appendere ad trutinam neq;
volui, neq; verò debui. sensum quidem secu-
tus sum: an autem assecutus sim vbiq;, aliorū
esto iudicium. Cur difficile hoc fuerit, multæ
sunt, neq; non manifestæ causæ. Etsi fateor, in
quibusdam me vel vt diuinarem opus habuis
se, vel audacter à codice Græco aut vsu com
muni discessisse: quibus locis etsi Annotatiun
culis (eram enim occupatior, quàm vt com-
mentandi ocium suppeteret) aliquando con-
sului, tamē si cui secus videbitur, nihil moror:
est enim (vt Bacchylidis vtar prouerbio) la-
ta via. Tibi autē, vir præstantissime, & cur
dedicauerim hunc librum, meumq; ei impen-
sum laborem, & cur vtrunq; tuæ amplitudi-
nis patrocinio non indignum fore duxerim,
commemoraui iam antè. Supererat, vt orarē

l te,

te, vt ne hoc meum tui nominis exornãdi ſtudium, gratiq; animi erga te declarandi voluntatem aſpernareris: ſed tanta eſt tua humanitas, tantusq; in rei literariæ defenſores amplificatoresq; (inter quos me vel extremo loco haberi peruelim) amor, vt certò mihi de te polliceri, non obſecrando in dubium vocare tuam bonitatem debeam. Itaq; labore tui deprecandi ſuperſedendum mihi animaduerto. Ego me tibi, quem ſingulare patriæ noſtræ inclytiſſimæ ornamentum, Muſarumq; benigniſſimum hoſpitem noui, ſtudiaq; mea commendo: efficiamq; profectò, niſi maturiùs nobis aliquid eueniat humanitùs, vt ne tuæ te erga me poſſit pœnitere beneuolentiæ. Vale.

Heidelbergæ, Kalendis Octobribus:
Anno Salutis 1558.

M. ANTO.

M. ANTONINI IMPERATORIS DE VITA SUA, LIBER I.

GVILIELMO XYLANDRO *Augustano interprete.*

 B auo meo Vero didici placidis esse morib. & iræ abstinẽs. Existimatione parentis mei, eiusq; recordatione, ad verecundiam & viro dignos mores vsus sum. Matrem in studio pietatis erga deos, liberalitateq; imitatus: præterea in abstinendo à non perpetrandis modò, sed & cogitãdis flagitijs: tum in frugalitate victus, ab opulentiam comitante luxu remotissima. A' proauo id habui, vt ne in publicos ludos commearem, sed bonis præceptoribus domi meæ vterer: intelligeremque nullis hac in re parcendũ sumptib. Ab educatore, ne auriga prasinus, aut uenetus, néue palmularius aut scutarius fierẽ: ab eodem, tolerare labores, esse contentus paruo, operari, non immiscere me

multis negocijs, haud facilè calumniam
2 admittere, didici. A' Diogneto, ſtudium in res inanes non conferre: fidem abrogare ijs quę de incantationibus, dęmonumq; profligationib. ac id genus alijs reb. præſtigiatores & impoſtores re-
3 ferunt: neq; animi cauſa coturnices alere, aut ſimiliũ rerum ſtudio & cupiditate teneri: item liberè dicta ferre æquo animo, philoſophię me addicere: audire primò Bacchium, deinde Tandaſidẽ ac Marcianum, ſcribere dialogos puerili ætate: grabatum, pellem, aliaq; ad Græcam diſciplinam pertinentia requirere. Ruſtici monitu in eam deueni cogitationẽ, mores meos correctione ac cultu opus habere: non eſſe imitandos Sophiſtas,
4 non eſſe inſtituendas de contemplationibus ſcriptiones, neq; oratiunculas adhortatorias declamandum, neq; ſpeciẽ viri exercitijs diditi, ac laborioſi oſten-
5 tandam: ad hæc rhetorica, poëſi, & aſtrologia abſtinendum: domi neq; veſtitu, neq; alijs huius modi rebus vtendũ: epiſtolas ſcribendas ſimpliciter, quo modo ipſius ad matrem meam eſt epiſtola Sinueſſa miſſa: inſuper placabilitatem eſſe, & in alloquio facilitatem exhiben-

dam

dam ijs qui stomachum nobis mouerint, aut aliquid deliquerint, simulatque ij redire ad officium velint: diligenter etiam legendum, neque omnino considerationem summariam satis putandũ: neque celeriter adsentiendum alios traducentibus: commentarios Epicteti legendos, quorum & è domo sua mihi copiam fecit. Apollonius me docuit, vt libertatem sectarer, certamque constantiam: neque aliò vnquam, ne minimum quidem, quàm ad rectam rationem respicerem: ac semper mei similis essem in grauibus doloribus, amissione prolis, morbisq; diuturnis: vtque in viuo exemplo euidenter contẽplarer, posse eundem & durissimum esse, & remissum quàm maximè. Tum etiam, vt in percipienda doctrina me non morosum prę berem: sed circumspicerem de homine, qui palàm experientiam, & in tradendis scientijs facultatem, minimum suorum bonorum putaret. Præterea modum beneficia (vt ijs videntur) ab amicis accipiendi, ne vel accepta ea nos viliores redderent, vel stupidè negligerentur atque prætermitterentur. In Sexto deprehendi comitatem, & exemplum do- 6 7

mus ad arbitrium patrisfamiliâs institutæ, viuendi secundum naturam, grauitatem non simulatam, inque consulendo amicorum commodis sagacitatem, facilitatem erga priuatos, * moresque omnibus accommodatos. Quo fiebat, vt eius consuetudo omni adulatione suauior, ipseq; eodem tempore in summa apud eos quibus cum agebat veneratione esset. porrò autem expeditam viam ac rationem inueniendi & disponendi præcepta ad vsum vitæ necessaria. item, quòd neque iræ, neque alius cuiusquam animi commotionis vllum indicium dabat: sed simul & quàm maximè affectibus vacuus, & humanissimi erat ingenij. In eodem honestam famam sine iactatione, multarumq; rerum scientiam citra ostentationem. Alexandrū Grammaticum obseruabam ab increpationibus sibi temperare: neq; ignominiosè castigare, si quis barbarum, solœcum, aut absonum quippiam protulisset: sed ciuiliter id modò, quod dicendum fuerat, pronunciare: perinde ac si respondens vel suam sententiam interponeret, aut rationem re ipsa, non verbo, cum altero conferret: aut omnino alia

no alia quadã solerti & obliqua subadmonitione idem efficiebat. A' Frontone didici, vt scirem quę consequereturty rannidem inuidia, quæ varietas, simulatio: & quòd omnino qui nobis patricij dicuntur, inhumaniores quodammodò sint reliquis. Ab Alexandro Platonico, ne crebrò, néue nisi necessitate coactus, cuiquam dicerem, scriberemúe, me esse occupatum: néue identidem impendentia negocia prætendendo debita familiaribus officia detrectarem. A' Catulo, ne parui facerem, si quid amicus conquereretur, etiamsi nulla id ab eo fieret ratione: sed anniterer, eum in pristinam gratiam reducere. item, vt summa animi contentione præceptorum laudẽ prædicarem, vti de Domitio & Athenodoto traditum est: vtque liberos verè diligerem. A' fratre meo Seuero, amorẽ familiariũ & veritatis, iusticiæq;. Per eundem cognoui Thraseam, Heluidiũ, Catonem, Dionem, Brutum. Idem mihi autor fuit, vt animo conciperem formam reipub. in qua æquis legibus eodemq; iure omnia administrarentur: ac regni, cui nihil esset libertate subditorum antiquius. Eundem obseruaui curis

esse vacuum, constantiam in honore philosophiæ habendo : beneficentiam & liberalitatem perpetuam seruare, bene sperare, ac de amicorum in ipsum amore certò sibi polliceri : à quibus animo esset factus alieno, id ijs non occultum ferre : neque amicis eius opus esse, vt de ipsius voluntate coniecturam facerent, sed eam apertam esse. Maximus adhortatus me est, vt suo exemplo me ipsum regerem, neque vlla in re præcipitarem : animo bono cùm alijs in casibus, tum in morbis essem : vt moribus vterer temperatis, blandis ac grauibus: vt quæ instituissem, expeditè, nec magna cum molestia perficerem. Dicebat sibi verba facienti, aut agenti quicquam, neminem non fidem habuisse : ex animi ipsum sententia loqui, vel agere: nullius rei admiratione se obstupuisse: nunquam aut festinasse, aut cunctatum fuisse, neque trepidasse : neque mœsticiæ, neque gaudij nimium fuisse : neque iracundum, neq; suspicioſum: sed beneficum, placabilem, veracem : magisque constantiã erroris securã, quàm eratorũ correctionem præ se tulisse: neminẽ fuisse, q se ab ipso cõtemptũ, aut ipso

præstan-

præstantiorem putaret:liberaliter quoq; facetum fuisse. Patris notaui humanitatem,& in ijs quæ semel essent accuratè deliberata,permansionem:vanæ gloriæ, & eorum qui putantur, neque sunt tamen,honorum contemtum: studium laborum,assiduitatemq;. Libenter audiebat eos qui aliquid reip. vtile poterant adducere. In tribuendo vnicuiq; pro dignitate suum,firmiter perseuerabat: peritus vbi intendendum esset, vbi remittendum. Amores adolescentulorũ coërcebat, vtilitati publicæ omnes cogitationes intendebat. Amicis secum cœnãdi,aut iter faciendi necessitatem remittebat: & qui necessitate aliqua impediti, eum non comitati fuerant, eundem semper ipsum inueniebant. In consilijs accuratè, quid conducere posset,inquirebat:ac cõstanter,neq;(id quod alijs vitio datur) obuijs quibusq; cogitationibus contentus finem consultandi faciebat. Amiciciam conseruabat:neq; vel satietatem amicorum capiebat, neque ad eos parandos furore aliquo ferebatur. In omnibus rebus omnia sua in se reposita habebat,læto vultu longè futura prouidebat:atq; etiam minima antè præpara-

bat,idq; citra tumultũ. Acclamationes, omnemq; adulationem compescebat. Quæ ad magistratum erant necessaria, semper custodiebat:sumtus procurabat, neque detrectabat de ijs rebus causam dicere. Deos citra superstitionem colebat: homines neq; demerebatur, neque auram popularem captabat:in omnibus his sobrius, constans, nusquam ineptus, aut nouitatis studiosus. Has porrò res quæ ad vitæ commoditatem aliquid cõducunt,quas fortuna suppeditat, liberaliter, simulq; sine fastu tractabat: ita vt, & si adessent, haud solicitè ijs vteretur: neq; desideraret, si deessent. Nemo fuit qui eum aut sophistam, aut vernam, aut hominem de Schola esse diceret: sed virum maturum, absolutum, adulatione superiorem, qui & seipsum regere, & alios posset. Iam philosophiam verã profitentes in honore habens, reliquis nihil exprobrauit. Cæterùm in consuetudine familiari commodus, gratiosusq; extra fastidium erat. Corpus suum moderatè curabat,non vt qui vitæ cupidus, aut cui formæ elegantia curæ esset, non tamen interim negligenter: itaq; suæ diligentiæ causa,pauciſsimis medicorum pharmacis

macis & fomentis opus habuit. Id in eo præclarisimum fuit, quod facultate alicuius rei præditis concedebat absq; inuidia, vt oratoriæ, historiæ, legum, consuetudinum, aliorumq; id genus: quin etiam vt gloriam ijs rebus quibus excellebãt, adipiscerentur, operam suam ipsis nauabat. Et cum ageret omnia secũdum instituta maiorum, ne hoc ipsum quidẽ studebat consequi, vt videretur à maioribus accepta obseruasse. Ad hæc, non erat vagus aut leuis, sed locis & negocijs ijsdem solebat immorari: Post intentissimos capitis dolores, recens atq; alacer ad cõsueta opera redibat. Præterea pauca admodũ habebat arcana, & hæc quoque tantùm de rebus publicis. Prudens porrò erat, moderatusq; cùm in spectaculis exhibendis, tum in operum extructionibus, congiarijsq;, & alijs huiusmodi negocijs: quippe vir quid ex vsu foret potius, quàm quæ gloria factum sequeretur, reputans. Non vtebatur alieno tẽpore balneis, non erat ædificandi cupidus: non de ciborum, nõ vestium texturæ aut infecturæ, non formæ corporis elegantia anxius. Comitatus ei è prędio, qui eum ab inferiori casa deduceret: inter

ter Lanuuinos plerunq; Tuſculano publicano vtebatur, etiam deprecante. Omnino in eius moribus nihil inerat inhumanum, nihil inuerecundum, nihil procax: neque dicere quiſquam poterat, Ad ſudorem vſque. ſed omnia ita apta & concinna, vt ſi per ocium cogitata fuiſſent, compoſitè, placidè, firmiter, & ſibi inuicem conuenienter. Accommodari poſſet ei id quod de Socrate memoratur, quòd & abſtinere potuerit, & frui rebus iſtis, quibus & carere pleriq; per infirmitatem, & in fruendo continere ſe nequeunt. At temperare ſibi ab vtroq; vitio poſſe, & ſobrium permanere, id verò viri eſt animo integro inuictoq́; præditi: quod ille in morbo Maximi pręſtitit. A' dijs bonos auos, bonos parentes, bonam ſororem, bonos pręceptores, familiares, neceſſarios, amicos bonos accepi, ferè omnia bona: tũ quòd in nullum eorũ quicquam deliqui: quãquam ita affectus, vt, ſi occaſio incidiſſet, vtiq; aliquid tale admiſiſſem: verũ beneficio deorũ euenit, ne rerũ is fieret cõcurſus, qui hoc in me argueret. Id quoq; ijs acceptum refero, quòd nõ diutius apud concubinam aui ſum educatus: quòd ad puber-

pubertatem caſtus perueni: neque ante eam vir ſum factus, ſed tempus expectaui. Quòd principi & patri ſubditus fui, qui erat omnem mihi ſuperbiam excuſſurus: oſtenſurusq́; , poſſe eum qui in aula viuat, & ſtipatoribus carere, & veſtibus pictis, & facibus, ſtatuisq́; certi generis, reliquoq́; luxu: ſed licere ei proximum priuato homini habitum ſumere: imò verò eum ſplendorem, eos qui principes rempub. gerere velint demiſsiores ſegnioresq́; efficere. Itemq́; eum fratrem ſum nactus, qui moribus ſuis me ad curam mei ipſius habendam poſſet excitare, honore autem & amore in me ſuo delectare. Quòd liberi mihi neque indole, neq; corpore praui nati ſunt. Quòd magnos in rhetorica, poëtica, reliquisq́; ſtudijs progreſſus non feci: quæ me fortaſsis planè detinuiſſent, ſi me feliciter proficere ſenſiſſem. Quòd maturè eos à quibus ſum enutritus, in dignitate conſtitui, quod mihi videbantur cupere: quodq́; id iuuenibus adhuc præſtiti, neque diu eos futuri ſpe lactaui. Quòd Apollonium Ruſticum, Maximũ cognoui. Quòd perſpicuè atq; ſæpenumerò naturalem vitam cum animo meo reputaui,

ui, qualísnam ea eſſet: nimirum quòd ad deos attineret, & eorum munera, cogitationesq; inde promanantes: nihil iam obſtare, quin aut ſecundum naturam viuerem, aut non: atq; hoc quidē fore mea culpa, qui deûm monitus, ac tantùm nō præcepta non obſeruaſſem. Quòd in tali vita meum corpus tandiu durauit. Quòd neq; cum Benedicta, neque cum Theodoto rē habui: ſed & poſtea amore concitus, rectæ rationi parui. Quòd Ruſtico ſæpius indignatus, nihil prætereà admiſerim, cuius me pœnitere potuiſſet. Quòd mater, cū eſſet adhuc iuuenis moritura, reliquos tamen vitæ ſuæ annos mecum exegit. Quòd quotieſcunq; pauperi alicui, aut aliàs indigenti opitulari ſtatuiſſem, nunquam audiui, pecuniam mihi non eſſe, vnde id facerem: & quòd mihi nunquam vſu venit, vt in tali re alterius ope indigerem. Quòd vxorem ita obſequentem, mei amantem, ac ſimplicem habui. Quòd alumni, quibus liberos meos crederem, idonei non defuere. Quòd in ſomnis cùm alia mihi remedia ſunt data, tum contra ſanguinis excreationem, ac contra vertiginem: hocque
11 Caietæ. Sicut Chræſæ. * cumq; animū

ad

ad philosophiam adiunxissem, non incidi in sophistam aliquem, aut in scriptoribus desedi, vel in syllogismis dissoluẽdis docerer, aut meteoris tractandis. Omnia enim hæc deorũ auxilio, fortunaq; indigent. Hæc in Quadis ad Granuam. * Solebat is sibi prædicere, erit vt incidam in curiosum, ingratum, contumelioſum, dolosum, inuidum, dissociabilem. Omnia hæc ijs euenerunt, ignoratione bonorum & malorum. Ego verò, qui naturam boni perspectam habeo, quòd honestum sit, & mali, quòd turpe: ipsamq; eius qui peccat naturam, quòd mihi sit cognata (non quia eiusdem carnis est, aut seminis: sed mentis, & diuinæ particulæ particeps) à nullo eorum lædi possum. neq; enim in me turpitudinem aliquam quisquam conijciet. Ei porrò quòd mihi cognatum est, neque irasci possum, neque infensus esse: vt enim vnus alterum iuuaret in suo opere, eò nati sumus, vt manus, vt pedes, vt palpebræ, vt superiorum inferiorumque dentium ordines: quare contra naturam est, vt inuicem nobis repugnemus: atqui succensere & auersari se inuicem, id quidem est repugnare. Quid-

quid

quid ego sum, id omne constat caruncula, animula & mente. Proinde missos fac libros, neq; stude. Nō datū est. Quin tu, vt mox vitā cū morte cōmutaturus, corpus sperne, q, est tabus, ossicula, & reticuli muliebris instar plexus neruorū, venarū, arteriarū. Animā quoq; considera, qualis ea sit: spiritus nimirū. neq; is idē semper: sed qui in horas alius efflatur, alius sorbetur. Restat tertia pars, principatū obtinēs. Proinde sic tecū reputa. Senex es? ne patere hanc principē partē vlterius seruire, neq; alieno impetu raptari: neq; fatū vel pręsens iniquè fer, vel impendens subterfuge. Res deorū plenę sunt prudētiæ: fortuitæ aūt, nō carent natura, complexúue eorū quæ à prudentia administrātur. Inde omnia fluūt: necessitas etiā accedit, & totius vniuersi (cuius tu pars es) vtilitas. Porrò autē q, natura vniuersi fert, quodq; ad eam facit cōseruandam, id bonū est vnicuiuis vniuersi particulæ. Conseruant autē mundū, quemadmodū elemētorū, ita & ex ipsis cōcretarū rerū mutationes. Hęc sufficiāt tibi, ac semper pceptorū locū habeāt. Librorū verò sitim proijce, ne murmurās moriare: sed verè placatus, atq; ex animo gratiā dijs agēs.

M. AN-

M. ANTONINI IMPE-
ratoris de vita sua Liber II.

MEmento, quandiu hactenus ea di-
stuleris: ac quoties, prorogato ti-
bi à dijs tempore, eo non vsus sis. Certè
aliquando te animaduertere oportet,
cuius mundi pars sis, & à quo mundi gu-
bernatore defluxeris: tum finem prę scri-
pti tibi temporis futurum. Quod qui-
dem tempus si non impenderis trãquil-
litati animi parandæ, elabetur, neque re-
dibit vnquam tibi defuncto. Singulis ho
ris animo in id incumbe, vt fortiter, quẽ-
admodum Romano & viro conuenit, id
quod præ manibus est, peragas: accura-
ta, & non ficta grauitate, humanitate,
liberalitate, iusticiaq; adhibitis. Interea
animum tuum ab omnibus alijs cogita-
tionibus abduc: quod ita fiet, si vnum
quodlibet negocium, eorum quæ in vita
tua exequenda tibi sint, postremum esse
iudicans, ita conficias, vt ne quid vanita-
tis affectuum à consilio auertentium, si-
mulationis, amore sui, aut earum rerum
quæ fato quodam ei negocio adiunctæ
sunt improbationis admittatur. Cernis

quàm pauca sint ea, quorum compos vitam felicem ac diuinæ similem viuere homo potest? nam ea qui adseruârit, ab eo dij nihil vltrà exigunt. Ignominia teipsum affice, anime, contemne teipsum inquam: vt enim honore teipsum afficias, non tibi præterea tempus suppetet. Vita enim vnicuique id præbet: quæ tibi propemodum iam exacta est. Non igitur teipsum venerare, sed felicitatem tuam aliorum in animis repositá habe. Non pátere ab ijs quæ extrinsecus accidunt, te circumagi: sed ocium tibi para, vt boni aliquid addiscas, ac vagari desine. Est & alter declinandus error: nonnulli enim actibus vitæ suæ cófecti delirant, quòd scopum nullum habent, ad quem omnes suos conatus & cogitationes dirigát. Haud temerè quisquam repertus est infelix ea de causa, quòd non inquireret quid aliorum animis accideret: qui verò suijpsius animi motibus non obsequitur, necessariò miser est. Horum semper oportet recordari, quæ sit vniuersi natura, quæ mea, quomodoque hæc ad illam sit affecta, qualis pars ea cuius totius sit: adhæc, neminem esse qui obster, quo minus semper

ea

eâ quæ naturæ (cuius tu pars es) sint consentanea, & agas, & dicas. Theophrastus in comparatione peccatorum, vbi ostendit communiorem ea inter se conferendi rationem, philosophicè inquit: ea quæ per cupiditatem committuntur peccata, grauiora esse ijs quę per iram. Etenim iratus videtur cum dolore quodam, & occultè correptus animo, à recta ratione diuertere: qui verò per cupiditatem peccat, victus à voluptate, intemperantior altero censetur, magisq; effeminatus. Rectè igitur, & vt philosopho dignum erat, in maiori esse culpa pronunciauit, cui voluptas, quàm cui dolor peccandi fuisset causa. ac omnino hic antè læsus, & propter dolorem iratus: ille sponte sua ad delinquẽdum, cupiditatis explendæ causa fertur. Omnia tibi ita & agenda sunt, & dicenda, & cogitanda, vt si iam nunc vitam in exitu esse arbitreris. Cæterùm è viuis discedere, siquidem dij sunt, nihil habet incommodi: neque enim ij te aliquo malo sunt affecturi. Sin autem vel non sunt dij, vel res humanas non curant, quid attinebat viuere in mundo, deûm ac prouidentiæ vacuo? Enimuerò & sunt dij,

& rerum humanarum curam gerunt: & vt ne homo in ea quæ reuerà sunt mala incideret, id quidem in eius potestate posuerunt: in reliquis rebus si quid mali ineſſet, vtique & hîc ei prospexissent, ne omnino in malum incideret. Quod verò hominem deteriorem non efficit, quónam id modo vitam eius posset reddere peiorem? Et quidem vniuersi natura nunquam neque per ignorationem, neque sciens quidem, non valens autem cauere aut emendare, illa tantum errorem admiserit: neque imbecillitatis, neque insciticæ causa, vt bona & mala bonis malisque hominibus promiscuè & ex æquo accidãt. Atqui mors & vita, honor & ignominia, dolor & voluptas, opes & paupertas, omnibus hæc vniuersa eádem ratione hominibus cùm bonis tum malis contingũt, suntq; neque honesta, neque turpia: ergo neque bona quidem, neque mala. Quàm celeriter omnia abolentur, in mundo quidem corpora, in æuo autem etiam eorum memoria. Omnia quæ sub sensum cadunt, ac præsertim ea quæ vel voluptate alliciunt, vel dolore terrent, vel fastu suo clara sunt, quàm vilia sunt ea omnia,

omnia, & contemptione digna, quàm ſordida, obnoxia interitui, & mortua? Intelligentiæ eſt, indagare quídnam ſint ij, quorum opiniones & voces gloriam * Quídnam eſt mors? Certè ſi quis eam per ſe intueatur, cogitationeq; omnia ab ea ſeparet, quæ ei ineſſe videntur: is iam nihil aliud exiſtimabit eſſe mortẽ, quàm opus naturæ. At verò puer eſt, qui naturę aliquod opus formidat. Et quidem mors nõ opus ſolum eſt naturæ, ſed & prodeſt ei. Quónam modo Deus hominem attingit, & qua hominis parte? præterea quomodo afficitur eo tactu pars illa? Nihil miſerius eſt eo, qui omnia circulando ſcrutatur, & (quod aiunt) ea etiam quæ ſunt infra terram rimatur, coniecturaq; ea quæ in aliorum animis eueniant inquirit: neq; ſentit ſufficere, vt ſuum quiſque qui in ipſo ineſt genium obſeruet, eumq; legitimè colat. Colitur autem, ſi quis ſeipſum ab animi perturbationib: à vanitate, ab indignatione eorum cauſa quæ à dijs aut hominibus aguntur cõcepta, vacuum conſeruet. Quæ enim dij agũt, virtutis cauſa reuerentiã, quæ ab hominibus, cognationis nomine amorem merentur: nonnunquam etiam miſera-

tionem, ratione ignorationis eorũ quæ bona aut mala sunt. qui sanè defectus nó vilior est eo, quo ne inter album & nigrũ discernere possimus, impedimur. Quòd si tria annorum millia tibi viuenda forent, insuperq; triginta alia: tamẽ recordandum tibi est, neminẽ aliam ab ea quã viuit vitam deponere, neq; aliam deponere quàm eam quam viuit. Itaque idem est longissimum spacium, cum eo quod est breuissimum. nam quod præsens est, id omnibus idem est: quãquam id quod perijt, non sit idem, atq; id quod amittitur. ita temporis punctum esse apparet. Etenim neq; pręteritum aliquis, neq; futurum quicquã amittere potest: quî enim id ei adimatur, quod ne habet quidem? Duo itaque hæc memoria sunt tenenda: Vnum, omnia ab æterno esse eiusdẽ formæ, atq; circulo reuolui: neque differre quicquam, eadémne centum aliquis, aut ducentis annis, an verò infinito videat tempore. Alterum, quòd is qui diutissimè vixit, & is qui celerrimè moritur, tãtundem amittunt: eo enim tantùm priuantur, quod præsens est, quando id etiam solùm habent: quod autem non habetur, id ne deperditur quidem.

Vniuer-

Vniuersa esse sita in opinione: quod patet ex his quę cum Monimo Cynico sunt disputata. Perspicua autẽ est eius quod dictum est vtilitas, si quis eatenus eius suauitatem admittat, quatenus veritati congruit. Anima hominis contumelia seipsam multis modis afficit. Primò, cùm quantum in ipsa situm est, absessus quidam, & quasi vlcus mundi fit. Abscedit autem à natura, quando ea quæ fiunt, iniquo fert animo: cuius quidem naturæ vna in parte reliquæ singulorum naturæ omnes continentur. Deinde, cùm hominem aliquem auersatur, aut lædẽdi causa auersatur: hoc est iratorum. Tertiò, cùm voluptati aut dolori succũbit. Quartò, cùm simulat, fictęq; aliquid aut facit aut loquitur. Quintò, cùm aliquam actionem aut conatum ad nullum certum scopum dirigit, sed frustrà quicquam, nullaq; consequentia agit: cùm oporteat etiam minima quæq; ad certũ finem referri. Finis autem animanti ratione prædito propositus est, vt rationẽ atq; legẽ ciuitatis vetustissimę sequatur. Humanæ quidem vitę tempus, momentũ est, natura fluxa, sensus obscurus: totius corporis tẽperamentum putrescit

3 facilè, anima vaga est: fortuna quę sit, difficile est conijcere: fama incerta est. Atq; vt summam rei dicã, omnia quæ ad corpus pertinent, fluuij naturam habent: quæ ad animam, insomnij & fumi: vita bellũ est, & peregrinatio: fama post mortem, obliuio est. Quid ergo est q, tutò hominẽ possit deducere? Philosophia. Ea verò in hoc consistit, vt genium qui in te est, incontaminatũ conserues, atq; illæsum, voluptatibusq; & doloribus superiorem: vt nihil frustrà, nihil fictè aut falsò agas: nihil cures, agátne quicquá alius, aut omittat: pręterea, vt ea quę accidunt, fatóue eueniunt, ita accipias, tãquá inde missa, vnde tu quoque veneris. postremò, vt placido mortem animo expectes: quippe nihil aliud, quã dissolutionẽ elementorũ eorũ, ex quib. vnũquodlibet animal cõcretum est. Iam si ipsis elemẽtis nihil mali euenit continentibus istis mutationibus, quib. ipsa inter se, alia idẽtidem in alia vertuntur, quæ'nã causa est, cur de mutatione vniuersi corporis, dissolutioneq;, siniſtrum quicquam suspicari debeamus? cùm ea secundum naturam fiat. Nihil verò malum est, quod na-
4 turà euenit. Hæc Carnunti disputata.

M. AN-

M. ANTONINI IMPE-
ratoris de vita sua Liber III.

NON hoc tãtùm est considerandũ, singulis diebus vitã consumi, partemq́; eius subinde minorẽ relinqui: sed & hoc cogitandũ, quòd etsi quis diutius sit victurus, incertum tamen est, sit'ne suppeditatura eadem intelligẽtia ad cognoscẽdas res, & contẽplationem, cuius finis est peritia rerum diuinarum atq; humanarum. Etenim si delirare ceperit homo, spirabit quidem nihilominus, nutrietur, imaginabitur, appetet, reliquasq́; id genus facultates retinebit: ea verò vis, qua se ipso vti queat, rationes officij subducere accuratas, quę animo prę cepit in ordinẽ collocare, de eo ipso an iam tempus sit vitam relinquendi deliberare, ac si quæ alia sunt, ad quæ obeunda ratione probè exercitata opus est, ea inquam vis iam antè extincta est. Festinandum est igitur, non ideo solum quòd subinde morti propiores simus: sed & quia rerum intelligẽtia nos ante exitum vita destituit. Id quoq; obseruadum, ea quæ adpendicis quasi loco adhęrent his

quę natura fiunt, habere nonnihil gratię & oblectationis. vt cum panis pinsitur, videmus quasdam particulas eius rumpi: quod ipsum etsi quodammodo accidit præter institutum pistoriæ artis, habet tamen nonnihil decoris, appetitūq; cibi suo quodam modo excitat. Ficus quoq; quum maximè maturæ sunt, fa-
2 ſiscūt: itemq; oliuis maturisimis quiddam putredini proximum, pulcritudinē peculiarem addit. Iam spicas deorsum se flectentes, leonis supercilium, spumam aprorū ex ore effluentem, multaq; eiusmodi alia siquis seorsim consideret, intelliget ea etsi longè absunt à pulchritudine, tamen quia rebus naturalibus inhærent, & eas consequuntur, eo & ornatum his adferre, & delectare. Quamobrem qui attentiùs ea quæ in rerum natura fiunt mente contemplatus fuerit, nihil non eleganter esse factum putabit, etiam eorum quæ appendicis loco res naturales consequuntur. Itaque veros belluarum rictus haud minori cum voluptate aspiciet, quàm quos pictores & figuli effingunt: vetulæ etiam & senis maturam ætatem, puerorumque amori aptum florem castis oculis intuebitur:

bitur: multaq; alia cernet, non apud omnes fidem inuenientia, sed apud hunc solùm; qui naturam, eiusque opera rectè intelligit. Hippocrates cùm multos sanasset morbo, ipse morbo decesit. Chaldæi multis finem vitæ prædixerũt: pòst, ipsos etiam fatum arripuit. Alexander, Pompeius, & C. Cæsar, cum totas vrbes toties deleuissent, commissoq; prælio multa equitum peditumq; millia obtruncassent, ipsi quoque tandem vita excesserunt. Heracletus, multa de natura rerum, & incendio finem vniuerso allaturo cum disputasset: ipse intercute aqua distentus, stercore bubulo ŏblitus, mortem obijt. Democritum pediculi, 4
Socratem cicuta absumpsit. Quorsum hæc? Ingressus es vitam, nauigasti, vectus es: discede. Quod si abeundum est in aliam vitam, equidem ne ibi quidem erit quicquam dijs vacuum: sin omnis sensus adimetur, non iam præterea dolores ac voluptates ferendæ, neque seruiendum vasi tantò deteriori. Quinimò quod seruit, id supererit, nimirum mens & genius: cum vas illud terra sit, & tabus. Proinde reliquum vitæ tempus ne absume de alijs cogitando,

nisi

nisi ad commune aliquod commodum id referatur: alioquin enim interim ab alio negocio detineberis. Nam cogitare, quid hic vel ille agat, quamobrem, quid loquatur, quid cogitet, quid moliatur, aut omnino de alijs esse solicitum: id verò efficit vt euagemur, neq; obseruemus eam quæ principatum in nobis obtinet partem. Itaq; in serie cogitationum de-
5 clinanda est vanitas, omniumq; maximè curiositas & malicia. Adsuefacere teipsum debes, vt de his tantùm rebus cogites, de quibus si quis te subitò interroget quid nunc mediteris, confestim libere possis respondere, hoc aut hoc: nimirum vt statim constet, cogitationes tuas esse simplices, placidas, consentaneas animali sociato alijs, ac negligenti earum quæ ad voluptatem oblectationémue faciant cogitationum, vacuo contentionis, inuidiæ, suspicionis, aliorumúe, quæ si te animo agitasse fassus esses, pudore suffundi oportuisset. Vir ad hunc modũ compositus, non est cur diutius expectet nomen eius qui in optimorum sit numero. est enim sacerdos quasi, & administer deûm, vtiturq; eo quod in ipso tanquam in sacrario est positum. Id autem homi-

nem

nem præstat purum à voluptatibus, inuiolatum à doloribus, intactum à libidine, insciũm omnis maliciæ, certatorem maximi certaminis (ne scilicet vllus eum affectus deijciat) altè tinctum iusticia, ex animo contentum ijs quæ eueniunt, fatóue destinata ipsi sunt: non sæpe, neq; nisi magna & publica necessitate vrgente, de aliorum dictis, factis, aut cogitationibus meditantem. solis enim ijs quæ in ipso sunt ad agendum intẽtus est, ac quę à fato vniuersi ipsi sunt destinata, continenter considerat. Nam illa censet honesta & pulcra: quæ verò sibi obtigerunt, ea bona esse persuasum habet: quippe vniuscuiusque fatum & constat aliunde, & secum aliud adfert. Meminit etiam, omnia ratione prædita esse inter se cognata: esseque hominis naturæ conueniens, vt omnium hominum curam gerat. Existimationem autem non ab omnibus hominibus petendam, sed ijs tantùm qui naturæ conuenienter viuunt. qui verò aliter viuunt, hi quales se domi & extra ædes, noctu atq; interdiu gerant, ac quibus se hominibus admisceant, perpetuò memoria tenet: ab his igitur laudari se nihil curat, quum ij ne

sibi

sibi quidem ipsis probentur. Ne inuitus accedas ad agẽdum, neque cœtus humani immemor, neque non bene cogitata re, neque patere te retrahi: ne in cogitationibus tuis astutiã secteris, neque verbosus sis, neq; multa negocia suscipias. Enimuerò Deus qui in te inest, præsit tibi, masculo animãti, seni, ciui, Romano, ac principi: qui se ita comparauerit, vt ad abitum instructus expectet, quando receptui ex hac vita canatur. Ne iuramento indigeas, neúe hominis alicuius testimonio. Hilari esto vultu, ac qui externo ministerio possit carere, eaque quam alij suppeditent quiete. Rectum esse expedit te, non qui lapsus se erigat. Si quid in vita humana inuenis potius iusticia, veritate, temperantia, fortitudine, aut si quid aliud melius est quàm animum tuum esse seipso contentum, quatenus præstat vt secundum rectam rationem agas: si inquam, in fato, & ijs quæ absque tuo delectu tibi sunt destinata, inuenis aliquid his quæ dixi præstabilius, eo vt fruaris, toto animo incumbe. Sin eo qui in te est collocatus genio nihil præstantius inuenis, qui & appetitus sibi ipsi

subie-

subiecit, & visa examinat, & à persuasionibus sensuum (vt dicebat Socrates) seipsum abduxit, seque Deo submisit, & pro hominibus procurat: si hoc inferiora omnia, & viliora deprehendis, nulli alteri rei locum concede, ne semel ad eam inclinans, posthac proprium illum tuum bonum præferre omnibus rebus nequeas. Nefas enim est, vllam aliam diuersi generis rem bono ratione prædito & effectrici opponi: vt laudem populárem, principatum, diuitias, voluptatum perceptionem: hæc omnia, si vel parùm te ijs accommodare visum fuerit, confestim præualent, & à recta via abducunt. Tu verò, inquam, simpliciter ac liberè id quod est melius elige, eique inhære: melius autem est, id quod conducit. Atq; hoc ipsum si ea ratione sit vtile, quatenus mẽtem habes, serua: sin quatenus es animal, repudia, & iudicium integrum retine. Id modò cura, ne quid pro tuo cómodo amplectaris, quòd possit aliquando te compellere ad fallendum fidem, prodendam verecundiam, odium alicuius, suspiciones, imprecandum, simulandũ, appetẽdúmue aliquid, quod parietes & velamen-

velamenta desideret. Etenim qui menti ac genio suo, & sacris virtutis eius primas defert, is tragœdiam nullam excitat, non gemet: non solitudinis, non frequentiæ hominum indigebit: plerunq; viuet neq; appetens quicquam, neq; fugiens: diúne, an paruo temporis spacio inclusa corpori anima vtatur, nihil omnino curabit. nam etsi continuò migrandum sit, ita facilè dissoluetur, vt si ad aliá quandam functionem verecundè ac decenter, obeundam se conferat. Id vnum si per vniuersam vitam obserues, vt cogitationes tuę semper sint de ijs rebus quę ad societatem ciuilem nato animali, eiq; rationis compoti conueniant: nihil vnquam in animo deprauatum, nihil purulentum, nihil contaminatum, nihil suggillatum inuenies: (neq; verò fatũ vitam imperfectam adhuc abrumpit, quẽadmodum dici posset de tragœdo fabubula nondum peracta discedente:) præterea nihil seruile, nihil fucatum, nihil alligatum, nihil abscissum, nihil obnoxiũ, nihil occultum. Venerare facultatem cogitatricẽ: in eo enim sunt omnia, vt pars tui principatum obtinens nihil vnquam animo concipiat, quod sit naturę inconueniens,

ueniens, aut cõstitutioni animalis ratione præditi. Illius autem constitutionis est munus, vt à temeritate alieni, cœtui humano adiuncti, dijsq; obsequentes simus. Proinde omnibus proiectis, hæc modò pauca comprehende, ac memoria tene, quòd vnusquisque tantùm id quod præsens est temporis punctum viuit: reliquum vitæ aut iam exactum, aut in incerto positum est. Exiguum sanè tẽpus, quod viuit quisq;: perexiguus etiam terræ, in quo viuitur, angulus: etiam longissima post obitum fama, exiguum est, quę & ipsa per successionem cõseruatur homunculorum mox morituorum, ac ne se quidem ipsos cognoscentium, nedum eum qui iampridem fato cõcesit. Addendum his quæ commemoraui præceptis vnum: nempe eius quæ quouis tempore animo nostro cogitanda accidit, rei definitionem seu descriptionem esse faciendam, quò tecum ipse differere possis, quæ nam sit eius nuda & ab omnibus alijs separata natura, ac qualis: tum quod proprium eius nomen, quæ item appellationes eorum è quibus ipsa cõflata est, & in quæ dissoluetur. Nihil enim perinde animum magnitudine extollit, ac

via & verè posse singula quæ in hac vita nobis occurrunt, examinare, atq; eo modo semper intueri, vt vnà deprehendatur, cuinam vniuersi parti vnumquodq; vsui sit, quo in precio habendum ratione cùm ipsius vniuersi, tum hominis qui ciuis est supremæ ciuitatis, ac cuius quasi domus sunt reliquæ ciuitates. Quid est, quibus ex elementis concretum, & quandiu fert natura eius vt permaneat, id quod modò cogitationē animo meo attulit? qua porrò virtute ad id vsus erit? scilicet mansuetudine, fortitudine, veritate, fide, simplicitate, ea qua totus ex me aptus sum, cæteris? De singulis ergo dicendum: Hoc diuinitùs venit, hoc fati cōnexio, casusq; aut fortuna attulit: hoc profectum est à cognato meo & socio, ignaro quidē quæ'nam esset eius natura: ego autem & noui, & eo secundum legē societatis naturalem vtor æquo animo, iusteq;, simulq; in medijs rebus coniecturam facio vt vnicuiq; suum, vt dignū est, tribuam. Si rectam rationem sequēs, id quod instat agas diligenter, firmiter, æquo animo, neq; instituto negocio alia admisceas, sed tuum genium sincerum cōserues, perinde ac si iam is dimittēdus tibi

tibi esset, atq; ita si perseueres nihil expectans, nihil fugiens, sed eo quod secũdum naturam agis, & heroica in dictis factisq; veritate contentus: bene viues. Nemo autem est, qui hoc impedire possit. Quemadmodũ medici ad subita mala curanda, in promtu sua instrumenta habent, atq; ferramenta: sic tu ad res diuinas humanasq; præcepta instructa habe, atq; parata: omniaq; etiã minima ita age, vt memineris hæc duo genera inter se esse cõnexa. Neq; enim rem vllam humanã rectè perfeceris, nisi simul eam ad deos referas: neq; contrà. Non erra amplius. nõ enim cõmentarios leges tuos, neq; priscorum Romanorũ & Græcorũ acta, excerptaq; è libris, quæ tibijpsi in senectute vtenda reposuisti. Itaque ad finem propera, vanasq; spes missas faciẽs, tibi ipsi opem fer, siquidẽ (dum licet) tui rationem habes vllam. Nesciunt quàm multa significet vocabulum furari, ferere, emere, quiescere, videre quid sit agendum: quorũ hoc non oculis cernitur, sed alio visu. Corporis sunt sensus, animi appetitus, mentis præcepta. Imaginari aliquid, & visum concipere, nobis cũ pecoribus est commune. Moueri appetitus 7

explẽdi cauſa, id quidẽ & belluis cõtin-
8 git, & androgynis, & Phalaridi, & Neroni. Porrò mentem ducem habere ad ea quæ apparent eſſe officij, eorum etiam eſt qui deos eſſe negant, qui patriam deſerunt: qui, ſimulac fores clauſere, nihil non turpe perpetrant. Si igitur reliqua his quę diximus omnibus ſunt communia: reliquum ſanè eſt aliquid, quod proprium ſit viri boni: nempe æquo animo ferre ea quæ accidunt, fatoq; ei eueniũt: in pectore collocatum genium nõ commouere, neq; turba viſorum perturbare, ſed quietum ſeruare, eiq; decenter tanquam Deo obſequi: nihil à veritate alienum loqui, nihil præter iuſticiam agere. Quòd ſi nemo hominũ credat eum ſimpliciter, verecundè, ac tranquillo animo viuere: tamẽ neq; ſuccenſebit cuiquam, neq; deflectet à ſemita ad finem vitæ ducente: ad quem finem venire debet homo purus, quietus, ac diſſolutu facilis, & qui nulla vi coactus vltrò ſuo ſe fato accommodauerit.

M. AN-

M. ANTONINI IMPE-
ratoris de Vita sua Liber IIII.

QVæ in nobis inest pars principatum tenens, ea si secundum naturam se habeat, ita ad ea quæ accidunt comparata est: vt quouis tempore facilè ad id quod possibile est, & conceditur, se adiungat. Neque enim materiam aliquam sibi propriam subiectam habet: sed vt cum exceptione quadam ad ea fertur quæ proposita sunt, ita id quod offertur ei, pro materia sua accipit. quemadmodum ignis, qui ijs quæ incidũt præualet, à quibus exiguus lychnus fuisset extinctus: at copiosior ignis statim ea quæ ipsi iniecta sunt, sibi accommodat, atque consumit, atq; ex ijs ipsis augetur. Nihil agendum frustra, neque aliter quàm secundum contemplationem, qua artis defectus cõpleatur. Secessus vulgò quæruntur hominibus, rura, litora, montes: tu quoq; soles maximè ea desiderare. Atqui id planè est rudium, & abiectæ sortis hominum. Tibi quacunq; visum fuerit hora, licet in teipsum recedere: nusquam enim neq; tranquil-

lior, nec maioris ocij ſeceſſus homini datur, quàm ad animum ſuum: præſertim ei qui intus ea habet, in quæ aſpiciens, ſtatim ſummam animi tanquillitatem reperit: bene nimirum omnibus intus cõpoſitis. Continẽter igitur te eò recipe, ac teipſum renoua. Breuia autẽ ſint quædam, & elementorum vicem obtinẽtia, quę tibi ſtatim occurrant, omniq; te moleſtia liberent, & remittãt nihil indignè ferentem eorum ad quę reuerteris. Quid enim fers indignè? num hominum improbitatem? Reputa tecũ, ita eſſe ſtatuẽdum, ratione prędita animantia vnũ eſſe alterius cauſa natum: tum æquanimitatẽ partẽ eſſe iuſticiæ: item non ſua eos peccare voluntate quàm multi exercitis inimicicijs, odijs, ſuſpicionibus confoſsi perierunt, ac in cinerem redacti ſunt? itaque deſine tandem. At moleſtum tibi eſt fatũ tuum? in mẽtem reuoca illã à diſiũctis ratiocinationem: Vel prouidentia, vel atomi, vel alia quibus demonſtratum eſt, mundũ inſtar ciuitatis eſſe. At quę corpus attingunt, ea te afficiunt? cogita intellectum, cum ſemel ſeipſum collegerit, ſuamq; vim perſpexerit, nõ permiſceri ſpiritui leniter aut aſperè moto:

præ-

præterea quę de voluptate & dolore auditu perceperis, atque illis adsenseris, repete. Sed forsitan gloriola te solicitum tenet? respice quàm celerrimè omnia obliuione deleantur, quod sit chaos infiniti vtrinq; æui, quàm inanis famæ sonus, quanta inconstantia & incertitudo opinionum humanarum, quàm arcto includantur hęc omnia loco. Quippe punctum est terra, atque huius ipsius quàm perexiguus angulus habitatur? quot verò sunt in ea ipsa, aut quales illi qui te sint laudaturi? Proinde memento in hãc (quã demonstraui) particulam tui recedere: idq; præcipuè cura, ne cupiditate traharis, sed liber mane: resq; ita intuere, vt virum, vt hominẽ, vt ciuem, vt animal mortale conuenit. Cæterùm ex his quæ tibi inspicienti quàm maximè in prõptu esse debeant, duo sunt: alterũ, q, res ipsæ animã nõ cõtingũt, sed extra eam firmatæ persistunt. perturbationes tantùm ex internis opinionib. nascũtur. Alterum, q, omnia hęc quę cernis, statim mutabũtur, neq; erunt amplius: perpetuoq; cogita, quot iam eorũ mutationib. ipse interfueris. Mũdus quidẽ rerum in varias subinde formas mutatio est, vita in opinione

consistit. Si intelligentia esse præditum, hominibus nobis inter nos est commune : erit & ratio, ob quam illud nobis adest, communis. sin hęc, etiam ratio quę præcipit quid agendum sit, quid omittẽdum, communis erit omnium: proinde & lex. Quod si ita habet, ciues sumus: ergo ciuitatis alicuius participes. Quo relinquitur, mundum ciuitatis loco esse : cuius enim alius ciuitatis dicere possimus communionem esse humano generi? vtrum itaq; ex hac communi ciuitate nobis esse capacib. intelligentiæ, vti ratione & lege, datum est, an aliunde? Vt enim terrenæ mihi à terra aliqua particulæ sunt tributæ, & humor ab alio quodam elemẽto, itemq; spiritus, calor, & ignea natura, suis singula à fontib. ad me deriuata sunt, (nihil enim est, quod non & alicunde veniat, & aliquò abeat:) ita & intelligẽtia nobis alicũde data est. Mors, perinde ac vita, arcanum est naturæ opus, ex ijsdẽ elemẽtis in eadẽ confusio & mixtio. deniq; non est ea res, cuius pudere aliquẽ debeat: neq; enim est contra causas animalis mente donati, neque cõtra eius structuræ rationem. Hæc ita, hisq; de causis fiũt necessariò : quod qui

fieri

fieri nolit, perinde faciat, ac si ficum arborem succo velit carere. Omnino autem memineris, intra breuissimum tẽpus & tibi fore moriendum, & alteri: paulo pòst, ne nomen quidem vestrum supererit. Tolle opinionem, simul etiã de accepto damno abolebitur cogitatio: hacq; sublata, ipsum etiam damnum non erit. Quod hominem seipso deteriorem efficere non potest, id neq; vitam eius peiorem reddit, neq; lædit, neque extrinsecus, neq; intrinsecus. Natura vtilitatis hoc necessariò fecit, vt quicquid accidat, iustè accidat. Quòd si diligenter obserues, ita habere inuenies. Atque hoc, dico, non tantùm causarum consequentia ita fieri: sed etiam ratione iusticiæ, & ab aliquo, quòd tribuat vnicuique pro dignitate suum. Itaque, vti cepisti, obseruare hoc perge: & quicquid facies, hoc modo age, adhibita bonitate, quomodo verè bonus intelligitur: idque in omnibus tuis obserua actionibus. Non ita tibi sentiendum est, quemadmodũ is qui iniuriam facit, vel ipse sentit, vel te existimare vult: sed res ipsæ quid verè sint, perspice. Semper hæc duo in promptu haben

da sunt: alterum, vt id tãtum agas, quod ratio eius partis quę regnum in te & potestatem obtinet legislatoris, te hortatur: idq; propter hominum vtilitatem. alterum, vt si quis adsit, qui te corrigere, & ab aliqua opinione deducere velit, sententiam mutes: modò vt ea mutatio fidẽ mereatur iusticiæ, aut publicę vtilitatis, aliúsue huiusmodi causa, non voluptatis glorięúe gratia facta esse. Ratione prędituses: cur ea non vteris? quid enim præterea desideras, ea suum obeunte officium? Scis te, vt partem, interiturum in eo quod te produxit vniuerso: imò potius facta mutatione assumeris ad mentem eam, quæ est reliquarum origo. Multa thuris grana eidem aræ imposita, vnũ altero prius igni corripitur: sed nihil interest. Intra decimũ diem, Deus videberis ijs, qui te nunc bestiam & simiam putant: siquidem ad præcepta & venerationem mentis reflectas, neq; cogites vitam tibi in immensos annos prorogatũ iri. Mors imminet: ergo dum viuis, & licet, bonus vt sis cura. Quantum ocij lucratur, qui non videt quid proximus dicat, agat, aut cogitet: sed tantùm quid ipse agat, curatq; vt hoc iustum sit & fas?

ac qui

ac qui ſecundum (Agathonem fortè) bonum non circunſpicit nigros mores, ſed propoſitam lineam recto, non vago curſu tenet. Qui famæ poſt mortem cupiditate ducitur, non cogitat quemlibet eorum qui ipſius mentionem ſint facturi, mox ipſum etiam moriturum: deinde itidem eum qui huic ſuccedit, idq; eò vſq;, dum omnis memoria per attonitos inani fama, extinctosque homines propagata aboleatur. Quinetiam finge, immortales fore eos qui tui recordentur, immortalemq; tui futuram memoriam. quid ergo id ad te, ne dicam, mortuum? Quid vel viuo tibi laus proderit? niſi ratione cuiuſdam diſpenſationis: omitte enim nunc naturæ munus, huic tempori non conueniens, & de quo ſuo loco erit diſſerendum. Omne quod pulcrum eſt ex ſeipſo tale eſt, atque in ſe ipſo abſoluitur, nullámque ſui partem habet laudem. Ideo id quod laudatur, eo ipſo neque peius fit, neque melius. Idque etiam de ijs intelligi volo, quæ communiori nomine pulcra aut bona dicuntur: vt quæ ex materia fiunt, & artis opera. Id autem quod reuera bonum eſt, non magis alia quadam re opus,

re opus, ad id vt sit bonum, habet, quàm lex, veritas, tranquillitas animi, verecũdia: quid horum vel si laudetur bonum fit, vel vituperatione corrumpitur? Smaragdus quidem nisi laudetur, de bonitate sua aliquid amittit? quid aurum, ebur, purpura, culter, flosculus, arbuscula? Si permanent animi, quomodo eos ab æter no capit aer: & quomodo terra ab æuo vsque humatorum corpora recipit? Quẽ admodum hîc corpora cum aliquandiu in terra delituêre, mutantur, dissipataq; spacium alijs cadaueribus prębent: sic animæ in aërem subuectæ, cum aliquandiu ibi perstiterunt, mutantur, funduntur q;, & ad mentem omnium aliarum genitricem incensæ adiunguntur, eaq; ratione alijs aduentantibus locum cedunt. Hoc responderi potest, posito animas esse corporibus superstites. Neq; verò tantùm multitudo sepultorum eo modo corporum consideranda est, sed et eorum quæ quotidie comeduntur à nobis, & bestijs animalium, & sic quodammodo sepeliuntur magno numero, ac nihilominus suppeditat spaciũ alijs propter eorum in sanguinem, aerẽ, ignemque mutationem. Ratio autem veritatis

constat,

constat, si materia & causæ inquirantur. Non est vagandum, sed in omni appetitu iusticię ratio habenda: omniq; in cogitatione, certitudinis. Quicquid tibi, ô Natura rerum, conuenit, id omne mihi conuenit, nihilq; mihi vel immaturum est, vel tardum, quod tibi sit tempestiuũ: omne id fructum puto, quod tuæ ferunt horæ. Ex te sunt, & in vna te, omnia: ac in te vnam omnia redeunt. Quidam dixit, ô chara Cecropis vrbs. ego autem de te cur non dicam, ô chara Dei vrbs? Pauca age, inquit, si tibi tranquillitas animi curę est. Nihil est melius quam ea quę necesse est agere, & quę ratio animalis ad ciuilẽ societatem nati, ac quo ea modo deligit. Id enim nõ modò rectè agẽdo, sed & pauca agendo, animi tranquillitatẽ parit. Nã ex his quę plurima & agimus & loquimur, si quis ea quę non sunt necessaria tollat, is & maiori ocio vtetur, & pauciores perturbationes experietur. Itaq; singulis in rebus circũspiciendum, ne quid non necessarium agamus. Ac non modò actiones, sed & cogitationes inutiles sunt vitãdæ. ita enim fiet, vt ne actiones quidẽ superuacaneæ consequantur. Fac periculum, vt tibi boni viri

ni viri vita quadret: eius inquam, qui fato sibi destinata æquo fert animo, quiq; contentus est iustis suis actibus, & placido statu. Vidisti illa, hęc quoque intuere. Non perturba teipsum, sed simplex esto. Si quis peccat, sibijpsi peccat. Tibi si quid boni obtigit, ab initio tibi id fato tuo fuit destinatum. Omnino autem breuis quum sit vita, curandum vt præsens tempus lucreris, rectam rationem & iusticiam sequutus: ac in remissionibus animi sobrius sis. Aut compositus est certo ordine mundus, aut confusio quędam rerum temerè mixtarum, mundus tamen. An cum in te ipso possit ordo locũ habere, vniuersum nullo ordine constare dicemus? præsertim omnibus in eo rebus ita digestis, diffusis, atque inter se affectis. Mores nigri vocantur, mores effeminati, duri, feri, pecorum aut infantium similes, stolidi, fucati, scurriles, cauponarij, tyrannici. Si peregrinus in mundo habetur, qui quę in mundo sunt, non cognoscit: haud minus peregrinus erit, qui ea quæ fiunt non cognoscit: exul, qui ciuilem rationem fugit: cæcus, qui intelligentiæ oculos clausos habet: pauper, qui alio indiget, neque in se ha-

se habet omnia quæ ad vitam conducunt. Abscessus, siue vlcus mundi est, qui se à communis naturæ ratione seiungit, indignè ferendo ea quæ eueniunt: (ea enim quę te produxit natura, omnia fert.) frustum à ciuitate amputatum, qui suam animam à communi & vnica omniũ ratione præditorum mẽte rescindit. Alius sine toga philosophatur, alius absq; libro, alius seminudus, panesq; se non habere, & tamen insistere rectæ rationi dictitans: alius se disciplinis suis non alere, & tamen perseuerare profitens. Tu artem quam didicisti, dilige, in eaq; acquiesce. Reliquam vitæ partem ita exige, vt qui ex animo dijs omnia tua cõmiseris, neq; vllius te hominis vel seruum vel tyrannum constituas.

Considera (verbi gratia) quę Vespasiani tẽpore euenerint: inuenies homines tum nuptias contraxisse, liberos aluisse, ægrotasse, diem suum obijsse, belligerasse, festos dies egisse, negociatos fuisse, agriculturam exercuisse, adulatos fuisse, præfractos se gessisse, suspicionibus indulsisse, insidias fecisse, quosdam votis mortem vocasse: alios quiritatos de præsente rerum statu, amasse, thesauros colle-

collegisse, consulatus & regna expetijsse. Nónne eorum omnium vita iam abolita est? Rursus ad ætatem Traiani descende:inuenies eadem omnia, atq; eius quoq; ætatis homines mortuos esse. eodem modo si etiam reliquas ætates, & gentes totas consideres, videbis quàm multi cùm ad summum contendissent, paulo pòst ceciderint,& in elementa resoluti sint. Præsertim verò hi memoria recolendi sunt,quos ipse cognouisti vana affectantes, cum agere secundum id ad quod natura erant facti, eiq; inhærere,& eo contenti esse cessarent. Id quoque opus est meminisse, in vnaquauis actione tantum versandum, quantum dignitas eius & modus permittũt: ita fiet, vt non diutius quàm par sit rebus exiguis immoratus, nullum fastidium contrahas.Vsitata quondam vocabula,nunc interpretationis loco sunt. ita & eorum qui fuerunt olim celeberrimi,nunc quodammodo sunt glossę: vt Camillus, Cęso,Volesus,Leonnatus, tum paulo pòst Scipio,Cato, inde Augustus, Adrianus, Antoninus : omnia enim hæc euanida sunt, & mox in fabulã abeũt: mox obliuione omnia obruuntur. Atq; hoc dico de ijs

de ijs, qui ad miraculum vsq; clari erant: reliqui enim simulatq; animam efflarũt, obscuri & ignoti facti sunt. Quanquam quid est omnino, cuius sit memoria sempiterna? Omnia sunt inania. Quid est igitur, in quod sit studio incumbendum? Vnicum hoc, vt cogitationes sint iustæ, actiones societatem humanam respiciãt, ratio te nunquam fallat, itaq; sis animo affectus, vt quæcunq; accidunt, ea tanquam necessaria, nota, ab eodem principio & fonte promanantia, approbes. Vltrò te fato submitte, patereq́; id te ijs quę ei visum fuerit reb. destinare: omnia in diem sunt, cùm id quod recordatur alicuius, tum id cuius sit mẽtio. Nunquã non considera, omnia per mutationes fieri: neq; vniuersi naturæ quicquã esse vsitatius, quàm res mutare & innouare. Omnia enim quæ in natura subsistunt, semina quasi sunt eorũ quę ex illis sunt nasciturа: est autem nimiũ rudis hominis, existimare ea tãtùm semina esse, quę in terram aut matricem deijciuntur.

Iam morieris: neq; adhuc es simplex, perturbationum vacuus, nihil suspicans extrinsecus tibi posse damni afferri, omnibus benignus, prudentiã in eo tantum

vt iuſtè agas poſitam cenſens? Intuere aliorum principem partem, ac quæ nam fugiant, quæ ſequantur prudentes.

Tuum quidem malum non eſt in alterius animo poſitum, neque in conuerſione vlla aut mutatione cœli. Vbi ergo? in opinione de malis tua. Nihil igitur malum eſſe iudica, & omnia bene habebunt. Quòd ſi corpus, quod animo tuo eſt proximum, ſecetur, vratur, ſuppuretur, putreſcat: tamen ea pars quæ iudicare de his debet, quieta ſit: hoc eſt, exiſtimet nihil eſſe neque bonum, neque malum, quod ex equo poteſt bono atque malo accidere: nam quod ei qui ſecundum naturam viuit, ex æquo accidit, id neque ſecundum, neque contra naturam eſt.

Aſsiduè tecum cogita, mundum eſſe animal quoddam vnum, vnam naturam, vno animo præditum, quomodo omnia ad eius ſenſum vnicum referantur, omnia ab eo vnico appetitu mouente agantur, ac omnes res omnium rerum cauſæ aliqua ex parte ſint, tum quis earum inter ſe contextus & ordo.

Animula es, quæ cadauer geſtat: vt Epictetus dicebat.

His

His qui in mutatione sunt, nihil est malum: vt neque bonum quicquam his qui è mutatione existunt.

Æuum, fluctus quidam est rapidus earum quæ fiunt rerum: simul enim vnumquodque & apparet & præterit, & aliud subsequitur, mox item aliud succedet. Omne quod nobis accidit, ita consuetum est, & notum, vt rosa vere, fructus æstate. Eadem est ratio morbi, mortis, calumnię, insidiarum, omniumq; eorum quæ stultis vel gaudium, vel tristiciam afferunt. Quæ subsequuntur subinde, ea præcedentibus ritè succedunt. Non enim numerus tantùm certus est eorum, à sola necessitate dependens: sed & consentanea eorum inter se colligatio, ac quemadmodum certo ordine res inter se sunt coaptatæ, ita quæ fiunt, non successionem nudam, sed mirabilem etiam quandam inter se coniunctionem & necessitudinẽ ostendunt. Dictum Heracleti semper est memoria tenendũ: Terræ mortem scilicet esse aquam, aquæ aërem, aëris ignẽ, idq; vicissim. Eius quoque exemplum recolendum, qui nesciebat quorsum iter duceret. Et quod cum ratione, quæ vniuersum administrat,

continenter consuetudinem habentes, tamẽ ab ea discrepant: itaq; in quæ quotidie incidunt, ea noua ipsis & peregrina videntur. Non tanquam si dormiremus, agendum nobis est, & loquẽndum: in somnis enim tantum videmur nobis agere, aut dicere. Neque imitandi sunt nobis pueri, qui à parentib. suis* hoc est, nudè, sicut accepimus. Quẽadmodum si quis tibi Deorũ diceret, moriendum tibi aut cras, aut ad diẽ tertiũ: nõ iam magno perè tertiũ diẽ crastino prę ferres, nisi animi esses omnino abiectissimi. quantũ enim est interuallum? Eodẽ modo iudica nõ in magno esse ponendũ discrimine, post milléne annos, an verò cras decedas. Crebrò reputa, quàm multi medici sint mortui, qui sæpenumero ægrotos inspicientes supercilia contraxerint: quot Mathematici, qui alijs exitum è vita prędicendo se iactauerint: quot philosophi, qui de morte & immortalitate multa asseruissent: quot re bellica laudati, qui multos occiderant: quot tyranni, qui magna cum insolentia tãquam immortales potestate sua vsi erant: quot vrbes mortuæ (vt ita dicam) sunt, Helice, Pompeij, Herculanum, & alię innumeræ. Col

lige

lige etiam, quos tu ipse nosti, vnum post aliũ, cuius funus ipse curasset, mortuos: & quod heri fuit piscis, cras erit salsamẽtum, aut cinis. Momẽtaneum itaq; tempus à natura esse constitutum, considerandum est, æquoq; animo è vita abeundũ: perinde ac si oliua maturitatẽ consecuta si decidat, arborẽ quæ ipsam tulit ac genuit, collaudet & gratias agat. Similis esse debes promontorij, ad quod assiduò fluctus alliduntur: ipsum autem persistit, vtcunque vndæ æstuantes circùm ferantur. Diceret aliquis, infelicem me, cui hoc acciderit: quinimò felicem me, qui hunc casum sine dolore perferam, & nec præsentibus frangar, nec futura extimescam. Nam vnicuique tale quid potuit accidere: at non cuiusuis erat sine dolore eum casum excipere. Cur igitur illud potius infortunio, quàm hoc felicitati adscribis? aut cur id infelicitatem hominis appellas, in quo nihil mali passa est hominis natura? an verò damnum tibi humanæ naturæ videri potest id, quod non est contra voluntatem naturę eius? Quid ergo? Num casus iste efficere poterit, quo minus sis iustus, magnanimus, temperans, prudens, circum-

ſpectus, tutus ab errore, verecundus, liber? aut adimere omnino quicquam eorum, quæ hominis naturæ ſunt propria? Proinde quoties inciderit quicquam, quod ad dolorem te prouocet: recordare huius præcepti, Nõ illud infortunium eſſe appellandum, ſed felicitati tribuendum, quòd id fortiter feras.

Eſt quidem ignobile, præſens tamen ad contemnendam mortem auxilium, memoria repetere eos qui vitam in longiſsimum extraxere tempus. Quid enim hi amplius cõſecuti ſunt, quàm ij qui immatura morte ſunt abrepti? Vtiq; ipſi etiam defuncti iacẽt: Cadicianus, Fabius, Iulianus, Lepidus, alijq; eorũ ſimiles, qui cùm multos extuliſſent, ipſi deinde elati ſunt. Omnino enim exiguũ eſt ſpacium: idq; per quot labores, inter quos, & quali in corpuſculo exigendum? Ne igitur mortem pro re difficili accipe. Intuere eius quod retro eſt æui vaſtitatem, & eius quod reſtat immẽſam longitudinem: in tãto tempore quid præſtat is qui tres ætates, ei qui vixit triduum? Semper breuiorem viã ingredere: breuiſsima autem eſt ea, quam natura præſcripſit. Itaq; in omni & ſermone & actione id ſectare, quod

quod est rectissimum. Hoc propositum laboribus, militia, cura rei familiaris, & solicitudine liberat.

M. ANTONINI IMPE

ratoris de Vita sua Liber V.

MAnè cum grauatim à somno surgis, in promtu tibi sit cogitare, te ad humanum opus faciendum surgere. Itaq; ergo (dices) grauatè accedo ad agẽda ea quorum causa natus sum, ac propter quæ in hunc veni mundum? scilicet in hoc factus, vt decumbens in lecto meipsum calefaciam? Atqui hoc iucundius est. Ergóne ad voluptatem natus es, non ad agendum? non vides plantulas, passerculos, formicas, araneas, apes, singula hæc suo intenta officio: tu verò ea quæ sunt hominis obire recusas, neque ad id te confers quod naturæ tuæ conuenit? At verò quiete opus est. Sanè: sed & huic modum statuit natura, perinde vt edendi bibendiq́ue. Atqui tu vltra modum & id quod satis est, procedis: in rebus verò agendis intra modum subsistis. Fit hoc eo, quia teipsum non diligis: alioquin enim & naturam

tuam, eiusque voluntatem diligeres. Etenim alij qui suas artes amant, operibus suis ita incumbunt, vt neque balneorum neque cibi curam habeant. Tu naturam tuam non tanti facis, quanti aut tornator, aut histrio suam artem, quanti auarus argentum, & inanis gloriæ cupidus gloriolam. Hi enim quarum rerum studio tenentur, dum eas augere possint, cibum & somnum postponunt. At tibi actiones ad societatem spectantes humanam, viliores videntur, minoriq; opera dignæ? Quàm facile est omnem cogitationem quæ animo aut perturbationem afferat, aut non cõueniat, reijcere, & delere, statimque esse in summa animi tranquillitate?

Omnem sermonem & actionem quæ fit secundum naturam, dignam te iudica: neque te auertat ab ijs reprehẽsio aut sermones aliorum ea consequentes. Sed si quid facto dictúue pulchrum est, id te ne indignum putes. Alij enim aliam rationem, alios appetitus sequuntur: ad quos tibi non est respiciendum, sed recta via eò pergendum, quò & tua, & communis omnium ducit natura: vtriusque autem vna eademque est via. Per ea

quæ

quæ sunt secundum naturã progredior, donec morte finiam : expirans quidem eam, quam inspiro quotidie, animã: cadens verò in terram, ex qua & semẽ meũ pater, & sanguinem mater, & lac nutrix collegit : quæ me terra tot iam annos quotidie alit cibo ac potu, quæ me calcantẽ fert, ac tot modis ipsa abutentẽ.

Austeritatem tuam vt admirentur nõ est. Sit sanè: at multa alia, ad quæ te non esse naturà aptum, dicere non potes. Ea igitur profer, quæ tota sunt in te: integritatem, grauitatem, laborum tolerãtiam, voluptatum abstinentiam, animum sua sorte contentum, pauca desiderantem, placidum, liberum, à curiositate & nugis alienum, altitudine præditum. Non sentis, quàm multa possis præstare, de quibus nulla est excusatio naturæ ad ea non aptę? & tamen adhuc sponte tua inferius manes. Quid? an te natura parum bene instructa cogit indignari, cunctari, adu- 1
lari, corpusculum tuum incusare, tuam sortem improbare, leuem esse, animoq; 2
vagari? non me hercle : sed his omnibus iampridem vt liberareris malis, in tua fuit potestate. Hoc tantũ erat vitij, quod tardioris ingenij, ac qui non facilè asse-

queretur ea quæ traderentur, existimari poteras. Sed & hoc exercitatione erat corrigendum, ne subinde cogitares de tua tarditate, néue ea delectareris.

Eorum qui bene alijs faciunt, tria sunt genera. Primum eorum, qui statim exhibito beneficio, statim etiã quam sint meriti gratiam reputant. Alterum eorum, qui id quidem non faciunt: tamen conscij quid fecerint, debitorem se iam habere cogitant. Tertij quodammodò ne hoc ipsum quidẽ quod fecere norũt: viti similes, quæ vuã cũ protulit, vt semel suũ dedit fructum, nihil præterea quærit.

Equus si cucurrit, canis si venatus est, apis si mel fecit, satis est. Homo autẽ si bene fecit, nõ reuocatur: sed ad aliud negocium transit, quemadmodum vitis, vt rursum suo tempore vuam producat. In his ne igitur esse debent, quę aliquo modo sic vt non possint intelligi, id faciunt? equidem. sed hoc ipsum debes efficere vt intelligas. Propriũ enim est (inquit) animalis lege sociati, vt sentiat se & societatis causa egisse, & vt velit omnino idẽ qui societatis est eiusdem, sentire. Verũ est quod dicis: quod autem nunc dicitur, excipe. Propterea ex eorum numero

eris,

eris, quorũ antè feci mẽtionem. Hi enim veriſimilitudine quadam probabili abducuntur. Quòd ſi intelligere vis quídnã ſit id quod diximus, ne timeas, ne ob id actio aliqua ſocietati hominum inſeruiens tibi ſit omittenda. Athenienſium erat hoc votum: Plue, pluuiam, ò care Iupiter, in agros & cãpos Athenienſes demitte. Enimuerò aut nihil eſt optandũ, aut omnino ſimpliciter, & liberaliter.

Quod dicimus Æſculapium huic equitationẽ, illi lotionẽ in frigida, alteri vt nudis pedibus ambulet, iniũxiſſe: nihil aliud eſt, cũ dicimus, natura vniuerſi huic homini morbum, defectũ aut amiſſionẽ membri alicuius impoſuit. Nam vt illic, cum dicimus iniunxiſſe, intelligitur Æſculapium vnã rem ad alterã ordinaſſe, verbi gratia, eam rem reſpectũ habere ad ſanitatẽ: ita hic, id qđ vnicuiq; accidet, rationẽ habet & reſpectũ ad fatũ. ita enim hæc nobis accidere & cõgruere dicimus, vt opifices quadratos lapides in muris aut pyramidibus extruendis congruere aſſerunt, quippe certa eos collocatione inter ſe componentes. Omnino enim vna quędã eſt harmonia: atq; vt vniuerſi huius corpus ex omnib. corporib.

eſt

est compactũ, ita ex omnibus causis Fatum suprema causa constat. Id quod dico, etiam rudissimi intelligũt homines: dicũt enim, Hoc fors eius tulit, hoc ei erat impositũ. Accipiamus ergo hæc ita, vt illa quæ Aesculapius imposuit: nã & in illis multa sunt aspera, quæ tamen spe sanitatis ferimus. Tibi ergo, eorum quæ communis natura tibi iniunxerit perfectio, similis sanitati iudicetur: atque ita æquo suscipe animo omnia quæ fiunt, etiamsi quid durius videatur: quoniam ad id ducunt, quod ratione mundi est sanitas, nempe ad felicitatem. Nihil enim accidisset tibi, nisi in rem vniuersi ita esset: neque enim vna quæuis natura quicquam fert: sed id modò, quod respectum ad id quod ab ea administratur, habeat.

Quare duæ sunt rationes, cur ea quæ tibi eueniunt, æquo debeas animo ferre. Vna, quia fors tua sic ferebat, & tibi destinata erant ab antiquissima causa fatali, habẽtia ad te certum respectum. Altera, quòd ea faciunt ad profectum, & perfectionem, ac permanentiam eius
4 quod vniuerso præest. Totum enim mutilatur, si etiam minimam partem continuitatis & cohærentiæ, vt membrorum,

ita

ita etiam causarum discindas. Id autem quantum in te est facis, quoties ea quæ tibi obtigerũt, molestè fers, ac quodammodo tollis.

Abominari, animum despondere, ac deterreri non debes, si non vbique tibi successus respõdet, secundum recta præcepta agere singula cupienti: sed frustratus conatu, eum redintegrare, & æquo animo pleraq; humana ferre: neq; debet te eius, ad quod redis, pœnitere. Neq; tibi est ad philosophiam, tanquam ad pædagogum, redeundum. Sed vt solent qui ex oculis laborant, ad spongiam & ouũ, alij ad cataplasma & perfusionem confugere. Ita enim non opus erit tibi ostendi, vt rectæ rationi obedias: sed in ea ipse acquiesces.

Memento philosophiam ea tantum poscere, quæ natura etiam tua exigit: tu autem aliud quippiam volebas. Vtrum verò horum blandius est? an non hoc pacto decipit voluptas? Vide gratior'ne sit magnanimitas, libertas, simplicitas, æquanimitas, sanctitas? Quid enim ipsa prudentia sit acceptius, vbi cùm animo tuo reputes, facultatem quæ scientiam certam, & certis consequentijs nixam habet

habet, nusquam labi, & vbiq; successum habere?

Res quidem ipsæ in tãta quodammodò versantur obscuritate, vt philosophorũ pleriſq;, & ijs non ignobilibus, omnino percipi posse nihil visum sit: Stoici tamen posse percipi, sed planè difficulter, censuerunt. Estq; omnis nostra assensio talis, vt falli & mutari possit. quis enim se non posse errare dixerit? Trãsferitaq; cogitationes ad ipsas res subiectas, ac vide quàm breues vilesq; sint, quæ etiam à cinædo, scorto, aut prædone possint teneri. Inde transi ad mores eorum, quibus cum vita degis, inter quos vix est etiam gratiosissimum perferre: ne dicam, quòd vix seipsum quis perpeti possit. Tanta igitur in caligine, sordibus, tantoq; rerũ, tẽporis, motuumq;, & rerum quę mouẽtur fluxu, nõ video quid sit esse in honore eximio, aut omnino seria opera dignum. Contrà præstat seipsum confirmare, ac mortem æquo animo expectare, neq; moram indignè ferre, sed in his modò acquiescere duobus: vno, quòd nihil mihi accidet, quod nõ sit secundũ naturam vniuersi: alterum, quòd licet mihi nihil agere quod cõtra Deum geniumq; sit

sit meum. nemo enim ad hoc me compellere potest. Subinde hoc teipsum interroga: Quam ad rem nunc vtor animo meo? atq; examina teipsum: Ea pars, quã principem vocant, quomodo nũc habet? cuius animo præditus sum? num pueri, num adolescẽtis, num mulierculæ, num tyranni, num iumenti, num feræ?

Qualia sint illa quæ vulgò bona habentur, etiam hinc euidens fiat. Si enim animo concipias ea quæ sunt reipsa bona, vt prudentia, vt temperantia, vt iustitia, vt fortitudo: his iam antè reputatis, nihil porrò audies nominari bonum, quod non sub hæc referatur. Quæ verò vulgus hominum bona putat, ea qui antè mente conceperunt, simulatq; nominari audiunt, perfacilè accipiunt: perinde vt appositè dictum, sicut Comicus ait. Hæc est ferè vulgi de differentia bonorum opinatio. alioquin enim haud eò peruentum esset, vt vera bona auersarentur: diuitiarum autẽ, voluptatis aut gloriæ mentionem ita admitterent, vt scitè atq; vrbanè dicta. Progredere ergo, ac interroga, Sit ne in honore habẽda & in bonis ducenda hæc: quæ si animo tuo imaginatus fueris, aptè quis dicere possit, eum

6

eum qui ista possideat, propter hanc copiam ne vbi quidem cacet habere.

7 Ex forma & materia consto: horum verò neutrum in nihil vertetur, vt neque ex nihilo extitit. Ergo omnis mei pars per mutationem redigetur in aliquam mundi partem, atq; hæc rursus in aliam vniuersi portionem transibit, idq; ad infinitum vsq;. Huiusmodi autem mutatione & ipse extiti, & parentes mei, idq; in infinitum vsque retrò eunti licet dicere: quãquam certis alioquin circuitibus mundus administratur.

8 Ratio, & rationalis ars, facultates sunt sibi ipsæ sufficiẽtes, suisq; operibus. Progrediuntur à suo principio, ac pergunt ad finem propositum: habent actiones earum à via cui insistunt illæ nomẽ apud Græcos, vt sint κατορθώσεις: nos rectas effectiones dicere possumus. Horum nihil de homine dici potest, quod non ei conuenit, ea ratione qua homo est: Non hæc homo, neq; ipsius natura profitetur: non est ea in humana natura perfectio. Proin de in externis rebus nequaquam erit finis homini constitutus, neq; id bonum quod finem illum absoluit: alioquin hominis partes non fuissent, vt eas despi-

ceret:

ceret: neq; laude dignus, qui se ita parat, vt illis non indigeat: neq; qui illis rebus abstinet, bonus dici meretur, siquidem eæ bona essent. Nunc verò tanto quisque melior est, quanto magis seipsum ab illis rebus abstinet.

Talis erit intellectus tuus, qualia sunt ea de quibus subinde cogitas: nam à visis seu cogitationibus illis animus imbuitur. Infice igitur eum adsiduitate huiusmodi cogitationum, quales sunt: vbicunque viuere, ibi etiam bene viuere licet: viuere autem licet in aula, ergo etiã bene viuere licet in aula. Item, Alicuius rei causa singula sunt facta. cuius verò gratia vnumquodq; factũ est, ad id fertur: ad qd' autẽ fertur, in eo finis eius est positus: vbi verò finis, ibi etiã bonũ vnicuiq;. Ergo finis animãti ratione prædito ꝓpositus est, societas. natos enim nos esse ad eã, iam pridẽ est demõstratum.

An verò non euidẽs est, deteriora prę-stantiorum, rursumq; ex his vnum alterius causa esse? Præstant verò inanimis animata: atque inter hæc ipsa, ea quæ rationem habent.

Insani est, sectari impossibilia. At fieri non potest, quin mali suo more agant.

Nihil cuiquam accidit, nisi ita natura destinarit. Id quod alius iniquè fert, alteri accidit: qui siue ignoratione eius casus, siue vt magnanimitatē ostendat, cōstantiam tuetur, atq; illęsus manet. Iniquum est igitur admittere, vt inscitia & opinio prudentiā superēt. Etenim res ipsæ animū nequaquā attingūt, non intrāt ad eū: neq; mouere, neq; vertere possunt. Solus ipse seipsum ciet: ac quale iudiciū tulerit talia ea quæ accidêre, fiunt.

Alia ratione summa nobis est necessitudo cū homine cōstituta, qua ei benefacere, eūq; ferre iubemur: cū autē impedire conātur nostras actiones, nō magis ad nos attinēt quàm sol, ventus, bestię. Atq; hi quidē impedire effectū aliquādo possint: animi verò appetitionē & affectum nequeunt, quia hęc exceptionē habent, & conuersionē. Nam omne id quod impedimento fuit effectioni, id animus ad ea quæ præcesserūt cōuertit: atq; eo modo id, quod instituto operi, viæque initę obstitit, ei iam confert aliquid.

Id quod in mundo est præstantissimum, cole. Est autem id, quod omnibus rebus vtitur, omnia gubernat. Similiter id quoq; honora, quod in te est primū: ni

mirum

mirum illi alteri cognatum, quòd & cæteris quæ in te sunt omnibus vtitur, & tuam vitam regit.

Quod ciuitati nullum affert detrimentum, id ne ciui quidem nocet. Hæc regula recolenda tibi est, quotiescunq; te læsum aliquâ esse cogitas. Sin ciuitas damno affecta est, ei qui intulit, succensere non debes. Quid neglectum est? Sæpenumero considera, quàm celeriter omnia quæ & sunt & fiunt, abripiantur & euanescant. Etenim & ipsæ naturæ amnis instar in adsiduo sunt fluxu, & effectiones cõtinentibus mutationibus obnoxiæ, & causarum infinitæ sunt vices: denique nihil ferè perstat, aut sui simile durat. Iam & præteriti & venturi æui infinita est, in qua omnia abolentur, vastitas. Quî ergo stultitiæ non damnetur, qui in hoc tam exiguo temporis articulo superbit, appetit, aut molestia se affectum quiritatur? Vniuersæ rerum naturæ recordare, cuius minimam partem tenes: totius æui, cuius breue & momentaneum tibi est attributum spacium: fati cuius perexigua ad te portio pertinet.

Peccat alius quis aduersum me, viderit: suã habet affectionẽ, suum actũ. Ego

in præsentia id habeo, quod me habere vult cõmunis natura: agoq́; id, quod agere me iubet mea natura. Pars animi tui princeps ne inuertatur vllo vel leui vel aspero carnis motu, neq; admittat persuasiones quæ in membris oriuntur, sed circumscribat eas. Quòd si eæ ratione alterius consensus ad intelligentiam eferũtur, nimirum quatenus ea cum corpore copulata est, tum quidem sensui, cum is à natura proficiscatur, reluctandum nõ est: opinioni autem mali aut boni adsentire mens non debet.

Viuendum est cum dijs. Vitam verò cum dijs agit, qui continenter ijs suum animum ostendit, probantẽ ea quæ ipsi fatum tribuit, agentemq́; ea quæ genio placent: quẽ Iupiter suæ quandam particulã naturæ vnicuiq; præsidẽ ducemq́; dedit: nimirũ mentem atq; rationem.

10 Ne irascaris ei qui hircũ olet, aut cui anima fœtet: nihil enim ad te inde mali redibit. Alæ ipsius & os ita sunt affecta, vt necesse sit hunc odorem inde proficisci.

Ratione, inquis, præditus est homo: ac si scrutari velit, intelligere potest qua in re delinquat. Bene res habet. Proinde tu,

tu, qui & ipse præditus es ratione, mentem eius tuæ mentis motu excita, doce, commonefac: si enim obtemperat tibi, sanabis eum, neque ira opus erit.

Neq; tragœdus, neq; scortum. Iam egressurus, viuere cogitas. ita hîc viuere licet. Quòd si tibi non cõceditur, tunc vita excede, ita quidem, vt qui nihil mali patiatur, ac fumi instar abeat. Quid hoc rei esse putas? Dum verò nihil me tale abducit, liber permaneo: neque me quisquam prohibet agere, vt volo: volo autem, vt naturæ animantis ratione præditi, & ad cœtum nati, conuenit.

Mens quæ mundum gubernat, societatis rationem habuit: itaque & inferiora præstantiorum causa effecit, & præstantiorum vnum alteri subdidit. Viden', vt subiecerit, coniunxerit, ac vnicuique secundum dignitatem suũ tribuerit: eaq; quæ sunt præstantissima, mutuo consensu deuinxerit?

Quomodo vsus es hactenus dijs, parentibus, fratribus, vxore, liberis, doctoribus, alumnis, amicis, familiaribus, famulis? an in hunc vsque diem in neminem horum re verbóue fuisti iniurius?

Reminiscere etiam quæ superaueris,

ac toleraueris: tum fabulam vitæ tibi iam peractam, teque tuo ministerio defunctum esse. Quàm multa vidisti pulcra? quot voluptates, quot dolores despexisti? quot peruersis hominib. æquum
11 te præbuisti?

Quamobrem animi artis & disciplinæ vacui, arte & scientia prędituṁ confundunt? Quem verò animum arte & scientia præditum vocas? eum qui principium & finem cognoscit, & mentem, quæ per vniuersam rerum naturam penetrat, ac per omnes seculorum cursus definitos atque statos mundum gubernat.

Iamiam cinis erit, & ossa nuda, nihil prętermen (siquidem id supererit) cui restabit. Nomen autem nihil est quàm sonitus. At ea quæ magni in vita precij habentur, vana sunt, putrida, exigua, atq; instar catellorũ mordicantium, aut puerorum inquietorum, qui modo rident, mox plorant. Cæterùm fides, pudor, iusticia, & veritas,
12 *Climatibus terræ cœlum petiere relictis.*

Quid ergo restat, quòd te hîc detineat? sensilia'ne tã fluxa, totq; mutationibus expositа? an sensus obscuri, & qui facilè deci-

decipiantur? animula ipsa, quę est exhalatio à sanguine? gloria inter huiusmodi homines, inanis illa? Quid ergo aliud operiris, nisi vel extinctionẽ, vel translationem, idq; æquo animo? Quid interim dum eam occasio adducit, tibi sufficiet? Quid aliud quàm deos venerari & collaudare, hominibus benefacere, eosq; & ferre, & ijs abstinere: quę extra tuę carunculę & animulæ sunt posita fines, ea meminisse neq; possessionis, neq; potestatis tuæ esse? Semper potes vti secũdis successib. si rectę viæ insistere vis: duoq; hęc obseruare, quæ diuinę menti cõmunia sunt cum hominis, omnisq; ratione præditi animalis animo: vnũ non posse te ab alio impediri: alterum, in iusta voluntate & actione bonum esse collatum, eumq; ad finem esse appetitiones dirigendas.

Si hoc neq; mea fit malicia, neq; actio est à mea proficiscẽs malicia, neq; cõmunitati dãno est: quid solicitus de eo sum? quod verò dãnũ est cõmunis societatis?

Non debemus nos cogitationib. omnino abripiendos præbere: sed opitulari quantum eius fieri potest, & dignum est, etiam si in medio sit defectus: neque id pro damno ducere. ea enim consuetudo

mala est. Sed quemadmodum senex discedés rhombum alumni poscebat, memor rhombum esse : ita etiam hic, quoniam bonũ aliquid fiat in rostris. Heus homo, oblitus es quid hæc sint? sanè: Sed ea in quibus hi studium ponant. Propterea tu quoque stultus es factus? Aliquando vtcunque relictus, factus sum felix. Felicitas aut est, vt bonam tibi ipsi sortem vendices : id est, boni motus animi, bonæ appetitiones, bonæ actiones.

M. AN-

M. ANTONINI IMPE-

ratoris de vita sua, Liber VI.

NAtura vniuersi suo gubernatori obediens est, ac bene composita: quæ verò eam gubernat mens, nullam in seipsa habet malè agendi causam: quippe nihil ei ineſt vitij, neq; peccat, neque ab ea quicquam læditur: omnia verò secundum eam fiunt atq; perficiuntur.

Nullo pone in discrimine, algénsne an calens, dormituriens an somni satur, malè an bene audiens, moriens an aliud quid agens id facias, quod te decet: quãdo mors etiam vna est earum actionum, quæ ad vitam referuntur. Sufficit igitur, ea etiam imminente, id quod instat, bene collocare.

Intrò respice. Nullius rei neque propria qualitas, neque id quod ei debetur, te fallat.

Omnia quæ subiecta sunt, celerrimè mutãtur, & aut in halitum resoluuntur, siquidem sit compacta eorum substantia, aut dissipantur.

Mens vniuersi gubernatrix scit quomodo se habeat, quid agat, & quam habeat materiam subiectam.

Vlciscendi ratio optima est, ne similis fias eius qui iniuriam fecit.

Vno hoc te oblecta, inq; vno hoc acquiesce, vt ab vna societatis humanæ tuę dæ causa suscepta actione, ad aliam trā-seas, Dei memor.

Princeps hominis pars est ea, quæ seipsam excitat atq; ciet: seq; talem, qualę vult efficit: præstatq; vt ea quæ eueniūt, talia, qualia ipsa vult, sibi videantur.

Omnia secundum naturam vniuersi fiunt: neque enim possunt fieri secundum aliam aliquam, siue extrinsecus circundantem, siue inclusam, siue foris suspensam.

Vniuersum aut confusio quædam est, & contextus fortuitus rerum iterum à se diuellendarum & dissipandarum: aut vnitione, ordine & prudentia constat. Si prius illud verum est, quid est cur cupiam inani huic colluuiei & mixturę immorari? quid aliud expetendum, quàm vt in terram vtcunq;, redigar? quid perturbor? quicquid egero, tamen dissipatio me corripiet. Sin altero modo res habet, veneror eum, animoq; cōstanti sum, & gubernanti mundum confido.

Cum te rerum præsentium status nō-

nihil

nihil perturbat, celeriter ad te redi: neq; vltrà quàm necesse est, à modo eius quã instituisti cantilenæ discede. Nam eo facilius harmoniam tueberis, si continenter ad eam reuertaris.

Si tibi simul & nouerca & mater esset, illam quidem coleres, & tamen crebrò ad matrem te reciperes. Eadem est tibi ratio aulæ & philosophiæ. Quare ad hãc sæpenumerò reuertere, & in hac acquiesce, quæ efficit, vt & res aulicæ tibi tolerabiles videantur, & tu dum in ijs versaris, ferri queas. Tale est, cùm sic cogitamus de cibis & id genus rebus hoc esse piscis cadauer, illud auis, aut porci: item, Falernum, succum esse exiguum vuluæ: purpuram capillos esse ouiculæ, modico testudinis sanguine imbutos: tum coitum, intestini parui affrictionem, mucique excretionem, non sine conuulsione. Cogitationes hæ præclaræ sunt: nam rem ipsam attingunt, ac pertranseunt, vt qualis ea sit, cerni possit. His per omnem vitam vtendum est: ac sicubi res quammaximè videtur comprobatu digna, tegumentis est nudanda, vt & eius in conspectum veniat vilitas: & id quo se ostentabat, ei

bat,ei adimatur.Etenim fucus,impostor est callidissimus:ac tum maximè in fraudem inducit,cum quis maximè se res serias & dignas tractare putat. Vide igitur, quid de hoc Crates,quid Xenocrates dicat.Pleraq; eorum, quæ vulgus admiratur,si sub habitu aut natura continentur, ad latissimè patentia genera reuocãtur: vt lapides,vt ligna,ficus,vites,oleæ.Quę sub arctioribus aliquanto,ad animata:vt greges,armenta. Si qua paulò plus haberent gratiæ, hæc ad ea reducuntur quæ comprẹhendũtur sub anima ratione prędita, non quidem vniuersali, sed quatenus artes tractat,aut alias facultates: aut ipsa per se æstimantur:vt,quídnam esset, possidere multa mancipia. Qui verò animum ratione præditum cum omnibus suis facultatibus, ciuilisq; cœtus studio veneratur, reliquarum is rerum nullam curat:sed omnibus postpositis,suum animum ita affectum,atque ita se mouẽtem vt rationi & ciuili societati congruit,cõseruat: cognatoq; genio in hac re inseruit. Quædam iam fiunt, quædam mox existent: quin & eius quod fit, pars iam nunc aliqua euanuit. Fluxus & alterationes continenter mundum renouant:

quemad-

quemadmodum infinitum æuum temporis adsiduo lapsu nouum subinde redditur. In hoc itaque flumine quisnam ea quæ præterferuntur, ac quibus insistere non possit, honore aliquo dignetur? is quidem perinde agat, ac si quis vnum de præteruolãtibus passerculis diligere incipiat, atque is iam è conspectu eius abierit. Ita se & vita vniuscuiusque hominis habet, vt halitus à sanguine sublatus, & aër inspiratus. Quale enim est quod semel animam attrahimus, & efflamus, id quod identidem facimus: tale etiam est, quòd omnẽ respirandi facultatem, quã heri aut nudiustertius nati accepimus, eò reddimus vnde accepimus. Quòd vegetamur more stirpium, respiramus more pecudum & ferarum, quòd visis afficimur, quòd appetitionis causa mouemur, quòd cõgregamur, quòd nutrimur: omnia hęc non maiori sunt in precio ponenda, quàm quòd excernimus cibi recrementa. Quid igitur honore dignum est? num plausus? nequaquam. Ergo ne laus quidem populi, quæ nihil est aliud quàm plausus linguarum. Sublata igitur etiam gloriola, quid restat quod suspiciamus & veneremur? Equidem hoc cẽseo,

vt

vt quemadmodum facti instructiq; à natura sumus, ita moueamur. Eò nos etiam diligentia opificum, & artes ducũt. Omnis enim ars huc collimat, vt id quod paratum est, aptum sit & idoneum ad opus, cuius operis causa paratum est. Idẽ quærit vinitor, idem qui pullos equorũ domat, idem qui canes educat. Ergo & institutio primę ætatis & doctrina eò cõtendunt: isq; finis est, quem expetere debeas. Hunc consecutus, nihil est in alijs reb. quod sis tibi quæsiturus. Quòd si pergas alia etiã expetere, neq; liber eris, neque tibi sufficies ipse, neq; eris affectuũ vacuus: necessariò enim inuidebis, ęmulaberis, sinistra suspicaberis de his qui illa tibi adimere possunt, insidiaberis ijs qui id quod magni fit à te possidẽt. Omnino enim necesse est eũ esse animo perturbato, q ista desiderat: sępe etiã deos incusare. Qui verò mẽtẽ suã reueretur atq; colit, is & sibi ipsi probabitur, & cum cœtu hominum bene ei conueniet: cúmque dijs consentiet, id est, laudabit quæcunque ij distribuunt & ordinauerunt. Infrà, super, atque circum te motus sunt elementorum. Motus verò virtutis in eorum nullo est: sed diuiniore quadã, & ad intelli-

intelligendũ difficili via procedit. Vide quid agant homines. Eos qui eodem cũ ipsis viuunt tempore, laudare nolũt: ipsi verò à posteritate laudari, magnum existimant: nimirũ ab ijs quos neq; viderũt, neq; videbunt vnquã. Id verò haud multo aliud est, quàm si doleret ipsis non à prioris etiã ætatis hominib. se laudatos esse. Nõ, si quid assequi industria tua nequis, id à nullo posse apprẹhẽdi homine existima: sed quicquid homo potest, quicquid ei cõuenit, id & tibi cõcedi iudica. In palẹstra si quis vnguibus aduersarium laniauit, aut capite incusso ferijt, non indignamur, neque offendimur, neque insidiarum suspectum habemus: cauemus quidem nobis ab eo, non vt ab hoste, neque siniſtrum quid de eo suspicamur, tãtùm placidè eum declinamus. Id fieri debet etiã in reliquis vitæ partibus, vt idem de alijs sentiamus, quod de ijs cum quibus colluctamur: possumus enim (vt dixi) citra suspicionem & odium ab ijs cauere, & eos vitare. Si quis me redarguere potest, & demonstrare, quòd non rectè sentiam, aut agam, læto animo sententiam mutabo: veritatem enim quæro, quæ nemini vnquã damno fuit: dam-

damnum autem facit, qui in errore & ignoratione ſua permanet. Ego, quod eſt mei officij, ago: cætera me non auellunt. Aut enim anima aut ratione carent, aut viæ ignara errãt. Animantia rationis expertia, tum omnes eiuſmodi res & ſubiecta, magno & liberali animo ſunt vſurpanda tibi: nempe ratione prædito. Hominibus verò, vt ipſis quoq; mente inſtructis, ratione ſocietatis habita vtere. In omni verò negocio deos comprecare: neque ſolicitus eſto, quantum temporis ſpacium tibi ad agendum detur: ſufficiũt enim vel tres huiuſmodi horæ. Alexander Macedo, agaſoque eius, mortui in idem ſunt redacti. aut enim aſſumti ſunt ad mentem mundi eam, qua ſati ſunt reliquorum animi: aut diſsipati ſunt in atomos, vnus perinde atque alter. Cum animo tuo conſidera, quàm multa vnico temporis momento fiant in vniuſcuiuſque noſtrûm cùm animo, tum corpore: ita fiet vt non mireris, quòd longè plura, imò verò omnia quæ in mundo hoc fiũt, ſimul extent. Si quis à te quærat, quomodo ſit nomen Antonini ſcribendũ: nónne ſingulatim omnes litteras proferres? Quid ergo ſi qui iraſcũtur, num viciſsim

tu

tu quoque stomachaberis? nõ potius numerum inibis placidè singularum rerũ? Itaq; etiam hîc memento, suis omne officium quibusdã constare numeris: quos si imperturbatos seruaueris, neq; indignantibus alijs ipse quoq; indigneris recta via id quod proposuisti, perficies.

Inhumanum esse videtur, hominem impedire, ne ad ea feratur quæ ei vtilia & cognata videntur. Atqui id tu ne faciant prohibes quodammodò, dum iniquo animo fers eos delinquere. Ferũtur enim vtique ad id, quod naturę suæ coniunctũ & vtile putant. Sed res non ita habet. Id itaq; ostende eis, & doce citra indignationem. Mors finem imponit sensuum, motus, & cogitationum officijs, animumque à corporis ministerio liberat. Turpe autem est in hac vita, in qua corpus tuum labori non succumbit, animũ tuum elangueſcere. Vide ne à præsenti statu deiectus obruaris. Potest enim hoc fieri. Itaq; conserua teipsum simplicem, bonum, integrum, grauem, apertum, iusticiæ studiosum, pium erga deos, benignum, humanum, ad officium tuendum fortem: annitere vt talis permaneas, qualem te facere voluit philosophia: venera

4

5

re deos, salutem hominibus affer. Breue est vitę in terra degendę tempus: omnisque eius fructus, sancta animi constitutio, & actiones communitati hominum vtiles. Omnia, vt decet Antonini discipulum, age. Quæ fuerit eius in agendo secundum rationem firmitas, quæ vbique æqualitas, quæ sanctitas, memento: quæ vultus serenitas, ac comitas.

6

7

Quantus ille gloriæ contemptor, quod eius in percipiendis rebus studium: cum nihil prætermitteret, nisi prius accuratè perspexisset, ac cognouisset. Vt tulerit iniustè ipsum reprehendentes, neque conuicium his reposuerit: vt nihil properatè aut cupidè aggressus sit: vt calũnias non admiserit: vt diligens fuerit morum actionúmque examinator: non obtrectator, non meticulosus, non suspiciosus, non sophista. Quàm paucis fuerit contentus: vt domo, lecto, veste, cibo, famulatu. quàm tolerãs laborum, quàm leni animo: vt tempus vsque ad vesperam propter victus tenuitatem egerit, ita vt ne excernere nisi consueta hora opus ei esset. Quæ eius in amicitia fuerit constantia, & æquabilitas: quomodo tulerit eos qui ipsius sententiam liberè impu-

gnarent: gauisusq; fuerit, si quis melius aliquid ostenderet. Qua ille deos religione coluerit, citra superstitionem, recordare: vt tibi quoque vltima hora, perinde, atque is fuit, rectè tibi cõscio adueniat. Expergiscere, & teipsum reuoca, somnoq; discusso cogitans quæ te insomnia perturbarint, vigilans ea intuere, vt illa inspexisti. Ex corpusculo & anima consto. Corpusculo nihil interest inter res: neque enim potest discrimen statuere. Rationi autem inter ea discrimen nullum habetur, quæ nõ sunt ipsius actiones: has verò omnes in sua habet potestate. Quod ipsum tantùm est de præsentibus accipiendum, præteritæ enim & futuræ animi actiones, ipsę quoque nullum habent iam discrimen. Manui ac pedi, dum suum agunt officium, nullus est præter naturam labor: ita homini quoque ea agenti quæ ipsius sunt partium, nullus est præter naturã labor: ergo ne malum quidem. Quot voluptatibus, ac quantis frui contigit latronibus, cinædis, parricidis, tyrannis? Nónne vides, vt qui sordidas profitentur artes, vsq; ad certum finem se priuatis hominibus accommodent? nihilo-

minus tamen ſuę artis rationem retinēt, neq; ab ea decedere volunt. Nónne auté turpe ſit, ſi architectus & medicus magis ſuę artis rationē reuereatur: quàm ſuam homo, quę quidem ei eſt cum Deo communis? Aſia & Europa, anguli ſunt mundi: vniuerſum mare, gutta mundi: Athos, glebula mundi: omne inſtans tempus, punctum eſt æternitatis. Omnia ſunt parua, mobilia, interitui obiecta: omnia inde veniunt, profecta à principe vniuerſi, aut per conſequentiam. Etenim rictus leonis, lethalia venena, omniaque maleficia (vt ſpina, cœnum) pulcrarum & bonarum rerum ſunt additamenta. Non igitur ea aliena ab eo quod colis imaginare, ſed fontem omnium rerum conſidera. Qui præſentia cernit, omnia vidit quæ ab æterno fuerunt, & in infinitum vſq; erunt. Omnia enim ſunt eiuſdé generis, & conformia. Sæpenumero cogita de omnium in hoc vniuerſo rerum connexu, mutuaq; affectione. Quodam enim modo omnia inuicem ſunt implicata, eaq; ratione amica mutuò. Aliud enim ex alio conſequitur, propter conſtantem motum, ac conſpirationem & vnitionem (vt ita dicam) ſubſtantię. Qui

bus

bus negocijs addictus es sorte tua, his te accommoda: & quibus te hominibus fatum adiũxit, eos amore, idq; vero, prosequere. Organa, instrumenta, vasa, quũ id agunt cuius gratia sunt adornata, bene habẽt: & quidem is qui ea parauit, abest ab ipsis. At in his quæ natura continentur, remanet, intusq; est vis ea paratrix. itaq; tanto magis honoranda est: & existimandũ, si secundum eius voluntatem agere perseueres, omnia tibi secundũ mẽ tẽ esse: idẽq; de alijs hominib. omnib. intellige. Quodcunq; ex ijs reb. quæ extra te, neq; in tua voluntate sunt positæ, tibi proposueris, boni vel mali nomine, id si vel vt malũ tibi cõtingat, vel si, cũ pro bono ducas, adipisci non possis, efficiet vt & deos incuses, & odio habeas homines qui in causa sunt, aut eo certè nomine suspecti habẽtur, q, vel malum hoc habeas, vel bono careas. Propter hãc rerũ differẽtiã, quã ipsi statuimus, fit, vt multa peccemus. Quòd si sola ea quæ in nobis sunt posita, bona & mala tractaremus, nihil causę restaret cur aut Deũ incusaremus, aut cum hominib. inimicicias susciperemus. Omnes ad eundem finem & effectum agimus: pars scientes, & certo or-

dine : pars inſcij. Quemadmodum & dormientes Heracletus (ni fallor) dixit eſſe operarios, qui adiuuent ſuâ operâ hæc quæ in mundo fiunt. Alius autem alia ratione id opus adiuuat. ſuperuacanea opera eſt eius qui reprehendit, & reniti conatur ijs quæ fiunt, eaq; reſcindere: nam & hoc vtitur mũdus. Proinde animum aduerte, in quorũ tu te numero reputes. Nam adminiſtrator huius vniuerſi, vtiq; te vtetur rectè, & accipiet te inter cooperarios. Tu verò ne ſis huiuſmodi eorum pars, qualis eſt in fabula vilis ille & ridiculus verſus, cuius mentionem Chryſippus facit: Sólne pluuię munia obire cupit, aut Æſculapius terræ frugem ferentis? Quid verò ſidera, an nõ diuerſa quidem ſingulis eſt actio, quæ tamen ad commune opus conferat? Quod ſi de me & his quæ mihi euenire debuerunt, dij conſultauerunt, rectè nimirum mihi conſuluerunt. Nam Deum ſine cõſilio agentẽ ne cogitare quidem facile eſt: quæ aũt fuiſſet cauſa, propter quam malè mihi conſultum voluiſſet? quid inde ad deos, & ad vniuerſum (cuius maximè habẽt rationem) fructus redijſſet? Sin de me priuato nihil conſultauerunt, at de vniuerſo

vniuerso vtique rationes duxerunt: ex quo cum ea consequuntur quæ mihi eueniunt, non debet me eorum pœnitere. Sanè de nulla re eos consilium inire, impium est credere: aut ne sacrificandum, ne precandum, ne iurãdum quidem, neque quicquam eorum faciendum, quæ singula tanquam cum præsentibus & vnà viuentibus dijs agimus. Sed tamen si nihil illi de nobis statuerunt, licet mihi de meipso consilium capere, ac de mea vtilitate deliberare. Vtile autem est vnicuique id, quod est naturæ eius & constructioni consentaneum. At natura mea rationis est compos, & ciuili cœtui accommodata. Ciuitas mihi est & patria, quatenus quidem Antoninus sum, Roma: quatenus homo, mundus. hæc igitur tantùm mihi sunt vtilia, quæ his ciuitatibus conducunt. Quæ singulis eueniunt, ea prosunt vniuerso: id erat satis scire. Sed & hoc addendum, quòd si animaduertere velis, vbique videbis: quæ homini, aut alijs hominibus * Sed nunc vocabulum Vtilis accipiamus latius, vt etiam medijs rebus pateat. Quæ in theatro aut similibus locis vides, ea quum semper eadem spectentur,

& vniformia, ſpectaculi ſatietatem afferunt. Id etiam de tota vita ſentiendum. Omnia enim ſuperiora & inferiora eadem ſunt, & ex ijſdem cauſis extiterunt. Quò vſq; igitur? Adſiduò omnis generis homines conſidera, qui ex omnis generis profeſsionibus & nationibus mortui ſunt: ita vt etiam vſque ad Philiſtionem, Phœbum, & Origanionem deſcendas. Hîc ſanè cogitandum, idem euenturum nobis, quod accidit tot eloquentibus oratoribus, tot grauib. philoſophis: Heracleto, Pythagoræ, Socrati: tot Heroibus prius, deinde tot ducibus, tyrannis: tum Eudoxo, Hipparcho, Archimedi, alijs acutis ingenijs, magnanimis, laborioſis, callidis, contumacibus: his ipſis qui caducam hanc & in dies durantem vitam hominum ſubſannarunt, vt Menippo & ſimilibus. Hos omnes cogitandum eſt dudum eſſe mortuos: quid autem mali inde habent? Quid hi, quorum ne extant quidem nomina? Vnum hoc ſummi eſt precij, veritate & iuſticia ſeruata, mendacibus & iniurijs hominibus placidum viuere. Cùm teipſum oblectare vis, cogita virtutes eorum qui viuunt tecum: ſtrenuitatem eius, illius vere-

verecũdiam aut liberalitatem, aut aliud quippiam. Nihil enim eſt, quòd tantam afferat læticiam, quantam ſimilitudines virtutum in eorum quibuſcum viuimus moribus expreſſæ, ac ſeſe confertim offe rentes conſpectui. itaq; in promtu habẽ dæ. Non iniquè fers, tot libras te appendere, & nõ trecentas: ita etiam quòd annorum certum, & eo nõ maiorem viues numerum, indignari non debes. Etenim vt corporis tantam, quanta tibi eſt tributa, portionem probas: ita & de tempore annitendum eſt, nobis vt perſuadeamus. Etiam inuitis hominibus, id agendum non eſt, quod iuſticiæ ratio iubet. Quod ſi quis vi te impediat, tranſi ad æquanimitatem, eoq; impedimento ad alterius virtutis opus abutere: memor, te cum exceptione quadã inſtituere actionem, neq; ea appetere quæ fieri nequeãt. Itaq; is fuit impetus animi tui: cui ſatisfiat, ſi id cuius cauſa citatus es, conſequatur. Gloriæ cupidus, alienam actionem pro ſuo bono reputat. voluptuarius affectionem, qua ipſe afficitur: mente verò prædítus, ſuam actionem. Licet etiam nihil de his exiſtimare. ipſæ enim res non ſunt eius naturæ, vt iudicium noſtrum

ἰδίαν πρᾶξιν

efficiant. Adsuefac te, vt alio docente cogitationes non aliò diuertas, sed totus animo dicentis sis intentus. Quod aluearii nō prodest, id ne api quidem prodest. Si nautæ malè gubernent, aut non rectè curentur ægroti, dicunt: Alius erat quærendus, cui me committerem: aut, quomodo hic salutem nauigantibus vel ægrotis sanitatem afferret? * Quàm multi iam vnà cum his, quibuscum in mūdum venerunt, ex mundo excesserunt? Morbo regio laborantibus mel amarum videtur: morsis à rabida bestia, aqua est timori: pueris sphęrula pulcra est. Quid ergo irascor? aut tibi minor vis videtur esse salsitatis, quàm bilis apud ictericum, aut veneni apud morsum à rabioso animali? Nemo prohibebit, quin secūdum rationem tuæ naturæ viuas: neque tibi quicquam accidet, quod sit contra rationem vniuersi. Quales sunt illi, quibus cupimus placere: aut propter quid, quod eis superfit, aut per quas actiones? quàm celeriter æuum omnia absondet:

imò quàm multa iam
nunc occultauit?

M. ANTO-

M. ANTONINI IMperatoris de Vita sua, Liber VII.

QVid est malicia? id, quod sæpenumero vidisti. Et quicquid omnino acciderit, expedit in promtu te habere hanc regulam, sæpe id esse à te visum. Omnino si superiora & inferiora animo repetas, inuenies omnia eadem esse: quorum plenæ sunt priscæ, mediæ, recentésque historiæ, & vrbes, & domus: nihil nouum est, omnia vsitata, & breui durantia tempore. Neque verò alia ratione extingui possunt opiniones, quàm imaginationibus, quæ ijs respondent, abolitis: quas quidem vt continenter resuscites, in tua est posita potestate. Possum de re oblata existimare, id quod oportet: si hoc possum, quid est cur animo perturber? Quæ sunt extra mentem meam, nihil omnino ad eam attinent. Hoc modo affectus, rectus eris. Reuiuiscere potes: nam si res quas antè vidisti, rursus apud animum tuum contempleris, exactam vitæ partem quasi repetes.

Inane pompę studium, fabulę scenicę, greges,

greges, armenta, velitationes, ossiculum catello proiectum, aut esca in piscinam iniecta, formicarum labores, & onerum gestationes, murium perterritorum discursus, simulacra neruis tracta vt se moueant. In his igitur oportet animo placido & non elato consistere: & intelligere, tanto vnumquemq; dignũ esse, quanto ea in quibus studium suum is posuit. In oratione singula verba: in ijs quę fiunt singulæ appetitiones sunt animaduertendæ. atq; hic statim videndum, quam ad finem eæ referantur: illic, quid significent.

Sufficitne intellectus meus ad hanc rem, an secus? Quòd si sufficit, vtor eo ad rem propositam tanquam instrumento mihi ab vniuersi natura concesso. Sin cõtrà, aut eam rem alteri cuidam, qui melius id possit, perficiẽdam relinquo, præsertim si alioquin id agere officiũ meum nõ iubet: aut ipse perago pro virili mea, adscito mihi auxiliario, cuius opera mea mens id efficere possit, quod in præsentia sit commodũ, & societati hominum conducat. Quidquid enim vel solus vel cum alio ago, id omnę eò est dirigẽdum, vt in publicum vtile sit atque congruat.

(Quam

(Quàm multi quondam fuêre celebres, quorum nũc fama est obliuioni tradita? quàm multi etiam horum qui istos celebrauerunt, è medio sunt sublati?)

Ne ducas tibi pudori, si cuius auxilio vsus es. Propositum est enim tibi id agere, quod sit tuarum partium: perinde ac militi in oppugnatione murorum. Quid ergo faceres, si tu claudicans, solus conscendere propugnaculum nequires: ab alio adiutus posses?

Ne te perturbent futura. Nam si ita vsus erit, peruenies ad ea eadem instructus ratione, qua nunc in præsentibus vteris.

Omnia inter se sunt cõplexa sacro nodo, neq; quicquam ab altero est alienum. Ordine enim omnia certo sunt dispositа, vt vnum eundemq; mundum exornent. Mundus ex omnibus constat vnus, vnusq; per omnia diffusus est Deus, vna natura, vna lex, vna ratio communis omnibus ratione præditis animantibus, vna veritas: siquidem & vna est perfectio eorum quæ eiusdem sunt generis, eiusdemq; participia rationis animantium.

Omne id quod materia constat, celerrimè in vniuerso aboletur: omnis causa celer-

celerrimè in rationem vniuersi adsumitur: omnium rerum memoria quàm primùm æuo confunditur.

Ratione prædito animali eadem actio & secundum naturam est, & secundum rationem.

Rectus, an qui erigatur? *Quam rationem in vnitis & compactis corporibus habent membra, eam obtinent ratione prędita animalia in diuisis, præparata ad vnam quandam actionem. Hoc eo magis animum tuum tanget, si crebrò tibi ipsi dicas: Membrum sum eius,
3 quod est ex ratione præditis conflatum, corporis. Si autem dicas te esse partem, nondum ex animo diligis homines, non dum ex beneficentia delectationem capis, quam verè apprehẽdat animus tuus: adhuc decori tantùm causa ita agis, non vt in te ipsum beneficium conferens.

Sanè alijs quæcunq; accidant, eorum est, si velint, ea culpare: quoniam pati aliquid ab accidente eo possunt. Ego quidẽ rebus mihi contingentibus, nisi in malis eas ducam, nihil lædor: & licet mihi ea non putare mala.

Quicquid alij loquantur & faciant, me quidem oportet esse bonum, haud

aliter quàm si aurum vel smaragdus vel purpura semper ita diceret: Quicquid alij dicant, aut faciant, smaragdum esse oportet me, colorem seruare meum.

Mens ipsa seipsam non perturbat: hoc est, non affert sibi ipsi vllam cupiditatem aut metum. Si quid aliud est quod possit eam terrere, aut dolorem afferre, faciat sanè: ipsa quidē per se nulla opinione sibi hos motus affert. Corpusculum verò ipsum curet, si potest, ne quid patiatur, dicatque, si quid patitur. Animo nullus metus, dolor, aut opinio horum accidere potest. neq; enim ei sunt habitus ad hæc. Per se nulla re mens indiget, nisi seipsam indigam faciat: itaq; & perturbationis, & impedimenti exors per se est, modò nō ipsa sese pturbet aut impediat.

Felicitas est bonus dæmon, seu bonū. Quid igitur tu hic agis phantasia? vnde venisti: non enim te opus habeo. Sed venisti secundum pristinam consuetudinem: non tibi succenseo, saltem abi.

Si quis mutationem timet, is cogitet absque ea nihil fieri posse, neque esse ea quicquam naturæ vniuersi amicius. An tu lauare posses, nisi ligna mutarentur? aut ali, nisi nutrimento mutato? aut quid

nam

nam aliud vtile poteſt abſq; mutatione fieri? Non ergo vides etiam tui mutationem earum ſimilem eſſe, ac perinde neceſſariam vniuerſi naturę? Per vniuerſam naturam, tanquam per torrentem, tranſeunt omnia corpora, vniuerſo ipſi cognata, & eius operum adiutoria, vti & noſtra inuicē ſunt membra. Quot Chriſippos, Socrates & Epictetos æuum iam deglutijt? Idem de omni re & homine tibi ad animum accidat.

Vnum hoc me ſolicitum tenet, ne quid faciam quod hominis cōſtitutio aut nolit factum, aut alio modo vel tempore factum velit.

Propediem erit, vt & tu omnium rerum obliuiſcaris, & nulla ſit vſquam tui memoria.

Proprium homini eſt, vt etiam eos diligat qui peccant. Fiet hoc, ſi in mentem tibi veniat, eſſe eos tibi cognatos, imprudentia & inuitos peccare: paulo pòſt & te & illum qui peccauit moriturum: idq; potiſsimùm, non læſum te ab eo. non enim eius peccato tua mens deterior, quàm fuerat, facta eſt.

Natura mundi ex vniuerſitate, tanquā cera, modò equum finxit: mox eo confuſo,

fuſo, materia iſta ad fabricam arboris vſa eſt, deinde ad homũculi, inde ad aliarum rerũ. Harum ſingulæ quàm breuiſſimo durarunt ſpacio. Atqui arcula vt ſi compingatur, nihil eſt mali: ita ne ſi diſſoluatur quidem. Irati vultus omnino eſt contra naturam, quando ſæpius immoriendi ſit prætextus: aut ad extremum extinctus eſt, vt omnino inflamma * ri non potuerit. Hoc ipſo intelligere labora, iram à ratione eſſe alienam. Nam ſi etiam ſenſus peccati nullus erit, quæ erit viuendi cauſa?

Quæcunq; vides, ea iamiam à gubernatrice mundi natura in alias, rurſusq; et deinceps in alias mutabuntur formas: vt ſemper recens ſit mundus.

Si quis aliquid contra te deliquerit, ſtatim cogita quánam boni vel mali opinione peccauerit: id enim ſi cernas, miſereberis eius, ac neq; miraberis, neq; irascêris. Nam aut ipſe idem quod is bonũ putas, aut aliud quiddam eiuſdem generis: venia ergo danda. Sin tu ſecus de bonis et malis iudicas, eo placabilior eris ei qui falſus. Non de ijs quæ abſunt, tanquam de præſentibus cogitandum eſt: ſed præſentium ea quæ ſunt aptiſsima,

deligenda sunt: illorumq; causa memoria repetendum, quánam ratione fuissent quærenda, siquidem abfuissent. Caue tamen præsentia adeò probes, vt etiã in honore ea habeas, ac si quando absint, perturberis. Intra teipsum vertere. Hæc est natura mentis, vt iustè agens, in hocq; acquiescens, nihil extra se quærat. Auferviſa, inhibe motum neruorũ, circunscribe instans tempus, cognosce id quod vel tibi vel alij accidat, diuide subiectum in materiam & formam, cogita de postrema hora.

Quod peccatum est, ibi cessat, vbi peccatum subsistit. Intendendus est animus ijs quæ dicuntur, mente penetrandum in causas & effectus.

Exorna teipsum simplicitate & verecundia: eoq;, vt quæ sunt medio inter virtutẽ & vitium loco, in nullo ponas discrimine. Dilige humanum genus, obsequere Deo: is enim ait omnia fieri certa lege. Quòd si diuina sunt etiam elementa: satis est meminisse, hæc omnia certa lege cõstare, aut admodum pauca secus.

4

Mors est aut dissipatio, aut indiuiduarum particularum secretio, aut exinanitio, aut extinctio, aut migratio.

Dolor

Dolor si sit intolerabilis, mortem affert: diuturnus ferri potest: interimq; animus suam retinet tranquillitatem, neque fit deterior. At partes dolore confectæ, ipsæ quęrantur, siquidem possunt.

Hominum opiniones de gloria intuere, quales sint, quid propositum habeãt, quid fugiant.

Vtq; in littore maris arenę cumuli alij super alios appulsi, priores occultant: ita in vita quoq;, priora à subsequentibus celeriter absconduntur.

Platonicum: Qui igitur animo est prędituς alto, & cognitionem habet omnis temporis, omnisq; naturæ, an tu eum existimas hominis vitam magnum putare aliquid? Nequaquam, respondit ille. Ergo, inquam, ne mortem quidem in malis ille reputabit? Minimè verò.

Antisthenicum: Regium est, malè audire, cum bene feceris. Turpe est, vultum obsequi intellectui, seq; componere ita vt is iubeat: cum ipse intellectus seipsum non componat, atq; ornet.

Nam rebus irasci, nihil sanè expedit:
Iram curant enim nostram nihil.
Dijs lethi ignaris, & nobis gaudia dones.
Frugiferam vti spicam meæ vitæ metam.

* *Atq; hoc quidem esse, illud non.*
Quòd si dij me, liberosq; negligunt,
Ratio est & huic.——

Mecum enim est Bene & esse, & iusticia. Non vnà lugere, neq; tremere.

Platonica: Ego autem haud iniuria
6 huic ita respõderim: Nõ rectè dicis, ô homo, si putas esse vel vitam vel mortem aliquo in discrimine ponendam ei viro, qui vel alicuius sit precij: ac non id potius vnum considerare eum inter agendum, iusténe an iniustè agat, & officiúmne faciat viri boni, an verò secus. Rei enim veritas, ô Athenienses, ita habet, vt quo quis loco seipsum constituerit, existimans ita optimum esse, aut à magistratu eò collocatus fuerit, ibi (mea quidem sententia) persistere debeat, ac quoduis periculum subire: neque mortem, vel vllam aliam rem turpitudine grauiorem ducere. Sed heus tu, vide, ne animi magnitudo & bonum aliud quidpiam sint, quàm seruare, & seruari. Neque enim concedendum est, eum reuerà virum dici mereri, qui quantocunq; tempore viuendum, neque rationem vitæ habendã putat: sed eum, qui de his cura Deo commissa, credens ijs qui dicunt, non posse
7 fatum

fatum ab vllo euitari, id considerandum porrò ducat, quánam ratione tempus vitæ cõcessum sibi quàm optimè exigat.

Cursus siderum considerare expedit, quasi eos comitaremur, & elementorum mutuæ mutationes crebrò cogitandæ. Hę enim cogitationes vitæ humilis sordes abstergent. Bene est à Platone hoc dictum: Etiam cùm de hominibus loquimur, intuendum est in res terrenas. Etenim qui memoria altius repetierit hominum congregationes, exercitus, agricu!turas, nuptias, pacta, ortus, interitus, iudiciorum turbas, vastitates regionum, varias Barbarorum gentes, ferias, luctus, nundinas: in summa, qui colluuiem illarum, & ex contrarijs compositum præteritorum aceruum, tantasque imperiorum mutationes recoluerit, is etiam futuram præuidere poterit. Quippe eandem hæc habent cum præteritis formã, neq; alio possunt modo fieri. Itaque etiam idem est, quadraginta, an decies milium spacio annorum, vitam humanam examines. nihil enim amplius videbis.

Ex terra enim nata, in terram redacta sunt: quæ verò genus traxerunt cælitùs,

rediere ad æthereũ polum: siue hæc quæ dissolutio complexuũ, quibus atomi iungũtur, siue elementorum passionis expertium dissipatio.

Cibisq;, potuq;, & magicis adeò artibus
Auertimus currum, & mortis fugimus viam.
Flantem diuinitus auram
Opus est tolerare laboribus,
Luctu, lachrymisq; calentibus.

8 Est aliquis te peritior luctę: quid tum? at non societatis humanæ studiosior est, non verecundior, non ita commodè fert ea quæ accidunt, non ita mitis hominũ peccatis.

Vbicunq; potest aliquid perfici, secundum cõmunem dijs & hominib. rationem, ibi nihil est mali. Nam vbi vtilitatem consequi licet actionis, quę recta via procedit secundum constitutionem hominis: ibi non est verendum, ne quid subsit damni. Vbiq; & semper in tua est manu positum, vt ea quę in præsentia tibi acciderunt, & approbes piè, & cũ hominibus qui tecum sint iustè agas, & visa oblata artificiosè examines, ne quid non satis perceptum admittatur. Noli aliorum mentes circumspicere: sed eò rectà intuere, quò te natura ducit cùm

vniuersi, per ea quæ tibi eueniunt: tum tua, per ea quę tibi ad agẽdum sunt proposita. Id autem vnicuiq; ad agendum proponitur, quod est eius constitutioni consentaneum. Porrò ita constituta sunt & comparata singula: reliqua quidem omnia eorum causa, quę mente sunt prędita, nimirum deteriora præstantiorum causa: ratione autem præditorum, vnum alterius causa factum est. Primas igitur inter partes ex quibus homo constat, ea pars obtinet, quæ societatem humanam respicit: alteras ea, qua sibi à persuasionibus corporeis ille abstinet. Ratione enim & intellectu præditi motus proprium est, seipsum circumscribere, & neq; sensitiuæ neque appetitiuæ motioni succumbere: harum enim vtraq; etiã brutorum est. At intellectiua principatum obtinere, neq; ab illis regi vult: nec iniuria, quippe cuius natura ferat, vt omnibus reliquis ipsa vtatur. Tertium est, vacuitas temeritatis & erroris: quibus intenta pars princeps, rectà progrediatur, suis contenta.

Tanquam mortuo, & cui hactenus tantùm vitæ vsura fuerit concessa, quod supereſt, viuendum tibi erit secun-

dum naturam, tanquam ex abundanti.

Tu solus ea diligẽs quę tibi fatum iniunxit, eo contentus esto. Quid enim magis congruum, quàm vt singula eueniũt, statim eos ante oculos habere, qui cum eadem ipsis eueniissent, indignati sunt, nouitatem rei mirati, & repræhenderũt ea. Vbi nunc ij sunt? nusquam. Quid attinet te eorum similem esse velle? ac non potius alijs suum morem relinquere: ipsum in hoc esse, vt rebus tuis bene vtaris? Idq; poteris præstare, nec déerit materia: modò animaduerte, & stude, vt tibi ipsi in omnibus actionibus videaris honestatem consecutus. Vtriusq; verò actionum finis recordandum est. Intrò respice: intus est fons boni, semper scaturiens, si quidem semper fodias.

Corpus constare, ac neq; motu neque habitu dissolutum esse debet. Sicut enim mens efficit, vt vultus sit compositus & aptus, ita de toto corpore vt tale sit, annitendum est. Omniaque hæc curandum est, vt ne ostentationis causa simulata sint.

Viuendi ars palęstricæ est quàm saltatoriæ similior: eo quòd ipsa quoq; curat, vt ad ea quæ incidunt, neque antè sunt præ-

præcognita, parata sit, & à casu tutũ hominem seruet.

Adsiduò inquire quales ij sint, quos testimonium de te ferre vis, ac quæ eorum sint mentes. Ita neq; eos qui inuoluntariè peccant culpabis: neq; testimonij egebis, si in ipsos fontes inspicias, vnde ij opiniones suas, appetitionesq; hauserunt. Omnis animus, inquit ille, nó sua sponte priuatur veritate: idem sentiendum de iusticia, temperantia, benignitate, omnibusq; similibus. At necessarium est quàm maximè, id te nunquam non meminisse: ita enim erga omnes eris mitior. 9

De omni dolore in promtu sit tibi cogitare, eum neq; turpem esse, neq; mentem gubernatricẽ reddere deteriorem. quippe hæc neq; ratione materiæ, neq; societatis humanæ damnum accipit. In maiori autem dolorum numero etiam Epicuri dictum prodest, Eum neq; intolerabilem esse, neq; æternum: siquidem finium recorderis, ac non præiudicium feras. Id quoq; recordare: multa cum eandem habeant cum dolore naturam, tamen occultè modò molesta esse: vt dormiturire, æstum ferre, nauseare: quorum

aliquod si molestè fers, dic tibi ipsi, Eccè dolori succumbis.

Vide ne ita afficiaris contra inhumanos, vt homines contra homines.

Vnde nobis constat Socratem fuisse illustrem, & meliori constitutione præditum? Non enim satis est eum clariori morte occubuisse, aut peritiùs cum sophistis disputasse, & patientiùs in frigore pernoctasse: & Salaminium abducere cum esset iussus, fortiter repugnasse, ac in vijs maiestatem vultus præ se tulisse, de quo maximè dubitari potest an verum id fuerit. Sed hoc considerãdum est, quo animo fuerit Socrates, an potuerit contentus esse, si iustum se hominibus præberet, ac pium erga deos: an neq; temerè ob aliorum maliciam sit indignatus, neq; vllius insciticę subseruiuerit: an nihil eorum quæ ei vniuersi natura attribuisset, tanquã peregrinum aut intolerabile acceperit, nunquám ne affectibus carnis consentienten mentem præbuerit.

Non ita cõfudit omnia natura, vt non liceat circũscribere seipsum: & quę sunt propria cuiquè, ea ipsum in sua retinere potestate. Admodum enim posibile est, vt quis diuinus vir fiat, ac à nemine cognosca-

gnoscatur. Huius semper memento: atque huius etiam, quòd vita beata in paucissimis rebus est posita. Neque quia desperasti te dialecticum aut physicum futurum: iccirco etiam liberum, pudicum, sociabilem, Deoque obedientem te fieri posse diffide.

In maxima animi voluptate licet viuere, tutum ab omni vi, vtcunque omnes quæ volunt cõtra nos clamitent: etiamsi corporeę huius molis membra à feris laniẽtur. Quid enim obstat, quo minus interim mens seipsam conseruet in trãquillitate, veroq; de rebus præsentibus iudicio, & vsu eorum quę sunt prę manibus expedito: ita quidem, vt iudicium rei subiectæ dicat, Sanè tu natura tua hoc es, etsi aliud videris: vtq; vsus dicat rei oblatæ, Ego te quęrebam. semper enim id quod adest, materia mihi est exercendæ virtutis rationalis & ciuilis, omninoque virtutis humanę aut diuinę. Omni enim id quod accidit, Deo est aut homini familiare, neq; nouum, neq; intractabile, sed consuetum & tractabile.

Perfectio morum hoc præstat, vt omnem diem tanquã supremum agas, nihil tremas, nihil torpeas, nihil simules. Dij

cùm

cum sint immortales, tamen non indignè ferunt, quòd in tam diuturno æuo semper omnino tot improbos homines perferre debeant: quinimò illorum curam summam gerunt. Tu autem qui iáiam cessabis viuere, desperas, idq; vnus è numero malorum. Ridiculum est, te nõ fugere tuam ipsius maliciam, id quod potes: aliorum velle fugere, quod non cõceditur tibi.

Quicquid rationalis & ciuilis tua vis inuenerit neq; rationi consentaneum, neq; ad societatem conducens, id rectè ea indignum iudicabis.

Si tu bene alicui feciſti, & est qui à te beneficium acceperit, quid præter hæc duo tertium aliquid requiris stultorum more, vt & videaris bene feciſſe, & gratiam recipias? Nemo defatigatur accipiẽdo aliquid vtile. Atqui vtile tibi est, te secundũ naturam aliquid agere: ne igitur, dum alij prodes, defatigare, tibi aliquid boni parando.

Vniuersi natura olim ad mundum fabricandum se contulit: nunc autem vel omnia quę fiunt, consequentia fiunt sua: vel etiam in præcipuis eorum, ad quæ se mundi gubernatrix natura confert, ratio

ni nul-

ni nullum locum esse & consilio, tenendum est. Hoc, si memoria teneas, multis in rebus animo vt sis tranquilliori, efficiet.

M. ANTONINI IMPERATORIS *de vita sua Liber VIII.*

ID quoq; ad minuendam gloriæ cupiditatem facit, quòd non licet tibi adhuc totam vitam, quæ à prima tua ætate fuit, philosophicè viuere: sed cùm multis alijs, tum verò tibi ipsi manifestũ est factum, te procul à philosophia abesse. Conturbatæ igitur sunt tuæ rationes, cũ neq; ipse iam nomen philosophi facilè possis adipisci, & tuum institutum repugnet. Si itaque verè perspexisti, in quo sit res posita, omitte curare quis habearis: satis autem sit tibi, si reliquum vitæ arbitrio naturę exigas. Quid ea velit, cogita: hinc te nihil diuellat. Expertus enim es, circum quot res vagatus, nusquã vitã beatã inueneris: non in ratiocinationibus, non in diuitijs, non in gloria, non in voluptate, nullibi. Vbi verò est? in agendo ea quæ hominis natura requirit.

Quo-

Quomodo ita aget? Si ea habeat decreta, à quibus consentaneæ appetitiones & actiones veniant. Quæ sunt illa? de bonis & malis. Scilicet, nihil esse bonum homini, quod non reddit iustum, temperantem, fortem, liberalem: nihil malum, nisi quod horum contrarium efficiat.

In omni actione à te ipso quære, Qualis ea mihi est? an me eius pœnitebit? Paulo pòst moriar, & omnia è medio tollentur. Quid præterea requiro, si præsens actio animalis est mente præditi, societatis hominum studiosi, & Deo æqualis.

Alexander, Caius & Pompeius, quid hi ad Diogenem, Heraclitum, vel Socratem? Hi enim nouerant res, earum causas, materias: ita erant ipsarum mentes instructæ. Ibi verò quibus in rebus esset prudentia, & seruitus. Nihilominus eadem facient, etiam si tu te ruperis.

Primum est hoc, Ne perturberis: omnia secundum vniuersi naturam eueniũt: paulo pòst nusquam eris, sicut nunc Adrianus & Augustus. Deinde in rem ipsam intuere, eamq; considera: recordatusq; debere te esse bonum virum, ac quid hominis natura velit, age id quod pro-

propositum est constanter, ac iustissimè tunc te egisse puta: modò placidè, verecundè, & citra simulationem egeris.

Vniuersi natura hoc agit, vt quæ hoc modo habent, aliò mutet, & ex vno loco in alium res transferat. Omnia constant mutationibus, neq; quicquam metue: nihil enim noui, omnia vsitata eueniunt, & æqualiter dispensantur. Cæterùm vnaquæq; natura, si recta via ingrediatur, sibi ipsi sufficit. Natura autem intellectu prædita id facit, si in cogitationibus id obseruet, ne falso aut obscuro adstipuletur: impetus animi ad eas solũ actiones dirigat, quæ faciunt ad societatem hominum: ea tantùm appetat, & vitet, quæ in nobis sunt posita: omnia quæ à communi natura tribuuntur, grata habeat. Huius enim pars est, sicut natura folij naturæ stirpis pars est: nisi quòd hæc est eius naturæ, quæ & sensu & intellectu carens, impediri possit. Hominis natura, pars est naturæ quæ impediri non possit, intelligat, & iusta sit: siquidem æqualiter, & pro dignitate vniuscuiusuis, tempora, substantiam, actionem, & euẽta diuidit. Cõsidera autem æqualitatem eam inuẽturum te, si singulas res examines:

nes : sin vnam cum vniuersis conferas, non item.

Atqui licet libidem arcere, voluptatibus & doloribus superiorem esse, itemq; gloriola: licet etiam stupidis & ingratis non irasci.

Nemo te audiat vitam aulicam reprehendere, ac ne tuam quidem ipsius.

Pœnitentia est, reprehensio quædam sui ipsius, propter bonum aliquod dimissum: bonū verò oportet vtile esse, ideoque eius cura est habenda viro bono & honesto. At nullus talis pœnitentia ducetur, ob neglectam aliquam voluptatē. ergo voluptas neq; in bonis est, neq; in vtilibus numeranda.

Res ita expēdendæ sunt. Quid est hoc per se, & sua propria cōstitutione quæ eius substantia & materia, quæ forma? quod eius in mundo officium, ac quandiu permanet? Si difficulter à somno expergiscaris, reminiscere, consentaneum esse tuæ constitutioni, & naturæ humanæ, vt aliquid agas quod cœtui humano prosit. At dormire, etiam brutis est cōmune. Quòd autem vnicuiq; secundum naturam est, id & magis proprium ei est, & cognatius, adde etiā gratius. Hoc adsiduò

siduò & quibuscunq; incidentibus cogitationibus si fieri possit, in promptu habendum.

Si de natura, affectibus, aut alijs rebus disputare cum aliquo libet, statim teipsum antè interroga: Quænam is sentit de bonis & malis. Nam opiniones de voluptate & dolore, eorumq; efficiētibus, de honore, ignominia, morte, vita. *

Non debet mihi nouum aut mirum vi deri, si quæ res hoc aut hoc modo agant: cogitabo enim, ita opus esse fieri. Cogitabo, sicut turpe sit velle me in miraculum rapere, si ficus fructum suum producat: ita etiam, si mūdus ea proferat, quorum est ferax: etiam medico & gubernatori turpe sit, mirari velle, si quis febricitaret, aut si aduersus ventus existeret.

Memento, mutare sententiam, & rectè monenti obsequi, perinde esse liberi. Tua enim actio secundum tui animi impetum fit, atque iudicium, tuamq; mentem.

Si in tua est potestate, cur facis? sin in alterius, quid reprehendis? atomósne, an Deum? quorum vtrumq; est cum insania coniunctum. Nihil igitur reprehendendum. Nam si potes, vel eum qui cau-

sa est, corrige: vel, si prius nequis, rem ipsam: sin neutrum, quid iam tibi profuit reprehendisse? Atqui nihil frustra faciendum.

Quod moritur, non excidit è mundo: nam vt constat & mutatur, ita etiam dissoluitur in elementa, quæ tibi sunt cum mundo communia. atq; hæc ipsa etiam mutantur, neq; indignè ferunt. Vnumquodq; est ad certum finem factum: vt vitis, equus. Quid mirum? etiam sol, & reliqui dij possunt dicere, cuius rei causa facti sunt.

Tu verò cuius causa? num voluptatis? vide an hoc ferat intellectus.

Natura consilium inijt de vniuscuiusque rei tam fine quàm initio & duratione. Si quis pilam in sublime iaciet, quidnam ea vel cùm effertur, vel cùm defertur, aut cadit, quid boni maliue patitur? Quid bullę boni accidit, si cõstet: aut mali, si dissoluatur? Idem de lucerna possis intelligere. Cogita quid fiat corpusculo, si senescat, si ægrotet, si scortetur.

Breuis vita est & laudantis, & eius qui laudatur: eius qui mentionem facit, & eius cuius mentio fit: præterea fit hoc in angulo portionis mundi, ac neque ibi qui-

quidem omnes consentiunt, imò ne sibi quidem ipsi quisquam. Tota verò terra punctum est.

Animum aduerte subiectę rei, aut opinioni, actioni, aut dicto. Meritò hęc páteris, malles verò cras bonus fieri quàm hodie. Si quid ago, id ita fit à me, vt ad benefaciendum hominib. referatur. Accidit mihi aliquid, refero id ad deos: omniumq; rerum fontē, & originem, à qua omnia inter se connexa dependent.

Lauare, quæ tibi res videtur? Oleum, sudor, sordes, aqua, strigmēta: omnia abominanda. Ita se omnis pars mundi, omnisq; res subiecta habet.

Lucilla Verum, deinde Lucilla secunda Maximum: secunda Diotimum, Faustinam: Antoninus hæc omnia. Cęterùm Adrianum, inde Celer. *Vbi verò austeri illi & vates, & inflati? vt ex austeris Charax, & Demetrius Platonicus, Eudęmon, & si qui alij tales. Omnia in diem durāt. iampridem mortui sunt: quorundam ne minimo quidem tempore durauit memoria: quidam fabula facti sunt: nōnulli etiam è fabulis iam euanuerunt. Id igitur memoria tenendū, quòd necesse erit aut dissipari tuam mixturā, aut ex

tingui animulam, aut mutari, & aliò transferri.

Læticia hominis est, vt faciat quæ ei sunt propria. Propria autem eius sunt: beneuolentia erga suum genus, contemptus motuum qui sunt in sensibus, distinctio inter visa probabilia, contemplatio naturę vniuersi, & eorum quę secundum eam fiunt. Item tres respectus: vnus ad causam proximam: alter ad diuinã causam, à qua omnia omnibus eueniunt: tertius ad eos qui nobiscum viuunt. Dolor aut corpori malus est, ergo ipsum id pronunciet: aut animo. Sed animus potest suam tranquillitatem & serenitatem cõseruare, neq; dolorem pro malo ducere. Omne enim iudicium, omnis impetus, appetitio, & inclinatio intus est: neq; ei dolor quicquam mali affert. Quare omnia visa tolle ex animo.

Continenter te ipsum admone: nunc in mea est potestate, vt in animo hoc nihil sit maliciæ, nihil cupiditatis, nihil tumultus: ac cum omnia ita cernam, vti sunt, singulis vtor pro ipsorum dignitate. Hoc tibi licere memineris secundum naturam.

Loquere & in senatu, & cum quibuscunq;

cunq; hominibus compositè. Sana oratione non est apertè semper vtendum. *

Aula Augusti, vxor, filia, nepotes, posteri, soror, Agrippa, cognati, propinqui, amici, Areus, Mæcenas, medici, sacerdotes: omnino totâ aulam mors abripuit. Deinde etiam accede, vbi non vnus modò est mortuus homo. vt vrbs Pompeij perierunt. monimentis etiam inscribi videmus, fuisse aliquem suæ familiæ vltimum. Quàm anxij verò fuere maiores eius, vt aliquem successorem relinquerent: & tamen necesse est aliquem esse vltimum.

Vita componenda est ita, vt constet vniuscuiusq; actionis ratio. Quarum si vnaquæq; suum, quantum eius fieri potest, præstet officium, contentus sis: atq; id quo minus fiat, nemo tibi obstare poterit. Sed obstabit, inquis, aliquid extrinsecus. Nihil quidem, quod iusticiæ, modestiæ & prudentiæ impedimento sit. Atqui fortassis aliquid vim agendi habens impedietur? quin tu id impedimẽti boni consule: sicq; statim facto transitu ad id quo conceditur moderato, alia emerget tibi actio, quæ ad eam de qua loquimur constitutionem quadret. Acci-

piendum ſine faſtu, dimittendum cum facilitate.

Si quando vidiſti manum abſciſſam, vel pedem, capútue amputatum alicubi ſeorſim à corpore iacere, cogita ei ſe adſimilare quantum in ipſo eſt, hunc qui improbat ea quæ ipſi eueniunt, ſeq; à cõmuni ſocietate ſeiungit, aut agit aliquid ab ea alienum. Ita tu te ipſum ab vnitione naturali abrupiſti, cuius eras pars natus: nunc verò teipſum abſcidiſti. Id verò ſcitum eſt, quòd iterum tibi licet ei adiũgi: id quod nulli alij parti Deus cõceſsit, vt ſeparata & auulſa rurſum inoleſceret toti. Hic mihi bonitatem conſidera, quæ homini tantum honoris detulit. Nã & initio ipſius in manu poſuit, ne à toto auelleretur: & deinde, vt auulſus redire, iterumq; concreſcereq; & locum partis recuperare poſſet, dedit. Nã quemadmodũ ſingulæ ferè rationis cõpotes naturæ ab ea cæteras facultates, ita nos quoque hãc ab ipſa accepimus. quẽadmodum enim ipſa omne id quod obſtat & reſiſtit, cõuertit, & fato ſubijcit, ſuamq; partẽ efficit: ita animal ratione præditum poteſt omne impedimentũ pro ſua materia accipere, eoq; vti ad id quod intenderat.

Ne

Ne te cogitatio totius vitę confundat: neq; animum aduerte ijs quæ multa videntur dolorem posse afferre. Sed singulis rebus oblatis, à te ipso quære, quídnam in ea re sit intolerabile: id enim pudebit te fateri. Deinde memineris, neque præterita tibi, neque futura vllam afferre molestiam, sed præsentia tantùm. At hæc extenuantur, si suis ea limitibus determines, cogitationemque tuam redarguas, si ea tam exiguę rei non sit ferendæ.

Num iam domini tumulo adsident Panthea, aut Pergamus? Num Adriani sepulcro Chabrias & Diotimus? ridiculum hoc. Quid verò si adsiderent, sentirénne illi? aut voluptatem caperent, siquidem sentirent? aut si eam cepissent, an eo immortales essent redditi? Nónne his quoque fatum fuit, vt senes & vetulæ priùs fierent, inde morerentur? Quid autem illi postmodò facient, his mortuis? Omnia hæc fœtida sunt, & tabus in sacco.

Si acutè videre potes, aspice & quàm sapientissimè iudica, inquit ille.

In constitutione animantis mente præditi, nullam inuenio virtutem quæ

iusticiam expellat: sed quæ voluptatem eijciat, video continentiam.

Si tuam opinionem detrahas ab eo quod videtur dolorem afferre, ipse in tutissimo es collocatus. Quis ipse? Ratio. Verùm ego, inquies, non sum ratio. Esto. Proinde ratio seipsam ne dolore afficiat: Si quid aliud in te est quod lædatur, ipsum de se iudicet.

Cùm impeditur sensus aut appetitus, id malum accidit vegetatrici animę: quę & alia ratione offenditur. Ita si mens impediatur, fit cum damno mente præditæ naturæ. Hæc omnia ad te transfer. Dolor, voluptas, attingunt te? Si visus impediatur quo minus cernat, impeditur iam sensus. Quòd si absq; exceptione aliquid appetis, iam id cum rationis capacis partis incommodo fit; sin commune tibi propositum est, neq; læsus es, neq; impeditus. Mētis quidem proprias actiones nihil aliud impedire potest: nó enim attingitur ab igni, ferro, tyranno, aut calumnia, aut alia vlla tali re.

Sphæra cum fit, rotunda manet.

Indignum est, me mihi ipsi dolorem afferre, qui nullum vnquam alium lubēs læserim.

Alijs

Alijs aliæ res lætitiam afferunt: mihi, si pars mei princeps sana sit, neq; auersetur quenquam vel hominem, vel humanum casum: sed omnia placidis aspiciat oculis, omnia accipiat, ijsq; vtatur vti dignum est.

Disce præsens tempus tibi ipsi gratificari. Qui commendationem posteritatis magis curant, non reputant eos horum similes futuros, quos nunc ægrè ferunt: atq; ipsos etiam mortales. Porrò quid omnino tua interest, si talibus ij vocibus te cantent, aut ita de te sentiant?

Tolle me, & pone quocunq; volueris: ibi enim vtar genio meo propitio: id est, contẽto, si habeat se & agat naturæ meæ consequenter.

Id verò an dignum est, vt malè propterea habeat animus meus, ac seipso deterius? abiectus, appetens, anxius, perterritus? Ecquid eo dignum inueniam? Homini nihil accidere potest quod non sit humanum: neq; boui, viti, saxo quicquã, quod non sit consentaneum eius naturæ. Quòd si vnicuiq; id contingit quod & consuetum est, & naturale, quid est cur indigneris? nihil intolerabile tibi communis adfert natura. Sin pro-

pter extraneam aliquam rem perturbaris: non illa tibi, sed tuum de ea iudicium, molestiam affert: id verò vt aboleas, in tua est potestate. Quòd si quid eorum quæ in te sunt, te molestat, quis est qui prohibeat, ne opinionē emēdes? Similiter si doles te hoc non agere, prodest cogitare, cur non potius agas aliquid, quàm doleas: sin aliquod potentius obstat, noli dolere, cùm non fiat tua culpa, ne agas. At videtur viuendum non esse, nisi hoc agatur. placidius ergo vitam relinque: quando & is qui agit, moritur æquus impedientibus.

Memento partem tui principem superari non posse, cum in se collecta se ipsa contenta est: neq; quicquam præter voluntatem agat, etiam si non instructa ratione pugnam conserat. Quid ergo fiet, si etiam à ratione parata, circūspectè de rebus iudicet. Itaq; mens ab affectibus libera, arx est: nihil enim munitius homo habet, quò refugiens superari non potest. Id qui non vidit, indoctus est: qui vidit, neq; eò refugit, infortunatus.

Si quid visa aut cogitationes tibi renūciant, caue aliquid tu addas. Renunciatum est, aliquē tibi malè dixisse. Esto id alla-

allatum: non tamen id quoq;, esse te læsum. Video puerum ægrotare. video: sed quod in periculo sit, non video. Ad hunc modum semper insiste primis visis, nihil ipse intus adijce: ita nihil mali erit. Imò hoc adde, nosse te omnia quæ in mundo eueniunt.

Cucumis amarus est, omitte eum: vepres in via sunt, declina eas: neq; verò dicas, Cúrnam hæc in mundo sunt facta? ridereris enim ab homine naturæ rerum indagatore: haud secus quàm à fabro aut sutore, si damnares, quòd in officina ramenta & resecamenta operum videres. Atqui hi ea possunt aliquò abijcere: vniuersi natura nihil extra se habet. verùm hoc in eius arte potissimùm mirari decet, quòd cùm seipsam circumscripsisset, omnia quæ in se habet, quę obnoxia corruptioni, senioq;, & nullius esse vsus videantur, in seipsam transmutat, rursusq; ex his alia noua efficit: ita vt neque substantiã extra se requirat, neq; locum, quò viliores res eijciat. Contenta est igitur suo loco, materia, & arte.

Neq; in rebus agendis fluctuandum est, neque in communi vita turbandum, neque cogitationibus vagandum, neq; omnino

omnino animus contrahendus, aut subito impetu efferendus, neq; vita occupationibus inanibus atterenda. Cędes peragunt homines, mactant, execrantur: quid hæc possunt, quo minus mens tua permaneat pura, prudens, modesta, iusta? Quemadmodum si quis limpido & dulci fonti assistēs, ei conuicium faciat: ille quidem ob id non cessat puram aquā scaturire: quin & si quis lutum aut stercus inijciat, tamen statim illa dissipabit atq; eluet, neq; ab ijs obturabitur. Quid ergo agendum, vt fontem perennem habeas, non cisternam? Compone teipsum vt sis ad omnes horas liber, mansuetus, simplex, verecundus.

Qui nescit esse mundum, nescit vbi sit. Qui nescit, cuius rei causa sit natus, neq; quis ipse sit, neq; omnino mundum esse scit. Quorum alterutrum cui deest, is cuius gratia extiterit, dicere nequeat. Vter verò tibi elegantior videtur: is qui plaudentium fugit laudem: an illi, qui neq; vbi, neq; qui sint, cognoscunt?

Laudari cupis ab homine, q seipsum spacio vnius horæ ter execratur? placere vis homini, qui ne sibi quidē ipse probatur? nisi is probetur sibi ipsi, qui ferè omnium

nium eorum quę egerit, pœnitentia corripitur.

Non iam tantùm vnà ſpirandus eſt circumfuſus aer: ſed & conſentiendum cũ mẽte, quę vniuerſa cõplectitur. Haud enim minus vis intellectrix omni ei quod eam trahere poteſt, circumfuſa eſt, quàm ſpiritus ſpirare volenti.

Generatim malicia mundo nõ obeſt: in ſpecie autem, nihil lædit proximum. Soli ei obeſt, cui & conceſſum eſt: vt cum primum ita voluerit, liberari ea poſsit.

Non magis ad meam voluntas aliena pertinet, quàm vel anima eius: vel caro. Nam etſi maximè verum eſt, vnũ quenq; noſtrûm eſſe alterius cauſa natum: tamẽ principes noſtrûm partes, ſuũ quælibet dominium obtinẽt. Etenim cur alterius malicia mihi eſſet malo? cum non ſit viſum Deo, vt in alterius ſit poteſtate, eſſe me infelicem.

Sol diffuſus eſſe videtur? atq; omnino quidem fuſus eſt, non tamen effuſus. Fuſio enim eius, extenſio. Itaq; & fulgores eius, quos nos radios, actinas ab extendendo Græci dicunt. Quæ autem ſit natura radij, videre eſt, ſi inſpicias lumen ſolis per anguſtum in vmbroſam domũ immiſ-

immiſsū. Rectà enim immittitur: & diuiditur ad obiectum ſolidū corpus, quòd aerem intercipit: ibi verò permanet, neq; decidit. Ita & intellectū fundi ac diffundi, non tamen effundi oportet: quippe vt extendatur, neq; vi & temerario impetu ad obiecta impedimenta impingat: neq; concidat, ſed perſtet, & illuſtret id à quo accipitur. Id quidem quod eum tranſmittet, ſplendore ſeipſum priuabit.

Qui mortem metuit, aut amiſsionem ſenſuum timet, aut diuerſum ſenſum. Quod ſi amittet ſenſum, nihil vtiq; malì ſentiet: ſin alium ſenſum adipiſcetur, aliud erit animal, neq; amittet uitam.

Homines: vnus alterius cauſa nati ſunt. Diſce igitur, aut fer.

Aliter iaculum, aliter mens fertur. Hęc enim etſi cauta ſit, & in deliberatione verſetur, rectà tamen fertur. ingredi in principem cuiuſuis partem: præbet autem etiam alij vnicuique ingredi in ſuam principalem partem.

M. ANTO-

M. ANTONINI IMperatoris de Vita sua Liber IX.

QVi iniustè agit, impietatis se obligat. Etenim cùm vniuersi natura ratione prædita animantia eò effecerit, vt quantum eius dignum est, vnum alteri prosit, noceat autem nequaquam: qui voluntatem eius præuaricatus, impius vtique est in omnium deorum primam. Ac qui mentitur, etiam impietatis in eandem deam sese obligat. Natura enim vniuersi, eorum est natura quę sunt: hæc autem omnia inter se cognata sunt. Porrò autem, eadem Veritas dicitur, verorumq; prima est causa. Qui itaque studiò mentitur, eo quòd decipit, impius est: qui non dedita opera, eo quòd ab vniuersi natura discrepat: & quòd præter decorum agit, repugnans vniuersi naturæ: repugnat enim ei qui in contrariam partẽ à veris deflectit, præter quàm ipsius natura ferat, quæ ei occasiones præbuit: quibus neglectis, non potestiam vera à falsis discernere. Impietatis damnâs is quoque est, qui voluptates tanquam bonum appetit, dolo-

dolorem vt malum fugit. Hic enim neceſſe eſt ſæpenumerò incuſet cõmunem naturam, qua ſi ea aliquid præter dignitatem bonis malísue tribuerit: propterea quòd ſæpe mali voluptatibus fruuntur, eaq; quibus efficiuntur eæ poſsidẽt, boni verò dolore afficiuntur, & in cauſas doloris incidunt. Iam qui dolorem metuit, metuet aliquando aliquid eorũ quæ in mundo fient: id verò impium eſt. Rurſus qui voluptatem conſectatur, non abſtinebit ſe ab iniuſticia: id verò palàm impietas eſt. Oportet autem ad ea quæ natura in vtranq; partem ęqualia effecit, (neq; enim vtraq; feciſſet, niſi ad vtranq; partem ex ęquo ſe habuiſſet) eum qui naturam vult ſequi ducem, ſimiliter æqualiter eſſe affectum. Itaq; qui dolores et voluptates, mortem & vitam, gloriam & ignominiam, quibus æquali ratione vtitur natura, non in eodem ponit momento, procul dubiò impiè agit. Quod autem dixi, Naturam communem ijs ex æquo vti: ita intelligendum eſt, quod ea eueniunt in vtramque partem conſequẽtia quadam, iuxta antiquum prouidentiæ impetum, quo illa ab aliquo principio ſe ad res ita diſponendas contulit,

com-

complexa rationes quasdam eorum quę essent futura, destinatisq; quibusdam facultatibus ex quibus nascerentur subiectæ, mutationes, & successus eorum.

Gratiosius quidem erat, hominem mendacij, simulationis, luxus & superbiæ omnis inexpertum mori. Secunda (aiunt) nauigatio est, satietate horum affectum, antè migrare è vita, quàm illa vitia probare. Nondum ne te ne experientia quidem docuit, vt pestem fugias? Pestis enim est ea intellectus corruptio, lógè magis, quàm aeris quædam intemperies ista, & mutatio. Hæc enim animali pestis est, quatenus viuit illud: hæc hominum, qua ratione sunt homines.

Mortem non contemne, boni tamen consule: quippe rem ex ijs vnam, quas natura decreuit. Quale enim est iuuenescere, senescere, augere, vigere, dẽtes, barbam, canos ferre, liberos creare, vterum ferre, párere, reliquęq; naturales effectiones, quas tempora vitæ adferunt: tale est etiam dissolui. Hominis itaq; ratione vtentis est, mortem neq; grauem, neque violentam, neq; contemnendam rem existimare: sed operiri eam, tanquam vnam è naturalibus actionibus. Perinde

atque nunc expectas, quando fœtus ex vtero tuæ vxoris edatur: ita expectanda etiam hora, qua animula tua ex hoc receptaculo excidat. Quod si rude quidē, sed tamen quod cor attingere possit, documentum accipis, omninò vt facilè feras mortem efficiet, si cogites, quales ij sint à quibus discedas, & à quorum morum sit animus tuus separandus colluuie. Irasci quidem ijs qui tecum viuūt, nequaquam debes: sed eorum curam gerere, ijsq; placidum te præbere. Cogitandum tamē tibi est, te ab hominibus non idem tecum sentiētibus discedere. Hoc enim vnum erat, quod poterat retinere in vita, si fuisset homini datum viuere cum ijs qui eadem sentirent. Nunc vides quàm laborioſa sit inter vnà viuētes dissensio, ita vt dicas: O mors, veni celeriùs, ne quando ipse quoque mei ipsius obliuiscar. Qui peccat, sibi ipsi peccat: qui iniustè agit, sibi ipsi iniustè agit: seq; malum efficiens ipsum, lædit. Sæpenumerò iniuriam facit is qui nihil agit, non is modò qui agit.

Si adsit certa de rebus sententia, & actio societatem humanā spectans, & animus ita affectus vt boni consulat omnia

quæ

quæ accidunt, quorum quod est à causa profectum: hęc si adsint, sufficiũt ad opiniones tollendas, sistendum impetum animi, extinguendum appetitum, & habendum paratam apud sese partem principalem.

Vna vita brutis ànimantibus est distributa: vna mens, rationem adeptis. Quemadmodum vna est terrenorum terra, & vnam lucẽ videmus, vnum aërem trahimus, quæcunque videndi & viuendi vim habemus.

Quæ commune aliquid habent, contendunt ad id quod est eiusdem generis. Omne terrenum ad terram vergit, omne humidum confluit, itemq; aëreũ, ita vt necesse sit vi ea diuelli. Ignis sursum effertur, propter elementarẽ ignem: omni verò hîc igni aliquid est paratũ, vt inflãmetur: ita vt omnis materia paulò siccior facilè ignem concipiat, quia minus est in eius temperie id quod inflammationem prohibeat. Itaque & omne id quod communis mentis est particeps, similiter ad cognatum suum contendit: atque etiam amplius. Quanto enim est aliis rebus præstantius, tanto & paratius vt commisceatur cum eo quod eiusdem

est generis. Itaque apud ipsa statim bruta inuenta sunt examina, greges, pullorum educationes, atq; id genus quasi amores. Anima enim iam in his est, idq; quod ea in vnum conduceret, apud præstantiorem partem reperitur: id quod in plantis, lapidibus & lignis non inuenitur. At apud ratione prædita animalia, ciuitates sunt, & amicitię, & domus, & cõcilia: inq; bello, pacta & induciæ. apud præstantiora, etiam ex diuersis modis vnitio quædam constat: vt apud astra. Adeò ascensus ad superiora consensum etiam in deiunctis efficere potuit. Atqui apud ea tantùm quæ mentem habẽt, obliuio mutui studij & consensus reperitur: & hic modò non videtur, quomodo ad se inuicem affluant. Quanquam etiãsi fugiant homines hãc coniunctionem, tamen ab ea corripiuntur, natura nimirum præualente. Videbis autem id quod dico, si animum aduertas. Facilius enim inuenies terreum aliquid nulli terreno adiunctum, quàm hominem ab hominibus auulsum.

Fructum fert & homo, & deus, & mundus, suo vnumquodq; tempore. quòd si consuetum est in vite, vt suum fructum, nullum

nullum communem ferat: tamen ratio fructum fert & communem & propriũ, naſcuntur q́; ex eo alia quædam eiuſmodi, qualis eſt ratio.

Peccat aliquis. Si potes, melius illum doce: ſin verò, memineris manſuetudinem tibi propterea datã. nam & ipſi dij illis ſunt clementes, qui & nonnullis ad conſequẽdam ſanitatem diuitias, & gloriam, auxilium ferunt: adeò ſunt benigni. Id & tibi licet, neque impedit quiſquam.

Labora non vt miſer, neq; vt qui vel miſericordiam, vel laudem conſequi ſtudeas: id vnum tibi ſit propoſitum, agere ſecundum ciuilem rationem.

Hodie omni me periculo exemi, imò verò omnia quæ videbantur mala eieci: nihil enim extrà erat, ſed omnia intus in opinione mea.

Omnia hæc quæ in caducis ſunt, familiaría iam mihi fecit experientia: duratione autem ſunt diurna, materia ſordida: omnia talia, qualia erant etiam apud illos quos ſepeliuimus.

Res ipſæ extra fores ſtant: nihil ipſæ de ſeipſis norunt, neque pronunciant. Quid igitur de ijs pronũciat? ratio. Neq;

id persuasione, sed actione distinguit bonum & malum ciuilis animalis ratione præditi: sic vt neq; virtus neq; vitium in persuasione, sed actione.

Lapidi in altum coniecto nihil mali accidit, si decidat: neque bonum, quod in sublime effertur.

Introspice eorum animos, & videbis quos iudices timeas, & vt hi seipsos iudicent.

Omnia sunt in mutatione: ac tu ipse quoque in perpetua alteratione, ac quodammodo corruptione. Quin & totus mundus. Alterius peccatum ibi est relinquendum, vt sit actionis defectus, appetitus, opinionis quies, ac quasi mors. nihil mali.

Transi nunc ad ætates, vt puericiam, adolescentiam, iuuentutem, senectam: horum omnium mutatio est mors. nunquid mali? Transi deinde ad vitam sub auo actam, sub matre, sub patre: quinetiã alias multas mutationes & fines inuenies: quære ex teipso, an quid mali sit? Ad eundem modum est etiam totius tuę vitæ finis, quies, ac mutatio.

Perpende mentem tuam, vniuersi, ac proximi: tuam, vt eam iustam reddas: vniuersi,

niuersi, vt recordere cuius pars sis: proximi, vt videas sit'ne in ea ignoratio, an verò intellectus. Simul intelliges, te factũ ad explẽdum ciuile corpus: atq; ita omnem actionem tuam facere ad vitam ciuilem complendam. Etenim quæcũque tua actio non ad societatem humanam, tanquam finem vel propinquum vel remotum refertur, illa verò vitam interpolat, & vnitatem eius soluit, turbasq; ciet: sicut in populo cũ plebs secessionem facit.* Ab hac concordantia. Puerorum iræ, ludicra, spiritus qui cadauera gestant: vt eo efficacius accidat id quod est in Necya.

Vade ad qualitatem causæ, eamque à materia secretam considera: tum, quàm diu permanere omnino possit ea propria qualitas.

Passus es innumera, eo quòd non contentus fuisti tua mente agere ea, ad quæ erat facta. Sed hæc satis.

Cùm te alius reprehendit, aut odit, aut aliquid tale pronunciat, aspice eorũ animulas: intra, & vide quales sint. Cernes nihil esse tibi laborãdum, vt hoc vel illud ij de te iudicent. Bene quidẽ ijs velle debes: natura enim amici sunt, eosque

dij omni ratione iuuant, per insomnia, vaticinia. Hæc quidem de quibus ij certant, circulus sunt rerum mundanarum, quæ sursum deorsumq; ab vno æuo in alterum voluuntur.

Aut ad singulas res vniuersi intellectus se applicat, quod si est ita: id, quò ea se applicat, approba. Aut semel tantum impetum fecit ipsa mens, reliqua omnia consequenter fiunt. * Et quid vnum alicui? Quodam enim modo atomi.

Omnino autem, siue Deus sit, rectè omnia habent: siue temerè sunt omnia, nunquid & tu?

Iam nos omnes terra occultabit: pòst ipsa quoq; mutabitur, & res deinde aliæ item in infinitum mutabũtur. Enimuerò qui fluctus mutationum & motuum considerabit, earumq; celeritatem, is omnia mortalia cõtemnet. Torrentis instar causa vniuersi rapit omnia. Iam ipsa ista ciuilia, quàm sunt vilia? & quàm videntur homunciones isti philosophicè agentes, pleni esse muci? Quid faciendum? quod nunc natura poscit, eò contende, si liceat: neq; cura, an sit aliquis mortalium hoc cogniturus. Neq; Platonis rempub. spera; sed contentus esto, si

vel

vel minimum procedat: huncque ipsum successum cogita, quàm non sit exiguus. Mutat aliquis illorum suum placitum? atqui sine horum mutatione quid est, quàm seruitus gementium, & persuasos se esse simulantium? Vade nunc, & Alexandrum, & Philippum, & Demetriũ Phalereum mihi dic. Viderint, an scierint quid communis voluerit natura, & an seipsos sub disciplina tenuerint. Quòd si tragicè tantùm sese ostentarunt, nemo me damnauit, vt cogar eos imitari. Opus philosophiæ simplex est, & verecũdum. Noli me adducere ad fastum, qui præ se ferat grauitatem.

Supernè contemplari infinita armenta, sacrificia, omnis generis diuitias, in tẽ pestatibus & serenitate: quæ facta sunt, cum ijs nata, quæ item decesserunt.

Considera etiam vitam eorum qui ante te, & qui post te viuent: horum etiam, qui hodie apud Barbaros viuunt: quàm multi eorum ne nomen quidem tuum sciant, multi statim obliuiscentur: multi cum te nunc laudent, statim sunt culpaturi. Deniq; quàm res nullius momẽti sit memoria, aut gloria, aut aliquid tale.

Vacuitas perturbationum in his quæ

ab extrinseca causa accidunt, iusticia in ijs quarum actionum tu es causa: hoc est, impetus animi, & actio, quæ finem habeat societatem humanam: id enim est tuę naturæ consentaneum.

Multa superuacanea ex his quę te perturbant, præcidere potes, quę tota in tua sunt opinione sita, multumq; laxitatis et spacij tibi acquirere.

Totum mundū animo concipe, tuūq; æuum perpende, tum celerem singularū rerum mutationē: breue scilicet esse tempus ab ortu ad interitum: id verò quod hunc sequitur, idq; quod illum præcesit, infinitum. Omnia quæ vides, celerrimè interibunt: & hi qui eorum interitum vident, ipsi quoq; mox peribunt. Qui decrepita senecta moritur, idem feret cū eo qui immatura morte cadit.

Quænam sunt eorum mentes, quibus rebus student, quæ habent in honore, quę amant? iudica te nudas ipsorum intueri animas. Cum vituperando obesse, aut prodesse laudando se putant, quæ est illa opinio?

Amissio vitę nihil est aliud quàm mutatio: hac autem delectatur natura vniuersi, secundum quam omnia fiunt re-

ctè. Ab æterno res eiusdem formæ natæ sunt, sicq; erit in infinitum. Quid ergo dicis omnia facta, & futura malè. Ergo nullus inter tot deos repertus est, qui ea corrigeret: sed damnatus est mundus, vt perpetuis malis conflictetur.

Vide quàm putris sit omniũ rerum materia: aqua, puluis, ossicula, fœtor: rursus calli terræ, marmora: fæces, aurum & argentum: crines vestis, sanguis purpura: omnia reliqua eiusdem modi. Etiam quæ spiritu constant, alio modo talia, atq; ex his in hæc mutantur.

Satis miseræ vitæ est, & murmuris, & imitationis. Quid perturbaris? quid in his noui? Quid terret te? num forma? aspice eam. num materia? aspice illam. Extra hæc nihil est. Quin & iã erga deos simplicior & melior es factus.

Idem est, siue tribus hæc, siue centum annis discas.

Si peccauit, malum apud ipsum est: fortasis autem non peccauit.

Aut ab vna aliqua mente tanquam fonte omnia progrediuntur, quæ corporibus accidunt: proinde pars non debet euentis totius succensere. Aut atomi sunt omnia, confusio, & dissipatio:

quid

quid ergo perturbaris? Menti tuæ dicis: Mortuus es? perijsti, efferatus es, simulas, es in cœtu, aleris?

Aut nihil possunt dij, aut aliquid. Si nihil, cur comprecaris eos? Sin possunt, cur non magis etiam petis vt dent tibi, ne quid horum metuas, aut expetas: neque magis doleas si absit, quàm si adsit. Omnino enim si possunt adiuuare ij homines, etiam in hoc poterunt. Fortè dices: Deus ea in mea posuit potestate. Esto. Nónne ergo præstat, te ijs quæ in tua sunt potestate, vti liberè, quàm de ijs quæ non sunt in tua manu posita, solicitum esse, animo seruili & abiecto. Quis autem tibi dixit, deos non in his etiam quæ penes nos sunt, auxilium adferre? Incipe ergo precari de his, & videbis. Precatur alius, vt cum aliqua cubet: tu pete, ne eius rei appetitus tibi oriatur. Alius petit, vt certa re leuetur: tu, ne ea leuari tibi opus sit. Alius, ne amittat filium: tu, ne idipsum metuas. Omnino ad hunc modum vota concipe, & quid sit futurum vide.

Epicurus ait, sibi, cum ægrotaret, nulla fuisse de corporis affectione cum suis colloquia: sed de causis rerum naturalium

lium præcedentibus disputatum continenter. Ei rei se intentum, mẽtem habuisse perturbationum vacuam, vt quæ motuum corpusculi nullam partem acciperet, suum bonum custodiens: ideoque se ne medicum quidem, qui applicaret pharmaca, adhibuisse, sed vitam bene habuisse. Tu quod is in morbo potuit, hoc, si quid alterius rei incidat, obserua. Vt enim non desistere à philosophia propter quæuis negocia, neq; cum quouis vulgari homine nugari, omnibus sectis est cõmune: sic in omni actione ei est incumbendum soli, quod propositum est: instrumentoq;, quo ad id vtimur.

Si cuius impudẽtia offenderis, statim percontrare teipsum, an possit fieri, vt nulli sint in mundo impudentes. non potest autem hoc fieri: ne igitur postula id quod fieri nequit: est enim iste quoque vnus ex impudentibus ijs, quos esse in mundo oportet. Idem de versuto, infideli, omni deniq; quocunque modo vitioso in promptu sit tibi cogitare. Nam si recorderis, necessariò id genus hominum esse, singulis æquiorem te præbebis. Id quoq; vtile est, statim cogitare, quàm homini natura virtutem contra id peccatum

tum dederit. Remedium enim tribuit, contra ingratos manſuetudinem: contra aliud vitium, aliud auxilium. Omnino autem licet tibi in viam reducere eũ qui errauit. nam omnis qui peccat, eo errat, quod à propoſito aberrat. Denique quid inde tibi damni allatum eſt. Inuenies quidem nullum eorum quibus iraſceris, tale quippiam feciſſe, quo mens tua ſit futura deterior: atqui in hoc vnico ſitum erat, vt malum tibi atque damnum accideret. Quid verò malum aut nouum accidit, ſi indoctus homo agit ſuo modo? vide, ne tu tibi ipſe potius ſis reprehendendus: qui non præſenſeris fore, vt is ita peccaret. Etenim anſam tibi omnino prębuit vt cogitares, conſentaneum eſſe vt is ita peccaret. Ac tamen eius oblitus, miraris eum deliquiſſe? Maximè verò, ſi cui infidelitatis vel ingratitudinis cauſa ſuccenſes, intra te cõuertere. Proculdubio enim à te peccatum eſt, ſi eum ita affectum iudicauiſti fidem ſeruaturum: aut ſi beneficium conferens, non eo contentus fuiſti quod dederis, neque fructum te ipſa ex actione capere cogitauiſti. Quid enim aliud requiris, cum homini bene facis? Non tibi ſa-

bi satis est, te tuæ naturæ cõuenienter egisse: sed & mercedem insuper desideras? perinde ac si mercedem oculus poscat, quia viderit: aut pedes, propter gressus. Quemadmodum enim hæc ad certum finem facta sunt, ita vt secundũ suã cõstitutionẽ atq; naturam si egerint, suũ finem adepta sciamus: ita homo ad beneficentiam natus, si quid beneficij contulerit, aut aliud quid egerit, quod societati humanæ conducat, fecit id cuius gratia est factus: cõsecutusq; est id, quod ad eum pertinebat.

M. ANTONINI IMperatoris de Vita sua Liber X.

ERis aliquando, ô anima, bona, simplex, vnica, & nuda, splendidior corpore tibi circumiecto. Gustabis olim amoris affectum: plena eris, nullius indigens, nihil desiderans neque animati neque inanimi ad fruitiones voluptatum: neq; tempus requirens quo diutius fruare, neq; locum, regionẽ, aut aeris commoditatem, neque hominum conuenientiam. sed contenta eris præsenti statu, delectaberis omnib. quæ

erunt

erunt in promtu: tibiq; ipsi persuadebis, omnia tibi adesse, omnia tua rectè habere, omnia à dijs tibi allata: probabis quę cunq; ijs probabũtur, ac quæ tibi ad perfecti animalis salutem dabunt: quod bonum est, iustum, honestum, omnia generat atq; continet & amplectitur: quæ dissoluuntur eò, vt alia ex ipsis existãt. Eris aliquando talis, vt ita cum Deo & hominibus viuas, vt ne quid in ijs repræhendas, neq; ab illis dãneris. Obserua quid natura tua requirat, quippe qui tantùm à natura guberneris: id deinde fac & admitte, nisi tua natura, qua animal es, eò fiat deterior. Secundo loco animaduertẽdum est, quid animalis natura quæ in te est, requirat: idq; omne omittendũ est, nisi deterius sit habitura ea natura, ob quam rationis particeps diceris: nempe ciuilis, & rationalis. His vsus regulis, nihil ages superuacaneum.

Omne quod tibi euenit, aut ita euenit vt tu laturus es, aut secus. Si eo modo quo tu id ferre potes, nõ fer ægrè, sed vt natura tua te docet: sin contrà, noli tamen indignari. etenim ipsum peribit, vbi te absumserit. Enimuerò memento eam esse tuam naturam, vt omnia feras ea, quæ

ea, quæ an intolerabilia iudicare velis nécne, in tua est situm potestate, secundum visa, qua id tibi prodesse aut conuenire ducis.

Si quis errat, docere illum debes benignè, & ostendere quid non animaduerterit. Si id nescis, teipsum accusa: imò ne teipsum quidem.

Quidquid tibi euenit, id omne ab æterno tibi destinatum est, atq; à connexu causarũ fataliter tributum. Nam & quod tu es, & quę tibi eueniunt, ab æterno dependent.

Siue ex impartilibus corpusculis, siue naturà mundus constat: id primùm constat, esse te partem totius quòd à natura gubernatur: deinde, coniunctionem tibi quandam esse cum eiusdem generis partibus. Horum memor, quatenus partem me esse totius sentio, nihil ægrè feram eorum quæ à toto mihi tribuuntur. Parti enim nihil potest nocere, quod toti prodest. At totũ nihil habet, quod non ipsi prosit. Idq; cùm omnib. est commune naturis, tum Vniuersi naturæ hoc accedit, quod ne ab vlla quidem extrinseca causa potest cogi, vt aliquid sibi damnosum producat. Quatenus verò mihi

cognatio quædam est cum partibus quę sunt eiusdem generis, nihil agam quod non respiciat communitatem: imò semper ad communem vtilitatem dirigam meas actiones, & à contrario auertam. His ita cõstitutis, necesse est vitam prosperos habere successus: sicut & ciuis vitam prosperam intelligeres, procedentis per actiones ciuibus vtiles, bonique consulentis quæcunque ei ciuitas tribueret.

Omnes partes mundi interire necessarium est: hoc est, alterari. Quòd si hoc etiam malum ipsis sit, nónne vniuersum malè possit perdurare, partibus ad interitum & alterationem cõparatis? Vtrum enim natura instituit suas partes malè afficere, maloq; obnoxias, & quidem necessariò, efficere? aut per imprudentiam hoc admisit? Vtrunq; quidem non est veri simile. Quinetiam ratione naturæ omissa, ipsarum rerum naturã si quis consideret, itidem ridiculum erit hoc. Simul enim, dicere, quòd mundi partes à natura factę sint ad mutationes, & earum mutationes quasi contra naturam euenientes mirari aut indignè ferre, absurdum sit: præsertim cum singula ex quibus sunt con-

conflata, in ea etiam dissoluantur. Aut enim discretio fit elementorum, ex quibus concretæ sunt res: aut mutatio, solidi quidem in terrã, aëri autem in aërem: ita vt hæc quoq; assumãtur in rationem vniuersi, siue hoc certis conuersionibus inflammabitur, siue perpetuis vicibus renouatur. Solidas autem & aëreas partes non opinare ab ortu te habere: omnia ista heri & nudiustertius ex alimento & inspirato aëre affluxerunt: hæcque mutantur, non id quod ex vtero matris attulisti. *Pone autem, hoc te admodum adiungere propriæ qualitati: nihil reuera, puto, ad id quod dicitur.

Cùm sumseris tibi ipsi nomina hæc, bonus, verecundus, verax, intelligens, prudens, alti animi: caue ne quando ista nomina amittas, alijsque ea mutes. Celeriter ea animo repete: ac recordare, nomine intelligentis indicari scientiam de singulis rebus percipiẽdi, & eum qui cogitationibus alienis non occupetur: prudentis verò, voluntariã approbationem eorum quæ communis natura tribuerit altitudine animi, mẽtis intentionem & sublimitatem, supra leues & duros motus carnis, gloriam, mortem, aliasq;

res elatæ. Si igitur teipsum dignum his nominibus præstiteris, non id appetens vt ab alijs ita appelleris, alius eris, aliámque ingredieris vitam. Nam talem te porrò esse, qualis hactenus fuisti (hoc est, in hac vita raptari & inquinari) nimis stupidi est hominis, & vitam amantis, similisq; eorum qui in pugna aduersus feras semesi sunt. hi enim pleni vulnerum & tabi, tamẽ hortantur vt in crastinum seruentur, tales iterum pugnaturi aduersus eosdem vngues & dẽtes. Itaq; te paucis istis nominibus accommoda, ac siqui dẽ possis, ea tuere, perinde atq; si in insulas quasdam fortunatas commigrasses. Sin te inferiorem ijs esse sentis, secede audacter in angulum aliquem, vt ibi victoriam obtineas: aut omnino è vita abi, nõ iratus, sed simplici & libero animo, atq; verecundo, cùm id vnum in vita egeris, vt eo modo discedas. Vt autem memoriam illorum nominum retineas, haud exiguum tibi adferet adiumentum, si recorderis deorum, atq; eos nolle se adulari: sed hoc velle, vt ratione prædita animalia, ipsorum quàm similima efficiantur.

Ficus, canis, apis, suum quoduis officium

cium facit: idem est & hominis partium. Pestis, bellũ, terror, stupor, seruitus: hæc quotidie delebunt sacra illa tua placita, quę è contemplatione naturę rerum hausta circumfers. Omnia autem ita sunt inspicienda & agenda, vt & circumstantijs simul satisfiat, & cognitio in actionem vertatur, seruetuŕq; animi constantia ex earum scientia accepta, latens, non * abscondita. Aliquando capies fructum simplicitatis, aliquando grauitatis, aliquando cognitionis singularum rerum. Quæ nimirum sit eius natura, quis in mundo locus, quandiu ferat eius natura vt duret, quibus ex rebus conflata sit, quis eã possit possidere, quis dare aut adimere.

Aranea, si muscam ceperit, exultat: alius, si leporem, aut pisciculum, aut suẽ, aut vrsum, aut Sarmatas. nónne hi sunt prædones? Si opiniones examines, quomodo vnum in alterum transmutetur, viam ac rationem contemplandi parabis. Continenter autem huc animũ aduerte, teq́; huic parti adsuefac: nihil est enim quod perinde animum magnũ efficiat. Corpus enim exue, intelligenśq; iamiam te ex hominibus discedentem ista omnia deserturum, totum teipsum

da iusticiæ in actionibus tuis seruandæ. In reliquis quæ eueniunt, rerum naturæ totum te committe: quid alij vel sentiãt de te, vel agant contra te, ne ad mentem quidem tibi tuam accidat.

Duob.his contentus esto, vt & iustè agas in præsentia: & id quod nũc tibi obtigit, boni consulas. Omnes alias occupationes, omnia studia missa fac, huic modò intẽtus, vt rectà secũdũ legẽ ingrediaris, Deũ sequens, rectà via ingredientem.

Quis sit vsus suspicionis? cùm licet deliberare quid sit agendum. Si quid agendum sit, videasque id esse ex vsu, firmiter eò procedendum. Sin id non intelligis, inhibenda actio, & optimis vtendum consiliarijs. Quòd si alia his aduersa occurrant, progrediendum est iuxta præsentes occasiones, animo ei quod iustum videtur intento. Optimũ enim est, eum attingere scopũ: à quo qui aberrat.

Quietus simul, & ad motus facilis, simul & lætus, & constans est is, qui rationem vbique sequitur ducem.

Interroga ex teipso statim à somno expergefactus, num tua interfit, si quę iusta sunt, & rectè habent, in aliorum sint potestate? Nihil interest.

Nunquid

Nunquid oblitus es, illi qui aliorum sermonibus & laudibus se iactant, quales in lecto sint, quales in mensa? quid agant, quæ fugiant, quæ consectentur? quæ furentur, quæ rapiant? non quidem manibus & pedibus, sed preciosissima ipsorum parte, qua acquiri potest (si quis velit) fides, verecundia, veritas, lex, bonus genius.

Omnia danti & recipiẽti Naturę probè institutus & verecũdus dicit: Da quicquid vis, aufer quicquid vis. Neque hoc aduersus eam ferociens dicit: sed ei obediens, eamque probans.

Vitæ exigua restat pars: viue tanquam in mõte. Nihil enim refert, hic ne sis, vel illic: modò scias, te vbiq; in mundo, tanquam in vrbe esse.

Videant, inquirant hominem hominem, verum, ac secundum naturam viuentem. Si non ferunt eum, occidãt: præstat enim hoc, quàm illo modo viuere.

Non iam præterea tibi disputandum est, qualisnam sit vir bonus: sed curandum, vt sis vir bonus.

Subinde tibi ante oculos pone æuum totum, & vniuersam naturam: cogita, vt res singulæ, ratione substantiæ, seminis

sint: ficorum, temporis, terebri conuersio: idq; de singulis rebus indaga, quemadmodum eæ iam dissoluantur, sintq; in mutatione, ac quasi putrefactione & dissipatione: vt vnumquodq; suam veluti mortem habeat. Qui sunt illi qui nunc comedunt, dormiunt, coeunt, ventrem purgant? tum qui imperant alijs, superbiunt, indignantur, inferiores increpat? quibus illi paulo antè seruierunt, & quibus de causis? qui erunt paulò pòst?

Vnicuiq; id prodest, quod natura vniuersi fert: atque eo quidem tempore,
2 quo ea fert. Expetit quidem pluuiam terra: expetit autem venerandus æther, cũ est repletus nubibus, in terram decidere, ita & mundus id agere cupit, quod fit: dico itaq; mundo, me vnà amare. Itaque & hoc fit, & dicitur fieri, quod mundus vult ita fieri. Aut hic viuis, & te adsuefecisti: aut aliò te confers, & hoc voluisti: aut defunctus tuo munere, moreris. Nihil est præter hæc: Bono ergo es animo.

* Semper sit euidens, hoc esse agrum; & quomodo omnia sunt hic ijs qui in summo sunt monte, aut in littore, aut vbiuis. Omnino enim inuenies Platonis illud, stabulo in mõte abditus: & iacere
* iactus.

Quid

Quid est mens mea? ad quid nunc ea vtor? Est ne aliquid mentis vacuum? est ne aliquid à communitate diuulsum? num affixum & admixtum carni, vt illud vnà mutetur?

Qui dominum suum fugit, fugitiuus est. Lex autem dominus est. Ergo qui contra legem agit, fugitiuus est. At dolorem aliquis, iram aut metum concipit, propter aliquid eorum quod factum est, vel fit, vel fiet secundum voluntatẽ eius qui Vniuersum gubernat. Hic verò lex est, tribuens suum vnicuiq;. Ergo qui hoc modo timet, dolet, aut irascitur, fugitiuus est. Pater, semine in vterum matris dimisso abijt. Inde succedẽs alia causa agit, & absoluit fatum. animaduertendum est, ex quo quid efficiatur. Rursus, cibus per fauces dimittitur: deinde alia causa succedens, sensum, appetitum, vitam, robur, omniaq; ista alia efficit. Itaq; ea quæ in tanta occultatione fiunt, consideranda sunt: facultasq; ita perspiciẽda est, vt & eam quæ deorsum, & eam quæ sursum vergit videmus, non oculis quidem corporeis, sed haud minus tamen perspicuè.

Assiduò considerandum est, quomodo om-

do omnia hæc sint, qualia fuerint, ac sint futura: & ante oculos ponendæ totæ fabulæ atq; scenæ earundem in speciem rerum, quas vel experientia vidisti, vel ex antiqua historia cognouisti: vt, aulam Adriani, totam Antonini aulam, totam Philippi aulam, Alexandri, Crœsi. Omnia enim hæc, talia erant.

Tantum per alios animo tibi finge eũ, qui alicuius rei causa dolet aut indignatur, similem esse procello qui mactatur, & calcitrat atque grunnit. Similis etiam ei qui gemit in lectulo solus tacitè alligationem nostram: & quod soli animali ratione prædito datum est, vt rebus quę eueniunt sponte obsequatur. Omnino autẽ sequi eas omnibus est necessarium. In singulis rebus quærere ex te ipso debes, sit ne mors mala, propterea quòd earere te sit spoliatura.

Cum alicuius offenderis peccato, statim ad te reuertere, ac cogita qua in simili re tu pecces: vt, Quòd argentum, voluptatẽ, gloriolam in bonis ducas, itéq; alia. Id iram mox obliuione delebit. Accedat autem & hoc, vt eum inuitum peccare scias. Quid verò faceret coactus? Tu, si potes, effice ne cogatur.

Cùm

Cùm Satyronem vides, Socraticum tibi finge conſpectum dari: cùm Eutychẽ, Hymenem, vel Euphratem cernis, Eutychionem, Syluanum, Alciphronem, vel trophæiferum imaginare: Xenophonte viſo, Critonem aut Seuerum: deniq; ſingulis aliquem priorum certa ratione ſimilem oppone. Simul verò tibi ad animum accidat, Vbi'nam ſunt illi? nuſquam, aut vbicunq;. Ita nunquam non cernes, res humanas fumum eſſe, & vanitatem. Maximè ſi recorderis, id quod ſemel mutatum eſt, nihil fore in infinito tẽpore. Tu autem in quo tempore es? aut quî non ſufficit tibi, breue hoc honeſtè exigere? quam materiam, quod ſubiectum fugis? Quid enim ſunt hęc omnia, niſi exercitia rationis, quæ accuratè perſpexit naturam earum quæ in vita occurrunt rerum? Perdura igitur, dum eas res tibi familiares reddas: quemadmodum validus ventriculus omnia ſibi efficit familiaria: & ignis ſplendidus, quidquid ei inijcias, flammã ex eo & fulgorem edit. Nulli liceat verè dicere, non eſſe te ſimplicẽ & bonũ: ſed mẽtiatur, quicunq; hoc de te ſentit. Id verò omne penes te eſt: quis enim prohibeat, ne ſis bonus & ſimplex?

simplex? Tibi modo stet sentẽtia, non viuere, nisi talis sis: neque enim patitur ratio te, nisi talem.

Quid sit, quod possit de proposita materia rectissimè dici, vel agi, considera: quicquid erit, facere tibi vel dicere licet, nemine obstante: neque prætende, te impediri. Neq; prius desine solicitudinem, quàm ita sis affectus, vt quod voluptuarijs sunt deliciæ, id tibi sit actio in subiecta & oblata materia, humanæ constitutioni consentanea. Omne enim id quod licet tibi agere secundum naturã, pro voluptate habẽdum est: licet autem vbiq;. Nam cylindro quidem non datur, vt quouis loco feratur suo proprio motu: vt neq; aquę, neq; igni, neq; alijs quę à natura aut anima rationis experte reguntur. multa enim sunt quæ obstẽt eis, & intercipiant. Mens autem, siue ratio, per omnia quæ resistunt pergere potest, secundum suam naturam & volũtatem. Hanc facultatem ante oculos tuos ponens, quòd mens per omnia possit ferri, sicut ignis sursum, lapis deorsum, cylindrus per decliue: nihil præterea require. Reliqua impedimenta aut corporei sunt cadaueris: aut præter opinionẽ, ipsiusq; mentis

mentis remissionem non lædunt, neque vllum afferunt malum. alioquin is qui impediretur, malus confestim fieret. Nã reliquæ res omnes ita sunt comparatæ, vt si quid eis mali accidat, statim deterio res fiant. At hîc, si omnino dicendum est, melior etiam fit homo, maioriq; dignus laude, si rectè vtatur ijs quæ occurrunt. Omnino autem memoria tenendum est, ei qui natura ciuis est, nihil posse nocumenti accidere, quod non idem ciuitati noceat. Atqui huic nihil nocet, nisi quod obsit legi. Eorum verò quæ incommoda aut infortunia vocãt, nihil legi officit: ergo neq; ciuitati, neq; ciui.

Qui morsus est à veris dogmatibus, ei ad recordationem vacuitatis dolorum & metus sufficiet vel minimum. quale illud:

Sternit humi ventus folia.——
Haud aliter genus humanum.——

Foliorum verò rationem obtinent & liberi tui, & ij homines qui acclamant & collaudant ita vt fidem mereri videãtur: aut contrà execrantur, aut tacitè repræhendunt & subsannãt. Foliorum rationem obtinent & hi, qui famam posteritatis excipient. Hæc enim omnia nascuntur

scuntur tempore veris: pòst animus ea deijcit: inde alia ipsorum in locum sylua producit. Breuitas verò temporis omnibus est cõmunis. Tu autem omnia perinde atque æterna fugis aut appetis, paulo pòst moriturus: & eum qui te efferet, alius lugebit.

Sani oculi est, omnia visilia cernere, & non viridia tantùm velle: quod faciunt ij, qui vitio aliquo oculorum laborant. Idem de sano auditu & olfactu sentiendum, vtriq; omnia sui generis sensilia esse promtè appræhendenda: qua ratione etiam ventriculus ad omne alimẽtum paratus debet esse, instar molæ, quæ ad quæcunque molenda parata est. Proinde & mens sana, parata debet esse ad omnia quæ occurrunt. Sed ea quæ hoc tantum curat, vt liberi sint salui, vt ab omnibus laudentur eius actiones, oculo similis est, viridia, aut denti, tenuia tantùm volenti.

Nemo est adeò felix, cui mortuo non sint adstituri quidam, qui malum quod ei obtigisse putatur, haud malè sint consulturi: probus, dicent, & sapiens erat, nónne ad extremum aliquis dicet secũ: Et ipse aliquando respirabo ab hoc pædagogo.

dagogo ? Nulli quidem noſtrûm erat grauis, ſed ſenſi tamen clàm nos ab eo ſperni. Hæc de bono viro dicentur. Nobis quàm multa ſunt alia, propter quæ multi ſunt qui liberari à nobis cupiant. Hæc moriens ſi cogites, eo facilius diſcedes hinc: reputans, te ex ea vita abire, ex qua ij ipſi qui eius ſunt participes, quorum gratia tanta certamina ſuſtinui, precatus ſum, procuraui, me volunt migrare, fortaſſe aliquid mea morte alleuationis ſperantes. Quid eſt cur diutius hic morari quæras ? Nihilo tamen minus benignus illis diſcede, morem tuum ſeruans, amicus, beneuolus, propitius: neque vt is qui abripiatur, ſed qui bene moritur, animula facilè ſe ſoluente è corpuſculo. Eo modo & ab his diſcedendum eſt, quibus nos natura accommodauit & miſcuit. Diſſoluit nunc? diſſoluor, & à familiaribus abducor, non reluctans, non vim patiens. eſt enim & hoc vnum eorum, quæ fiunt ſecundum naturam.

Aſueſce, vt in omni re teipſum perconteris: Heus tu, quorſum hoc refertur? A' teipſo fac initium, teque primo examina. Memento, facultatem motricem

corpo-

corporis intus latêre. Hæc est facundia, hæc vita, hoc est (vt ita dicam) homo.

Nunquam circumiecta vasa animo tibi propone, & instrumenta hæc tibi afficta: similia enim sunt dolabræ. eo tantum differentia, quòd adnata sunt. Alioquin sine causa, quæ ea mouet & continet, haud maiori sunt vsui, quàm radius textrici, calamus scriptori, flagellum aurigæ.

M. ANTONINI IMPERATORIS DE VITA SUA LIBER XI.

HÆC propria sunt animi ratione præditi: Seipsum videt, seipsum componit: seipsum talem, qualem vult, efficit: fructus, quos fert, ipse percipit: (etenim plantarum fructus, atq; etiam animalium, alij percipiunt) suum finem consequitur, quicunq; vitę sit terminus: non vt in saltatione, & agendis fabulis, alijsq; id genus rebus sit, vt si quid offendatur, tota actio fiat irrita: sed is animus omni in parte, vbicunq; deprehendatur, id quod oblatum est, perfectum & nullius

lius rei indigũ reddit: ita vt dicere posſit, ſe ſuum habere. Complectitur præterea totum mundum, eiq; inane circundatum, figuram eius, infinitatem æui, certis conuerſionibus conſtantem regenerationem vniuerſarum rerum contemplatur. Inde cognoſcit, neq; nouum aliquid poſteris euenturum: neque eos qui ante nos fuêre, quicquam amplius nobis vidiſſe: ſed quòd is qui eſt quadraginta annorum, ſi mente vtatur, ferè omnia præterita & futura videt in rebus eiuſdem formæ. Hęc quoque ei ſunt propria, amor proximi, veritas, verecundia, vt nihil ſeipſa præſtantius ducat: quod quidem ei cum lege eſt commune, ita vt nihil interſit inter rectam rationem, & rationem iuſticiæ.

Cantilenam iucundam, ſaltationem, & pancratium contemnes, ſi vocem ſuauè ſonantem diuidas in ſingulos ſonos, atq; ſeorſim de ſingulis ex te ipſo quæras, an ab eo patiare vinci: pudore profectò afficieris. Idem de reliquis ſuo modo intellige. Denique in omnibus illis quæ nõ ſunt virtus, nec à virtute proficiſcuntur, memento ad partes eorum reſpicere, diuiſioneq; illa in contemtum

adducêre: idque in vsum totius vitæ est transferendum.

Qualis est anima quæ parata sit, si iam debeat à corpore solui, & vel extingui, vel dissipari, vel cõstare. Vt autem sic parata sit, à peculiari iudicio venit: non vt simplici obstinatione mortẽ aliquis subeat (id quod Christiani faciunt) sed bene subductis rationibus, & cum grauitate, ita vt & alteri hoc sine verborum exaggeratione persuadere possis.

Egi aliquid ad societatem humanam conducens: ergo vtilitatem sum cõsecutus. Id semper occurrat, neq; vnquã desit. Quam tenes artẽ? Bonus esse. Quãnã fit hoc ratione? Si contempler partim naturã vniuersi, partim hominis structuram.

Initiò tragœdiæ prolatę sunt, quæ monerẽt de ijs quæ accidere hominibus solent: eamq; esse rerum naturam, vt sic eueniant: atque vt quibus in scena delectabamini, ijsdem nihil offenderemini in maiore vitæ humanæ theatro. Videris quidem, quòd ita hæc debuerint perfici: quodq; ea ferunt etiam ij qui clamauerunt, Iò Cithæron. Et sanè quædam vtiliter à poëtis dicuntur, quale est illud in primis:

Quod

Quod si dij me negligunt, & liberos:
Rationem habet illud.— item:
Nam reb. iracsci sanè nihil expedit. &
Frugiferam vti spicam meæ vitæ metam.

Aliaque id genus. Post tragœdiam, vetus comœdia illata est, libertatem disciplinæ accommodatam habens: eaque ipsa haud inutiliter nos monens, ne fastu extolleremur, cuius simile aliquid etiam Diogenes vsurpauit. Post has & media quædam comœdia, & ad extremum noua, assumptæ sunt, haud alium ob finem, quàm ad studium artis imitando ostentandæ. Dici enim & ab his ipsis quædam vtilia, nō ignoratur: sed tota huius poëseos & fabularum scriptionis intentio quémnā finem respicit? Quomodo euidens fit, non esse aliud vitæ propositum ita cōmodū ad philosophandū, vt est id quod nūc tenes? Ramus à proximo amputari ramo nō potest, quin & à tota arbore resecetur: sic homo etiā ab vno auulsus homine, nō potest, nō etiam à toto excidisse cœtu. Itaq; ramū quidē alius aliquis, homo seipsum à proximo separat, cùm eum odit aut auersatur: ignorat verò, etiam à tota ciuili societate se eadem ratione abrumpi. Veruntamen

hoc habemus munere Iouis, qui hanc societatem constituit, vt rursum adcrescere proximo, & explere totum possimus. Et tamen si hæc auulsio sæpius admittatur, efficit, vt vniri iterum atq; coalescere haud facilè possit id quod erat auulsum. tum verò, quòd fatentur plantatores, non eadē est ratio rami, qui ab initio floruit cum arbore, mansitq; in ea, & eius qui amputatus, rursus deinde est insitus.

Oportet igitur in eadem arbore esse, etsi non idem cum omnibus sentias.

Qui tibi secundum rectam rationem procedenti impedimento sunt, vt auertere te à recta actione non possunt, ita neque tua erga ipsos beneuolentia depellant te: vtrobiq; teipsum eundem serua, vt non modò in iudicando constantiam, & agēdo, sed & aduersus eos qui te prohibere conantur, aut aliàs indignantur, mansuetudinem tuearis. Haud enim minus infirmi est, illis irasci, quàm desistere ab actione, & concidere metu perculsum. vtrunque est eius qui ordinem suū deserit: quòd alter metu facit, alter odio cognati sibi, & amici natura.

Nulla natura arte inferior est: quippe cùm artes sint naturæ imitatrices. Quod si est,

si est, vtiq; natura omniũ perfectissima, & omnia compræhendens, artium solertiæ nequaquam cedet.

Porrò omnes artes, præstantiorũ gratia, faciunt viliora: ergo & communis natura. Atq; hic est ortus iusticiæ: ab hac reliquæ virtutes dependent. non enim constabit iusticia, si uel rebus suapte natura neq; bonis neque malis, nimium tribuamus: vel temerarij, vel errori procliues erimus.

Non veniunt ad te res eæ, quarum fuga vel appetitu perturbaris: sed tu quodam modo ad eas accedis. iudicium itaque de ijs quiescat, ita & ipsæ quiescent: & neq; sequêris eas, neq; fugies.

Animus globo similis est, figurę ęquabilis, quando neq; effert se, neq; contrahit: sed lumine fulget, quo in omnibus rebus veritatem cernit, & in se quoque ipso.

Contemnor ab aliquo: viderit. ego curabo, ne quid contemtu dignum agam, aut loquar. Odit me aliquis: viderit. ego quidem omnibus sum placidus & beneuolus, atq; eo ipso promtus ad ostenden dos alijs suos errores: neq; hoc exprobrandi causa, aut vt patientiam ostentẽ

meam, sed ingenuè & probè. Qualis erat Phocion: nisi si id ipsum simulauit. Intus enim omnia oportet rectè habere, & à dijs conspici hominem nullam rem indignè ferentem, aut quiritãtem. Quid enim mihi mali accidit, si alius id agit, quod est naturæ tuæ commodum? Non accipies id quod nunc naturæ vniuersi est opportunum, cùm sis homo eò destinatus, vt communi vtilitati inseruias.

Qui contemnunt se mutuò, ijdem mutuò se demerentur: & qui mutuò de primatu contendunt, mutuò sibi concedunt.

Quàm putidus est, & falsus ille, qui dicit: Statui simpliciter tecum agere. Quid agis? non erat hoc præfari opus: ipsa res hoc ostendet. Statim ipso in vultu inscriptus debet esse sermo, ac statim ex ipsis oculis apparere: quemadmodum ex aspectu amatores sensum sui amasij statim cognoscunt. Omninò vir bonus & simplex hircosi debet aliquid simile habere, vt qui ei adest, velit nolit, tamen eius simplicitatem deprehendat. Ostentatio autem simplicitatis, insidiæ
3 sunt tectę: neque verò quicquam turpius est

est subdolis ac infidis congressibus. Hoc omnium maximè fugito. Bonus, simplex & mansuetus vir, hæc omnia in oculis habet, neq; ea latent.

Rectissimè viuendi facultas est in tuo animo posita: nimirum vt res neque bonas neque malas, in nullo ponas discrimine. Id fiet, si vnam quamlibet earum contempleris diuisim, & ratione totius, memor nullam earum in animis nostris de se posse excitare opinionem, neque ad nos venire: sed ipsas quidem quiescere, nos autem esse qui de ijs iudicia facia mus apud nos, easque nobis quasi depingamus: cum liceat tamen aut omninò non depingere illas, aut si hoc omninò sit admissum, statim delere. Exigui temporis attentio hæc est, inde finis erit vitæ. Quid obstas, quo minus hæc rectè habeant? Quæ si sunt secundum naturam, gaude illis, & erunt facilia: sin cõtra naturam, quære quid sit tibi secundum naturam, adque id contende, etsi gloria careat. Ignoscendũ est enim omni ei, qui suum quærit bonum.

Vide vnde venerint omnia, ex quibus constent, in quod mutentur, qualia sint inde futura: tum, nihil mali eis accidere.

Primùm, quis mihi ad eos respectus, Natis sumus inuicem, vnus alterius gratia. Alia autẽ ratione natus sum, vt ipsis præsim: sicut aries gregi, aut taurus armento.

Rem altius repete. Si non constat mũdus ex atomis, vtiq; natura eum gubernat. Quod si detur, vtiq; deteriora præstantiorum gratia sunt: hæc verò, vnum propter alterum.

Deinde: quales illi sunt in mensa, lecto, alibi? Maximè autẽ, quibus illi sunt necessariò opinionibus addicti, & quanto cum fastu agunt sua.

Tertium est: Si rectè faciunt hæc, non est indignè ferendum: sin secus, at non sponte, sed ignoratione peccant. Omnis enim anima inuita priuatur cùm veritate, tum eo, vt possit cum vnoquolibet, vt est dignum, viuere. Itaq; dolore afficiuntur, si iniusti, ingrati, auari, omninoq; iniurij erga alios dicantur.

Quartum est: Ipse quoq; in multis delinquis, esq; ipsorum similis: ac tametsi quibusdam peccatis abstines, tamen habitum ea faciendi habes: ac vel metus, vel gloriæ consectandæ causa, aut aliud ob malum, abstines similibus peccatis.

Quin-

Quintum hoc quidē satis scis, an peccent. Quædam enim fato fiunt. Omnino autē multa experiri opus est, antè quàm certum aliquid de aliorum actionibus statuas.

Sextum: Vt maximè stomacheris, tamen vita hominum est momentanea, ac paulo pòst omnes morimur.

Septimum: Nō actiones ipsorum nobis molestiam exhibent, cùm eæ sint in ipsorum animis: sed nostræ opiniones. Itaque tolle voluntatem iudicandi de re aliqua, tanquam mala? simul sustuleris iram. Quomodo, inquies, tollam? Si reputes, non esse rem turpem. Nam nisi sola turpitudo malum esset, tu quoq; necessariò multis modis peccares, fieresq; latro, & quid non?

Octauum: Multo grauiora adferunt dolor & ira, quam ob aliorum peccata concipimus, quàm ipsa illa, ob quæ irascimur & dolemus.

Nonum: Mansuetudo, si genuina sit, non adsciticia aut fucata, inuicta est. Quid verò vel extremæ libidinis homo tibi faciet, si constanter mansuetudinem serues: ac si res ita ferat, placidè eum horteris ac doceas eo ipso tempore, vacans

huic rei tum, cùm is te lædere nititur? Si dicas: Noli fili, ad alias res nati sumus: ego quidem non lædar, sed tu. idq; ei apertè & integrè ostendas, neq; apes, neque vllum aliud eorum quæ ad cœtum apta sunt naturà animalium, ita agere. Oportet autem neque irridendi, neque conuiciandi causa hoc facere: sed amanter, atque ita vt ne cor mordeatur, néue ocio abuti videaris, ac ne quis adstans miretur: sed vt cum solo, ita loqui debes, etiam si alij adsint. Horum nouem capitulorum memento, tanquam à Musis si ea dono accepisses. Ac incipe tandem homo esse, dum viuis. Tam verò cauendum ne irascaris eis, quàm ne adulaeris: vtrunque enim à societate est alienum, & damnosum. In promtu tibi sit, ira accedente: Non iram esse viri, sed mãsuetudinem. id vt humanius, ita & virilius est: requiritq; robur, neruos, & fortitudinem: quæ non sunt apud indignãtes, & morosos. Nam quanto propinquior est mansuetudo vacuitati affectuum, tanto & potentiæ: ac quemadmodum dolor in impotentes cadit, sic & ira. vterque enim vulnus accepit, & herbam porrexit. Quod si lubet, etiam decimum à

duce

duce Musarum donum accipe: nempe, Insani esse velle ne praui homines peccẽt. qui enim hoc petit, id petit, quod fieri non potest. Alijs verò concedere vt sint mali, modò ne in te peccẽt, malè sentientis est & tyranni.

Quatuor potissimùm motus animi continenter sunt obseruandi: ac, si eos deprehenderis, inhibendi. Primò, vt dicas, Hęc cogitatio non erat necessaria. Alterum, Hoc facit ad societatis dissolutionem. Tertium, Hoc non ex te dices: nam non à se dicere, inter absurdissima est reputandum. Quartum: Tibi ipsi exprobra, esse hoc eius qui diuiniore sui parte vincatur, & cedat ignobiliori & mortali parti, corpori scilicet, & eius crassis voluptatibus.

Aëreum, & omnes igneæ patriculæ quæ commistæ sunt tuo temperamento, etsi naturà sursum efferantur: tamen vt obediant ordini vniuersi, ab ipsa mixtione continentur. Similiter omne terreum in te, & humidum, cùm natura sua deorsum ferantur, tamen in sublimi manent, non in suo naturali loco. Adeò elementa vniuerso obtemperant, ac si quò destinentur per vim, manent, donec

disso-

dissolutionis rursum canat classicũ. Nõne igitur iniquum sit, solam tuam rationem nolle obedire, suumq; locum indignè ferre? Et quidem nihil ei violentum imponitur : ea modò, quæ eius naturæ conueniunt. Et tamen ea non sustinet, sed in contrarium fertur. Motus enim ad iniusticiam, luxuriem, iram, dolores & metus, nihil aliud est quàm secessio à natura: & cùm animus aliquid eorum quæ eueniunt indignè fert, tunc quoque suum locum deserit. Etenim ad æqualitatem & pietatem constructus est, haud minus quàm ad iusticiã : quia & hæ species sunt virtutum, quibus bene defenditur societas humana, imò etiam antiquiores ipsis iustis actionibus.

Qui non eundem per omnem vitam propositum habet scopum, is vnus & idẽ esse per totam vitam nequit. Non satis est id quod diximus, nisi & hoc addatur: qualem esse oporteat eum scopum. Quẽ admodum enim non est similis de bonis vtcunque plurium opinio, sed quæ est certorum quorundam communis : ita & scopus ciuilis, & communitatem respiciens, est statuendus. Ad hunc qui omnes suos animi impetus direxerit, omnes

mnes actiones similes redder, eoq; modo semper sui erit similis.

Murem montanum, & domesticum, huiusq; pauorem & fugam.

Socrates vulgi quoque opiniones Lamias vocabat, puerorum terriculamenta.

Lacedęmonij peregrinis sub vmbram sedem adsignabant in spectaculis, ipsi quouis loco sedebant.

Socrates Perdiccæ quærenti, cur non ad ipsum veniret, Respondit: Ne turpissimo interitu peream. hoc est, ne beneficio affectus, id non possim compensare.

In Ephesiorum litteris erat hoc præceptum, quod iubebat Quotidie reminisci alicuius ex antiquis, qui virtutem coluissent.

Pythagorei manè nos cœlum aspicere iubebant, vt recordaremur eorum, qui semper suum officium præstant: item ordinis, puritatis, & simplicitatis nudæ. astris enim nullum velamentum.

Memento qualis fuerit Socrates, cum pellem præcingeret, vbi Xanthippe veste sumta processit: ac quæ dixerit socijs Socrates pudore affectis, ac recedenti-

dentibus, cum viderent eum in isto ornatu.

Nunquàm scribere & legere alios docebis, nisi ipse prius didiceris: id multo magis in vita est præstandum. Seruus es, ratione cares. tum charum cor mihi risum sustulit.

* *Virtuti grauibus facient conuicia verbis.*

Insani est, ficus hyeme quærere. Tale est, puericiam quærere præteritam.

Epictetus puerum osculatus, interius cum eo se collocutum dixit,

Fortaßis cras mortem obibis.

Abominabile hoc. Imò nihil dictu graue est, inquit, quod aliquod opus naturę designat: nisi abominere, quòd spicę metuntur. Vua primùm cruda, deinde matura fit, pòst passa: hæc omnia rei sunt mutationes, non in nihilum, sed in id quod iam non est.

Nemo (vt dicebat Epictetus) latro est voluntatis. Ars autem, ait idem, inuenienda est in adsentiendo: vtq; impetus animi seruentur, ita vt habeant adiunctam exceptionem, spectent societatem & dignitatem.

Cupiditate omnino abstinẽdũ est, neq; inclinandũ ad ea quę nõ sunt penes nos.

Itaq;,

Itaq;,inquit,non de leui re,sed de insania certatur,nisi Socrates dixit. Vultis ne compotes rationis animos habere, aut non? Volumus. Cuiusmodi: bonósne, an prauos? Canos. Cur ergo non quæritis? Quia habemus. Quid igitur contenditis?

M. ANTONINI IMperatoris de vita sua Liber XII.

OMnia ista quæ per circuitus temporum adipisci optas,iam nũc habere potes,nisi tibi ipsi inuides. hoc est: Si omne id quod præterijt,omittas,futurum prouidentiæ committas, id modò quod præsens est, dirigens ad sanctitatem & iusticiam: alteram, vt boni consulas ea quæ tibi fatum tribuit (etenim id natura tibi attulit) alterã, vt liberè ac sine ambagibus veritatem loquaris, agasque secundum legem, & vt dignum est. Non impediat autẽ te neq; aliena malicia,neq; opinio,neq; vox,neq; sensus circundatæ tibi carnis. Id enim curet,quod afficitur. Itaq; iam in exitu cùm sis,tantùm mentẽ tuam,idq; quod est in te diui

num

num, veneraberis: neq; mortem metues, sed ne quando viuere non secundum naturam incipias. Sic homo eris dignus mundo, qui te protulit: neq; amplius eris tanquam peregrinus patria tua, admirans ea quæ quotidie eueniunt, neq; dehac vel illa re dependebis.

Videt Deus omnes mentes, nudas à vasis materialibus, & corticibus istis atque repurgamentis. Sola enim sua intelligẽtia sola ista cõtingit, quæ ab ipso huc defluxerunt ac deriuata sunt. Quod ipsum tu quoque si facere adsuescas, magna ex parte efficies, ne ita circumtrahare. Qui enim non aspicit carnem circumiectam, is ne occupetur in veste, domo, gloria, reliquisq; exterioribus, ac quasi tabernaculo contemplando?

Tria sunt, ex quibus constas: Corpus, anima, mens. Priora duo tantum ea ratione tua sunt, quòd eorũ curam geris: tertium solum verè tuum est. Quod si separes à te, quæ alij dicunt aut faciunt, aut quæ tu ipse, aut quæ te futura perturbãt, aut quæ corpori tibi circundato, vel animulæ vnà natæ præter tuam voluntatem accidunt, ac quæ fluctus externarum rerum voluit: ita vt intellectus ab illis

illis rebus quę fato vnà sunt, exemtus liberam apud seipsam vitam viuat, agens insta, probans euenta, dicens vera: si inquam remoueas à mente res quæ ei consensu quodam naturæ adhærent, itemq; futurum & præteritum tempus, efficies ex teipso globum, qualis ille Empedocleus:

Se solo exultans, totus teres atq; rotundus.

Disces id tantum viuere quod viuis: hoc est, in præsentia. Ita fiet, vt quod ad finem vsque vitæ tibi supereſt, possis absque perturbationibus generosè, & genium tuum probans atque amans, exigere.

Sæpenumerò mihi mirari subijt, quid nam esset rei, quòd homines cùm seipsos magis quàm quenquam alium diligant, tamen suam de sese existimationem minoris ducant quàm aliorum.

Quòd si quis Deus, aut prudens præceptor mandet, ne quid homo apud se ipsum cogitet, animóue concipiat, nisi id statim sit prolaturus, certè ne vnum quidem diem id toleret: adeò magis veremur quid proximus de nobis sit existimaturus, quàm quid ipsi nos.

Qui fit, quòd dij, cum omnia pulchrè

& humaniter ordinauerint, hoc vnum neglexerint, quod nonnullos homines apprimè bonos, ac qui plurimis suam erga Deum pietatem quasi symbolis fecerunt testatam, numinique; sese familiares multis pijs actionibus & sacrificijs effecerunt, semel fato functos non reducũt, sed omnino extingui sinunt. Id autem si ita est, scias deos aliter instituturos fuisse, si aliter fieri expediuisset. Nam si erat iustum, erat vtiq; etiam possibile: ac si erat secundum naturam, certè natura id tulisset. Quòd ergo res non ita habet (si tamen nõ ita habet) id tibi faciat fidem, nõ fuisse ex vsu, vt aliter quàm est fieret. Vides enim ipse quoq;, te, dum hoc scrutaris, cum Deo de iure disceptare. Atqui non hoc modo cum dijs colloqueremur, nisi eos optimos esse & iustissimos putaremus. Si autem tales sunt, nihil certè in rerum dispensatione iniustè ac contra rationem neglectum prętererierũt.

Adsuefac te ad ea etiam, de quibus desperas. Etenim læua manus, cùm ad alia obeunda sit inhabilis, propterea quòd non consueuit: tamen frænum fortius, quàm dextra, continet.

Qualem te corripiet mors corpore & ani-

animo? Considera vastitatem æui quod ante & post te est, breuitatem vitæ, materiæ imbecillitatem: causas ipsas, ab integumentis nudas, inspice.

Quò referantur actiones, vide: quid dolor, voluptas, mors, gloria, quis sibi ipsi occupationum sit causa. Neminem ab alio impediri, omnia opinionib. constare.

In vsu placitorum, similem oportet esse pancratiastæ, non gladiatori. hic enim ensem quo vtitur, si deponit, interficitur: alter verò manum semper habet paratam, neque alia re indiget, quàm vti eam contorqueat.

Huiusmodi res considerandæ sunt, diuisione earum facta in materiam, formam, & respectū. Quanta est potētia hominis? Cui licet nihil aliud facere quàm id quod Deus sit laudaturus, & amplecti omnia quæ ei Deus obtulerit.

Quod ad naturam consequitur, eius causa Dei non sunt culpandi, (nam neque volentes, neque inuiti peccant) neq; homines.

Quàm ridiculus est, & peregrinus, qui miratur ea quæ in vita fiunt.

Omnia sunt aut necessitas fatalis, at-

que ordo ineuitabilis : aut prouidentia placabilis : aut confusio inanis, & nullū habens præfectum. Quòd si est necessitas ineuitabilis, quid reluctaris ? Sin prouidentia, quę admittit placationem, dignum præbe teipsum diuino auxilio. Sin confusio est, cui præsit nemo: contētus esto, quod in tanto rerum fluctu ipse in te habes mentem. Quòd si te abripiat æstus, abripiat sanè corpusculum, animulam, ac reliqua : mentem quidem non abripiet. Quasi verò lumen candelę tantisper luceat, dum extinguatur, neq; splendorem amittat: veritas autem in te, & iusticia, & temperantia, ante obitum tuum extingui debeat.

Si quis de se opinionem, peccati præbeat, cogita : Ecquid nosti, sit'ne peccatum ? ac si peccauit, quid si ipse seipsum damnet : idque perinde est, ac suum ipsius lædere oculum. Qui autem prauos peccare non vult, eius similis est, qui nō vult ficum in suo fructu succum ferre, infantes plorare, equum hinnire : ac si quæ sunt alia necessaria. Quid enim aliud faceret, qui hunc sibi habitum contra-
* xit ? Si igitur trux est, cura eum morbum.

Si non

Si non conuenit, ne agas: si non est verum, ne dicas. Tui animi motus ita sint compositi, vt omnia circunspicias. Cogita, quid sit quod cogitationem tibi commouet: idq; excute, diuidendo in causam, materiam, respectum, tempus, intra quod ea res desinet. Senti vel tandem, esse aliquid in te præstantius ac diuinius, quàm ea sunt quæ affectus cient, ac quę te mouẽt. Quid enim est intellectus? num metus, num suspicio, num cupiditas, num aliquid aliud tale?

Primò cogita, nihil frustra esse agendum, neq; quod non aliquò referatur: deinde, vt non aliò quàm ad societatem humanam referatur. Paulo pòst nusquã eris, neq; quicquam eorũ quæ nunc cernis, neq; quisquam eorum qui nunc viuunt. Omnia enim nata sunt ita, vt mutẽtur, vertantur, & pereant, vt in eorum locum alia nascantur. Omnia opinione constant: hæc autem est in tua potestate. Tolle igitur, cum lubet, opinionem; eruntq; tibi tanquam promontoriũ prętereuecto omnia serena: & sinus fluctibus vacans. Nulla, quæcunque ea sit actio, malum aliquid patitur, si suo tempore desinat: sicut neq; is qui agit, ea ratione

aliquid mali accipit. Itidem & corpus omnium in vniuersum actionum, quod est vita, si suo tempore desinat, nihil mali ea ratione patitur, neque is qui opportunè finem facit seriei isti actionum, malum aliquod fecit. Tempus verò debitum, & terminum natura constituit: aliquando etiam priuatim, vt in senectute: omnino autem vniuersi natura. Cuius quidem partibus mutatis, semper recens & vigens mundus perdurat. Semper verò id pulcrum est, & speciosum, quod conducit vniuerso. Finis itaque vitæ, singulis mala quidem esse non potest: quippe cum non sit turpis. quippe nec voluntate è nostra dependens, & à societate non aliena. Bona autem fit, cũ et opportunè fiat respectu vniuersi, et prosit, & diuinitùs accidat. His cogitatis, tria hæc in promtu habe. Primum, vt in agendo cures, ne quid frustra agas, aut secus quàm ipsa iusticia egisset. in reb. extrinsecus accidentibus eas fortunæ nutu, aut prouidentiæ obtigisse: quarũ neutra est incusanda. Secundum, quale vnũquodlibet à priuatione fuerit vsq; dũ animam accepit, indeq;, donec eam reddidit: ex quibus conflatũ sit, & in quæ dis-

soluatur. Tertium, sursum elato animo humanas res intuere, earumq; multiplicem varietatem: quàm multa circùm in aere & in æthere habitent: eaq; te visurum, quoties in sublime attollaris: vt sint omnia vnius speciei, & breui tempore durent: tum quis in ijs fastus.

Eijce opinionem, & saluus es. nemo id prohibebit.

Rem aliquam molestè ferens, oblitus es, omnia fieri secundum Vniuersi naturam, & quod peccatum sit alienum: præterea omnia ita, vt nunc fiunt, semper facta esse, & futura, nuncq; fieri vbiq;: item quę homini sit cum vniuerso genere hominum cõiunctio: non ea sanguinis aut seminis: sed mentis communicatio. Oblitus es etiam, mentem vniuscuiusq; esse deum, & inde fluxisse: nihil cuiquam proprium esse, sed illinc & fœtum & corpusculum & ipsam animulam veniisse. Oblitus es omnia versari in opinione: item, quòd id tantùm quod præsens est, vnusquisq; viuit, & amittit.

Crebrò apud animum tuũ recole, eos qui certis de rebus nimium sunt indigna ti: qui maxima gloria, calamitate, inimicicia, aliáue quacunq; fortuna efflorueruũt.

Deinde quære, vbi nam sint ista: nempe fumus sunt, & cinis, & sermo, aut ne hoc ipsum quidem. Simul ad mentem tibi accidat, qualia sint omnia. ut Fabius Catullinus rure, Lucius Lupus in hortis obijt, Stertinius Baijs, Tiberius Capreis, Velius Rufus *

Et omnino opinionis causa discrimen in rebus indifferentibus statutum. Tum, quàm vile sit omne quod resistit. Item, quanto magis sit philosophię consentaneum, in data materia tueri iusticiam, modestiam, ac simpliciter dijs obsequi. Fastus enim, qui superbiæ vacuitatem ostentando exercetur, omnium est grauissimus.

Qui quęrit, Cur deos colas, quomodo eos videris, aut esse deprehenderis? ei respondebis, Primùm esse eos visiles. deinde, absque hoc sit, tamen animam meam cum non videam, nihilominus magnificio: ita deos quoq; ex viribus eorũ quas identidem percipio, cùm esse intelligo, tum veneror. In eo sita est vitæ salus, vt singulas res totas intuearis, quid in ijs formæ sit, quid materiæ. Toto animo age vt iusta agas, & vera dicas. Quid enim supereſt, quàm vt fruaris vita, bonis

nis bona annectendo, ita vt minimũ spacium intermittas? Vnum est lumen solis, etiam si intercipiatur parietibus, muris, alijsq; innumeris rebus. Vna est communis natura, etsi certo modo affectis corporibus infinitis distincta. Vna anima, etsi naturis innumeris, proprijsq; circumscriptionibus distributa videatur. Vna etiam mens, etsi discreta videatur. Reliquæ proinde dictorum partes, tanquam spiritus & subiecta insensata, & inuicem nihil coniunctionis habentia, tamen ipsa quoq; à mente & eius potentia continentur. At peculiariter intellectus eiusdem generis adiungit se naturis, neq; à societate diuellitur.

Quid quæris? vt viuas? Id est sentire, appetere, crescere, desinere, loqui, cogitare. Quid horum desideratu dignum tibi videtur? Quòd si vilia sunt omnia hæc, ad extremum te confer, nempe vt sequaris rationem & Deum ducem. Sed vtrum huic instituto pugnat, ægrè ferre aliquid, an verò mors id abolet?

Quanta pars immensi infiniti æui attributa est vnicuiq;? celeriter ea in æternitate euanescit. Quanta pars vniuersi? quantaq; animæ vniuersæ? quantula in

glebula terræ repis? Hæc omnia tecum cogitans, nihil animo magnum cõcipe, hoc tantùm, vt ductu naturæ agas, & feras quæ communis fert natura. Id cura, quomodo mens tua seipsa vtatur: in hoc enim sunt omnia. Cætera siue à voluntate dependeant, siue secus, mortua sunt, fumusq;.

Id maximè ad contemtum mortis facit, quod hi etiam qui dolorem in malis, & voluptatem in bonis duxerunt, tamẽ eam despexerunt. Qui id tantùm boni nomine dignatur, quod est opportunũ, ac cui perinde est pluréne an pauciores secundum rectam rationem præstiterit actiones, neq; in aliquo ponit discrimine, longioréne an breuiori tempore mũdum contempletur, ei mors nequaquam est terrori. Heus tu, ciuis fuisti in hac magna vrbe: quid attinet, vtrum quinquennio? Etenim quod secundum leges, id omnibus est æquum. Quid ergo graue accidit, si te vrbe emittit dominus: non is quidem iniustus iudex, sed natura quę te introduxit? perinde ac si prætor histrionem emittat è theatro, in quod eum introduxerit. Quòd si is dicat, se non quinque, sed tres modò actus recitasse: re

ctè

ctè dicet. At verò in vita tres actus fabulam implent : finem enim is determinat, qui & concretionis olim fuit, & nũc est dissolutionis autor. Tu neutrius es causa. Discede igitur æquo animo: nam & is qui te dimittit, propitius tibi est.

M. ANTONINI PHILOSOPHI *Imperatoris, de vita sua librorum finis.*

AVTORVM ELENCHUS, quorum in hisce Opusculis testimonia citantur.

Aeschylus
Aesculapius.
Agatharchidis historia Asiana.
Alcman.
Armelesagoræ descriptio Atticæ.
Amometus.
Anacreon.
Andron de Sacrificijs.
Antigonus, siue Antigoni Alterationum liber.
Antisthenes.
Antoninus Liberalis.
M. Antoninus philosophus & Imp.
Apollinis oraculum.
Apollodori annales.
Apollonius grammaticus.
Apollonius poeta, & Apollonij Epigrammata.

Arche-

Archelaus Aegyptius.
Archelaus poeta.
Areius Laco.
Aristoteles.
Aristoxenus musicus.
Athenadæ Ambracica.
Boeus de Auium ortu, siue Ornithogonia.
Callimachus Aegyptius.
Callimachus Cyrenæus.
Chrysippus.
Corinna, de Alteratis.
Craterus.
Crates.
Ctesias.
De fabulosis locorum rebus liber.
Democritus.
Didymarchi Metamorphoseon libri.
Dorotheus medicus.
Empedocles.
Epicurus.
Epictetus.
Eudoxus. Cnidius, Rhodius.
Eumachi Periegesis.
Euripides.
Hellanicus Lesbius.
Heraclides Cretensis.
Heraclides Ponticus.
Heraclitus.
Hermesianax.
Herodotus.
Hesiodi Eœa, siue Orietalia.
Hiero.
Hieronymus historicus.
Hippo Rhegimus.
Hippocrates medicus.
Hippostrati Minos.
Lycus Rheginus.
Megasthenes.
Menecratis Xanthij Lyciaca.
Menippus.
Myrsili Lesbiaca.
Nicagoras.
Nicandri Alteratorum libri, siue de Mutationibus.
Orpheus.
Orus Apollo.
Pamphylius.
Phanias.
Pherecydes Syrus.

Phylar-

Phylarchi historiarum libri 110.
Philetas.
Philonis Aethiopica.
Phlegon Trallianus.
Pindarus.
Polycritus.
Pythagoras.
Scytinus Chius.
Sibylla.
Simmias Rhodius, Apol line.
Simonides.
Socrates.
Tacus de lapidibus.
Theophrastus.
Theopompus Chius.
Theopompus Sinopensis de terræmotibus.
Timæi Siculi historiæ.
Xenocrates.
Zeno Cittiæus philosophus.
Zenophilus.
Zoroastres.

ERRATORVM, QVÆ OPerarum incuria commissa, inter colligendum verò Indicem deprehensa sunt, emendatio.

Pag. 4. vers. 14. HENRICI, &c. 7. vlt. copiosè, tum 6. 11. cùm quæ 8. 1. primario, & 12. LXVII. 9. 18. legit: lectoq;, 11. 1. multos, & 23. Meleagro 12. 9. post, Diana fecerit. statim sequi debebãt hæc verba: Hæc & præcedẽs narratio, &c. & 12. Boei & 16. plurimosq; ex ea 13. 5. reddidit: 14. 5. In summa, & 6. omissus est in margine numerus 1. 15. 9. Apollini & 18. ob pietatẽ, 19. iusticiæ 17. penult. summum adiret solium

ERRATA.

19.22. quam alij 20.4. Diomi 21.2.Pierius & 14.mortales cum 22.13. post Solis. statim subijciatur: Ibidem hoc nar. 26. ingessisset. 23.13. Chelidonidem: & sic etiam in sequētibus. & 20. quam ex pacto conuento debebat,tradit. 24.5.se filij sui carnes edisse, eas & 19. dele personas & 23. Aedon in alcyonem 25.3. magis, & 9. post Dianã. statim subde: Nicãder lib. Alt. &c. 26.4. vi est stu. 29.15.suspendisset.Narratio 30.3.euolarunt. 31.24. post nunciam. statim debet subiungi, Ex Boci,&c. 32.15.bellum est. Ex eiusdem,&c. 34.15. Panactem 36.6.ac Fas inhibuerunt,quod fas & 13.post viderunt.statim sequatur, Hæc & præced. & 25. intĕdit ipse 38.7.cæruleus & 9.indicium 40.6.Othrijs, 41.1Dina Sperchij 43.21. magno æstu, 44.21.sedentibus. 46.2.Echonem 48.9.incudib. & 12.Alcmenæ 49.1. coitum. nam & 21.lembo 52.15. concubitus 53. 6.alno excitata, ac pone alnum 55.3. structarum 56.14. percussis & 20. Rhea 63.25.iuuarent 66.antepenult. natuq; 67.6. Floruit, & 12.diramq;. 72.4.effodere solent, effosso 73.25.reuera 76. 15. sententiam: neue 78.11. adeas & 25.vsquam 79.7. exhinc & 24. in margine ponatur numerus 1. 82.1. in marg.ponatur numerus 2. 83.3.ponatur in marg. numerus 3. & 23. Queis 87.14.deleatur, post cruciatibus 88.19.Carminio Hyæo & 23.fatales

89.

ERRATA.

89.17.præcepta 90.5.quæ nata,puellæ. & 8.Di ti tũ 96.3.Alexãdreæ & 12.Euryopa 98.5.C.Amurius & 9.Primus & 19.Nirellius & 23.Secũdus,& 27.Tertius, 100.4.Primus, & 5.Poteſta, 102.14.Fata cano, 103.20.inferrent: & in marg. ludi ſec. 104.5.Elithyias, & 7.Atram 106.10. cum ei 109.20.occidant 110.2.quam 112.18.in marg.XXVI. & 20.terreſtri ne & 22.in margine XXVII. 113.22.grana 115.21.deum, 217.9.defectui 121.23.condidit, 123.3.ſcriptis inſigne 126.7.dele & 128.10.aucupij 129.1.iuxtà. 132.22.nequeunt 133.(qui numerus etiam eſt deprauatus) 12.quæ ei 135.1.ſerendi penult.vtcunq; 137.18.fortè legend.pedes non habent. 138.19.A salamandra & 20.Ad Hypanim et vlt.careant 140.1.in marg.XCVIII. & 6.fortè,à teſtis nonnihil & 13.incitandi 142. 24.cæcis, claudos cæcoſq; 144.18.aconæ & 24.pleroſq; 151.penult. immittantur 152.17. non ſecus quàm 157.penult.doctiſſima 156.15.illos, 160.4.è philoſophia 162.18.prouerbio) 167.20.obſeruabam 174.11.velint, & 26. Apollonium, 176.4.diſſoluendis, aut meteoris 181.12.emendare illa, 183.13.non ſit idem, 184.15.aduerſatur 185.18.aliud, quàm & 23. vertuntur: 186.vlt. appendicis 187.vlt. pone in marg.numerum 3. 188.24.tanto 192.24. quod poſſit 193.12.decenter obeundam 194.3.

pone

ERRATA.

pone in mar. 6. 199. 4. tranquillitatem & 17. vo luntate. & antepenult. intellectũ, 201. 20. alicũ de & 202. 13. necessariò & 22. quomodo 210. 9. itaq; 211. 14. ex æquo 213. vlt. pone in marg. 5. 223. 15. vitam degis & 20. quid sit honore 227. 12. in marg. 9. 231. 16. eris 232. 15. in mar gine 13. 233. 9. autem est, 235. 23. vtcũq; redi- gar? & vlt. Cum te 236. 14. rebus & 17. vulu- læ 240. 1. in marg. 2. 250. 15. ratio non iubet. 252. dele numerum 2. in marg. 253 2. in margine 1. 254. 1. in margine 2. 261. 4. Bene esse, 273. 3. libidinem 27. 19. concrescere & 287. 16. Ho- mines, & 20. fertur ingredi, & in marg.* 290. 4. subiectæ mutationes 292. 1. quoduis est 308. 4. aerei 312. vlt. semina sint 315. 11 porcello 319. 1. pòst autumnus ed.

ANTΩNI

ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ ΛΙΒΕΡΑΛΙΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩ-σεων συναγωγή.

ΚΤΗΣΥΛΛΑ ἐγένετο Κεία τὸ γένος ἐξ Ιουλίδος Ἀλκιδάμαντος θυγάτηρ· ταύτην ἰδὼν Ἑρμοχάρης Ἀθηναῖος χορεύουσαν Πυθίοις παρὰ τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Καρθαίᾳ, ἐπεθύμησεν αὐτῆς· καὶ ὑπὸ γράψας μῆλον, ἔρριψεν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀρτέμιδος· ἡ δὲ ἀνείλετο, καὶ ἀνέγνω. ἐγέγραπτο δὲ ὅρκος κατὰ τῆς Ἀρτέμιδος, ἦ μὴν γαμηθήσεσθαι Ἑρμοχάρει Ἀθηναίῳ. ἡ μὲν οὖν Κτήσυλλα ἀπέρριψε τὸ μῆλον αἰδεσθεῖσα, καὶ χαλεπῶς ἤνεγκεν, ὥσπερ ὅτε Κυδίππην Ἀκόντιος ἐξηπάτησεν. Ἑρμοχάρει δὲ αἰτησαμένῳ κατήνεσε τὸν γάμον ὁ πατὴρ ὁ τῆς Κτησύλλης. καὶ ὤμοσεν τὸν Ἀπόλλωνα τῆς δάφνης ἁψάμενος· ἐπεὶ δὲ διῆλθεν ὁ τῶν πυθίων χρόνος, Ἀλκιδάμας ἐκλαθόμενος τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσεν, ἑτέρῳ συνῴκιζε τὴν θυγατέρα. καὶ ἡ παῖς ἔθυεν ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ· χαλεπῶς δὲ φέρων Ἑρμοχάρης ὑπὸ τῷ τούτου διαμαρτεῖν, εἰσέδρα-

Κτήσυλλα.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων γ'.

p. Dian.

μὲν εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον· καὶ ἡ παῖς αὐτὸν ἰδοῦσα, κατὰ θεῖον ἠράσθη· καὶ συνθεμένη διὰ τῆς τροφοῦ διαλαθοῦσα τὸν πατέρα νύχιον, ἀπέπλευσεν εἰς τὰς ἀθήνας, καὶ γάμος ἐπράχθη τοῦ Ἑρμοχάρει· τεκοῦσα δ' ἡ Κτήσυλλα, καὶ χαλεπῶς ἐκ τοῦ τόκου διατεθεῖσα, ἐτελεύτησε κατὰ δαίμονα, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐψεύσατο τὸν ὅρκον· καὶ τὸ μὲν σῶμα κομίσαντες, ἔφερον ὅπως κηδεύσουσιν· ἐκ δὲ τῆς στρωμνῆς πελειὰς ἐξέπτη, καὶ τὸ σῶμα τῆς Κτησύλλης ἀφανὲς ἐγένετο. Χρωμένῳ δ' Ἑρμοχάρει ὁ θεὸς ἀνεῖπεν ἱδρύσασθαι ἱερὸν παρὰ τοῖς Ἰουλιήταις ἐπώνυμον Ἀφροδίτης Κτησύλλης· ἔχρησε δὲ καὶ τοῖς Κείοις· οἱ δὲ θύουσι ἄχρι νῦν Ἰουλιῆται μὲν Ἀφροδίτῃ, Κτήσυλλαν ὀνομάζοντες, οἱ δὲ ἄλλοι Κτήσυλλαν ἑκαέργην.

β'. Μελεαγρίδες.

Οἰνεὺς ὁ πορθέως τοῦ Ἄρεως, ἐβασίλευσεν ἐν Καλυδῶνι. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἐξ Ἀλθαίας τῆς Θεστίου, Μελέαγρος, Φηρεὺς, Ἀγέλεως, Τοξεὺς, Κλύμενος, Γεβρίφας· θυγατέρες δὲ Γόργη, Εὐρυμήδη, Δηϊάνειρα, Μελανίππη. Ἐπεὶ δ' ἔθυεν ἀπαρχὰς ὑπὲρ τῆς χώρας. ἐκλανθάνεται τῆς Ἀρτέμιδος· αὕτη κατὰ μῆνιν, ἐφορμᾷ σὺν ἄγριον, ὃς κατέφθειρε τὴν γῆν καὶ πολλοὺς ἀπέκτεινεν. ἔπειτα Μελέαγρος, καὶ οἱ Θεστίου παῖδες συν-

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένην γ'.

ἤγειραν

ἡγεῖραν τοὺς ἀριστέας ἐκ τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τὸν
σῦν· οἱ δὲ ἀφικόμενοι, κτείνουσιν αὐτὸν· ὁ δὲ Με-
λέαγρος διανείμας τὰ κρέα αὐτοῦ τοῖς ἀριστεῦ-
σιν, τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ δέρος, ἐξαίρει γέρας ἑαυτῷ·
Ἄρτεμις δὲ ἐπεὶ τὸν ἱερὸν σῦν ἔκτειναν, ἔτι μᾶλλον
ἐχολώθη, καὶ νεῖκος ἐνέβαλεν αὐτοῖς· οἱ δὲ παῖ-
δες οἱ Θεστίου, καὶ οἱ ἄλλοι Κουρῆτες ἅπτονται τοῦ
δέρους, φάμενοι μετεῖναι τὰ ἡμίσεια τῶν γερῶν ἑαυ-
τοῖς· Μελέαγρος ἀφαιρεῖται τὴν βίαν, καὶ κτείνει τοὺς
Θεστίου παῖδας. Ἐκ ταύτης τῆς προφάσεως πό-
λεμος ἐγένετο Κουρῆσι καὶ Καλυδωνίοις· καὶ ὁ Μελέ-
αγρος εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἐξῄει, μεμφόμενος ὅτι
αὐτῷ κατηράσατο ἡ μήτηρ, διὰ τὸν τῶν ἀδελφῶν
θάνατον· ἤδη δὲ τῶν κουρητῶν μελλόντων αἱρεῖν τὴν
πόλιν, ἔπεισε τὸν Μελέαγρον ἡ γυνὴ Κλεοπάτρα
τοῖς Καλυδωνίοις ἀμῦναι· ὁ δὲ ἀναστὰς ὑπὲρ τὸν
στρατὸν τῶν Κουρήτων, καὶ αὐτὸς ἀπεθνήσκει, τῆς
μητρὸς ἐμπρησάσης τὸν παρὰ τῶν μοιρῶν αὐτῇ
δοθέντα δαλόν. Ἐπέκλωσαν δὲ ὑπὲρ τοσοῦτον αὐ-
τὸν ἔσεσθαι χρόνον, ἐφ' ὅσον ἂν ὁ δαλὸς διαμένει· ἀ-
πέθανον δὲ καὶ οἱ ἄλλοι παῖδες Οἰνέως μαχόμενοι·
καὶ πένθος ὑπὲρ Μελεάγρῳ μέγιστον ἐγένετο παρὰ
Καλυδωνίοις. Αἱ δὲ ἀδελφαὶ αὐτοῦ παρὰ τὸ σῆμα
ἐθρήνουν ἀδιαλείπτως, ἄχρις αὐτὰς Ἄρτεμις
ἁψαμένη ῥαβδῷ μετεμόρφωσεν εἰς ὄρνιθας, καὶ
ἀπῴκισεν εἰς Λέρον τὴν νῆσον ὀνομάσασα Με-

λεαγρίδας· αἱ δὲ ἄχρι νῦν ἔτι καθ' ὥραν ἔτους λέγονται πένθος ὑπὸ Μελεάγρῳ φέρειν· δύο δὲ τὴν Ἀλθαίας θυγατέρων, Γόργην καὶ Δηϊάνειραν φασὶν κατ' εὐμένειαν Διονύσου μὴ μεταβαλεῖν, ὅτι τὴν χαίρειν αὐτῷ Ἄρτεμις διδοῖ.

γ'. Ἱέραξ. Ἱέραξ ἐγένετο ἐν τῇ Μαριανδυνῶν γῇ δίκαιος ἀνὴρ καὶ ὑπὸ φανής· οὗτος ἱερὰ Δήμητρος ἱδρύσατο, καὶ πλείστους αὐτῆς καρπὸς ἔλαβεν· ἐπεὶ δὲ Τεῦκροι κατὰ χρόνον τὸν ἱκνούμενον οὐκ ἀπεδίδοσαν ἱερὰ Ποσειδῶνι, ἀλλὰ ὑπ' ὀλιγορίας ἐξέλειπον, χαλεπήνας Ποσειδῶν τοὺς μὲν ἐκείνης καρπὸς ἔφθειρε· κῆτος δ' ἐξαίσιον ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφώρμησεν αὐτοῖς· οὐ δυναμένοι δὲ πρὸς τὸ κῆτος καὶ τὸν λιμὸν ἀντέχειν, ἀπέστελλον οἱ Τεῦκροι πρὸς τὸν Ἱέρακα, καὶ ἐδέοντο πρὸς τὸν λιμὸν ἐπαμῦναι κἀκεῖνος ἔπεμπέ τε καὶ πυρὸν καὶ ἄλλην τροφήν· Ποσειδῶν δὲ μηνίσας, ἐπεὶ κατέλυεν αὐτοῦ τὰς τιμάς, ἐποίησεν ὄρνιθα, ὃς ὀνομάζεται νῦν ἱέραξ· καὶ τὸ ἦθος ἤλλαξεν, ἀφανίσας. μέγιστα γὰρ ὑπ' ἀνθρώπων φιληθέντα πλεῖστον ἐποίησεν ὑπὸ τῶν ὀρνέων μισηθῆναι· καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους ἀφθανεῖν κολύσαντα, πλείστους ἐποίησεν αὐτὸν ὀρνίθων ἀφκτεῖναι.

Ἱστορεῖ βοῖος ὀρνιθογονίᾳ.

etiā ingentem

δ'. Κραγαλεύς. Κραγαλεὺς ὁ Δρύοπος, ᾤκει γῆς τῆς δρυοπίδος περὶ τὰ λουτρὰ τὰ ἡρακλέους· ἃ μυθολογοῦ-

λογοῦσιν Ἡρακλέα πολήξαντα τῇ κορυφῇ τὰς πλάκας τοῦ ὄρους ἀναβαλεῖν· ὁ δὲ Κραναλβὺς ἔτι ἐγεγόνει γεραιὸς ἤδη, ὃς τοῖς ἐγχωρίοις ὁμίζετο δίκαιος εἶναι, καὶ φρόνιμος· καὶ αὐτῷ νέμον τι βοῦς προσάγουσιν Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις καὶ Ἡρακλῆς καθισάμενοι πολὺ Ἀμβρακίας τῆς ἐπὶ Ἠπείρῳ· καὶ ὁ μὲν Ἀπόλλων ἐν τῷ προσήκοντι ἔλεγε τὴν πόλιν, ὅτι Μελανθὺς υἱὸς ἦν αὐτοῦ, βασιλεύσας μὲν Δρυόπων, καὶ πολέμῳ λαβὼν τὴν πᾶσαν Ἤπειρον, γεννήσας δὲ παῖδας, Εὔρυτον καὶ Ἀμβρακίαν, ἐφ' ἧς ἡ πόλις Ἀμβρακία καλεῖται· καὶ αὐτὸς μέγιστα, χαίρεσθαι τοῦτο τῇ πόλει· Σισυφίδας μὲν γὰρ αὐτοῦ προσάξαντας ἀφικομένους, κατοικῆσαι ἐν πολέμου Ἀμβρακιώτας, ἐν γενόμενον αὐτοῖς πρὸς Ἠπειρώτας. Τέρενον δὲ ἐν ἀδελφὸν Κυφέλου καὶ τοῦ αὐτοῦ χρησμοὺς λαὸν ἔποικον ἀγαγεῖν εἰς Ἀμβρακίαν ἐκ Κορίνθου· Φαλαίκῳ δὲ τυραννοῦντι τῆς πόλεως, αὐτοῦ καὶ μαντείαν Ἀμβρακιώτας ἐπανασῶσαι· καὶ πρὸ τοῦτο πολλὰς ἀφλέσθαι ἐν Φάλαικον· τὸ δὲ ὅλον, αὐτὸς ἐν τῇ πόλει ποιῆσαι πολήξαντας ἐμφύλιον πόλεμον καὶ δῆσαι, καὶ σάσιν· ἐμποιῆσαι αὐτὴ τούτων δ' δύναμίαν καὶ θέμιν καὶ δίκην. ὅθεν αὐτὸν ἐπὶ νεὼ πρὸ τοῖς Ἀμβρακιώτας, Σωτῆρα Γύθιον ἐν ἑορταῖς καὶ ἐλαπίναις ἄδε-

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις ἀ. ἢ Ἀλκαίδας Ἀμβρακικοῖς. αρετων

ειδυτι

ea omnia multos a Phalaico fuisse impe

l. πᾶσαι

σθαι. Ἄρτεμις δὲ τὸ μὲν νεῖκος κατέπαυε τοῦ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα· παρ' ἑκόντος δ' ἠξίου τῆς Ἀμβρακίαν ἔχειν· ἐφίεσθαι γὰρ τῆς πόλεως κατὰ πρόφασιν τοιαύτην. ὅτε Φαλαικὸς ἐτυράννευε τῆς πόλεως, οὐδενὸς αὐτὸν δυναμένου κατὰ δέος ἀνελεῖν. αὐτὴ κυνηγετοῦντι ᾧ Φαλαίκῳ προφῆναι σκύμνον λέοντος· ἀναλαβόντος δὲ εἰς τὰς χεῖρας, ἐκδραμεῖν ἐκ τῆς ὕλης τὴν μητέρα, καὶ προσπεσοῦσαν ἀναῤῥῆξαι τὰ στέρνα τοῦ Φαλαίκου· τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας ἐκφυγόντας τῆς δουλείαν, Ἄρτεμιν ἡγεμόνην ἱλάσασθαι. καὶ ποιησαμένους ἀγροτέρης εἴκασμα, πραστήσασθαι χαλκεῖον αὐτῷ θῆρα· ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἀπεδείκνυεν Ἀμβρακίαν τε, καὶ τὴν σύμπασαν Ἤπειρον οὖσαν ἑαυτοῦ· πολεμήσαντας γὰρ αὐτῷ κελτοὺς καὶ Χάονας καὶ Θεσπρότους καὶ σύμπαντας Ἠπειρώτας, ὑπ' αὐτοῦ κρατηθῆναι, ὅτε τὰς Γηρυόνου βοῦς συνελθόντες ἀφελέσθαι· χρόνῳ δ' ὕστερον λαὸν ἐποίκον ἐλθεῖν ἐκ κορίνθου, καὶ τοὺς πρόσθεν ἀναστήσαντας Ἀμβρακίαν συνοικίσαι· Κορίνθιοι δὲ πάντες εἰσὶν ἀφ' Ἡρακλέους· ἃ διακούσας ὁ Κραγαλεὺς, ἔγνω τὴν πόλιν Ἡρακλέους εἶναι· Ἀπόλλων δὲ κατ' ὀργὴν ἁψάμενος αὐτοῦ τῇ χειρί, πέτρον ἐποίησεν, ἵνα περ εἱστήκει· Ἀμβρακιῶται δὲ Ἀπόλλωνι μὲν σωτῆρι θύουσι, τὴν δὲ πόλιν Ἡρακλέους καὶ τοῦ ἐκείνου παίδων νενομίκασι· Κραγαλεῖ

Περὶ Φαλαίκου.

λεῖ ὑμᾶς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἡρακλέους σύνδρομα θύσ- εχθρα
σιν ἄχρι νῦν. Ἀνθέος τοῦ Νομίονος ἐγένετο ε. Αἰγυπτός.
παῖς Αἰγυπτος· ὃν ἀφ' ὑπερτέρου τῶν ἑξακοσιοστῶν Θεσ-
σαλίας· ἢ αὐτὸν ἐφίλησαν θεοὶ ὁσιότητος ἕνε-
κα, ὦ ἄνθρωποι, ὅτι λῷον μεγαλόφρων καὶ δί-
καιος· οὗτος ἰδὼν Τιμανόρην ἠράσθη· μαθὼν
δ' ὅτι ἀνδρὸς λῷον χήρα, πείσας χρήμασιν, ἐμί-
γνυτο φοιτῶν εἰς τὰ ἐκείνης οἰκεῖα· πρὸς δὲ τοῦ-
το Νεόφρων ὁ παῖς τῆς Τιμανόρης, χαλεπῶς
εἶχε· τῷ Αἰγυπτῳ δ' λῷον ἡλικιώτης· κἀκείνῳ δό-
λον ἐξέλυε, δύσ τολεῖσα δῶρα, καὶ ἀναπείσας
Βουλίδα τὴν Αἰγυπτου μητέρα, καὶ ἀγαγὼν εἰς
τὰ οἰκεῖα συνάζεται σὺν αὐτῇ· πρωμαθὼν δ' τὴν
ὥραν, λῷον ἐώθει πρὸς Τιμανόρην ὁ Αἰγυπτος φοι-
τᾶν· τὴν μὲν αὐτοῦ μητέρα, καθ' λῷον πάνυ φρά-
σιν ἐκ τῆς οἰκίας μετέστησεν· αὐτὸς δ' ἐκείνης τὴν
Αἰγυπτου μητέρα πρήγαγεν εἰς τὸ οἶκον, ὡς ἐπα-
νήξων πρὸς αὐτὴν, ἢ ἀμφοτέρους ἔζηπάτησαν·
Αἰγυπτος δ' οὐδὲν ὑπολεξάμενος ὧν εἰς αὐτὸν
ἐμηχανᾶτο Νεόφρων, μίγνυται τῇ μητρὶ, δο-
κῶν εἶναι Τιμανόρην· καὶ ἐπεὶ αὐτὸν ὕπνος
ἔλαβεν, ἡ Βουλὶς ἔγνω τὸν παῖδα τὸν ἑαυτῆς, ὦ
ἀναλαβοῦσα ξίφος, ἐβούλευεν ἐκείνου μὲν τὰς
ὄψεις ἀφελέσθαι, ἑαυτῇ δὲ κτεῖναι· βουλῇ
δ' Ἀπόλλωνος ἀνίκοι τὸν Αἰγυπτον ὁ ὕπνος· ὁ
δὲ γνοὺς οἷος ὄργον ἐμηχανήσατο Νεόφρων

ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβλέψας, ἤυξα-
το ζηλῶ ἑαυτῷ πάντα ἀφανισθῆναι. Ζεὺς δὲ με-
τέβαλεν εἰς ὄρνιθας. καὶ ἐγένοντο Αἰγυπιὸς μὲν
i. vultures καὶ Νεόφρων, αἰγυποὶ ὁμώνυμοι. Χρόαν δὲ μὲν
μέγεθος, οὐχ ὅμοιοι, ἀλλὰ ἐλαττόων ὄρνις αἰγυ-
πιὸς ἐγένετο Νεόφρων· ἡ δὲ Βουλὶς ἐγένετο πῶ-
merga ὑγξ, καὶ αὐτὴ τροφὼ ἔδωκεν ὁ Ζεὺς, μηδὲν ἐπι-
ζῆς φυόμενον, ἀλλὰ ἑαθίφν ὀφθαλμοὺς ἰχθύος
ἢ ὄρνιθος, ἢ ὄφεως, ὅπ ἔμελλεν Αἰγυποῦ τ' παι-
δὸς ἀφελέαθαι τὰς ὄψις· Τιμαύσρῳ δὲ ἐποίησεν
αἰγιθαλὸν, καὶ ἐφάνησαν ἰῶδι ταυτὸν οὐδὲ-
ὥσθ' οἱ ὄρνιθες ἕθι. ὥσθ. τοῦτο

5'. Περίφας Περίφαντα ἐγένετο αὐτῇ Ἀθηνᾷ αὐτόχθων, πό-
θεν ἢ φανῆναι Κέκροπα τὸν γῆς· οὗτος ἐβασί-
λευσε τῶν ἀρχαίων ἀνθρώπων, καὶ ἐγένετο δί-
καιος καὶ πλούσιος καὶ ὅσιος, καὶ ἱερὰ πολλὰ
ἔθυσε ἐποίησεν Ἀπόλλωνι, δίκας τε πολλὰς ἐδί-
κασε, καὶ αὐτὸν ἐμέμφατ' ἄνθρωπος οὐδείς,
ἀλλὰ ἐκόντων ἤρχε πάντων, καὶ πρὸς ὑπερ-
βολὴν αὐτὸς τῶν ὁρκίων, μετέβαλεν οἱ ἄνθρωποι
τὰς τιμὰς τοῦ Διός, καὶ ἔγνωσαν αὐτὰς εἶναι
Περίφαντος, καὶ ἱερὰ καὶ ναοὺς ἐποίησαν αὐ-
τῷ, καὶ Δία Σωτῆρα προσηγόρευσαν καὶ ἐπώ-
νιον καὶ μειλίχιον· Ζεὺς δὲ νεμεσήσας, ἐβούλετο μὴ
σύμπασαν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν κοράνῳ συμφλέ-
ξαι· δεηθέντος δ' Ἀπόλλωνος μὴ αὐτὸν ἀχρεῖ-
σθαι

σθαι πανώλεθρον, ἐπείπερ ἴσος αὐτὸν ἐτίμα, οὗτος μὲν Ἀπόλλωνι δίδωσι· Ζεὺς δ' ἐλθὼν εἰς τὰ οἰκία τοῦ Περίφαντος, καὶ καταλαβὼν ὁμιλοῦντα τῇ γυναικὶ, πίεσας ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν, ἐποίησεν ὄρνιθα αἰετόν· τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ, δεηθεῖσαν καὶ αὐτὴν ὄρνιθα ποιῆσαι σύννομον τοῦ Περίφαντι, ἐποίησε φήνην· καὶ τοῦ μὲν Περίφαντι δωρεῖται τιμὰς ἀντὶ τῆς ἐν ἀνθρώποις ὁσιότητος· ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἐν πᾶσι τοῖς ὄρνισι βασιλέα, καὶ διδοῖ φυλάσσειν τὸ ἱερὸν σκῆπτρον, καὶ προσιέναι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ θρόνον· τῇ γυναικὶ δὲ τοῦ Περίφαντος ἣν ἐποίησε φήνην, διδοῖ πρὸς ἅπασαν πρᾶξιν ἀνθρώποις αἰσίαν ἐπιφαίνεσθαι.

i. fulicae. Xyl.

Xyl. σκῆπτον

Ἀυτονόου τοῦ Μελανέως καὶ Ἱπποδαμείας ἐγένοντο υἱοὶ μὲν Ἐρωδιὸς καὶ Ἄνθος· Σχοινεὺς, Ἄκανθος· θυγάτηρ δὲ Ἀκανθὶς, ἣ κάλλιστον εἶδος ἔδωκαν οἱ θεοί· τοῦ δὲ Ἀυτονόῳ τούτῳ ἐγένοντο ἵππων ἀγέλαι πλεῖσται, καὶ ἔνεμον αὐτὰς Ἱπποδάμεια τούτου γυνὴ, καὶ οἱ παῖδες αὐτῆν. ἐπεὶ δὲ Ἀυτονόῳ γῆν ἔχοντι πλείστην, οὐδεὶς καρπὸς ἐφαίνετο, κατ' ὀλιγωρίαν ἔργον, ἀλλ' ἔφερεν αὐτῷ σχοίνους ὁ χῶρος καὶ ἀκάνθας, ἀπ' αὐτῆν ὠνόμασε τοὺς παῖδας, Ἄκανθον καὶ Σχοινέα, καὶ Ἀκανθίδα. καὶ τὸν πρεσβύτατον Ἐρωδιὸν, ἐπεὶ αὐτὸν ἠρώησεν ὁ χῶρος· οὗτος ὁ Ἐρωδι-

ζ'. Ἄνθος.

Ἱστορεῖ βοῖος ὀρνιθογονίας ά

destituit

διὸς πολέσον ἐφίλησε τὰς ἀγέλας τῶν ἵππων καὶ ἔτρεφον αὐτὰς ἐν τῷ λιμῶνι· ἐπεὶ δ' Ἄνθος τοῦ Ἀυτονόου παῖς ἐλθὼν τὰς ἵππους ἐκ τοῦ λιμῶνος, αὖται ἐρχόμεναι τροφῆς, ἐξεθύμηναν, καὶ τὸν Ἄνθον ἰδοῦσαι καταβίβρωσκουσι πολέσας ἰδιοσώματον ἀμοῦσαι τοῦ θεοῦ· ὁ μὲν δὴ πατὴρ τοῦ ἄνθους ἐπιπλαγεὶς, ὤκνησεν ἀπελαύνειν τὰς ἵππους, καὶ ὁ θεράπων τοῦ παιδὸς· ἡ δὲ μήτηρ διεμάχετο πρὸς τὰς ἵππους, ἀλλὰ δοθὲν τῷ σώματι ἀθένησαν ὀδὲν ἐδυνήθη πρὸς τὸν ὄλεθρον ἐπαμῦναι· Καὶ ἐκεῖνοι μὲν οὕτω τεθνεῶτα τὸν Ἄνθον ἔκλαιον· Ζεὺς δὲ ἡ Ἀφρόδιτη οἰκτείραντες πάντας αὐτοὺς ἐποίησαν ὄρνιθας· Ἀυτόνοον μὲν εἰς τὸν ὄκνον, ὅτι αὐτοῦ ὁ πατὴρ ὤκνησεν ἀπελάσαι τὰς ἵππους· τὴν δὲ μητέρα Κορυδόν, ὅτι ἐκθρύπτετο πρὸς τὰς ἵππους, μαχομένη τοῦ παιδός· αὐτὸν δὲ τὸν Ἄνθον, καὶ τὸν Ἐρωδιὸν, Σχοινέα, καὶ Ἀκανθον καὶ Ἀκανθυλίδα γενομένους ὄρνιθας, ἐφ' αὐτῷ ἐποίησαν ὀνόματι καλεῖσθαι, καθὰ καὶ πρὶν ἢ μεταβαλεῖν αὐτοὺς ὠνομάζοντο· διὸ δὴ θεράποντα τὸν ὀπισθὸν τοῦ Ἄνθου καὶ ταῦτα ἐφ' ἀδελφῷ τοῦ παιδὸς ἐποίησαν Ἐρωδιὸν, ἀλλ' οὐχ ὅμοιον· ἥσσων γάρ ἐστιν ἱκανῶς τοῦ πέλου· καὶ οὐ γίνεται σώφρων οὗτος ὁ Ἐρωδιὸς ἄνθρωπος, καθάπερ οὐδ' ὁ ἄνθος ἐφ' ἑαυτῷ, ὅτι μέγιστα κακὰ ἔπαθον

f. ἵππῳ. Hyl.

ὁ Ἄν-

ὁ Ἄνθος ὑπὸ τῶν ἵππων· καὶ ἔπινωθ ὅταν ἀκόσῃ φωνοῦντος ἵππου, φύγᾳ μιμούμενος ἅμα τῷ φωνεῖν.

meridiē

i. In imo Παρὰ τὰ σφυρὰ τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς νότον, ἡ. Λαμία, ἣ ὄρος ὄζειν, ὃ καλεῖται Κιρφὶς, πρὸ τῶν Κείρων, Σύβαεις.
καὶ ὑπ' αὐτῷ ὄζειν ἔπινω πόλαιον ὑπερμέγεθος, ἐν ᾧ θεῖον ὤκει μέγα καὶ ὑπερφυές, καὶ αὐτὸ Λαμίαν, οἱ δὲ Σύβαριν ὠνόμαζον· τοῦτο καθ' ἡμέραν ἐκάστω τὸ θεῖον ἰδιοφυῶς ἀνήρπαζεν ἐκ τῶν ἀγρῶν τὰ θρέμματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους· ἤδη δὲ τῶν Δελφῶν βαλλομένων ὑπὲρ ἀνασάσεως καὶ χρησμοῦ ζητούντων εἰς ἰῶπινα πρέσβεις χώραν· ὁ θεὸς ἀπόλυσιν ἐσήμανε τῆς συμφορᾶς, εἰ μὴ ὄντος ἐθέλοιεν ἐκθεῖναι πρὸ τοῦ πόλεως ὃ ἄκρον τῶν πολιτῶν· καὶ κεῖνοι καθάπερ ὁ θεὸς εἶπεν ἐποίουν. Κληρωθέντων δ', ἔλαχεν Ἀλκυονεὺς ὁ Διόμου τῆς Μεγανείρης παῖς, μονογενὴς ὢν τοῦ πατρὸς, καλὸς τῇ ὄψει, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος· καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς τὸν Ἀλκυονέα στέφαντες, ἀπήγαγον εἰς τὸ τῆς Συβαρίδος πόλαιον· Εὐρύβατος δὲ κακοδαίμονα ἐκ τῆς Κουρήτιδος ἀπὸν ὁ Εὐφήμου παῖς, νέος μὲν ἔχων ἄξιος τὸ ποταμοῦ, νέος δ' ὢν καὶ γενναῖος, οὐ τυχὼν ἀγαθοῦ τοῦ παιδὸς, πολυγεὶς ὄντως, ἐπυθόμενος καθ' ἰῶπινα πόφασιν ὄντων, δόλον ἐποιήσατο μὴ ἐκ ἀμοῦσαι πρὸς

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐτεροίως μένων δ'.

δύναμιν

δυώαμιν, ἀλλὰ πολιῢδεῖν οἰκτρῶς αἰκιζεθώτα τὴν παῖδα· πολιωσάσας οἷῶ ἀχὴ τῦ Ἀλκυονέως τὰ σέμματα, καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὴν θέμνος, ἐκέλθυσι ἀπάγξασ ἑαυτὸν αὐτὴ τῦ παιδὸς. ἐπεὶ δὲ αὐτὸν οἱ ἱερεῖς ἀπήγαγον, ἐσφραμῶν καὶ τῇ Σύβαρι ἐκ τῆς κείτης σωαρπάσασ, πλώσασα εἰς ἐμφανὲς, καὶ κῖ τὴν πετρῶν ἐρρίψασ· ἡ ὑ κατα φερομένη, προσέκρουσε τὴν κεφαλὴν πρὰ τὰ σφυρὰ τῆς κείσης· καὶ αὐτὴ μὲν ἐκ τῦ πρώματος ἀφανὴς ἐγένετο· ἐκ δὲ τῆς πέτρας ἐκείνης ἀνεφάνη πηγὴ, καὶ αὐτῇ οἱ ὑδροχόοι καλῦσι Σύβαρι· ἐκ ὑ ταύτης καὶ Λοκροὶ τὸν λιν ἐν Ἰταλίᾳ Σύβαρι ἐκτίσαν.

Ζεὺς Μνημοσύνη μιγεὶς ἐν Πιερίᾳ Μῦσας ἐγέννησεν. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον ἔτον ἐξασίλευσε Πιέρος αὐτόχθων, Ἡμαθίας. ἀφ αὐτῦ θυγατέρες ἐγένοντο ἐννέα, ἡ χορὸν ἀνάπτιον ἔστησαν αὐτὰς μῦσας, καὶ ἀγῶνα ἐγένετο μουσικῆς πρὸς Ἕλικῶνι· ὅτε μὲν οὖν αἱ θυγατέρες ἀφῦσι τῦ Πιέρος, ἐπήλυσε πάντα, καὶ οὐδὲν ὑπῆκουεν πρὸς τὴν χρείαν. ὑπὸ δὲ μουσῶν ἴσατο ὁ οὐρανὸς, ὁ ἀήρ, ἡ θάλασσα ἡ τὰ ποταμοὶ, ὁ δ' Ἑλικῶν ἤυξετο καὶ λόμενος ὑφ' ἡδονῆς εἰς τὸν οὐρανὸν, ἄχρις αὐτὸν βαλὴ Ποσειδῶνος ἔπαυσεν ὁ Πήγασος, τῇ ὁπλῇ τὸν κορυφὸν πατάξας· ἐπεὶ δὲ νεῖκος ἤραντο θεὰν ταὶ θεαῖς, μετέβαλον αὐτὰς αἱ μοῦσαι, ἡ ἐποίησαν

θ'. Ἡμαθίδες.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιμένων δ'.

σαν ὄρνιθας ἐννέα· καὶ ἔτι νῦν ὀνομαζόντι παρ' ἀν-
θρώποις, κολυμβὰς, ἰΰγξ, κεγχρίς, κίσσα, χλω-
ρίς, ἀκαλανθὶς, νήσσα, πιπώ, δρακοντίς.

Μινύου τοῦ Ὀρχομενοῦ ἐγένοντο θυγατέρες, ι. Μινυάδες.
Λευκίππη, Ἀρσίππη, Ἀλκαθόη· καὶ ἀπέβησαν
ἐκτόπως φιλεριοί· πλεῖστα δὲ καὶ τὰς ἄλλας
γυναῖκας ἐμέμψαντο, ὅτι ἐκλιποῦσαι τὴν πό- Ιστορεῖ Νίκαν-
λιν, ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐβακχεύον· ἄχρι Διόνυσος εἰκα- δρος ἑτεροπ-
σθεὶς κόρῃ παρῄνεσεν αὐταῖς μὴ ἐκλείπειν τελε- μένων δ'.
τὰς ἡ μυστήρια τοῦ θεοῦ. αἱ δὲ οὐ προσεῖχον· πρὸς ἡ Κόριννα.
δὴ ταῦτα χαλεπῄνας ὁ Διόνυσος, ἀντὶ κόρης ἐγέ-
νετο ταῦρος, καὶ λεών, καὶ πάρδαλις, καὶ ἐκ τῶν
κελεόντων ἐῤῥύη νέκταρ αὐτῷ καὶ γάλα· πρὸς δὲ ὁ ἐπινετι.
τὰ σημεῖα τὰς κόρας ἔλαβε δεῖμα. καὶ μετ' οὐ
πολὺ κλήρους εἰς ἄγγος αἱ τρεῖς ἐμβαλοῦσαι ἀνέ-
πηλαν· ἐπεὶ δ' ὁ κλῆρος ἐξέπεσε Λευκίππης,
εὔξατο θῦμα τῷ θεῷ δώσειν. καὶ Ἱππασον τὴν
ἑαυτῆς παῖδα διέσπασε σὺν ταῖς ἀδελφαῖς·
καταλιποῦσαι δὲ τὰ οἰκεῖα τοῦ πατρὸς, ἐβακ-
χεύον ἐν τοῖς ὄρεσιν, καὶ ἐνέμοντο κισσὸν, καὶ σμί-
λακα, καὶ δάφνην, ἄχρις αὐτὰς Ἑρμῆς ἁψά-
μενος τῇ ῥαβδῷ, μετέβαλεν εἰς ὄρνιθας· καὶ αὐ-
τῶν μὲν ἡ μὲν ἐγένετο νυκτερὶς, ἡ δὲ γλαῦξ, ἡ δὲ
βύζα· ἔφυγον δὲ αἱ τρεῖς τὴν αὐτὴν τοῦ ἡλίου.

Πανδάρεως ᾤκει τῆς γῆς τῆς Ἐφεσίας, ἵν' ἐστὶ Ἀηδών. ιά
νῦν ὁ πρηὼν παρὰ τὴν πόλιν, ᾧ διδοῖ Δημήτηρ

δῶρον

δῶρον μηδέ ποτε βαρυνθῆναι τὴν γαστέρα ὑπὸ σιτίων, ὁπόσον ἂν πλῆθος εἰσενέγκητο· ἐγένετο δὲ Πανδάρεῳ θυγάτηρ Ἀηδὼν· ταύτην Πολύτεχνος ὁ τέκτως ἔγημεν, ὃς ᾤκει ἐν Κολοφῶνι τῆς Λυδίας, καὶ πλεῖστος χρόνον ἐτέρποντο συνοικοῦντες ἀλλήλοις· ἐγένετο δ' αὐτοῖς παῖς μονογενὴς Ιτυς· ἄχρι μὲν οὖν θεοὺς ἐτίμων, εὐδαίμονες ἦσαν· ἐπεὶ δὲ λόγον ἀχρεῖον ἀπέῤῥιψαν, ὅτι πλέον ἀλλήλους ἥρας καὶ Διὸς φιλοῦσιν, καὶ ἥρα μεμψαμένη τὸν λόγος, Ἔρις αὐτοῖς ἔπεμψεν, ἡ δὲ νεῖκος ἐνέβαλεν εἰς τὰ ἔργα· καὶ Πολυτέχνῳ μὲν ὀλίγος ἦν ἔτι δίφρος ἁρμάτιον ἐκποιῆσαι, Ἀηδόνι δὲ τὸν ἱστὸς ἐξυφῆναι, καὶ συντίθενται εἰς ἀλλήλους, ὅπως ἂν τάχιον ἀνυσθῇ τὸ ἔργος, τούτῳ θεράπαινα παρὰ τοῦ ἑτέρου γένηται· ⊙ ἐπειδὴ θᾶσσον ἡ Ἀηδὼν τὸν ἱστὸν ἐξύφαινε, (Ἥρα γὰρ αὐτῇ συνελάμβανεν) ὁ Πολύτεχνος ἀχθόμενος τῇ νίκῃ τῆς Ἀηδόνος, προσεποιήσατο πεμφθῆναι, ὅπως αὐτῇ Χελιδόνα τὴν ἀδελφὴν ἀναπαγάγῃ· καὶ ὁ Πανδάρεως οὐδὲν ὑπονοήσας πονηρὸν δίδωσιν ἀπάγειν. ὁ δὲ Πολύτεχνος παραλαβὼν τὴν κόρην ᾔσχυνεν ἐν τῇ λόχμῃ, καὶ ἄλλοις ἠμφίεσεν αὐτὴν ἐσθήμασι, κἄκ τῆς κεφαλῆς ἀπέκειρε τὴν κόμην, καὶ ἠπείλησε θάνατον, εἰ ἐξερεῖ ποτε ταῦ-

Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίᾳ.

τα

τα πρὸς τὴν Ἀηδόνα· καὶ ὁ μὲν ἐλθὼν εἰς τὰ οἰκία παραδίδωσι τῇ Ἀηδόνι κατὰ τὰ συγκείμενα, ὡς θεράπαιναν, τὴν ἀδελφήν· ἡ δὲ αὐτὴν διέφθειρε πρὸς τὰ ἔργα, μέχρις ἡ Χελιδονὶς ἔχουσα κάλπιν πλεῖστα παρὰ τὴν κρηνίδα κατωδύρετο, καὶ αὐτῆς ἐπηκροάσατο τὸν λόγον ἡ Ἀηδών· ἐπεὶ δὲ ἀλλήλας ἔγνωσαν καὶ ἠσπάσαντο, ἐπεβούλευον τῷ Πολυτέχνῳ συμφοράν· καὶ τὸν παῖδα κατακόψαται, τὰ κρέα ἐν λέβητι συνθεῖται, ταῦτα μὲν ἧψον· Ἀηδὼν δὲ φράσασα πρὸς ἑαυτῆς γείτονα, εἰπεῖν Πολυτέχνῳ δαίσασθαι τῶν κρεῶν. ἀφίκετο σὺν τῇ ἀδελφῇ πρὸς τὴν πατέρα Πανδαρέων, καὶ ἐδήλωσεν οἵα ἐχρήσατο συμφορᾷ· Πολύτεχνος δὲ μαθὼν ὅτι τοῦ παιδὸς ἐδαίσατο τὰ κρέα, μετεδίωξεν αὐτὰς ἄχρις πρὸς τὴν πατέρα, καὶ αὐτὸν οἱ θεραπόντες οἱ τοῦ Πανδάρεου συνέλαβον καὶ ἔδησαν ἀφύκτῳ δεσμῷ, ὅτι ἐνελωβᾶτο εἰς τὴν οἶκον τοῦ Πανδαρέου, καὶ τὴν σῶμα ἐναλείψαντες μέλιτι, κατέβαλον εἰς τὰ ποίμνια· καὶ Πολύτεχνον μὲν αἱ μῦαι προσίζουσαι, ἐλυμαίνοντο· Ἀηδὼν δὲ οἰκτείρασα πρὸς τὴν παλαιὰν φιλίαν, ἀπεῖργεν ἐκ τοῦ Πολυτέχνου τὰς ἐσόβησεν μύας· ἐπεὶ δὲ αὐτὸ κατεφωράσθησαν, οἱ γονεῖς τε καὶ ὁ ἀδελφὸς, μισήσαντες, ἐνεχείρησαν ἀποκτεῖναι. Ζεὺς δὲ πρὸ τοῦ μεῖζον κακὸν ἐμπεσεῖν τῷ οἴκῳ,

τὸν

τὸν Πανδάρεον οἰκτείρας, ἐποίησε πάντας ὄρνιθας· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἐξέπτησαν ἄχρι πρὸς τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ εἰς τὸν ἀέρα. Πανδάρεος μὲν οὖν ἐγένετο ἁλιαίετος· ἡ δὲ μήτηρ τῆς Ἀηδόνος, ἀλκυὸν· καὶ εὐθὺς ἐβούλοντο καταβαλεῖν ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν. ἀλλὰ Ζεὺς ἐκώλυσεν· οὗτοι τοῖς πλέουσιν οἱ ὄρνιθες αἴσιοι φαίνονται· Πολύτεχνος δὲ μεταβαλὼν ἐγένετο πελεκᾶν, ὅτι Ἥφαιστος αὐτῷ πελέκων ἔδωκεν τεκταίνοντι· καί ἐστιν ἀγαθὸς οὗτος ὁ ὄρνις φανεὶς τέκτονι· ὁ δὲ τῆς Ἀηδόνος ἀδελφὸς ἐγένετο ἔποψ αἴσιος καὶ πλέουσι καὶ ὑπὲρ γῆς φανείς· Σὺν ἁλιαιέτῳ δὲ ἢ ἀλκύονι μᾶλλον· Ἀηδὼν δὲ καὶ χελιδονὶς ἡ μὲν παρὰ ποταμοὺς καὶ λόχμας τὰ παῖδα τὸν Ἴτυν θρηνεῖ· Χελιδονὶς δ' ἐγένετο συνοικὸς ἀνθρώποις Ἀρτέμιδος βουλῇ, διότι κατ' ἀναγκὰς ἐκλιποῦσα τὴν παρθενίαν, πλεῖστα τὴν Ἄρτεμιν ἐπεβοήσατο.

Κύκνος. ιβ'. Ἀπόλλωνος καὶ θυρίης τῆς ἀμφινόμου παῖς ἐγένετο Κύκνος· οὗτος ἦν εὐσχήμων τὴν ὄψιν, τὸ δὲ ἦθος ἄχαρις καὶ ἄγροικος· πρὸς κυνηγέσια ἐκτόπως φιλότιμος· ᾤκει δ' ὑπὲρ τῶν ἀγρῶν τὰ μέτον Πλευρῶνος καὶ καλυδῶνος· ἐγένοντο δ' αὐτοῦ καὶ σφασταὶ πλεῖστοι διὰ τὸ κάλλος· ὁ δὲ Κύκνος καθ' ὑπεροψίαν προσίετο αὐτῶν οὐθένα, τάχιστα δὲ διαμισηθεὶς ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων σφαστῶν καταλείπεται· Φύλιος δὲ

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων γ'. καὶ Ἀρσὺς ὁ Λάκων ἐν ᾄσματι κύκνῳ.

μόνος

μόνος αὐτῷ συνέμενεν. ὁ δὲ καὶ τοῦτον οὐ μετρίως ἐξύβρισεν· ἐφάνη γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ μέγά τι χρῆμα λέοντος ἐν Αἰτωλοῖς, ὃς αὐτούς τε καὶ τὰ θρέμματα διελυμαίνετο. τοῦτον οὖν τῷ Φυλίῳ προσέταξεν ὁ Κύκνος ἄνευ σιδήρου κτεῖναι· κἀκεῖνος ὑπέσχετο καὶ ἀνεῖλε μηχανῇ τοιαυτῇ· εἰδὼς ἥντινα ὥραν ἔμελλεν ὁ λέων ὑπιφοιτήσειν, ἐνέπλησε τὴν γαστέρα πολλῶν σιτίων καὶ οἴνου· κἀπεὶ προσεπέλασεν ὁ θὴρ, ἐξήμεσεν ὁ Φύλιος τὰ σιτία· καὶ ὁ λέων ὑπὸ λιμοῦ τροφῇ ταύτῃ χρησάμενος, ἐχαρακώθη ὑπὸ τοῦ οἴνου· ὁ δὲ Φύλιος περιβαλὼν τὸν βραχίονα τῇ ἐσθῆτι ᾗ ἐφόρει, ἔφραξε τὸ στόμα τοῦ λέοντος· ἀνελὼν δὲ αὐτὸν καὶ ἀναθέμενος ὑπὲ τὸν ὦμον, ἀπήνεγκε πρὸς τὸν κύκνον· καὶ διεβοήθη παρὰ πολλοῖς τῷ κατορθώματι τούτῳ· ὁ δὲ Κύκνος ἕτερον ἆθλον ἐπέταττεν ἀτοπώτερον· ἐγένοντο γὰρ ἐν τῇ γῇ ταύτῃ γῦπες, ὑπερφύες τι καὶ μέγα χρῆμα, καὶ πολλοὺς ἀπεκτίννυον ἀνθρώπους· τούτους ἐκέλευε συλλαβεῖν ζῶντας, καὶ ἀπενεγκεῖν ἔξω πάσῃ μηχανῇ· ἀπροῦντι δὲ τῷ Φυλίῳ πρὸς τὸ ἐπίταγμα, κατὰ θεὸν ἀετὸς ἥρπα γὰρ λαγῳὸν ἡμιθνῆτα κατέβαλε πρὶν ἀπενεγκεῖν εἰς τὰ οἰκεῖα· ὁ δὲ Φύλιος ἀναῤῥήξας τὸν λαγῳὸν καὶ τοῦ αἵματος ἑαυτὸν ἀναπλήσας ὑπὲ τῆς γῆς ἔκειτο· οἱ

ἐκαρώθη. Xyl.

μὴν οὖν ὄρνιθες ὡς τὸν νεκρὸν ὥρμησαν· ὁ δὲ φύλλιος πέσας τὴν σφυρὸν δύο, μὴ καταχὼν ἀπήνεγκεν πρὸς τὸν Κύκνον· ὁ δὲ αὐτῷ τεῖχον ἐπὶ χαλεπώτερον ἆθλον ἐπέταξεν· ἐκέλευε γὰρ ἀπαγαγεῖν ταῦρον ἐκ τῆς ἀγέλης ταῖς χρυσαῖς λαβούσας μέχρι πρὸς τὸν βωμὸν τὸν τοῦ Διός· ὁ δὲ Φύλλιος ἀμηχανῶν, ὅ τι χρήσεται πρὸς τὸ ἐπίταγμα, δύσας συλλαβέσθαι αὐτῷ τὸν Ἡρακλέα· μὴ πρὸς τὴν θυχλὼ ταύτῃ ἐφάνησαν δύο ταῦροι τοῦ μίαν διεργάσασθαι βοῦν, μὴ τοῖς κέρασι τύπτουσθαι ἀλλήλους, καὶ τεθαλθεν εἰς τὴν γῆν· ὁ δὲ Φύλλιος ἐπειδὴ παρεῖδησαν θάτερον ταῦρον ἀναλάμβανε ἐκ τοῦ σκέλους, ἀπήγαγεν ἄχρι πρὸς τὸν βωμὸν· βουλήσει δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἀμελῆσαι τὴν ἰδιοπαγμάτων τοῦ παιδὸς· τῷ δὲ Κύκνῳ παρέσχε δῆνον ἀπομαθεῖν παρὰ τὴν δόξαν· ἀθυμήσας δὲ καταβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν Κωνώπιον λεγομένην λίμνην, καὶ ἠφανίσθη· πρὸς δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ Θυρίη ἡ μήτηρ καταβαλεν ἑαυτὴν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ λίμνην· καὶ ἐγένοντο βυλὴ Ἀπόλλωνος ὄρνιθες ἀμφότεροι ἐν λίμνῃ· ἀφανισθέντων δὲ καὶ ἡ λίμνη μετωνομάσθη, καὶ ἐγένετο κυκνεία, καὶ πολλοὶ ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ αὐτοῦ θανάτου φαίνονται κύκνοι· πολισίον δὲ κεῖται καὶ τὸ τοῦ Φυλίου σῆμα.

Ἀπαλίς. ιγ'.

Ἰσχυὸς, ὃν Διὸς καὶ νύμφης ὀθρηίδος ἐγένετο παῖς Μελιτεὺς·

Ἰσχυὸς, ὃν Νίκανδρος ἱστορεῖ μίνυαν β'.

τοῦς· τοῦτον ἡ μήτηρ ἐξέθηκεν εἰς τὴν ὕλην κ᾽ δὲ Ἥρας, ὅτι αὐτῇ Ζεὺς ἐμίχθη· ὁ δὲ παῖς Διὸς βουλῇ ἀνεφανίσθη, ἀλλ᾽ ἤνεγκε τρεφόμενος ὑπὸ μελισσῶν· ἀνέτυχε δὲ αὐτῷ ποιμαίνων πρόβατα, Φλύγρος ὁ Ἀπόλλωνος καὶ ὀθρηΐδος νύμφης, ἥτις ἔτεκε Μελιτέα τὴν ἐν τῇ ὕλῃ παῖδα· θαυμάσας δὲ πρὸς τὸ ἄγκυρον τοῦ σώματος καὶ ἔτι τολεῖον πρὸς τὰς μελίσσας, ἀνείλετο καὶ ἀπήνεγκεν εἰς τὰ οἰκία, καὶ ἔτρεφεν ἐν τῷ Μαιδῇ, ἔθηκε δὲ αὐτῷ Μελιτέα ὄνομα, διότι ὑπὸ μελισσῶν ἐτράφη· ὑπῆλθεν αὐτὸν καὶ ὁ χρησμός, ἐν ᾧ ποτε θεὸς εἶπε σώζειν ὁμόγνιον ὄντα τὸν ὑπὸ τῶν μελισσῶν τρεφόμενον. Ὁ δὲ παῖς ἐπεὶ τάχιστα ἠνδρώθη, ἀνὴρ ἐγένετο γενναῖος, καὶ τολεῖστον ἦρξε πολιοίκου· καὶ τόλιν ἔκτισεν ἐν τῇ Φθίᾳ προσαμορβύσας μελίττῃ· ἐν ταύτῃ τῇ μελίττῃ τύραννος ἐγένετο βίαιος καὶ ὑβριστής· ὃν οἱ μὲν ἰδιῶται ἀδ᾽ ὀνομάζουσι, ὑπὸ δὲ τῶν ξένων τάφος ἐκαλεῖτο. ὅτος εἴπερ δικαιοσύνη τῇ θείῃ καὶ μᾶλλον τῇ ἐγχωρίῳ, ἀπῆγεν αὐτῷ ἐμίγνυτο πρὸ γάμου καὶ κατὰ βίαν. τότε δ᾽ οὕτω ἔρκτο πρὸς τὸν Ἥραπας ἀπάγειν Ἀσωπαλίδα τὴν θυγατέρα τὴν Ἀργαίου τοῦ δικαιοσύνου· ἡ δὲ παῖς ὡς ἔκπυστος ὁ λόγος ἐγένετο, πολὺν ἀφικέσθαι τὸν ἀπάξοντας ἀνήρτησεν ἑαυτήν· τὸν δὲ πράξεως ὅπως διαφθείσης ἀδελφὸς ὁ τοῦ Ἀσωπαλίδος Ἀσυγίτης ὤμοσεν,

ὅτι πρότερον τίσεται τὸν τύραννον, ἢ τὸ σῶμα καθαιρήσει τὸ τῆς ἀδελφῆς· ἐνδὺς δὲ τάχιστα τῇ στολῇ τῆς Ἀσπαλίδος, καὶ κρύψας παρὰ τῇ εὐώνυμον πλευρὰν τὸ ξίφος, ἔλαθε πρὸς τὴν ὄψιν ἀντίπαις ὤν· παρελθὼν δὲ εἰς τὰ οἰκία, γυμνὸν ὄντα καὶ ἀφύλακτον τὸν τύραννον, κτείνει· οἱ δὲ μελιτεῖς τὸν μὲν Ἀστυγίτην ἐστεφάνουν, καὶ μετὰ παιαίνων προέπεμπον· τὸ δὲ σῶμα τοῦ τυράννου κατεπόντωσαν, εἰς ποταμὸν ἐμβαλόντες, ὃν ἔτι νῦν ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τάρταρον καλοῦσι· τὸ δὲ σῶμα τὸ τῆς Ἀσπαλίδος ἐξερευνῶντες πάντα τρόπον ὅπως κηδεύσωσιν ἀνθισήμως, οὐκ ἠδυνήθησαν εὑρεῖν· ἀλλὰ τοῦτο μὴ ἠφανίσθη κατὰ θεόν· ἀντὶ δὲ τοῦ σώματος ἐφάνη ξόανον παρὰ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἑστηκός· ὀνομάζεται δὲ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις τοῦτο τὸ ξόανον ἀσπαλὶς ἀμειλήτη ἑκαέργη, ᾧ καθ' ἕκαστον ἔτος αἱ παρθένοι χίμαρον ἄθορον ἐκρήμνων, ὅτι καὶ ἡ Ἀσπαλὶς παρθένος οὖσα, ἑαυτὴν ἀπηγχόνισεν·

Μούνικος. ιδ'. Μούνιχος ὁ Δρύαντος ἐβασίλευσε Μολοσσῶν, καὶ ἐγένετο μάντις ἀγαθὸς, καὶ ἀνὴρ δίκαιος· ἔσχεν δὲ παῖδας ἐκ Ληλάντης· Ἄλκανδρον ἀμείνονα μάντιν ἑαυτοῦ καὶ Μεγαλύτορα, καὶ Φίλαιον· καὶ θυγατέρα Ὑπερίππην· τούτους γενομένους πάντας ἀγαθοὺς καὶ δικαίους ἐφίλησαν οἱ θεοί. Ἐπεὶ δὲ αὐτοὺς τῶν ἀγρῶν νυκτὸς ἐπελ-

ἐπελθόντες λῃσαὶ συνελαμβανον· οἱ δ' ἐκ τῶν πύργων ἔβαλλον· ὃ γὰρ ἦεν αὐτοῖς ἰσόμαχοι, πῦρ ὀνέβαλλον οἱ κλῶπες εἰς τὰ οἰκία. Ζεὺς δ' ὃ πολιεῦδεν αὐτὸς ὁσιότητος ἕνεκα, τελευτήσαντας οἰκτίσῳ θανάτῳ· μετέβαλε δὲ πάντας εἰς ὄρνιθας. καὶ ὑπολίπτη μὲν ἐπεὶ φυγοῦσα τὸ πῦρ εἰς ὕδωρ κατέδυ, γέγονεν αἴθυια, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τοῦ πυρὸς ἀνέπτησαν· Μύνιχος μὲν τειόρχης γενόμενος· Ἄλκανδρος δὲ ὀρχίλος· Μεγαλήτωρ δ' καὶ Φιλαῖος, ὅτι τὸ πῦρ φύγοντες διὰ τοῦ τοίχου πρὸ τῶν γλῶν ἔδυσαν, ἐγένοντο μικροὶ δύο ὄρνιθες. καί ἐστιν ὁ μὲν αὐτῶν ἰχνεύμων· Φιλαῖος δ' ὀνομάζεται, κύων· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν ἐγένετο κνιπολόγος πίπω· πρὸς ταύτην ἀεθλῶ πόλεμός ἐστι καὶ ἔρις δι' ὧ· κατάγνυσι γὰρ αὐτῶν τὰ ᾠά, κόπτουσα τὴν ὁρῶν διὰ τοῦ κνίπας· καί εἰσιν οἱ μὲν ἄλλοι σώμασι μὲν ὕλῃ καὶ πρὸς κυνηγέσιον· αἴθυια δὲ ἐγένετο πρὸς λίμνας τε καὶ θαλάσσῃ.

Εὐμήλου τοῦ Μέροπος ἐγένοντο παῖδες ὑπερύφανοι καὶ ὑβρισταὶ· Βύσσα καὶ Μόροψις καὶ Ἄγρων· καὶ ᾤκουν Κρήτῃ Μόροψα νῆσον· ἣ δὴ πολῖται αὐτοῖς ἐξέφερε καρπούς, ὅτι μόνων θεῶν ἐπίμονοι, καὶ ἀθεμελῶς αὐτῶν ἠρχάζοντο· ἔβοι ἀνθρώπων οὐδενὶ συνήλθον, οὔτε εἰς ἄστυ καπόντες, οὔτε πρὸς ἁλωπίνας καὶ θεῶν Μεροπίς. ιέ.

ἑορτὰς. Ἀλλ' ἐ μὴ Ἀθηνᾶ τις ἱερὰ ποιῶν ἐκώλεσεν τὰς κόρας· ἀπέλεγεν ὁ ἀδελφὸς τῇ κλήσιν· ὃ δ' ἀγαπᾶν ἔφη γλαυκῶπιν θεόν, ὅτι ταῖς αὐταῖς κόραις ὀφθαλμὸς αὐτῇ μέλας· ἐχθαίρειν δ' πᾶσαν γλαῦκα τὸν ὄρνιν. εἰ δὲ καλῷεν παρὰ τὴν Ἄρτεμιν, νυκτίφοιτον ἔλεγε μισεῖν θεόν· εἰ δὲ πρὸς Ἑρμῆν σπουδάς, κλέπτην ἔλεγεν ὁ τιμᾶν θεόν· ☾ οἱ μὴ πολῳστάκις ἐκερτόμουν. Ἑρμῆς δὲ ☾ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρτεμις χολούμενοι νυκτὸς ἐπέστησαν αὐτῇ ζῆς οἴκοις· Ἀθηνᾶ μὴ ἡ Ἄρτεμις ἐοικυῖαι κόραις· Ἑρμῆς δὲ ποιμένος ἔχων πολιὸν ἡ τὸ βύμηλον ἡ τὸ ἄγρωνα πόσα γοργοβύσας παρεκάλφ παραπυχεῖν εἰς σκότα· δισδόναι γὰρ ἱερὰ μετὰ τῶν ἄλλων ποιμένων Ἑρμῆ. Βύασαν ὃ ἡ Μεροπίδα πρὸς τὰς ὁμήλικας ἔπειθον ἐμπέμπειν εἰς δ' τὸ Ἀθηνᾶς ἡ Ἀρτέμιδος ἄλσος, ☾ ταῦτα μὴ εἶπεν Ἑρμῆς. Μεροπὶς δ' ὡς ἤκουσεν ἐξύβρισε πρὸς τὸ ὄνομα τὸ Ἀθηνᾶς· ἡ δὲ αὐτὴν ἐποίησεν ὀρνίθιον γλαῦκα· Βύασα δὲ τῷ αὐτῷ ὀνόματι λέγεται, καί ὅτι λευκοθέας ὄρνις. Ἄγρων δ' ὡς ἐπύθετο ἁρπάσας ὀβελὸν ἐξέδραμεν· Ἑρμῆς δ' αὐτὸν ἐφίησι χαράδριον· Εὔμηλος δὲ τὸν Ἑρμῆν ἐνέκλεισεν, ὅτι μετεμέλοντο φῶσαν αὐτὸν δ' ὑὸν· ὁ δὲ κἀκεῖνον ἐποίησε νυκτικόραικα κακάγγελον.

Οἰνόη. ιε'.

Ἱστορεῖ βοιωτῶν ἀρχαιολογίας β'.

Γαρὰ τοῖς λεγομένοις ἀνθρώποις πυγμαίοις ἐγένετο

ἐγένετο παῖς ὄνομα Οἰνόη, ἡ μὲν εἶδος ἀμήχανη, ἄχαρις δὲ τὸ ἦθος καὶ ὑπερήφανος· ταύτης φροντὶς ἀδεμία ἐγένετο τῇ Ἀρτέμιδος ἀδὲ Ἥρας· γαμηθεῖσα δὲ Νικοδάμαντι τῷ πολίτῃ ἐνὶ μετείῳ ἰδίῃ ἔτεκε παῖδα Μόψον· καὶ αὐτῇ πυγμαῖοι πάντες κὴ φιλοφρόνως ἐπέσα δῶρα πρὸς τὴν γένεσιν τῆς παιδὸς ἀπήνεγκαν. Ἥρα δὲ μεμφθεῖσα τὴν Οἰνόην, ὅτι αὐτὴν ἀνετίμα, γέρανον αὐτὴν ἐφύτευσεν, καὶ δὴ αὐχένα μακρὸν ἔλκυσε· καὶ ἀπέδυσεν ὑψιπετῆ ὄρνιθα· καὶ πόλεμον ἐνέβαλεν αὐτῇ τε καὶ τοῖς πυγμαίοις· Οἰνόη δὲ ἀλγοῦσα τὸν πόνον τῆς παιδὸς Μόψου, πολιορκέτο τὰ οἰκία, καὶ δὴ ἐξελίμπανε· Πυγμαῖοι δὲ καθοπλισάμενοι πάντες, ἐδίωκον αὐτὴν· καὶ ἐν τούτῳ ἔτι καὶ νῦν πυγμαίοις καὶ γεράνοις πόλεμος ἀνέστηκε.

Γαλάτεια ἡ Εὐρυπίου τοῦ σαρτωνος ἐγέ- Λευκ. π. μετο δὲ φασὶ τῆς Κρήτης λάμπρῳ τῷ γαν- πος. ιξ'. δίου· καὶ δὴ τὰ μὲν εἰς γένος οὐκ ἔχοντι, βίου Ἱστορεῖ Νίκαν- δὲ ἀνδρεῖᾳ· οὗτος ἐπειδὴ ἐγκύμονα ἦν ἡ Γαλά- δρος ἐτεροιο- τεια, ἤυξατο μὲν ἄῤῥενα γενέσθαι αὐτῷ παῖ- μένων β'. δα· πεσηγόρευε δὲ τῇ γυναικὶ, ἐὰν γεννήσῃ κόρην ἀφανίσαι· καὶ οὕτως μὲν ἀπώλετο· ἐποίμαινεν τὰ πρόβατα, τῇ δὲ Γαλατείᾳ θυγάτηρ ἐγένετο, καὶ καποικτείρασα τὸ βρέφος, καὶ τὴν ἐρημίαν τοῦ οἴκου λογισαμένη, συλ-

λαμβανόντων δ' ἔτι καὶ τῶν ὀνείρων καὶ τῶν μάντεων, οἱ προηγόρευον τὴν κόρην ὡς κόρον ἐκτρέφειν, ἐψεύσατο τὸν Λάμπρον ἄῤῥεν λέγουσα τεκεῖν, καὶ ἐξέτρεφεν ὡς παῖδα κοῦρον ὀνομαίσασα Λεύκιππον· ἐπεὶ δὲ ἤυξετο ἡ κόρη, καὶ ἐγένετο ἄφατόν τι κάλλος, δείσασα τὸν λάμπρον ἡ Γαλάτεια, ὡς οὐκ ἐνῆν ἔτι λαθεῖν, κατέφυγεν εἰς τὸ τῆς Λητοῦς ἱερὸν, καὶ πλεῖστα τὴν θεὸν ἱκέτευσεν, εἴπως αὐτῇ κόρος ἡ παῖς ἀντὶ τῆς θυγατρὸς δυνάιτο γενέσθαι, καθάπερ ὅτε Καινὶς μὲν Ἄτρακος οὖσα θυγάτηρ, βουλῇ Ποσειδῶνος ἐγένετο καινεὺς ὁ λαπίθης. Τειρεσίας δὲ γυνὴ μὲν ἐξ ἀνδρὸς, ὅτι τοὺς ἐν τῇ τριόδῳ μιγνυμένους ὄφεις ἐντυχὼν, ἀπέκτεινεν, ἐκ δὲ γυναικὸς αὖτις ἀνὴρ ἐγένετο διὰ τὸ δράκοντα πολλάκις· πάνακτα δὲ ὁ ὑπερμήστραν πιπρασκομένην ἰνδὶ γυναικὶ μὲν αἴρασθαι τιμον· ἄνδρα δὲ γενομένην αἴθωνι τροφὴν ἀπεφέρειν τῷ πατρὶ· μεταβαλεῖν δὲ καὶ τὸν κρῆτα σιπροίτην, ὅτι κυνηγετῶν λουομένην ἴδεν τὴν Ἄρτεμιν· ἡ δὲ Λητὼ συνεχῶς ὀδυρομένην καὶ ἱκετεύουσαν ᾤκτειρε τὴν Γαλάτειαν, καὶ μετέβαλε τὴν φύσιν τῆς παιδὸς εἰς κόρον· ταύτης ἔτι μέμνηνται τῆς μεταβολῆς Φαίστιοι· ὁ θύουσι Φυτίῃ Λητοῖ, ἥτις ἔφυσε μήδεα τῇ κόρῃ, καὶ τὴν ἑορτὴν ἐκδύσια καλοῦσιν· ἐπεὶ τὸν πέπλον ἡ

παῖς

παῖς ἐξέδυ· νόμιμον δ' ἐστὶν ἐν τοῖς γάμοις πρότερον παρακλίνασθαι παρὰ τὸ ἄγαλμα τοῦ Λευκίππου.

Εὔμηλος ~~ὁ παῖς~~ ὁ Εὐγνώτου κατῴκησεν ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτίαις, καὶ αὐτῷ παῖς ἐγένετο Βότρης ὄνομα· οὗτος ὁ Εὔμηλος ἐτίμα μεγαλομερῶς τὸν Ἀπόλλωνα· καί ποτε θύοντος αὐτοῦ πρὼν ὁ παῖς Βότρης ἐδαίσατο τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀρνὸς πρὶν ἰδὶ τὸν βωμὸν καταθῦσαι· μαθὼν δὲ τὸ γεγονὸς Εὔμηλος προέκρουσε κατ' ὀργὴν πρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὸν δαλὸν ἀφελὼν ἐκ τοῦ βωμοῦ. καὶ ὁ παῖς καταρυέντος τοῦ αἵματος, κατα πεσὼν ἤσπαιρεν· ἡ δὲ μήτηρ ὡς ἴδεν καὶ ὁ πατὴρ καὶ οἱ θέραπες, μέγιστον ἐποιήσαντο πένθος· Ἀπόλλων δὲ οἰκτείρας ἐπεὶ αὐτὸν Εὔμηλος ἐτίμα, ὄρνιθα ἐποίησε τὸν παῖδα ἠέροπον, ὃς ἔτι νῦν τίκτει μὲν ὑπὸ γῆς, ἀιεὶ δὲ μελετᾷ πέτεσθαι.

Ἠέροπος. ιη'. Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίας β'.

Ἐν Κρήτῃ λέγεται εἶναι ἱερὸν ἄντρον μελισσῶν, ἐν ᾧ μυθολογοῦσι τεκεῖν Ρέαν τὸν Δία, καί ἐστιν ὅσιον οὐδένα παρελθεῖν οὔτε θεὸν, οὔτε θνητὸν· ἐν δὲ χρόνῳ ἀφωρισμένῳ ὁρᾶται καθ' ἕκαστον ἔτος, πλείστον ἐκλάμπον ἐκ τοῦ πηλαίου πῦρ. τοῦτο δὲ γίνεσθαι μυθολογοῦσιν, ὅτ' ἂν ἐκζέῃ τὸ τοῦ Διὸς ἐκ τῆς γενέσεως αἷμα· κατέχουσι δὲ τὸ ἄντρον ἱεραὶ μέλιτται τροφοὶ τοῦ Διός.

Φῶρες. ιθ'. Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρνιθογονίας β'.

Εἰς τοῦ τὸ παρελθεῖν ἐθάῤῥησαν Λαΐος, καὶ Κελεός, καὶ Κέρβερος, καὶ Αἰχολιός, ὅπως πλεῖστον ἀρύσωνται μέλι· καὶ περιθέμενοι περὶ τὸ σῶμα πάντῃ χαλκόν, ἀρύσαντο τοῦ μέλιτος τῶν μελισσῶν· καὶ τὰ τοῦ Διὸς ἴδον σπάργανα, καὶ αὐτῶν ὁ χαλκὸς ἐῤῥάγη περὶ τοῦ σῶμα· Ζεὺς δὲ βροντήσας ἀνέτεινε τὸν κεραυνόν· μοῖραι δὲ καὶ θέμις ἐκώλυσαν· οὐ γὰρ ἦν ὅσιον αὐτόθι θανεῖν οὐδένα· καὶ ὁ Ζεὺς πάντας αὐτοὺς ἐποίησαν ὄρνιθας· καί ἐστιν ἐξ αὐτῶν τὸ γένος τῶν οἰωνῶν λαΐοι καὶ κελοιοὶ καὶ κέρβεροι, καὶ αἰχολιοί· καί εἰσιν ἀγαθοὶ φανέντες, καὶ ὑπιτελεῖς παρὰ τοὺς ἄλλους ὄρνιθας, ὅτι τοῦ Διὸς ἴδον τὸ αἷμα.

Κλεῖνις. κ'. Ἱστορεῖ Βοῖος β', καὶ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος Ἀπόλλων.

Τῆς λεγομένης Μεσοποταμίας περὶ Βαβυλῶνα πόλιν, ᾤκησεν ἀνὴρ θεοφιλὴς καὶ πλούσιος ὄνομα Κλεῖνις, ἔχων πολλοὺς βοῦς καὶ ὄνους, καὶ πρόβατα, τοῦτον ἐκτόπως ἐφίλησεν Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις, καὶ πλειστάκις ὁμοῦ τοῖς θεοῖς τούτοις ἀφίκετο πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν ὑπερβορέοις, καὶ ἴδεν ἱερουργουμένας αὐτῷ τὰς θυσίας τῶν ὄνων· παραγενόμενος δὲ εἰς Βαβυλῶνα, καὶ αὐτὸς ἐβούλετο καθάπερ ἐν ὑπερβορέοις ἱερεύειν τῷ θεῷ, καὶ τὴν ἑκατόμβην τῶν ὄνων ἔστησεν παρὰ τὸν βωμόν· Ἀπόλλων δὲ παραγενόμενος ἠπείλησεν ἀχρεκτενεῖν αὐτόν, εἰ μὴ παύσατο τοῦ θυσίας ταύτης· καὶ κατὰ τὸ σύνηθες αἶγας αὐτῷ καὶ

πρόβα-

πρόβατα καὶ βοῦς ἱερεύσει· τὴν γὰρ τῶν ὄνων θυσίαν ἐν ὑπερβορέοις ἀγομένην αὐτῷ καθ' ἡδονὴν εἶναι· καὶ ὁ Κλεῖνις δείσας τὴν ἀπειλὴν, ἀπῆγεν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοὺς ὄνους· καὶ τὸν λόγον ὃν ἤκουσεν ἐξέφερεν πρὸς τοὺς παῖδας· Ἦσαν δὲ αὐτῷ παῖδες Λύκιος καὶ Ὀρτύγιος, καὶ Ἅρπασος, καὶ θυγάτηρ Ἀρτεμίχη, παῖδες ἐκ μητρὸς Ἅρπης· Λύκιος μὲν οὖν καὶ Ἅρπασος ἀκούσαντες, ἐκέλευον ἱερεύειν τοὺς ὄνους, καὶ τέρπεσθαι τῇ ἑορτῇ· Ὀρτύγιος δὲ καὶ Ἀρτεμίχη πείθεσθαι τ' ἀπόλλωνι προσέτασσον· καὶ πὶ τούτοις ὁ Κλεῖνις ἐπείθετο μᾶλλον. Ἅρπασος δὲ καὶ Λύκιος κατὰ βίαν ἐκλύσαντες τῶν δεσμῶν τοὺς ὄνους ἀπήλαυνον παρὰ τὸν βωμὸν, καὶ ὁ θεὸς ἐνέβαλεν τοῖς ὄνοις λύσσαν· οἱ δὲ τούστε παῖδας καὶ τοὺς θεράπας αὐτῶν καὶ τὸν κλεῖνιν κατήσθιον· οἱ δὲ ἀπολλύμενοι τοὺς θεοὺς ἐπεβοῶντο· καὶ Ἅρπην μὲν καὶ Ἅρπασον ᾤκτειρε Ποσειδὼν, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ὄρνιθας, τῷ αὐτῷ λεγομένους ὀνόματι· Λητὼ δὲ καὶ Ἄρτεμις ἔγνωσαν ἀνάσωσαι τὸν Κλεῖνιν, καὶ τὴν Ἀρτεμίχην, καὶ τὸν Ὀρτύγιον, ὅτι οὐκ αἴτιοι τῶν ἀσεβημάτων ἦσαν· Ἀπόλλων δὲ Λητοῖ καὶ Ἀρτέμιδι δίδωσι τὴν χάριν· καὶ πρόσθεν ἢ ἀπὸ θανεῖν μεταβαλὼν ἐποίησεν πάντας ὄρνιθας· καὶ ἐγένετο Κλεῖνις μὲν ὑψιαίετος· οὗτος ἐστὶ δεύτερος ὀρνίθων μετὰ τὸν αἰετὸν,

διαγνῶναι

διαγνῶναι δ' οὐ χαλεπὸς· ὁ μὲν γὰρ ἐστι νεβρο-
φόνος ἐρεμνὸς, μέγας τε ὃ ἄλκιμος· ὁ δ' ἀε-
τὸς μελάντερος, καὶ ἐλάσσων ἐκείνου. Λύκιος
δὲ μεταβαλὼν ἐγένετο κόραξ τὸ χρῶμα λευκὸς·
αὖτις δὲ βουλῇ Ἀπόλλωνος ἐγένετο κυάνεος, ὅτι
πρῶτος ἤγγειλε κορωνίδα τὴν Φλεγύου θυ-
γατέρα γαμηθεῖσαν Ἀλκυονεῖ· Ἀρτεμίχη δ'
ἐγένετο πίφιγξ, θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις προσ-
φιλὴς ὄρνις· Ὀρτύγιος δὲ αἰγίθαλλος, ὅτι τὸν
πατέρα Κλεῖνιν ἀνέπειθεν αἶγας ἀντὶ τῶν ὄνων
ἱερεύειν Ἀπόλλωνι.

Πολυφόν-
τη. κα'.
Ἱστορεῖ Βοῖος ὀρ-
νιθογονίας β'.

Τερείνης τῆς Στρυμόνος καὶ Ἄρεως ἐγένετο
θυγάτηρ Θρᾷσσα· ταύτην δ' ἔγημεν Ἱππόνους
ὁ Τριβαλλοῦ παῖς, καὶ αὐτοῖς ἐγένετο θυγά-
τηρ ὄνομα Πολυφόντη· αὕτη τὰ μὲν ἔργα τῆς
ἀφροδίτης ἐξύβρισεν. ἐλθοῦσα δ' εἰς τὸ ὄρος
Ἀρτέμιδος ἐγένετο συμπαίκτρια καὶ συνήθης.
Ἀφροδίτη δὲ ὅτι αὐτῆς ἠτίμασε τὰ ἔργα, ἔρωτα
ἐνέβαλεν ἄρκτου, καὶ ἐξέμηνεν αὐτὴν· ἡ δὲ κατὰ
δαίμονα οἰστρήσασα, ἐμίγνυτο τῇ ἄρκτῳ, καὶ
αὐτὴν ἡ Ἄρτεμις ἰδοῦσα, ἐκτόπως ἐμίσησεν, καὶ
πάντα εἰς αὐτὴν ἔτρεψε τὰ θηρία· Πολυφόν-
τη δὲ δείσασα μὴ θῆρες αὐτὴν διεργάσωνται.
Φεύγουσα ἐξίκετο εἰς τὰ οἰκία τοῦ πατρὸς, καὶ
ἔτεκε δύο παῖδας Ἄγριον καὶ Ὄρειον, μεγίστους
καὶ δυνάμιν ἔχοντας ἄπλετον. Οὗτοι ἐτίμων

οὔτε

ὅτε θεὸν, ὅτε ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐξύβριζον εἰς πάντας· καὶ ἐπὶ τῷ ξενίων ἀτύχησιν, ἀπάγοντος εἰς τὰ οἰκία κατήφιον Ζεὺς ὑπὸ μισήσας αὐτὸς, ἀπέστειλεν Ἑρμῆν, ὅπως λιὼν ἐθέλῃ δίκην αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν· καὶ ὁ μὲν Ἑρμῆς εἰσῆλθεν ἀφικόμενος τὰς θύρας αὐτῆς τῆς χεῖρας· Ἄρης δ' ἐπεὶ τὸ γένος εἰς αὐτὸν ἀνέφερε Πολυφόντην, τότε μὴ ἐξέλεσθαι τὸν μόρον τοὺς παῖδας· ἤλλαξε δὲ μιχθεὶς Ἑρμοῦ τὴν φύσιν αὐτῶν εἰς ὄρνιθας· ἐκ μὲν Πολυφόντην μὲν συῆς φθεγγομένην νυκτὸς, ἀτρὸν σίβυν καὶ τοτοῖ, τῆς κεφαλῆς ἔχουσα κάτω, τοὺς δὲ τόδας ἄκρους ἄνω, πολέμου στάσεως ἀνθρώποις ἄγγελος. Ὄρφνος δ' ἐγένετο λαγὼς, ὄρνις ἐπ' ὀδοὶ φαινόμενος ἀγαθῷ· Ἄγριος δὲ μετέβαλεν εἰς γύπα, πάντων ὀρνίθων ἔθνισον θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις· καὶ δὴ πάντας ἴμβρον αὐτῶν κρέως καὶ αἵματος ἐνέβαλον ἀνθρωπείου· τῆς θεράπαιναν αὐτῶν ἐποίησαν ἵππην· ἣ δὲ μεταβάλλουσα τὴν φύσιν, ἤνεγκε θεοῖς, μὴ κακὸς ὄρνις ἀνθρώποις γένηται. καὶ αὐτῆς ὑπήκουσαν Ἑρμῆς καὶ Ἄρης, ἐπεὶ κατ' ἀνάγκας ἔδρασεν, ἃ προσέταττον οἱ δεσπόται, καί ἐστιν ἀγαθὸς ἔθος ὁ ὄρνις ὠδὴ δηλῶν ἰόντι καὶ δαῖτα.

Τέραμβος.
κβ'.

Τέραμβος Εὐσείρου τοῦ ποσειδῶνος Εἰδοθέας νύμφης Ὀθρηίδος, ᾠκησεν τὴν γῆν τὴν Μιλήτου πρὸ

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἐν ἀ. ἑτεροιουμένων.

πρὰ τὴν ὑπώρειαν τῆς Ὄθρυος· ἐγένετο δὲ αὐτῷ θρέμματα πλεῖστα, καὶ αὐτὰ ἐπίμαινεν αὐτὸς· νύμφαι δὲ συνελάμβανον αὐτῷ, διότι αὐτὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν ᾄδων ἔτερπεν· λέγεται γὰρ μουσικώτατος τῶν τότε γενέσθαι, καὶ ὑπὸ βουκολικοῖς ᾄσμασι διαβοηθῆναι, καὶ σύριγγα ποιμενικὴν ἐν τοῖς ὄρεσι συνθεῖναι· καὶ λύρᾳ πρῶτος ἀνθρώπων κεχρῆσθαι, πλεῖστά τε καὶ κάλλιστα μέλη ποιῆσαι· τούτων οὖν χάριν λέγουσιν ὀφθῆναι αὐτῷ ποτε νύμφας, καὶ χορεῦσαι πρὸς τὰ κρούματα τοῦ Τεράμβου· Γᾶνα δὲ τοῦτο κατ' εὐμένειαν αὐτῷ παραγγεῖλαι, καταλιπόντι τὴν Ὄθρυν ἐν τῷ πεδίῳ τὰ πρόβατα ποιμαίνειν· ἐξαίσιον γάρ τι καὶ ἄπιστον χρῆμα χειμῶνος ἐπεῖναι μέλειν· Ὁ δὲ Τεράμβος ὑπὸ μεγαλαυχίας ἐκ νεότητος οἷα θεοβλαβὴς, ἀπελαύνειν μὲν ἐκ τῆς Ὄθρυος εἰς τὸ πεδίον οὐκ ἐγίγνωσκεν· ἀπέῤῥιψεν δὲ λόγον ἄχαρίν τε καὶ ἀνόητον εἰς τὰς νύμφας, ὅτι γένος μέν εἰσιν οὐκ ἀπὸ Διὸς, ἀλλ' ἔτεκεν αὐτὰς ἡ Δεῖνα τοῦ σπερχειοῦ. Ποσειδῶν δὲ πόθῳ μιᾶς αὐτῶν Διοπάτρης τὰς ἀδελφὰς ἐῤῥίζωσε, καὶ ἐποίησεν αἰγείρους, ἄχρι αὐτὸς κορεσθεὶς τῆς εὐνῆς ἀνέλυσε, καὶ πάλιν αὐταῖς ἀπέδωκε τὴν ἐξ ἀρχῆς φύσιν· τοιαῦτα μὲν ὁ Τεράμβος ἐκερτόμησεν εἰς τὰς νύμφας. Μετὰ δὲ χρόνον ὀλίγον ἐξαίφνης ἐγένετο κρυμὸς

μὸς, καὶ ἐπάγησαν αἱ χαραδραι, καὶ πολλὴ κατέπεσε χιὼν, καὶ τὰ ποίμνια τοῦ Τεραμβου σὺν αὐταῖς ἀτραποῖς καὶ δένδρεσιν ἠφανίσθη· νύμφαι δὲ μετέβαλον κατ' ὀργὴν τὸν Τέραμβον, ὅτι αὐταῖς ἐλοιδόρησε, καὶ ἐγένετο † ὑλοφάγος κεράμβυξ. Φαίνεται δὲ ὑπὸ τῶν ξύλων, καί ἐστιν ἀγκύλος ἐκ τῶν ὀδόντων, καὶ συνεχῶς τὰ γένεια κινεῖν, μέλας, πραμήκης, πτέρυγας στερεὰς ἔχων, ἐοικὸς τοῖς μεγάλοις κανθάροις· οὗτος ξυλοφαγος βοῦς καλεῖται· πρὰ δὲ Θετταλοῖς κεράμβυξ· τοῦτον οἱ παῖδες παίγνιον ἔχουσι, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνοντες, φέρουσιν· ἡ δὲ ἔοικε σὺν τοῖς κέρασι λύρᾳ τῇ ἐκ τῆς χελώνης.

fortè, ξυλοφάγος.

Βάττος. κγ'.

Ἄργου τοῦ Φείξου, ⓒ Περιμήλης τῆς Ἀδμήτου θυγατρὸς ἐγένετο Μάγνης· οὗτος ᾤκησεν ἐγγὺς Θεσσαλίας, ⓒ τὴν γῆν ταύτην ἀπ' αὐτοῦ Μαγνησίαν προσηγόρευσαν οἱ ἄνθρωποι· ἐγένετο δ' αὐτῷ παῖς περίβλεπτος τὴν ὄψιν, Ὑμέναιος· ἐπεὶ δὲ Ἀπόλλων ἀϊδόντα ἔρως ἔλαβε τοῦ παιδὸς, καὶ οὐκ ἐξελίμπανε τὰ οἰκία τοῦ Μαγνητος, Ἑρμῆς ὑπιβουλεύει τῇ ἀγέλῃ τῶν βοῶν τοῦ Ἀπολλωνος. αἱ δὲ ἐνέμοντο ἵνα περ ἦσαν αἱ Ἀδμήτου βόες· καὶ πρῶτα μὲν ἐμβάλλει ταῖς κυσὶν, αἱ ἐφύλαττον αὐτὰς, λήθαργον ⓒ κυνάγχην, αἱ δὲ ἐξελάθοντο τῶν βοῶν καὶ τῆς φυλακὴν

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων α', καὶ Ἡσίοδος ἐν μεγάλαις Ἠοίαις, καὶ Διδύμαρχος μεταμορφώσεων γ', καὶ Ἀντίγονος ἐν ταῖς ἀλλοιώσεσι, καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἐν Ἐπιγράμμασιν, ὥς φησι Πάμφιλος ἐν κ'.

ἀπώ-

ἀπώλεσαν· εἶτα δ' ἀπελαύνει πόρτιας δώδε-
κα· καὶ ἑκατὸν βοῦς ἄζυγας, καὶ ταῦρον, ὃς ταῖς
βουσὶν ἐπέβαινεν· ἐξῆπτε δὲ ἐκ τῆς οὐρᾶς πρὸς
ἕκαστον ὕλην, ὡς ἂν τὰ ἴχνη τῶν βοῶν ἀφανίσῃ·
καὶ ἦγεν αὐτὰς ἐλαύνων διά τε πελάσσων, καὶ
δι' Ἀχαΐας τῆς Φθιώτιδος, καὶ διὰ Λοκρίδος,
καὶ Βοιωτίας, καὶ Μεγαρίδος· καὶ ἐντεῦθεν
εἰς Πελοπόννησον διὰ Κορίνθου καὶ Λαρίσσης ἄχρι
Τεγέας. καὶ ἐντεῦθεν παρὰ τὸ λύκαιον ὄρος ἐπο-
ρεύετο, καὶ παρὰ τὸ Μαιναλλιον, καὶ τὰς λεγο-
μένας Βαττου σκοπιὰς· ᾤκει δὲ ὁ Βαττος οὗτος
ἐπ' ἄκρῳ τῷ σκοπέλῳ· καὶ ἐπεὶ τῆς φωνῆς
ἤκουσε παρελαυνομένων τῶν μόσχων, προελθὼν
ἐκ τῶν οἰκίων ἔγνω περὶ τῶν βοῶν ὅτι κλο-
πημαίας ἄγει καὶ μισθὸν ᾔτησεν, ἵνα πρὸς μη-
δένα φράσῃ περὶ αὐτῶν· Ἑρμῆς δὲ δώσειν ὑπὲ
τούτοις ὑπέσχετο· καὶ ὁ Βάττος ὤμοσε περὶ
τῶν βοῶν πρὸς μηδένα κατερεῖν. Ἐπεὶ δὲ αὐ-
τὰς Ἑρμῆς ἔκρυψεν ἐν τῷ πριῶνι παρὰ τὸ κορυ-
φαίσιον εἰς τὸ σπήλαιον εἰσελάσας ἄντικρυς
Ἰταλίας καὶ Σικελίας, αὖθις ἀφίκετο πρὸς τὸν
Βάττον ἀλλάξας ἑαυτὸν· καὶ πειρώμενος εἰ
αὐτῷ συμμένειν ὑπὲ τοῖς ὁρκίοις ἐθέλει· διδοὺς δὲ
μισθὸν χλαῖναν, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτοῦ μὴ κλο-
πιμαίας βοῦς ἔγνω παρελαθείσας. ὁ δὲ Βάττος
ἔλαβε τὴν χλαμύδα, καὶ ἐμήνυσε περὶ τῶν βοῶν.

Ἑρμῆς

Ἑρμῆς δὲ χαλεπήνας ὅτι διχόμυθος ἦν, ἐραπίσεν αὐτὸν τῇ ῥάβδῳ, καὶ μετέβαλεν εἰς πέτρον. Ὃ αὐτὸν οὐκ ἐκλείπει κρύος οὐδὲ καῦμα· λέγεται δὲ καὶ ὁ τόπος προδευόντων ἄχρι νῦν σκοπιὰ Βαττου.

Δημήτηρ ὅτε πλανῆτις ἐπήει γῆν ἅπασαν κατὰ ζήτησιν τῆς θυγατρὸς, ἀνεπαύσατο ἐν τῇ Ἀττικῇ· καὶ αὐτὴν ὑπὸ πολλοῦ καύματος ὑποδέχεται Μίσμη, καὶ διδοῖ ποτὸν ὕδωρ ἐμβαλοῦσα γλήχωνα καὶ ἄλφιτον εἰς αὐτὸ· καὶ ἡ δημήτηρ ἐξέπιε κατὰ τὸ δίψος, τὸ ποτὸν ἀθροῦν· ὁ δὲ παῖς ὁ τῆς Μίσμης Ἀσκαλαβὸς ἰδὼν, ἐποίησε γέλοντα· καὶ αὖτις ἐκέλευσεν ὀρέγειν αὐτῇ λέβητα βαθὺν, ἢ πιθάκνην· δημήτηρ δὲ κατ' ὀργὴν ὡς εἶχε τὸ ποτὸν αὐτῷ τὸ καταλειπόμενον προσέχεεν· ὁ δὲ μεταλαβὼν, ἐγένετο ποικίλος ἐκ τοῦ σώματος Ἀσκαλαβὸς, καὶ ὑπὸ θεῶν καὶ ὑπὸ ἀνθρώπων μεμίσηται· καὶ ἔστιν αὐτῷ δίαιτα πρὸ ὀχετὸν· ὁδ' ἀρκτείνας κεχαρισμένος γίνεται Δημῆτρι.

Ἀσκαλαβὸς. κδ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ'.

Ὠρίωνος τοῦ Ὑριέως ἐν Βοιωτίᾳ θυγατέρες ἐγένοντο Μητιόχη καὶ Μενίππη· αὗται ὅτε Ὠρίονα ἠφάνισεν ἐξ ἀνθρώπων Ἄρτεμις, ἐτρέφοντο πρὰ τῇ μητρὶ· καὶ Ἀθηνᾶ μὲν ἐδίδασκεν αὐτὰς ἱστοὺς ἐξυφαίνειν· Ἀφροδίτη δὲ αὐταῖς ἔδωκε κάλλος· ἐπεὶ δὲ Ἀονίαν ὅλην

Μητιόχη καὶ Μενίππη. κε.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ', καὶ Κόριννα ἑτεροιῶν α'.

ἔλαβε λοιμὸς, καὶ πολλοὶ ἀπέθνησκον, θεωρὸς
ἀπέστελλαν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Γορτύνιον·
καὶ αὐτοῖς ἔπεσε ὁ θεὸς, ἱλάσασθαι δύο αὖ
Ἐρεννίας· ἔφη δὲ ἕνα τὰ παύσειν αὐτοὺς τὴν μῆ-
νιν, εἰ δύο δυοὶν ἔρυσαι πρένοι θύματα γέ-
νοιντο· πρὸς δὲ δὴ τὸ μαντεῖον, οὐδεμία τῶν
ἐν τῇ πόλει πρενῶν ὑπήκουσεν, ἄχρι γυνὴ
θῆσα τὸν χρησμὸν ἐξήνεγκε πρὸς τὰς θυγα-
τέρας τὰς Ὠρείωνος· αἱ δ' ὡς ἐπύθοντο πρὸ
τὸν ἴσον ἔχειν ἢν ὑπὲρ αὐτῶν θάνατον ἐδέ-
ξαντο, πρὶν ἢ πρὸ ἰδιοδήμιον ἰδιωτεύσαι
αὐτὰς ἀφανίσαι νόσον. τρεῖς δὲ βουπάμωνι
χθονίας δαίμονας, ὅτι αὐτοῖς ἔκτασι θύματα
γίνονται, ἐπάταξαν ἑαυτὰς τῇ κορκίδι πρὸ
τῶν κλεῖδα, καὶ ἀνέῤῥηξαν τῶν σφαγῶν· καὶ
αὗται μὲν ἀμφότεραι κατέπεσον ἐς τὸν γῶν·
Φόρρεφόνη δὲ καὶ ᾄδης οἰκτείραντες τὰ μὲν
σώματα τῶν πρενῶν ἠφάνισαν· αὐτὶ δ' ἐκέ-
νων ἀστέρας ἀνέπεμψαν ἐκ τῆς γῆς· οἱ δὲ φα-
νέντες, ἀνεπέχθησαν εἰς οὐρανὸν, καὶ αὐτὰς ὠ-
νόμασαν ἄνθρωποι κριήτας· ἱδρύσαντο δὲ
πάντες Ἄονες ἐν Ὀρχομενῷ τῆς Βοιωτίας,
ἱερὸν ἐπίσημον τῶν πρενῶν τούτων. καὶ αὐ-
ταῖς καθ' ἕκαστον ἔτος κῆροι τε κῆρας μελί-
γματα φέρουσι· πρόσαγορεύουσι δ' αὐτὰς ἄχρι
νῦν Αἰολεῖς, κορωνίδας πρθένας.

ἐκ πρὸς, *fronlaneo, et mox infr.*

Ἡρακλῆς

Ἡρακλῆς ὅτε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν ἔπλει, Ὕλας. κϛ'.
στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν ἀποδειχθεὶς, συνεπήγετο Ἱστορεῖ Νίκαν-
μεθ' αὑτοῦ καὶ Ὕλαν, παῖδα μὲν Κήυκος. *ἱτυ- δρος ἑτεροιου-
ποσ' νέον δὲ καλὸν· ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ στενὸν ἐξί- μένων δ'.
κοντο τοῦ πόντου, καὶ τὰ σφυρὰ παρέπλευσαν τῆς *ἀτόπως
Ἀργανθώνης, καὶ ἐγένετο χειμὼν καὶ σάλος, ἐν-
ταῦθα καταβαλόντες ἀγκύρας, ἀνέπαυσαν
τὴν ναῦν· καὶ Ἡρακλῆς παρεῖχε τοῖς Ἥρωσι τὸ
δεῖπνον· ὁ δὲ παῖς Ὕλας ἔχων χρωσὸν, ἦλθε πρὸς Ι. χρωσσὸν
τὸν Ἀσκάνιον ποταμὸν, ὕδωρ ἀπρίσων τοῖς ἀριστεῦσι.
καὶ αὐτὸν ἰδοῦσαι νύμφαι, τοῦ ποταμοῦ τούτου θυ-
γατέρες, ἠράσθησαν· ἀρυόμενον δὲ καταβάλλου-
σιν εἰς τὴν κρήνην· καὶ ὁ μὲν Ὕλας ἀφανὴς ἐγένε-
το· Ἡρακλῆς δ' ἐπεὶ αὐτῷ οὐκ ἐνόστει, καταλι-
πὼν τοὺς Ἥρωας, ἐξερευνᾶ πανταχοῖ τὸν δρυ-
μὸν, καὶ ἐβόησε πολλάκις τὸν Ὕλαν· νύμφαι
δὲ δείσασαι τὸν Ἡρακλέα μὴ αὐτὸν εὕροι κρυπτό-
μενον παρ' αὐταῖς, μετέβαλον τὸν Ὕλαν, καὶ
ἐποίησαν ἠχώ, καὶ πρὸς τὴν βοὴν πολλάκις
ἀντεφώνησεν Ἡρακλεῖ. καὶ ὁ μὲν ὡς οὐκ ἐδύνατο,
πλεῖστα πρισάμενος ἐξευρεῖν τὸν Ὕλαν, παρεγέ-
νετο πρὸς τὴν ναῦν· καὶ αὐτὸς μὲν ἔπλει μετὰ τῶν
ἀριστέων· πολύφημον δὲ καταλείπει ἐν τῷ
χωρίῳ, εἴ πως δύναιτο ζητῶν ἐξευρεῖν αὐτῷ
τὸν Ὕλαν· καὶ ὁ μὲν πολύφημος ἔφθη τελευτή-
σας· Ὕλᾳ δὲ θύουσι ἄχρι νῦν παρὰ τὴν κρήνην

οἱ ἰνθιχώριοι, καὶ αὐτὸν ἐξ ὀνόματος εἰς τρὶς ὁ ἱερεὺς φωνεῖ, καὶ εἰς τρὶς ἀμείβεται πρὸς αὐτὸν ἠχώ.

Ἰφιγένεια. κζ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ'.

Θησέως καὶ Ἑλένης τῆς Διὸς ἐγένετο θυγάτηρ Ἰφιγένεια, ἣν αὐτὴν ἐξέτρεφεν ἡ τῆς Ἑλένης ἀδελφὴ Κλυταιμνήστρα· πρὸς δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα εἶπεν αὐτὴ τεκεῖν· Ἑλένη γὰρ πυνθανομένη τὴν ἀδελφῶν, ἔφη κόρη παρὰ Θησέως ἀπελθεῖν· ἐπεὶ δὲ ἡ στρατεία ἡ τῶν Ἀχαιῶν ὑπὸ ἀπλοίας ἐν Αὐλίδι κατείχετο, προσεσήμαινον οἱ μάντεις, ὅτι ἔσοιτο πλοῦς, ἐὰν Ἀρτέμιδι θύσωσι τὴν Ἰφιγένειαν. Ἀγαμέμνων δὲ διδοῖ σφάγιον αὐτὴν αἰτούντων τῶν Ἀχαιῶν· πρὸς δὲ τὸν βωμὸν ἀγομένην οἱ ἀριστεῖς, οὐ προσέβλεψαν, ἀλλὰ πάντες ἔτρεψαν ἄλλῃ τὰς ὄψεις· Ἄρτεμις δὲ ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας παρὰ τὸν βωμὸν ἔφηνε μόσχον, αὐτὴν δὲ προσωτάτω τῆς Ἑλλάδος ἀπήνεγκεν εἰς τὸν Εὔξεινον λεγόμενον πόντον, παρὰ Θόαντα τὸν βορυσθένους παῖδα· καὶ τὸ μὲν ἔθνος ἐκεῖνο τῶν νομαίδων ἐκάλεσε Ταύρους, ἐπεὶ ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας παρὰ τὸν βωμὸν ἔφηνε ταῦρον· αὐτὴν * δοσταυροπόλου· κατὰ δὲ χρόνον ἱκούμενον, ἀπῴκισε τὴν Ἰφιγένειαν εἰς τὴν Λευκὴν λεγομένην παρὰ τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἀλλάξασα ἐποίησεν αὐτὴν ἀγήρων καὶ ἀθάνατον δαίμονα· καὶ ὠνόμασεν ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας,

γενέας, Ὀρειλοχίαν· ἐγένετο δὲ Ἀχιλλεῖ ζωοικος.

Τυφὼν ἐγένετο γῆς ὑὸς ἐξαίσιος δαίμων πρὸς ἰσχύν· κατὰ δὲ τὴν ὄψιν παραλλαγμένος· ἐπεφύκεσαν γὰρ κεφαλαὶ ὀλίσθαι, καὶ χεῖρες, καὶ πτέρυγες· ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ μέγιστον ὀρακόντων ὤειραι· φωνὰς δὲ παντοίας ἠφίει, καὶ αὐτὸν ὅλον ὑπέμενεν εἰς ἀλκήν· ὃς τοὺς ἐπολέμησε τῷ Διὶ ἔχθιστον τὸν ἀρχήν, καὶ αὐτὸν ἐπερχόμενον ὅλον ὑπέμεινε τὴν θεὸς, ἀλλὰ δείσαντες ἔφυγον παντὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀθλιὰ δὴ καὶ Ζεὺς ὑπελείφθη μόνος. Τυφὼν δ' ἐν πολλοῖς ἐδίωκεν· οἱ δὲ πρόμηθείαν διέφυγον, ἀλλάξαντες εἰς ζῶα τὰς ὄψεις. καὶ Ἀπόλλων μὲν ἐγένετο ἱέραξ· Ἑρμῆς δὲ ἶβις, Ἄρης δὲ λεπιδωτὸς ἰχθὺς, Ἄρτεμις δὲ αἴλουρος· τράγῳ δὲ ἐικάζετο Διόνυσος, ἔλαφος δ' Ἡρακλῆς, βοῒ δ' Ἥφαιστος, μυγάλῃ δὲ Λητώ· καὶ ὡς ἕκαστος ἔτυχε τὴν ἄλλων θεῶν μετέβαλε τὴν ὄψιν· ἐπεὶ δὲ Τυφῶνα Ζεὺς βάλλει κεραυνῷ· καιόμενος δὲ ὁ Τυφὼς ἐκρύφευε ἑαυτὸν, καὶ ἠφάνισεν τὴν φλόγα τῇ θαλάσσῃ. Ζεὺς δ' ὃν αἰνίσσεται, ἀλλὰ μέγιστον ὄρος ἐμβάλλει Τυφῶνι τῇ Αἴτνῃ. καὶ αὐτῷ φύλακα τὸν Ἥφαιστον ὑπὸ τὴν ἄκρων ἐφίστησιν. ὁ δ' ἀνορέσας τοὺς ἄκμονας αὐτὸς τῷ πραχήλῳ διαπύρους ὀργάζεται μύδρον.

Τυφὼν. κή. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιωμένως δ'.

Γαλινθιὰς. κθ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων δ.

Προίτου θυγάτηρ ἐν Θήβαις ἐγένετο Γαλινθιὰς· αὕτη παρθένος ὢν συμπαίκτρια καὶ ἑταίρισα Ἀλκμήνης τῆς Ἠλεκτρύωνος· ἐπεὶ δὲ Ἀλκμήνην ὁ τόκος ἤπειγεν τοῦ Ἡρακλέους, μοῖραι καὶ εἰλείθυια πρὸς χάριν τῆς Ἥρας κατεῖχον ἐν ταῖς ὠδῖσι τὴν Ἀλκμήνην. καὶ αὗται μὲν ἐκαθέζοντο κρατοῦσαι τὰς ἑαυτῶν χεῖρας. Γαλινθιὰς δὲ δείσασα μὴ Ἀλκμήνην ἐκστήσωσι βαρυνομένην οἱ πόνοι, δραμοῦσα παρά τε τὰς μοίρας καὶ τὴν εἰλείθυιαν ἐξήγγειλεν, ὅτι Διὸς βουλῇ γέγονε τῇ Ἀλκμήνῃ παῖς κόρος· αἱ δὲ ἐκείνων τιμαὶ καταλέλυνται· πρὸς δὴ τοῦτ' ἔκπληξις ἔλαβε τὰς μοίρας, καὶ ἀνῆκαν εὐθὺς τὰς χεῖρας· Ἀλκμήνην δὲ κατέλιπον εὐθὺς αἱ ὠδῖνες· καὶ ἐγένετο Ἡρακλῆς, αἱ δὴ μοῖραι πένθος ἐποιήσαντο· καὶ τῆς Γαλινθιαίδος ἀφείλοντο τὴν κορείαν, ὅτι θνητὴ τοὺς θεοὺς ἐξηπάτησεν. καὶ αὐτὴν ἐποίησαν δολερὰν γαλῆν, καὶ δίαιταν ἔδωκαν ἐν τῷ μυχῷ, καὶ ἄμορφον ἀπέδειξαν τὴν εὐνὴν· θορίσκεται μὲν τὰ διὰ τῶν ὤτων· τίκτει δ' ἀναφέρουσα τὰ κνούμενον ἐκ τοῦ τραχήλου· ταύτην ἑκάτη πρὸς τὴν μεταβολὴν τῆς ὄψεως ᾤκτειρεν· καὶ ἀπέδειξεν ἱερὰν αὐτῆς διάκονον· Ἡρακλῆς δ' ἐπεὶ ἠυξήθη τὴν χάριν ἐμνημόνευσε, καὶ αὐτῆς ἐποίησεν ἀφίδρυμα παρὰ τὸν οἶκον· καὶ ἱερὰ προσήνεγκε·

κε· ταῦτα νῦν ἔτι τὰ ἱερὰ Θηβαῖοι φυλάττουσι, καὶ πρὸ Ἡρακλέους ἑορτῇ θύουσι Γαλινθιάδι πρώτῃ.

Ἀπόλλωνος καὶ ἀκακαλλίδος τῆς Μίνω θυγατρὸς, ἐγένετο παῖς ἐν Κρήτῃ Μίλητος· τοῦτον ἡ Ἀκακαλλὶς δείσασα Μίνω ἐξέβαλλεν εἰς τὴν ὕλην, καὶ αὐτὸν ἐπιφοιτῶντες λύκοι, βουλῇ Ἀπόλλωνος, ἐφύλαττον, καὶ ὤρεγον παρὰ μέρος γάλα· ἔπειτα δὲ βουκόλοι περιτυχόντες, ἀνείλοντο καὶ ἔτρεφον ἐν τοῖς οἰκείοις· ἐπεὶ δὲ ὁ παῖς ἤυξετο, καὶ ἐγένετο καλὸς, καὶ σραστήριος, καὶ ὁ Μίνως κατὰ πόθον ἐνεχείρει βιάζεσθαι, τότε νυκτὸς ὁ Μίλητος ἐμβὰς εἰς ἄκατον, βουλῇ Σαρπηδόνος εἰς καρίαν ἀφδιστράσκει· καὶ πόλιν ἐνταυθοῖ κτίσας μίλητον, ἔγημεν Εἰδοθέην τὴν Εὐρύτου θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν καρῶν· καὶ ἐγένοντο δίδυμοι παῖδες αὐτῷ Καῦνος καὶ Βυβλὶς, ἀφ' οὗ πόλις ἐστὶν ἔτι νῦν ἐν Καρίᾳ, Καῦνος καὶ Βιβλίς· ταύτης ἐγένοντο πλεῖστοι μνηστῆρες ὠθιχώριοι, καὶ κατὰ κλέος ἐκ τῶν πέριξ πόλεων· ἡ δὲ τῶν μὲν λόγον ἐποεῖτο βραχὺν, αὐτὴν δὲ ἄφατος ἔρως ἐξέμηνε τοῦ Καύνου· καὶ τὸ πάθος ἄχρι μὲν ἐδύνατο κρύπτειν. ἐλελήθει τοὺς γονεῖς· ἐπεὶ δὲ καθ' ἡμέραν εἴχετο χαλεπωτέρῳ δαίμονι, νυκτὸς ἔγνω καταβαίλειν

Βιβλίς. λ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων β'.

ἐκ τῆς πέτρας ἑαυτὴν· καὶ ἡ μὲν εἰς τὸ πλησίον ὄρος παρελθοῦσα εἴπτειν ἑαυτὴν ἐπεχείρησε. νύμφαι δὲ κατέσχοις οἰκτείρασαι, καὶ πολὺν ὕπνον ἐνέβαλον, καὶ αὐτὴν ἤλλαξαν ἀπ' ἀνθρώπως εἰς δαίμονα, καὶ ὠνόμασαις Ἁμαδρυάδα νύμφην Βιβλίδα, ⊂ ἐποιήσαντο συνδίαιτον ἑταιρίδα· καλεῖται δὲ καὶ τὸ ῥέος ἐκ τῆς πέτρας ἐκείνης ἄχρι νῦν παρὰ τοῖς ἐνθιχωρίοις, δάκρυον Βιβλίδος.

Μεσσάπιοι. λά.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων β'.

Λυκάονος τοῦ αὐτόχθονος ἐγένοντο παῖδες Ἰάπυξ καὶ Δαύνιος, καὶ Γευκέτιος· οὗτοι λαὸν ἀθροίσαντες, ἀφίκοντο τῆς Ἰταλίας παρὰ τὸν Ἀδρίαν· ἐξελάσαντες δὲ τοὺς ἐνταυθοῖ οἰκοῦντας Αὔσονας, αὐτοὶ καθιδρύθησαν· ἦν δὲ τὸ πλέον αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς ἔποικον, Ἰλλυριοὶ, Μεσσάπιοι· ἐπεὶ δὲ τὸν στρατὸν ἅμα καὶ τὴν γῆν ἐμέρισαν τριχῇ, καὶ ὠνόμασαν ὡς ἑκάστοις ἡγεμόνος εἶχε, Δαυνίους καὶ Γευκετίους, καὶ Μεσσαπίους· τὸ μὲν ἀπὸ Ταύραντος ἄχρι πρὸς τὴν ἐσχατιὰν τῆς Ἰταλίας, ἐγένετο Μεσσαπίων, ἐν ᾗ πόλις ᾤκηται Βρεντέσιον. τὸ δὲ παρὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Ταύραντος, ἐγένετο Γευκετίων· ἐνδοτέρω δὲ τούτου τῆς θαλάσσης ἐπέπλεον, Δαύνιοι· τὸ δὲ σύμπαν ἔθνος ὠνόμασαν Ἰαπύγων· καὶ ἐγένετο ταῦτα, πολὺ πρὸ τῆς Ἡρακλέους στρατείας· ἦν δὲ τοῖς τότε βίος ἀπὸ

θρεμμάτων

θρεμμαίτων καὶ νομῆς· μυθολογοῦσιν οὖν ἐν τῇ Μεσσαπίων γῇ πρὰ τὰς λεγομένας ἱερὰς πέτρας, φανῆναι νύμφας ὑθιμηλίδας χορεύουσας· τοὺς δὲ παῖδας τῶν Μεσσαπίων, καταλιπόντας τὰ ποίμνια καὶ θεωμένους, εἰπεῖν, ὅτι βέλτιον αὐτοὶ χορεύουσιν· οὗτος ὁ λόγος ἤλγυνε τὰς νύμφας, καὶ τὸ νεῖκος ἐπὶ πλέον ἐγένετο περὶ τῆς χορείας· οἱ δὲ παῖδες ὅτι μὲν ἦν αὐτοῖς ἅμιλλα πρὸς δαίμονας, ἠγνόουν· ἐχόρευον δ' οἷα πρὸς ὁμήλικας θνητὰς, καὶ ὁ τρόπος αὐτοῖς τῆς ὀρχήσεως ἅτε ποιμένων, ἄμουσος ἦν· ταῖς δὲ νύμφαις πᾶν ὅσον ἢ πλεῖστον ἐπέδωκεν εἰς κάλλος· καὶ ἐπεκράτησαν χορεύουσαι τῶν παίδων, ὃς ἔλεγον πρὸς αὐτοὺς τάδε· ὦ κοῦροι, τὸ νεῖκος ἤρασθε πρὸς ὑθιμηλίδας νύμφας, οὐκ οὖν ὦ ἄφρονες νικώμενοι δώσετε δίκην· καὶ οἱ παῖδες ἵνα περ ἑστήκεσαν πρὰ τὸ ἱερὸν τῶν νυμφῶν, ἐγένοντο δένδρα· καὶ ἔτι νῦν ἀκούεται φωνὴ νυκτὸς ἐκ τῆς ὕλης οἷα θρηνούντων· ὁ δὲ τόπος ὀνομάζεται νυμφῶν τε καὶ παίδων.

Δρύοψ ἐγένετο Σπερχειοῦ παῖς τοῦ ποταμοῦ, καὶ Πολυδώρης μιᾶς τῶν Δαναοῦ θυγατέρων. οὗτος ἐβασίλευσε ἐν τῇ Οἴτῃ, καὶ θυγάτηρ αὐτῷ μονογενὴς ἐγένετο Δρυόπη, καὶ ἐποίμαινεν αὐτὴ τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς· ἐπεὶ δὲ

Δρυόπη, λβ'.

Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων α'.

αὐτῆς ἠγάπησαν ὑπερφυῶς Ἁμαδρυάδες νύμφαι, καὶ ἐστοίχοντο συμπαίκτειαν ἑαυτῶν, ἐδίδαξαν ὑμνεῖν θεοὺς, καὶ χορεύειν· ταύτην ἰδὼν Ἀπόλλων χορεύουσαν, ἐπεθύμησε μιχθῆναι. καὶ ἐγένετο πρῶτα μὲν κλεμμύς· ἐπεὶ δ' ἡ Δρυόπη γέλοτα μετὰ τῶν νυμφῶν παίγνιον ἐποιήσατο τὴν κλεμμύν, καὶ αὐτὴν ἀνέθετο εἰς τοὺς κόλπους, μεταβαλὼν αὐτὴν τῆς κλεμμύος, ἐγένετο δράκων, καὶ αὐτὴν κατέλειπον αἱ νύμφαι πρόθεσαι· Ἀπόλλων, δὲ Δρυόπην μίγνυται· ἡ δὲ ᾤχετο φεύγουσα περίφοβος εἰς τὰ οἰκία τοῦ πατρὸς, καὶ οὐδὲν ἔφασε πρὸς τοὺς γονεῖς· ἐπεὶ δ' ἔγημεν αὐτὴν ὕστερον Ἀνδραίμων ὁ Ὀξύλου, γεννᾷ παῖδα ἐξ Ἀπόλλωνος Ἄμφισσον· οὕτω ἐπεὶ τάχιστα ἐλοχεύθη, αὐτὴν ἐγένετο πάντων κράτων· καὶ ἔκτισε πρὸ τῆς Οἰτίλου πόλιν ὁμώνυμον τῷ ὄρει, καὶ τῶν ἐκεῖ τόπων ἐβασίλευσεν· ἱδρύσατο δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ὑπὸ τῇ Δρυοπίδι, καὶ εἰς τοῦτο πρῶτον τὸ ἱερὸν Δρυοπίδι, ἥρπασαν Ἁμαδρυάδες νύμφαι κατ' εὐμένειαν· καὶ αὐτὴν μὲν ἀπέκρυψαν εἰς τὴν ὕλην· αὐτὴ δ' ἐκείνης αἴγειρος ἀνέφυεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παρὰ τὴν αἴγειρον ὕδωρ ἀνέῤῥηξεν· Δρυόπη δὲ μετέβαλε, καὶ αὐτὴ θνητῆς ἐγένετο νύμφη· Ἄμφισσος δὲ αὐτὴ τῆς πρὸς τὴν μητρὸς

τόρα χαρίτος ἱερὸν ἱδρύσατο νυμφῶν, καὶ πρῶτος ἀγῶνα ἐπετέλεσε δρόμου καὶ ἔτι νῦν οἱ ἐπιχώριοι τὸν ἀγῶνα διαφυλάσσουσι τοῦτον· γυναικὶ δ' οὐχ ὅσιον παρατυχεῖν, ὅτι Δρυόπην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ νυμφῶν, δύο παρθένοι τοῖς ἐπιχωρίοις ἐδήλουσαν, πρὸς ἃς ἐχαλέπηναν αἱ νύμφαι, καὶ αὐτὰς ἀντὶ παρθένων ἐλάτας ἐποίησαν.

Μετὰ τὸν Ἡρακλέους ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισμὸν, Εὐρυσθεὺς ἐξελαύσας αὐτοὺς τῆς πατρίδος, αὐτὸς ἐβασίλευεν· οἱ δὲ Ἡρακλεῖδαι καταφυγόντες πρὸς Δημοφῶντα τὸν Θησέως, ᾤκησαν τὴν Τετραπόλιν τῆς Ἀττικῆς· Εὐρυσθεὺς δὲ πέμψας ἄγγελον εἰς Ἀθήνας, πόλεμον προέλεγεν τοῖς Ἀθηναίοις, εἰ μὴ τοὺς Ἡρακλείδας ἐξελάσωσιν· οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον οὐκ ἀπολέγονται· Εὐρυσθεὺς δ' ἐνέβαλε εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ παραταξάμενος, αὐτὸς μὲν ἀπεθνήσκει μαχόμενος· ἡ δὲ πληθὺς ἐτράπη τῶν Ἀργείων· Ὕλλος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἡρακλεῖδαι, ~~καὶ σὺν αὐτοῖς~~, ἀπεθάνοντος Εὐρυσθέως, κατοικίζονται πόλιν ἐν Θήβαις· ἐν δὲ τούτῳ καὶ Ἀλκμήνη κατὰ γῆρας ἀπεθνήσκει, καὶ αὐτὴν ἐξεκόμισαν Ἡρακλεῖδαι· ᾤκουν δὲ παρὰ τὰς ἠλέκτρας πύλας, ὅθι περ καὶ Ἡρακλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ· Ζεὺς δὲ Ἑρμῆν πέμπει, κελεύων

Ἀλκμήνη. λγ'. Ἱστορεῖ Φερεκύδης.

Ἀλκμήνην

Ἀλκμήνῃ ἐγκλέψαι, καὶ ἀπενεγκεῖν εἰς μακάρων νήσους, ὃ δοὺς Ῥαδαμάνθυϊ γυναῖκα. Ἑρμῆς ὁ φαθεὶς Ἀλκμήνῃ ἐγκλέπτῃ. λίθους δ' αὐτ' αὐτῆς ὑπέθηκεν εἰς τὸ στόμα· οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι ἐπεὶ τὸν λοιπὸν φόβον τες, ἐθαρρύοντο, καὶ ἀπέθεντο· καὶ ἀφαιρούμενοι δῦρον ἀντὶ τῆς Ἀλκμήνης λίθον, καὶ αὐτὸν ἐξελόντες, ἔκαυσαν ὑπὸ τῷ ἄλσει, ὅθι ἐστὶν ὁ ἥρῳον ὁ τῆς Ἀλκμήνης ὑπὸ Θήβαις.

Σμύρνα. λδ'. ἀδέσποτος.

Θείαντος τοῦ Βήλου καὶ Ὠρειθυίας μιᾶς τῶν νυμφῶν, ἐγένετο θυγάτηρ ὑπὸ τῷ ὄρει τῷ Λιβάνῳ Σμύρνα· ταύτην Δι᾽ ἀφροδίτην πολλοὶ καὶ ἐκ πόλεων πολλῶν ἐμνήσθησαν· ἣ δὲ πολλὰ ἐμηχανᾶτο πρὸς ἀπάτην τῶν γονέων, καὶ ἀνάθεσιν τοῦ χρόνου· δεινὸς γὰρ αὐτὴν ἔρως ἐξέμηνεν ἐπὶ τῷ πατρὶ· καὶ νὺξ μὲν ἀρχὰς δι' αἰδῶ κατέκρυπτε τὸν νόσον· ἐπεὶ δὲ πάνδημος αὐτὴν προσῆγεν, ἐξέπεσε λόγον πρὸς τὴν τροφὸν· ἣ δὲ παραδώσειν αὐτῇ ἄκος τοῦ παλαιοῦ πάθους ὑπεσχνεῖτο, λόγον πρὸς τὸν Θείαντα προσέφερεν, ὅτι αὐτῷ κόρη μακαρίων ἀνθρώπων πρέπει παραγενέσθαι κρυφαίως εἰς τὴν κοίτην· ὁ δὲ Θείας, ὃ γὰρ ἐμήνυσεν οἷα ἐπ' αὐτῷ ἐμηχανᾶτο, κατέκλινε δι' ὀνείρου· καὶ ὁ μὲν ἐν τῷ οἴκῳ σκοτεινὸς ἐδέχετο τὸν κόρον· ἣ δὲ τροφὸς κατακρύ-

φασα

ψασα τῇ ἐσθῆτι τὴν Σμύρναν παρήγαγεν, καὶ πλείονα χρόνον ἐλελήθει πρασσώμενον ἄχαρι καὶ ἄθεσμον ἔργον, ὡς ἐκύησε μὲν ἡ Σμύρνα· Θείαντα δὲ πόθος ἔλαβεν ἐκμαθεῖν ἥτις ἦν ἡ κύουσα· ὁ μὲν κατέκρυψε πῦρ εἰς τὸν οἶκον· Σμύρνα δ' ὡς ἐξίκετο πρὸς αὐτὸν, ἐπαΐστος ἐγένετο, προενεχθέντος ἐξαπίνης τοῦ πυρός· καὶ τὸ βρέφος μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς γαστρός· αὕτη δ' ἀνασχοῦσα τὰς χεῖρας ἤυξατο μήτε παρὰ ζῶσι, μητ' ἐν νεκροῖς φανῆναι· καὶ αὐτὴν ὁ Ζεὺς μεταβαλὼν ἐποίησε δένδρον, καὶ ἐκάλεν ὁμώνυμον αὐτῇ Σμύρναν· τοῦτο λέγεται κατ' ἔτος ἕκαστον δακρύειν τὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου καρπὸν· καὶ Θείας μὲν ὁ πατὴρ τῆς Σμύρνης δεῖ ἔργον ἀθέμιστον ἑαυτὸν ἀνεῖλε· τὸ δὲ βρέφος Διὸς βουλῇ τρεφόμενον, ὠνόμασαν Ἄδωνιν, καὶ αὐτὸν Ἀφροδίτη πλεῖστον ἠγάπησε δεῖ τὸ κάλλος.

Βουκόλοι. λέ.

Ἱστορεῖ Μενεκράτης Ξάνθιος Λυκιακοῖς· καὶ Νίκανδρος.

Λητώ ἐπεὶ ἔτεκεν Ἀρπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἐν Ἀστερίᾳ τῇ νήσῳ ἀφίκετο εἰς Λυκίαν, ὑπὸ φερομένη τοὺς παῖδας ὑπὸ τὰ λουτρὰ τοῦ Ξάνθου· ἐπεὶ τάχιστα ἐγένετο ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἐνέτυχε πρῶτα μελίτῃ κρήνῃ. καὶ προεθυμεῖτο πρὶν ὑπὸ τὸν Ξάνθον ἐλθεῖν, ἐνταυθοῖ τοὺς παῖδας ἀπολοῦσαι· ἐπεὶ δ' αὐτὴν ἐξήλασαν ἄνδρες βουκόλοι, ὅπως ἂν αὐτοῖς οἱ βόες ἐκ τῆς κρήνης πίωσιν, ἀπαλλάττετο καταλιποῦσα τὴν μελίτην ἡ

τὴν ἡ Λητώ· λύκοι δὲ συναντώμενοι καὶ σήναντες, ὑφηγήσαντο τῆς ὁδοῦ, καὶ ἀπήγαγον ἄχρι πρὸς τὸν ποταμὸν αὐτὴν τὸν Ξάνθον. ἡ δὲ πιοῦσα τοῦ ὕδατος καὶ ἀπολούσασα τοὺς παῖδας, τὸν μὲν ξάνθον ἱερὸν ἀπέδειξεν Ἀπόλλωνος, τὴν δὲ γῆν Τριμιλίδα λεγομένην, Λυκίαν μετωνόμασεν ἀπὸ τῶν καθηγησαμένων λύκων· ὑπὸ δὲ τὴν κρήνην αὖτις ἐξίκετο, δίκην ὑπιβαλοῦσα τοῖς ἀπελάσασιν αὐτὴν βουκόλοις· καὶ οἱ μὲν ἀπελούοντο ἔτι παρὰ τὴν κρήνην τοὺς βοῦς· Λητώ δὲ μεταβαλοῦσα πάντας, ἐποίησε βατράχους· καὶ λίθῳ τραχεῖ τύπτουσα τὰ νῶτα καὶ τοὺς ὤμους, κατέβαλε πάντας εἰς τὴν κρήνην· καὶ βίον ἔδωκεν αὐτοῖς καθ' ὕδατος· οἱ δ' ἄχρι νῦν παρὰ ποταμοὺς βοῶσι καὶ λίμνας.

Πανδάρεος. λϛ'.

Ἡνίκα Ῥέα φοβουμένη Κρόνον, κατέκρυψεν ἐν τῷ κευθμῶνι τῆς Κρήτης τὸν Δία, τότε αὐτὸν ἐξέθρεψεν αἴξ νύμφη μαστὸν ὀρέγουσα· τὴν αἶγα δὲ Ῥέας βουλῇ κύων χρύσεος ἐφύλαττεν· ἐπεὶ δὲ Ζεὺς τιτῆνας ἐξελάσας, τὸν Κρόνον ἀφείλετο τῆς ἀρχῆς, ἐποίησε τὴν μὲν αἶγα μεταβαλὼν ἀθάνατον· καὶ αὐτῆς ἔτι νῦν εἴδωλόν ἐστι ἐν τοῖς ἄστροις· τὸν δὲ κύνα τὸν χρύσεον ἀπέδειξε φυλάττειν τὸ ἱερὸν ἐν Κρήτῃ· τοῦτον Πανδάρεος ὁ Μέροπος κλέψας, ᾤχετο φέρων εἰς Σίπυλον· καὶ αὐτὸν παρεδέξατο φυλάττειν

παρὰ

παρὰ τοῦ Γανδαρέου, Τάνταλος ὁ Διὸς καὶ πλουτοῦς· ἐπεὶ δὲ μετὰ χρόνον Γανδάρεος ἐλθὼν εἰς Σίπυλον, ἀπῄτει τὴν κύνα, Τάνταλος ὤμοσε μὴ λαβεῖν. Ζεὺς δὲ Γανδάρεον μὲν ἀντὶ τῆς κλοπῆς ἐπρίησεν ὅθι περ εἱστήκει πέτρον. Τάνταλον δὲ ἐπεὶ τὸν ὅρκον ἐψεύσατο, κατέβαλε, καὶ περὶ αὐτὸν ὑπὲρ κεφαλῆς τὴν Σίπυλον. de Sipylo in caput pcipitem dedit.

Διομήδης μετὰ τὴν ἅλωσιν ἰλίου παραγενόμενος εἰς Ἄργος· Αἰγιάλειαν μὲν ἐμέμψατο τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ χαρὶν ἔργον Ἀφροδίτης· αὐτὸς δ' εἰς Καλυδῶνα τῆς Αἰτωλίας ἀφίκετο, καὶ ἀνελὼν Ἄγριον καὶ τοὺς παῖδας Οἰνεῖ τῷ προπάτορι τὴν βασιλείαν ἀπεδίδωσιν· αὖτις δὲ πλέων εἰς Ἄργος ὑπὸ χειμῶνος εἰς τὸν Ἰόνιον ἐκφέρεται πόντον· ἐπεὶ δὲ παραγενόμενον αὐτὸν ἔγνω Δαύνιος ὁ βασιλεὺς ὁ τῶν Δαυνίων ἐδεήθη τὸν πόλεμον αὐτῷ συμπολεμῆσαι πρὸς Μεσσαπίους, ὑπὲρ μέρει γῆς καὶ γάμῳ θυγατρὸς τῆς ἑαυτοῦ· καὶ Διομήδης ὑποδέχεται τὸν λόγον· ἐπεὶ δὲ παραταξάμενος ἐτρέψατο τοὺς Μεσσαπίους, καὶ ἔλαβε τὴν γῆν, ταύτην μὲν Δωριεῦσιν ἔνειμεν τοῖς σὺν αὐτῷ· δύο δὲ παῖδας ἐκ τῆς θυγατρὸς ἔσχε τῆς Δαυνίου Διομήδη καὶ Αμφίνομον· τελευτήσαντα δ' αὐτὸν κατὰ γῆρας ἐν Δαυνίοις, ἐκτέρισαν

Δωριεῖς. λξ'.

οἱ Δω-

οἱ Δωριεῖς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν Διομήδειαν· αὐτοὶ δ' ἐγεώργουν ἣν ἐδάσαντο παρὰ τοῦ βασιλέως γῆν, καὶ αὐτοῖς ἐξέφερε πλεῖστον καρπὸν, κατ' ἐμπειρίαν γεωργικῶν ἔργων· Δαυνίου δ' ἀφθανόντος ἐπεβούλευσαν Ἰλλυριοὶ βάρβαροι κατὰ φθόνον αὐτῶν τῆς γῆς· καὶ ἀνεῖλον ἐν τῇ νήσῳ πάντας ἐντομαθύοντας, ὑπιφανέντες ὅτι Ἰλλυριοὶ τοὺς Δωριεῖς· Διὸς δὲ βουλῇ τὰ σώματα μὲν ἠφανίσθη τῶν Ἑλλήνων· αἱ ψυχαὶ δὲ μετέβαλον εἰς ὄρνιθας· καὶ ἔτι νῦν ἑλληνικὴ μὴ ἐπὰν καθορμίσηται ναῦς, φοιτῶσι πρὸς αὐτοὺς οἱ ὄρνιθες· Ἰλλυρικὴν δὲ φεύγουσι ναῦν, καὶ ἀφανίζονται πάντες ἐκ τῆς νήσου.

Λύκος. λή. Ἱστορεῖ Νίκανδρος ἑτεροιουμένων ά.

Αἰακῷ τῷ Διὸς καὶ Αἰγίνης τῆς Ἀσωποῦ, παῖδες ἐγένοντο Τελαμὼν καὶ Πηλεὺς καὶ τρίτος Φῶκος ἐκ Ψαμάθης τῆς Νηρέως· τοῦτον ἐφίλησε περισσῶς Αἰακὸς, ὅτι καλὸς κἀγαθὸς ἦν ἀνὴρ· Πηλεὺς δὲ καὶ Τελαμὼν φθονήσαντες αὐτῷ, κτείνουσι θαναίτῳ κρυφαίῳ, καὶ διὰ τοῦτ' ἐξελαθέντες ὑπ' Αἰακοῦ τὴν Αἴγιναν ἐξέλειπον· ᾤκησε δὲ Τελαμὼν μὲν Σαλαμῖνα τὴν νῆσον· Πηλεὺς δ' ἐξίκετο πρὸς Εὐρυτίωνα τὸν Ἴρου· καὶ ἱκέτευσας καθαίρεται παρ' αὐτῷ τὸν φόνον· καὶ αὖτις Εὐρυτίωνα ἐν κυνηγεσίοις ἄκων ὑπὸ συὸς βολῇ κτείνει· καὶ φυγὼν ἔρχεται παρὰ Ἄκαστον,

ὃς ὑπὸ

οὗ ὑπὸ τῆς γυναικὸς πρὸς ἀφροδίσιον ἔργον καταλείπεται μόνος ἐν τῷ Γηλίῳ· καὶ πλαζόμενος ἐν τυγχάνει Χείρονι τῷ Κενταύρῳ. ἱκετεύοντα δὲ αὐτὸν ὑποδέχεται ἐκεῖνος εἰς τὸ ἄντρον· καὶ Πηλεὺς ἀγείρας πολλὰ πρόβατα καὶ βοῦς, ἄγει πρὸς τὸν Ἶρον κατὰ ποινὴν τοῦ φόνου· ταύτην οὐχ ὑποδέχεται τὴν ποινὴν ὁ Ἶρος· ἀλλὰ Γηλεὺς ἀπαγαγὼν, ἀφίησιν κατὰ χρησμὸν θεοῦ· καὶ τὰ πρόβατα νομέων ἔρημα λύκος ἐπελθὼν κατέδει· καὶ ὁ λύκος οὗτος κατὰ δαίμονα μεταβαλὼν, ἐγένετο πέτρος· ἃ ἄχρι πλείστου διέμενε μεταξὺ Λοκρίδος καὶ τῆς Φωκέων γῆς.

vid. Lat. p. 58. fin.

Ἀρκεοφῶν ὁ Μιννυρίδου, πόλεως μὲν ἦν Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ· γονέων δὲ οὐκ ἠθιφανῶν, ἦσαν γὰρ ἐκ Φοινίκης· χρήμασι δὲ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ πλεῖστον ὑπερηνέγκεν. οὗτος ἰδὼν τὰ θυγατέρα τὴν Νικοκρέοντος τοῦ Σαλαμινίων βασιλέως, ἠράσθη· γένος δ' ἦν τὴν Νικοκρέοντος ἀπὸ Τεύκρου τοῦ ξυνελόντος Ἴλιον Ἀγαμέμνονι. πρὰ ὃ καὶ μᾶλλον ὁ Ἀρκεοφῶν ἐφίετο τοῦ γάμου τῆς παιδὸς· καὶ ὑπέσχετο πλεῖστα πρὰ τοὺς ἄλλους μνηστῆρας ἀποίσειν ἕδνα· Νικοκρέων δ' οὐχ ὑποδέχεται τὸν γάμον κατ' αἰσχύνην γένους τοῦ Ἀρκεοφῶντος, ὅτι αὐτῷ πατέρες ἦσαν Φοίνικες. Ἀρκεοφῶντι δ' ἀπὸ τυγχα-

Ἀρκεοφῶν. λθ'.

Ἱστορεῖ Ἑρμησιάναξ Λεοντίῳ β'.

νομίζω πρὸς τὸν γάμον, πολὺ καλλιπώτερον
ἰδεῖν ὁ ὄρνις· καὶ νυκτὸς ἰδὶ τὰ οἰκία τῆς Ἀρσι-
νόης ἐφοίτα, καὶ διενυκτέρευσε μετὰ τῆν Ἥλι-
κιν τῆν· ἐπεὶ δὲ αὐτῷ πρὸς τὸ ὄρνιν οὐδὲν ἐτυγ-
χάνετο, πέμπει τροφὸν ἑαυτῦ, ἡ σπλᾶσα δῶρα
πέμψασ', ἐπειράθη τῆς παιδὸς, εἴ πως αὐτῷ δι-
δοίατο κρύφα μιχθῆναι τῦ γονέων· ἡ δὲ παῖς
ἐπεὶ τὸν λόγον ἡ τροφὸς αὐτῇ προσῆγκε, κα-
τεμήνυσε πρὸς τοὺς γονέας· οἱ δὲ γλωδασαν ἄ-
κρεαν, καὶ ῥῖνα καὶ δακτύλους ἀκρατεμόντες τῆς
τροφῦ· καὶ λαβόντες αὐοικτρῶς, ἐξήλα-
σαν ἐκ τῆν οἰκιῶν· καὶ πρὸς τὸ ὄρνιν ἐνεμέση-
σεν ἡ θεός· Ἀρκεοφῶν μὲν οὕτω καθ' ὑπερβολὴν
πάθος ἡ ζωμίαν τῇ πρὸς τῦ γάμον ἐκφὺν ἀ-
ποθνήσκει τῦ τροφῆς αἴδεν· οἱ δὲ ζωλῖται τὸν
θάνατον οἰκτείραντες ἐθάφθησαν· ἡμέρᾳ δὲ τεί-
τῃ τὸ σῶμα προήνεγκαν εἰς ἐμφανὲς οἱ προσή-
κοντες, ἡ οἱ μὲν ἔμελλον κηδεύσειν. Ἀρσινόη δὲ πρὸς
ὕβριν ἐπενθύμησεν, ἐκ τῆν οἴκων ἐκκύψασα τὸ
σῶμα τὸ τῦ Ἀρκεοφῶντος κατακαιόμενον ἰδεῖν·
καὶ ἡ μὲν ἐγέλασε· μισήσασα δὲ τὸ ἦθος Ἀφρο-
δίτη, μετέβαλεν αὐτὴν καὶ ἐποίησεν ἐξ ἀνθρώ-
που λίθον, ἡ τοῦ στόματος ἐρρίζωσεν ἐς τὴν γῆν.

Βεττόμαρ-
τις. μ.

Κατασκεπάκης τῆς Ἀραβίας ἡ Φοίνικος τῦ ἀγή-
νορος ἐγένετο Κάρμη· ταύτῃ μιγεὶς Ζεὺς, ἐγέννησε
Βεττόμαρτιν· αὕτη φυγοῦσα τὴν ὁμιλίαν τῶν
ἀνθρώπων,

ἀνθρώπων, ἠγάπησεν ἀεὶ παρθένος εἶναι. ©
παρεγένετο πρῶτα μὲν ἐπ' Ἄργος ἐκ Φοινίκης,
πρὸς τὰς Ἐρασίνου θυγατέρας Βύζην καὶ Με-
λίτην, καὶ Μάιραν, καὶ Ἀγχιρόην· ἔπειτα δ'
ἐκ τοῦ Ἄργους εἰς Κεφαλληνίαν ἀνέβη, © αὐτὴν
ὠνόμαζον οἱ Κεφαλλῆνες, λαφείαν· καὶ ἷρον l. ἱρὸν, i. ἱερεῖον, ut
ἤγαγον ὡς θεῷ· ἔπειτα ὄρχεται εἰς Κρήτην, cetima p.
καὶ αὐτὴν ἰδὼν Μίνως καὶ ἐρασθεὶς, ἐδίωκεν· ἡ
δὲ κατέφυγε πρὸ ἄνδρας ἁλιέας· οἱ δὲ αὐτὴν
κατέδυσαν εἰς τὰ δίκτυα, καὶ ὠνόμασαν ἐκ
τούτου Κρῆτες Δίκτυνναν, © ἱερὰ προσῴκησα-
σαν. ἐκφυγοῦσα ὑπὸ Μίνωα, ἔρχεται ἡ Βριτό-
μαρτις εἰς Αἴγιναν σὺν τοῖς σὺν αὐτῇ ἁλιεῦσι
Ἀνδρομήδῃ· καὶ ὁ μὲν αὐτὴν ἀνεχείρισεν ὀρεγό-
μενον μιχθῆναι· ἡ δὲ Βριτόμαρτις ἀχθέσα ἐκ
τοῦ πλοίου κατέφυγεν εἰς ἄλσος, ὅθι περ δίκτυα
αὐτῆς τὸ ἱερὸν, κάτωθεν ἐκλύεσθαι ἀφανὴς, ©
ὠνόμασαν αὐτὴν Ἄφαιαν· οὗ δὲ τῷ ἱερῷ τῆς
Ἀρτέμιδος ἦν ὑπὸ τοῖχον οὗ ᾧ ἀφανὴς ἐκλύεσθαι ἡ
Βριτόμαρτις, ἀφιέρωσαν Αἰγινῆται, © ὠνό-
μασαν Ἀφαίαν· καὶ ἱερὰ ἐπετέλεσαν ὡς θεῷ.

Κέφαλος ὁ Δηίονος ἔγημεν οὗ Θορικῷ τῆς Αλφέσιβ.
Ἀττικῆς Πρόκριν τὴν θυγατέρα τὴν Ἐρεχθέως· μά.
ἦν δὲ ὁ Κέφαλος νέος καὶ καλὸς καὶ αὐ-
θρεῖος· ἐρασθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ καὶ Ἠὼς ἥρπασεν αὐτὴν
ἧς, ἣ ἐπιμήσατο ζωὸν οἰκεῖον· τότε δ' οὖν ὁ Κέφαλος

ἐπειρᾶτο τῆς Πρόκριδος εἰς συμμένειν ἀδιάφθορος αὐτῷ ἐθελήσαι· καὶ αὐτὸς μὲν καθ' ἥντινα πρόφασιν ἐσκήψατο εἰς θήρας ἰέναι· Πρόκριδι δὲ εἰσαπέστελλεν ἄνδρα οἰκέτην ἀγνῶτα φέροντα χρυσὸν πολὺν· ἡ αὐτὸν ἐδίδασκε λέγειν πρὸς τὴν Πρόκριν, ὅτι ἀνὴρ ξένος ἐρασθεὶς διδοῖ τοῦτο τὸ χρυσίον, εἰ αὐτῷ συγγένοιτο· ἡ δὲ Πρόκρις τὸ μὲν πρῶτον ἀπολέγεται τὸν χρυσὸν· ἐπεὶ δὲ διπλαίσιον εἰσέπεμψε, ὁμολογεῖ καὶ προσδέχεται τὸν λόγον, ὁ δὲ κέφαλος ὅτε αὐτὴν ἔγνω παρελθοῦσαν εἰς τὸν οἶκον, καὶ κατακλινεῖσαν ὡς παρὰ τὸν ξένον, * δᾷδα καιομένην παρήνεγκεν καὶ κατεφώρεσεν αὐτήν· Πρόκρις δὲ καταλιποῦσα τὸν Κέφαλον ὑπ' αἰσχύνης, ᾤχετο φεύγουσα παρὰ Μίνωα τὸν βασιλέα τῶν Κρητῶν· καταλαβοῦσα δ' αὐτὸν ἐχόμενον ὑπ' ἀτεκνίας ὑπισχνεῖτο ἡ ἐδίδασκεν τὸν τρόπον αὐτῷ, ὄφεις καὶ σκορπίους καὶ σκολυπένδρας, εἰ γένοιντο παῖδες· ὁ γὰρ Μίνως οὔρεσκεν· καὶ ἀπέθνησκον αἱ γυναῖκες ὅσαις ἐμίγνυτο· Γασιφάνη δ' ἦν Ἡλίου θυγάτηρ ἀθάνατος· ἥγ' οὖν Πρόκρις ὑπὸ τῇ γονῇ τοῦ Μίνωος, μηχανᾶται τοιόνδε· κύστιν αἰγὸς ἐνέβαλεν εἰς γυναικὸς φύσιν, καὶ ὁ Μίνως τοὺς ὄφεις πρότερον ἐξέκρινεν εἰς τὴν κύστιν· ἔπειτα δὲ παρὰ τὴν Γασιφάην εἰσιὼν, ἐμίγνυτο· καὶ ἐπεὶ αὐτοῖς ἐγένοντο παῖδες, ὁ Μίνως

ἔσχεν

διδοῖ

διδοῖ τῇ Πρόκριδι τὸν ἄκοντα καὶ τὸν κύνα. τούτους δὲ οὐδὲν ἐξέφυγε θηρίον, ἀλλὰ πάντα ἐχειροῦντο· καὶ ἡ Πρόκρις δεξαμένη, ἀφίκετο εἰς Θορικὸν τῆς Ἀττικῆς, ὅπου ᾤκει ὁ Κέφαλος· ὃς σὺν αὐτῷ ἐκυνηγέτει, ἐξαλλαξάσα τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὴν κουρὰν τῆς κεφαλῆς εἰς ἄνδρα. καὶ οὐδεὶς αὐτὴν ἰδὼν ἐγνώρισε. Κέφαλος δὲ ἰδὼν ὅτι αὐτῷ μὲν οὐδὲν ἐπετύγχανε τῶν πρὸς τὴν θήραν, ἅπαντα δὲ συνέφερε πρὸς τὴν Πρόκριν, ἐπεθύμησεν αὐτὸς τὸν ἄκοντα τοῦτον λαβεῖν· ὃς προσυπέσχετο δώσειν, εἰ αὐτῇ τῆς ὥρας ἐθελῆσαι τῆς ἑαυτοῦ χαρίσασθαι· ὁ δὲ Κέφαλος παρέχεται τὸν λόγον, καὶ ὅτε κατεκλίνησαν ἐξέφηνεν ἑαυτὴν ἡ Πρόκρις, καὶ ὠνείδισε τὸν Κέφαλον, ᾗ αὐτὸς πολὺ αἴσχιον ἐξαμάρτοι. Καὶ τὸν μὲν κύνα καὶ τὸν ἄκοντα λαμβάνει Κέφαλος· Ἀμφιτρύων δὲ χρήζων τοῦ κυνὸς, ἐξίκετο παρὰ τὸν Κέφαλον, εἴγε ἐθελήσειεν ἅμα αὐτῷ ἰνδὶ τὴν Ἀλώπεκα βῆναι σὺν τῷ κυνὶ, καὶ ὑπέσχετο τῆς λείας ἀμφιτρύων ἀχρίσειν τῷ Κεφαλῷ τὴν μοῖραν, ἣν ἂν ἐκ τῶν τηλεβόων λάβῃ· ἐφάνη γὰρ ἐν χρόνῳ τούτῳ Καδμείοις ἀλώπηξ, χρῆμά τι ἐξηλλαγμένον· αὕτη συνεχῶς ἐκ τοῦ Τευμησσοῦ κατιοῦσα, πολλάκις τοὺς Καδμείους ἡρπάζετο· καὶ αὐτῇ προὐτίθεσαν παιδίον διὰ τριακοστῆς ἡμέρας· ἡ δὲ κατήσθιε

λαμβάνουσα, καὶ ἐπειδὴ Αμφιτρύωνος ἰόντος ἐδεήθη Καδμείων ὑπὲρ τηλεβόας αὐτῷ συστρατεῦσαι, καὶ οἱ δ' οὐκ ἔφασαν εἰ μὴ αὐτοῖς τὴν ἀλώπεκα συνεξέλοι, συντίθεται Αμφιτρύων ὑπὲρ τούτοις πρὸς τοὺς Καδμείους· ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Κέφαλον, ἔλεγεν τὴν συνθήκην. καὶ ἔπειθε βῆναι εἰς ἆσον τῷ κυνί· ὁ δὲ Κέφαλος ἀποδέχεται, ὁ ἐλθὼν κυνηγετεῖ τὴν ἀλώπεκα, ἣν δὲ θεμιτὸν, οὔτε τὴν ἀλώπεκα καταληφθῆναι ὑπό τινος διώκοντος· οὐδὲ τὸν κύνα ἐκφυγεῖν διωκόμενον οὐδέν· ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Θηβαίων, Ζεὺς ἰδὼν, ἐποίησεν ἀμφοτέρους λίθους.

Τέλος τῆς Ἀντωνίνου Λιβέραλις Μεταμορφώσεων συναγωγῆς.

ΦΛΕ

ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ ΤΡΑΛ-
λιανοῦ ἀπελευθέρου καίσαρος περὶ θαυμασίων καὶ μακροβίων.

* * *

Ἐλλείπει τινά. vid. Annot. p. 316.

εἰς τὴν ξενῶνα προσπορεύεται ταῖς θύραις, καὶ καιομένου τοῦ λύχνου, καθημένην ἴδεν τῆς ἄνθρωπον παρὰ τῷ Μαχάτῃ· οὐκ ἔτι δὲ καρτερήσασα πλείονα χρόνον δὲ τὸ θαυμαστὸν τῆς φαντασίας, τρέχει πρὸς τῆς μητέρα, καὶ βοήσασα μεγάλῃ τῇ φονῇ, Χαριτοῖ καὶ Δημόστρατε, ᾤετο δεῖν ἀναστάντας, καὶ τῆς θυγατέρα αὐτοὺς μετ' αὐτῆς πορεύεσθαι· πεφηνέναι γὰρ ζῶσαν, εἶναί τε μετὰ τοῦ ξένου διαί τινα θείαν βούλησιν ἐν τῷ ξενῶνι· τῆς δὲ χαριτοῦς παράδοξον λόγον ἀκούσης, συνέβη τὴν ψυχὴν τὸ μὲν πρῶτον ἐκπλαγῆ γενομένην ἐκλυθῆναι, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀγγελίας, καὶ διὰ τὴν ταραχὴν τῆς τροφοῦ· μετὰ μικρὸν δὲ μνησθεῖσαν τῆς θυγατρὸς, κλαίειν· τὰ δὲ ἔσχατα καταγνῶναι τῆς πρεσβύτιδος μανίαν, κελεύειν τε ἀπαλλάττεσθαι ἀπ' αὐτῆς ταχέως· ὀνειδιζούσης δὲ τῆς τροφοῦ, καὶ λεγούσης μετὰ παῤῥησίας, ὡς μὲν

φονεῖ τε καὶ ὑγιής ἐστιν· εἰ δὲ δι' ὄκνον οὐ βούλοιτο
τὴν ἰδίαν θυγατέρα ἰδεῖν, μόλις ἡ Χαριτὼ τὰ
μὲν βιασθεῖσα ὑπὸ τῆς τροφοῦ, τὰ δὲ εἰδεῖται
βουλομένη τὸ συμβεβηκός, παραγίνεται πρὸς
τὰς θύρας τῶν ξενῶνος, διὰ τὸ γεγονέναι πλείο-
να χρόνον, ὡς ἂν δευτέρας ἀγγελίας συντετε-
λεσμένης, ὀψέ ποτε ἧκεν ἡ Χαριτώ· Διὸ συνέ-
βαινεν ἐκείνους μὲν ἤδη ἀναπαύεσθαι. Ἀνακύψα-
σα δ' οὖν ἡ μήτηρ τὰ μὲν ἱμάτια, καὶ τὸν τύ-
πον τῆς ὄψεως, ἐνόμιζεν ὑπηγινώσκειν· τὴν δὲ
ἀλήθειαν ἐξετάσαι κατ' οὐδένα τρόπον δυνα-
μένη, τὴν ἡσυχίαν ᾤετο δεῖν ἔχειν. προϊγὰρ
ἤλπιζεν ἀναστᾶσα, καταλήψεσθαι τὴν ἄνθρω-
πον· ἐὰν δὲ ὑστερήσῃ, διερωτήσειν τὸν Μαχαί-
την περὶ πάντων· οὐ γὰρ ἄν ποτε ψεύσασθαι τη-
λικαύτην πρᾶξιν ἐρωτώμενον αὐτὸν· διόπερ
σιωπήσασα, ἀπῆλθεν· Ὄρθρου δὲ γενομένου, τὴν
μὲν εἴτε διὰ θείαν βούλησιν, εἴτε κατ' αὐτοματισμὸν
λαθοῦσαν, ἀπελθεῖν συνέβη. τῆς δὲ παραγινομέ-
νην, διὰ τῆς ἀπόλυσιν δυσφορεῖν, τῷ νεανίσκῳ καὶ
τῷ ξένῳ πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐξηγησαμένην, ἀξιοῦν
περὶ τὰ γόνατα περιπλεκομένην τῶν Μαχάτου,
τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, μηδὲν ἀποκρυψαμένην· ὁ δὲ
νεανίσκος ἀγωνιάσας, τὴν ἀρχὴν μὲν διετα-
ράχθη· μόλις δέ ποτε τὸ ὄνομα διεσάφησεν,
ὅτι Φιλίννιον εἴη· καὶ τὴν ἀρχὴν διηγήσατο τῆς

εἰσόδου

εἰσόδου, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς ἐδήλουσεν ὡς ἥκει, ὅτι λάθρα τῶν γεννησάντων ἔφη παραγίνεσθαι πρὸς αὐτὸν· τά τε ὑπολειμμένα ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου βουλόμενος ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα πιστὸν, ἀνόιξας τὸν ῥίσκον, ἐξαιρεῖ τόν τε δακτύλιον τὸν χρυσοῦν, ὃν ἔλαβε παρ' αὐτῆς, καὶ τὴν στηθοδεσμίδα, ἣν ἀπελελοίπει τῇ πρότερον νυκτὶ· ὡς δὲ εἶδεν ἡ Χαριτώ τηλικαῦτα σημεῖα, ἀναβοᾷ, καὶ διαῤῥήξασα ἑαυτῆς τά τε ἐνδύματα καὶ τὸ ἱμάτιον, ἀπό τε τῆς κεφαλῆς ῥίψασα τὸν κεκρύφαλον, πεσοῦσαί τε εἰς τὴν γῆν, καὶ περιχυθεῖσα τοῖς γνωρίσμασιν, ἐξ ἀρχῆς ἐποιεῖτο πένθος. Θεωρῶν δὲ ὁ ξένος τὸ γινόμενον, καὶ πάντας ὄντας ὑπερπαθεῖς, καὶ θρηνοῦντας, ὡσανεὶ νυῦ μέλλοντας κατορύττειν τὴν ἄνθρωπον, συνεχεῖτο, καὶ παρεκάλει δεόμενος παύσασθαι· ἐπαγγελλόμενος ἐὰν παραγένηται, δείξειν αὐτὴν· ἡ δὲ πεισθεῖσα, καὶ ἐντειλαμένη αὐτῷ φροντίσαι μὴ παρέργως τῶν ἐπηγγελμένων, ἀπελύθη πρὸς αὐτὴν. Νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης καὶ τῆς ὥρας οὔσης καθ' ἣν ἡ Φιλίννιον εἰώθει παραγίνεσθαι πρὸς αὐτὸν· οἱ μὲν προσετήρουν, εἰδῆσαι θέλοντες τὴν ἄφιξιν· ἡ δὲ ἧκεν· εἰσελθούσης δὲ κατὰ τὸν εἰθισμένον καιρὸν, καὶ καθεζομένης ἐπὶ τὴν κλίνην, οὐδὲν προσποιηθεὶς ὁ Μαχάτης, ἐξετάσαι δὲ τὸ πρᾶγμα

βουλόμενος, τὸ πλέον οὐ πιστεύων, εἰ νεκρᾷ πλη-
σιάζοι, οὕτως ἠθιμελῶς πραγινομένῃ κατὰ τὸν
αὐτὸν καιρὸν, ἔτι δὲ δειπνούσης μετ' αὐτοῦ, καὶ
συμπινούσης, ἀπίστως εἶχεν οἷς ἐκεῖνοι προήγγει-
λαν· ᾤετο δὲ νεκρορύκτας τινὰς διωρυχέναι τὸν
τάφον, καὶ πεπρακέναι τὰ ἱμάτια καὶ τὰ
χρύσια τοῦ πατρὶ τῆς ἀνθρώπου· βουλόμε-
νος οὖν τὴν ἀκρίβειαν εἰδῆσαι, πέμπει τοὺς
παῖδας λάθρα καλοῦντας αὐτοὺς· ταχέως
δὲ πραγενομένων τοῦ τε Δημοστράτου καὶ τῆς
Χαριτοῦς, ἰδόντων τὲ αὐτὴν καὶ γενομένους
τὸ μὲν πρῶτον ἀφώνων τὲ καὶ ἐκπλαγῶν διὰ
τὸ πράδοξον τῆς ὄψεως, ὕστερον δὲ ἀναβοησάντων
μέγα, καὶ περιπεσόντων τῇ θυγατρὶ· τότε ἡ
» Φιλίννιον τοσαῦτ' εἶπεν αὐτοῖς. Ὦ μῆτερ καὶ
» πάτερ, ὡς ἀδίκως ἐφθονήσατέ μοι μετὰ τοῦ
» ξένου ἠθὶ τρεῖς ἡμέρρας γενέσθαι ἐν τῇ πα-
» τρῴᾳ οἰκίᾳ λυποῦσαν οὐδὲν· τοιγαροῦν ὑ-
» μεῖς μὲν πενθήσετε ἐξ ἀρχῆς, διὰ τὴν πο-
» λυπραγμοσύνην· ἐγὼ δὲ ἄπειμι πάλιν εἰς
» τὸν διατεταγμένον τόπον. Οὐ γὰρ ἄνευ θείας
» βουλήσεως ἦλθον εἰς ταῦτα. Τοσαῦτα εἰποῦ-
σα, πραχρῆμα ἐγένετο νεκρὰ, ἐξετέτατό τε
ἐπὶ τῆς κλίνης ἐμφανὲς τὸ σῶμα· τῆς δὲ μη-
τρὸς περιχυθείσης, καὶ τοῦ πατρὸς περὶ αὐτὴν,
καὶ θορύβου πολλοῦ καὶ θρήνου κατὰ τὴν
οἰκίαν

οἰκίαν γενομένου διὰ τὸ πάθος, ὡς ἀνηκέστου γεγονότος θεάματος, ἅμα τε ἀπίστου συμπτώματος, ταχέως ἐγένετο δὲ πόλεως τὸ πρᾶγμα περιβόητον, καί μοι προσηγγέλη. Τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην διακατέσχον ἐγὼ τοὺς ὄχλους, ἀθροιζομένους ἐπὶ τὴν οἰκίαν, εὐλαβηθεὶς μήτις εἴη νεωτερισμὸς, διαδεδομένης τοιαύτης φήμης· ὄρθρου δὲ βαθέος πλῆρες ἦν τὸ θέατρον. Ῥηθέντων δὲ πάντων κατὰ μέρος, ἔδοξεν πρῶτον εἰσελθεῖν ἐπὶ τὸν τάφον ἡμᾶς, καὶ ἀνοίξαντας εἰδῆσαι, πότερον εἴη τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς κλίνης, ἢ κενὸς τόπον εὑρήσομεν· οὐδὲ γὰρ ἐξαίμηνος ἐγεγόνει τῷ θανάτῳ τῆς ἀνθρώπου· ἀνοιχθείσης δὲ ὑφ' ἡμῶς τῆς καμάρας, εἰς ἦν πάντες οἱ οἰκεῖοι μεταλλάσσοντες ἐτίθεντο, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλως κλινῶν ἐφαίνη τὰ σώματα κείμενα, τῶν δὲ παλαιτέρως τετελευτηκότων τὰ ὀστᾶ· ἐπὶ μόνης δὲ ἧς ἡ Φιλίννιον ἐτέθη καὶ συνέβη ταφῆναι, εὕρομεν ἐνθικείμενον τὸν δακτύλιον τὸν σιδηροῦν, ὃς ἦν τοῦ ξένου, καὶ τὸ χρυσόκλυστον ποτήριον, ἅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ Μαχαίτου τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶς· θαυμαίσαντες δὲ καὶ ἐκπλαγέντες, εὐθέως παραγενόμεθα πρὸς τὸν Δημόστρατον εἰς τὸν ξενῶνα, ὀψόμενοι τὴν νεκρὰν εἰ κατ' ἀλήθειαν ἐμφανής ἐστιν· ἰδόντες δὲ χαμαὶ κειμένην,

εἰς τὴν

εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἠθροίζόμεθα· τὰ γὰρ γεγονότα μεγάλα τέλῶ καὶ ἄπιστα. Θορύβδ δὲ ὄντος ἐν τῇ ἐκκλησίαν, καὶ χεδὸν ἀδενὸς δυναμένδ κρῖναι τὰ πράγματα, πρῶτος ὑμῶν ὀνομαζόμενος πρὸς ἡμῶν, ὁ μόνον μάντις ἄριστος, ἀλλὰ καὶ οἰωνοσκόπος κομψὸς εἶναι, τά τε ἄλλα σωφρονικῶς ἐν τῇ τέχνῃ πεπαῖδως, ἀνασὰς ἐκέλευσεν τὴν μὲν ἀνθρωπον, κατακλείσαν ἐντὸς θείων, (ὁ γὰρ συμφορῶν ἐπὶ τούτῳ ἐντὸς θείων τεθῆναι εἰς χρῶ· ἀκροπάσασθαι δὲ Ἑρμῆ χθονίου καὶ Εὐμενίδας·) εἶτα οὕτω σὺν ἅπασι θαίρεσθε πάντας· ἁγνίσαι δὲ καὶ τὰ ἱερά, ἢ ὅσα θεοῖς χθονίοις νομίζεται σωτῆρα χρῆσαι ἐπέταξεν· ἐμοί τε ἰδίᾳ εἶπεν περὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν πραγμάτων, θύσαι τε Ἑρμῆ, Διί τε Ξενίῳ καὶ Ἀρεῖ· © χρῆσθαι τελεῖν ταῦτα μὴ πρόσθεν. Ταῦτα δὲ ἀκούσαντος τότε, τὸ μὲν χρηστήριον ἡμεῖς ἐπράξαμεν· ὁ δὲ ξένος ὁ Μαχάτης, πρὸς ὃν ἐφέρετο τὸ φάσμα, ὑπ' ἀθυμίας ἑαυτὸν ἐξήγαγεν τοῦ ζῆν· ἐὰν οὖν σοι φαίνηται περὶ τούτων γράψαι τῷ βασιλεῖ, ἐπίσταθον καμοί, ἵνα καὶ τῶν σωμάτων πανὰ τῶν ἱερουργούντων τὰ κατὰ μέρος, ἐξαποστέλλωσι. ἔρρωσο.

Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἱέρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἢ Ἐφέσιος, καὶ ἐν Αἰτωλίᾳ φάσμα γενέσθαι· Πολύκριτος

κριτος γάρ τις τῶν πολιτῶν, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου Αἰτωλάρχης, ὑπὲρ τρία ἔτη τῶν πολιτῶν αὐτῶν ἀξιωσάντων, διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐκ προγόνων καλοκἀγαθίαν· ὢν δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτῃ ἄγεται γυναῖκα Λοκρίδα, καὶ συγκοιμηθεὶς τρισὶ νυξὶ, τῇ τεταρτῇ τὸν βίον ἐξέλιπεν· ἡ δὲ ἄνθρωπος ἔμενεν ἐν τῇ οἰκίᾳ χηρεύουσα· ἡνίκα δὲ ὁ τοκετὸς ἤπειγεν, τίκτει παιδίον, αἰδοῖα ἔχον δύο ἀνδρεῖον τε καὶ γυναικεῖον, ὃ τὴν φύσιν θαυμαστῶς διηλλαγμένον· τὰ μὲν ἄνω τοῦ αἰδοίου ὁλόκληρά τε καὶ ἀνδρώδη ἦν· τὰ δὲ περὶ τοὺς μηροὺς, γυναικεῖα καὶ ἁπαλώτερα· ἐφ' ᾧ καταπλαγέντες οἱ συγγενεῖς, ἀπήνεγκαν εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ παιδίον, καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν ἐβουλεύοντο περὶ αὐτοῦ· θύτας τε καὶ τεραποσκόπους συγκαλέσαντες· τῶν δὲ οἱ μὲν ἀπεφήναντο διάστασίν τινα τῶν Αἰτωλῶν καὶ Λοκρῶν ἔσεσθαι· κεχωρίσθαι γὰρ ἀπὸ μητρὸς οὔσης Λοκρίδος, καὶ πατρὸς Αἰτωλοῦ· οἱ δὲ δεῖν ᾤοντο, τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα ἀπενεγκόντας εἰς τὴν ὑπερορίαν, κατακαῦσαι. Ταῦτα δὲ αὐτῶν βουλομένων, ἐξαίφνης φαίνεται ὁ Πολύκριτος ὁ προτεθνηκὼς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πλησίον τοῦ τέκνου, ἔχων ἐσθῆτα μέλαιναν· τῶν δὲ πολιτῶν καταπλαγέντων ὑπὲρ τῇ φαντασίᾳ, καὶ πολλῶν εἰς φυ-

γὴν

γὴν τραπομένων, παρεκάλεσε τοὺς πολίτας θαῤῥεῖν, καὶ μὴ ταράττεσθαι ἐπὶ τῷ γεγονότι φάσματι. Ἐπεὶ δὲ ἔληξε τὸ πλέον τοῦ θορύβου καὶ τῆς ταραχῆς, ἐφθέγξατο λεπτῇ τῇ φωνῇ τάδε. Ἐγὼ ἄνδρες πολῖται, τοῦ μὲν σώματι τέθνηκα, τῇ δὲ εὐνοίᾳ καὶ τῇ χάριτι πρὸς ἡμᾶς, ζῶ· καὶ νῦν πάρειμι πρὸς ὑμᾶς τοὺς κυριεύοντας τῶν κατὰ γῆν, ἐπὶ τοῦ συμφέροντι τοῦ ὑμετέρῳ· παρακαλῶ τοίνυν ὑμᾶς, πολίτας ὄντας ἐμοῦ, τοῦ μὴ ταράττεσθαι, μηδὲ δυσχεραίνειν, ἐπὶ τοῦ παραδόξῳ γεγονότι φάσματι· δέομαι δὲ ὑμῶν ἁπάντων κατευχόμενος πρὸς τῆς ἑκάστου σωτηρίας, ἀποδοῦναί μοι τὸ παιδίον τὸ ἐξ ἐμοῦ γεγεννημένον, ὅπως μηδὲν βίαιον γένηται, ἄλλό τι βουλευσαμένων ὑμῶν· μὴ δ' ἀρχὴ πραγμάτων δυσχερῶν καὶ χαλεπῶν, διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλονεικίαν ὑμῖν γένηται· οὐ γὰρ ἐνδέχεταί με περιϊδεῖν κατακαυθὲν τὸ παιδίον ὑφ' ὑμῶν, διὰ τὴν τῶν ἐξαγγελλόντων ὑμῖν μάντεων ἀποπληξίαν· συγγνώμην μὲν οὖν ὑμῖν ἔχω, ὅτι τοιαύτην ὄψιν ἀπροσδόκητον ἑωρακότες, ἀπορεῖτε πῶς ποτε τοῖς παρροῦσι πράγμασιν ὀρθῶς χρήσεσθε. Εἰ μὲν οὖν ἐμοὶ πεισθήσεσθε, ἀδεῶς τῶν παρόντων φόβων, καὶ τῶν ἐπερχομένων κακῶν, ἔσεσθε ἀπηλλαγμένοι. Εἰ δὲ ἄλλως πῶς τῇ

γνώμῃ

γνώμῃ προσπεσεῖσθε, φοβοῦμαι περὶ ὑμῶν, «
μήποτε εἰς ἀνηκέστους συμφορὰς ἀπειθοῦντες «
ἡμῖν ἐμπέσητε. Ἐγὼ μὲν οὖν διὰ τὴν ὑπάρ- «
χουσαν εὔνοιαν, ὅτ' ἔζων καὶ νῦν ἀπροσδοκή- «
τως πρὼν, προείρηκα τὸ συμφερὸν ὑμῖν. ταῦτ' «
οὖν ὑμᾶς ἀξιῶ, μὴ πλείω με χρόνον πρέλ- «
κειν, ἀλλὰ βουλευσαμένους ὀρθῶς, καὶ πειθέν- «
τας τοῖς εἰρημένοις ὑπ' ἐμοῦ, δοῦναί μοι μετ' «
εὐφημίας τὸ παιδίον. Οὐ γὰρ ἐνδέχεταί μοι «
πλείονα μηκύνειν χρόνον διὰ τοὺς κατὰ γὴν «
ὑπάρχοντας δεσπότας. Ταῦτα δὲ εἰπὼν,
ἡσυχίαν ἔσχεν ἐπ' ὀλίγον, καραδοκῶν ποίαν
ποτὲ ἐξοίσουσιν αὐτοῦ γνώμην περὶ τῶν
ἀξιουμένων. τινὲς μὲν οὖν ᾤοντο δεῖν ἀποδοῦναι
τὸ παιδίον, καὶ ἀφοσιώσασθαι τότε φασ- averruncare
μα, καὶ τὸν ἐνιστάντα δαίμονα. οἱ δὲ πλεῖστοι
ἀντέλεγον, ἐνδὶ σχολῆς δεῖν βουλεύσασθαι
φαίσκοντες ὡς ὄντος μεγάλου τοῦ πράγ-
ματος, καὶ οὐ τῆς τυχούσης αὐτοῖς ἀπο-
ρίας. Συνιδὼν δὲ αὐτοὺς οὐ προσέχοντας,
ἀλλ' ἐμποδίζοντας αὐτοῦ τὴν βούλησιν,
ἐφθέγξατο αὖθις τάδε. Ἀλλ' οὖν γε, «
ὦ ἄνδρες πολῖται, ἐὰν ὑμῖν συμβαίνῃ τὶ «
τῶν δυσχερεστέρων διὰ τὴν ἀβουλίαν, «
μὴ ἐμὲ αἰτιᾶσθε, ἀλλὰ τὴν τύχην τὴν οὕ- «
τως ἐνδὶ τὸ χεῖρον ὑμᾶς ποδηγοῦσαν. «

ἥτις

» ἥπερ ἀναπεμφθήναι, πρανομεῖν ἀναγκάζῃ
» μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ἴδιον τέκνον. Τοῦ δὲ ὅλου σωφρονί-
ζοντος, καὶ τοῦ τε ἄρσενος τὸ τόραβος ἐχθροῦ, ὡς λα-
βόμενος τοῦ παιδίου, καὶ εἰς τὸ πλείστους αὐτῷ
ἀνέξας ἱματιφόρου, διέσωσέ τε αὐτὸ καὶ
ἦλθε κρατήσας δὲ γενομένης, καὶ λίθων ἐπ' αὐ-
τὸν ἐκριπτομένων, ὑπελάμβανον τροπὴν αὐτοῦ
τοιήσασθαι. ὁ δὲ ἀπληκτος ὢν ὑπὸ τῶν λίθων, τὸ
σῶμα πᾶν τοῦ παιδίου καταναλώσει πλὴν τῆς
κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα ἀφανὴς ἐγένετο. Διαφορουμένων δὲ αὐτὴν ὡδὶ τοῖς γενομένοις καὶ ἡ
ἀρχαία καθεσηκότων ὑπὸ τῆς τύχης βουλομέ-
νων τὰ ἀρχεῖα λαμβάνειν εἰς Δελφοὺς, φθέγγεται ἡ κε-
φαλὴ τοῦ παιδίου ὡδὶ τοῦ ἐξ ἄφρας ἡμῶν, καὶ
λέγει χρησμῷ τὰ ἀρχεῖα σύμβολα.

Ὦ πολυύμνητον ναίων χθόνα λαὸς ἀπείρων,
Μὴ σεῖο ἐς Φοίβου τέμενος ναόν τε θυώδη,
Οὐ γάρ σοι καθαραὶ χέρες αἵματος αἰ-
θέρ' ἔχουσιν,
Ἀλλά μύσος πεπάροιθε πόδων σῶν τοῦδε
κεκλύθι,
Φράζεο δ' ὅθεν ἐμέθεν, τείποθεν δ' ἀπόφτε
κέλευθον,
Μαντοσύνης πᾶσαν γὰρ ἐφετμιόωσι καταλέξω.
Ἡματι δ' τούτῳ περιτελλομένου σὺν αὐτῷ,
Ὥρισται

Ὥρισται πᾶσιν θάνατος (ψυχαὶ δὲ βίον)
Λοκρῶν Αἰτωλῶν τ' ἀναμὶξ βουλῇσιν
Ἀθήνης,
Οὐδ' ἀναπαύλησις κακοῦ ἔσσεται, οὐδ'
ἠβαιόν.
Ἤδη γὰρ ψεκάδες φόνιαι κατὰ κρᾶτα κέ-
χυνται·
Νὺξ δὲ ὑπὲ πάντα κέκευθε, μέλας δ' ὑπὲ-
δέδρομεν αἴθρη·
Αὐτίκα νὺξ δὲ ἔρεβος πᾶσαν κατὰ γαῖαν
ὄρωγεν,
Χήροι δ' ὄκοι πάντες ἐπ' οὐδεῖ γῆα κλι-
νοῦσιν,
Οὐδὲ γυνὴ πένθος ποτὲ λείψεται, οἰδένυ
παῖδες,
Ἐν μεγάροις γόωσι φίλους πατέρας περι-
φῶντες·
Τοῖον γὰρ τόδε κῦμα κατέσταμε πᾶσι κατ'
ἄκρης,
Αἰ αἰ πατρίδ' ἐμὴν ἀιεὶ στένω, αἰνὰ πα-
θοῦσαν,
Μητέρα τ' αἰνοτάτην, ἣν ὕστερον ἔκλυσεν
αἰών,
Νώνυμόντε θεοὶ γένεσιν θήσουσιν ἅπαντες·
Λοκρῶν τ' Αἰτωλῶν τ' ὅτι που καὶ σπέρμα
λίποιτο,

Οὕνεκ' ἐμὴν κεφαλὴν λίποι αἰὼν, οὐδένυ πάντα,
Σώματος ἠφάνικεν μέλε' ἄκριτα, λεῖπε δὲ γαῖαν,
Ἀλλά γ' ἐμὴν κεφαλὴν θέμεν' Ἠοῖ φαινομένῃφι·
Μὴ δέ θ' ὑπὸ ζοφερὴν γαῖαν κατακρυπτέμεν ἔνδον·
Αὐτοὺς δὲ πολιπόντας ἑὸν χῶρον μετ' ὄπισθεν,
Στείχειν εἰς ἄλλον χῶρον καὶ λαὸν Αθήνης,
Εἴ τινα ποῦ θανάτοιο λύσιν κατὰ μοῖραν ἕλησθε.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ Αἰτωλοὶ τοῦ χρησμοῦ, γυναῖκας μὲν καὶ τὰ νήπια τέκνα, τούς τε ὑπεργήρως ὑπεξέθεντο οὗ ἕκαστος ἐδύνατο· αὐτοὶ δὲ ἔμενον, καραδοκοῦντες τὰ ἀχθησόμενον, καὶ συνέβη τῷ ἑξῆς ἔτει Αἰτωλοῖς καὶ Ἀκαρνᾶσι συστῆναι πόλεμον, καὶ φθορὰν πολλὴν ἑκατέρων γενέσθαι.

Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἀντισθένης Περιπατητικὸς φιλόσοφος, Ἀκείλιον Γλαβρίωνα τὸν ὕπατον, μετὰ πρεσβευτῶν Πορκίου Κάτωνος, καὶ Λουκίου Οὐαλερίου Φλάκκου, παραταξάμενον Ἀντιόχῳ ἐν Θερμοπύλαις, γενναίως τε ἀγωνισάμενον, βιάσασθαι, ῥῖψαι μὲν τὰ ὅπλα τοῦ

μετ'

μετ' Ἀντιόχου· αὐτὸν δὲ τὰ μὲν πρῶτα εἰς Ἀτα-
λίαν μετὰ πεντακοσίων ὑπασπιστῶν φυγεῖν·
ἐκεῖθεν δὲ πάλιν εἰς Ἔφεσον ἀναγκάσαι ὑπεξ-
ελθεῖν· ὁ δὲ Ἀκείλιος Καίτωνα μὲν εἰς Ῥώμην
ἀπέστειλεν, ἀπαγγελοῦντα τὴν νίκην· αὐ-
τὸς δὲ ἐπ' Αἰτωλοὺς καθ' Ἡράκλειαν ἐστρα-
τεύσεν, ὧν ἐξ εὐμαίρους ἔλαβεν· ἐν δὲ τῇ πρα-
τάξει τῇ γενομένῃ πρὸς Ἀντίοχον ἐν Θερμοπύ-
λαις, ἀθιφανέστατα σημεῖα ἐγένετο Ῥωμαίοις·
ἀθιφανέντος γὰρ Ἀντιόχου, καὶ φυγόντος τῇ
ἀθιούσῃ ἡμέρᾳ, ἐγίνοντο οἱ Ῥωμαῖοι περὶ ἀναί-
ρεσιν τῶν ἐκ τῆς σφετέρας δυνάμεως πεπτω-
κότων, καὶ περὶ συλλογὴν λαφύρων τὲ καὶ
σκύλων καὶ αἰχμαλώτων· Βούπλαγος δέ
τις τῶν ἀπὸ Συρίας ἱππάρχης, τιμώμενος
πρὰ τῷ βασιλεῖ Ἀντιόχῳ, ἔπεσε καὶ αὐτὸς
γενναίως ἀγωνισάμενος· ἀναιρουμένων δὲ τῶν
Ῥωμαίων πάντα τὰ σκῦλα, καὶ μεσούσης τῆς
ἡμέρας, ἀνέστη ὁ Βούπλαγος ἐκ τῶν νεκρῶν,
ἔχων τραύματα δέκα δύο, καὶ παραγενόμενος
εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, ἀνεῖπε λεπτῇ φωνῇ
τοὺς δὲ τοὺς στίχους·

Παῦσαι σκυλεύων στρατὸν ἄϊδος εἰς χθόνα
βάντα,
Ἤδη γὰρ Κρονίδης νεμεσᾷ Ζεὺς μέρμερα
λεύσσων,

Μηνύει δὲ φόνῳ στρατὸς καὶ σοῖσιν ἐπ᾽ ἔργοις,
Καὶ πέμψῃ φῦλον θρασυκάρδιον εἰς χθόνα τὴν σὴν,
Οἳ σ᾽ αὐχῆς παύσουσιν, ἀμείψῃ δ᾽ οἷά γ᾽ ἔρεξας.

Ταραχθέντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ὠδὶ τοῖς ῥηθεῖσιν, σὺν ταχέων σωκήλαγον τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν· καὶ ἐβδελύσσοντο πρὸς τὸ γεγονότος φάσματος. ἔδοξεν οὖν τὸν μὲν βέβηλον πρᾶγμα μηδὲ τὰ λεχθέντα ἐπὶ ἀκριβοῦσθαι, κατακαύσαντας θάψαι· καθαρμὸν δὲ ποιήσαντας τῇ στρατοπέδῳ, θῦσαι Διὶ ἀστεροπαίῳ, καὶ πέμψαι εἰς Δελφοὺς, ἐρωτήσοντας τὸν θεὸν τί χρὴ ποιεῖν. παραγενομένων δὲ πυθῶδε τὴν θεωρῶν, καὶ τῶν θανομένων τί ποιητέον, ἀνεῖπεν ἡ Πυθία τόνδε τὸν χρησμόν·

Ἴρεο νικῶν ῥωμαῖε, δίκη δέ τοι ἔμμονος ἔσω,
Μήσοι ἐφορμήσῃ Παλλὰς πολὺ φέρτερον Ἄρη·
Χηρώσῃ δ᾽ ἀγορὰς· σὺ δὲ νήπιε πολλὰ μογήσας,
Ἵξεαι εἰς χώρην τὴν σὴν, πολλὸν ὄλεσσας.

Ἀκούσαντες οὖν τοῦ λόγου τούτου, τὸ μὲν ὠδὶ στρατοῦσαι ἐπί τινα τὴν ὑπὸ τῇ Εὐρώπῃ κατοικοῦ-

τοικιώτων, ἀπέγνωσαν τὸ παράπαν· ἀναζεύξαντες δ' ἀπὸ τοῦ προφημίου τόπου, παρεγένοντο ἐπὶ Ναύπακτον τῆς Αἰτωλίας, ὅ ἐστιν ἱερὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, οὐ τρεπόντων θυσίας δημοτελεῖς ἀπό τε ἄλλου ἔθνους. Τούτων δὲ ἐπιτελουμένων ὁ στρατηγὸς Τόωλιος ἐμμανὴς γενόμενος καὶ παράφρων, ἀπαγγέλλεται πολλά τινα οὐθουσιωδῶς, τὰ μὲν οὐ μέτρῳ, ἔστιν δ' ἃ καταλογάδην· διαγγελθέντος δὲ τοῦ τοιούτου πράγματος, συνέθεον πάντες πρὸς τὸν σκηνὸν τοῦ Τοωλίου, ἅμα μὲν ὑπανθρωπιοῦντες ἐπιστοωλημένοι, ἵνα τοῦ θεοῦ κράτιστον αὐτὸν μὴ δυνάμενον ἀφηγεῖσθαι μετ' ἐμπειρίας, ἡτυχηκέναι, ἅμα δ' ἀκούειν βουλόμενοι τὰ λεγόμενα· ὥστε πάνας αὐτὸν περιθέντας βιαιότερον, ἀπαγαγεῖν. Τὰ μὲν οὖν οὕτω οὐ μέτρῳ ῥηθέντα ὑπ' αὐτοῦ, ἔπ ὄντων οὐ τῇ σκηνῇ, ἔστιν τάδε·

Ὦ πατρὶς, οἷόν σοι λυγρὸν φέρω Ἄρη Ἀθλίων,
Ἡνίκα πρῆσσον Ἀσίῃ τοολύολβον ἵκηαι
Ἰταλίῃ ἐς γαῖαν εὐστεφάνους τε πόλεας,
Θρινακίῃ νῆσον τοολυήρατον, ἣν κτίσατο Ζεύς.
Ἧξε δ' στρατιὴ τοολυφόρτατος ἀθεμίθυμος,
Τηλόθεν ἐξ Ἀσίης ὅθεν ἠελίου ἀντολαί εἰσιν,
Καὶ βασιλεὺς διαθὰς σεινὸν πόρον Ἑλλησπόντου,

Ὅρκια πιστὰ ταμεῖ πρὸς κοίρανον Ἠπειρώτην·
Ἄξει δ' εἰς Ἀσίην στρατιὴν ἀνάριθμον ἀγείρας.
Πάντοθεν ἐκ τ' Ἀσίης ἠδ' Εὐρώπης ἐρατεινῆς,
Καί σε δαμᾷ· χήρους δ' οἴκους καὶ τείχεα θήσει·
Δουλοσύνην δ' ὑπὲρ πᾶσιν ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας
Τεύξει, μνήσιδος οὕνεκ' Ἀθηναίης μεγαθύμου.

Ἀνειπὼν δὲ τοὺς στίχους τούτους, ὥρμησεν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐν χιτῶνι, καὶ ἀπεφθέγγετο καταλογάδην τάδε. Μηνύωμεν, ὦ ἄνδρες στρατιῶται καὶ πολῖται, διαβάντας ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, νικῆσαι ὑμᾶς τὸν βασιλέα Ἀντίοχον, ναυμαχήσαντάς τε καὶ πεζῇ παραταξαμένους· κυριεῦσαι δὲ τῆς τοῦ τάδε τοῦ Ταύρου χώρας πάσης, καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐκτισμένων ἐν αὐτῇ, ἐκβαλόντας τὸν Ἀντίοχον εἰς Συρίαν· ταύτην δὲ παραδοθῆναι καὶ τὰς πόλεις, τοῖς Ἀττάλου υἱοῖς· Γαλάτας δὲ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Ἀσίᾳ, παραταξαμένους πρὸς ὑμᾶς ἡσσηθῆναι· τῶν δὲ γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ τῆς ἀποσκευῆς πάσης, κυριεῦσαι ὑμᾶς, καὶ ἀγαγεῖν εἰς τὴν Εὐρώπην· τοὺς δὲ κατοικοῦντας ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῆς παραλίαν Θρᾷκας, τῆς τε Προποντίδος καὶ ἑλλησπόντου, ἀναλύουσιν ὑμῖν ἀπὸ τῆς στρατείας, ἐπίθεσιν ποιήσεσθαι περὶ τὴν τῶν Αἰνιάνων χώραν, καί τινας διαφθείραντας, ἀφελέσθαι μέρος

τι τῆς

τί τῆς προνομῆς· δηλουθέντων δὲ τῶν ἄλλων, καὶ κομισθέντων εἰς Ῥώμην, ἔσεσθαι συνθήκας πρὸς βασιλέα Ἀντίοχον, ἐφ' ᾧ χρήματα μὲν εἰσόισει, καὶ χώρας τινὸς ἀποστήσεται. Ἀναγορεύσας δὲ ταῦτα, ἀνακεκράγει μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων τάδε. Ἐκ τῆς Ἀσίας ὁρῶ διαβαινούσας δυναμεῖς χαλκοστέρνους, καὶ βασιλέας ὑπὲρ τὸ αὐτὸ συναγομένους, καὶ ἔθνη παντοδαπὰ ἐπὶ τὴν Εὐρώπην, ἵππων τε κτύπον δοράτων τε ψόφον, καὶ φόνον αἱματόφυρτον, λεηλασίαν τε δεινὴν, πτώσεις τε πύργων καὶ τειχῶν κατασκαφὰς ἐρημίαν τε χθονὸς ἀμυθήτου. Ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἔλεξεν αὖθις ἐν ἔπεσι τάδε·

Ἡνίκα Νισαῖαι χρυσάμπυκες ἀργέτι ἵπποι,
Βῶσιν τῶν χθόνα δῖαν, ἑὴν προλιπόντες ἐφεδρὴν,
Οὓς ποτ' ἐν ἄστει τεῦξε Συρηκοσίων πολυόλβων
Δαίδαλος Ἠετίων φιλίαν πολυήρατον αὔξων,
Δαῖτ' τῶν χαλκείῃ, δεσμοῖς δ' τῶν δεσμὸν ἴαλλεν
Χρύσεον ἐν δ' αὐτὸν πᾶσιν ὑπερίονος υἱὸν,
Ἥρμοσεν ἀκτίνεσσι καὶ ὄμμασι μαρμαίροντα·
Καὶ τότε σοὶ Ῥώμη χαλεπ' ἄλγεα πάντα τελεῖται,
Ἥξει γὰρ στρατὸς εὐρὺς, ὃς οὐ χθόνα πᾶσαν ὀλέσσει,
Χηρώσει δ' ἀγορὰς, ἄστη δέτε πυρπολαθήσει·

Αἵματι δὲ πλήσει ποταμοὺς, πλήσει δὲ καὶ ᾅδην·
Δουλοσύνην τ' οἰκτρὴν συγερὴν ἀτέκμαρτον ἐφέσσει
Οὐδὲ γυνὴ πόσιν ὅν γ' ὑποδέξεται ἐκ πολέμοιο
Νοστήσαντ', Αἴδης δὲ καταχθόνιος μελανείμων
Ἕξει ἐνὶ φθιμένοισιν ὁμοῦ τέκνα μητρὸς ἀπούρας,
Ἄρης δ' ἀλλοδαποῖς περιθήσει δούλιον ἦμαρ.

Ἀποφθεγξάμενος δὲ ταῦτα, ἐσιώπησεν, καὶ πορευθεὶς ἔξω τοῦ στρατοπέδου, ἀνέβη ἐπί τινα δρυῦ· ἐπακολουθήσαντος δὲ τοῦ ὄχλου, προσεκαλέσατο αὐτοὺς, καὶ εἶπε τάδε· Ἐμοὶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, καὶ οἱ λοιποὶ στρατιῶται, καθήκει τελευτήσαντι ὑπὸ λύκου Πυῤῥοῦ εὐμεγέθους καταβρωθῆναι ἐν τῇ σίμβρον ἡμέρᾳ· ὑμεῖς δὲ τὰ ῥηθέντα ὑπ' ἐμοῦ γινώσκετε συμβησόμενα ὑμῖν πάντα, τεκμηρίοις χρώμενοι τῇ νυῦ ἐσομένῃ ἀδιφανείᾳ τοῦ θηρίου τὲ καὶ τῇ ἐμῇ ἀναιρέσει ὅτι ἀληθῆ εἴρηκα, ἔκ τινος θείας ὑποδείξεως. Τοσαῦτα δὲ εἰπὼν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀχρστῆναι, καὶ μηδένα κωλύσαι τὸ θηρίον προσελθεῖν, φαίσκων, ἐὰν ἀχρστρέψωσιν οὐ συνοίσειν αὐτοῖς· ποιήσαντος δὲ τοῦ πλήθους

τὸ προ-

τὸ προσαχθὲν οὐκ εἰς μακρὰν πραγίνεται, ὁ λύκος· ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Πόπλιος κατέβη ἀπὸ τῆς δρυὸς, καὶ ἔπεσεν ὕπτιος· ὁ δὲ λύκος ἀναχίσας αὐτὸν, κατεδαίνυτο πάντων ὁρώντων· ἀναλώσας δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ πλὴν τῆς κεφαλῆς ἐτραίπετο εἰς τὸ ὄρος. Προσελθόντος δὲ τοῦ ὄχλου, καὶ βουλομένου ἀνελέσθαι τὰ ἀπολελειμμένα, κτερίσαι τε αὐτὸν νομίμως, ἡ κεφαλὴ κειμένη ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνεῖπε τοὺς στίχους τούτους·

Μὴ ψαῦ' ἡμετέρης κεφαλῆς· οὐ γὰρ θέμις ἐστὶν
Οἷσιν Αθηναίη χόλον ἄγριον ἐν φρεσὶ θῆκεν,
Ἅπτεσθαι θείοιο καρήατος, ἀλλὰ πέπαυσο,
Μαντοσύνην τ' ἐπάκουσον ἀληθέα ἥπερ ἐρεῖ σοι·
Ἥξει γὰρ χθόνα τήνδε πολὺς καὶ καρτερὸς Ἄρης·
Ὃς λαὸν μὲν ἔνοπλον ὑπὸ σκότους ἀΐδι πέμψει,
Ῥήξει δ' αὖ λιθίνους πύργους καὶ τείχεα μακρὰ·
Ὄλβον δ' ἡμέτερον καὶ νήπια τέκν' ἀλόχους τε
Μάρψας, εἰς Ἀσίην ἄξει δὲ κῦμα πορήσας·
Ταῦτά σοι εἴρηκεν νημερτέα Φοῖβος Ἀπόλλων,

Γύθιος, ὅς μοι ἑὸν κρατερὸν θεράποντ' ὠθὶ πέμψας,
Ἤγαγεν εἰς μακαίρων τὲ δομοὺς καὶ Γερσεφονείης.

Ἀκούσαντες δὲ τῶν ἐπῶν τούτων, οὐ μετρίως ἐταράχθησαν, ἱδρυσάμενοί τε ναὸν Ἀπόλλωνος λυκίου, καὶ βωμὸν οὗπερ ἔκειτο ἡ κεφαλὴ, ἐνέβησαν εἰς τὰς ναῦς, καὶ ἀπέπλεον ἕκαστος ὠθὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, καὶ συνέβη ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ Γοπλίου ῥηθέντα γενέσθαι.

Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἡσίοδος καὶ Δικαίαρχος, καὶ Κλίταρχος, καὶ Καλλίμαχος, καὶ ἄλλοί τινες περὶ Τειρεσίου τάδε· Τειρεσίαν τὸν Εὐμαίρους, ἐν Ἀρκαδίᾳ ἄνδρα ὄντα, ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν Κυλλήνῃ, ὄφεις ἰδόντα ὀχεύοντας τρῶσαι τὸν ἕτερον, καὶ παραχρῆμα μεταβαλεῖν τὴν ἰδέαν· γενέσθαι τὲ ἐξ ἀνδρὸς γυναῖκα, καὶ μιχθῆναι ἀνδρί· τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος αὐτῷ χρήσαντος, ὡς ἐὰν τηρήσας ὀχεύοντας, ὁμοίως τρώσῃ τὸν ἕνα, ἔσται οἷος ἦν παραφυλάξαντα τὴν Τειρεσίαν, ποιῆσαι τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ῥηθέντα, καὶ οὕτως κομίσασθαι τὴν ἀρχαίαν φύσιν· Διὸς δὲ ἐρίσαντος Ἥρᾳ, καὶ φαμένου ἐν ταῖς συνουσίαις πλεονεκτεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀνδρὸς τῆς τῶν ἀφροδισίων ἡδονῆς, καὶ τῆς Ἥρας φασκούσης τὰ ἐναντία, δόξαι αὐτοῖς μεταπεμψαμένοις, ἔρεσθαι τὸν Τειρεσίαν διὰ τὴν

τῶν τρόπων ἀμφοτέρων πεπειρᾶσθαι· τὸν δὲ ἐρωτώμενον, ἀγρφήνασθαι· διότι μοιρῶν οὐσῶν δέκα, τὸν ἄνδρα τέρπεσθαι τὴν μίαν, τὴν δὲ γυναῖκα, τὰς ἐννέα· τὴν δὲ Ἥραν ὀργισθεῖσαν κατανύξαι αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ποιῆσαι τυφλὸν· τὸν δὲ Δία δωρήσασθαι αὐτῷ τὴν μαντικὴν, καὶ βιοῦν ἐπὶ γενεὰς ἑπτά. Οἱ αὐτοὶ ἱστοροῦσι κατὰ τὴν Λαπίθων χώραν γενέσθαι Ἐλάτῳ τῷ βασιλεῖ θυγατέρα ὀνομαζομένην Καινίδα· ταύτῃ δὲ Ποσειδῶνα μιγέντα ἐπαγγείλασθαι ποιήσειν αὐτὴν, ὃ ἂν ἐθέλῃ· τὴν δὲ ἀξιῶσαι, μεταλλάξαι αὐτὴν εἰς ἄνδρα, ποιῆσαί τε ἄτρωτον· τοῦ δὲ Ποσειδῶνος κατὰ τὸ ἀξιωθὲν ποιήσαντος μετονομασθῆναι Καινέα. Καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ τῇ πρὸς Μαιάνδρῳ τοταμῷ, ἐγένετο ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀντιπάτρου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Βινικίου. καὶ Τίτου Στατιλίου Ταύρου, τοῦ Κουρβιλίου ὠθικληθέντος· παρθένος γὰρ γονέων ὠθισήμων τρισκαιδεκαέτις ὑπάρχουσα ὑπὸ πολλῶν ἐμνηστεύετο, οὖσα εὐπρεπὴς· ὡς δ' ἐνεγγυήθη ᾧ οἱ γονεῖς ἐβούλοντο, ἐνστάσης τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου, προϊέναι τοῦ οἴκου μέλλουσα, αἰφνιδίως πόνου ἐμπεσόντος αὐτῇ σφοδροτάτου ἐξεβόησεν· ἀναλαβόντες δὲ αὐτὴν οἱ προσήκοντες, ἐθεράπευον ὡς ἀλγήματα ἔχουσαν κοιλίας καὶ στρόφους τοῦ ἐντός·

τῆς δὲ

τῆς δὲ ἀλγηδόνος ὠθιμενούσης τρισὶν ἡμέραις ἑξῆς ἀχρείαν τε πᾶσι τοῦ πάθους ποιοῦντος, τῶν πόνων οὔτε νυκτὸς, οὔτε ἡμέρας ἔνδοσιν λαμβανόντων, καί τοι πᾶσαν μὲν θεραπείαν αὐτῇ προσφερόντων ἐν τῇ πόλει ἰατρῶν, μηδεμίαν δὲ τοῦ πάθους δυναμένων αἰτίαν εὑρεῖν, τῇ τεταρτῇ τῶν ἡμερῶν περὶ τὸν ὄρθρον μείζονα τῶν πόνων ἐπίδοσιν λαμβανόντων, (ὡς μεγάλῃ οἰμωγῇ ἀνακραγούσης, ἄφνω αὐτῇ ἀρσενικὰ μόρια προέπεσεν, καὶ ἡ κόρη ἀνὴρ ἐγένετο· μετὰ δὲ χρόνον, εἰς Ῥώμην ἀνηνέχθη πρὸς Κλαύδιον καίσαρα· ὁ δὲ τούτου ἕνεκα τοῦ σημείου, ἐν καπετωλίῳ Διῒ ἀλεξικάκῳ ἱδρύσατο βωμὸν.

5 Ἐγένετο καὶ ἐν Μηουνίᾳ πόλει τῆς Ἰταλίας, ἐν Ἀγριππίνης τῆς Σεβαστῆς ἐπαύλει, ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησι Διονυσοδώρου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Δέκμου Ἰουνίου Σιλανοῦ Τορκουάτου, καὶ Κοΐντου Ἀστερίου Ἀντωνίνου· φιλοτὶς γάρ τις ὀνόματι πρῶθένος, Σμυρναία τὸ γένος, ὡραία πρὸς γάμον ὑπὸ τῶν γονέων κατεγγεγυημένη ἀνδρὶ· μορίων αὐτῇ προφανέντων ἀῤῥενικῶν, ἀνὴρ ἐγένετο. Καὶ ἄλλος δέ τις ἀνδρόγυνος κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐγένετο ἐν Ἐπιδαύρῳ, γονέων ἀπόρων παῖς, ὃς ἐκαλεῖτο πρότερον Συμφέρουσα· ἀνὴρ δὲ γενόμενος, ὠνομάζετο Συμφέρων· κηπουρῶν δὲ

τὴν

τὸν βίον διῆγεν. Καὶ ἐς Λαοδίκειαν δὲ τῆς Συρίας γυνὴ ὀνόματι Αἰτητὴ, συνοικοῦσα τῷδ' ἀνδρὶ ἔτι, μετέβαλε τὴν μορφὴν, καὶ μετωνομάσθη Αἰτητὸς ἀνὴρ γενόμενος· ἄρχοντος Ἀθήνησι Μακρίνου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Λουκίου Λαμία καὶ Αἰλιανοῦ Οὐέτερος. τοῦτον καὶ αὐτὸς ἐθεασάμην. Ἐγεννήθη καὶ ἐπὶ Ῥώμης ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἰάσονος, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Πλατίου, καὶ Σέξτου Καρμινίου, Ὑϊαίου, καὶ Μάρκου Φουλβίου Φλάκκου· δι' ἣν αἰτίαν ἡ σύγκλητος ἐκέλευεν τοὺς ἱερομνήμονας ἀναγνῶναι τοὺς Σιβύλλης χρησμοὺς, καὶ ἐξηγήσαντο τοὺς χρησμοὺς· εἰσὶν δὲ οἱ χρησμοὶ οἵδε·

Ὅσσα τέρα καὶ ὅσσα παθήματα δαίμονος αἴσης,
Ἱστὸς ἐμὸς λύσει· τάδ' ἐνὶ φρεσὶν αἴκε νοήσης,
Ῥώμη ἑῇ πίσυνος· καί τοι ποτὲ φημὶ γυναῖκα
Ἀνδρόγυνον τέξεσθαι ἔχοντά περ ἄρσενα πάντα,
Νηπιαχαίθ' ὅσα θηλύτεραι φαίνουσι γυναῖκες·
Οὐκ ἔτι δὴ κρύψω, θυσίας δέ τοι ἐξαγορεύσω.
Προφρονέως Δήμητρι καὶ ἁγνῇ Περσεφονείῃ,

Ἴστω

Ἴστω δ' αὐτὴ ἄνασσα θεὰ τὰ μὴ εἰκεπίθηαι,
Σεμνοταύτῃ δήμητρι καὶ ἁγνῇ Περσεφονείῃ·
Θησαυρὸν μὲν πρῶτα νομίσματος εἰς ἓν ἀθροίσας,
Ὅττι θέλεις ἀκὴ παμφύλων πόλεών τε καὶ αὐτῶν,
Μητρὶ κόρης δήμητρι κέλευ θυσίαν προτίθεσθαι·
Αὐταὴ δημοσίᾳ κέλομαί σε τρὶς ἐννέα ταύρους
Φανὰς ἠϋκέρους θυέμεν λευκότριχας, αἵ κεν
Ὑμετέρᾳ γνώμῃ κάλλει προφερέσταται ὦσιν·
Παῖδας ὅσας πάρος εἶπα, κέλευ ἀχαϊστὶ ταῦδ' ἔρδειν,
Ἀθανάτην βασίλισσαν ἐπευχομένην θυέεσσιν
Σεμνῶς καὶ καθαρῶς, τότε δὴ μετέπειτα δεχέσθω,
Ἔμπεδ' ἀφ' ὑμετέρων ἀλόχων ἱερ', αὐταὴ ἐπ' αὐτοῖς
Ἱστῷ ἐμῷ πίσυνοι λαμπρὸν φαῦος, αἱ δὲ φερόντων.
lego αὐτὰ Σεμνοταύτῃ δήμητρι τὸ δεύτερον, * αὗται λαβοῦσαι
Τρὶς τόσα νήφαλα παῦντα πυρὸς μαλεροῖο τιθέντων,

Ὅσσαι

Ὅσσαι ἐπισαμένως θυσίαν γρααὶ προτίθεν τ.
Προφρονέως δ' ἄλλαι Πλουτωνίδι τόσσα λα-
βοῦσαι,
Ὅσσαι ἐν ἡλικίῃ νεοθαλέα θυμὸν ἔχουσιν,
Νηπίαχοι, σεμνὴν Πλουτωνίδα παντοδί-
δακτον,
Ἐν πατρᾷ εὐχέσθων μίμνειν πολέμου κρα-
τέοντος,
Λήθην Ἑλλήνεσσι, πεσεῖν πόλεως τε καὶ αὐτῶ.
Θησαυρὸν δὲ * ἕτεροι καὶ παρθένοι ἔνθα φερόντων, lego ἑταρεῖ
Ἱστῷ θειοπαγεῖ νυμφάσματα ποικίλα
σεμνὴν,
Πλούτωνι κοσμεῖτο ὅπως * σχεσίῃσι κακοῖσι. lego σχέσιν
Προφρονέως δ' ὅτι κάλλιστον καὶ εὐκτὸν ἐπ' αἶαν ἦσι
Ὡς θνητοῖσιν ἰδέσθαι ἐπέπλετο τὸ φέρεσθαι·
Ἱστῷ σύμμικτον δῶρον βασιληΐδι κούρῃ·
Αὐταὶ ὅτ' ἂν Δήμητρι καὶ ἁγνῇ Περ-
σεφονείῃ·
Γαίας ὑμετέρας ἀπερυκέμεναι ζυγὸν αἰεὶ,
Αἰδώνῃ πλούτωνι βοὸς κυανότριχος αἷμα,
Λαμπροῖς * ἱμάσι κοσμητοὺς μετὰ ποιμέ- lego εἵμασι
νος, ὅστις
Ἡματίῳ πίσυνος βοὸς ἄρτεμος αὐτὸς ὁ
δ' ἔσται
Ὅσσοι τ' ἄλλοι ὁμοῦ πίσυνοι κατὰ πατρίδ'
ἔασι·

Μὴ

Μὴ γὰρ ἀπιστόφιλος θυσίαισιν ἀνὴρ παρεπέσθω·

† lego ἔνθα νομιστὸν

Ἔξω δ' † ἔνθ' ἀνόμιστον ἐπέπλετο φωτὶ τάδ' ἔρδειν,

* Νοῦπιστοι καταδαιτον ἔχειν θυσίαν, κατὰ δ' αὐτὴν·

Ὅστις ἂν ἡμετέρων χρησμῶν ἴδοις ἐς τόδ' ἵκηται,

Σεμνὸν Φοῖβον ἄνακτα μετελθέτω ἐν θυσίαισι,

Προφρονέως βωμοῖς ἢ πίονα μηρία καύσας,

Αἰγῶν παλλεύκων νεάτην· ἀταρ οἴδατε πάντες,

Λισσέσθω Φοῖβον παιήονα κρᾶτα πυκάσσας,

Ἱκτῆρες πίπτοντες ὅπως λυσίης ἀκαλκοιο,

Νοστήσας δ' ἀχὴ τοῦ βασιληΐδα πότνιαν Ἥρην·

Ἀργὴν βοῦν θύων πατρίοισι νόμοισι κατ' αἶσαν,

a lego αἴκε b ὥσ'

Ὑμνεῖν αἴκε γένει [a] προφερέστεραι [b] ὡς ἐνὶ λαοῖς,

Καὶ νήσων ναέται τὴν ἀντιπάλων ὅτ' ἂν αἶαν·

Οὐ δόλῳ, ἀλλὰ βίᾳ Κυμαΐδα πρόφρονες αὗται,

Νάσσων τὸ σεμνῆς βασιληΐδος οἷς ἐτίθεντο,

Ἐν

Ἐν πατρίοισιν ὁμοῖς Ἥρας ξόανόν τε κατ' οἶκον,
Ἵξει δ' ἂν μύθοισιν ἐμοῖς τάδε πάντα τίθηνται,
Σεμνοτάτην βασίλισσαν ἐπέλθῃς ἐν θυσίαισιν·
Ἐν πολλῷ χρόνῳ αὐτόθ' ἐφ' ὕστερον ὅσκεν ἐπ' αὐτοῖς,
Νήφαλαι κεν ῥέξας ὅσαι ἡμέραι εἰς ἐνιαυτὸν,
Ὅσκε τάδε ῥέξει κείνου κράτος ἔσσεται αἰεὶ,
Νηφαλίμων ἀρνῶν τε ταμῶν χθονίοις τάδε ῥέξον,
Ἦμος ἂν ἤδη ἔχοις μεγαλήτην οὐκ ἀπάντη
Ξεστοδόταν ξοάνῃσιν καὶ τᾶλλ' ὃς ἐλεξάσαφι,
Ἐν πετάλοισιν ἐμοῖς ὑπὸ κορκίδος ἀμφὶ καλύπτρας
Ἵμερτός σε βάλεν γλαυκῆς ἐλάας πολυκάρπου, *
Ἀγλαὰ φῦλλα λαβοῦσα λύσιν κακοῦ ἦμος ἂν ἔλθῃ,
Ὕμμι χρόνος μάλα κεῖνος ἐν ᾧ ποτε τᾶλλαν εογνη·
Τρωσδήτε καύσεισε κακῶν ἅμα δ' ἑλλάδος ἐκ γῆς·
Αὐτὰρ σοῦ μεταβᾶσαν ἐποτρυύεις ἀγορεῦσαι.

Ἐν δὲ Μεσσήνῃ οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὥς φησιν Ἀπολλώνιος, συνέβη πίθον λίθου πεποιημένον ῥαγῆναι, χειμώνων βίᾳ καὶ ὕδατος πολλοῦ ἐπενεχθέντος· προχυθῆναι δὲ αὐτοῦ κεφαλὴν τριπλασίαν τῆς ἀνθρωπίνης, τοὺς δὲ ὀδόντας ἔχειν διστοίχους· ἀναζητούντων δὲ τίνος εἴη ἡ κεφαλὴ, δηλῶσαι τὴν ὑπογραφήν. Ἴδεω γὰρ ἐγκεχαίρακτο· ἕτερον οὖν δημοσίᾳ κατασκευάσαντες πίθον, ἐνέθεσαν καὶ ἀσφαλέστερον ἐκήδευσαν τὸν Ἥρωα οἱ Μεσσήνιοι. τοῦτον ἰδόντες ὄντα περὶ οὗ φησὶν Ὅμηρος,

Ἴδεωθ' ὃς καρτιστος ὑπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν,
Τῶν τότε, καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον,
Φοίβου Ἀπόλλωνος καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης.

Ἐν Δαλματίᾳ τὲ ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος καλουμένῳ σπηλαίῳ, ἔστιν ἰδεῖν πολλὰ σώματα, ὧν τὰ τῆς πλευρᾶς ὀστᾶ ὑπερβάλλει ἑκκαίδεκα πήχεις.

Ἀπολλώνιος δὲ ὁ γραμματικὸς ἱστορεῖ ὑπὲρ Τιβερίου Νέρωνος σεισμὸν γεγενῆσθαι, καὶ πολλὰς καὶ ὀνομαστὰς πόλεις τῆς Ἀσίας ἄρδην ἀφανισθῆναι ἃς ὕστερον ὁ Τιβέριος οἰκείᾳ δαπάνῃ πάλιν ἀνώρθωσεν, ἀνθ' ὧν κολοσσόντε αὐτῷ κατασκευάσαντες ἀνέθεσαν παρὰ τῷ τῆς Ἀφροδίτης

δίτης ἱερῷ, ὅς ἐστιν ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ, καὶ τῶν πόλεων ἑκάστης ἐφεξῆς, ἀνδριάντας πρέστησαν· ἔπαθον δὲ καὶ τῆς Σικελίας τῶν σεισμοῦ οὐκ ὀλίγαι πόλεις, καὶ τὰ πλησίον Ῥηγίου· ἐσείσθη δὲ οὐκ ὀλίγα καὶ τῶν ἐν Πόντῳ ἐθνῶν· κατὰ δὴ τῆς γῆς τὰς διαστάσεις, ἐφάνη σωμάτων μεγέθη, ἃ ἐκπλαγέντες οἱ ἐπιχώριοι, κινῆσαι μὲν ὤκνησαν, δείγματος δ' ἕνεκεν, ἔπεμψαν εἰς τὴν Ῥώμην ὀδόντα ἑνὸς οὐ ποδιαῖον μόνον, ἀλλ' ὑπερβάλλοντα καὶ τοῦτο τὸ μέτρον· ἰνδιδείξαντες δὲ Τιβερίῳ οἱ πρέσβεις, εἴροντο εἰ βούλεται κομισθῆναι τὸν Ἥρω πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ πρὸς ταῦτα ἐμφρόνως ἐβουλεύσατο, μήτε τῆς γνώσεως τοῦ μεγέθους ἑαυτὸν ἀποστερήσας, τό, τε ἀνόσιον τῆς νεκροσυλίας παρετησάμενος· γεωμέτρην γάρ τινα τῶν οὐκ ἀφανῶν Γοῦλχρον ὀνόματι, τιμώμενον ὑπ' αὐτοῦ δὲ τῆς τέχνης καλέσας, πρόσωπον ἐκέλευσε πλάσαι πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ὀδόντος· ὁ δὲ σταθμησάμενος ἡλίκον ἂν γένοιτο τό, τε σύμπαν σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τῷ τοῦ ὀδόντος ὄγκῳ, ἐργασάμενος δὲ ταχέων, ἐκόμισε τῷ αὐτοκράτορι κἀκεῖνος εἰπὼν ἀρκεῖσθαι τῇ θέᾳ ταύτῃ, ἀποπέμπει τὸν ὀδόντα ἐκεῖσε, ὅθεν καὶ ἐκομίσθη. Οὐ χρὴ δὲ ἀπιστεῖν τῷ εἰρημένῳ, ἐπεὶ καὶ τῆς Αἰγύπτου Λίτραι εἰσὶν τόπος, ἐν αἷς δείκνυται σώματα οὐκ ἐλαττῶ τούτων, οὐ κεκρυμμένα γῇ, ἀλλ' ἐμφανῆ ἀφειμένα οὔτε

συγκύπτει, ὅτι συμπεφόρηται, ἀλλ' οὐ πάσχει, ὡς γνωρίσαι προσελθόντα, ἔστιν ἡμερῶν ὀκτώ, ἔστιν δὲ νυκτῶν, ἢ τὴν ἄλλων μελῶν. διὸ δὴ χρὴ καὶ τούτοις ἀπιστεῖν οἰνουμένους, ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ φύσις ἀκμάζουσα, ἅπαντα ἐγγὺς θεῶν ἐκθυροτρόφει· μαραινομένου δὲ τοῦ χρόνου συμμεμάρανται καὶ τὰ μεγέθη τὴν φύσεων· καὶ τὰ οὐ τῇ Ῥόδῳ δὲ παρφλήφαμεν ὀκτὼ πηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὡς παραβαλλομένους τοὺς νῦν ἀνθρώπους πολὺ καταδεεστέρους εἶναι. Ὁ δὲ αὐτὸς φησιν πλησίον Ἀθηνῶν, νῆσόν τινα εἶναι· ταύτην ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους βούλεσθαι τειχίζειν· σκάπτοντας δὲ τοὺς θεμελίους τὴν τοίχων εὑρεῖν σορὸν ἐκ τοῦ πηχῶν, οὗ ἦν εἶναι σκελετὸν ἴσον τῇ σορῷ, ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπται τάδε. Τέθαμμαι ὁ Μακρόσειρις οὐ νήσῳ μακρᾷ, ἔτη βιώσας πεντάκις τὰ χίλια. Εὔμαχος δέ φησιν οὐ πολυμηχάνει, Καρχηδονίους πολιτα φρύγοντας τὴν ἰδίαν ἐπαρχείαν, εὑρεῖν ὀρύσσοντας δύο σκελετοὺς οὐ σορροῖς κειμένους, ὧν τὸ μὲν ἐκπεπτάσαρας εἶναι πήχεις τὸν σπόδεσιν, τὸ δὲ ἑτέρου, ἐκπεπτηχέναι. Θεόπομπος δέ φησιν ὁ Σινωπεύς, οὐ τῷ πολὺ σεισμῶν, οὐ τῷ κιμμερικῷ βοσπόρῳ αἰφνιδίως σεισμὸν γενομένου, τὸν πρὸ αὐτοῦ πινακίαν ἀναρραγῆναι λόφον, καὶ ἀναβαλεῖν ὀστᾶ ὑπερμεγέθη, ὥστε τὸν σπόδεσιν τοῦ σκελετοῦ,

σκελετὸν, πηχῶν εὑρεθῆναι εἰκοσιτεσσάρων. ταῦτα δέ φησιν τὰ ὀστᾶ τοῦ πολιοικητὰς Βαρβάρους, εἰς τὴν Μαιῶτιν ῥίψαι λίμνην. Παιδίον πρὸς Νέρωνα ἐκθρίαθη τετρακέφαλον, ἀνάλογα ἔχον καὶ τὰ ἄλλα μέλη· ἄρχοντος Ἀθήνησιν Θρασύλλου, ὑπατευόντων τῶν Ῥωμαίων Ποστλίου Πετρωνίου τοῦ Σπαλιανοῦ, καὶ Κεσεννίου Πέτου. Καὶ ἕτερον ἐγεννήθη, ᾧδὶ τὸ ἀριστερὸν ὦμον κεφαλὴν ἐκπεφυκυῖαν ἔχον. Ἐγένετο σημεῖον πρόδοξον ᾧδὶ Ῥώμης, ἄρχοντος Ἀθήνησι Δφνοφίλου, ὑπατευόντων τῶν Ῥωμαίων Κοΐντου Οὐρατίου, καὶ Γναίου Πομπηΐου Γάλλου· Ῥαικίου δ' Ταύρου ἀνδρὸς στρατηγικοῦ τῆς γυναικὸς θεράπαινα τὴν τεπιμηλίων ἀπεκύησε πίθηκον. Κορνηλίου Γαλλικανοῦ ἡ γυνὴ παιδίον ἔτεκεν κεφαλὴν ἔχον Ἀνέβιδος ᾧδὶ Ῥώμης· ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δημοστράτου· ὑπατευόντων τῶν Ῥωμαίων Αὔλου Λουκιννίου Νδρούα Σιλανιανοῦ, καὶ Μάρκου Οὐνεσίνου Ἀγρικοῦ. Γυνὴ ἀπὸ πόλεως Τριδέντου τῆς Ἰταλίας, ἀπεκύησεν ὄφεις ἐσφαιρωμένους· ὑπατευόντων τῶν Ῥωμαίων Δομετιανοῦ καίσαρος τὸ πρῶτον, καὶ Πετιλίου Ῥούφου, τὸ δεύτερον, τῶν Ἀθήναις ἀναρχίας οὔσης. Ἐν Ῥώμῃ δικέφαλόν τις ἀπεκύησεν ἔμβρυον, ὃ ἐν Ἀθήναις τὴν θυοσκόον εἰς τὸν Τίβεριν ποταμὸν ἀνελήφθη· ἄρχοντος

Ἀθήνησιν Ἀδριανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος γενομένου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ τὸ ἕκτον, καὶ Τίτου Σεξτίου Ἀφρικανοῦ. Δωρόθεος δὲ φησὶν ὁ ἰατρὸς ἐν ὑπομνήμασιν, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον, κύναιδον τεκεῖν· τὸ δὲ βρέφος ταριχευθὲν, χάριν τοῦ παραδόξου φυλάττεσθαι. Ἐν Γερμανίᾳ ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Ῥωμαίων, ὃς ἦν ὑπὸ Τίτῳ Κουρτιλίῳ Μαγκίᾳ, τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο. Δοῦλος τοῦ στρατιώτου ἔτεκεν· ἄρχοντος Ἀθήνησιν Κόνωνος· ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Κοΐντου Οὐλουσίου Σατορνίνου, καὶ Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος. Καὶ Ἀντίγονος δὲ ἱστορεῖ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μίαν γυναῖκα ἐν τέτρασι τοκετοῖς εἴκοσι τεκεῖν, καὶ τὰ πλεῖστα τούτων ἐκτραφῆναι. Καὶ ἑτέρα τίς γυνὴ κατὰ τὴν αὐτὴν πόλιν, πέντε ἐν ἑνὶ τοκετῷ ἀπεκύησεν παῖδας, τρεῖς μὲν ἄῤῥενας, δύο δὲ θηλείας· οὓς Αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς ἐκέλευσεν ἐκ τοῦ ἰδίων χρημάτων τρέφεσθαι· πάλιν δὲ μετ' ἐνιαυτὸν, ἄλλα τρία ἡ αὐτὴ γυνὴ ἔτεκεν. Ἱππόστρατος δέ φησιν ἐν τῷ περὶ Μίνω, Αἴγυπτον ἐκ μιᾶς γυναικὸς Εὐρυόπης τῆς Νείλου, πεντήκοντα υἱοὺς γεννῆσαι. Δαναός τε ὁμοίως ἐκ μιᾶς γυναικὸς τῆς Νείλου Εὐρυόπης, πεντήκοντα θυγατέρας ἔσχεν. Κρατερὸς δέ φησιν ὁ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς, γινώσκειν τινὰ ἄνθρω-

πον

τον, ὃν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν παῖδα γενέσθαι, καὶ μειράκιον, καὶ ἄνδρα, καὶ γέροντα καὶ γήμαντα, καὶ παιδοποιησάμενον ἀπεθανεῖν. Μεγασθένης δέ φησιν τὰς ἐν Γαλαιᾷ κατοικούσας γυναῖκας ἑξαετεῖς γινομένας τίκτειν. Εὑρέθη ἐν Σαύνῃ τῆς Ἀραβίας πόλει, Ἱπποκένταυρος ἐπὶ ὄρους μαλλα ὑψηλοῦ, ὅ ἐστιν γέμον φαρμάκου θανασίμου· καλεῖται δὲ τὸ φάρμακον ὁμώνυμον τῇ πόλει· ὀξύτατον δὲ καὶ ἀντικώτατον τῶν ὀλεθρίων καθέστηκεν· τὸν δὲ Ἱπποκένταυρον συλλαβὼν ὁ βασιλεὺς ζωὸν, ἀπέπεμπει σὺν ἑτέροις δώροις πρὸς καίσαρα εἰς τὴν Αἴγυπτον· τροφὴ δὲ ἦν αὐτοῦ, κρέα· οὐ φέρων δὲ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἀέρος, τελευτᾷ· καὶ οὕτως ὁ ἔπαρχος τῆς Αἰγύπτου ταριχεύσας, ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην· καὶ πρῶτον ἐν τοῖς βασιλείοις ἀπεδείχθη, τὸ μὲν πρόσωπον ἀγριώτερον τοῦ ἀνθρωπίνου ἔχων· χεῖρας δὲ καὶ τοὺς τούτων δακτύλους τετριχωμένους· πλευρὰ δὲ συναφῆ τοῖς πρότοις σκέλεσι καὶ τῇ γαστρί· ὁπλαὶ δὲ ἦσαν αὐτῷ ἵππου στερεαὶ, καὶ ἐπίξανθοι χαῖται, καίπερ ὑπὸ τῆς ταριχείας συμμελαινόμεναι τῷ δέρματι· μέγεθος δὲ ἦν οὐχ οἷοίπερ οἱ γραφόμενοι, οὐδ' αὖ πάλιν μικρόν. Ἐν δὲ τῇ προειρημένῃ πόλει Σαύνῃ ἐλέγοντο καὶ ἕτεροι εἶναι Ἱπποκένταυροι· τὸν δὲ πεμφθέντα εἰς Ῥώμην εἴτις ἀπιστεῖ, δύναται ἱστορῆσαι· ἀπόκειται

γὰρ ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ αὐτοκράτορος τεταρι-
χευμένος, ὡς προεῖπον. ¶ ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ἑκατὸν ἔτη ζησάντων.]

Οἱ ἑκατὸν ἔτη ζήσαντες Ἰταλοῦν, ὡς ἐξ αὐ-
τῶν τῶν ἀκριμήσεων ἀναζητήσαντες οὐ πρέρ-
γος ἐμάθομεν. Λούκιος Κορνήλιος, Κορνίου
υἱὸς, πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος Γλαύκ-
κιος Οὐῆρος, Λούκιος πόλεως Πλακεντίας.
Λούκιος Οὐετούστιος Σεκουῦδος, Λουκίου υἱὸς,
πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος Λικίννιος Γά-
λος, Λουκίου ἀπελεύθερος, πόλεως Πλα-
κεντίας. Λούκιος Ἀκίλλιος Μάρκελλος,
Λουκίου υἱὸς, πόλεως Πλακεντίας. Λούκιος
Οὐέττιος, Μάρκου υἱὸς, Βριξέλλων. Λούκιος
Κουσσώννιος, Λουκίου υἱὸς, πόλεως Κορνηλίας.
Λούκιος Γαμίνιος, Λουκίου υἱὸς, πόλεος Βελείας.
Γάϊος Πορτήσιος Φρόντων, Σέξτου υἱὸς, πόλεως
Βονωνίας· Γάϊος Νώνιος Μάξιμος, Γοπλίου υἱὸς,
πόλεως Βριξέλλων. Γάϊος Ἀμούριος Τείρωνος,
Γαΐου υἱὸς, πόλεως Κορνιλίας· Γάϊος Καστοπού-
δης, Τιτίου υἱὸς, πόλεως Γαρμης. Γαΐος Οὐά-
τιος Τέρτιος, Σπορίου υἱὸς, πόλεως Πλακεν-
τίας. Γάϊος Ἰούλιος Πόθος, πόλεως Ῥαβέννης.
Γάοϊς Οὐαλέριος Πρίμος, Κοΐντου υἱὸς, πόλεως
Βελείας· Καισειλίας Κῦρος, πόλεως Πλακεν-
τίας. Κατία Γαΐου θυγάτηρ, πόλεως Φαουεν-
τίας.

πίας. Πόπλιος Φούλβιος Φρύξ, Λουκίου ἀπελεύθερος, πόλεως Ρωμισίας· Πόπλιος Νέβιος, Λουκίου υἱός, πόλεως Βασιλείας· Πόπλιος Δεκίμιος Δημοσθένης, Ποπλίου ἀπελεύθερος, πόλεως Ἀριμήνου. Πετρωνία Κοίντα, Λουκίου ἀπελευθέρα, πόλεως Πλακεντίας· Πόλλια Ρώλλα Στατείου θυγάτηρ, πόλεως Αἰτωσίας. Μάρκος Οὐϊλφίνιος Σεβῆρος, πόλεως Οὐελείας· Μάρκος Τρέβιος Ἄλβιος, Μάρκου ἀπελεύθερος, πόλεως Πλακεντίας. Μάρκος Ἀντώνιος, Λευκίου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Μάρκος Τάλπος Οὐϊτάλις, Μάρκου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Μάρκος Ἀκκέλιος, Μάρκου υἱός, πόλεως Βονωνίας. Μάρκος Νιρέλλιος, Γαΐου υἱός, πόλεως Πάρμης. Τίτος Οὐϊβιος Θαλλος, Σοιείου υἱός, πόλεως Παρμης. Τίτος Αἰμίλιος, Κοίντου υἱός, πόλεως Ῥηγίας. Τίτος Οὐετεράνιος, Ποπλίου υἱός, πόλεως Βονωνίας. Τίτος Νυμέριος, Τίτου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Τίτος Σερούϊος Σέκουνδος, Τίτου υἱός, πόλεως Βονωνίας· Τίτος Πετρώνιος, Ποείου υἱός, πόλεως Πλακεντίας. Τίτος Αὐτώνιος, Μάρκου υἱός, πόλεως Ῥηγίου. Τίτος Ἐρούσιος Πολλίων, Γαΐου υἱός, πόλεως Βονωνίας. Τίτος Καμόρειος Τόρπος, Τίτου υἱός, πόλεως Φιδεντίας. Τουρεμηφόρησις Γαΐου ἀπελευθέρα, πόλεως Βο-

 νωνίας.

νωνίας. Κούϊντος Καύσιος Ῥοῦφος, Κοΐντου υἱὸς, πόλεως Ῥηγίου. Κούϊντος Λουκρίτιος πρίμος, Κοΐντου υἱὸς, πόλεως Ῥηγίου. Κούϊντος Οὐέλιος Ποπλίου υἱὸς, πόλεως Βελίας. Ἀντωνία Σεκουνδα, Ποπλίου θυγάτηρ, πόλεως Βελίας. Ἀλβατία Σαβῖνα, πόλεως Παρίγης. Σαλουΐα Οὐάρηνα Ποπλίου θυγάτηρ, πόλεως Βασιλείας. Βεβία Μαρκέλλα Σέξτου θυγάτηρ, πόλεως Ὀρτισίας. Βασκία Ἀστικόσου Μακεδὼν, ἀπὸ Φιλίππων. Βουζηστόνου παροίκου Πόλπης, Μακεδὼν. Φρόντων Ἀλβουτίου Μακεδὼν ἀπὸ Φιλίππων. Σαρκης Κιλαμακέτις Ἀμφιπολῖτις. Αἰδέσιος Δίζα παροικοπόλεως, Μακεδὼν. Βίθυσδιζάστου παροικοπόλεως, τῆς Μακεδόνων. Ζαικεδένθης Μουκάσου παροικοπολίτης Μακεδὼν. Μάντις καὶ Πρίζου Μακεδὼν, ἐξ Ἀμφιπόλεως. Ἀλέξανδρος Δημητρίου Τιανὸς, ἀπὸ πόντου, καὶ Βιθυνίας. Γάζα Τίμωνος Τιανὴ, ἀπὸ πόντου, καὶ Βιθυνίας. Χρήστη Ἀντιπάτρου Τιανὴ. Χρυσίον Θεοφίλου Τιανὴ. Ἱέρων Γέρωνος Τιανὸς. Μούζακος Μουκαντίου Νικομηδεὺς Βιθυνίας. Λούκιος Φιδικλαίνιος Νέπως, Σινωπεὺς. Ἀλούκιος Ἀπιλιούτας, ἀπὸ Λουσιτανίας πόλεως Ἰντεβρανιησίας. Ἄμβατος Δοκουρίου υἱὸς, τῆς αὐτῆς πόλεως. Καύμαλος, Καντολγουνίου υἱὸς, τῆς αὐτῆς πόλεως. Κέλτιος Πελλίου υἱὸς, πόλεως Ἀπειλοκαρίου.

καρίου. Ἀῤῥοώντιος Ἀππίου υἱὸς, πόλεως Κονιμβριγησίας. Τάμφιος Κελτίου υἱὸς πόλεως τῆς αὐτῆς. Δοκκούριος Ἀλουκκίου υἱὸς, πόλεως Αἰβουροβισυγγησίας. ¶ ΟΙ ἈΠΟ ἘΚΑΤΟΝ ΤΕΣΣΆΡΩΝ ἘΤΩΝ, ΜΈΧΡΙ ἘΚΑΤΟΝ ΔΈΚΑ ἈΠΟΓΡΑΨΆΜΕΝΟΙ.] Γαΐος Ληλήδιος πρίμος, πόλεως Βονωνίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Κλωδία Ποτέστα, Γαΐου ἀπελευθέρα, πόλεως Βονωνίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Κουσινία Μόσχος Γαΐου ἀπελευθέρα, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Κορεωνία Οὐερηκουώδα, Ποπλίου ἀπελευθέρα, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Λουΐα Ἀττικὴ, Ποπλίου ἀπελευθέρα, πόλεως Παρμης, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Βουρία Λυχναινὶς, πόλεως Παρμης, ἔτη ἑκατὸν ἕν. Γαΐος Σάμφιος, Γαΐου υἱὸς, πόλεως Βελείας, ἔτη ἑκατὸν δύο. Κούϊντος Κορνήλιος, Κουΐντου υἱὸς, πόλεως Ῥηγίου, ἔτη ἑκατὸν δύο. Τίτος Ἀντώνιος, Τίτου υἱὸς, πόλεως Παρμης, ἔτη ἑκατὸν δύο. Κοκνανία Μοῦσα, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν τρία. Δημόκριτος Ἀβδηρίτης, ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα. ἐτελεύτησεν δὲ τροφῆς ἀχρεχόμενος. Κτησίβιος ὁ ἱστοριογράφος, ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα· ἐν Περιπάτῳ δὲ ἐτελεύτα, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς δεδήλωκεν. Ἱερώνυμος ὁ συγγραφεὺς

φεὺς πολλοὺς μὲν χρόνους ἐν ταῖς στρατείαις ἀνα-
τλήσας· πλείστοις δὲ τραύμασιν ἐν πολέμοις
περιπεσὼν, ἐτελεύτησεν, βιώσας ἔτη ἑκατὸν
τέσσαρα, ὥς φησιν Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐνάτῃ
τῶν περὶ τῆς Ἀσίας ἱστοριῶν. Γάϊος Λαλ-
λίας Τιωναῖνος, Λουκίου υἱὸς, πόλεως Βιωνίας,
ἔτη ἑκατὸν πέντε. Πόπλιος Χουϊσέντιος Σφυ-
ρίων Ποπλίου ἀπελεύθερος, πόλεως Βονωνίας,
ἔτη ἑκατὸν πέντε. Τίτος Κοττίνας Χρύσαντος,
Τίτου ἀπελεύθερος, πόλεως Φαουεντίας, ἔτη
ἑκατὸν πέντε. Μάρκος Πομώνιος Σεβῆρος,
Μάρκου υἱὸς, πόλεως Ταννητάνης, ἔτη ἑκατὸν
πέντε. Σέξτος Νέβιος Σέξτου υἱὸς, πόλεως Παρ-
μίας, ἔτη ἑκατὸν πέντε. Λούκιος Αἴλιος Δω-
ρόθεος, Λουκίου ἀπελεύθερος, πόλεως Βο-
νωνίας, ἔτη ἑκατὸν ἕξ. Γάϊος Πομπού-
σιος Μοντιανὸς, Ποπλίου υἱὸς, ἔτη ἑκατὸν
ἑπτά. Πόλλα Δωνάτα Σέξτου θυγάτηρ,
πόλεως Βονωνίας, ἔτη ἑκατὸν δέκα· Μουναντία
Προκούλα, Λουκίου θυγάτηρ, πόλεως Ῥηγίου, ἔτη
ἑκατὸν δέκα. ¶ ΟΙ ἈΠΟ ΤΩΝ Ἑ-
ΚΑΤΟΝ ΔΕΚΑ ἘΤΩΝ ΜΕΧΡΙ Ἑ-
ΚΑΤΟΝ ἘΙΚΟΣΙ ἈΠΟΓΡΑΨΑΜΕ-
ΝΟΙ.] Τίτος Πουρέννιος Τοῦτος, Λούκιου υἱὸς,
πόλεως Κορνηλίας, ἔτι ἑκατὸν ἕνδεκα. Λούκιος
Αντίστιχος Σωτήριχος, Λουκίου ἀπελεύθερος, πό-
λεως

λεως Ῥαβέννης, ἔτη ἑκατὸν δέκα τρία. Λούκιος Πέτρου, πόλεως Κορνηλίας, ἔτη ἑκατὸν δέκα τέσσαρα. Ἰουλία Μοδεστίνα, πόλεως Κορσιόλων, Πριμοπιλαρίου ἀπελευθέρα, καθ' ἡμας ἔτι οὖσα, πόλεως Βριξέλλων, ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι.

¶ ΟΙ ΑΠΟ ΡΛ' ΕΤΩΝ, ΜΕΧΡΙ ΡΜ' ΑΠΟΓΡΑΨΑΜΕΝΟΙ.] Λούκιος Τέρτιος, πόλεως Μονωνίας ἔτη ρλέ. Φαῦστος καίσαρος δοῦλος ἐκ Σαβίνων, ἀπὸ Πραιτωρίου Γαλλαντιανοῦ, ἔτη ρλς', ὃν καὶ αὐτὸς ἐθεασάμην, Ἀδριανῷ τοῦ καίσαρι ὑπηδειχθέντα. Ἀργανθώνιος ὁ τῶν Ταρτησίων βασιλεὺς, ὡς ἱστορεῖ Ἡρόδοτος. Ὁ Ἀνακρέων ὁ ποιητὴς, ἔτη ρν'. Σίβυλλα, ἡ Ἐρυθραία, ἐβίωσεν ἔτη ὀλίγον ἀπὸ δέοντα τῶν χιλίων, ὡς αὐτή φησιν ἐν τοῖς χρησμοῖς τόν δε τὸν τρόπον·

Ἀλλὰ τί δὴ πανόδυρτος ἐπ' ἀλλοτρίοισι πάθεσσι
Θέσφατα φοιβαίζω, λυσσώδεα μοῖραν ἔχουσα,
Οἴστρου δὲ σφετέρου καταγεύομαι ἀλγινόεντος·
Ἐκνεάομεν * ἀεὶ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἔχουσα,
Μαινομένη μὲν ἐνὶ θνητοῖς, καὶ ἄπιστα λέγουσα,
Γάντα δ' ὑπὲρ προϊδοῦσα βροτῶν δυσανάσχετα κήδη,

* ἐκ νεαρῶν μὲν legi.

Καὶ

Καὶ τότε μοι φθονέσας Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
Μαντοσύνης παθέων δὲ κατοικήσας ὀλοὸν κῆρ,
Ψυκὴν ἐκλύσει δεσμευομένην ἐνὶ λυγρῷ.
* Σώματι σαρκοτύπιδι ὀϊστεύσας γεγάϊον.
Ἐνθ' ἄρα μοι ψυχὴ μὲν εὖ ἠέρα πιστηθεῖσα,
Πνεύματι συγκραθεῖσα βροτῆν εἰς ὕατα πέμψει
Κληδόνας ἐν πυκινοῖς αἰνίγμασι συμπλεχθείσας,
Σῶμα δ' ἀεικελίως ἄταφον πρὸς μητέρος αἴης,
Κείσεται οὐ γάρ τις θνητῆν ἐνθὶ γαίαις ἀμήσει,
Οὐδὲ τάφῳ κρύψει, κτ' γὰρ χθονὸς εὐρυοδείης
Δύσεται αἷμα μέλαις τορσαινομένοιο χρόνοιο.
Ἔθεν δὴ πολλῆς ἀναδύσεται ἐρνέα ποίης,
Ἡ καταβοσκομένως μήλοις εἰς Ἥπατα δῦσα,
Ἀθανάτως δείξει βουλεύματα μαντοσύνησι,
Σαρκῶς δ' ὄρνιθες πετροδείμονες αἴκε πάσωνται,

Μαντο-

Μαντοσύνην θνητοῖσιν ἀληθέα ποιπνύουσι.

Διὰ τούτου τοῦ χρησμοῦ ἀποδείγνυται δέκα γενεὰς αὐτὴν καθ' ἀνθρώπους γεγονέναι, καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν ἐκ τοῦ ζῆν, τῆς μὲν ψυχῆς κατὰ τὸν ἀέρα φερουμένης, καὶ προσπιπτούσης τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων λαλουμένους παρασκευάσειν, τὰς γινομένας κληδόνας διὰ τῶν λόγων· τοῦ δὲ σώματος ἀτάφου γενομένου, τὰ μὲν ὄρνεα τῶν σαρκῶν φαγόντα, τὴν δὲ τῆς ὀρνιθοσκοπίας μαντείαν διασημαίνειν· τοῦ δὲ ὑπολοίπου μέρους εἰς τὴν γῆν σαπέντος, καὶ τὰ κτήνη φαγόντα τῆς ἐκ τῆς γῆς φυομένης πόας, τὴν ἡπατοσκοπικὴν εἰς τὸν βίον εἰσάξειν τέχνην. Τὴν δὲ γενεὰν Σίβυλλα ἱστορεῖ ἐτῶν ἑκατὸν δέκα, ἐν τῷ χρησμῷ τῷ πρὸς Ῥωμαίους περὶ τῶν αἰωνίων θεῶν, ἃ Ῥωμαῖοι Σεκουλάρια καλοῦσι. Τῶν γὰρ συμμάχων αὐτῶν καὶ κοινωνῶν μὴ ἐμμενόντων ταῖς συνθήκαις, ἀλλὰ πυκνὰ μεταβαλλομένων καὶ πολεμούντων αὐτοῖς, ἡ Σίβυλλα ἐχρησμῴδησεν, ὑπὸ τελεσθεισῶν τῶν θεωριῶν τούτων, ὑποταγήσεσθαι τοὺς ἀφεστῶτας Λατίνους· εἰσὶν δὲ οἱ χρησμοὶ οἵδε·

Ἀλλ' ὁπότ' ἂν μήκιστος ἵκῃ χρόνος ἀνθρώποισι,

Ζωῆς

Ζωῆς εἰς ἐτέων ἑκατὸν δέκα κύκλον ὁδεύσας,
Μεμνῆσθαι Ῥώμαιε, καὶ εἰ μαλα λήσει ἑαυτοῦ,
Μεμνῆσθαι τά δε πάντα, θέοισι μὲν ἀθανάτοισι,
Ῥέξειν ἐν πεδίῳ πρὰ Θύβριδος ἄπλετος ὕδωρ,
Ὅππῃ ϛεινότατον, νὺξ ἡνίκα γαῖαν ἐπέλθῃ,
Ἡελίου κρύψαντος ἑὸν φάος, ἔνθα σὺ ῥέζειν,
Ἱερὰ παντογόνοις μοίραις ἄρναις τε καὶ αἶγας,
Κυανέας δ' ἐς ταῖς δ' εἰλειθύιας ἀρέσασθαι,
Παιδοτόκους θυέεσσιν ὅπῃ θέμις, αὖθι δὲ γαίῃ
Πληθομένῃ χώροις. ὀΐς ἱερεύοιτο μέλαινα
Πάνλευκοι ταῦροι δὲ Διὸς πρὰ βωμὸν ἀγέσθων,
Ἤματι, μὴ δέ τε νυκτὶ, θεοῖσι γὰρ οὐρανίδαισιν
Ἡμέριος πέλεται θυέων τρόπος, ὡς δὲ καὶ αὐτοῖς
Ἱερεύειν, δαίμαλις δὲ βοὸς δέμας ἀγλαὸν Ἥρης
Δεξάσθω νηὸς πρὰ σεῦ, καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,

Ὅστε

Ὅστε καὶ ἠέλιος κικλήσκεται, αἴσια δέχθω
Θύματα, Λητοΐδης καὶ ἀειδόμενοί τε Λα-
τῖνοι
Παιᾶνες, κούροις κούρῃσί τε νηὸν ἔχοιεν
Ἀθανάτωνες, χωρὶς δὲ κόραι χόρον αὗται
ἔχοιεν,
Καὶ χωρὶς παίδων ἄρσην στάχυς, ἀλλὰ γο-
νήων
Πάντων ζωόντων τοῖς ἀμφιθαλής ἐτι φύτλη,
Αἱ δὲ γάμου ζεύγλαισι δεδμημέναι ἥματι
κείνῳ,
Γνῦξ Ἥρης πρὰ βωμὸν ἀοίδιμον ἑδριόωσαι,
Δαίμονα λισσέσθωσαν, ἅπασι δὲ λύματα
δοῦναι
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ, μάλιστα δὲ θηλυ-
τέραισιν,
Πάντες δ' ἐξ οἴκοιο φερέσθων, ὅσσα κο-
μίζειν
Ἔστι θέμις θνητοῖσιν ἀπερχομένοις βιότοιο,
Δαίμοσι μειλιχίοισιν ἱλάσματα καὶ μα
κάρεσσιν
Οὐρανίοις, τάδε πάντα τεθησαυρισμένα
κεῖσθαι,
Ὄφρα τελῇ θυμέλῃσι καὶ ἀνδράσιν ἑδριόω-
σιν.
Ἔνθεν πορσύνῃς μεμνημένος ἥμασι δ' ἔστω,

Νυξί τ' ἐπασσυτόραισι θεοπροπίους κατὰ θώκους,
Παμπλήθης ἄγυρις· σπουδὴ δ' ἐγέλοτι μεμίχθω
Ταῦτά τοι ἐν φρεσὶ σῇσιν ἀεὶ μεμνημένος, εἶναι
Καί σοι πᾶσα χθὼν Ἰταλὴ, καὶ πᾶσα Λατίνων,
Αἰὲν ὑπὸ σκύπτροισιν ὑπαυχένιον ζυγὸν ἕξει.

Τέλος περὶ Θαυμασίων καὶ Μακροβίων, &c.

ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ

ΦΛΕΓΟΝΤΟΣ Ἀπελευθέρου Ἀδριανοῦ καίσαρος περὶ τῶν Ὀλυμπίων.

Δοκεῖ μοι χρῆναι εἰπεῖν τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὰ Ὀλύμπια τεθῆναι συμβέβηκεν. Ἐστὶ δὲ ἥδε. Μετὰ Γεῖσον καὶ Πέλοπα, ἔτι δὲ Ἡρακλέα τοὺς πρώτους τὴν πανήγυριν καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπιάσιν ἐνστησαμένους, ἐκλειπόντων τῶν Πελοποννησίων τὴν θρησκείαν χρόνῳ τινὶ, εἰς ὃν ἀπὸ Ἰφίτου ὀλυμπιάδες ὀκτὼ πρὸς ταῖς εἴκοσι καταριθμοῦνται εἰς Κόροιβον τὸν ἠλεῖον, καὶ ἀμελησάντων τῶν ἀγῶνος, στᾶσις ἐνέστη κατὰ τῆς Πελοπόννησον. Λυκοῦργος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, υἱὸς ὢν τοῦ Πρυτανέως, τοῦ Εὐρόπου, τοῦ Σώσου, τοῦ Προκλέως, τοῦ Ἀριστοδήμου τοῦ Ἀριστομάχου, τοῦ Κλαιοδαίου, τοῦ Ὕλλου, τοῦ Ἡρακλέους, καὶ Δηιανείρας, καὶ Ἴφιτος ὁ αἴμονος, ὡς δὲ ἔνιοι Γραξωνίδου ἑνὸς τῶν ἀπὸ Ἡρακλέους ἠλεῖος. καὶ Κλεοσθένης ὁ Κλεονίκου Γεισάτης βουλόμενοι εἰς ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην τὸ πλῆθος αὖθις ἀποκαταστῆσαι, τήν τε πανήγυριν τῆς Ὀλυμπικὴν ἔγνωσαν ἀνάγειν εἰς τὰ ἀρχαῖα νόμιμα, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐπιτελέσαι. στέλλονται

δὴ εἰς δελφοὺς χρησόμενοι τοῦ θεῷ, εἴ σφισιν συνεπαινεῖ ταῦτα ποιῆσαι. ὁ δὲ θεὸς, ἄμεινον, ἔφη, ἔσεσθαι ποιοῦσιν. καὶ προσέταξεν ἐκεχειρίαν ἀγγεῖλαι ταῖς πόλεσιν, ταῖς βουλομέναις μετέχειν τοῦ ἀγῶνος· ὧν περιαγγελθέντων κατὰ τὴν ἑλλάδα καὶ ὁ δίσκος ἐγράφη τοῖς ἑλλανοδίκαις, καθ' ὃν ἔδει τὰ ὀλύμπια ἄγειν· Οὐκ ἄγαν δὲ προσιεμένων τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ δυσχεραινόντων τῶν τε Πελοποννησίων, λοιμὸς ἐνθιγενόμενος, καὶ φθορὰ καρπῶν ἐλυμαίνετο αὐτοῦ· οἱ δὲ ἀφεστάντες πάλιν τοῦ περὶ τὸν Λυκοῦργον ἠτοῦντο τοῦ λοιμοῦ παῦλαν καὶ ἴασιν τινά. ἡ δὲ Πυθία χρᾶ τάδε·

Ὦ γῆς ἀκρόπολιν πάσης πελοπηΐδα κλεινὴν
Ναίοντες, πρέσβεις τε βροτῶν πάντων καὶ ἄριστοι
Φράζεσθ' ἐξ ἐμέθεν χρησμὸν θεοῦ ὅττι κεν εἴπω.
Ζεὺς ἡμῖν τελετῆς μῆνιν ἔχει ἣν διέχρησεν,
Οὕνεκ' ἀτιμάζοντες ὀλύμπια λᾶσι ἄνακτος
Ζηνὸς· τοῦ πρῶτος μὲν ἰδρύσατο καὶ θέτο τιμὴν
Πεῖσος, καὶ μετὰ τόνδε Πέλοψ ὅτε δημονναῖαν

Ἑλλάδα,

Ἑλλάδα, θῆκε δ' ἔπειτα σροτιν ⊂ ἔπαθλα θανόντι
Οἰνομαίῳ. τρίτατος δ' ἐν τοῖς παῖς Ἀμφιτρύωνος
Ἡρακλῆς ἐτέλεσσ' σροτιν καὶ ἀγῶν' ἐν μήτρῳ
Πέλοπι Ταντα λίδῃ φθιμένῳ· τὸν δήτοθεν ὑμεὶν
Λείπεις καὶ τελετὴν ἧς χωσάμενος κατὰ θυμὸν,
Ὦρσε κακὴν λιμὸν παρὰ τοῖς καὶ λοιμὸν, ὃν ἐστι
Παῦσαι, ἀνορθώσαντας ἑορτὴν τῶν πάλιν αὖθις.

Ταῦτα ἀκούσαντες, ἀπήγγειλαν τοῖς Πελοποννησίοις· οἱ δὲ ἀπιστήσαντες τῷ χρησμῷ ἀπέστειλαν πάλιν καὶ αὐτοὶ ἀγὼ κοινοῦ δόγματος ὑπιστρεφέστερον ἐπερωτήσαντας τὸν θεὸν περὶ τῶν χρησθέντων. ἡ δὲ Πυθία λέγει τάδε·

Ὦ Πελοποννήσου ναέται περὶ βωμὸν ἰόντες,
Θύετε καὶ πείθεσθε τά κεν μάντεις ἐνέπωσιν,
Ἠλείων πρόπολοι πατρίων νόμον ἰθύνοντες.

τούτων χρησθέντων, οἱ Πελοποννήσιοι ἐπέτρεψαν τοῖς Ἠλείοις ἀγῶνα τιθέναι τῶν Ὀλυμπίων, ⊂ ἐκεχειριαν ἀγγέλλειν ταῖς πόλεσιν· καὶ Ἠλεῖοι δὲ μετὰ ταῦτα βουλόμενοι βοηθεῖν

Λακεδαιμονίοις, ὅτε Ἕλος ἐπολιόρκουν πέμψαντες εἰς Δελφοὺς ἐμαντεύοντο· καὶ χρᾷ ἡ Πυθία τάδε·

Τὴν αὐτῶν ῥύεσθε πάτραν πωλέμου δ' ἀπέχεσθε,
Κοινοδίκου φιλίας ἡγούμενοι ἑλλήνεσσιν
Ἐς' ἂν πεντα ἔτης ἔλθῃ φιλόφρων ἐνιαυτὸς.

Χρησθέντων δὲ τούτων, τοῦ μὲν πολεμεῖν ἀνέσχοντο, τῶν δὲ Ὀλυμπίων τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο. καὶ ἐστέφετο μὲν οὐδεὶς τὸ πέντε Ὀλυμπιάδας. τῇ δὲ ἑκτῇ ἔδοξεν αὐτοῖς μαντεύσασθαι, εἰς στέμματα περιθῶσι τοῖς νικῶσι. καὶ πέμπουσι τὸν βασιλέα Ἴφιτον εἰς θεοῦ, ὁ δὲ θεὸς ἔφη τάδε·

Ἴφιτε μήλειον καρπὸν μὴ θῇς ἐπὶ νίκῃ,
Ἀλλὰ τοῖς ἄγριον ἀμφιτίθει καρπώδη ἐλαιῶν
Ὃς νῦν ἀμφέχεται λεπτοῖσιν ὑφαίσαμας ἀραίχνης.

Παραγενόμενος οὖν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν πολλοῦν ἐν τῷ τεμένει κοτίνων ὄντων εὑρὼν ἕνα περιεχόμενον ἀραχνίοις, περιῳκοδόμησεν αὐτὸν, καὶ τοῖς νικῶσιν ἐκ τούτου ἐδόθη ὁ στέφανος. πρῶτος δ' ἐστεφανώθη Δαϊκλῆς Μεσσήνιος τῇ ἑβδόμῃ Ὀλυμπιάδι στάδιον ἐνίκα.

ΑΠΟΛ-

ἈΠΟΛΛΩΝΙΌΥ

ἱστορίαι θαυμάσιαι.

Βώλου Ἐπιμενίδης ὁ κρὴς λέγε- α'
ται ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀ-
δελφῶν τοῦ πατρὸς ἀπεσταλεὶς
εἰς ἀγρὸν πρόβατον ἀγαγεῖν εἰς
τὴν πόλιν, καταλαβούσης αὐ-
τὸν νυκτὸς παραλλάξαι τῆς τρίβου. καὶ κατακοιμη-
θῆναι ἔτη ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα, καθάπερ ἄλλοι τὲ
πολλοὶ εἰρήκασιν, ἔτι καὶ Θεόπομπος ἐν ταῖς ἱστο-
ρίαις, ἐπιτρέχων τὰ κατὰ τόπους θαυμαίσια. Ἔπει-
τα συμβῆναι ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ τοὺς μὲν οἰκείους
τοῦ Ἐπιμενίδου ἀπεθανεῖν. αὐτὸν δὲ ἐγερθέντα ἐκ τοῦ
ὕπνου, ζητεῖν ἐφ' ὃ ἀπεσταλεὶ πρόβατον. μὴ εὑρόν-
τα δὲ, πορεύεσθ' εἰς τὸν ἀγρὸν. ὑπελάμβανε δὲ ἐγη-
γέρθαι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ᾗπερ ἔδοξεν κεκοιμῆσθαι.
καὶ καταλαβὼν τὸν ἀγρὸν πεπραμένον, καὶ τὴν
σκευὴν ἠλλαγμένην ἀπαίρειν εἰς τὴν πόλιν. καὶ εἰ-
σελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκεῖθεν πάντα ἔγνω, ἐν οἷς
καὶ τὰ περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἀφανὴς ἐγένετο.
λέγουσι δὲ οἱ Κρῆτες, ὥς φησιν Θεόπομπος, ἔτι βιώ-
σαντα αὐτὸν ἑκατὸν πεντήκοντα ἀπεθανεῖν. λέ-
γεται δὲ περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ ἄλλα οὐκ
ὀλίγα παραδόξα. Ἀριστέαν δὲ ἱστορεῖται β'
τὸν Προικοννήσιον, ἔν τινι γναφείῳ τῆς Προικοννήσου

τελευτήσαντα ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ ἐν
Σικελίᾳ ὑπὸ πολλῶν θεωρηθῆναι γράμμα-
τα διδάσκοντα, ὅθεν πολλάκις αὐτῷ τοῦ τοιού-
του συμβαίνοντος, καὶ περιφανοῦς γινομένου
διὰ πολλῶν ἐτῶν, καὶ πυκνότερον ἐν τῇ Σι-
κελίᾳ φανταζομένου, οἱ Σικελοὶ ἱερόν τε κα-
γ' θιδρύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔθυσαν ὡς ἥρωϊ. Πε-
ρὶ δὲ Ἑρμοτίμου τοῦ Κλαζομενίου τοιαῦτά τι-
να μυθολογεῖται. φασὶν γὰρ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν
ἀπὸ τοῦ σώματος πλαζομένην, ἀπεδημεῖν ἐπὶ
πολλὰ ἔτη, καὶ κατὰ τόπους γινομένην, προλέ-
γειν τὰ μέλλοντα ἀπεβήσεσθαι, οἷον ὄμβρους με-
γάλους καὶ ἀνομβρίας, ἔτι δὲ σεισμοὺς τε καὶ
λοιμοὺς, καὶ παραπλήσια, τοῦ σωματίου κειμένου.
ἐχωνίδ τὴν δὲ ψυχὴν καθάπερ εἰς ἔλυτρον διὰ χρό-
νων τινῶν εἰσερχομένην, διεγείρειν τὸ σῶμα. τοῦ-
το δὲ αὐτοῦ πολλάκις ποιοῦντος, καὶ τῆς γυναι-
κὸς ἐντολὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐχούσης, ὅτε μέλλοι χω-
ρίζεσθαι, μηδένα θίγειν τοῦ σωματίου, μηδέ τι-
να τῶν πολιτῶν, μηδ' ἄλλον ἀνθρώπων· εἰσελ-
θόντες τινὲς εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐκλιπαρήσαν-
τες τὸ γύναιον ἐθεώρησαν χαμαὶ κείμενον γυμ-
νὸν τὸν Ἑρμότιμον ἀκίνητον. οἱ δὲ πῦρ λαβόντες
κατέκαυσαν αὐτὸν, οἰόμενοι τῆς ψυχῆς παρα-
γενομένης, καὶ μηκέτι ἐχούσης ὅπου εἰσδύσεται,
παντελῶς στερήσεσθαι τοῦ ζῆν, ὅπερ καὶ συνέ-
πεσεν.

πεσεν. Τὸν μὲν οὖν Ἑρμότιμον Κλαζομένιοι τι-
μῶσι μέχρι τοῦ νῦν, καὶ ἱερὸν αὐτοῦ καθίδρυται,
εἰς ὃ γυνὴ οὐκ εἰσέρχεται, διὰ τὴν προειρημένην
αἰτίαν. Ἄβαρις δὲ ἐξ ὑπερβορέων ἦν μὲν δ΄
καὶ αὐτὸς τῶν θεολόγων· ἔγραφε δὲ καὶ χρησ-
μοὺς ταῖς χώραις περιερχόμενος, οἵ εἰσιν μέ-
χρι τοῦ νῦν ὑπάρχοντες. προέλεγεν δὲ καὶ οὗτος
σεισμοὺς, καὶ λοιμοὺς καὶ τὰ παραπλήσια,
καὶ τὰ γιγνόμενα κατ᾽ οὐρανόν. λέγεται δὲ
τοῦτον εἰς Λακεδαίμονα παραγενόμενον, εἰρηκέναι
τοῖς Λάκωσι κωλυτήρια θῦσαι τοῖς θεοῖς, καὶ ἐκ
τούτου ὕστερον ἐν Λακεδαίμονι λοιμὸς οὐκ ἐγέ-
νετο. Τὰ δὲ περὶ Φερεκύδην τοσαῦτά τι- ε΄
να ἱστορεῖται. Ἐν Σκύρῳ ποτὲ τῇ νήσῳ διψῶντα,
ὑδάτιον αἰτῆσαι παρά τινος τῶν γνωρίμων· τὸν
δὲ πιόντα εἰπεῖν σεισμὸν ἐσόμενον ἐν τῇ νήσῳ με-
τὰ τρίτην ἡμέραν· τούτου δὲ συμβάντος, μεγά-
λην δόξαν αὐτὸν ἀπενέγκασθαι. πάλιν δὲ εἰς Σά-
μον πορευόμενος εἰς τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν, ἰδεῖν
πλοῖον εἰς τὸν λιμένα καθαγόμενον, καὶ εἰπεῖν
τοῖς συνεστῶσιν, ὡς οὐκ εἰσελεύσεται ἐντὸς τοῦ λι-
μένος. ἔτι δὲ λέγοντος αὐτοῦ καταῤῥαγῆναι
γνόφον, καὶ τέλος ἀφανισθῆναι τὴν ναῦν.
Τούτοις δὲ ὑπηγενόμενος Πυθαγόρας Μνη- ς΄
σαρχου υἱὸς, τὸ μὲν πρῶτον διεπονεῖτο περὶ τὰ
μαθήματα, καὶ τοὺς ἀριθμοὺς· ὕστερον δέ ποτε

καὶ τὸ φρενῖτιδος τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπέσβη, καὶ
ἐν τῷ Πόντου πλοίῳ εἰσερχομένῳ φορτίον ἔχον-
τι, μὴ τῶν πλατυχόντων βυθομένων σωτὸν εἶν,
καταλθεῖν διὰ τὸν φόβον, ἐσῶτα τὸ τὸν ἐπεῖν·
μικρὸν τοίνυν φανήσεται ὑμῖν σῶμα ἄγον τὸ
πλοῖον τοῦτο· πάλιν ὁ ὁ Καυλωνίατης, ὡς φησιν
Ἀριστοτέλης, γράφων περὶ αὐτοῦ πολλὰ μὲν
καὶ ἄλλα λέγει, καὶ ὅτι ὁ Τυρρηνίας φησὶν
δάκνοντα θανάσιμον ὄφιν, αὐτὸς δάκνων, ἀ-
πέκτεινεν. καὶ τὸν γνόμενόν δὲ σῶσιν τοῖς
Πυθαγορείοις προφῆναι. διὸ καὶ εἰς Μεταπόν-
τιον ἀπῆρεν, ὑπὸ μηδενὸς θεωρηθεὶς καὶ ὑπὸ
τοῦ κατὰ Σάμον ποταμοῦ διαβαίνων ξὺν ἄλ-
λοις, ἤκουσε φωνὴν μεγάλην ὑπὲρ ἀνθρώπων
Πυθαγόρα χαῖρε. οὗτος δὲ πρόντας πολιτεῖς
γενέσθαι. ἐφάνη δέ ποτε καὶ ὁ Κρότωνι, ὁ ὁ
Μεταποντίῳ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἢ ὥρᾳ. ὁ θεάτρῳ
ὁ ἀθλητὴς ποτε ἐξανίσταται, ὡς φησιν Ἀρι-
στοτέλης, καὶ τὸ ἴδιον μηρὸν προφαίνει τοῖς ἀθλη-
ταῖς εἰς χρυσοῦν. λέγεται δὲ πολλὰ αὐτοῦ καὶ
ἄλλα τινα παράδοξα. Ἡμεῖς δὲ μὴ βουλόμενοι
μεταγραφέων ἔργον ποιεῖν, αὐτοῦ τὸν λόγον
κατα παύσομεν. Ἀριστοτέλης δ' ὁ τοῖς φυ-
σικοῖς προβλήμασιν ὁ πολλὰ τῶν φυτείαν τῆς
κριθῆς γνομένους, λευκότερα ἴσχυν καὶ τὰ
σώματα μᾶλλον, ἢ πολλὰ τὸν πυρὸν καταχολ-
μένους.

μένους. Ἄνθρωπον δὲ τὸν, τὴν πρὸς Φί- η'
λιππον θυσιῶν κηρύκην ἐν τῇ Ἀττικῇ εἰς τὰ ἀ-
νθρώπολιν οὐδεμία ἑώρακεν εἰσερχόμενον. κα-
θάπερ δὲ καὶ γράφω καὶ τὰ θυρώματα τὰ
τῆς ἀφροδίτης μυῖα ἐφισαμένη. Ἀριστο- θ'
τέλης δὲ ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασί φησιν, οἱ
μονοσιτοῦντες πικρότερα τὰ ἤθη ἔχουσιν μᾶλ-
λον, ἢ οἱ δὶς τροφαῖς χρώμενοι. Εὐάνθρωπος ι'
ὁ ἐν τοῖς θαυμασίοις ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Ὀλυμπίων
τοὺς ὠθοῦντας ἐκπίνων ἐν τῇ παγκ-
ρατίῳ, μὴ διασυρίζοντας τὰ διαφερόμενα κρέα τῶν
ἱερονίκων ἀθλητῶν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν νο- ια'
μίμοις βαρβαρικοῖς τῶν Καρίας σκορπίους γίνον-
σθαι, οἱ δὲν μὴ ξύλα παταξαντες, ὃ λίαν ἀδικοῦσι·
δὲν δ' ὑδρωρυχείους πρὸ αὐτοῦ ἀφιστᾶσιν. Πε- ιβ'
ρὶ Βαβυλῶνα δὲ διαβάντι τὸν Εὐφράτην πο-
ταμὸν, ὀφίδια γίγνεται, καὶ δὲν μὲν ξένους
τύπτει, δὲν δ' ἐν τοπίους ὃν ἀδικεῖ. Ἐν τοῖς ιγ'
κατὰ τόπους μυθικῶν ἐν Ἁλικαρνασσῷ θυσίαν τι-
νὸς τοῦ Διὶ τῷ Ἀσωραίῳ σωτελουμένης ἀγέ-
λλειν αἶγα ἔφασαν πρὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἵστασθαι.
τὴν δὲ κατυχῶν ζωτελεσθεῖσαν, προβαίνειν
μίαν αἶγα ὑπὸ μηδενὸς ἀγομένην, καὶ προ-
σέρχεσθαι τοῦ βωμοῦ. τὸν δὲ ἱερέα λαβόμε-
νον αὐτῆς, καὶ μιδρεῖν. Φύλαρχος ἐν τῇ ιδ'
ἑ, τῶν ἱστορικῶν, καὶ κατὰ τὸν Ἀράβιον φησὶ
κάλλων

κήλπον πηγὴν εἶναι ὕδατος, ἧς ἐάν τις τοῦ
ποδὸς χρίσειεν, συμβαίνειν οὐδέως οἱ τένεσθαι τὸ
πολὺ τὸ αἰδοῖον. καὶ πινὸν μὲν, μὴ δ' ὅλως
συσέλεσθαι, πινὸν δὲ μετὰ μεγάλης κακοπα-
ιε' θείας ἢ θεραπείας ἀφανίσασθαι. Σκυτίνος
δὲ ὁ Χίος τὴν Βρεττανικὴν νῆσον λέγει σταδίων
εἶναι τετρακοσίων τὸ πολύμετρον· γίνεσθαι δὲ
ἐν αὐτῇ τὰ γενήματα ἀπύρηνα, οἷον τὰς ἐλαίας
πυρήνας μὴ ἔχειν, μηδὲ βότρυς γίγνεσθαι, μηδὲ
ις' τὰ ἐμφερῆ τούτοις. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ πε-
ρὶ τὴν φυτῶν πραγματείᾳ, τὴν θαψίαν φί-
ζαν, ἣν οἱ ἰατροὶ χρῶνται, ἐάν τις σὺν ῥέοντι
ἐλάσῃ, τὰ πολλὰ οὐ γίγνεσθαι, ὥστε ἐκ τοῦ ἀγ-
ιξ' γείου μηκέτι δύνασθαι ἐξαιρεθῆναι. Κτη-
σίας δὲ Ἰνδοῖς ξύλον γενέσθαί φησιν, ὃ καλεῖ-
ται πάρυσον· τοῦτο ἐφ' ἑαυτὸ ἕλκειν πᾶν τὸ προσ-
κομισθὲν αὐτῷ, οἷον χρυσὸν, ἄργυρον, καστίτε-
ρον, χαλκὸν, καὶ τἄλλα μετὰ μικρὰ πάντα.
ἕλκειν δὲ καὶ τὰ ζωύγγυς ἰσάμπνα ζῷα θήρια. ἐὰν δὲ
μεῖζον ᾖ τὸ ξύλον, καὶ αἴγας, καὶ πρόβατα, καὶ
ιη' τὰ ὁμήλικα ζῷα. Φύλαρχος δὲ ἱστο-
ρεῖν, ἐν τῆς Ἰνδικῆς φησὶν ἀνεχθῆναι λευκὴν
ῥίζαν, ἣν κόπτοντος μετ' ὕδατος κατὰ πλάτ-
τειν τοῦ ποδὸς· τοῦτο δὲ κατὰ πλαθέντας ἀπο-
βραστῆς σιτουσίας λήθην ἴσχειν, καὶ γίγνεσθαι
ὁμοίους δυνάσχοις. Διὸ καὶ ἐπ' αἰτήσεων ὄντων κα-
τὰ χρίσοι,

ταχρίουσι, καὶ μέχρι θανάτου οὐκ ἐπαίρουσιν.
Ἡρακλείδης δὲ ὁ κρητικὸς, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ιθ'
τῇ ἑλλάδι πόλεων, κατὰ τὸ Γήλιον ὄρος φύεσθαί
φησιν ἄκανθαν καρποφόρον, ἧς τὸν καρπὸν ἐάν
τις τρίψας μετ' ἐλαίου καὶ ὕδατος, χρήσῃ τὸ
αὐτοῦ ἢ ἄλλου σῶμα χειμῶνος ὄντος, οὐκ ἐπισθή-
σεται τοῦ ψύχους. Κτησίας δὲ ἐν τῇ δε- κ'
καετῇ Περσικῶν, καμήλους τινὰς ἐν τῇ χώρᾳ
γίγνεσθαι, ἃς ἔχειν τρίχας πρὸς Μιλήσια ἔρια
τῇ μαλακότητι· ἐκ δὲ τούτων τοὺς ἱερούς καὶ τοὺς
ἄλλους δυνάστας τὰς ἐσθῆτας φορεῖν. Τῶν κα'
παρατετηρημένων δ' ἐστὶ, τὸ τὰ δίχηλα μόνα τῶν
ζώων εἰς τοὺς ὀπισθίους πόδας ἀστραγάλους ἔχειν·
ἀπεδέδωκεν τὴν αἰτίαν Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς φυ-
σικοῖς προβλήμασιν, διὰ τί ἐν τοῖς ὀπισθίοις καὶ
οὐκ ἐμπροσθίοις. Οὐδὲν δὲ μάτην ἡ φύσιν ἐποίη-
σεν. Συνῶπται δὲ ἐν τῷ βίῳ καὶ τὸν μη- κβ'
δὲν τῶν κερασφόρων ζώων ἀπεψοφεῖν· ἀπεδέ-
δωκεν δὲ καὶ τούτων τὴν αἰτίαν Ἀριστοτέλης ἐν
τοῖς προβλήμασιν. Θαυμαστὸν δὲ καὶ τὸν κγ'
ἥλιον ἐνθικαίειν ἡμᾶς, τὸ δὲ πῦρ μηδ' ὅλως, καὶ
τὸ τὸν ἀδάμαντα μὴ θερμαίνεσθαι πυρούμενον. Ὁ
μάγνητα λίθον ἡμέρας μὲν οὔσης ἕλκειν· νυκ-
τὸς δὲ ἧττον, ἢ οὐδὲ ὅλως ἕλκειν. Εὔδοξος ὁ κδ'
Ῥόδιος περὶ τὴν Κελτικὴν εἶναί τι ἔθνος φησὶν,
ὃ τὴν ἡμέραν οὐ βλέπειν, τὴν δὲ νύκτα ὁρᾶν.

Ἀριστο-

κο' Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ μέλιτος, Ἄνθρωπον, φησὶν, Ἀργεῖος ἰατρίαν πολλὰ μὲν ἁλμυρὰ μὲν ξηρὰ δ' ὅλον τὸν βίον ἄσιτος καὶ ἄποτος διετέλεσεν. ἐπὶ δὲ τοῦτον ἐμβυθεὶς εἰς Ἄμμωνα δι' τινὰ αὐτὸν ὁδὸν, ἄλφιτα ξηρὰ ἐσθίοντα, καὶ προσηνέγκατο ὑγρόν. τοῦτο

κς' ἐφάνη δι' ὅλου τοῦ βίου. Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ τὰ ζῶα μὲν θανάτου φησὶν, τῇ χελώνῃ περιστομίου τὸ καρδίας, ζῇ. Οὐκ ἔστι δὲ διάφορον αὐτῇ, ἢ πῶς χερσαία, ἢ πῶς ὑδρία.

κζ' Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ζωϊκοῖς (δύο γάρ εἰσιν αὐτοῦ πραγματεῖαι, ἡ μὲν περὶ ζῴων, ἡ δὲ περὶ τῶν ζῴων) οἱ φθεῖρες φησὶν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐν ταῖς μακραῖς δὲ φθίνουσι νόσοις, μέλλοντων τελευτᾶν τῶν παρόντων. ἀλλ' ὅταν τὰ περὶ κεφάλαια διέλθωσιν, περιλειπόμενοι τῇ κεφαλῇ.

κη' Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς ζωϊκοῖς, ὀρύττος φησὶν ἐν τοῖς ὠτακούσιοις γινόμενος, πικρὸς ὤν, ὅτ' ἂν τελευτᾷ μέλλωσιν ἐν ταῖς μακραῖς νόσοις, γλυκὺς γίνεται, τοῦτο δὲ (φησὶν) πρατετήρηται ὅταν πολλῶν γινόμενον· ἀφῄρεθη ὁ θεὸς τὴν αἰτίαν τοῦ γινομένου,

κθ' ἐν τοῖς φυσικοῖς προβλήμασιν. Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν πραγματείᾳ, ἐὰν αἱ μῆτραι φησὶ πρὸ πόσων ἀρίστου ἐν ὕδατι βεβρεγμένου,

λ' καὶ ἀντὶ ἐλαίου ἐσθίοντας πλείονας ἡμέρας. Ἀρίστων ὁ μουσικὸς τεταρταίζοντας τὴν ἐξίνου φησὶν βοτάνην μετὰ ἐλαίου τεθερμένου, ἢ συγ-

χύ-

χρισμένῳ πρὸ τῆς λήψεως ἀφλύφν τὸ πάθος.
Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν τὰ πόβατά φη- λα'
σιν τὰ ἐν τῷ Πόντῳ τὸ ἄψινθιον νεμόμενα, ὅκ ἔχϕ
χολήν. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν, ἐν Ἰνδοῖς λβ'
μὴ γίνεαϑ, μήτε ὄρέβινθον, μήτε φακὸν, μήτε κύα- ciceres, lentes, fabæ.
μον. Ἔτι Θεόφραστος ἐν τῷ ζ', περὶ φυτ', τ' Βακ- λγ'
τριανῆς ὁδὸ ἔν τισι κώμαις πυρὸν γίνεαϑ ὅ-
λως δύγενῆ, ὥστε πυρῆνος ἐλαίας τὸ μέγεθος ἴϗχν.
Ὁ αὐτὸς φιλόσοφος ἐν Ὀλυμπίᾳ τῇ Ζακυνθῳ λδ'
δημιγνυμένη φησὶ τοῦ· σίτῳ δύγενέστερον ποιεῖ *
φαίνεαϑ τὸν. Τῶν πρατετηρημένων ὅτι δὲ λε'
καὶ τόδε, τὰς ἐγκύους τὴν γυναικῶν ζωοχῶς
κωλυσιαζούσας τοῖς ἀνδράσιν, δύκ ὅπως καὶ ἀκα-
κοπαθήτως τίκτειν· εἴρηκεν δὲ τόδε καὶ Ἀρι-
στοτέλης, ἐν τῇ ια, τὴν ἱστορίαν. Τάκος ἐν τοῦ λς'
περὶ λίθων· ὁ Καρύστος (φησὶν) λεγόμενος λί-
θος ὑδατοφυὴς ἔχει ὁριώδης μὲν χροιάν, ὑάλῳ δὲ νέ-
ῳ μὲν ὑφαίνει χλωρικμαγεῖα. στρέφεσι δ' ἐξ
αὐτοῦ ἐν λυχνίᾳ· καὶ ὅτιν καιόμενα λαμπρὰ
καὶ ἀκατάκαυστα· τὴν δ' ἐκμαγείων τὴν ῥυ-
παινομένων ἡ ὠλύσις γίγνεται, ὑπὸ δὲ ὕδατος,
ἀλλὰ κλιματὶς κάεται, ὁ τότε μὲν ἐκμαγεῖον
ἐπιπίθει μὲν ὁ μὴ ῥύπος ἀφῃρεῖ, αὐτὸ δ' ἔλυκνὸν ὁ
καθαρὸν γίνεται ὑπὸ τοῦ πυρός, μὴ πάλιν εἰς τὰς αὐ-
τὰς ἐγχρήσῃ χρείας. τὰ δ' ἐλλύχνια μένϕ τοι ἅ-
παντα χρόνον ἀκηρασκνύασα καιόμενα μετ'
ἐλαίου.

ἐλαίου· δοκιμάζῃ δὲ καὶ τοῦτο πρωτιζομένης ἡ ὀσμὴ τοῦ ἐλλυχνίου καιομένου. γίγνεται δὲ ὁ λίθος ὅτου, καὶ ἐν Καρυστῷ μὲν, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔλαβεν. πολὺς δὲ ἐν Κύπρῳ καταβαινόντων ἀπὸ τοῦ Γερανδείου ὡς ἐπὶ Σόλους πορευομένοις, ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Ἐλιμαίου ὑπὸ κάτω πετρῶν. καὶ κατ' ὀλίγον πανσέληνον αὔξεται, ἢ πάλιν φθίνοντος τοῦ σελήνιου μάσται ἢ ὁ λίθος.

λξ' Ἀριστοτέλης ἐν φυσικοῖς προβλήμασιν, τὴν κυρτὴν βαρεῖαν ἢ ἀναπνοὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐξέρχεται. ἀπροσδέητον δὲ καὶ τοῦ γινομένου πῶμα

λη' πάν. Εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος ἐν τῇ περιόδου, ὄφιν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν Λιβύῃ πρόσθεν εἶναι, ὑπὲρ ἄνω, Σύρτεων δὲ καὶ Χαρχηδόνος πρὸς ἀναβολὰς κειμένοι, οἱ καλοῦνται Γύζαντες, οἵ τινες τέχνῃ ἰδίᾳ τηδύουσιν, τὰ ἄνυδρα συλλέγοντες τὰ ἐν τοῖς τόποις μέλι ποιεῖν τοιοῦτον καὶ τοιοῦτον, ὥστε γίγνεσθαι οἷον τὸ ὑπὸ τῶν

λθ' μελιττῶν γινόμενον. Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τῶν ἀνατομῶν φησὶν, ὄφις ὃν ἐν Γάζῃ πόδας ἔχων δύο, ὁμοίους χοιρομύωκος δέλφακος. Ἀριστόξενος δὲ ὁ Μουσικὸς ἐν τῷ Τελέσου βίῳ φησὶν, ὃν περ ἐν Ἰταλίᾳ συνεκύρησαν, ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν γίγνεσθαι πάθη ὧν οὐκ ἔστιν καὶ τὸ περὶ τὰς γυναῖκας γινόμενον ἄδηλον. ἐκστάσεις γὰρ γίγνεσθαι τοιαύτας, ὥστε ἐνίοτε

κα. Ἐκ

καθημένας καὶ δειπνούσας, ὡς καλοῦντός τι-
νος ὑπακούειν, εἶτα ἐκπηδᾷν ἀκατασχέτους
γιγνομένας, καὶ τρέχειν ἐκτὸς τῆς πόλεως· μαν-
τευομένοις δὲ τοῖς Λοκροῖς καὶ Ῥηγίνοις περὶ τῆς
ἀπαλλαγῆς τοῦ πάθους εἰπεῖν τὸν θεόν, παιᾶ-
νας ᾄδειν ἐαρινοὺς δωδεκάτης ἡμέρας ξ'. ὅθεν
πολλοὺς γενέσθαι παιανογράφους ἐν τῇ Ἰταλίᾳ.
Θεόφραστος ἐν τῷ η', τὴν φυτὴν τὸν σκορπίον βο- μά
τάνιον, οἱ δὲ θηλύφονον καλοῦσιν ὑπιτιθέμενον
τοῖς σκορπίοις ξηραίνειν αὐτοὺς εὐθέως· τὴν παρα-
τετηρημένων ἐστὶ δυσκατούλωτα ἕλκη γίγνεσθαι,
ταῖς τε κυούσαις καὶ σπληνικοῖς καὶ τοῖς κυρ-
σοὺς ἔχουσι, καὶ ταῖς γηναιξὶν, ὅσαις ἰξίαι περὶ
τοὺς μηροὺς ἔνεισιν. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν μβ'
περὶ Σόλους τῆς Κιλικίας, παρὰ τὸν ποταμὸν τὸν
λεγόμενον Γίναρον, οὗ μάχη Ἀλεξάνδρου πρὸς Δα-
ρεῖον ἐγένετο, αἱ ῥόαι ἄπυροι γίγνονται· δι' ὅλου
δὲ τοῦ βίου κόκκοι τὸ οἰνίζον ἔχουσιν. Ἀριστοτέ- μγ'
λης ἐν τοῖς περὶ ζῴων, ἡ μέλισσά φησιν ἀπο-
βάλλουσα τὸ κεντρίον ἀπεθνήσκει· αἱ δὲ βαστά-
ζουσιν ἔξω τοῦ σμηνιῶνος. Τῶν παρατετηρη- μδ'
μένων ἐστὶ, τὸ καὶ τοῖς λευκοΐοις ἄνθεσιν ἢ στεφά-
νοις, διὰ νυκτὸς λύχνους παρακαίεσθαι, ἵνα εἰς
τὴν προΐαν ταῦτα παραμένει ἀμάραντα. ποιοῦ-
σι δὲ τοῦτο οἱ στεφανηπλόκοι. Θεόφραστος ἐν μέ

τῇ ε, τῶν φυσικῶν αἰτίων φησὶν τὰ κέλυφα τῶν κυάμων περὶ τὰς ῥίζας τῶν δένδρων περιτιθέμενα, ξηραίνειν τὰ φυόμενα· καὶ αἱ κατοικίδιαι δὲ ὄρνιθες συνεχῶς ταῦτα ἐσθίουσαι, ἄτοκοι γίγνονται, ὅθεν καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, τάχα δὲ καὶ δι' ἄλλας, οἱ Πυθαγόρειοι ἀπηγορεύκασιν τοῦ κυάμῳ χρῆσθαι· καὶ γὰρ πνευματοποιὸν καὶ δύσπεπτον· καὶ τοὺς

μϛ' ὀνείρους τεταραγμένους ἡμῖν ἐμποιεῖ. Τὰ

tubera ὕδνα βροντῶν συνεχῶν γιγνομένων, σκληρότερα γίγνεται, καθάπερ Θεόφραστος ἐν τοῖς

μξ' περὶ φυτῶν εἴρηκεν. Θεόφραστος ἐν τοῦ περὶ φυτῶν φησὶν, ἡ λιβανωτὶς βοτάνη συντιθεμένη μετὰ ἱματίων κολύει σῆτας ἐγγίγνεσθαι· ἄξια δ' ἐστὶν ὑπιστάσεως τὰ εἰρημένα.

μη' Θεόφραστος ἐν τοῦ περὶ ἐνθουσιασμῶν ἐξειπεῖν. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος τὴν μουσικὴν πολλὰ τῶν ὑπὸ ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα γιγνομένων παθῶν ἰατρεύειν· καθάπερ λιποθυμίαν, φόβους, καὶ τὰς ὑπὸ μακρὸν γιγνομένας τῆς διανοίας ἐκστάσεις. Ἰᾶται γάρ φησιν ἡ καταύλησις καὶ ἰσχιάδα καὶ ὑπιληψίαν, καθάπερ πρὸς Ἀριστόξενον τὸν μουσικὸν ἐλθόντα χρήσασθαι αὐτὸν τοῦ μαντίου τοῦ τῆς πασιφί-

* λης * δαμωτι ἀδελφῆς, λέγεται τὸν μου-

σικὸν

σικὸν καθασῆσαι τὴ ἰχθυάμενον ὡ θήβαις ὑπὸ
τῶν τῆς σάλπιγγος φωνῶν· ὡδὶ τοσοῦτον
γὰρ ἐβόησεν ἀκούων, ὥστε ἀχμονεῖν. εἰ δέ πο-
τε καὶ πολεμικὴν σαλπίσειέ τις, πολὺ χεί-
ρον πάσχειν μαχόμενον· τὸν οὖν κατὰ μι-
κρὸν ζῆ αὐλῷ προσάγων· καὶ ὡς ἄν τις εἴποι
ἐκ προσαγωγῆς ἐποίησεν καὶ τῶν τῆς σάλ-
πιγγος φωνῶν ἐπομένων· θεραπεύει δὲ ἡ κα-
ταύλησις· καὶ ἐάν τι μέρος τοῦ σώματος ὡ
ἀλγήματι ὑπάρχῃ, καταυλουμένου τοῦ σώ-
ματος, καταύλησις γινέσθω ἡμέρας ἕως ἐλά-
χιστα καὶ βύθεως τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἐλαττων
ὁ πόνος γενήσετ ἢ τῇ δευτέρᾳ· δ' δὲ γιγνό-
μενον ἀπὸ τῆς καταυλήσεως, ἐπιχωριάζει
καὶ ἀλλαχῆ, μάλιστα δὲ ὡ θήβαις μέχρι τῶν
νῦν χρόνων. Θεόφραστος ὡ ζῆ· πε- μγ'.
ὶ φυτῶν ὡ τῇ ἐκλογῇ τῆς πραγματείας,
Εὔνομος φησὶν ὁ χῖος ὁ φαρμακοπώλης, ἐλ-
λεβόρου πίνων πολέμωνα τόσεις ὀκ ἐκαθαί-
ρετο· καί ποτε ἔφη ὡ μιᾷ ἡμέρᾳ ζωμὸν ἔπιον
τοῖς ὁμοτέχνοις, περὶ δύο καὶ εἴκοσι τόσους
ἔλαβεν ὡ τῇ ἀγορᾷ καθήμενος, καὶ ὀκ ἐχα-
νέσκε ἀπὸ τῶν σκυβῶν· τότε δ' ἀπῆλθεν λόσασθαι
καὶ δειπνῆσαι, ὥσπερ εἰώθει, καὶ ὀκ ἐζήμεσεν·
τοῦτο δὲ ἔπραξεν ὡ πολυχρονίῳ συνηθείᾳ γε-

γονὼς, ἀρξαίμενος ἀπὸ ὀλίγων, ἕως τοσού-
τως πόσεως· πάντως δὲ τῶν φαρμάκων
αἱ δυνάμεις ἀσθενεστέραι τοῖς συνηθισμένοις,
ἐνίοις δὲ καὶ ἄπρακτοί εἰσιν· ἄξιον δὲ ὑπιστῆ-
ν' σαι πρᾶγμα. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τοῖς φυ-
σικοῖς προβλήμασι εἴρηκεν, τὸς ἄνθρωπος
φησὶς βεβρωκότα καὶ πεπωκότα τὸς αὐ-
τὸν σταθμὸς ἄγειν, καὶ ὅτε νήστης ὑπῆρ-
χεν· πειρᾶται δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ
γιγνομένου ἀποδιδόναι.

Ἀπολλωνίου ἱστοριῶν θαυμα-
σίων τέλος.

ἈΝΤΙΓΌΝΟΥ

ἈΝΤΙΓΌΝΟΥ ΙΣΤΟ-
ριῶν παραδόξων συναγωγὴ.

Τίμαιος ὁ τὰς Σικελικὰς ἱστο- ά
ρίας συγγεγραφὼς, ἐν Ῥηγίῳ
φησὶ τοὺς Λοκροὺς καὶ τοὺς Ῥη-
γίνους ὁρίζοντος Ἅλυκος κα-
λουμένου ποταμοῦ, τῶν τεττί-
γων τοὺς μὲν ἐν τῇ Λοκρικῇ ᾄδειν, τοὺς δὲ ἐν τῇ
Ῥηγίνων ἀφώνους εἶναι. Λέγεται δέ τι τούτου
μυθωδέστερον. ἀφικομένων γὰρ εἰς Δελφοὺς κι-
θαρῳδῶν, Ἀρίστωνος μὲν ἐκ Ῥηγίου, παρὰ δὲ
Λοκρῶν Εὐνόμου, καὶ περὶ τοῦ κλήρου πρὸς
ἑαυτοὺς εἰς ἀντιλογίαν ἐλθόντων, ὁ μὲν οὐκ ᾤετο
δεῖν ἐλαττοῦσθαι τῆς ὅλης Ῥηγίνων ἀρρικίας ἐκ
Δελφῶν, καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ γεγενημένης· ὁ δὲ
κατέτρεχεν, ὅτι τὸ παράπαν οὐδὲ κιθαρῳδεῖν
καθήκει, παρ' οἷς οὐδ' οἱ τέττιγες ᾄδουσιν. εὐημε-
ρήσαντος γ' οὖν τοῦ Ῥηγίνου ἐν τῷ ἀγῶνι, ἐνίκη-
σεν Εὔνομος ὁ Λοκρὸς, παρὰ τοιαύτην αἰτίαν·
ᾄδοντος αὐτοῦ, μεταξὺ τέττιξ ὑπὸ τὴν λύραν
ὑπιστὰς, ἦδεν· ἡ δὲ πανήγυρις ἀνεβόησεν ὑπὸ
τοῦ γεγονότι, καὶ ἐκέλευσεν ἐᾷν. Καὶ β'
ἄλλο δὲ παρὰ τοῖς Ῥηγίνοις τοιοῦτον, ὡς μυθικὸν
ἱστορεῖται, ὅτι Ἡρακλῆς ἔν τινι τόπῳ τῆς χώρας
κατακοιμηθεὶς, καὶ ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῶν

πεπίγων, ἤυξατο αὐτὸν ἀφώνως γενέσθαι.

γ' Καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ δὲ ποταμὸς διέρχεται· καὶ
ἐνθὰ τὰ δὲ μὲν γίνονται πέτρινα, ἐπέκεινα δὲ,

δ' ὦ. Οὐδ' ἐν Σερίφῳ δὲ οἱ βάτραχοι φθέγγονται. καὶ μυθώδεις καὶ περὶ τοῖς Σεριφίοις
εἴρηται πολλὰ οἱ μὲν περὶ Ἡρακλέους, οἱ δὲ

ε περὶ Γοργόνος. Ὁ δὲ Μυρσίλος τὰ λεγόμενα καὶ συγγεγραφὼς, φησὶν· Τῆς Ἀνδρομέδας
ἐν ᾧ τόπῳ μυθολογεῖται, καὶ δείκνυται ὁ
τάφος ἐκτὸς τῶν ἐγχωρίων τοῦ Ὀρφέως καὶ
Φαλῆς, τὰς ἀηδόνας εἶναι εὐφωνοτέρας τῶν ἄλ-

ς' λων. Πίπποι δ' ἂν τὸ γένος τοῦ ἐκλογῆς, εἰς
τοὺς λεγομένους ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ πεδίνας· ὧν τοὺς μὲν εὐφώνους, τοὺς δὲ τελείως
ζ' ἰχνοφώνους ὁμολογεῖται γίνεσθαι. Ἴδιον δὲ
τὸ τοὺς τὰ ἔντερα τῶν προβάτων· τὰ μὲν γὰρ τῶν
ὀρίων ἐστὶν ἄφωνα, τὰ δὲ τῶν ἐλαφείων, εὔφωνα· ὅθεν καὶ τοὺς ἐκ τούτων πολλάκις τοὺς εἱρκτὰς, πολυπλάγκτους τοὺς ταχεῖς καὶ τοὺς πολυπόνους ὄντας,

Ἐπὰν δὲ θηλυτέρων οἴων ἐταινύσασθε χρεῶν,
η' Οὐκ ἔπον δὲ τοῦτο θαυμαστὸν, καὶ θαυμαζόμενον
μᾶλλον, τὸ περὶ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ἄκανθαν, ἣ
καλαμῶνα κάκλον· εἰς ὃν ὅταν ἔλαφος ἐμβῇ
πεπληγυῖα, τὰ ὀστᾶ ἄφωνα· καὶ ἄχρηστα πρὸς
αὐλοὺς ἴσχει· ὅθεν καὶ ὁ Φιλήτας ἐξηγήσατο περὶ αὐτῆς, ἔπος·

Γηρύ

Γηρύσαιτο δὲ νεβρὸς ἀχὲ ζωὴν ὀλέσασα, "
Ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη. "

Ἐν δὲ ταῖς τῶν Λημνίων νήσοις ταῖς καλουμέναις θ'
Νέαις, Γέρδικες οὐ γίνονται, ἀλλὰ κἂν ἴδῃ τις,
ἀπόλλυνται· ἔνιοι δὲ τούτου τοῦ ρατωδέστερον
ἱστοροῦσιν, ὅτι κἂν ἴδωσι τὴν χώραν. Τῆς δὲ Βοιω- ι
τίας ἐχούσης πλήθει πολλοὺς ἀσπαλλακας, ἐν
τῇ Κορωνικῇ μόνῃ οὐ γίνεσθαι τοῦτο τὸ ζῶον, ἀλλὰ
κἂν εἰσαχθῇ τελευτᾷ, καθάπερ αἱ Σλαῦκες
ἐν Κρήτῃ ἐν ᾗ λέγουσιν· οὐδὲ ζῶον θανάσιμον οὐδὲν
τὴν χώραν φέρειν. Ἐν Ἀσυπαλαίᾳ δὲ ὄφεις ιά
οὐ γίνονται, οὐδὲ ἐν Ἰθάκῃ λαγῶς· οὐδὲ ἐν Λί-
βύῃ, ὗς ἀγρία, οὐδ' ἔλαφοι οὐδὲ ἐν Ῥηνίᾳ τῇ πρὸς
Δήλῳ, γαλῆ· οὐδὲ μελεαγρὶς οὐδαμοῦ ἄλλῃ
ὁρᾶται. Ἀμελησαγόρας δὲ ὁ Ἀθηναῖος ὁ ιβ'
τὴν Ἀτθίδα συγγεγραφὼς, οὔ φησι κορώ-
νην προσίπτασθαι πρὸς τὴν ἀκρόπολιν, οὐδ' ἔχοι
ἂν εἰπεῖν ἑωρακὼς οὐδείς. Ἀποδίδωσιν δὲ τὴν
αἰτίαν μυθικῶς. φησὶν γὰρ Ἡφαίστῳ δοθείσης
τῆς Ἀθηνᾶς, συγκατακλιθεῖσαν αὐτὴν ἀφα-
νισθῆναι· τὸν δὲ Ἥφαιστον εἰς γῆν πεσόν-
τα, προϊέσθαι τὸ σπέρμα· τὴν δὲ γῆν ὕστε-
ρον αὐτοῦ ἀναδοῦναι Ἐριχθόνιον· ὃν τρέφειν
τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ εἰς κίστην καθείρξαι, καὶ πα-
ραθέσθαι ταῖς Κέκροπος παισὶν, Ἀγραύλῳ,
καὶ πανδρόσῳ καὶ Ἔρσῃ, καὶ ὑπιτάξαι μὴ

ἀνοίγειν τὴν κίστην, ἕως ἂν αὐτὴ ἔλθῃ· ἀφι-
κομένην δὲ εἰς Πελλήνην, φέρειν ὄρος, ἵνα ἔρυμα
πρὸ τῆς ἀκροπόλεως ποιήσῃ· τὰς δὲ Κέκρο-
πος θυγατέρας τὰς δύο, Ἄγραυλον καὶ Πάν-
δροσον, τὴν κίστην ἀνοίξαι, καὶ ἰδεῖν δρακόν-
τας δύο περὶ τὸν Ἐριχθόνιον· τῇ δὲ Ἀθηνᾷ φε-
ρούσῃ τὸ ὄρος, ὃ νῦν καλεῖται Λυκαβηττὸς, κο-
ρώνην φησὶν ἀπαντῆσαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι Ἐριχθό-
νιος ἐν φανερῷ· τὴν δὲ ἀκούσασαν, ῥίψαι τοῦ
ὄρος ὅπου νῦν ἐστι· τῇ δὲ κορώνῃ δὲ τὴν κακαγ-
γελίαν, εἶπειν, ὡς εἰς ἀκρόπολιν οὐ θέμις αὐτῇ
ιγ' ἔσται ἀφικέσθαι. Οὐδὲ κατὰ τὴν Σκυθῶν
χώραν, ὁμοίως δὲ οὐδὲ κατὰ τὴν Ἠλίαν ἡμίονος οὐ
ιδ' γεννᾶται. Θεόπομπος δέ φησιν κατὰ τοὺς
ἐν Θράκῃ χαλκιδεῖς, εἶναί τινα τόπον τοιοῦ-
τον, εἰς ὃν ὅτι μὲν ἂν τῶν ἄλλων ζῴων εἰσέλθῃ,
πάλιν ἀπαθὲς ἀπέρχεται· τῶν δὲ κανθάρων
οὐδεὶς διαφεύγει· κύκλῳ δὲ στρεφόμενοι, τελευ-
τῶσιν αὐτοῦ. Διὸ δὴ καὶ τὸ χωρίον ὀνομάζεσθαι
ιε' Κανθαρόλεθρον. Ἐν δὲ Κραννωνι τῆς Θετ-
ταλίας, δύο φασὶν μόνον εἶναι κόρακας· διὸ τοῦ
ὑπὲρ τῶν προξένων τῶν ἀναγραφομένων τὸ πα-
ράσημον τῆς πόλεως (καθάπερ ἐστὶν ἔθιμον
πᾶσι προσπαρατιθέναι) ὑπογράφονται δύο
κόρακες ἐφ' ἁμαξίου χαλκοῦ, διὰ τὸ μηδέπο-
τε πλείους τούτων ὦφθαι. Ἡ δὲ ἅμαξα προσπα-
ρατκεῖται

ραίκειται διὰ τοιαύτην αἰτίαν. ξένον γὰρ ἴσως
ἂν τοῦτο φανείη. Ἐστὶν αὐτοῖς ἀνακειμένη χαλ=
κὴ, ἣν ὅτ' ἂν αὐχμὸς ᾖ σείοντες ὕδωρ αἰτοῦν-
ται τὸν θεὸν, καί φασι γίνεσθαι. τούτου δέ τι ἰ-
διώτερον ὁ Θεόπομπος λέγει. φησὶν γὰρ ἕως
τούτου διατρίβειν αὐτοὺς ἐν τῷ Κράννωνι, ἕως ἂν
τοὺς νεοττοὺς ἐκνεοττεύσωσιν· τοὺς δὲ ποιήσαντας,
τοὺς μὲν νεοττοὺς καταλείπειν, αὐτοὺς δὲ ἀνιέναι.
Καὶ ἐν Ἐκβατάνοις δὲ καὶ ἐν Γέρσαις Κτησίας ιϛ'
ἱστορεῖ παραπλήσιόν τι τούτοις· διὰ δὲ τὸ αὐτὸν
πολλὰ ψεύδεσθαι παρελείπομεν τὴν ἐκλογήν.
καὶ γὰρ ἐφαίνετο τερατώδης. Μύρσιλος ιζ'
δὲ ὁ Λέσβιος, ἐν τῷ ὄρει φησὶν Λεπετύμνῳ, ἱερὸν
Ἀπόλλωνος εἶναι, καὶ Ἡρωῶν Λεπετύμνου,
ἐφ' ᾧ καθάπερ ἐν τῷ κραννωνι δύο μόνον εἶναι
κόρακας, ὄντων οὐκ ὀλίγων ἐν τοῖς πλησίον τό-
ποις. Ἐν Λάτμῳ δὲ τῆς Καρίας φησὶν Ἀ- ιη'
ριστοτέλης τοὺς σκορπίους, ἐὰν μὲν τῶν ξένων τινὰ
πατάξωσιν, μετρίως λυπεῖν· ἐὰν δὲ τῶν ἐγχω-
ρίων, ἕως θανάτου κατατείνειν. Τῶν δὲ Λι- ιθ'
βύων καλοῦνται Ψύλλεοί τινες, παρ' οἷς ἀνά-
παλίν τι γίνεται τούτου· ὑπὸ γὰρ τῶν ἀσπίδων
οὗτοι μὲν οὐδὲν πάσχουσι τυπτόμενοι· τῶν δὲ
λοιπῶν, οὐκ ἔστιν ὅστις διαφεύγει δηχθείς. Ἐν κ'
Λυκίᾳ φύεταί τι αἰγόλεθρον, ὃ τῶν μὲν ἐγχω-
ρίων αἰγῶν οὐδεμία γεύεται· ξένη δ' ὅτ' ἂν ἐμπέ-

σῃ, καὶ διὰ τὴν ἄγνοιαν φαίγῃ τῆς βοτάνης, ἀπόλλυται, διαφθαρεῖσα τὸν καλουμένους ἐχῖνον
κά τῆς κοιλίας. Τῆς δὲ Καρυστίας καὶ τῆς Ἀνδρίας χώρας ἐστὶν πλησίους νῆσος, ἡ καλουμένη Γύαρος· ἐν ταῦθα οἱ μῦες διατρώγουσιν τὸν σίδηρον. ἐν δὲ τῇ νήσῳ θανάσιμός ἐστιν ἡ ἄχερδος. κἂν εἰς ἄλλο δένδρον ἐμπλήξῃς, ἀφαιαί-
κβ νει. Ποιεῖ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ τὸ τῆς τρύγονος κέντρον τῆς θαλαττίας· καὶ ἐὰν εἰς τοὺς ὀδόντας
κγ ἅψῃ, κατασήπει. Ἴδια δὲ καὶ περὶ τὰς συγκρίσεις καὶ ἀλλοιώσεις τῶν ζώων, ἔτι δὲ γενέσεις. Οἷον ἐν Αἰγύπτῳ τὸν βοῦν ἐὰν κατορύξῃς ἐν τόποις τισὶν, ὥστε αὐτὰ τὰ κέρατα τῆς γῆς ὑπερέχειν, εἶθ' ὕστερον ἀχρηρίσῃς, λέγουσιν μέλιττας ἐκπέτεσθαι. σαπέντα γὰρ αὐτὸν, εἰς τοῦτο διαλύεσθαι τὸ ζῶον· ᾧ καὶ φαίνεται φιλήτας προσέχειν, ἱκανῶς ὢν περιέργος· προσαγορεύει οὖν αὐτὰς βουγενεῖς, λέγων·

Βουγενέας φάμενος προσεβήσαο μακρὰ μελίσσας.

Φασὶ δὲ καὶ τὸν κροκόδειλον σκορπίους γεννᾷν, καὶ ἐκ τῶν ἵππων σφῆκας γεννᾶσθαι. καί τις Ἀρχέλαος Αἰγύπτιος τῶν ἐν ὑπογράμμασιν ἐξηγουμένων τὰ παραδοξα τῷ Πτολεμαίῳ, περὶ μὲν τῶν σκορπίων, οὕτως εἴρηκεν·

Εἰς

Εἰς ὑμᾶς κροκόδειλον ἀχρφθίμενον διαλύει
Σκορπίοι, ἡ πάντα ζωοθετοῦσα φύσις.
Περὶ δὲ τῶν σφηκῶν·
Ἐκ νέκυος ταύτην ἵππου γράψασθε γενέθλην.
Σφήκασι δὲ ζώων οἷα τίθησι φύσις.

Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ ἐκ τῶν σισυμβρίων φησὶν σαπέντων σκορπίους γίνεσθαι. Οὐχ ἧττον δὲ κδ
τούτων θαυμαίσια τὰ φθαρτικὰ τῶν ὠφελουύτων, οἷον ὁ γαλεώτης, ὅτ' ἂν ἐκδύῃ τοὺς γῆρας, ὑπιστραφεὶς κατέπιεν· ὑπιληψίας γάρ ἐστι φασὶν, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης καταγράφει, φάρμακον· ὡσαύτως δ' ἡ φώκη μετὰ τὸ τεκεῖν τὸν θορὸν· καὶ γὰρ τοῦτο πρὸς τὴν αὐτὴν ἀῤῥωστίαν χρήσιμον· τὰς δὲ ἵππους τὸ ὑπιφυόμενον τοῖς ἐμβρύοις ἱππομανὲς ἀπεσθίειν· γίνεσθαι δὲ τοῦτο ὑπὸ τοῦ μετώπου, καὶ πρὸς πολλὰ ζητεῖσθαι· τὴν δὲ ἔλαφον τοὺς δεξιὸν κέρας κατορύσσειν· εἶναι δὲ καὶ τοῦτο ἐν πολλοῖς χρήσιμον· ταῦτα μὲν οὖν εἴτε κατὰ προαίρεσιν, εἴτε κατὰ τύχην οὕτως ἔχειν, πολλῆς ἐστιν ὑπιστάσεως δεόμενα. Ὁ δὲ πολύπους κε
ἐν τῷ χειμῶνι τὰς πλεκτάνας αὐτοῦ κατεσθίει· τοῦτ' ἐστὶν,

Ἥματι χειμερίῳ ὅτ' ἀνόστεος ὃν πόδα τέμνει.

Τῶν δὲ γαλεῶν τὰ ἔμβρυα ἐξιόντα ἐκ τῆς κοιλίας

κοιλίας, νέμεται· καὶ πάλιν ἐκδύεται κατὰ τὸ
στόμα. Ἡ δὲ λέαινα δὶς οὐ κυΐσκεται· τοῖς γὰρ
ἐμβρύοις, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, συνεκβάλλει
τὰς μήτρας· Οὐδὲ ἔχιδνα δὶς· ἐσθίει γὰρ
κϛ' αὐτῆς τὴν κοιλίαν, τὰ ἔμβρυα. Ἡ νυκ-
τερὶς δὲ μόνον τῶν ὀρνέων ὀδόντας ἔχει, καὶ μαστοὺς καὶ
γάλα. φησὶ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ Φώκην καὶ Φάλαιναν
ἴσχειν γάλα· τούτων δὲ οὐχ ἧττον καταγράφει τε-
ρατῶδες· ἐν λήμνῳ γάρ φησιν ἀμελχθῆναι
γάλα τράγου τοσοῦτον, ὥστε προφαλίδας γε-
κξ' νέσθαι. Τῶν δὲ ἀλκυόνων οἱ ἄρσενες κηρύλοι κα-
λοῦνται· ὅτ' ἂν οὖν ὑπὸ τοῦ γήρως ἀσθενήσω-
σι, καὶ μηκέτι δύνωνται πέτεσθαι, φέρουσιν αὐ-
τοὺς αἱ θήλειαι ὑπὲρ τὴν πτέρων λαβοῦσαι· καί
ἐστι τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀλκμᾶνος λεγόμενον τούτῳ συνῳ-
κειωμένον· φησὶν γὰρ ἀσθενὴς ὢν δὲ τὸ γῆρας,
καὶ τοῖς χοροῖς οὐ δυνάμενος συμπεριφέρεσθαι,
οὐδὲ τῇ τῶν παρθένων ὀρχήσει.

Οὔ μ' ἔτι παρθενικαὶ μελιγαρύες ἱερόφωνοι
Γυῖα φέρειν δύναται, βάλε δὴ βάλε κη-
ρύλος εἴην.
Ὅς τ' ὑπὲρ κύματος ἄνθος ἅμ' ἀλκυόνεσσι
ποτῆται,
Νηλεὲς ἦτορ ἔχων ἀλιπόρφυρος εἴαρος ὄρνις.

κη' Ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ ποιητὴς λέγεται παρὰ πάντων
ὑπομελὴς καὶ πολυπράγμων εἶναι· ὁ γὰρ
ὀδυσ-

ὀδυσσεὺς ἰδιφερομένων αὐτῷ τὴν κωπὴν ἐν τῇ
πρὸς τὴν συβώτιον ἀναβάσει,

Ἕζετο κορδοσύνῃ σκηπτρον δέ οἱ ἔκπεσε
χειρός.

Οὐ γὰρ φασιν ὅτ' ἂν διωκόμενός τις συγκαθείσῃ
ἀδικεῖν τὸν κύνας. Θαυμαστὰ δ' καὶ τὰ τοῖς κθ'
τόποις συναφομοιούμενα, οἷον ὅτε πολύπους· γί-
νεται γὰρ ἀδιάγνωστος τῷ χρώματι τῷ ἐδά-
φους καὶ πανοῦργος ὥ ἐὰν τροφὴν πλανήσῃ, ὥστε εἶναι
δυσεροῦν αὐτὸν τὸν θήραν· ὅθεν δῆλον ἦ ὁ ποιη-
τὴς τὸ θρυλλούμενον ἔγραψεν,

Πολύτροπος ὡς τέχνον ἔχων ἐν στήθεσι θυμὸν,
Τοῖσιν ἐφαρμόζων.

Γίνεται δ' ταυτὸν καὶ περὶ τὸν χαμαιλέοντα· λ'
καὶ γὰρ τοῖς σελίχοις τὴν δένδρων καὶ τοῖς
φύλλοις, καὶ τῇ γῇ τὸν αὐτὸν τρόπον ἅπαντι
τόπῳ συμμεταβάλλει τὸν χροιάν. Ἀριστο- λα'
τέλης δέ φησι καὶ τὸν καλούμενον ταῦρον τοῦ-
τὸ πάσχειν, ὅταν τετράπους, ἦ μεσὸν ἴσον ὄνῳ,
καὶ παχύδερμον, καὶ τετειχωμένον, καὶ θαυ-
μαστὸν εἶναι, πῶς αἱ τρίχες ὅτως ὀξέως ἀλ-
λοιοῦνται. Γίνεται δὲ καὶ βοτάνη τις, ἣ λϛ'
καλεῖται τριπόλιον· φύεται δ' ἐν τοῖς ἰδίοις
θαλαττίοις ἐπὶ τῶν πετρῶν· ἀφίησι δὲ ἄνθος, ὃ
τῆς ἡμέρας τρὶς μεταστρέφεται τὸ χρῶμα· γί-
νεται δ' ὅτε μὲν λευκὸν, ὅτε δ' φοινικοῦν, ὅτε δ'
μέλινον.

μήλινον. Καὶ μὴν τάς τε λοιπὰς ἐν τρε-
χείας τῶν ζῴων, οἷον ἐν μαχαῖς, ἐν θεραπείαις
τραυμάτων, ἐν παρασκευαῖς τῶν πρὸς τὸν βίον
ἀναγκαίων, ἐν φιλοστοργίαις, ἐν μνήμαις, ἀ-
κριβέστατ' ἄν τις ἐκ τῆς τοῦ Ἀριστοτέλους συνα-
γωγῆς καταμάθοι, ὑξ ἧς ἡμεῖς πρῶτον ποιη-
λγ' σόμεθα τὴν ἐκλογήν. Φησὶ περὶ Κωνώπιον
τῆς Μαιώτιδος λίμνης, τοὺς λύκους παρὰ τῶν ἁλιέ-
ων λαμβάνοντας τροφὴν, φυλάττειν τὴν θήραν·
ἂν δ' ὑπολαβωσί τι ἀδικεῖσθαι, λυμαίνεσθαι
λδ' τὰ λίνα καὶ τοὺς ἰχθύας αὐτῶν. Ἐν Θρᾴκῃ δὲ
τῇ κληθείσῃ ποτὲ Κεδρίπολι, τοὺς ἀνθρώπους, καὶ
τοὺς ἱέρακας κοινῇ θηρεύειν τὰ ὀρνιθάρια. τοὺς μὲν
γὰρ σοβεῖν τοῖς ξύλοις, τοὺς δὲ ἱέρακας κατα-
διώκειν· τὰ δὲ φεύγοντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐμ-
πίπτειν· διὸ καὶ μεταδιδόναι τοῖς ἱέραξιν αὐ-
λε τοὺς τῶν ληφθέντων. Τὰς δ' ἐλάφους
λέγει τίκτειν παρὰ τὰς ὁδοὺς, φευγούσας τὰ
θηρία· ἥκιστα γὰρ ὑπιτίθεσθαι τοὺς λύκους
ἐνθάδε· ἄγειν δὲ καὶ τὰ τέκνα ὑπὲρ τῶν σταθμῶν
ἐθιζούσας οὗ δεῖ ἀσφεύγειν· εἶναι δὲ τοῦτο, πέ-
τραν ἀσῤῥῶγα μίαν ἔχουσαν ὁδὸν· ἤδη δὲ δεῖ-
λῆφθαι ἀχαιΐνην ἔλαφον, κιττὸν ἔχουσαν ἐπὶ
τῶν κεράτων, ὡς ἂν ἐνύγρων ὄντων· ἁλίσκεσθαι
δὲ ἐλάφους καὶ συριττόντων καὶ ᾀδόντων, ὥστε
λς' καὶ κατακλίνεσθαι ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. Τὰς
δ' ἐν

δ' οἰ Κρήτη αἶγας τὰς ἀγρίας, ὅτ' ἂν τοξευθῶσι, ζητεῖν, τὸν δίκταμον. δοκεῖ γὰρ ἐκβλητικὸν εἶναι τῶν βελῶν. Τὸν δὲ παράλιον λζ'
φάναι τινὰς καταγνοῦναι ὅτι τὰ ζῶα τῇ ὀσμῇ αὐτῆς χαίρει ἀκροκρύπτης ἑαυτὸν, καὶ οὕτως θηρεύειν τὰ προσορμούμενα ἐγγύς.
Τὸν δ' ἰχνεύμονα ὅτ' αὖ ἴδῃ ὄφιν τὸν ἀσπίδα, ὃ λή
πρότερον ὠθεῖται θεᾷ, πολὺν καλέσαι βοηθὸς ὄγκος πρὸς ὃν τὰ δήγματα καὶ τὰς τομὰς τομῷ καταταλαίπωρον ἑαυτόν. βρέξαντας γὰρ τὸ σῶμα, κυλίεσθαι αὖ τῷ κονιορτῷ. Τῶν δὲ λθ'
ἀροκοδείλων λέγει τὸν προχίλους ἐκκαθαίρειν τοὺς ὀδόντας, καὶ ἀπ' τούτων τρέφεσθαι· τὸν δ' ὠφελούμενον, αἰσθάνεσθαι, καὶ ὅταν ἐξελθεῖν βούληται ὁ προχίλος, τὸν αὐχένα κινεῖν, ἵνα μὴ ζωσθῇ. Τὸν δ' χελώνην μ'
ὅτ' ἂν ὄφεως φάγῃ, ἐστεσθίειν ὀρεγάνου, καὶ ποτέ τινα πατηρήσαντα, καὶ ἐκπλαντα τὸν ὀρίγανον δι' ἐχουσαν ὑπιφαγεῖν τελευτῆσαι. Τὸν δὲ γαλεῶ ὅταν μαχηται μετὰ μά
τοῦ ὄφεως, τοῦ πηγάνου προσεσθίειν. πολέμιον γὰρ εἶναι ἀφ' ὅφει τὸν ὀσμὸν· ὃ πρὸς τὰς πληγὰς δὲ τοῦ ὄφεως, βοηθεῖν τὸ πήγανον· ὃ γὰρ ἂν ὅτ' αὖ ἀπὸ τοῦ ὄφεως δηχθῇ, φόβεται θηρίως ὑπὸ τοῦ ποταμοὺς, καὶ ζητεῖ δ'ν

καρ-

καρκῖνον· ὄσι δὲ καὶ τοῦτο τὴν καταχεφαμμένων καὶ βοηθᾷ πρὸς τὰς φλογὰς τοῦ ὄφεως
μβ' ἰχῶρας. Ἡ φάτνα δὲ ὅταν φλογῇ, τῷ ὀξυγάνου ἔσαξον εἰς τὸ ἕλκος, καὶ γίνεται τοῦ-
μγ' τον ἐν τρόπον ὑγιής. Ὁ δ' οὖν Ἀριστοτέλης τὸν χελιδόνα φησὶν ἐν τῇ σκηνοποιίᾳ συγκατα-
πλέκειν τοῖς κάρφεσιν ἐν φωλεῷ, κἂν ἐλλίπῃ φωλεός, βρέχεσθαι αὐτὸν κυλιόμενος, εἶτα ταῖς πτέρυξιν ἀναλαμβάνειν, εἰθ' οὕτω ποιεῖσθαί τε καὶ διάπλασιν ἄνθρωπον κάτωθεν ὑποπεθεῖσθαι τὰ σκληρά· τοῖς τε νεοττοῖς τὸν τροφὸν διδόναι κατὰ μέρος παρατηρεῖσθαι, ἵνα μὴ δὶς τοῖς αὐτοῖς δῷ. τὸν δὲ κόκκυγα, μικρὸν μὲν ὄντα, αὐτὸν ἐκβάλλειν· αὐξηθέντων δὲ διαράσσειν ἔξω
μδ' γράφονται τὰ νεόττια, ἀφοδεύειν. Τὰς δὲ πολιτικὰς ὀ θέλειν φωλεύσειν ζωοτυραννεῖσθαι, ὀδὲ πολείπειν τὸν σωτῆρα, ἐὰν μὴ χεῖρον ἡ χώρα γένηται· τοῖς δὲ νεοττοῖς τῆς ἁλμυρίδος
γῆς διαμασησαμένας, εἰσπτύειν εἰς τὸ στόμα,
με πεπαρηκυιαξύσας τροφόν. Τὰς δὲ κερδικὰς ὅτ' ἂν θηρεύῃ τις τοὺς νεοττούς, πολυκλεῖσθαι τοῦ θηρεύοντος, ὡς ἰδιοκτήτους ὄντας, καὶ ἰδιοῦσθαι, ἕως ἂν διαῤῥᾷ τὰ νεόττια, διὰ δὲ τὸ εἶναι ἀφροδισιαστικοὺς, λυμαίνεσθαι τὰ ὠά· ἵνα δὲ μὴ ἐπωάζῃ ἡ θήλεια, τῷ δὲ ἀνθρηχανᾶσθαι, καὶ διαῤῥᾶσαι, πίπτειν. τοὺς δὲ χή-

ρους

ρους μάχεσθαι πρὸς αὐτόν· τὸν δὲ ἡγεμόνα ἀκολουθεῖν, ὀχουμένον ὑπὸ μόνου τούτου. Τὰς μς'.
δὲ γλαυκοὺς δεῖ ὑφ' ἵππου πεπαῖζ, ἵνα καθορῶσιν μαχεῖν. καὶ ἴδωσι νέφη καὶ συσκοφλῶ ἡσυχάζειν· ἔχειν δὲ καὶ ἡγεμόνα· τὰς μὲν οὖν ἄλλας καθεύδειν, ἕνα δὲ τὴν πέρυσι τὰς κεφαλὰς θείσας· τὸν δὲ ἡγεμόνα γυμνὴν ἔχειν πεφορέμενον· κἂν αἴσθηται, σημαίνειν ταῖς ἄλλαις βοῶντα. Τὰς δὲ πελεκάνας τὰς θηλείας κύγχασ μζ'.
καὶ πατεῖν ἰσορεῖ· ἔπειτα ὀλίγας καὶ ταχύντασ ἐν τῷ ἄνω τῆς κοιλίας, ἴζεμεῖν κεχηνυίας· εἶτα, ὅτω τὰ κρέα ἁλισθῶσιν ἐσθίειν. Γυπὸς δὲ μη'.
λέγεται ὑπὸ ἄλλων, ὅτι οὐδεὶς ἑώρακε νεοττόν, οὐδὲ νεοττείαν. Διὸ καὶ Ἡρόδωρον τὸν Βρύσωνος τὸν Θάσιον πατέρα, ἀπὸ πνοῆς αὐτοὺς ἐτέρας φάναι γῆς εἶναι μεταίρους· πίπτειν δ' οὖν ἔνια πρὸς ἀλέατοις στέγαις. Λέγειν δέ τινας μθ'.
τὸ κινυαλωπὸν ὄρνεον εἶναι, καὶ τὰ ἀρώματα φέρειν, καὶ τὰς νεοττείας ἐκ τούτου ποιεῖσθαι. νεοττοὺς δ' ἐφ' ὑψηλῶν δένδρων καὶ ἀλέατων· οὓς δὲ ἐγχωρίους μολίβδου τοῖς ὀιστοῖς προσπήξας τοξεύειν, καὶ καταβρηγνύειν τὰς νεοττείας. Τὸν ν'.
δὲ κήκυγα δεῖν ἐκτοξολιμαίους οὖν νεοττοὺς ποιεῖν, διὰ τὸ δῆλον εἶναι, καὶ μὴ δύνασθαι ἁμιλλᾶσθαι· πλεῖσθαι γὰρ ἐκτὸς τῶν ἐλαχίστων· τὰ δὲ ἐκτὸς δεξάμενα τῶν ὀρνέων,

ἐκβαλλ-

ἐκβαλλειν τοὺς ἑαυτῶν νεοττοὺς, διὰ τὸ καλὸς
ν ά εἶναι τὸν τοῦ κόκκυγος. Τὸν δὲ αἴγιθον αἶ-
γα θηλάζειν προσπετόμενον· ὅθεν καὶ τὴν
προσηγορίαν εἰληφέναι τὸν δὲ μαστὸν ὅθεν ἂν
ἑλκύσῃ, ἀκρτυφλοῦσθαι. ἐστὶ δὲ χωλὸν τὸ ὄρ-
νεον· ὅθεν καὶ Καλλίμαχος ὁ ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
περίτρανος εἶναι βουλόμενος ἔφησεν πρόφ-
πας ὑπὲρ ἄλλου τινὸς ὀρνέου, αἴγιθος ἀμφι-
γυήεις. Οὐ σώζεται οὖν αὐτῷ ὁ λόγος· ἐστὶ
γὰρ οὐκ ἀμφότερα χωλὸν· τὸ δ' ἀμφιγυήεις
οὐ τοιούτους, ἀλλ' ὡς ἐνθὶ τοῦ ἡφαίστου εἴρη-
ται, ὅτ' ἂν ἑκατέρους ᾖ κεχωλωμένος· πε-
ρὶ μὲν οὖν τοῦ Καλλιμάχου διὰ τὸ ἀπίθα-
ν β' νον προήχθημεν εἰπεῖν. Ὁ δὲ Ἀριστο-
τέλης φησὶν, τοῦ ἀετῷ γηράσκοντι, τὸ ῥύγχος
αὐαίνεσθαι καὶ γαμψοῦσθαι, καὶ τέλος ἀ-
ποθνήσκειν λιμῷ· τὴν φήνην δὲ τοὺς ἐκβληθέν-
τας τῶν νεοττῶν ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ λαμβάνειν καὶ
ἐκτρέφειν· τὸν δὲ ἀετὸν ἐπαναγκάζειν τὰ τέ-
κνα ἔτι ψιλὰ ὄντα, πρὸς τὸν ἥλιον βλέπειν·
τὸ δὲ δακρύον αὐτοῦ, καὶ μὴ θέλον ἀντοφθαλ-
μεῖν, ἀκρκτείνειν· τῶν ἰχθύων δὲ, τὸν ἁλιέα
καλούμενον βάτραχον, θηρεύειν τὰ ἰχθύ-
δια τοῖς ἀκρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀκρκρεμαμέ-
νοις, ὧν τὸ μὲν μῆκός ἐστι τροχοειδὲς, ἐπ' ἄ-
κρου δὲ προσκείμενον ὥσπερ δέλεαρ στρογ-
γύλον·

γύλους· τοῦτ' οὖν κρύψαντα ἑαυτὸν προ-
τείνειν. Τὴν δὲ ναρκὴν καθαλμίσαι ἑαυ- νγ'
τὴν, τὰ μὴ δυνάμενα τῶν ἰχθύων ὅτ' ἂν συνέγ-
γυς ᾖ, κολυμβᾷν, δὲ τῆς ναρκησίν τε συλλαμ-
βάνειν. Τὰς δὲ καλουμένας ἀλώπεκας, ὅτ' νδ'
ἂν αἴσθωνται ὅτι τὸν ἄγκιστρον κατα πεπώκα-
σιν, ἀνασταμούσας ἄνωθεν τῆς ὁρμίας, ἀχρ-
τρώγειν. Τὸν δὲ πολύποδα κατατίθεσθαι νε'
τροφὴν εἰς τὰς θαλάμας· καὶ ὅτ' ἂν τὰ χρήσιμα
ἀναλώσῃ, τὰ ἀχρεῖα ἐκβάλλειν· καὶ τὰ συνερχό-
μενα τῶν ἰχθυδίων καὶ τὰ ἐκ βεβλημένα θηρεύειν·
ποιοῦνται δὲ τὸν χρῶμα παραπλήσιον οἷς ἂν ἐγ-
γὺς ᾖ λίθοις· ὃ ὅταν φοβηθῇ δὲ τοῦτο ποιεῖν
αὐτὸν. Ἰδὲ καὶ τὸν ναυτίλον πολύποδα νς'
οἷς ποιεῖ περιττὸν· ἔχει μὲν γὰρ ὄστρακον, ὃ κα-
ταστρέψας ἀναφέρεται ἵνα ῥᾴδιον ἀνενεχθῇ
καινὸν· ἄνωθεν δὲ γενόμενον, μεταστρέ-
φειν· ἔχειν δὲ μεταξὺ, τὴν πλεκτανῶν
ὑπί τι συνεχὲς, οἷον ὑμένα· καὶ τούτῳ
ὅτ' ἂν πνευμάτιον ᾖ, ὥσπερ ἱστίῳ χρῆσθαι·
ἀντὶ πηδαλίων δὲ παρακαθιέναι τῶν πλε-
κτανῶν. Τὰς δὲ μελιττας θυμιωμέ- νζ'
νας ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, καὶ κακοπαθού-
σας, τότε μάλιστα μὲν ἐσθίειν· τὸν δὲ λοι-
πὸν χρόνον φείδεσθαι, ὡς τροφῆς χαίριν ἀχρτι-
θεμένας· τοῖς ἀκρὸ τὴν δένδρον δὲ δακρύοις

δεῖ χρίειν τὸ σμήνος, τῶν ἄλλων ἕνεκεν θηρίων· ἃς δὲ ἂν ἀκρωτείνωσιν αἱ χρησταὶ μέλιτται, πειρᾶσθαι μὲν αὐτὰς ἔξω τοῦτο ποιεῖν· ἐὰν δὲ ἔσω τοῦ σμήνους ἀκρωτείνωσιν, ἐκφέρειν· τοὺς δὲ φώρας καλουμένους, κακουργεῖν ἐὰν λάθωσιν παρεισελθόντες· εἰσέρχονται δὲ πανίως. τηρεῖσθαι δὲ αὐτοὺς, καὶ ὑπὸ πασῶν φύλακας εἶναι· εἶναι δὲ αὐτὰς τεταγμένας ἐφ' ἑκάστῳ τῶν ἔργων· καὶ τὰς μὲν ἀνθοφορεῖν, τὰς δὲ κατορθοῦν τὰ κηρία· δυσχεραίνειν δ' αὐτὰς καὶ τῇ δυσωδίᾳ τῆς τροφῆς, καὶ τοῦ μύρου, καὶ τὸ περίττωμα δὲ ἔξω ἀφιέναι· καὶ τὰς μὲν πρεσβυτέρας εἴσω ἐργάζεσθαι· σφῆκα δ' ἂν λάβῃ τὶς τῶν σκελῶν, καὶ τοῖς πετέροις
* ἀρόμβαι πεπέτεσθαί φησιν τοὺς ἀκέντρους· τοῦ
νή δ' ἐχόντων τὸ κέντρον, οὐδένα. Τὸν δὲ μόνωτον γίνεσθαι μέν φασιν ἐν Παιονίᾳ ἐν τῷ ὄρει Μαρσάνῳ· ὀδόντας δὲ τοὺς ἄνωθεν οὐκ ἔχειν, ὥσπερ βοῦν, οὐδ' ἄλλο τῶν δικεράτων οὐδέν· καὶ τἆλλα πεσεμφερὲς εἶναι τῷ ταύρῳ· διωκόμενον δὲ πεσαφοδεύειν πόρρωθεν. καὶ τὴν κόπον ὅταν πεφοβημένος τοῦτο ποιήσῃ ὑπικάειν οὕτως, ὥστε τὰς τρίχας ἀκρρρεῖν τῶν κτηνῶν· ἂν δ' ἄνευ φόβου τοῦτο ποιήσῃ, οὐδὲν πάσχειν, οὐδὲ βλαπτεσθαι· ὃ δ' ἂν ὀχεύσῃ καὶ ἔγκυον ποιή-
νθ' σῃ, τούτου πάλιν οὐχ ἅπτεσθαι. Τῷ δὲ Σκυθῶν βασιλεῖ ἵππον φασὶ γενναῖον γενέσθαι· ταύ-

τῃ τὸν

τῃ τὸν ἐξ αὐτῆς γεννηθέντα πῶλον προσάγειν
ἵνα ὀχεύσῃ· τὸν δ' οὐ θέλειν· ὡς δὲ περικαλύ-
ψαντες προσήγαγον τῇ ἵππον ἀναβῆναι· ἀπο-
καλυφθείσης δὲ ἰδόντα τὸ πρόσωπον, φεύγειν, καὶ
κατακρημνίσαι ἑαυτόν. Τῶν θαλαττίων ξ'
δὲ ζώων ἡμερώτατον εἶναι δελφῖνα· καὶ γὰρ
πρὸς παῖδας ἐρωτικῶς ἔχειν, οἷον περὶ Τα-
ραντα καὶ Καρίαν καὶ ἄλους τόπους πολλοὺς·
ἐν δὲ Καρίᾳ δεθέντος δελφῖνος καὶ τραύματα
λαβόντος πολλὰ, παραγενέσθαι πολλοὺς τῶν
βοήθειαν εἰς τὸν λιμένα ἕως ἀφήκεν ὁ ἁλιεύς.
Περὶ δὲ τοῦ τόκου τῶν λύκων, μυθικόν τι τελείως ξα'
διεξέρχεται, καὶ ὅμοιός ἐστι καὶ τῷ συνειδότι·
φησὶν γὰρ αὐτοὺς ἅπαντας ἐν δεκαδύο τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ τίκτειν· εἶναι δὲ τούτου αἴτιον, ὡς ὁ λόγος, ὅτι ἐν
ιβ' ἡμέραις τὴν Λητὼ παρεκόμισαν ἐξ ὑπερβο-
ρέων εἰς Δῆλον, λύκαιναν φαινομένην. Τὴν ξβ'
δὲ γλαῦκα καὶ τὴν κορώνην πολεμίους εἶναι·
τὴν μὲν κορώνην τῆς γλαυκὸς μεθ' ἡμέραν, διὰ
τὸ μὴ βλέπειν τὴν γλαῦκα· τὴν δὲ γλαῦκα τῆς
κορώνης νύκτωρ, διὰ τὸ τὴν κορώνην μὴ ὁρᾷν·
διὸ καὶ κρατεῖν αὐτῶν, τὴν μὲν νύκτωρ, τὴν
δὲ μεθ' ἡμέραν. Καὶ τὸν ὄνον καὶ τὸν αἴγιθον ξγ'
πολεμεῖν ἑαυτοῖς· πρίόντα γὰρ λύεσθαι εἰς τὰς
ἀκάνθας, διάτε οὖν τοῦτο· καὶ ὅταν ὀγκήσαιτο,
ἐκβάλλειν τὰ ὠὰ τῆς Αἰγίθου, καὶ τοὺς νεοττοὺς

φοβουμένους, ἐκπίπτειν· τὸν δὲ Δι' ἀὰ τῶν βλαβίων τούτων, κολάπτειν τὰ ἕλκη αὐτῶν ἀθιξ δ' ωετόμενον. Καὶ τ' ἐσάλωνα δὲ ωολεμίους εἶναι τῇ ἀλφίτῳ· τὸν δὲ κέρακα καὶ τὸν ἀλφίτακα, φίλους· ωολεμεῖν δὲ καὶ τὸν κέρακα τῷ ἐσάλφονι· διὸ καὶ τυπτομένῃ τῇ ἀλφίξ πεκι βοηθεῖν. Τὸς αὐτωόλους δὲ φασὶ λέγειν, ὅπ ὅταν τάχιστα ὁ ἥλιθ τραπῇ, αὐπβλέπουσι αὐτῷ αἱ αἶγες καταίνονται.

ξς' Τούτῳ τ παραωλήσιοις Λύκης ἱστορεῖ· φησὶ γὰρ ἐν Λιβύῃ τὰ κτήνη δ'ν μὲν ἄλλον χρόνον, τὰ μὲν αὐτοῖς ἀνατία, τὰ δ' ὡς ἔτυχεν κοιμᾶσθαι· τῇ δὲ νυκτὶ καθ' ἑῶτους κατὰ ἀνατολὴν γίνεται, ωρὸς αὐτὸ τὸ ἄστρον ἐστραμμένα· καὶ τούτῳ τεκμηρίῳ τῆς ἰδιοτελῆς σθὲ ἐκεῖ χρῆσθαι. Πλὴν ὅγε Ἀριστοτέλης χωρὶς τῆς ωρὸς τοὺς βίους τῶν ζώων ἀπορεχείας, καὶ τοιαῦτά πινα διεξέρχεται· πάνυ πολλὴν ἰδιμέλειαν ωεωοιημένθ ἀν τοῖς ωλείστοις αὐτῶν, καὶ οἷον ὄργῳ οὐ παροργῳ χρώμενθ τῇ ωρὸς τούτων ἐρευνήσει· τὰ γ' οὖν ωάντα χρόνῳ ἑβδομήκοντα ωερὶ αὐτῶν καταβέβληται βιβλία· καὶ πεπείραται ἐρευνητικώτερον, ἢ ἱστορικώτερον ἂν ἑκάστοις ἀναγρέφεσθαι, ωρὸς τὴν ἡμετέραν ἐκλογὴν ἰδιωτικῆς ωεωραγμένων αὐτῷ δ' ξένοις ωρά-

πρᾶδοξος ἔκτε τούτων, καὶ τῶν ἄλλως
ἰνθιδραμεῖς. Λέγει γ' οὖν τὰ χερ- ξζ'
σαῖα πάντα ἀναπνεῖς, ὅσα πνεύμονα ἔχειν·
σφῆκας δὲ καὶ μελίσσας οὐκ ἀναπνεῖν. Ὅσα ξη'
τὲ κύστιν ἔχει, πάντα καὶ κοιλίαν· ὅσα τὲ
κοιλίαν, πάντα καὶ κύστιν. Ἄναιμα δὲ ξθ'
εἶναι πολλὰ μὲν τῶν ζῴως· καθόλου δὲ
ὅσα πλείω πόδας ἔχει τετταρῶς. Ὅσα ο'
δὲ τρίχας ἔχει, πάντα ζωοτοκεῖν, οὐκ ἀν-
τιστρέφει δὲ. Πάντα τὰ ζῷα κινεῖν τὴν οα'
κάτω σιαγόνα, πλὴν τοῦ ποταμίου κροκο-
δείλου· τοῦτον δὲ μόνον, τὴν ἄνω. Ἐν οβ'
Ἰλλυριοῖς εἶναι καὶ Γαιονίᾳ μωνύχους. Μού-
νυχον δὲ καὶ δίκερω οὐθὲν ἑορᾶσθαι· μονοκέρω-
τά τε καὶ μωνυχαῖος τὸς Ἰνδικὸν ὄνον· τοῦ-
τον δὲ καὶ ἀστραγαλον τῶν μωνύχων ἔχεις
ζῴων. Τῆς δὲ γαλῆς ὀστοῦν εἶναι τὸν αἰ- ογ'
δοῖον. Τὸ δ' ἄῤῥεν τοῦ θήλεος πλείους ἔχειν οδ'
ὀδόντας, καὶ ἐν ἀνθρώποις, καὶ τοῖς ἄλλοις
ζῴοις· Τὴν δὲ τῶν ἵππων καρδίαν, ὀστοῦν, οε'
καὶ βοῶν δὲ τινῶν. Τῶν δὲ ἐλάφων τοὺς ος'
ἀχαιΐνους καλουμένους, δοκεῖν ἐν τῇ κέρκῳ
τὴν χολὴν ἔχειν. Τοὺς δὲ ἰχθῦς οὐκ ἔχειν στό- οζ'
μαχον. διὸ καὶ τῶν μεγάλων ἕτερον ὅταν διώ-
κωσιν ἐλαττονα, προσπίπτειν τὴν κοιλίαν εἰς
τὸν στόμα. Τοὺς δὲ ὄφεις πλευρὰς ἔχειν λ'. οη'

καὶ ὄμματα ὑὸ αὐτῆ ἐάν τις ἐκκαντήσῃ, καθάπερ τὰ τῶν χελιδόνων, πάλιν γίνεσθαι. Τῶν
ϟθ' δ' ἰλθύων τὸν κληρο μόνον μὴ ξυγχάζειν. Τοῦ
ϟ' ὑ λέοντος οὕτως εἶναι τὰ ὀστᾶ στερεά, ὥστε πολ-
ϟ ά λάκις κεπομμένων πῦρ ἐκλάμπειν. Ἐν φρυ-
ϟ β' γίᾳ ὑ βοῦς εἶναι, οἱ κινοῦσι τὰ κέρατα. Τρέ-
χας ὑ ἔχειν τῆ ζώων, ὅσα στεζὰ καὶ ατο καὶ
ϟ γ' ζωοτόκα· φολίδας ὑ ὅσα στεζὰ μὴ ζωοτόκα. ἤδη
δέ τισιν καμνουσιν κλιὰς γίγνεσθαι· ὑγιας-
ϟ δ' θεῖσι ὑ πάλιν μελαίνας. Τὸν ὑ ἐν τῆ Χαλκι-
δικῆ ποταμὸν φυλῆ Θρᾴκης, τὸν καλούμενον
κεχρύσην πόντα τὰ πρόβατα, ἔχειν τὰ γεν-
νώμενα μέλανα ποιεῖ· καὶ ἐν τῆ Ἀντανδρίᾳ δύο
ποταμοὺς εἶναι, ὧν τὸ μὲν λευκά, τὸν δὲ μέ-
λαινα γεννᾶν· δοκεῖν ὑ δὲ τὸν Σκάμανδρον ξαν-
θὰ ποιεῖν· διὸ καὶ τὸν ποιητὴν αὐτὸ Σκαμάν-
δριον Ξάνθον αὐτὸν προσαγορεύειν· καὶ ἐν τῆ
Εὐβοίᾳ δὲ κατὰ τὴν Ἰαλικὴν τὰ λικὴν τῶν σωφρόνων
ἐν τῆ καλχίδι δύο ποταμοὶ, Κέρων καὶ Νη-
λεὺς· ὧν αἱ γυναῖκες ἐὰν πρὸ τὸ συμμα-
νῆναι οὖσαι πίωσιν, ἐὰν μὲν ἀπὸ ποταμοῦ Κέρω-
νος, μέλαινα τίκτουσιν· ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ Νηλέως,
ϟ ε λευκά. Τοὺς δὲ μύρμηκας φησὶν Ἡσίοδος ὀλι-
γάνου καὶ θείου πρὸς πεπομμένους, ἐλλείπειν τὰς
ϟ ς' μυρμηκίας. Τὴν δ' ἔγχελυν, οὔτ' ἄρρεν εἶναι,
ϟ ζ' οὔτε θῆλυ. Τοὺς ὑ πέδικας ἐὰν κατ' ἄνε-

μον

μον στῶσιν αἱ θήλειαι τῶν ἀῤῥένων, ἐγκύους γί-
νεσθαι. Τὸν δὲ καλούμενον ἀστέρα, οὕτω διαθ- πή
ερμον εἶναι, ὥστε ὅντινα ἂν λαβῇ τῶν ἰχθύων
πρᾶχρῆμα δεφθὸν ποιεῖν. Ἔχειν δὲ καὶ σπογ- πθ'
γίον αἴσθησιν· ἂν γὰρ μέλλοντος ἀφεσιᾶν προ-
σαίσθηται, συσπᾶσθαι καὶ ἔργον εἶναι ἀφε-
λεῖν· ταὐτὸ δ' ἂν ἄνεμος ἢ κλυδὼν ᾖ, γίνεσθαι.
Εἶναι δὲ καὶ ἐν χιόνι ζῷα σκωληκοειδῆ δασέα. ς'
Ἐν Κύπρῳ γ' οὖν χαλκίτις λίθος καίεται, ὃ
γίνεται θηρίον μικρῷ μεῖζον μυῶν· τὸ αὐτὸ δὲ,
καὶ ἐν τοῖς Καρηστίων θηρίοις· ἀφθνήσκειν δὲ τὰ
μὲν τῆς χιόνος, τὰ δὲ τοῦ πυρὸς χωριζόμενα.
Τὴν δὲ σαλαμάνδραν σβεννύειν τὸ πῦρ. Περὶ ς α'. ς β'
δὲ τὸν Ὑπάνιον ποταμὸν, τὸν περὶ Βόσπερον
τὸν κιμμέριον, περὶ τροπὰς χειμερινὰς, κατα-
φέρεσθαί φασιν οἷον θυλάκους μείζους ῥαγῶν·
ἐφ' ὧν πηγνυμένων, ἐξέρχεσθαι ζῶον πτερωτὸν
τετράπουν· ζῆν δὲ μίαν ἡμέραν· ἴδιον δὲ καὶ τὸ
πτερωτὸν τετράπουν εἶναι. Τὰ δὲ σμήνη ἀπόλ- ς γ'
λυσθαι, ἐάν τε ἡγεμόν ωσιν, ἐάν τε τοὐναν- *
τίον πολλοί. Τοὺς δὲ σκορπίους τοὺς χερσαίους ς δ'
ὑπὸ τῶν τέκνων ἀφθνήσκειν· καὶ φαλάγγια
δὲ κτείνειν τὴν τεκοῦσαν· πολλάκις δὲ καὶ τοὺς
ἄῤῥενας, συνεπωάζει γὰρ. Ἐν δὲ τῷ σώματι ς ε'
τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι οἷον ἰόνθους μικροὺς·
τούτους δὲ ἐάν τις κεντήσῃ ἐξέρχεσθαι φθεῖρας· καὶ

ἐάν τις ἐάσῃ, εἰς νόσημας τοῦτο ἐμπίπτει· ὥσπερ
Ἀλκμαίωνι ζῷ φυσικῷ, καὶ Φερεκύδει ζῷ
ϛϛ' Συρίῳ. Γίνου δὲ καὶ τοῦτο νεκρῶν πίνων,
τοῦ μυελοῦ σαπέντος ἐν τῇ ῥάχεως ὀφεις
γίνεσθαι, ἐὰν πρὸ τοῦ τελευτᾶν ὄφεως
τεθνηκότος ἐλκύσωσί τῳ ὀσμῇ· καί τις
καὶ ἰδιογραμματίῳ τοιαῦτα ἐπέγραψεν Ἀρ-
χελάου, οὗ καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν, ὃς περὶ
τῶν θαυμασίων καὶ τοῦτο καταγράφει,
καί φησιν·

Γαίτα δ' ἀλλήλων ὁ τοιοῦτος σφαιρίζεται
αἰών,
Ἀνδρὸς γὰρ κοίλης ἐν μυελοῦ ῥάχεως,
Δεινὸς γίνεται ὄφις, νέκυος δ' ἁλοῖσα σαπέντος,
Ὅς νέον ἐν τύτθῳ πωλοῦμαι λάβῃ τόρμος
Τεθνεότος, ζωὴν ἕλκων φύσιν· εἰ δ' ὑπὸ βίης,
Οὐθαῦμα βλάσσειν τ' ἰσχὺν κἀκρόπαλα.

Τοῦτο μὲν οὖν οἶμαι καὶ φορμῷ τινὶ
κἠπιβρίψαντα τοῦ ἰδιογράμματος· τοιεῖ μυρ-
ϛζ' τυρίᾳ κεῖσθαι. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οἶμαι κα-
ρῷ φησὶ γίνεσθαι ζῷον, ὃ δὴ δοκεῖ ἐλάχιστον
εἶναι, κἠκαλεῖσθαι ἀκάρεκτον Διὸς ταμίου.
ϛη' Τὸν δὲ κροκόδειλον ἐξ ἐλαχίστου γίνεσθαι μέ-
γιστον· τὸ μὲν γὰρ ᾠὸν μεῖζον γίνεσθαι χηνίου·
αὐτὸν δὲ γίνεσθαι καὶ ἑπτὰ καὶ δεκαπήχεις.
ϛθ' Τῶν δὲ καρχαρίων τὸν πολύποδας κρατεῖν· θεὸν
γὰρ

γαρ ἐστὸ τὴν ὀσφύων πάχος· τὴν δὲ πολυ-
πόδων οὐ γόγγρους· οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ὀφελεῖ τὴν
λειότητα διώκειν τὴν πολύποδα χρῆναι· τὸν
δὲ γόγγρου κάραβον· οὐ γὰρ ἰχολιοειδήνη αὐτὸν,
ἀλλὰ καταπέμνειν δεῖ τὴν τὴν ὀσφύος τρα-
χύτητα. Τὸν δὲ κεστρέα φησὶν, ὅτ' ἂν φο- ε΄ mugile
βηθῇ, τὴν κεφαλὴν κρύπτειν ὡς ὅλον τὸ σῶμα
κρύπτοντα. Τὰ γαμφὰ πάντ' εἶναι μυκη- ρά
τικά. Ὑπὸ πυθ' λυπτώσης λυπτᾶν πάντα ρβ΄
τὰ θηλαστά, πλὴν ἀνθρώπου. Τῶν ζώων τὰ ργ΄
μακρὰ ἄρσενα εἶναι· τὰ δὲ βραχέα θήλεα. Καὶ ρδ΄
τὴν Αἰγύπτῳ καθεύδοντας εἰς κῆπον, νεοττοὺς
ποιεῖν. Ἐν Συρακούσαις ὑπὸ φιλοτιμίαν τινὰ εἰς ρε΄
τὴν γῆν καθεύδειν· καὶ ὑδατώδεστα τὴν ψιάθον,
ἕως τοῦτο πίνειν συνεχῶς. ἕως πλυθῶσι τὰ ῥάκη·
ἤδη δὲ κάμηλοι καὶ ἀγγείοις λαγύνοις, ἐκτεθῆ-
ναι μὴ προσελθεῖν. Τῶν δὲ χελιδόνων οὐ νεοττὸς ρς΄
ἐάν τις ἐκτυφλώσῃ, πάλιν βλέπειν. Τὸν δὲ ρζ΄
ἱέρακα τέως μὴ πίπτειν· αὐξανομένων δὲ τῶν νεοτ-
τῶν, ἐκλέγειν ἕνα· οὐ γὰρ διώκειν τρέφειν,
διὰ τὸν χρόνον τοῦτον οὐ ὄνυχας αὐτοὺς
διαστρέφειν, καὶ μηθὲν ἁρπάζειν· δύνασθαι δὲ
πολυνηστεύοντα τὴν φωνὴν ἐκβάλλειν. Καὶ ρη΄
τὸν ὄλωρα ἐπιφανῶς οὐ γαμφώνυχας, ὅτ' ἂν θάτ-
τον οἱ νεοττοὶ διώκων πέτεσθαι ἐκβάλλειν, πλὴν τῆς
κορώνης· ταύτην δὲ καὶ κατομένους ἐπί τινα

χρόνον

ρθ' χρόνον γωμίζειν. Κόκκυγος δὲ νεοττοὺς ἀδύνατα ἑωρακέναι. πίπτειν γὰρ αὐτὸν ἐκ τῆ ἰδίᾳ νεοττιᾷ, ἀλλ' εἰς τὰς τῶν ὀρνέων, ἢ εἰς τὰς τῶν φαιβῶν, ἢ * ἐποδυσιδέων ἐπωτόμενον, ὅτ'
ρί ἂν καταφύγη πρὸς ὑπαρχόντα ᾠά. Τοὺς δὲ πέρδικας ποιεῖσθαι σικνοὺς τῶν ὠῶν, καὶ ὑποπτάζειν καὶ τρέφειν ἑκατέρους· καὶ σφῶν νεοττοὺς ὅταν πρῶτον ἐξαγάγωσιν ὀχθήσειν αὐτοὺς, σφῶν δὲ πρὸς ἀλλήλους μάχεσθαι, θωρακιζομένους τῷ ἰδίῳ ὁρμαπ· ποιεῖν δὲ τραχὺ, ἐκ πράσκιδος τείνοντας πρὸς δένδρα, καὶ ζορὸν πηλῷ μολύνοντας ἢ ξηραίνοντας· φάναι δέ τινας καταγράφειν, ὡς αὐτὸς ὁ πεπειραμήν. ὅπ αὖτις τὸ ἕτερον ὀφθαλμὸν ἐκκοπείη, ἀχθυόσκῃ παρίά χέως. Αἶγας δὲ καὶ πρόβατα βορείοις μὲν ὀχθούμενα, αὐτοσενοδοκεῖν ὡς τὸ πολὺ· νοτίοις δὲ ἀηλυτοκεῖν· λευκὰ δὲ τὰ γεννώμενα γίνεσθαι, ἐὰν ἐπὶ τῇ γλώττῃ σφῶν κριοῦ λευκαὶ φλέβες ὦσιν· μέλανα δὲ, ἐὰν μέλαιναι· ὡς αὕτως δὲ καὶ ὑδὶ τῶν πυῤῥῶν πρότερον ἢ ὀχεῖσθαι, τὸ
ρίβ' ἄλυκὸν ὕδωρ πίνοντα. Τοὺς δὲ Λακωνικοὺς
ριγ' κυνας τρωνήζοντας, μᾶλλον ὀχθύειν. Θαυμασιωτάτῳ δ' ἔοικεν τῷ τάχει τὸ τῶν μυῶν γένεσιν· ἤδη γάρ ποτε τῆς ἡλέας κυούσης, ἐν ἀφλειφθείσης ἐν ἀγγείῳ, φανῆναι μετ' οὐ πολὺ χρόνον, μῦς εἴκοσιν καὶ ἑκατόν· τῆς δὲ

Πορσικῆς

Περσικῆς ἐν τισιν ἀνασχιζομένων τῶν θηλείων
τῶν μυῶν, τὰ ἔμβρυα ἤδη κύοντα εὑρίσκεσθαι.
Ἀπείθου δὲ λέγεται καὶ ἀκανθίδος, αἷμα μό- ριδ'
λις μίγνυσθαι. Τῶν δὲ αἰγῶν ὅταν μία τίς ριε
λαβῇ τὸ ἄκρον τοῦ ὀρυτίου, ἐστὶν δ' οἷον θρὶξ, τὰς
ἄλλας ἑστάναι οἷον μεμωρωμένας, ἐμβλεπούσας
εἰς ἐκείνην. Τὸ δὲ τῆς ἰκτίδος αἰδοῖον εἶναι ρις'
μὲν ὀστοῦν· δοκεῖ δὲ εἶναι φάρμακον στραγγου-
ρίας. Εὐνοῦχον δὲ φαλακρὸν, οὐδένα γίνεσθαι. ριζ'
Τὰς δευτερογενεῖς τρίχας τοὺς μὲν ἐκ παιδὸς ριη'
διαφθαρέντας, οὐκ ἴσχειν· τοὺς δὲ ὕστερον ἀφβάλ-
λειν, πλὴν ἐπὶ τῆς ἥβης. Γυναῖκα τίκτειν ριθ'
πλεῖστα πέντε· ὃς μνημονεύεσθαι μίαν ἐν τέταρ-
σιν τόκοις, εἴκοσι τετοκυῖαν, καὶ τὰ πλεῖστα τού-
των ἐκτραφέντων· ἐὰν δὲ κύουσα δαψιλεστέρῳ
χρήσηται, οὐκ ἔχοντα ὄνυχας γίνεσθαι τὰ παι-
δία. Εἶναι δὲ καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας θη- ρκ'
λογόνους καὶ ἀῤῥενογόνους· καὶ ὃ περὶ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἱστόρηται· ἐν δύο γὰρ καὶ ἑβδομήκοντα
τέκνοις, μίαν αὐτὸν γεννῆσαι θυγατέρα. Γί- ρκα'
νεσθαι δέ τινας καὶ ἐκ χωλῶν ὃς ἐκ τυφλῶν,
ὁμοίως τυφλοὺς καὶ χωλούς· ἤδη δέ τινας ὃς
στίγματα ἐνηνοχέναι. Ἐν Ἤλιδι δὲ ἐκ τῆς ρκβ'
ὑπὸ τοῦ Αἰθίοπος μοιχευθείσης, θυγατέρα
μὲν γενέσθαι λευκὴν· τὸν δὲ ἐκ ταύτης, Αἰθίο-
πα. Τὰ δὲ παιδία ἄχρι γένηται τετταράκον- ρκγ'
τα ἡμε-

τα ἡμερῶν, ἐγρηγορότα μὲν οὐ γελᾷν, οὐδὲ
ρκδ' δακρύειν· ὑπνοῦντα δὲ ἀμφότερα. Καὶ
φυσιογνωμονεῖ δέ τινα τοιαῦτα· τοῖς μὲν μέτω-
πον μέγα ἔχουσιν, βραδυτέροις γίνεσθαι· μικρὸν
δὲ ὀκνηροῖς, ὡς ὡθεῖ τὸ πολὺ προσιθεὶς ἐν
ρκε ἑκάστοις, οἷς πολλάκις ἐπιτυγχάνει. Ὀφρῦς
βυθείας μαλακοῦ ἤθους, πρὸς τῷ ῥῖνα κε-
καμμένας σκυφνούς· πρὸς δὲ ὑποτάφους
ρκς' μώκου καὶ εἴρωνος. Κανθοὺς κρεώδεις
ὠνησίας· ὧν τὰ μέσα βελτίονος ἤθους· τὰ δὲ
μεγάλα καὶ ἐπανεσκηθότα, μωρολογίας καὶ
ρκζ' ἀδολεσχίας. Τῶν δὲ θηλέων ζώων, πρω-
τικώτερόν φησιν εἶναι πρὸς τὴν ζωουσίαν, ἢ πί-
θων καὶ ἱππομανίαν ἰσχυρῶς· ὅθεν καὶ πρὸς τὴν
βλασφημίαν ἀπὸ τούτου μεταφέρεσθαι, καὶ
τὰς πρὸς τὰ ἀφροδίσια κεκινημένας, ὀνειδί-
ζεσθαι. Φαίνεται δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ἰσοεικῶς δὴ
τοιούτοις οὕτως ὠνομακέναι πρὸς τὰς
πρὸς θήλεις ἐν ταῖς ὀξόπισιν.

Ἄδων ταῖς ἀγναῖς πρὸς θήναις γαμηλίων.
Λέκτρων * ἀσφ μὴ ἐλεμμάτων * ῥεπβουλη-
σάλιπὼν προσέθηκεν·

—Οὔ μεμὴ λάθῃ φλέγων,
Ὀφθαλμὸς ἥτις αἰδοῖς ἢ γεγυμένη.
Ἔχων ἐτούτων θυμὸν ἱππογνώμονα.
Πολλῶν ἐόντων ὧν κατηγόρησεν Ἀριστο-

λης;

λης, ὡδὶ τοσοῦδον ἠδυνήθημεν ἡμεῖς τοῦ παρόντος, τὰ μὲν ἐκλείξαι, τὰ δ' ἀναμνησθῆναι.

ρκή. Φησὶν δ' ὁ ἱστοριογράφος, Ἀρσάμβην τὸν τοῦ Ἀρσάμβου τὸν βίβλους ἐκ γενετῆς ὀδόντας ἔχειν.

ρκθ΄ Μυρσίλος ὁ Λέσβιος, λοιμοὺς οὐ ὀλίγας τῆς ἀβιοθυμίας ἐπωνυμίας τετυχηκέναι· ὅτι τῆς χώρας ταύτης ὄζει, καὶ μάλιστα τὸ Ταφίου καλουμένου ὄρους· ὃ ῥεῖν αὐτόθεν εἰς θάλασσαν ὥσπερ πύον· τετάφθαι δ' ὑπὸ τοῦτο Νέσσου τοῦ Κενταύρου, ὃν Ἡρακλῆς ἀπέκτεινεν.

ρλ΄ Τὰς δὲ Λημνίας δυσόσμους γενέσθαι. Μηδείας ἀφικομένης μετ' Ἰάσονος, καὶ φαρμακα ἐμβαλούσης εἰς τὴν νῆσον, καὶ δή τινα χρόνον, ὡς μάλιστα μὲν ταύταις ταῖς ἡμέραις, ὑπ' αἷς ἱσορροσιν τὴν Μήδειαν παραγενέσθαι· δυσώδεις αὐτὰς ὄντως γίνεσθαι, ὥστε μηδένα προσιέναι.

ρλά Θεόπομπος δέ φησιν ἱστοριογράφος τὸ καλούμενον ἀκόνιτον, γίνεσθαι μὲν πρὶ Ἡράκλειαν τὴν ὑπὸ τῷ Πόντῳ, ταῖς ὀνομαζομέναις ἀκόναις, ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν τετυχηκέναι· δυναμικὸν ὑπάρχειν δ' ὃν, ὅκ ὑβρίζειν ὅθεν, ἂν πίῃ τις πίγανον ταύτην τὴν ἡμέραν· ὡς Ἀγαθάρχου τοῦ Τυραννοκτόνου πολλοὺς ἀποκτείναντος φαρμάκῳ, μὴ πειρωμένους θάνῃ, ὡς ἐγένετο συμφανές, ὑπὸ πλείστους Ἡρακλεωτῶν ὑποτρόπου ἔξιέναι, πρὸ τοῦ φαγεῖν πίγανον· γράφει δὲ καὶ τὴν πόφασιν καὶ τὴν

ἀρχὴν,

ἀρχὴν, ἐξ ἧς ὤφθη σφόδρα μακρῶς· δύο καὶ
ρλβ' πρελείπομεν. Ὁ δὲ τοῦ Σαμιακοὺς ὄρους
συγγεγραφὼς, ὑπὲρ τῶν πρώτων κληθέντων
μαθητῶν τῶν περὶ Ἡρόστρατον, φησὶν χελιδύ-
ρλγ' να λευκὴν φανῆναι. Ἵππων δὲ ὁ Ῥηγῖνος πε-
ρὶ τῶν λεγομένων τόπων φθείρειν τὰ ἐμπίπτον-
τα τοιοῦτόν τι γράφει. φησὶν ἐν Ἀθήναις ὑπὲρ
βασιλέως Ἐπαινέτου, ὀλυμπιάδος ἕκτης καὶ
τριακοστῆς, ἐν ᾗ Ἀρυτάμας Λάκων νικᾷ στάδιον,
τῆς Σικελίας ἐν παληκίοις οἰκονομηθῆναι τόπον·
εἰς ὃν ὅστις ἂν εἰσέλθῃ, εἰ μὴ κατακλιθείη, ἀχρθνήσ-
ρλδ' κει· εἰ δὲ περιπατοίη, οὐδὲν πάσχειν. Ἱστορεῖται
δὲ καὶ περὶ τὴν λευκὴν νῆσον μηθὲν ὑπεραίρειν
δύνασθαι τῶν ὀρνέων τῇ πτήσει τὸν τοῦ Ἀχιλλέως
ρλε ναόν. Καὶ πολλαχοῦ δὲ ἔοικεν, τό, τε τῶν βα-
ραθρων καλουμένων, καὶ Χαρωνίον εἶναι γένος·
οἷον ὅτε Κίμβρος καλούμενος, ὁ περὶ Φρυγίαν
βόθυνος ὡς Εὔδοξός φησιν, καὶ τὸ ἐν Λαύτμῳ
ρλς' ὄρυγμα. Καὶ τὰ τῇ σελήνῃ συναυξανόμενά
τε καὶ συμφθίνοντα· οἷον τὰ τῶν μυῶν, τὰ ἥπα-
τα· λέγεται γὰρ καὶ συμπληροῦσθαι καὶ συμ-
φθίνειν καὶ συναύξεσθαι τῶν νῦν· διὸ καὶ πρὰ
πολλοῖς ἐν προοιμίας εἰρῆσθαι μέρει, ὑπὲρ τῶν
ρλζ' θαυμαστῶν τεράτων, μυῶν ἥπατα. Καὶ τὰ τῶν
θαλαττίων δὲ ἐχίνων ὠά, ταὐτὸ πάσχειν· ἴδιον
δὲ καὶ τὸ πάντας αὐτοὺς ἔχειν πέντε, καὶ ἴσους
ἀλλή-

ἀλλήλων διεσκότα· καὶ πολὺ πῶ πολυφέρειαν τῶ ὀστράκου κύκλον, ὥστε ἴσας τὰς ἐν τοῦ κέντρου ποιεῖσθαι αὐτῆ. Φασὶν δὲ πολὺ ρλή
θὺν τῆς Ἰταλίας πορθμὸν φθινῶ καὶ πληροῦσθαι κῶ πῶ μείωσιν τῆς σελήνης καὶ αὔξησιν. Ἑλλάνικος δ' ὁ Λέσβιος, οὐ θήβαις ταῖς ρλθ
Αἰγυπτίαις ἱστορεῖ πήλαιον οὐ ἄσει, καθ' ὃ εἶναι μὲν, τὰς μὲν τετρακάδες νηνεμίαν, τὰς δ' ἄλλας ἡμέρας, ἄνεμον. Δόξαι δ' ἀνεξετασόν τι ρμ
ἔχειν καὶ δυσπαρατήρητον ἡ ἐκλογὴ, καθάπερ ὁ Εὔδοξος ταῖς ἑβδόμαις οὐ χρῆσθαι· καὶ ὅτι οἱ μύρμηκες ταῖς νουμηνίαις ἀναπαύονται.
Οἱ Δελφοὶ δὲ λέγουσιν, ὅτι οὐ περὶ Παρνασσῶ ρμά
κατά τινας χώρας, τὸ κωρύκιον φαίνεσθαι χρυ- Lat. p. 146.
σοειδὲς· διὸ καὶ τὸν φιλόξενον, οὐδεὶς ἀφικόμενος λαβεῖν εἴασι, λέγοντες οὕτως·

Αὐτοὶ γὰρ ἀπὸ Παρνασσοῦ χρυσερόφων
Νυμφέων εἴσω θαλάμους.

Ἐν δὲ τοῖς φύλλοις λέγεται, τὰς ποίμνας ἀπὸ ρμβ
πέμπτης ἡμέρας ποτίζεσθαι. Τούτου δὲ πρᾶγ- ρμγ
δέτερον οὐ ξανθύθω· οὐδὲ γὰρ οὗτοι ἐτησίας χαίνοντες ἔσηκασιν οἱ τράγοι πρὸς τὸν βορέαν· καὶ τοῦτο πάσχοντες οὐ προσδέονται ὕδατος, οὐδὲ πίνουσιν. Πεποίηται δέ τινα καὶ ὁ Κυ- ρμδ
ρηναῖος Καλλίμαχος ἐκλογὴν τὴν παραδόξων· ἧς ἀναγράφομεν ἃ ποτε ἡμῖν ἐφαίνετο εἶναι

ἀκοῆς ἄξια, φησὶν Εὔδοξον ἱστορεῖν, ὅτι ἐν τῇ κατὰ
ἱερὸν ὄρος θαλαττῃ τῆς Θρᾴκης, ὠθὶ πολαίζει
κατά τινας χρόνους ἄσσφαλτος· ἡ δὲ κατὰ
χελιδόνας, ὅτι ὠθὶ πολὺν τόπον ἔχει γλυκέας
ρμέ πηγάς. Θεόφραστος δὲ τὰς περὶ τὰς
Αἰόλου νήσους ἀναζεῖν οὕτως ὠθὶ δύο πλέθρων
τὸ μῆκος, ὥστε μὴ δυνατὸν εἶναι διὰ τὴν
ρμς' θερμασίαν ἐμβαίνειν εἰς ταύτην. Ἐκ δὲ τῆς
κατὰ Δῆλον νῆσον τὴν Καρχηδονίων τοὺς κολυμ-
βητὰς ἀναφέρειν ἐν δύο ὀργυίας χαλκὸν, ὑξοῦ καὶ
τοὺς ἐν Φαινεῷ τοὺς ὑπὸ Ἡρακλέως ἀνατιθέν-
ρλζ' τας ἀνδριάντας εἰργᾶσθαι. Μεγασθένην
δὲ τὴν τὰ Ἰνδικὰ γεγραφότα, ἱστορεῖ ἐν τῇ κα-
τὰ τὴν Ἰνδικὴν θαλαττῃ, δένδρεα φύεσθαι.
ρμή Περὶ δὲ τῶν ποταμῶν καὶ κρηνῶν, Λύκον μὲν
φησιν λέγειν· ὅτι ὁ μὲν Καμίσκος θαλαττῆς
ῥεούσης ῥεῖ· ὁ δὲ Καίπαιος καὶ Κριμίσιος, ὅτι
τὰ μὲν ὠθὶ πολῆς τῶν ὑδάτων εἰσὶ ψυχροί· τὰ
δὲ κάτω, θερμοί· τὸν δ' ἡμέραν ἐκ μιᾶς πη-
γῆς σχιζόμενον, τὸ μὲν ἁλυκὸν τῶν ῥείθρων ἔχειν,
ρμθ' τὸ δὲ πότιμον. Τίμαιον δὲ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ
ποταμῶν ἱστορεῖν, Κρᾶθιν ξανθίζειν τὰς τρίχας.
ρν' Πολύκριτον δὲ καταγεγραφέναι· τὸν μὲν ἐν
Σόλοις, οὐ ψευδῶς ὠνομάσθαι λίπαριν, ἀλλ'
οὕτως ἀπολιπαίνειν, ὥστε μὴ προσδεῖσθαι ἀ-
λειμμάτος· τὸν δὲ ἐν Γαμφυλίᾳ μούαβιν ἀπο-
λιθοῦν,

λιθοῦν, ἐάν τις ἐμβάλῃ στοιβὴν ἢ λίθον. Πε- ρνα
ρὶ δὲ τὴν τῶν Ἀγρίων Θρᾳκῶν χώραν, φησὶν
ποταμὸν προσαγορευόμενον πόντον, καταφέ-
ρειν λήθους ἀνθρακώδεις· τούτους δὲ κάεσθαι μὴ,
πᾶν δὲ τοὐναντίον πάσχειν τοῖς ἐκ τῶν ξύλων
ἀνθρακευομένοις· ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν ῥιπίδων
πνευματιζομένους, σβέννυσθαι· τοῦ δὲ ὕδατι
ῥαινομένους, βέλτιον κάεσθαι· τὴν δ' ὀσμὴν αὐ-
τῶν οὐδὲν ὑπομένειν ἑρπετόν. Τὴν δ' ἐν Λύ- ρνβ
σοις κρήνην καθάπερ παρὰ τοῖς Λαμψακηνοῖς,
ἔχειν ἐν ἑαυτῇ μῦς ὁμοίους τοῖς κατοικιδίοις· ἱστο-
ρεῖν δὲ ταῦτα Θεόπομπον. Εὔδοξον δὲ τὴν ἐν ρνγ
Ἅλῳ ὀφίουσαν, τὸν ἀλφὸν παύειν. Λύκον δὲ ρνδ
τὸν Ῥηγῖνον λέγειν, τὴν μὲν ἐν τῇ Σικανῶν χώ-
ρᾳ φέρειν ὄξος, ὥπερ ἐπὶ τῶν ἐδεσμάτων
χρῶνται. τὴν δὲ ἐν κυστιτράτῳ οἷον ἐλαίῳ ῥεῖν·
τοῦτο δ' ἔν τε τοῖς λύχνοις καίεσθαι, καὶ δύνα-
σθαι φύματα καὶ ψώραν ἰᾶσθαι προσαγο-
ρευόμενον κυστιτραῖον· πλησίον δὲ εἶναι· τὴν
ἀπὸ μὲν Ἀρκτούρου μέχρι πλειάδος ἀναβάλλου-
σαν, οὐθενὸς χεῖρον τῶν ἄλλων ὑδάτων· ἀπὸ δὲ
πλειάδος μέχρι πρὸς Ἀρκτοῦρον· τὰς μὲν ἡμέ-
ρας καπνὸν ἀναφέρουσαν, καὶ πνέουσαν θερ-
μὸν, ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φλογὸς πληρουμένην. Ἀρέ- ρνε
θουσαν δὲ τὴν ἐν Συρακούσαις, ὥσπερ οἱ λοι-
ποὶ φασὶν, ὁ Πίνδαρος· τὴν πηγὴν ἔχειν, ἐκ τοῦ

κατὰ τὴν Ἠλίαν Ἀλφειοῦ· διὸ καὶ ταῖς Ὀλυμ-
πικαῖς ἡμέραις ὅταν ἐν τῷ ποταμῷ ἀπολύ-
νουσιν τῶν θυμάτων τὰς κοιλίας, οὐ καθα-
ρὰν εἶναι τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ κρήνην, ἀλλὰ ῥεῖν
ὄνθῳ· φησὶν δὲ καὶ φιάλην ποτ' εἰς τὸν Ἀλφειὸν
ἐμβληθεῖσαν ἐν ἐκείνῃ φανῆναι· τοῦτο δ' ἱστορεῖ
ρνς' καὶ Τίμαιος· Θεόπομπον δέ φησιν γρά-
φειν, τὴν μὲν ἐν κιγχρώψωσιν τοῖς Θραξὶν τὸν
ρνζ' ἀπογευσάμενον τελευτᾶν εὐθὺς. Ἐν Σκο-
τούσσῃ δ' εἶναι κρήνην ἰδίαν οὐ μόνον ἀνθρώ-
πων ἕλκη, ἀλλὰ καὶ βοσκημάτων ὑγιάζειν δυ-
ναμένην· κἂν ξύλον δὲ σχίσας ἢ θραύσας ἐμβά-
ρνη λῃς, συμφύειν. Ἐκ δὲ τῆς περὶ Χαονίαν, ὅτ'
ρνθ' ἂν ἀφεψηθῇ τὸ ὕδωρ, ἄλλας γίνεσθαι. Τῶν δ'
ἐν Ἀμμωνι κρηνῶν, λέγειν Ἀριστοτέλη, ὅτι τῆς μὲν
ἡλίου γε νομιζομένην, μέσων μὲν νυκτῶν καὶ
μεσημβρίας γίγνεσθαι θερμὴν, ἑώθεν δὲ καὶ δεί-
λης, καθαπερεὶ κρύσταλλον, ἡ δ' ἄλλη διότι κα-
ταβαίνοντος μὲν ἡλίου, πηγνύει· ὑπιδυσμαῖς
ρξ' δ' ἰόντος, ἵσταται· Κτησίαν δὲ τὴν ἐν Αἰθιο-
πίᾳ τὸ μὲν ὕδωρ ἔχειν ἐρυθρὸν, ὡσανεὶ κιννάβα-
ρι· τοὺς δ' ἀπ' αὐτῆς πιόντας, παράφρονας γί-
γνεσθαι· τοῦτο δ' ἱστορεῖ καὶ Φίλων, ὁ τὰ Αἰθιο-
ρξά πικὰ συγγραψάμενος. Τὴν δὲ ἐν τοῖς Ἰν-
δικοῖς κρήνην * ἴλαν οὐδεγοκουφατα τούτων
βληθέντων αἰαν ὑπιμένειν, ἀλλὰ πάντα κα-
θέλκειν·

θέλκειν· καὶ ταῦτα δὲ πλείους εἰρήκασιν, καὶ
ὑπὲρ πλειόνων ὑδάτων. Εὔδοξον δ' ἱστορεῖν, ρξβ'
τὴν μὲν ἐν Καρχηδόνι κροκοδείλους ἐν αὐτῇ μι-
κροὺς ὁμοίους τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ. Περὶ δὲ τῆς Ἀ- ρξγ'
θαμανίαν ἱερὸν εἶναι νυμφῶν, ἐν ᾧ τὴν κρήνην
τὸ μὲν ὕδωρ ἔχειν, ἄφατον ὡς ψυχρόν· ὃ δ' ἂν
ὑπερθῇς αὐτοῦ, θερμαίνειν· ἐὰν δέ τις φρύγα-
νον, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων προσενέγκῃ, μετὰ
φλογὸς καίεσθαι. Κατὰ δὲ τὴν Ἀραβίαν ἐν ρξδ'
πόλει Λευκοθέᾳ, Ἀμωμητόν φησιν γράφειν
τὸν πραγματευθέντα τὸν ἐκ Μέμφεως ἀναι-
πλοῦν, εἰς τὴν καλουμένην Ἴσιδος κρήνην,
ἄντις οἴνου ὑπὲρ χέῃ κοτύλην, διότι γίγνεται τὸ
ποτὸν εὔκρατον. Περὶ δὲ λιμνῶν Κτησίαν μὲν ρξε'
ἱστορεῖν λέγεται, τῶν ἐν Ἰνδοῖς λιμνῶν, τὴν μὲν
τὰ εἰς αὐτὴν ἀφιεμένα καταδέχεσθαι, καθά-
περ τὴν ἐν Σικελίᾳ καὶ Μήδοις, πλὴν χρυ-
σίον καὶ σίδηρον καὶ χαλκὸν· καὶ ἄντι ἐμπέσῃ
πλάγιον, ὀρθὸν ἐκβάλλειν· ἰᾶσθαι δὲ τῆς καλου-
μένην λεύκην· τῇ δ' ἑτέρᾳ κατὰ τὰς ἰδιαζού-
σας ἡμέρας ὑπὲρ πολαίζειν ἔλαιον. Ζηνόφι- ρξς'
λον δὲ ἐν μὲν τῇ πλησίον Ἰόππῃ οὐ μόνον ὑπὲρ δέ-
χεσθαι πᾶν βάρος, ἀλλὰ καὶ πρὰ τρίτον
ἔτος φέρειν ὑγρὰν ἄσφαλτον· ὅταν δὲ γίγνη-
ται τοῦτο πρὰ τοῖς ἐντὸς τριακόντα στα-
δίων οἰκοῦσιν, μειοῦσθαι χαλκώματα. Τὴν ρξζ'

ὃ οἱ τοῖς Σαρμάταις λίμνῃ Ἡρακλείδῃ γρά-
φειν, ὅτι οὐδὲν τῶν ὀρνίθων ὑποβραίρῃ· τὸ δὲ
προσελθὸν ζῷον τῆς ὀσμῆς τελευτᾷν· ὃ δὴ καὶ
τοῖς τῶν ὀρνέων δοκεῖ γίγνεσθαι καὶ κα-
ρξξή κυκᾶν ἡ φήμη πρὸς τοῖς πολίταις. Ὁ δὲ Τί-
μαιος τοῦτο μὴ ψεῦδος ἡγεῖται εἶναι· τὰ πολέ-
σα γὰρ κζ τύχῃ τῶν ἐθισμένων πρὸ αὐτῆ
διαιτᾶσθαι· ἐκεῖνο μήν τοι λέγειν· διότι σωθέν-
δρον τόπων ἐυδικημένων αὐτῆ, καὶ πολ-
κλάδων καὶ φύλλων διὰ τὰ πνεύματα τὴν
μὲν καταικλωμένων, τὴν δὲ ἀχρειομένων ὀδὲν
ὄσιν ἰδεῖν ἐπ' αὐτῆ ἐφεσικὸς, ἀλλὰ διαμένῃν κα-
ρξξθ' θαράν. Ἐκ δὲ τῆς οἰ Ζακυνθῳ λίμνης φησὶν
Εὔδυξον ἱστορεῖν, ὅτι ἀναφέρεται πίσσα, καὶ τὸ
περιχύσης αὐτῆς ἰχθῦς· ὅτι δ' ἂν ἐμβαλλῃς εἰς
ταύτην ὑδὶ θαλαττῆς φαίνεσθαι, τεπάρων ὀν-
ρό τῶν ἀνὰ μέσον σαδίων. Λύκον δὲ πολὺ πλῶν
Μύλαις τῆς Σικελίας, δένδρα φύεσθαι· διὰ μέ-
σης δ' αὐτῆ ἀναθεῖν ὕδωρ, τὸ μὲν ψυχρὸν, θ' δὲ
ροά τἀναντίον. Φανίαν δὲ πλῶν τῆν Πυράνην λί-
ρος μνην, ὅταν ἀναξηρανθῇ, καίεσθαι. Καὶ τῆ Ἀσ-
καυίαν πόταμον οὖσαν, τὸ προσενεχθὲν αὐτῆ,
πολύνδρ ἄνθη ῥύμματα· ἐὰν ἐαθῇ δὲ οἰ αὐτῆ
ρογ' πολέω χρόνον διαπίπτειν αὐτόματον. Περὶ δὲ
τῆ οἰ κιτῷ φασὶν Νικαγόραν, ὅτι ἀνθμηθέσης
ρος' ἐπ' ὀλίγον τῆ γῆς, ἄλλοθι θεῖσκονται. Περὶ
τῆν

τῶν αὐτῶν ὑδάτων, Θεόφραστόν φασι, τὸ καλούμενον συγὸς ὕδωρ λέγειν, ὅτι δύσιν εἰ φοινίκῳ, σάζει δ' ἐκ πηγῆς πεπεδίου· οὗ δὲ βουλομένους αὐτῶν ὑφορύσσειν, σώγγοις πρὸς ξύλοις δεδεμένοις, λαμβάνειν· διακόπτειν δὲ πάντα τὰ ἀγγεῖα, ὡς μὴ τῶν κοράκων· ἐν ᾗ ἀποβυσάμενος, τελευτᾶν. Ἐν ᾗ τῇ Λεοντίνων ἱστορεῖν Λύκων τοὺς ὀνομαζομένους, αὐαίνειν μὲν, ὡς θερμότατον τῶν ἑλομένων· τὰς δὲ πηγὰς ἔχειν ψυχράς· τῷ δὲ πλησιαζόντων αὐτοῖς, τὸ μὲν τῶν ὀρνίθων γένος, ἀφθυμοῦσθαι βύθιος· οὗ δὲ ἀνθρώπους μιᾷ τεττάρων ἡμέραν. Ὁμοίως ᾗ τούτῳ καὶ τὸ πολὺ ἐν Κώων Χύτειον γίνεσθαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἀτμὸν μὴ ἐκβάλλειν, μὴ φορεῖν ἔμφασιν τοξίου· τὰ δὲ καθεσμένα καθ' ὑπόρροιαν ψύχειν. Εἶναι δὲ παρὰ τοῖς Κώοις ἄλλο τι ῥυμάτιον, ὃ πάντας οὗ ὀχετοὺς θέλοις διαῤῥεῖν, λίθους πεποίηκεν· τοῦτο δὲ καὶ Εὔδοξος ὁ Καλλίμαχος παραλείπουσιν, ὅτι ἐκ τοῦδε τοῦ ὕδατος οἱ Κῶοι λίθους λαβόμενοι, ᾠκοδόμησαν· ὃ δὲ θέατρον· ὅτως ἰσχυρῶς ἀπολιθοῦται πᾶν γένος. Λέγειν δὲ τὸν Εὔδοξον, καὶ τοὺς τῶν ἐν τῇ Μυσοσόλυμα φρεάτων, ὅτι παρασκευάζειν τῷ Νείλῳ πάχυσι· τοῦτο μὲν γὰρ θέρους, ὑποῤῥεῖν τὰ χείλη πληροῦσθαι. τοῦτο δὲ χειμῶνος ὅτως ἐκλείπειν, ὥστε μὴ δὲ βαδίζειν ῥᾴδιον εἶναι. ροέ ροϛ' ροζ' ροή

ρο θ' Καὶ πρὸς τῷ κῷ τῷν Κρήτων ὑδατίνῳ, ὃ οἱ ὑπερκαθίζοντος ὅταν ὑετὸς μὴ διατελοῦσιν ἄβροχοι· παραδεδόασι δὲ τοῖς Κρησὶν, ἀπ' ἐκείνου λύειν

ρ π' τὴν Εὐρώπῃ ἀπὸ τοῦ Διὸς μίξεως. Ἐν δὲ Λυκίᾳ τὰς Θεόπομπον φάσκειν εἶναι ὕδωρ ὀξύ· τοὺς δὲ ἐκ τούτου πίνοντας, ὥσπερ ὑπὸ τοῦ οἴνου ἀλλοιοῦσθαι, καὶ τοῦτ' ἀπὸ πολλόνων μαρτυ-

ρ π ά ρεῖται. Τὸ δ' ἐν τῇ πέτρᾳ Ἀρμενίων ἐκπίπτον Κτησίαν ἱστορεῖν· ὅτι συμβαλλὸν ἰχθῦς μέ-

ρ π β' λανας, ὥστε τὸν ἀπογευσάμενον τελευτᾶν. Περὶ δὲ πυρὸς κτησίαν φησὶν ἱστορεῖν, ὅτι πρὸς τῷ τῶν Φασηλιτῶν χώραν ὑπὸ τοῦ τῆς χιμαίρας ὄρους ἐστὶ τὸ καλούμενον ἀθάνατον πῦρ· τοῦτο δὲ ἐὰν μὲν εἰς ὕδωρ ἐμβάλῃς, καίεσθαι βέλτιον· ἐὰν δὲ φορτίον ὑποβαλὼν πήξῃ τις, σβέννυσθαι.

ρ π γ' Παραπλήσιον δὲ τούτῳ ὁρᾶται γινόμενον ὑπὸ ἅλως· ἐστερήσαντο γὰρ ἡμῶν Σικελοὶ ξένου βίου· ὃ ὑπὸ μὲν τῷ πυρὶ ἐτήκετο, ὑπὸ δὲ τῷ ὕδατι,

ρ π δ' ἤπτετο. Περὶ δὲ λίθων τινῶν αὐτὸν τοῦτον λέγειν, ὃν παρὰ τοῖς Βοττιαίοις ὑπὸ θράκῃ γινόμενον· ὅταν ὁ ἥλιος προσβάλλῃ πυρὶ ἐξ αὐτοῦ ἐκθυμιᾶν· ἐκεῖνον δ' ἵνα παρέχῃ, γνοὺς μὲν τὴν τῶν ἀνθράκων χροιὰν διαμένοντας ἀφθάρτους· καὶ σβέσας τις πάλιν ὑπὸ χειμῶνα σὺν αὐτῷ ἐ-

ρ π έ νεργείαν σωτελεῖν. Περὶ δὲ τούτων τῶν λόγων θεὶς Ἀριστοτέλη φάσκειν, περὶ τὴν Ἐρύθη-

ν μ

ναν εὑρίσκεσθαι διαποίκιλος τὴν χρόαν, ἐξ οὗ πλῆκτρα γίνεσθαι. Τίμαος δὲ ὁ Κιθαρῳδὸς εἶχεν καὶ ἐπεδείκνυεν πολλοῖς, φάσκων αὐτῷ, τὴν διδάσκαλον Ἀρτοκλῆν δεδωρῆσθαι· εἶναι δ' αὐτῆν τὴν ἁφὴν ἐν τῇ χρείᾳ σκληράν. Περὶ δὲ Θεσπροτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἀνθρακας ὀρύττεσθαι δυναμεις κάεσθαι, Θεόπομπόν φησιν καταγράφειν. ρπς'

Φανίαν δὲ κατά τινας τόπους τῆς Λεσβου, καὶ περὶ τῆν νεανδρίδων· τὰς βόλους πρὸς τὰς τῆν ὄψεων καθηγήσεις γίνεσθαι καὶ χρησίμας· καὶ εἰς ὕδωρ ἐμβληθείσας οὔτε καταδύνειν, οὔτε κατατήκεσθαι· ὑπὸ τοῦτο τὸ γένος πίπτοι ἄν, καὶ ὑδὶ Ταινῃ πλῖνθος, ἡ λεγομένη ὑδιπλεῖν. ρπζ'

Περὶ δὲ τῆν Τώων Λύκον μὲν ἐν τῇ Διομηδείᾳ τῇ νήσῳ φησὶν ἱστορεῖν τοὺς ἐρωδιοὺς ὑπὸ μὲν τῆν Μήδων ὅτ' ἂν παραβάλλῃ τίς εἰς τοὺς τόπους, οὐ μόνον ψαυομένους ὑπομένειν, ἀλλὰ καὶ προσπετομένους εἰς τοὺς κόλπους ἐνδυνεῖν καὶ σαίνειν φιλοφρόνως· λέγεσθαι δέ τι τοιοῦτον ὑπὸ τῆν ἐγχωρίων, ὡς τῶν τοῦ Διομήδους ἑταίρων, εἰς τὴν τῆν ὀρνέων τούτην φύσιν μετασχηματισθέντων. ρπη'

Τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἀδρίαν ἐνοικοῦντας Ἐνετοὺς Θεόπομπον φάσκειν κατὰ τὸν σπόρου καιρὸν, τοῖς κολοιοῖς ἀπο- ρπθ'

στέλλειν δῶρα, ταῦτα δ' εἶναι ψαιστὰ καὶ μαζας· προσθέντας δὲ τοὺς ταῦτα κομίζοντας ἀφεχωρεῖν· τὴν δὲ ὀρνέων τὸ μὲν πλῆθος τοῖς ὁρίοις μένειν τῆς χώρας συνηθροισμένους· δύο δ' ἢ τρεῖς πρὸς πάντας καὶ καταμαθόντας, ἀφίπτασθαι πάλιν καθάπερ εἴτινας πρέσβεις ἢ κατασκόπους· ἐὰν μὲν οὖν τὸ πλῆ *

Reliqua desiderantur.

MÁPKOY

ΜΆΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-
νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον α.

ΠΑΡΑ τοῦ πάππου Οὐήρου, τὸ καλόηθες, καὶ ἀόργητον. Παρὰ τῆς δόξης καὶ μνήμης τῆς περὶ τοῦ γεννήσαντος, τὸ αἰδῆμον καὶ ἀρρενικόν. Παρὰ τῆς μητρὸς, τὸ θεοσεβὲς, καὶ μεταδοτικὸν· καὶ ἐφεκτιτικὸν, οὐ μόνον τοῦ κακοποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑπὲ ἐννοίας γίνεσθαι τοιαύτης. ἔτι δὲ τὸ λιτὸν κατὰ τὴν δίαιταν, καὶ πόῤῥω τῆς πλουσιακῆς διαιωγῆς. Παρὰ τοῦ προπάππου, τὸ μὴ εἰς δημοσίας διατριβὰς φοιτῆσαι, καὶ τὸ ἀγαθοῖς διδασκάλοις κατ' οἶκον χρήσασθαι· καὶ τὸ γνῶναι ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα δεῖ ἐκτενῶς ἀναλίσκειν. Παρὰ τοῦ τροφέως, οὐ μήτε πρασιανὸς μήτε βενετιανὸς, μήτε παλμουλάριος ἢ σκουτάριος γενέσθαι. καὶ τὸ φερέπονον, καὶ ὀλιγοδεές, καὶ αὐτουργικὸν, καὶ τὸ ἀπολύπραγμον, καὶ τὸ δυσπρόδεκτον διαβολῆς. Παρὰ Διογνήτου τὸ ἀκενόσπουδον· καὶ τὸ ἀπιστιτικὸν τοῖς ὑπὸ τῶν τοῦ ρατευομένων καὶ γοήτων, περὶ ἐπωδῶν, καὶ περὶ δαιμόνων ἀπομπῆς καὶ τῶν τοιούτων λεγομένοις. καὶ τὸ μὴ

ὀρτυ-

ὀρτυγοτροφεῖν, μηδὲ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπτοῆσθαι. καὶ τὸ ἀνέχεσθαι παῤῥησίας, καὶ τὸ οἰκειωθῆναι φιλοσοφίᾳ· καὶ τὸ ἀκοῦσαι, πρῶτον μὲν Βακχίου, εἶτα Τανδάσιδος, καὶ Μαρκιανοῦ. καὶ τὸ γράψαι διαλόγους ἐν παιδὶ. καὶ τὸ σκίμποδος καὶ δορᾶς ὑπιθυμῆσαι, καὶ ὅσα τοιαῦτα τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς ἐχόμενα. Παρὰ Ῥουστίκου τὸ λαβεῖν φαντασίαν τοῦ χρήζειν διορθώσεως καὶ θεραπείας τοῦ ἤθους. καὶ τὸ μὴ ἐκτραπῆναι εἰς ζῆλον σοφιστικὸν, μηδὲ τοῦ συγγραφειν περὶ τῶν θεωρημάτων, ἢ προτρεπτικὰ λογάρια διαλέγεσθαι, ἢ φαντασιοπλήκτως τὸν ἀσκητικὸν, ἢ τὸν εὐεργετικὸν ἄνδρα ὑπιδείκνυσθαι. καὶ τὸ ἀπεστῆναι ῥητορικῆς καὶ ποιητικῆς, καὶ ἀστειολογίας. καὶ τὸ μὴ ἐν στολῇ κατ' οἶκον περιπατεῖν, μηδὲ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν. καὶ τὸ τὰ ὑπιστόλια ἀφελῶς γράφειν, οἷον τὸ ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἀπὸ Σινοέσσης τῇ μητρίμου γραφέν. καὶ τὸ πρὸς τοὺς χαλεπήναντας καὶ πλημμελήσαντας εὐανακλήτως καὶ εὐδιαλέκτως, ἐπειδὰν τάχιστα αὐτοὶ ἐπανελθεῖν ἐθελήσωσι, διακεῖσθαι. καὶ τὸ ἀκριβῶς ἀναγινώσκειν, καὶ μὴ ἀρκεῖσθαι περινοοῦντα ὁλοσχερῶς. μηδὲ τοῖς περιλαλοῦσι ταχέως συγκατατίθεσθαι. Ὃ τὸ ἐντυχεῖν τοῖς Ἐπικτητείοις ὑπομνήμασιν, ὧν οἴκοθεν μετέδωκε. Παρὰ Ἀπολλωνίου, τὸ ἐλεύθερον

καὶ

καὶ ἀναμφιβόλως ἀκύβευτον. καὶ πρὸς μηδὲν ἄλλο ἀχρβλέπειν, μηδὲ ἐπ' ὀλίγον, ἢ πρὸς τὸν λόγον. καὶ τὸ ἀεὶ ὅμοιον, ἐν ἀλγηδόσιν ὀξείαις, ἐν ἀχρβολῇ τέκνου, ἐν μακραῖς νόσοις. καὶ τὸ ὑπὲρ παραδείγματος ζῶντος ἰδεῖν ἐναργῶς, ὅτι δύναται ὁ αὐτὸς σφοδρότατος εἶναι, καὶ ἀνειμένος. καὶ τὸ ἐν ταῖς ἐξηγήσεσι μὴ δυσχεραντικόν. καὶ τὸ ἰδεῖν ἄνθρωπον σαφῶς ἐλάχιστον τῶν ἑαυτοῦ καλῶν ἡγούμενον τὴν ἐμπειρίαν, καὶ τὴν ἐντρέχειαν τὴν περὶ τὸ παραδιδόναι τὰ θεωρήματα. καὶ τὸ μαθεῖν πῶς δεῖ λαμβάνειν τὰς δοκούσας χάριτας παρὰ φίλων, μήτε ἐξηττώμενον διὰ ταῦτα μήτε ἀναισθήτως παραπέμποντα. Παρὰ Σέξτου, τὸ εὐμενές. καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ οἴκου τοῦ πατρονομουμένου, καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ φύσιν ζῆν, καὶ τὸ σεμνὸν ἁπλάστως, καὶ τὸ στοχαστικὸν τῶν φίλων κηδεμονικῶς, καὶ τὸ ἀνεκτικὸν τῶν ἰδιωτῶν, καὶ τὸ ἀθεώρητον τῶν ὀιομένων, καὶ τὸ πρὸς πάντας εὐάρμοστον. ὥστε κολακείας μὲν πάσης προσηνεστέραν εἶναι τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ, αἰδεσιμώτατον δὲ αὐτοῖς ἐκείνοις παρ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἶναι. καὶ τὸ καταληπτικῶς καὶ ὁδῷ ἐξευρετικόν τε καὶ τακτικόν, τῶν εἰς βίον ἀναγκαίων δογμάτων. καὶ τὸ μηδὲ ἔμφασίν ποτε ὀργῆς, ἢ ἄλλου τινὸς πάθους παρασχεῖν. ἀλλὰ ἅμα μὲν ἀπαθέστατον

εἶναι,

εἶναι, ἅμα δὲ φιλοτεχνότατον. μὴ τὸ βύθμιον, καὶ ἐξ ἀφοφητί. καὶ τὸ ὠολυμαθὲς ἀνεπιφαντως. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ γραμματικοῦ δ' ἀνεπίωλητον, καὶ τὸ μὴ ὀνθδιστικῶς ὠδιλαμβάνεσθαι τῶν βαρβάρων, ἢ σόλοικόν τι, ἢ ἀπηχὲς προσενεγκαμένων, ἀλλ' ὠδιδεξίως αὐτὸ μόνον ἐκεῖνο, ὃ ἐδεῖ εἰρῆσθαι προφέρεσθαι, οὐ τρόπῳ ἀκριβείσεως, ἢ συνεπιμαρτυρήσεως, ἢ συνδιαλήψεως περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ῥήματος, ἢδη ἑτέρας τινὸς τοιαύτης ἐμμελοῦς προσωμνήσεως. Παρὰ Φρόντωνος τὸ ὠδιτῆσθαι οἵα ἡ τυραννικὴ βασκανία, καὶ ὠοικιλία, καὶ ὑωόκρισις. καὶ ὅτι ὡς ἐπίπαν οἱ καλούμενοι ἔβοι παρ' ἡμῖν εὐπατρίδαι, ἀτυχότροποί πως εἰσί. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Πλατωνικοῦ, τὸ μὴ ὠολλάκις, μηδὲ χωρὶς ἀνάγκης λέγειν πρός τινα, ἢ ἐν ὠδιπολῇ γράφειν, ὅτι ἄσχολός εἰμι· μηδὲ δὴ τοιούτου τρόπου συνεχῶς παραιτεῖσθαι τὰ κατὰ τὰς πρὸς σὲ συμβιόντας σχέσεις καθήκοντα, προβαλλόμενον τὰ πρόσκαιρα πράγματα. Παρὰ Κατούλου, τὸ μὴ ὀλιγώρως ἔχειν φίλου αἰτιωμένου τι, κἂν τύχῃ ἀλόγως αἰτιῶμενος· ἀλλὰ πειρᾶσθαι πάλιν ἀκριβοῦσθαι οἷς σ' σύνηθες. μὴ δ' περὶ τῶν διδασκάλων ἐνθύμως βύθμιον, οἵα τὰ περὶ Δομιτίου καὶ Ἀθηνοδότου ἀχρεμονθυόμενα.

καὶ δ'

καὶ δ' περὶ τὰ τέκνα ἀληθινῶς ἀγαπητικόν. Παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου Σεουήρου, δ' φιλοίκειον, καὶ φιλάληθες, ὡς φιλοδίκαιον. Ὁ τὸ δι' αὐτὸν γνῶναι Θρασέαν, Ἐλβίδιον, Κάτωνα, Δίωνα, Βροῦτον. καὶ φαντασίαν λαβεῖν πολιτείας ἰσονόμου, κατὰ ἰσότητα καὶ ἰσηγορίαν διοικουμένης, καὶ βασιλείας τιμώσης πάντων μάλιστα τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀρχομένων· καὶ ἔτι περὶ αὐτοῦ δ' ἀμελὲς, ὁ ὁμότονον ἐν τῇ τιμῇ τῆς φιλοσοφίας, καὶ τὸ εὐποιητικὸν, καὶ δ' εὐμετάδοτον ἐκτενῶς, καὶ τὸ εὔελπι, καὶ δὲ πιστευτικὸν περὶ τοῦ ὑπὸ τῶν φίλων φιλεῖσθαι, ὁ τὸ ἀνεπίκρυπτον πρὸς τοὺς καταγνώσεως ὑπ' αὐτοῦ τυγχάνοντας, καὶ τὸ μὴ δεῖσθαι στοχασμοῦ τοὺς φίλους αὐτοῦ περὶ τοῦ τὶ θέλει, ἢ τί οὐ θέλει, ἀλλὰ δῆλον εἶναι. Παράκλησις Μαξήμου, τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ μηδὲν περίφορον εἶναι. καὶ τὸ εὔθυμον ἔν τε ταῖς ἄλλαις περιστάσεσι, καὶ ἐν ταῖς νόσοις, καὶ τὸ εὔκρατον τοῦ ἤθους, καὶ μειλίχιον, καὶ γεραρὸν, καὶ οὐ σχετλίως κατεργαστικὸν τῶν προκειμένων. καὶ τὸ πάντας αὐτῷ πιστεύειν, περὶ ὧν λέγοι ὅτι οὕτως φρονεῖ· καὶ περὶ ὧν πράττοι, ὅτι οὐ κακῶς πράττῃ. καὶ τὸ ἀθαύμαστον καὶ ἀνεκπληκτον, καὶ μηδαμοῦ ἐπειγόμενον, ἢ ὀκνοῦν, ἢ ἀμηχανοῦν, ἢ κατηφὲς ἢ προσεσηρὸς, ἢ πάλιν θυμούμενον, ἢ ὑφορώμενον, καὶ τὸ εὐεργετικὸν, καὶ δ' συγγνωμονικὸν, καὶ τὸ ἀψευδὲς

καὶ

καὶ ἀδιαστρόφου μᾶλλον ἢ διορθωμένου φαντασίαν παρέχειν, καὶ ὅπου ὅτε ὠφήθη αὖ ποτέ τις ὑποτεροραθῆ ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε ὑπέμεινεν αὖ μᾶλλον αὐτοῦ αὐτὸν ὑπολαβεῖν. καὶ τὸ εὐχαριστικὸν ἔξεως. Παρὰ τοῦ πατρὸς δ' ἤμβρου μὲν πικὸν ἀσυλλύτως ὡδὶ τὴν ἐξητασμένως μεθιστῶν. καὶ δ' ἀκενόδοξον περὶ τὰς δοκούσας τιμὰς, καὶ τὸ φιλόπονον καὶ εὐδιάλεκτος. καὶ δ' ἀκουστικὸν τῶν ἐχόντων τι κοινωφελὲς εἰσφέρειν. καὶ τὸ ἀπραγμόνως εἰς τὸ κατ' ἀξίαν ἀπονεμητικὸν ἐνδόσω. καὶ τὸ ἔμπειρον, τοῦ μὴ χρεία ἐπτάσεως, τοῦ δὲ ἀνέσεως. καὶ τὸ σωφρονεῖν τὰ περὶ τοὺς ἔρωτας τὴν μειρακίων. καὶ τὸ κοινονοημοσύνη· ἢ τὸ ἐφεῖναι τοῖς φίλοις μήτε ζῶν δειπνεῖν αὐτῷ ὡσαύτως, μήτε ζῶν ἀποδημεῖν ἐπαναγκάζειν· ἀεὶ δὲ ὅμοιον αὐτὸν καταλαμβάνεσθαι ζῶν τὴν διὰ χρείας πνὰς ἀπλεφθεῖσαν. καὶ τὸ ζητητικὸν ἀκριβῶς ἐν τοῖς συμβουλίοις, καὶ ἐπίμονον, ἀλλ' οὐ τὸ προαιρεῖσθαι τῇ ῥᾳθυμίᾳ ἀρκεσθεὶς ταῖς προχείροις φαντασίαις. καὶ τὸ φιλητικὸν τῶν φίλων, καὶ μηδαμῶν ἄφικτον, μηδὲ ὑπερμανὲς· καὶ τὸ αὐτάρκες ἐν παντὶ, καὶ τὸ φαιδρὸν, καὶ τὸ εὐπρόσωπον περὶ νοητικὸν, καὶ τὴν ἐλαχίστων προστοιμητικὸν ἄτρα χώδως. καὶ τὸ τὰς ὑπερβολὰς, καὶ πᾶσαν κολακείαν ἐπ' αὐτοῦ σαλῆναι· ἐν τῷ φυλακτικὸν

ἀτραχώδως

κτικὴν ἀεὶ τ' ἀναγκαίων τῇ ἀρχῇ, μὴ ταμευτι-
κὴν τ' χορηγίας, καὶ ξωρμητικὴν τ' ὠδὶ τὴν
τοιούτων τρόπων καταπαύσεως. καὶ τὸ μήτε πε-
ρὶ θεῶν δεισιδαίμων, μήτε περὶ ἀνθρώπους
δημοκοπικὴν ἢ ἀρεσκευτικὴν ἢ ὀχλοχαρές, ἀλ-
λὰ νήφων ὢν πᾶσι, καὶ βέβαιον, καὶ μηδαμοῦ
ἀπειρόκαλον, μηδὲ καινοτόμον. καὶ τὸ τοῖς εἰς
εὐμάρειαν βίου φέρουσί τι, ὧν ἡ τύχη παρέχει
δαψίλειαν χρηστὴν ἀτύφως ἅμα, καὶ ἀπροφα-
σίστως, ὥστε παρόντων μὲν ἀνεπιτεύκτως ἀπο-
θαι, ἀπόντων δὲ μὴ δεῖσθαι. καὶ τὸ μήτε αὐτὸν
εἰπεῖν μήτε ὅτι σοφιστὴν, μήτε ὅτι λογογρύπην δερ-
νάκλον, μήτε ὅτι σχολαστικὸν, ἀλλ' ὅτι αὐτάρ-
πειρον, τέλειον, ἀκολάκευτον, πρεσβεύειν
δυνάμενον καὶ τὴν ἑαυτοῦ καὶ ἄλλων. πρὸς
τούτοις δὲ καὶ τὸ ἐμπλεκὸν τὴν ἀληθῶς φιλο-
σοφοῦντα, τοῖς δὲ ἄλλοις μὴ ἐπονειδίστως. ἔτι
δὲ τὸ εὐόμιλον, καὶ εὐχαρι τὸ κατακόρως. καὶ
τὸ τοῦ ἰδίου σώματος ὠδὶ μελλητικὸν ἐμμέτρως·
οὔτε ὡς ἄν τις φιλόζωος, οὔτε πρὸς κα-
λλωπισμὸν, ὅτε μὲν ὀλιγώρως· ἀλλ' ὥστε διὰ τὸν
ἰδίαν προσοχὴν, εἰς ὀλίγιστα ἰατρικῶν χρῄζειν
ἢ φαρμάκων καὶ ὠδὶ ἀλλοτων ἐκτὸς. μά-
λιστα δὲ τὸ πρὸς ἐχεμυθικὸν ἐξαρκούντως τοῖς δυνα-
μένοις κατανοεῖν· οἷον τὸν φασκοντα, ἢ τὴν
τὸν ἐξ ἱστορίας νόμων, ἢ ἐθῶν ἢ ἄλλων ἐνῶλς

λ πραγμά-

πραγμάτην. καὶ συμπουδαστικὸν αὐτοῖς, πα
ἕκαστοι κ᾽ τὰ ἴδια προτρήματα βυδυκιμάδοι.
Πχήτα δὲ κ᾽ τὰ πάτεια πλάστων, δὸ᾽ αὐτὸ
δοκοῦν ὠδιτηδ᾽ δύων φαίνεαζ τὸ τὰ πάτεια φυ-
λάσσειν. ἔπι δ᾽ ἐ τὸ μὴ δύμεται κίνητον καὶ ῥιπα-
στικὸν, ἀλλὰ καὶ τοποις καὶ πράγμασι τοις αὐ-
τοῖς εὐδιατειπικόν. καὶ τὸ μιξὶ εὖ προξυ-
μὲς τ᾽ κεφαλαλγίας, νεαρὸν βύθυς καὶ ἀκ-
μαῖον πρὸς τὰ ζωήθη ὄργα. καὶ δ᾽ μὴ εἶναι
αὐτῷ πολλὰ τὰ ἀπόῤῥητα, ἀλλὰ ὀλίγιστα καὶ
σανιώτατα, καὶ ταῦτα ὑπὲρ τὴν κοινῶν μό-
νον. καὶ τὸ ἔμφρον καὶ μεμετρημένον οἵτε θεα-
τρικῶν ὠδιτελέσει, καὶ ὄρχην καταστάσεις, ὃ
vid. Annot. ἀμφιμοιαῖς, καὶ ζοῖς ζοιούζοις ἀνθρώποις, πρὸς
αὐτὸ ἢ τὸ δέον παραχθῆναι δεδοκήτ᾽, ἀ πρὸς
τὴν ὠδὶ τοῖς παραθεῖσι βύδοξίαν. δὴ οὐ ἀφε-
λούσης. οὐχὶ φιλοικοδόμ᾽, οὐ πολὶ τὰς ἐδω-
δὰς ὠδινοκτής. ἀ πολὶ ἐαθήτων ὑφὰς © χρόας,
ἀ πολὶ ζωμάτων ὥρασ. ἢ ἀχὴ χωρίσ τολή, ἀπ-
γασα ἀχὴ τ᾽ κάτω ἐπαύλεως, κὴ τ᾽ οὐ λαιδῶ
τὰ ζωλλά. τῷ τελώνῃ οὐ Τάσκλοις πραιτω-
νῳ ὡς ἐχρήσαζ, κὴ πᾶς ὁ ζιᾶτ᾽ τρόπ᾽. δὲν
ἀπνιές, δὲ μὶ ἀδυσώπιζον, δὲ λάθρον, οὐ
δ᾽ ἑὼς αὖ πνα εἰπεῖν ζοτε ἕως ἰδῷτ᾽. ἀλλὰ
ζαύτα διειλημμένα λελογίσθαι ὡς ὠδὶ ῥε
λῆς, ἀταραχῶς, τεταγμένως, ἐῤῥωμέ-
νως,

ὕως, συμφώνως ἑαυτοῖς. Ἐφαρμόσει δ' ἂν
αὐτῷ τὸ περὶ τοῦ Σωκράτους μνημονευόμε-
νον, ὅτι καὶ ἀπέχεσθαι καὶ ἀκροᾶσθαι ἐ-
δύνατο τούτων, ὧν τοσοῖ πέρυσι τὰς ἀρ-
χὰς ἀθενῶς, καὶ πρὸς τὰς ἀκροάσεις ἀν-
δρικῶς ἔχουσι. Τὸ δὲ ἰσχύειν καὶ ἐπικρατε-
ῖν καὶ νικᾶν ἑκατέρῳ, ἀνδρός ἐστιν ἀρίστου
καὶ ἀνικήτου ψυχὴν ἔχοντος, οἷον αἱ τῆ νόσῳ
τῆ Μαξίμου. Παρὰ τῶν θεῶν, ὦ ἀγαθοὺς πάπ-
πους, ἀγαθοὺς γονέας, ἀγαθὴν ἀδελφήν,
ἀγαθοὺς διδασκάλους, ἀγαθοὺς οἰκείους,
συγγενεῖς φίλους, σχεδὸν ἅπαντα ἔχειν. καὶ
ὅτι περὶ ἑνὸς αὐτῶν προέσησον τοσοῦτόν
τι, καί τοι διαθεσίν ἔχων τοιαύτην, ἀφ'
ἧς, εἰ ἔτυχεν, καὶ ἐπλάξατό τι τοιοῦτο. Τῶν θεῶν
ὃ δύνοιτο τὸ μηδεμίαν ἐνδεομένην πραγμάτων
γενέσθαι, ἥτις ἐμέλεμε ἐλέγξειν. Τὸ μὴ τοσοῦτον
ἐπιγραφῆναι παρὰ τῇ παλλακῇ τοῦ πάπ-
που. καὶ τὸ πρὸ ὥρας σχασθαι. καὶ τὸ μὴ
πρὸ ὥρας ἀνθρωπῆναι, ἀλλ' ἔτι καὶ ὑπολα-
βεῖν τοῦ χρόνου. Τὸ ἀρχόντι καὶ πατρὶ ἐνα-
τα χθῆναι, ὃς ἔμελλεν ἀνατα τὸν τύφον ἀφαι-
ρήσειν μου, καὶ εἰς ἔννοιαν ἄξειν τοῦ ὅ, τι δύνα-
τόν ἐστι σὺν αὐλῇ βιοῦντα, μήτε δορυφορήσεσιν
χαίρειν, μήτε ἐσθῆτων σημειωτῶν μήτε λαμ-
πάδων καὶ ἀνδριάντων τοιοῦτόν τινων καὶ

τοῦ ὁμοίου κόμπου· ἀλλ' ἔξεστιν ἐγγυτάτω ἰδιώτου συστέλλειν ἑαυτὸν, καὶ νὴ διὰ τοῦτο ταπεινότερον ἢ ῥαθυμότερον ἔχειν πρὸς τὰ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἡγεμονικῶς πραχθῆναι δέοντα. Τὸ ἀδελφοῦ τοιούτου τυχεῖν, δυναμένου μὲν διὰ ἤθους ἐπεγεῖραί με πρὸς ὑπομέλειαν ἐμαυτοῦ· ἅμα δὲ καὶ τιμῇ καὶ στοργῇ εὐφραίνοντός με, καὶ παιδία μοι ἀφυῆ μὴ γενέσθαι, μηδὲ κατὰ σωμάτιον διάστροφα. Τὸ μὴ ἐπίπλεόν με προκόψαι ἐν ῥητορικῇ καὶ ποιητικῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπιτηδεύμασι, ἐν οἷς ἴσως ἂν κατεσχέθην, εἰ ἠσθόμην ἐμαυτὸν εὐόδως προϊόντα. Τὸ φθάσαι, τοὺς τροφέας ἐν ἀξιώματι καταστῆσαι, οὗ δὴ ἐδόκουν μοι ὑπιθυμεῖν, καὶ μὴ ἀναβαλέσθαι ἐλπίδι, τοῦ μὴ ἐπεὶ νέοι ἔτι ἦσαν, ὕστερον αὐτὸ πράξειν. Τὸ γνῶναι Ἀπολλώνιον, Ῥούστικον, Μάξιμον. Τὸ φαντασθῆναι περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου ἐναργῶς καὶ πολλάκις, οἷος τίς ἐστι. ὥστε ὅσον ὑπὲρ τοῖς θεοῖς, καὶ ταῖς ἐκεῖθεν διαδόσεσι καὶ συλλήψεσι, καὶ ἐπινοίαις, μηδὲν κωλύειν ἤδη κατὰ φύσιν ζῆν με, ἢ ἀπολείπεσθαι ἔτι τούτου πρὰ τὴν ἐμὴν αἰτίαν, καὶ πρὰ τοῦ μὴ διατηρεῖν τὰς ἐκ τῶν θεῶν ὑπομνήσεις, καὶ μόνον οὐχὶ διδασκαλίας. Τὸ ἀντισχεῖν μοι τὸ σῶμα ὑπὲρ τοσοῦτον ἐν τοιούτῳ βίῳ. Τὸ μήτε Βενεδίκτης ἅψασθαι, μήτε Θεοδότου· ἀλλὰ καὶ ὕστερον ἐν ἐρωτικοῖς

πκοῖς πάθεσι γενόμενον ὑγιᾶναι. Τὸ χαλεπήναντα πολλάκις ῥᾳστίνῳ, μηδὲν τοιοῦτον πάθοι, ἐφ' ᾧ αὖ μετέγνων. Τὸ μέλλοντα νέαν τελευτᾶν τὴν τεκοῦσαν ὅμως οἰκεῖσθαι μετ' ἐκείνου τὰ τελευταῖα ἔτη. Τὸ σοφάκις ἐβουλήθην ἀδικηθῆναί τινι νομίσαι, ἢ εἰς ἄλλό τι χρήζοντι, μηδέποτε ἀκοῦσαί με ὅτι δή ἐστι μοι χρήματα ὅθεν γένηται. καὶ τὸ αὐτῷ ἐμοὶ χρείαν ὁμοίαν ὡς πρὸς ἑτέρου μεταλαβεῖν, μὴ συμπαθεῖν. Τὸ τὴν γυναῖκα τοιαύτην εἶναι, ἥτις μὲν σεμνήνιον, ἥτω δὲ φιλότεκνον, οὕτω δὲ ἀφελῆ. Τὸ ἀδιτηδείων τροφέων εἰς τὰ παιδία δύνασθαι. Τὸ δὲ ὀνειράτων βοηθήματα δύνασθαι ἄλλα τε ὡς μὴ πύθῃ αἷμα, καὶ μὴ ἰλιγγιᾷν· καὶ τούτου αὖ Καίσαρι ὡσπερ χρήσιμον. ὅπως τε ἐπεθύμησα φιλοσοφίας, μὴ ἐμπεσεῖν εἴς τινα σοφιστὴν μηδὲ ἀσκημονῆσαι ἀδίδ δὲ συγγραφεῖς, ἢ συλλογισμοὺς ἀναλύειν, ἢ περὶ τὰ μετεωρολογικὰ καταγίνεσθαι. Πάντα γὰρ ταῦτα θεῶν βοηθῶν καὶ τύχης δέεται.

Τὰ αὖ κατὰ δίος πρὸς τὴν γραμμάτα. ά.

Ἔσθαι προλέγειν ἑαυτῷ, σωτυβήσομαι περὶ ὀργῇ, ἀχαρίστῳ, ὕβριστῇ, δολερῷ, βασκάνῳ, ἀκοινωνήτῳ. Πάντα ταῦτα συμβέβηκεν ἐκείνοις πρὸ τὴν ἄγνοιαν τὴν ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Ἐγὼ δὲ τεθεωρηκὼς τὴν φύσιν τοῦ ἀγα-

θοῦ, ὅτι καλὸν, καὶ τοῦ κακοῦ, ὅτι αἰσχρὸν, καὶ
πῶ αὐτοῦ τοῦ ἁμαρτάνοντος φύσιν ὅτι μοι συγ-
γενὴς, οὐχὶ αἵματος ἢ σπέρματος τοῦ αὐτοῦ,
ἀλλὰ νοῦ, καὶ θείας ἀπομοίρας μέτοχος, οὐτε
βλαβῆναι ὑπό τινος αὐτῶν δύναμαι· οὐδεὶς γὰρ
με οὐδὲς πρὸς αἰσχρότητα, οὔτε συγγενεῖ δύναμαι, οὔτε ἀπέχθεσθαι αὐτῷ.
γεγόναμεν γὰρ πρὸς συνεργίαν ὡς πόδες, ὡς
χεῖρες, ὡς βλέφαρα, ὡς οἱ ὀδόντες τῶν ἄνω καὶ
τῶν κάτω ὀδόντων. Τὸ οὖν ἀντιπράσσειν ἀλ-
λήλοις παρὰ φύσιν. ἀντιπρακτικὸν δὲ τὸ ἀ-
γανακτεῖν καὶ ἀπορρέφεσθαι. Ὅτι ποτὲ τὸ-
τό εἰμι, σαρκίον ἐστὶ, καὶ πνευμάτιον, καὶ τὸ
ἡγεμονικόν. Ἄφες τὰ βιβλία, μηκέτι πάλ.
Οὐ δέδοται. ἀλλ' ὡς ἤδη ἀπὸ νεότητος τὴν μὲν
σαρκίων καταφρόνησον λύθρος καὶ ὀστάρια, καὶ
πλοκύφαντον, ἐκ νεύρων, φλεβίων, ἀρτηριῶν
πλεγμάτιον. Θέασαι δὲ καὶ τὸ πνεῦμα ὁποῖόν τι
ἐστίν· αἴνεμος, ὅδε ἀεὶ τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ πάσης ὥρας
ἐξεμέμνον, καὶ πάλιν ῥοφέμνον. τέταρτον δὴ ἐστὶ
τὸ ἡγεμονικόν. ὧδε ἀπονοήτει. Γόρων εἶ· μηκέτι
σῶρ ἐάσῃς δουλεῦσαι· μηκέτι καθ' ὁρμὴν ἀ-
κοινώνητον νευροσπασθῆναι· μηκέτι δὲ ἐμμα-
μένον, ἢ πρὸν δυσχεραῖναι, ἢ μέλλον τρομεῖν.
τὰ τῶν θεῶν προνοίας μεστά. τὰ τ' τύχης οὐκ
ἄνευ φύσεως ἢ συγκλώσεως, ἅπαντα ῥοκῆς τ'
πθ.

προνοίᾳ δι[illegible]θυμένων πάντα ἐκεῖθεν ῥεῖ. πρόσεστι δὲ τὸ ἀναγκαῖον, καὶ τὸ τῷ ὅλῳ κόσμῳ συμφέρον, οὗ μέρος εἶ. Παντὶ δὲ φύσεως μέρει ἀγαθόν. ὃ φέρει ἡ τοῦ ὅλου φύσις, καὶ ὃ ἐκείνης ἐστὶ ὡστικόν. σώζουσι δὲ κόσμον ὥσπερ αἱ τῶν στοιχείων οὕτως καὶ αἱ τῶν συγκριμάτων μεταβολαί. ταῦτά σοι ἀρκείτω, ἀεὶ δόγματα ἔστω. Τὴν δὲ τῶν βιβλίων δίψαν ῥίψον, ἵνα μὴ γογγύζων ἀπαθάνῃς, ἀλλὰ ἵλεως ἀληθῶς, καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχάριστος τοῖς θεοῖς.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον Β.

ΜΕΜΝΗΣΟ ἐκ πόσου ταῦτα ἀναβάλῃ, καὶ ὁ ποσάκις προθεσμίαν λαβὼν παρὰ τῶν θεῶν οὐ χρᾷ αὐταῖς· δεῖ δὲ ἤδη ποτὲ αἰσθέσθαι τίνος κόσμου μέρος εἶ, καὶ τίνος διοικοῦντος τὸν κόσμον ἀπόῤῥοια ὑπέστης, καὶ ὅτι ὅρος ἔστι σοι περιγεγραμμένος τοῦ χρόνου· ᾧ ἐὰν εἰς τὸ μὴ ἀπαιθριάσαι χρήσῃ, οἰχήσεται, καὶ οἰχήσῃ, καὶ αὖθις οὐχ ἥξεται. Γάσης ὥρας φρόντιζε στιβαρῶς ὡς Ῥωμαῖος καὶ ἄῤῥην τὸ ἐν χερσὶ μετὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ

ἀπλότητος, καὶ φιλοστοργίας, καὶ
ἐλευθερίας, καὶ δικαιότητος πράσσειν, καὶ
χαίρειν σου τοῦ λόγου ἀπὸ πασῶν τῶν ἄλλων φαντα-
σιῶν ποιεῖσθαι. ποιεῖς δὲ αὐτὰ ὡς ἐχαίρετο τοῖς
ἐκάστου πρᾶξιν ἀνεργῆς ἀπημαγμένου πάσης
ἐπικαιότητος καὶ ἐμπαθοῦς ἀκριβοφῆς ἀπὸ τοῦ
αἱροῦντος λόγου, καὶ εὐποιείσεως, μὴ φιλαυ-
τίας. καὶ δυσαρεστήσεως πρὸς τὰ συμμεμιγ-
μένα. Ὁρᾷς πῶς ὀλίγα ἐστὶν ὧν κρατήσας τις,
δύναται εὔροος καὶ θεοδῆ βιῶσαι βίον; ἢ
γὰρ οἱ θεοὶ ποιέον ὀδὲν ἀπαιτήσουσι παρὰ τοῦ
ταῦτα φυλάσσοντος. Ὕβριζε ὕβριζε αὐτῷ ἡ
ψυχή, τοῦ δὲ τιμῆσαι σεαυτὴν ὀκέτι καιρὸν
ἕξεις. οὐ γὰρ ὁ βίος ἐκάστῳ, ὅτου δέσει χρόνου
δίνυσαι, μὴ αἰδεμονίην σεαυτῷ, ἀλλ' ὦ τῶν
ἄλλων ψυχῶν πλημμύρην τῷ οἰῷ δυμοιείαις.
Γιγιοπᾷ τί σε τὰ ἔξωθεν ἐμπίπτοντα; κοὐχὶ
λιῶ πάρεχε σεαυτῷ τοῦ προσμανθάνειν ἀγα-
θόν τι, καὶ παῦσαι ῥεμβόμενος. Ἤδη γὰρ καὶ
τῶν ἑτέραν πολυφορὰν φυλακτέον. λογισμῶν
καὶ πρὸ πάντων, ὅτι κεκμηκότες τοῦ βίου, ὦ
μὴ ἔχοντες σκοπὸν, ἐφ' ὃν πᾶσαν ὁρμὴν καὶ
κατάτασιν φαντασίαν ἀποθυνόσιν. Παρὰ
μηδὲν μὴ ἐφιστάνου τί σὺ τῇ ἄλλου ψυχῇ γίγνεται,
ὃ ῥᾳδίως τις ὤφλη κακοδαιμονῶν. σοῦ γὰρ ἐστὶ
τὰ ἰδίας ψυχῆς κινήματα μὴ παρακολουθοῦντας,
ἀνάγκη

ἀνάγκη καθαμαρτεῖν. Τούτων ἀεὶ δεῖ μεμνῆσθαι. τίς ἡ τῶν ὅλων φύσις, καὶ τίς ἡ ἐμή, καὶ πῶς αὕτη πρὸς ἐκείνην ἔχουσα, καὶ ὁποῖόν τι μέρος, ὁποίου τοῦ ὅλου ὅσα. καὶ ὅτι οὐδεὶς ὁ κωλύων τὰ ἀκόλουθα τῇ φύσει, ἧς μόριόν ἐστι, πάσχειν τε ἀεὶ καὶ λέγειν.

Φιλοσόφως ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ συγκρίσει τῶν ἁμαρτημάτων, ὡς ἄν τις κοινότερον τὰ τοιαῦτα συγκείνειε φησί· βαρύτερα εἶναι τὰ κατ' ἐπιθυμίαν τῶν κατὰ θυμόν. ὁ γὰρ θυμούμενος μετά τινος λύπης καὶ ἀνιαρᾶς συστολῆς φαίνεται δίκην λόγου ἀποσπερχόμενος· ὁ δὲ κατ' ἐπιθυμίαν ἁμαρτάνων, ὑφ' ἡδονῆς ἡττώμενος ἀκολαστότερος πως φαίνεται, καὶ θηλύτερος ἐν ταῖς ἁμαρτίαις. ὀρθῶς δ' ἂν καὶ φιλοσόφως ἀξίως ἔφη, μείζονος ἐγκλήματος ἔχεσθαι τὸ μετ' ἡδονῆς ἁμαρτανόμενον, ἢ περ τὸ μετὰ λύπης. ὅλως τε ὁ μὲν πεπληγμένῳ μᾶλλον ἔοικε, καὶ διὰ λύπην ἀναγκασμένῳ θυμωθῆναι. ὁ δέ, αὐτόθεν πρὸς τὸ ἀδικεῖν ὁρμητικῶς φερόμενος, πάσχει τι πάθος κατ' ἐπιθυμίαν. ὡς ἤδη δίκαιον τοῦ ὄντος ἀχθέσθαι τῷ βίου, οὕτως ἔχοντα ποιεῖν καὶ διανοεῖσθαι. Τὸ δ' ἀπὸ ἀνθρώπων ἀπελθεῖν, εἰ μὴ θεοί εἰσιν, οὐδὲν δεινόν· καίτοι γε θεοὺς ἴσμεν ὄντας. εἰ δὲ καὶ εἰσί τινες, ἢ οὐ μέλει αὐτοῖς

τῶν ἀνθρωπείων· τί μοι ζῆν ἐν κόσμῳ κενῷ θεῶν, ἢ προνοίας κενῷ. Ἀλλὰ καί εἰσι, καὶ μέλει αὐτοῖς τῶν ἀνθρωπείων. καὶ τοῖς μὲν κατ' ἀλήθειαν κακοῖς, ἵνα μὴ περιπίπτῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐπ' αὐτοῦ τὸ πᾶν ἔθεντο. τῶν δὲ λοιπῶν εἴ τι κακὸν ἦν καὶ οὗτος ἂν προΐδοντο, ἵνα ἐπῇ πάντη τὸ μὴ περιπίπτειν αὐτῷ. ὃ δὲ χείρω μὴ ποιεῖ ἄνθρωπος, πῶς ἂν οὗτος βίος ἀνθρώπου χείρω ποιήσειεν; οὔτε δὲ κατ' ἄγνοιαν, οὔτε εἰδυῖα μὲν, μὴ δυναμένη δὲ προφυλάξασθαι, ἢ διορθώσασθαι ταῦτα, ἡ τῶν ὅλων φύσις παρεῖδεν ἄν. οὔτε ἂν τηλικοῦτος ἡμαρτεῖς ἤτοι παρ' ἀδυναμίας, ἢ παρ' ἀτεχνίαν, ἵνα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ἐπίσης τοῖς τε ἀγαθοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς κακοῖς πεφυρμένως συμβαίνῃ. Θάνατος δέ γε καὶ ζωὴ, δόξα καὶ ἀδοξία, πόνος καὶ ἡδονὴ, πλοῦτος καὶ πενία, πάντα ταῦτα ἐπίσης συμβαίνει ἀνθρώπων τοῖς τε ἀγαθοῖς καὶ τοῖς κακοῖς, οὔτε καλὰ ὄντα, οὔτε αἰσχρὰ, οὔτ' ἄρ' ἀγαθὰ, οὔτε κακά ἐστι. Πῶς πάντα ταχέως ἐναφανίζεται, τοῦ μὲν κόσμῳ αὐτὰ τὰ σώματα, τοῦ δὲ αἰῶνι αἱ μνῆμαι αὐτῶν, οἷα ἐστὶ τὰ αἰσθητὰ πάντα, καὶ μάλιστα τὰ ἡδονῇ δελεάζοντα, ἢ τοῦ πόνῳ φοβοῦντα, ἢ τοῦ τύφῳ διαβεβοημένα, πῶς εὐτελῆ καὶ εὐκαταφρόνητα, ὡς ῥυπαρὰ, καὶ εὔφθαρτα, καὶ νεκρὰ. νοερᾶς δυνά-

δυνάμεως, ἐφιστάναι τί εἰσιν οὗτοι ὡς αἱ ὑπο-
λήψεις καὶ αἱ φωναὶ, τὴν εὐδοξίαν. Τί ἐστὶν *
τὸ ἀγαθανεῖν, ὃ ὅτι ἐάν τις αὐτὸ μόνον εἰδῇ, καὶ
τοῦ μερισμῷ τῆς ἐννοίας διαλύσῃ τὰ ἐμφαν-
τα ζόμενα αὐτῷ, οὐκέτι ἀλλό τι ὑπολήψεται
αὐτὸ εἶναι ἢ φύσεως ἔργον. Φύσεως δὲ ἔργον εἴ-
τις φοβεῖται, παιδίον ἐστὶ. οὐδὲ μέν τοι οὐ μόνον
φύσεως ἔργόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ συμφέρον αὐτῇ.
Πῶς ἅπτεται θεοῦ ἄνθρωπος, καὶ κατὰ τί αὐτοῦ
μέρος, καὶ ὅταν πῶς ἔχῃ διακέηται τὸ τοῦ
ἀνθρώπου οὐδὲ μέριον; οὐδὲν ἀθλιώτερον τοῦ
πάντα κύκλῳ ἐκπεριερχομένου, ὃ τὰ νέρ-
θεν γᾶς, φησιν, ἐρευνῶντος, ὃ τὰ ἐν ταῖς ψυ-
χαῖς τῶν πλησίον διὰ τεκμάσεως ζητοῦντος,
μὴ αἰσθομένου δὲ ὅτι ἀρκεῖ πρὸς μόνῳ τοῦ ἐν-
δον ἑαυτοῦ δαίμονι εἶναι, καὶ τοῦτον γνησίως θε-
ραπεύειν. θεραπεία δὲ αὐτοῦ καθαρὸν πάθους
διατηρεῖν, καὶ εἰκαιότητος καὶ δυσαρεστήσεως τῆς
πρὸς τὰ ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων γινόμενα. Τὰ
μὲν γὰρ ἐκ θεῶν αἰδέσιμα δι' ἀρετήν. Τὰ δὲ
ἐξ ἀνθρώπων φίλα διὰ συγγένειαν, ἔστι δὲ ὅτε
καὶ τρόπον τινὰ ἐλεεινὰ, δι' ἄγνοιαν ἀγαθῶν καὶ
κακῶν· οὐκ ἐλάττων ἡ πήρωσις αὕτη τῆς στε-
ρισκούσης τοῦ διακρίνειν τὰ λευκὰ καὶ μέ-
λαινα. Κἂν τρισχίλια ἔτη βιώσεσθαι μέλ-
λῃς, καὶ τοσαυτάκις μύρια, ὅμως μέμνησο, ὅτι

οὐδεὶς

οὐδεὶς ἄλλον ἀπεβάλλει βίον, ἢ τοῦτον ὃν ζῇ· οὐδ' ἄλλον ζῇ ἢ ὃν ἀπεβάλλει. εἰς ταὐτὸ οὖν καθίσταται τὸ μήκιστον τῷ βραχυτάτῳ. τὸ γὰρ παρὸν, πᾶσιν ἴσον, εἰ καὶ τὸ ἀπολλύμενον, οὐκ ἴσον, καὶ τὸ ἀπεβαλλόμενον, οὕτως ἀκαριαῖον ἀναφαίνεται. οὔτε γὰρ τὸ παρῳχηκὸς, οὔτε τὸ μέλλον ἀπεβάλλοι ἄν τις. ὃ γὰρ οὐκ ἔχει, πῶς ἄν τις τοῦτο αὐτοῦ ἀφέλοιτο; τούτων οὖν τῶν δύο δεῖ μεμνῆσθαι· ἑνὸς μὲν ὅτι πάντα ἐξ ἀϊδίου ὁμοειδῆ, καὶ ἀνακυκλούμενα, καὶ οὐδὲν διαφέρει, πότερον ἐν ἑκατὸν ἔτεσιν, ἢ ἐν διακοσίοις, ἢ ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ τὰ αὐτά τις ὄψεται. ἑτέρου δὲ, ὅτι καὶ ὁ πολυχρονιώτατος, καὶ ὁ τάχιστα τεθνηξόμενος, τὸ ἴσον ἀπεβάλλει. Τὸ γὰρ παρὸν ἐστὶ μόνον οὗ στερίσκεσθαι μέλλει, ὅπερ γε ἔχει, καὶ τοῦτο μόνον. καὶ ὃ μὴ ἔχει τις, οὐκ ἀπεβάλλει.

Ὅτι πᾶν ὑπόληψις, δῆλα μὲν γὰρ τὰ πρὸς τὴν κυνικὸν Μόνιμον λεγόμενα. δῆλον δὲ καὶ τὸ χρήσιμον τοῦ λεγομένου, ἐὰν τις αὐτοῦ τὸ νόστιμον μέχρι τοῦ ἀληθοῦς δέχηται. Ὑβρίζει ἑαυτὴν ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ· μαλίστα μὲν, ὅταν ἀπόστημα, καὶ οἷον φῦμα τοῦ κόσμου ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ γένηται. τὸ γὰρ δυσχεραίνειν τινὶ τῶν γινομένων ἀπόστασίς ἐστι τῆς φύσεως, ἧς ἐν μέρει, ἑκάστου τῶν λοιπῶν φύσεις περιέχονται· ἔπειτα δὲ, ὅταν ἄνθρωπόν τινα ἀπεστραφῇ, ἢ καὶ ἐναντία φέρηται,

φέρηται, ὡς βλαψουσα· οἷαί εἰσι αἱ τῶν ὀργιζομένων. τρίτον ὑβρίζει ἑαυτὴν, ὅταν ἡσσᾶται ἡδονῆς, ἢ πόνου. τέταρτον, ὅταν ὑποκρίνηται, καὶ ἀδιπλαστως, καὶ ἀναλήθως τὶ ποιῇ, ἢ λέγῃ. Γέμπτον, ὅταν πρᾶξίν τινα ἑαυτῆ καὶ ὁρμὴν, ἐπ' οὐδένα σκοπὸν ἀφίῃ, ἀλλὰ εἰκῆ καὶ ἀπαρακολουθήτως ὁτιοῦν ἐνεργῇ. δέον καὶ τὰ μικρότατα, κατὰ τὴν ἀδὶ τὸ τέλος ἀναφορὰν γίνεσθαι. τέλος δὲ λογικῶν ζώων τὸ ἕπεσθαι τοῦ τῆς πόλεως καὶ πολιτείας τῆς πρεσβυτάτης λόγῳ καὶ θεσμῷ.

Τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὁ μὲν χρόνος, στήγμη· ἡ δὲ οὐσία, ῥέουσα· ἡ δὲ αἴσθησις, ἀμυδρά· ἡ δὲ ὅλου τοῦ σώματος σύγκρισις, εὔσηπτος. ἡ δὲ ψυχὴ, ῥεμβὸς· ἡ δὲ τύχη, δυστέκμαρτος. ἡ δὲ φήμη, ἄκριτον. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, πάντα, τὰ μὲν τοῦ σώματος, ποταμός· τὰ δὲ τῆς ψυχῆς, ὄνειρος καὶ τύφος. ὁ δὲ βίος, πόλεμος, καὶ ξένου ἀδιδημία. ἡ ὑστεροφημία δὲ, λήθη. Τὶ οὖν τὸ παραπέμψαι δυνάμενον; ἓν καὶ μόνον φιλοσοφία. τοῦτο δὲ, ἐν τῷ τηρεῖν τὸν ἔνδον δαίμονα ἀνύβριστον, καὶ ἀσινῆ, ἡδονῶν καὶ πόνων κρείσσονα, μηδὲν εἰκῆ ποιοῦντα, μηδὲ διεψευσμένως καὶ μεθ' ὑποκρίσεως· ἀνενδεῆ τοῦ ἄλλον ποιῆσαί τι, ἢ μὴ ποιῆσαι. ἔτι δὲ τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεμόμενα δεχόμενον, ὡς ἐκεῖθέν

ποθεν

πόθεν ἐρχόμενα, ὅθεν αὐτὸς ἦλθεν. ἢ πᾶσι τὸν θάνατον ἵλεῳ τῇ γνώμῃ περιμένοντα, ὡς οὐδὲν ἄλλο ἢ λύσιν τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ἕκαστον ζῶον συγκρίνεται. εἰ δὲ αὐτοῖς τοῖς στοιχείοις μηδὲν δεινὸν ἐν τῷ ἕκαστον διηνεκῶς εἰς ἕτερον μεταβάλλειν, διὰ τί ὑπίδηταί τις τὴν πάντων μεταβολὴν καὶ διάλυσιν; κατὰ φύσιν γὰρ· οὐδὲν δὲ κακὸν κατὰ φύσιν.

Τὰ ἐν Καρνουντῳ.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον γ.

ΟΥΧΙ τοῦτο μόνον δεῖ λογίζεσθαι, ὅτι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπαναλίσκεται ὁ βίος, ὁ μέρος ἔλαττον αὐτοῦ καταλείπεται· ἀλλὰ κἀκεῖνο λογιστέον, ὅτι εἰ ἐπὶ πλέον βιώῃ τις, ἐκεῖνόγε ἄδηλον, εἰ ἐξαρκέσει ὁμοία αὖθις ἡ διάνοια πρὸς τὴν σύνεσιν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν θεωρίας τὴν συντεινούσης εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῶν τεθείων καὶ τῶν ἀνθρω-

θρωπείων. Ἐὰν γὰρ παραληρεῖν ἄρξητε, τὸ μὲν διαπνεῖσθαι, καὶ τρέφεσθαι καὶ φαντάζεσθαι, καὶ ὁρμᾶν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, οὐκ ἐνδεήσει. Τὸ δὲ ἑαυτῷ χρῆσθαι, καὶ τοῦ τῶν καθήκοντος ἀριθμοὺς ἀκριβοῦν, καὶ τὰ προφαινόμενα διαρθροῦν, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ εἰ ἤδη ἐξακτέον αὐτὸν ἐφιστάνειν, καὶ ὅσα τοιαῦτα λογισμοῦ συγγεγυμνασμένου πάνυ χρήζει, προάποσβέννυται. χρὴ οὖν ἐπείγεσθαι, οὐ μόνον τῷ ἐγγυτέρῳ τοῦ θανάτου ἑκάστοτε γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὴν ἐννόησιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν παρακολούθησιν προαπολήγειν. χρὴ καὶ τὰ τοιαῦτα παραφυλάσσειν, ὅτι καὶ τὰ ἡδιγινόμενα τοῖς φύσει γινομένοις, ἔχει τι εὔχαρι καὶ ἐπαγωγὸν. οἷον ἄρτου ὀπτωμένου παραῤῥήγνυταί τινα μέρη. καὶ ταῦτα οὖν τὰ διέχοντα οὕτως καὶ τρόπον τινὰ παρὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἀρτοποιΐας ἔχοντα, ἡδὶ πρέπει πως καὶ προθυμίαν πρὸς τὴν τροφὴν ἰδίως ἀνακινεῖ. πάλιν τε τὰ σῦκα ὁπότε ὡραιότατά ἐστι κέχηνεν. καὶ ἐν ταῖς δρυπεπέσι ἐλαίαις, αὐτὸ τὸ ἐγγὺς τῇ σήψει, ἴδιόν τι κάλλος τῷ καρπῷ προστίθησιν. οἱ στάχυες δὲ κάτω νεύοντες, καὶ τὸ τοῦ λέοντος ἡδισκύνιον, καὶ ὁ τῶν συῶν ἐκ τοῦ στόματος ῥέων ἀφρὸς, καὶ πολλὰ ἕτερα κατ' ἰδίαν εἴ τις σκοποίη, πόῤῥω ὄντα τοῦ εὐειδοῦς, ὅμως δὲ τὸ τοῖς φύσει γινομένοις ἐπακολουθεῖν, συνεπικοσμεῖ,

καὶ

καὶ ψυχαγωγεῖ. ὥστε εἴ τις ἔχοι πάθος καὶ ἔν-
νοιαν βαθυτέραν πρὸς τὰ ἐν τῷ ὅλῳ γινόμενα,
σχεδὸν οὐδὲν οὐχὶ δόξει αὐτῷ καὶ τῶν κατ' ἐπα-
κολούθησιν συμβαινόντων ἡδέως πως διαγωνί-
σασθαι. οὕτως δὲ καὶ θηρίων ἀληθῆ χάσμα-
τα, οὐχ ἧσσον ἡδέως ὄψεται, ἢ ὅσα γραφεῖς,
καὶ πλάσται μιμούμενοι δεικνύουσιν. καὶ γραὸς
καὶ γέροντος ἀκμήν τινα καὶ ὥραν, καὶ τὸ ἐν
παισὶν ἐπαφρόδιτον, τοῖς ἑαυτοῦ σώφροσιν ὀφ-
θαλμοῖς ὁρᾷν δυνήσεται. καὶ πολλὰ τοιαῦ-
τα οὐ παντὶ πιθανὰ, μόνῳ δὲ τῷ πρὸς τὴν
φύσιν, καὶ τὰ ταύτης ἔργα γνησίως ᾠκειω-
μένῳ προσεῖται.

Ἱπποκράτης πολλὰς νόσους ἰασάμενος, κο-
σήσας ἀπέθανεν. οἱ χαλδαῖοι πολλῶν θανά-
τους προηγόρευσαν εἶτα καὶ αὐτοῦ τὸ πεπρω-
μένον κατέλαβεν. Ἀλέξανδρος καὶ Πομπήϊος,
καὶ Γαΐος Καῖσαρ, ὅλας πόλεις ἀρδὴν το-
σαυτάκις ἀνελόντες, καὶ ἐν παρατάξει πολ-
λὰς μυριάδας ἱππέων καὶ πεζῶν κατακόψαντες,
καὶ αὐτοί ποτε ἐξῆλθον τοῦ βίου. Ἡράκλειτος,
περὶ τοῦ κόσμου ἐκπυρώσεως τοσαῦτα φυ-
σιολογήσας, ὕδατος τὰ ἐντὸς πληρωθεὶς, βολ-
βίτῳ κατακεχρισμένος ἀπέθανεν. Δημό-
κριτον δὲ, οἱ φθεῖρες.

Σωκράτην δὲ, ἄλλοι φθεῖρες ἀπέκτειναν. Τί
ταῦτα;

ταῦτα; ἐνέβης, ἔπλευσας, κατήχθης; ἔκβηθι. εἰ μὲν ἐφ' ἕτερον βίον, οὐδὲν θεῶν κενὸν οὐδὲ ἐκεῖ. εἰ δὲ ἐν ἀναισθησίᾳ, παύσῃ πόνων καὶ ἡδονῶν ἀνεχόμενος, καὶ λατρεύων τοσούτῳ χείρονι τοῦ ἀγγείου. Ἢ περίεστι τὸ ὑπηρετοῦν· τὸ μὲν γὰρ νοῦς καὶ δαίμων, τὸ δὲ γῆ καὶ λύθρος. Μὴ κατατρίψῃς τὸ ὑπολιπόμενον τοῦ βίου μέρος ἐν ταῖς περὶ ἑτέρων φαντασίαις, ὁπόταν μὴ τῆς ἀναφορὰν ἐπί τι κοινωφελὲς ποιῇ. ἤτοι γὰρ ἄλλου ἔργου στέρῃ. Τοὐτέστι, φανταζόμενος τί ὁ δεῖνα πράσσει, καὶ τίνος ἕνεκεν; καὶ τί λέγει, καὶ τί ἐνθυμεῖται, καὶ τί τεχνάζεται, καὶ ὅσα τοιαῦτα ποιεῖ ἀπρρέμβεσθαι τῆς τοῦ ἰδίου ἡγεμονικοῦ παρατηρήσεως. Χρὴ μὲν οὖν καὶ τὰ εἰκῆ καὶ μάτην ἐν τοῦ εἱρμῷ τὴν φαντασιῶν περιίστασθαι· πολὺ δὲ μάλιστα τὸ περίεργον, καὶ κακόηθες. καὶ ἐθιστέον ἑαυτὸν, μόνα φαντάζεσθαι περὶ ὧν εἴ τις ἄφνω ἐπανέροιτο, τί νῦν διανοῇ, μετὰ παρρησίας παραχρῆμα ἂν ἀποκρίναιο, ὅτι δ', καὶ τὸ. ὡς ἐξ αὐτῶν εὐθὺς δῆλα εἶναι, ὅτι πάντα ἁπλᾶ καὶ εὐμενῆ, καὶ ζώου κοινωνικοῦ, καὶ ἀμελοῦντος ἡδονικῶν, ἢ καθάπαξ ἀπολαυστικῶν φαντασμάτην. ἢ φιλονεικίας τινὸς, ἢ βασκανίας καὶ ὑποψίας, ἢ ἄλλου τινὸς, ἐφ' ᾧ ἂν ἐρυθριάσειας ἐξηγούμενος, ὅτι ἐν νῷ αὐτὸ εἶχες. ὁ γάρ τοι ἀνὴρ ὁ τοιοῦτος, οὐκ ἔτι ὑπερτιθέμε-

v. An.

θ τὸ ὡς οἷόν τε ἄριστος ἤδη εἶναι, ἰδοὺ τις ὑπερέχει θεῶν, χρώμενος τῷ αὐτῷ ἰδρυμένῳ αὐτῷ, ὃ πρέπει τὸν ἄνθρωπον ἄχρι ἂν ἡδονὴν, ἢ πρόσω ἔτι τοῦ παντὸς πόνου, πάσης ὕβρεως ἀπαθῆ, πάσης ἀναίσθητον πονηρίας, ἀθλητὴν ἄθλου τοῦ μεγίστου, τοῦ ἔτι μηδενὸς πάθους κατα βληθῆναι, δικαιοσύνῃ βεβαμμένον εἰς βάθος, ἀσπαζόμενον ἐξ ὅλης ψυχῆς τὰ συμβαίνοντα, καὶ ἀφορμένον πάντα μὴ πολλοστὸν δὲ, μηδὲ χωρὶς μεγάλης τοῦ κοινωφελοῦς ἀναγκαῖον φανταζόμενον, τί γε ἄλλο λέγῃ, ἢ πράσσῃ, ἢ διανοεῖται. μόνα γὰρ τὰ ἔκ τοῦ πρὸς αὐτὸν ἔχει, καὶ τὰ ἔκ τῷ ἐμῷ τῆς ὅλου συγκλωθόμενα διηνεκῶς αἰνοῖ. καλὰ μὲν καλὰ πρέπεται, ταῦτα ὑπ' ἀνάγκης εἶναι πέπεισται. Ἡ γὰρ ἑκάστῳ νεμομένη μοῖρα συνεμφέρεταί τε καὶ συνεμφέρει. Μέμνηται δὲ καὶ ὅτι συγγενὲς πᾶν τὸ λογικόν. καὶ ὅτι κήδεσθαι μὲν πάντων ἀνθρώπων, κατὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν ἐστίν. δόξης δὲ οὐχὶ τὰς πολλὰς τὰς ἀνθρώπους ἀνθεκτέον, ἀλλὰ τὰς ὁμολογουμένας τῇ φύσει βιούντων μόνον. οἱ δὲ μὴ οὕτως βιοῦντες, ὁποῖοί τινες οἴκοι τε καὶ ἔξω τοῦ οἴκου, καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οἷοι μεθ' οἵων φύρονται, ὧν μνημονεύειν διατελεῖ. οὐ τοίνυν οὐδὲ δόξης τὰς τοιούτων ἐπαίνους οὐ λόγῳ πάνυ εἰσὶ

οὐδὲ

οὐδὲ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἀρέσκονται. μήτε ἀκούσιος ἐνέργει, μήτε ἀκοινώνητος, μήτε ἀνεξέταστος, μήτε ἀνθελκόμενος, μήτε κομψεία τὴν διάνοιάν σου καλλωπιζέτω. μήτε πολυῤῥήμων, μήτε πολυπράγμων ἔσο· ἔτι δὲ ὁ ἐν σοὶ θεὸς ἔστω προστάτης ζώου ἄῤῥενος, καὶ πρεσβύτου, καὶ πολιτικοῦ, καὶ Ῥωμαίου, καὶ ἄρχοντος, ἀνατεταχότος ἑαυτὸν, οἷος ἂν εἴη τις παρεμένων τὸ ἀνακλητικὸν ἐκ τοῦ βίου εὔλυτος, μήτε ὅρκου δεόμενος, μήτε ἀνθρώπου τινὸς μάρτυρος. Ἐν δὲ τὸ φαιδρὸν, καὶ τὸ ἀπροσδεὲς τῆς ἔξωθεν ὑπηρεσίας, καὶ τὸ ἀπροσδεὲς ἡσυχίας, ἣν ἄλλοι παρέχουσιν. ὀρθὸν οὖν εἶναι χρὴ, οὐχὶ ὀρθούμενον. Εἰ μὲν κρεῖττον εὑρίσκεις ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ δικαιοσύνης, ἀληθείας, σωφροσύνης, ἀνδρίας, καὶ καθάπαξ τοῦ ἀρκεῖσθαι ἑαυτῇ τὴν διάνοιάν σου ἐν οἷς κατὰ τὸν λόγον τὸν ὀρθὸν πράσσοντά σε πρέχεται, καὶ ἐν τῇ εἱμαρμένῃ, ἐν τοῖς ἀπροαιρέτως ἀπονεμομένοις· εἰ τούτου φημὶ κρεῖσσόν τι ὁρᾷς, ἐπ' ἐκεῖνο ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τραπόμενος, τοῦ ἀρίστου εὑρισκομένου ἀπόλαυε. εἰ δὲ μηδὲν κρεῖττον φαίνεται αὐτοῦ τοῦ ἐνιδρυμένου ἐν σοὶ δαίμονος, τάς τε ἰδίας ὁρμὰς ὑποτεταχότος ἑαυτῷ, καὶ τὰς φαντασίας ἐξετάζοντος, καὶ τῶν αἰσθητικῶν πείσεων, ὡς ὁ Σωκράτης ἔλεγεν, ἑαυτὸν ἀφειλκυκότος,

καὶ τοῖς θεοῖς ἕπεσθε τὰ χόρτῳ ἑαυτὸν, καὶ τῇ ἀνθρώπων προκηδομένου· εἰ τούτου πάντα τὰ ἄλλα μικρότερα ᾧ δὺ τελέσθρα δύεσθαι, μηδενὶ χώραν δίδου ἔτρῳ, πρὸς ὃ φέρας ἅπαξ καὶ ἀκλίνασα, οὐκ ἔτι ἀποδιώκεσθαι δ' ἀγαθὸν ἐκεῖνο δ' ἴδιον, καὶ δ' σὸν πεπμᾶν διωκόμη. Ἀνλικα θῆσθαι γὰρ τοῦ λογικοῦ καὶ κοινικῷ ἀγαθῷ, οὐ θέμις οὐδ' ὅπου ἐπροφυλὲς· οἷον δ' ν πρὸ πολλῶν ἔπαινον, ἢ ἀρχὰς, ἢ πλοῦτον, ἢ ἀπολαύσεις ἡδονῶν. πάντα ταῦτα, κἂν πρὸς ὀλίγον ἀναρμόζειν δόξῃ, κατεκρατήσεν ἄφνω, καὶ πρήνεγκεν. Σὺ δὲ φρόμα ἁπλῶς καὶ ἐλθυθείως ἕλοῦ τὸ κρεῖπλον, ἢ τούτου ἀντέχε. κρεῖπλον δὲ, δ' συμφέρον. ἐὰ μὲν δ' ὡς λογικῷ, ταῦτα τήρει. ἐὰ δὲ δ' ὡς ζῴῳ, ἀποφήναι, κἠ ἀτύφως φύλαττε πλὴ κρίσιν μόνον, ὅπως ἀσφαλῶς τῆ ὁρμέται σιν κοινῷ. μὴ μιμόκης ποτὲ ὡς συμφέρον σε αὐτῷ, ὃ ἀναγκάσει σέ ποτε πλὴ πίστιν πρᾶξαι, πλὴ αἰδῶ ἐγκαταλιπεῖν, μισῆσαί τινα, ὑποπτεῦσαι, κατάρασθαι, ὑποκρίναι, ἐνθυμῆσαί τινι, τοίχων καὶ πραπετασμάτων δεομένου. ὁ γὰρ ἐν ἑαυτῷ νοῦν ᾧ δαίμονα, ᾧ τὰ ὄργανα τοῦτον αἰρετὸν προελόμενον, γραφῆναι οὐ ποιεῖ, ὃ σεναίζει, ὃν ἐρημίας, ὃ πολυπλοκείας δείσεται. Τὸ μέγιστον, ζήσει, μήτε διώκων, μήτε φεύ-

τε φεύγον. πότερον δὲ ὑπὲρ πλέον διάστημα χρόνου τοῦ σώματι περιεχομένῃ τῇ ψυχῇ, ἢ ἐπ' ἔλασσον χρήσεται, οὐδ' ὁτιοῦν αὐτῷ μέλει. κἂν γὰρ ἤδη ἀπαλλάσσεσθαι δέῃ, οὕτως εὐλύτως ἄπεισιν, ὡς ἄλλό τι τῶν αἰδημόνως καὶ κοσμίως ἐνεργεῖσθαι δυναμένων ἐνεργήσεων. οὗτος μόνος περ' ὅλον τὸν βίον εὐλαβούμενος, τὴν διάνοιαν ἔν τινι τῶν οἰκείων νεοροῦ πολιτικοῦ ζώου τροπῇ γενέσθαι, οὐδὲν ἂν ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ κεκολασμένου, καὶ ἐκκεκαθαρμένου πυῶδες, οὐδὲ μὴν μεμολυσμένον, οὐδὲ ὕπουλον εὕροις, οὐδὲ ἀσυντελῆ τὸν βίον αὐτοῦ ἡ πεπρομένη καταλαμβάνει, ὡς ἄν τις εἴποι τὸς τραγῳδὸς πρὸ τοῦ τελέσαι καὶ διαδραματίσαι ἀπαλλάσσεσθαι. ἔτι δὲ οὐδὲν δοῦλον, οὐδὲ κομψὸν, οὐδὲ προσδεδεμένον, οὐδὲ ἀπεσχισμένον, οὐδὲ ὑπεύθυνον, οὐδὲ ἐμφωλεῦον. τὴν ὑπολητικὴν δύναμιν σέβου. ἐν ταύτῃ δὲ πᾶν, ἵνα ὑπόληψις τοῦ ἡγεμονικῷ σου μηκέτι ἐγγένηται ἀνακόλουθον τῇ φύσει, καὶ τῇ τοῦ λογικοῦ ζώου κατασκευῇ. αὕτη δὲ ἐπαγγέλλεται ἀπροπτωσίαν, καὶ τὴν πρὸς ἀνθρώπους οἰκείωσιν, καὶ τὴν τοῖς θεοῖς ἀκολουθίαν. Πάντα οὖν ῥίψας, ταῦτα μόνον τὰ ὀλίγα σύνεχε. καὶ ἔτι συμμνημόνευε, ὅτι μόνον ζῇ ἕκαστος τὸ πρὸν οὗτος, τὸν ἀκαριαῖον· τὰ δ' ἄλλα, ἢ βεβίωται, ἢ ἐν ἀδήλῳ.

μικρὸν μὲν ὂν ὁ ζῆν ἔνεκεν, μικρὸν δὲ καὶ τῆς γῆς χωνίδιον, ὅσον ζῆν· μικρὸν δὲ καὶ ἡ μακρὰ ὑστεροφημία. καὶ αὐτὴ δὲ κ' ὅλα δοχλὼ ἀνθρωπίων τάχιστα τεθνηξομένων, καὶ ὑπ' εἰδότων δὲ ἑαυτοὺς, ὅτε γε τὸν πρόπαλαι τεθνηκότα. τοῖς δ' εἰ ῥηθείσιν πρασήμασιν οἷ ἔπι προσέσω, τὸ ὅρον ἢ ὑποληφθὲν ἀεὶ ποιεῖσθ' τ' ὑποπίπτον τ' φαντασθ', ὥστε αὐτὸ ὁποῖόν ὄσι κατ' οὐσίαν γυμνὸν, ὅλον δ' ὅλον διηρημένως ἐλέπειν τὸ ἴδιον ὄνομα αὐτ', ὃ τὰ ὀνόματα ἐκείνων ἐξ ὧν συνεκρίθη, καὶ εἰς ἃ ἀναλυθήσεται, λέγειν πρὸ ἑαυτῷ. ὀδὸν γὰρ ὅτως μεγαλοφρόνως ποιητικὴν, ὡς τὸ ἐλέγχειν ὁδῷ καὶ ἀληθείᾳ ἕκαστον τῶν τῷ βίῳ ὑποπιπόντων διώκεσθαι, καὶ τὸ ἀεὶ ὅτως εἰς αὐτὰ ὁρᾶν, ὥστε συνεπβάλλειν ὁποίῳ τινὶ τῷ νόμῳ, οἵαν τινὰ ζῶν χρείαν παρέχομεν, τίνα μὲν ἔχει ἀξίαν ὡς πρὸς ἄλλον, τίνα δὲ ὡς πρὸς τὸν ἄνθρωπον, πολίτην ὄντα πόλεως τ' ἀνωτάτης, ἧς αἱ λοιπαὶ πόλεις ὡσανεὶ οἰκίαι εἰσίν.

Τί ἐστι, καὶ ἐκ τίνων συγκέκριται, καὶ τίνα χρόνον πέφυκε παραμένειν ὁ τῷ φαντασίαν μοι νῦν ποιοῦν, καὶ τίνος ἀρετῆς πρὸς αὐτὸ χρεία; οἷον ἠμερότητος, ἀνδρείας, ἀληθείας, πίστεως, ἀφελείας, αὐταρκείας, τῶν λοιπῶν. διὸ δεῖ ἐφ' ἑκάστου λέγειν, ὅδε μὲν

μὴν πρὸς θεοῦ ἥκει, δόξῃ δὲ κἀμοὶ σύμμιξιν, καὶ τῶν συμμηνομένων σύγκλωσιν, καὶ τὸ τοιοῦτον ζωὴ τυγχάνειν τε καὶ τύχῃ. δόξῃ δὲ πρὸς τοῦ συμφύλου καὶ συγγενοῦς καὶ κοινωνοῦ, ἀγνοοῦντός μοί τοι ὅπῃ ποτὲ αὐτῷ κατὰ φύσιν ἐστὶν ὀλίγῃ ἐγὼ ἐκ ἀγνοῶ. ἀλλὰ δόξῃ χωρῶμαι αὐτῷ κατὰ τὸν τῆς κοινωνίας φυσικὸν νόμον, δίκαιος, καὶ δικαίως, ἅμα μέντοι τῷ κατ' ἀξίαν οἱ τοῖς μέσοις συνοχάζομαι.

Ἐὰν δ' πρὸν ἀνεργῆς, ἑπόμενος τῷ ὀρθῷ λόγῳ ἐπουδασμένως, ἐρρωμένως, δυμενῶς, ἀμηδὲν πρεμπόρευμα, ἀλλὰ τὸν ἑαυτοῦ δαίμονα καθαρὸν ἑστῶτα τηρῇς, ὡς εἰ καὶ ἤδη ἀπαιτοῦναι δέοι, ἐὰν δόξῃ ζωὴ πῆς μηδὲ ἀνθρωπίνως, μηδὲ φεύγων, ἀλλὰ τῇ προούσῃ κατὰ φύσιν ἐνεργείᾳ, καὶ τῇ ἂν λέγεις καὶ φθέγγῃ, ἡρωϊκῇ ἀληθείᾳ ἀρκούμενος, διαζώσεις. ἔστι δὲ ὃ δεῖς ὁ δόξῃ κωλύσαι διαιτώμενος. ὅπωρ οἱ ἰατροὶ ἀεὶ τὰ ὄργανα ἢ σιδήρια πρόχειρα ἔχουσι πρὸς τὰ αἰφνίδια τῆς θεραπευμάτων· οὕτω τὰ δόγματα σὺ ἕτοιμα ἔχε πρὸς τὸ τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα εἰδέναι, καὶ παῦ μὴ δι' μικροῦ ἄνδρα ὄντα ποιεῖν, ὡς τῆς ἀμφοτέρων πρὸς ἄλληλα συνδέσεως μεμνημένον. ὅτε γὰρ ἀνθρώπινόν τι αὖθις τῶν ἰδίων τὰ θεῖα ζωοφορᾶς διαπράξῃ, ὅτε ἔμπαλιν. Μηκέτι πλανῶ, ὅτε μὴ τὰ ὑπομνήματά σου μέλλῃς ἀνα-

γινώσκειν, οὔτε τὰς τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων καὶ
Ἑλλήνων πράξεις, καὶ τὰς ἐκ τῶν συγγραμ-
μάτων ἐκλογάς, ἃς εἰς τὸ γῆρας σαυτῷ ἀπο-
τίθεσο. πρὸς δὲ οὖν εὖ τέλος, καὶ τὰς κενὰς
ἐλπίδας ἀφεὶς, σαυτῷ βοήθει, εἴ τι σοι μέλει
σεαυτοῦ ὡς ἔξεστιν. Οὐκ ἴσασι πόσα σημαίνει τὸ
κλέπτειν, τὸ σπείρειν, τὸ ὠνεῖσθαι, τὸ ἡσυχάζειν,
τὸ ὁρᾶν τὰ πρακτέα, ὃ οὐκ ὀφθαλμοῖς γίνεται,
ἀλλ' ἑτέρᾳ τινὶ ὄψει. σῶμα, ψυχὴ, νοῦς, σώμα-
τος αἰσθήσεις, ψυχῆς ὁρμαὶ, νοῦ δόγματα.
Τὸ μὲν τυποῦσθαι φαντασικῶς, καὶ τῶν βοσ-
κημάτων· τὸ δὲ νευροσπαστεῖσθαι ὁρμητικῶς, καὶ
τῶν θηρίων, καὶ τῶν ἀνδραγύνων, καὶ Φαλαρί-
ριδος, καὶ Νέρωνος. τὸ δὲ τὸν νοῦν ἡγεμό-
να ἔχειν ἰδὶ τὰ φαινόμενα καθήκοντα, καὶ
τῶν θεοὺς μὴ νομιζόντων, καὶ τῶν τὴν ποτέ-
δα ἐγκαταλειπόντων, καὶ τῶν ποιοῦντων ἐτε-
δαὶ κλείσασι τὰς θύρας. * Εἰ οὖν τὰ λοιπὰ κε-
νά ἐστι πρὸς τὰ εἰρημένα, λοιπὸν τὸ ἴδιόν ἐστι τὸ
ἀγαθοῦ, φιλεῖν μὲν καὶ ἀσπάζεσθαι τὰ συμβαί-
νοντα, καὶ συγκλωθόμενα αὐτῷ· τὸν δὲ ἐνδόν-
τῳ στήθει ἱδρυμένον δαίμονα μὴ φύρειν, μηδὲ θο-
ρυβεῖν ὄχλῳ φαντασιῶν, ἀλλὰ ἵλεων δεῖν τη-
ρεῖν, κοσμίως ἑπόμενον ὡς θεῷ, μήτε φθεγ-
γόμενόν τι παρὰ τὰ ἀληθῆ, μήτε ἐνεργοῦντα πα-
ρὰ τὰ δίκαια. || εἰ δὲ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ πάντες
ἀνθρω-

ἄνθρωποι, ὅτι ἁπλῶς καὶ αἰδημόνως καὶ εὐθύμως βιοῖ, οὔτε χαλεπαίνει τινὶ τούτων, οὔτε παρατρέπεται τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐπὶ τὸ τέλος τοῦ βίου, ἐφ' ὃ δεῖ ἐλθεῖν καθαρὸν, ἡσύχιον, εὔλυτον, ἀβιαίστως τῇ ἑαυτοῦ μοίρᾳ συνηρμοσμένον.

ΜΆΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον δ'.

Τὸ ἔνδον κυριεῦον, ὅταν κατὰ φύσιν ἔχῃ, οὕτως ἕστηκε πρὸς τὰ συμβαίνοντα, ὥστε ἀεὶ πρὸς οὐ δυνατὸν ὃ διδόμενον μετατίθεσθαι ῥᾳδίως. ὕλην γὰρ ἀρτεταγμένην οὐδεμίαν φιλεῖ· ἀλλὰ ὁρμᾷ μὲν πρὸς τὰ ἡγούμενα μεθ' ὑπεξαιρέσεως, τὸ δὲ ἀντεισαγόμενον ὕλην ἑαυτῷ ποιεῖ. ὥσπερ τὸ πῦρ, ὅταν ἐπικρατῇ τῶν ἐπεμπιπτόντων, ὑφ' ὧν ἂν μικρός τις λύχνος εὐβέσθη. τὸ δὲ λαμπρὸν πῦρ, τάχιστα ἐξῳκείωσεν ἑαυτῷ τὰ ἐπιφορούμενα, καὶ κατηνάλωσεν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκείνων τῶν μεῖζον ἤρθη. Μηδὲν ἐνέργημα εἰκῇ, μηδὲ ἄλλως ἢ κατὰ θεώρημα συμπληρωτικὸν τῆς τέχνης ἐνεργείσθω. Ἀναχωρήσεις αὐτοῖς ζητοῦσιν ἀγροικίας,

τὴν αἰγιαλὸς, καὶ ὄρη· εἴωθας γὰρ σὺ τὰ διαῦ-
τα μᾶλλον ποθεῖν. ὅλη γὰρ δεῖ ἰδιωτικώτε-
τον εἶναι, ἔχον ἧς αὖ ὥρας ἐπιθυμήσῃς εἰς ἑαυτὸν ἀ-
ναχωρεῖν. οὐδαμοῦ γὰρ οὕτε ἡσυχιώτερον, οὔτε
ἀπραγμονέστερον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ, ἢ εἰς
τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· μάλιστα δ' ὅστις ἔχει ἔνδον τοιαῦ-
τα, εἰς ἃ ἐγκύψας, εὐπάσῃ εὐμαρείᾳ εὐνομὸς
γίνεται· τοῦτο δὲ εὐμάρειαν εὐδαιμονίαν ἄλλο λέγω, ἢ
εὐνομίαν. Συνεχῶς οὖν δίδου σεαυτῷ τούτου
τοῦ ἀναχώρησιν, καὶ ἀνανέου σεαυτόν. Βραχέα
δὲ ἔστω καὶ στοιχειώδη, ἃ εὐθὺς ἀπαντήσαντα,
ἀρκούσει εἰς τὸ πᾶσαν αὐτοῦ ἀχθηδόνα λῦσαι, καὶ
ἀποπέμψαί σε, μὴ δυσχεραίνοντα ἐκείνοις ἐφ' οἷς
ἐπανέρχῃ. Τίνι γὰρ δυσχεραίνεις; τῇ τῶν ἀν-
θρώπων κακίᾳ; ἀναλογισάμενος τὸ κρῖμα, ὅτι
τὰ λογικὰ ζῶα ἀλλήλων ἕνεκεν γέγονεν· ἢ ὅτι
τὸ ἀνέχεσθαι μέρος τῆς δικαιοσύνης· καὶ ὅτι
ἄκοντες ἁμαρτάνουσι, καὶ πόσοι ἤδη διεχθρεύ-
σαντες, ὑποπτεύσαντες, μισήσαντες, παρε-
βαλόντες ἐκτέταντο, τετέφρωντο, πάντα
ποτέ. ἀλλὰ καὶ σοῖς ἐπὶ τὸ ὄλεθρον ἀπονενοημένοις
δυσχεραίνεις, ἀνανεωσάμενος τὸ διεζευγμένον,
ἅπτοι πρόνοια, ἢ ἄτομοι, ἢ ἄλλο ὅσον ἀποδείξαι,
ὅτι ὁ κόσμος ὡσανεὶ πόλις. ἀλλὰ τὰ σωματικά
σου ἅπτεται; ἐπινοήσας ὅτι ἀκίνητα τῆς διανοίας
ὡς ἢ τραχέως κινουμένῳ πνεύματι ἢ διανοίᾳ,

ἐπα-

ἐπειδὰν ἅπαξ ἑαυτὴν ἀφρλάβῃ, καὶ γνωρίσῃ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν. καὶ λοιπὸν ὅσα περὶ πόνου καὶ ἡδονῆς ἀκήκοας, ὃ συγκατέθου. Ἀλλὰ τὸ δοξάριόν σε περιπαίσει. ἀπιδὼν εἰς τὸ τάχος τῆς πάντων λήθης, καὶ τὸ χάος τοῦ ἐφ' ἑκάτερα ἀπείρου αἰῶνος, καὶ τὸ κενὸν τῆς ἀπηχήσεως, καὶ τὸ εὐματάβολον καὶ ἄκριτον τῶν ἐφ' ἡμῖν δοκούντων, καὶ τὸ στενὸν τοῦ τόπου ἐν ᾧ περιγράφεται. ὅλητε γὰρ ἡ γῆ στιγμὴ, καὶ ταύτης πόσον γωνίδιον ἡ κατοίκησις αὕτη; καὶ ἐν ταῦθα πόσοι, καὶ οἷοί τινες οἱ ἐπαινεσόμενοι; Λοιπὸν οὖν μέμνησο τῆς ὑποχωρήσεως τῆς εἰς τοῦτο τὸ ἀρθρίδιον ἑαυτοῦ, καὶ πρὸ παντὸς μὴ πῶ, μηδὲ κατεντείνου, ἀλλὰ ἐλεύθερος ἔσο, καὶ ὅρα τὰ πράγματα ὡς ἀνὴρ, ὡς ἄνθρωπος, ὡς πολίτης, ὡς θνητὸν ζῶον. Ἐν δὲ τοῖς προχειροτάτοις εἰς ἃ ἐγκύψεις, ταῦτα ἔστω τὰ δύο. ἓν μὲν, ὅτι τὰ πράγματα οὐχ ἅπτεται τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἔξω ἕστηκεν ἀτρεμοῦντα· αἱ δὲ ὀχλήσεις, ἐκ μόνης τῆς ἔνδον ὑπολήψεως. ἕτερον, δὲ ὅτι πάντα ταῦτα ὅσα ὁρᾷς, ὅσον οὐδέπω μεταβαλλει, ὡς οὐκ ἔτι ἔσται· καὶ ὅσον ἤδη μεταβολαῖς αὐτὸς παρατετύχηκας, συνεχῶς διανοοῦ. ὁ κόσμος, ἀλλοίωσις· ὁ βίος, ὑπόληψις. Εἰ τὸ νοερὸν ἡμῖν κοινὸν, καὶ ὁ λόγος καθ' ὃν λογικοί εἰσμεν κοινός· εἰ τοῦτο, καὶ ὁ προστακτικὸς

statim

νοερὸν

κὸς τῶν ποιητέων, ἢ μὴ, λόγος κοινός· εἰ οὖν, καὶ ὁ νόμος κοινός. εἰ οὖν, πολῖται εὐμὲν· εἰ τοῦτο, πολιτεύματός τινος μετέχομεν· εἰ τοῦτο, ὁ κόσμος ὡσανεὶ πόλις ἐστὶ. τίνος γὰρ ἄλλου φήσει τις, τὸ τῶν ἀνθρώπων παῦ γένος κοινοῦ πολιτεύματος μετέχειν; ἐκεῖθεν δὲ ἐκ τῆς κοινῆς ταύτης πόλεως, καὶ αὐτὸ τὸ νοερὸν καὶ λογικὸν καὶ νομικὸν ἡμῖν, ἢ πόθεν; ὥσπερ γὰρ τὸ γεῶδές μοι ἀπό τινος γῆς ἀπομεμέρισται, ὁ τὸ ὑγρὸν ἀφ' ἑτέρου στοιχείου, καὶ τὸ πνευματικὸν ἀπὸ πηγῆς τινος, καὶ τὸ θερμὸν καὶ πυρῶδες ἔκ τινος ἰδίας πηγῆς (οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔρχεται, ὥσπερ μήδ' εἰς τὸ οὐκ ὂν ἀπέρχεται) οὕτω δὴ καὶ τὸ νοερὸν ἥκει ποθὲν. Ὁ θάνατος τοιοῦτος, οἷον γένεσις, φύσεως μυστήριον, σύγκρισις ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων εἰς ταυτὰ, ὅλως δ' οὐκ ἐφ' ᾧ ἄν τις αἰσχυνθείη. οὐ γὰρ παρὰ τὸ ἑξῆς τῷ νοερῷ ζώῳ, οὐδὲ παρὰ τὸν λόγον τῆς παρασκευῆς. ταῦτα οὕτως ὑπὸ τῶν τοιούτων πέφυκε γίνεσθαι ἐξ ἀνάγκης. ὁ δὲ τοῦτο μὴ θέλων, θέλει τὴν συκῆν ὀπὸν μὴ ἔχειν. ὅλως δ' ἐκεῖνο μέμνησο, ὅτι ἐν τῆς ὀλιγίστου χρόνου καὶ σὺ καὶ οὗτος τεθνήξεσθε· μετὰ βραχὺ δέ, οὐδὲ ὄνομα ὑμῶν ὑπολειφθήσεται. Ἆρον τὴν ὑπόληψιν, ἦρται τὸ βέβλαμμαι. ἆρον τὸ βέβλαμμαι, ἦρται ἡ βλάβη. ὃ χείρω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄνθρωπον οὐ ποιεῖ, τοῦτο οὐδὲ τὸν βίον

αὐτοῦ

αὐτοῦ χείρω ποιεῖ, οὐδὲ βλάπτει, οὔτε ἔξωθεν, οὔτε ἔνδοθεν. ἠνάγκασται ἡ τοῦ συμφέροντος φύσις τοῦτο ποιεῖν· ὅτι πᾶν τὸ συμβαίνοντος, δικαίως συμβαίνει. ὃ ἐὰν ἀκριβῶν παραφυλάσσῃς, εὑρήσεις, οὐ λέγω μόνον κατὰ τὸ ἑξῆς, ἀλλ' ὅτι κατὰ τὸ δίκαιον, καὶ ὡς ἂν ὑπό τινος ἀχρέμοντος καὶ κατ' ἀξίαν. παραφύλασσε οὖν ὡς ἤρξω· καὶ ὅ, τι ἂν ποιῇς, σὺν τούτῳ ποίει, σὺν τὸ ἀγαθὸς εἶναι· καθ' ὃ νενόηται ἰδίως ὁ ἀγαθὸς, τοῦτο ὑπὲρ πάσης ἐνεργείας σῶζε. Μὴ τοιαῦτα ὑπολαμβάνε, οἷα ὁ ὑβρίζων κρίνειν ἢ οἷα σε κρίνειν βούλεται. ἀλλὰ ἴδε αὐτὰ, ὁποῖα κατ' ἀλήθειάν ἐστι. δύο ταύτας ἑτοιμότητας ἔχειν ἀεὶ δεῖ, τὴν μὲν, πρὸς τὸ πρᾶξαι μόνον, ὅπερ ἂν ὁ τῆς βασιλικῆς καὶ νομοθετικῆς λόγος ὑποβάλλῃ, ἐπ' ὠφελείᾳ ἀνθρώπων. τὴν δὲ, πρὸς τὸ μεταθέσθαι, ἐὰν ἄρα τις παρῇ διορθῶν καὶ μετάγων ἀπό τινος οἰήσεως. Τὴν μέντοι μεταγωγὴν, ἀεὶ ἀπό τινος πιθανότητος ὡς δικαίου, ἢ κοινωφελοῦς γίνεσθαι, καὶ τὰ παραπλήσια τοιαῦτα μόνον εἶναι δεῖ, οὐχ ὅτι ἡδὺ ἢ ἔνδοξον ἐφάνη. Λόγον ἔχεις; ἔχω. τί οὖν οὐ χρᾷ; τούτου δὲ τὸ ἑαυτοῦ ποιοῦντος, τί ἄλλο θέλεις; Ἐννυπέστης ὡς μέρος ἐναφανισθήσῃ τῷ γενήσαντι· μᾶλλον δὲ ἀναληφθήσῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ τὸν σπερματικὸν κατὰ μεταβολήν. Πολλὰ λιβανωτοῦ βωλάρια ὑπὲρ τοῦ

p. 190.

αὐτοῦ

αὐτοῦ βωμοῦ, τὰ μὲν προκατέπεσεν, τὰ δ' ὕστε-
ρον. διαφέρει δ' οὐδέν. Ἐντὸς δέκα ἡμερῶν
θεὸς αὐτοῖς δόξεις, οἷς νῦν θηρίοις καὶ πίθη-
κος, ἐὰν ἀνακάμψῃς ἐπὶ τὰ δόγματα, καὶ τὸν
σεβασμὸν τοῦ λόγου, μὴ ὡς μύρια μέλλοις ἔτη
ζῆν. τὸ χρεὼν ἐπήρτηται, ἕως ζῆς, ἕως ἔξεστιν,
ἀγαθὸς γένου. Ὅσην ἀσχολίαν κερδαίνει ὁ μὴ βλέ-
πων, τί ὁ πλησίον εἶπεν, ἢ ἔπραξεν, ἢ διενοήθη·
ἀλλὰ μόνον τί αὐτὸς ποιεῖ, ἵνα αὐτὸ τοῦτο δί-
καιον ᾖ, καὶ ὅσιον, ἢ κατὰ τὸν ἀγαθὸν μὴ μέλαν
ἦθος περιβλέπεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γραμμῆς
τρέχειν ὀρθὸν, μὴ διερριμμένον. Ὁ περὶ τὴν ὑ-
στεροφημίαν ἐπτοημένος οὐ φαντάζεται, ὅτι ἕ-
καστος τῶν μεμνημένων αὐτοῦ τάχιστα καὶ αὐ-
τὸς ἀποθανεῖται. εἶτα πάλιν καὶ αὐτὸς ὁ ἐκεῖ-
νον διαδεξάμενος, μέχρι καὶ πᾶσα ἡ μνήμη ἀ-
ποσβῇ διὰ ἐπτοημένων καὶ σβεννυμένων πρεῖσα.
Ὑπόθου δ' ὅτι ὁ ἀθάνατοι μὲν οἱ μεμνησόμενοι,
ἀθάνατος δ' ἡ μνήμη, τί οὖν τοῦτο πρὸς σέ; καὶ
οὐδὲν λέγω ὅτι πρὸς τὸν τεθνηκότα, ἀλλὰ πρὸς
τὸν ζῶντα; τί ὁ ἔπαινος; πλὴν ἄρα δι' οἰκονο-
μίαν τινά· πάρεσθ γὰρ νῦν ἀκαίρως τὴν φυσι-
κὴν δόσιν, ἄλλου τινὸς ἐχόμενον λόγου λοιπόν.
Γᾶν τὰ καὶ ὁπωσοῦν καλὸν, ἐξ ἑαυτοῦ καλόν
ἐστι, καὶ ἐφ' ἑαυτῷ καταλήγει, οὐκ ἔχον μέρος ἑαυ-
τοῦ ὃν ἔπαινον· οὔτε γοῦν χεῖρον ἢ κρεῖττον γίνε-
ται.

vid. Ann. & Hoffm.

ται δ' ἐπαινούμενον. τοῦτό φημι καὶ ὑπὲρ τῶν κοινότερον καλῶν λεγομένων· οἷον ὑπὲρ τῶν ὑλικῶν, καὶ ὑπὲρ τῶν τεχνικῶν κατασκευασμάτων. Τὸ δὲ δι' ὄντως καλὸν τινὸς χρείαν ἔχει, οὐ μᾶλλον ἢ νόμος, οὐ μᾶλλον ἢ ἀλήθεια· οὐ μᾶλλον ἢ εὔνοια, ἢ αἰδὼς, τί τοῦτον διὰ τὸ ἐπαινεῖσθαι καλόν ἐστιν, ἢ ψεγόμενον φθείρεται; σμαραγδίον γὰρ ἑαυτοῦ χεῖρον γίνεται, ἐὰν μὴ ἐπαινῆται; τί δὲ χρυσὸς, ἐλέφας, πορφύρα, μαχαίριον, ἀνθύλλιον, δενδρύφιον; Εἰ διαμένουσιν αἱ ψυχαὶ, πῶς αὐτὰς ἐξ ἀϊδίου χωρεῖ ὁ ἀήρ· πῶς δὲ ἡ γῆ χωρεῖ τὰ τῶν ἐκ τοσούτου αἰῶνος θαπτομένων σώματα· ὥσπερ γὰρ ἐνθάδε, ἡ τοῦτον πρὸς ἥν τινα ὑπὲρ διαμονὴν μεταβολὴ καὶ διάλυσις χώραν ἄλλοις νέκροις ποιεῖ, οὕτως αἱ εἰς ἓν ἀέρα μεθυστάμεναι ψυχαὶ, ἐπὶ πόσον συμμείνασαι μεταβάλλουσι, καὶ χέονται, καὶ ἐξάπτονται, εἰς τὸν τῶν ὅλων σπερματικὸν λόγον ἀναλαμβανόμεναι. καὶ τοῦτον τὸν τρόπον χώραν ταῖς προσυνοικιζομέναις παρέχουσι. Τοῦτο δ' ἄν τις ἀγρηρίναιτο, ἐφ' ὑποθέσει τῶν τὰς ψυψὰς διαμένειν. χρὴ δὲ μὴ μόνον ἐνθυμεῖσθαι δ' πλῆθος τῶν θαπτομένων οὕτωσὶ σωμάτων, ἄλλα καὶ δ' τῶν ἑκάστης ἡμέρας ἐσθιομένων ζώων, ὑφ' ἡμῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ὅσος γὰρ ἀριθμὸς καταναλίσκεται, καὶ οὕτωσί πως θάπτεται ἐν τοῖς τῶν

τρεφο-

πρεφομένων σώμασι, καὶ ὅμως δέχεται ἡ χέρα
αὕτη διὰ τὰς ἰδιοματώσεις, διὰ τὰς εἰς θ
ἀερώδες ἢ πυρώδες ἀλλοιώσεις. πῆ ὧδε τέ-
τευ ἡ ἰσοτέλεια τ᾽ ἀληθείας; διαίρεσις εἰς τ᾽ ὑλι-
κόν, καὶ εἰς τ᾽ αἰτιῶδες μὴ ἀκριβέμβεαζ, δηλ
ὧδε πάσης ὁρμῆς τ᾽ δίκαιον ἀκριδόναι. © ὧδε
πάσης φαντασίας σώζθ τὸ καταληπτικόν. παῦ
μοι ζωαρμόζθ, ὃ σοὶ δυάρμοστόν ὄθι, ὦ κόσμε· τὸ
δέν μοι πρόωρον, δδὲ ὄψιμον, τὸ σοὶ δύκαιρον·
πᾶν μοι καρπὸς, ὃ φέρουσιν αἱ ζωαὶ ὧραι. ὦ φύ-
σις, ἐκ σοῦ πάντα, ἐν σοὶ πάντα, εἰς σὲ πάν-
τα. ἐκεῖνθ μὴν φησι, πόλι φίλη Κέκροπθ.
σὺ γὰρ ἐρεῖς, ὦ πόλι φίλη διός; ὀλίγα πρὸς τ
φησιν, εἰ μέλθς δυθυμῆσειν· μηδὲν ἄμεινον πρ
ἀναγκαῖα πράσθ, καὶ ὅσα ὁ τῆ φύσει πολι-
τικοῦ ζώου λόγθ αἱρεῖ, καὶ ὡς αἱρεῖ. πῆ γὰρ τὸ
μόνον τῷ ἀπὸ τῆ καλῆς πράσθ δυθυμίαν
φέρει, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀπὸ τῆ ὀλίγα πράσθ. τὰ
πολεῖσα δ᾽ ὧν λέγομεν μὴ πράσομεν, ὡς ἀναγ-
καῖα ὄντα, ἐάν τις πολυέλη, δυαχολόθτορθ καὶ
ἀταρακτότορθ ἔσαι. ὅθεν δεῖ μὴ πρόχειρα
αὐτῆ ζωομνήσθ, μή τι τῆδε τ᾽ ἀναγκαίαι.
Δεῖ γὰρ μὴ μόνον πράξθς τὰς μὴ ἀναγκαίας πρ-
αιρεῖν, ἀλλὰ καὶ φαντασίας· ὅτως δ᾽ ὧδε πρ-
ξεις προέλθουσαι ἐπακόλυθα θήσουσι. πείρασον πῶς
σοι χωρεῖ καὶ ὁ τῆ ἀγαθοῦ αὐθρώπου βίθ,
τῆ

τοῦ ἀρεσκομένου μὲν τοῖς ἐκ τῶν ὅλων ἀρνεμο-
μένοις, ἀρκουμένου δὲ τῇ ἰδίᾳ πράξει δικαίᾳ καὶ
διαθέσει εὐμενεῖ. ἑώρακας ἐκεῖνα ἴδε καὶ ταῦ-
τα. Σεαυτὸν μὴ τάρασσε. ἄπλωτον σεαυτόν.
ἁμαρτάνει τις; ἑαυτῷ ἁμαρτάνει. Συμβεβηκέ-
τοι τί καλῶς, ἐκ τῶν ὅλων ἀπ' ἀρχῆς τοι συγ-
καθείμαρτο, καὶ συνεκλώθετο πᾶν τὸ συμ-
βαῖνον. Τὸ δ' ὅλον βραχὺς ὁ βίος· κερδαντέον
τὸ παρόν μὲν εὐλογιστίᾳ καὶ δίκῃ. νῆφε ἀνειμένος.
Ἤτοι κόσμος διατεταγμένος, ἢ κυκεών, συμ-
πεφορημένος μὲν, ἀλλὰ κόσμος. ἢ ἐν τοι μέν-
τις κόσμος ὑφίστασθαι δύνατο, ἐν δὲ τῷ παντὶ ἀ-
κοσμία; καὶ ταῦτα, οὕτως πάντων διακεκρι-
μένων καὶ διακεχυμένων τε συμπαθῶν. Μέλαν
ἦθος, θῆλυ ἦθος, πολισκελὲς ἦθος, θηριῶδες,
βοσκηματῶδες, παιδαριῶδες, βλακικὸν, κίβ-
δηλον, βωμολόχον, καπηλικὸν, τυραννικὸν. Εἰ
ξένος κόσμου ὁ μὴ γνωρίζων τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα,
οὐχ ἧττον ξένος, τε ὁ μὴ γνωρίζων τὰ γιγνόμενα,
φυγὰς ὁ φεύγων τὸν πολιτικὸν λόγον. τυφλὸς
ὁ καταμύων τῷ νοερῷ ὄμματι. πτωχὸς ὁ ἐνδεὴς
ἑτέρου, καὶ μὴ πάντα ἔχων παρ' ἑαυτοῦ τὰ εἰς τὸν
βίον χρήσιμα. ἀπόστημα κόσμου ὁ ἀφιστάμενος,
καὶ χωρίζων ἑαυτὸν τοῦ τῆς κοινῆς φύσεως λόγου, διὰ
τοῦ δυσαρεστεῖν τοῖς συμβαίνουσιν. ἐκείνη γὰρ φέρει τοῦ-
το, ἥ τε σὲ ἤνεγκεν. ἀπόσχισμα πόλεως ὁ τῆς ἰδίαν

ψυχῶν τῆς τῶν λογικῶν ἀρχιζώων, μιᾶς ἔσης. ὁ μὲν χωρεῖς χιτῶνος φιλοσοφεῖ, ὁ δὲ χωρεῖς βιβλίων, ἄλλος ὅτως ἡμίγυμνος. ἄρτους δὲ οὐκ ἔχω φησὶ, καὶ ἐμμένω τῷ λόγῳ. ἐγὼ δὲ τροφὰς τὰς ἐκ μαθημάτων οὐκ ἔχω, καὶ ἐμμένω. τὸ πρόχειρον ὃ ἐμανθες φίλε, τοῦτο πρόβαινε, ἢ ὃν ὑπόλοιπον τοῦ βίου διέξελθε, ὡς θεοῖς μὲν ἀπερισπάστως τὰ σεαυτοῦ πάντα ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς· ἀνθρώπων δὲ μηδενὸς μήτε τύραννον, μήτε δοῦλον ἐαυτῷ καθίσας. Ἐπινόησον λόγῳ χάεος οὗ ἀπὸ οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅλης τοῦ παντὸς γαμουῦτας, παιδοτροφοῦντας, νοσοῦντας, ἀποθνήσκοντας, πολεμοῦντας, ἑορτάζοντας, ἐμπορευομένους, γεωργοῦντας, κολακεύοντας, αὐθαδιζομένους, ὑποπτεύοντας, ἀπατεύοντας, ἀποθανεῖν τινὰς εὐχομένους, γογγύζοντας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ἐρῶντας, θησαυρίζοντας, ὑπατείας, βασιλείας ἀπιθυμοῦντας. ὄκνει οὖν ἐκεῖνος ἢ ὁ τῶν βίος, ὃν ἐπ' ὀλίγον. πάλιν ἐπὶ σοὶ καιρὸς οὗ τραϊανοῦ μετάβηθι· πάλιν τὰ αὐτὰ πάντα. πόνηκε καὶ ἐκεῖνος ὁ βιός. ὁμοίως ἢ τὰς ἄλλας ἀπογραφὰς χρόνων ἢ ὅλων ἐθνῶν ἀπιθεώρει ἢ ἐλέγετε πόσοι κατετάθησαν, μεταμικρὸν ἔπεσον, ἢ ἀνελύθησαν εἰς τὰ στοιχεῖα. Μάλιστα δὲ ἀναλητέον ἐκείνους οὓς αὐτὸς ἔγνως καὶ ἀωμβλυς, ἀφῶντας ποιεῖν τὸ κεφ τῆς ἰδίας καταστάσεως

ζῆν

τότε ἀπειξ ἔχαζ, © τότῳ ἀρκεῖαζ. Ἀναγκαῖον ὦδε τὸ μιμνῆαζ, ὅπ ἡ ἰωὴ σροφὴ καθ' ἑκάσην πᾶξιν, ἰδίαν ἀξίαν ἔχει ἡ συμμετέιαν. ὅτως γὰρ οὐκ ἀχρυσωτεπίσεις, ἐαν μὴ ἰωδὶ ωλέον ἢ πεσῆκε ωρὸς τὰ ἐλαλατῳ κατα γίνεαὶ πάλαι ζιωήθεις λέξεις, γλωσήματα νῦ. ὅτως ὃν καὶ τὰ ὀνόματα τῆν πάλαι ωολυύμνήτην, νῦ τρόωον πνὰ γλωσήματά ἐσιν. Κάμιλλος, Καίσαρ, Οὐόλεσς, Λεονιάτ. κατ' ὀλίγον ὃ καὶ Σκιπίων, καὶ Κάτων, εἶτα καὶ Αὔγουσος, εἶτα καὶ Ἁδριανός, ἡ Ἀντωνῖνθ· ἰξῆλα γὰρ ωαὐτα, καὶ μυθώδη ταχὺ γίνεται. ταχὺ ὃ ἡ ωαῖζελής λήθη κατέχωσεν. ἡ ταῦτα λέγω ὡδὶ τ' θαυμαστῶς πως λαμβάνῆν. οἱ γὰρ λοιποὶ ἅμα τῷ ἐκπνεῦσαι, ἄϊτοι, ἄπυτοι. Τί ὃ ἡ ἐσὶν ὅλως τὸ ἀέμνηστον; ὅλον καινόν. Τί δῆτ ἐσὶ πολὺ ὁ δεῖ ωαιδιὼ εἰσφέρεσθαι; εἰ τῦτο, διάνοια δικαία, ἡ πᾶξις κοινονική, ἡ λόγος οἷος μήποτε ἐξαλεῖσθαζ, © διάθεσις ἀωαζομένη ωαῖ θ' συμβαῖνον ὡς ἀναγκαῖον, ὡς γνώσεσθε, ὡς ἀπ' ἀρχῆς ζιαύτης ἡ πηγῆς ῥέον· ἐκὼν σε χωτὸν τῇ κλωθοῖ σωεπιδίδε, πῆέχον ζιωῆσαι, οἷς ποίωσ' τε πᾴγμασι βέλεται· ωαῖ ἐφήμερον, ἡ τὸ μνημονεῦον, © τὸ μνημονευόμενον, θεᾶς ἀληθείας ωαίτας κτ' μεταβολῇ γνόμενα γίνεται· © ἐθίζου ἀνοεῖν, ὅπ

conf. p. 196. init.

ὅτι οὐδὲν οὕτως φιλεῖ ἡ τῶν ὅλων φύσις, ὡς τὰ, τὰ ὄντα μεταβάλλειν, καὶ ποιεῖν νέα ὅμοια. σπέρμα γὰρ τρόπον τινὰ πᾶν τὸ ὄν τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐσομένου. σὺ δὲ μόνα σπέρματα φαντάζει, τὰ εἰς γῆν, ἢ μήτραν καταβαλλόμενα· τοῦτο ἡλίαν ἰδιωτικόν. Ἤδη τεθνήξῃ, καὶ οὔπω οὔτε ἁπλοῦς, οὔτε ἀτάραχος, οὔτε ἀνύποπτος τοῦ βλαβῆναι ἂν ἔξωθεν, οὔτε ἵλεως πρὸς πάντας· οὔτε τὸ φρονεῖν ἐν μόνῳ τῷ δικαίῳ πραγεῖν τιθέμενος. Τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν διαβλέπε, καὶ τοὺς φρονίμους, οἷα μὲν φεύγουσιν, οἷα δὲ διώκουσιν. Ἐν ἀλλοτρίῳ ἡγεμονικῷ κακὸν σὸν οὐχ ὑφίσταται, οὐ δὲ μὲν ἔν τινι τροπῇ καὶ ἑτεροιώσει τοῦ περιέχοντος. ποῦ οὖν; ὅπου τὸ περὶ κακῶν ὑπολαμβάνον σοί ἐστι. τοῦτο οὖν μὴ ὑπολαμβανέτω, καὶ πάντα εὖ ἔχει· κἂν τὸ ἐγγυτάτω αὐτοῦ τὸ σωμάτων τέμνηται, καίηται, διαπυΐσκηται, σήπηται, ὅμως τὸ ὑπολαμβάνον περὶ τούτων μόριον, ἡσυχαζέτω. τοιοῦτόν ἐστι. κρινέτω μήτε κακόν τι εἶναι, μήτε ἀγαθὸν, ὃ ἐπίσης δύναται κακῷ ἀνδρὶ καὶ ἀγαθῷ συμβαίνειν. ὃ γὰρ κατὰ τῷ κατὰ φύσιν βιοῦντι ἐπίσης συμβαίνει. οὔτε τοῦτο κατὰ φύσιν ἐστὶν, οὔτε παρὰ φύσιν. Ὡς ἓν ζῶον τὸν κόσμον, μίαν οὐσίαν, καὶ ψυχὴν μίαν ἐπέχον, συνεχῶς ἐνθινοεῖν. καὶ πῶς εἰς αἴσθησιν μίαν, τὴν τούτου πάντα ἀναδίδοται. καὶ πῶς ὁρμῇ μιᾷ πάντα πράσσει. καὶ πῶς

πάντα

πάντα πάντην τῶν γινομένων συναίτια. καὶ οἷά τις ἡ σύνησις καὶ συμμήρυσις. ψυχαίριον εἶ βαστάζον νεκρὸν, ὡς Ἐπίκτητος ἔλεγεν. οὐδέν ἐστι κακὸν, τοῖς ἐν μεταβολῇ γινομένοις. ὡς οὐδὲ ἀγαθὸν, ἐκ ματαβολῆς ὑφισταμένοις. Ποταμός τις ἐκ τῶν γινομένων καὶ ῥεῦμα βίαιον ὁ αἰών. ἅμα τε γὰρ ὤφθη ἕκαστον καὶ παρενήνεκται, καὶ ἄλλο παραφέρεται, καὶ δὲ ἐνεχθήσεται. Γαῦ τὸ συμβαῖνον οὕτως συνήθεσι καὶ γνώριμον, ὡς τὸ ῥόδον ἐν τῷ ἔαρι, καὶ ὀπώρα ἐν τῷ θέρει· τοιοῦτον γὰρ καὶ νόσος, καὶ θάνατος, καὶ βλασφημία καὶ ἐπιβουλὴ, καὶ ὅσα τοὺς μωροὺς εὐφραίνει ἢ λύπει· τὰ ἑξῆς ἀεὶ τοῖς προηγησαμένοις οἰκείως ἐπιγίνεται. οὐ γὰρ οἷον καταρίθμησίς τις ἐστὶν ἀπηρτημένως, καὶ μόνον καὶ κατηναγκασμένον ἔχουσα. ἀλλὰ συνάφεια εὔλογος, καὶ ὥσπερ συντέτακται συνηρμοσμένως τὰ ὄντα. οὕτως τὰ γινόμενα οὐ διαδοχὴν ψιλὴν, ἀλλὰ θαυμαστήν τινα οἰκειότητα ἐμφαίνει. Ἀεὶ τοῦ ἡρακλειτείου μεμνῆσθαι· ὅτι γῆς θάνατος ὕδωρ γενέσθαι· καὶ ὕδατος θάνατος ἀέρα γενέσθαι· καὶ ἀέρος, πῦρ· καὶ ἔμπαλιν. Μεμνῆσθαι δὲ καὶ τοῦ ἐπιλανθανομένου ἧ ἡ ὁδὸς ἄγει. καὶ ὅτι ᾧ μάλιστα διηνεκῶς ὁμιλοῦσι λόγῳ, τῷ τὰ ὅλα διοικοῦντι, τούτῳ διαφέρονται. καὶ οἷς καθ' ἡμέραν ἐγκυροῦσι, ταῦτα αὐτοῖς ξένα φαίνεται. καὶ

ὅτι οὐ δεῖ ὥσπερ καθεύδοντας ποιεῖν καὶ λέ-
γειν. καὶ γὰρ τότε δοκοῦμεν ποιεῖν καὶ λέγειν
καὶ ὅτι οὐ δεῖ παῖδας τοκέων ὧν τοῦτ' ἔστι κατ-
ψιλὸν καθότι παρειλήφαμεν. Ὥσπερ εἴ-
σοι θεῶν εἶπεν, ὅτι αὔριον θεθνήξῃ, ἢ πα-
τως εἰς τρίτην, οὐκ ἔτ' ἂν παρὰ μέγα ἐποι-
τὸ εἰς τρίτην μᾶλλον, ἢ αὔριον, εἴγε μὴ ἐσχ-
τως ἀγεννὴς εἶ· πόσον γὰρ ἐστὶ τὸ μεταξύ; οὐ-
καὶ τὸ εἰς πολλοστὸν ἔτος μᾶλλον, ἢ αὔριον,
δὲν μέγα εἶναι νόμιζε· Ἐννοεῖν συνεχῶς· πό-
μὲν ἰατροὶ ἀπεθνήκασι, πολλάκις τὰς ἀφ-
ὑπὲρ τῶν ἀῤῥώστων συσπαίσαντες. πόσοι δὲ
θηματικοὶ, ἄλλων θανάτους ὥς τι μέγα πο-
πόντες; πόσοι δὲ φιλόσοφοι περὶ θανάτου
θανασίας μυρία διατεινάμενοι; πόσοι δὲ
στεῖς πολλοὺς ἀπεκτείναντες; πόσοι δὲ τύρ-
ἰξουσίᾳ ψυχῶν μετὰ δεινοῦ φρυαγματοῦ
ἀθάνατοι κεχρημένοι; πόσαι δὲ πόλεις ὅλ-
τν' οὕτως εἴπω, τεθνήκασιν· Ἑλίκη, καὶ
πήϊοι, καὶ Ἡρακλαίνον, καὶ ἄλλαι ἀναρ-
τοι. Ἔπιθι δὲ καὶ ὅσους οἶδας, ἄλλον ἐπ'
λῳ, ὁ μὲν τοῦτον κηδεύσας, εἶτα ἐξετάσθη,
ἐκεῖνον. πάντα δὲ ἐν βραχεῖ. τὸ γὰρ ὅλα
δεῖν ἀεὶ τὰ ἀνθρώπινα ὡς ἐφήμερα καὶ θ-
καὶ ἐχθὲς μὲν μυξάριον. αὔριον δὲ
χος, ἢ τέφρα. τὸ ἀκαριαῖον οὖν τοῦ

χρόνου κατὰ φύσιν διελθεῖν, καὶ ἵλεων κα-
ταλῦσαι· ὡς ἂν εἰ ἐλαία πέπειρος γενομένη,
ἔπιπτεν, εὐφημοῦσα τὴν ἐνεγκοῦσαν, καὶ χάριν
εἰδυῖα τοῦ φύσαντι δένδρῳ. Ὅμοιον εἶναι τῇ
ἄκρᾳ, ἢ διηνεκῶς τὰ κύματα προσρήσσεται.
ἡ δὲ ἕστηκε καὶ πολὶ αὐτὴν καμίζεται τὰ
φλεγμήναντα τοῦ ὕδατος. Ἀτυχὴς ἐγὼ ὅτι
τοῦτό μοι συνέβη. οὐμένουν, ἀλλ' εὐτυχὴς ἐγὼ,
ὅτι τούτου μοι συμβεβηκότος, ἄλυπος διά-
τελῶ, οὔτε ὑπὸ παρόντος θραυόμενος, οὔτε
ἐπιόν φοβούμενος. συμβῆναι μὲν γὰρ τὸ τοιοῦ-
το παντὶ ἐδύνατο· ἄλυπος δὲ οὐ πᾶς ὑπὲρ
τούτῳ ἂν διετέλεσεν. Διὰ τί οὖν ἐκεῖνο μᾶλλον ἀ-
τύχημα, ἢ τοῦτο εὐτύχημα; λέγεις δὲ ὅλως ἀτύχη-
μα ἀνθρώπου. ὃ οὐκ ἔστιν ἀπότευγμα τῆς φύσεως
τοῦ ἀνθρώπου. ἀπότευγμα δὲ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώ-
που εἶναί σοι δοκεῖ, ὃ μὴ παρὰ τὸ βούλημα τῆς φύ-
σεως αὐτοῦ ἐστι. Τί οὖν τὸ βούλημα; μεμάθηκας; μή τι
οὖν τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο κολύεσε δίκαιον εἶναι; με-
γαλόψυχον; σώφρονα; ἔμφρονα; ἀπρόπτωτον;
ἀδιαψεύστον; αἰδήμονα; ἐλεύθερον; τ' ἄλλα ἃ
συμπαρόντων ἡ φύσις ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀπέχει τὰ ἴ-
δια. Μέμνησο λοιπὸν ὑπὲρ παντὸς τοῦ εἰς λύπην
σε προαγομένου, τούτῳ χρῆσθαι τῷ δόγματι. οὐχ ὅ-
τι τοῦτο ἀτύχημα, ἀλλὰ τὸ φέρειν αὐτὸ γενναίως,
εὐτύχημα. ἰδιωτικὸν μὲν, ὅμως δὲ ἀνυτικὸν βοήθη-

μα πρὸς θανάτου καταφρόνησιν, ἡ ἀναπόλη-
σις τῶν γλίσχρως ἐνεστατριψάντων τῷ ζῆν. τί
οὖν αὐτοῖς πλέον, ἢ τοῖς ἀώροις; πάντως ποῦ-
ποτε κεῖνται, Καδικιανὸς, Φάβιος, Ιουλιανὸς,
Λέπιδος, ἢ εἴ τις τοιοῦτος. οἱ πολλοὺς ἐξηνέγκαν,
εἶτα ἐξηνέχθησαν. ὅλον μικρόν ἐστι τὸ διάστημα,
καὶ τοῦτο δι' ὅσον, καὶ μεθ' ὁίων ἐξαντλούμενον,
καὶ ἐν ὁίῳ σωματίῳ; μὴ οὖν ὡς πρᾶγμα. βλέπε
γὰρ ὀπίσω τὸ ἀχανὲς τοῦ αἰῶνος, καὶ τὸ πρό-
σω ἄλλο ἄπειρον. ἐν δὴ τούτῳ, τί διαφέρει ὁ
τριήμερος τοῦ τριγερηνίου. Ἐπὶ τὴν συντο-
μον ἀεὶ τρέχε. συντομος δὲ ἡ κατὰ φύσιν. ὥστε κα-
τὰ τὸ ὑγιέστατον πᾶν λέγειν καὶ πράσσειν. ἀπαλ-
λάσσει γὰρ ἡ τοιαύτη πρόθεσις, κόπων,
καὶ στρατείας, καὶ πάσης οἰκονομίας
καὶ κομψείας.

ΜΑΡΚΟΥ

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-
νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυ-
τὸν Βιβλίον ε.

ΟΡΘΡΟΥ ὅταν δυσόκνως ἐξε-
γείρῃ, πρόχειρον ἔστω, ὅτι ἐπὶ
ἀνθρώπου ἔργον ἐγείρομαι. ἔτι
οὖν δυσκολαίνω εἰ πορεύομαι
ἐπὶ τὸ ποιεῖν, ὧν ἕνεκεν γέγονα,
καὶ ὧν χάριν προῆγμαι εἰς τὸν κόσμον. ἢ
ἐπὶ τοῦτο κατεσκεύασμαι, ἵνα κατακείμενος
τοῖς στρωματίοις ἐμαυτὸν θάλπω. ἀλλὰ τοῦ-
το ἥδιον. πρὸς τὸ ἥδεσθαι οὖν γέγονας, ὅλως
δὲ οὐ πρὸς ποιεῖν ἢ πρὸς ἐνέργειαν; οὐ βλέ-
πεις τὰ φυτάρια, τὰ στρουθάρια, τοὺς μύρ-
μηκας, τοὺς ἀραχνας, τὰς μελίσσας, τὸν καθ'
αὑτὰς συγκοσμούσας κόσμον· σὺ οὐ θέλεις τὰ
ἀνθρωπικὰ ποιεῖν; οὐ τρέχεις ἐπὶ τὸ κατὰ τὴν σὴν
φύσιν; ἀλλὰ δεῖ καὶ ἀναπάνεσθαι. δεῖ. ἔδωκε
καὶ τούτου μέτρα ἡ φύσις. ἔδωκε μὲν τοι καὶ τοῦ
ἐσθίειν, καὶ πίνειν· καὶ ὅμως σὺ, ὑπὲρ τὰ μέ-
τρα, ὑπὲρ τὰ ἀρκοῦντα προχωρεῖς. ἐν ταῖς
πράξεσι, οὐκ ἔτι ἀλλ' ἐντὸς τοῦ δυνατοῦ. οὐ γὰρ
φιλεῖς σεαυτόν. ἐπεί τοι καὶ τὴν φύσιν ἄντου,
καὶ τὸ βούλημα ταύτης ἐφίλεις. ἄλλοί τε τὰς

τέχνας ἑαυτῶν φιλοῦντες, συγκατατήκονται τοῖς κατ' αὐτὰς ἔργοις, ἄλουτοι δ' ἄσιτοι. σὺ τὴν φύσιν τὴν σαυτοῦ ἔλασσον τιμᾷς, ἢ ὁ τερνευτὴς τῆς τερνευτικὴν ἢ ὁ ὀρχηστὴς τῆς ὀρχηστικὴν· ἢ ὁ φιλάργυρος τὸ ἀργύριον· ἢ ὁ κενόδοξος τὸ δοξάριον. καὶ οὗτοι ὅταν προσπαθῶσιν, οὔτε φαγεῖν, οὔτε κοιμηθῆναι θέλουσι μᾶλλον, ἢ ταῦτα συναύξειν πρὸς ἃ φέρονται. σοὶ δ' αἱ κοινωνικαὶ πράξεις εὐτελέστεραι φαίνονται, καὶ ἥσσονος σπουδῆς ἄξιαι; ὡς εὔκολον ἀπώσασθαι, καὶ ἀπαλεῖψαι πᾶσαν φαντασίαν τὴν ὀχληρὰν, ἢ ἀνοίκειον, καὶ εὐθὺς ἐν πάσῃ γαλήνῃ εἶναι. Ἄξιον ἑαυτὸν κρίνε παντὸς λόγου καὶ ἔργου, τῶν κατὰ φύσιν, καὶ μὴ σὲ περιπάτω ἡ ἐπακολουθοῦσα τινῶν μέμψις. ἢ λόγος. ἀλλὰ ἐκαλὸν πεπρᾶχθαι, ἢ εἰρῆσθαι, μὴ σεαυτὸν ἀπαξείου. ἐκεῖνοι μὲν γοῦν, ἴδιον ἡγεμονικὸν ἔχουσι, καὶ ἰδίᾳ ὁρμῇ χρῶνται. ἃ σὺ μὴ περιβλέπου, ἀλλ' εὐθεῖαν πέραινε, ἀκολουθῶν τῇ φύσει τῇ ἰδίᾳ καὶ τῇ κοινῇ. Μία δ' ἀμφοτέρων τούτων ἡ ὁδὸς. Πορεύομαι διὰ τῶν κατὰ φύσιν, μέχρι πεσὼν ἀναπαύσομαι ἐναποπνεύσας μὲν τούτῳ, ἐξ οὗ καθ' ἡμέραν ἀναπνέω. πεσὼν δὲ εἰδὶ τούτῳ, ἐξ οὗ καὶ τὸ σπερμάτιον ὁ πατήρ μου συνέλεξε, καὶ τὸ αἱμάτιον ἡ μήτηρ, καὶ τὸ γαλακτιον ἡ τροφός, ἐξ οὗ καθ' ἡμέραν τοσούτοις ἔτεσι βόσκομαι, καὶ ἀρδεύομαι, ὃ φέρει με πατοῦντα, καὶ εἰς τοσαῦτα

ἀποχρώ-

ἀποχρώμενον ἑαυτῷ· Δειμύτητά σε δὴ ἔχε-
σθαι μάθω; ἔστω· ἀλλὰ ἕτερα πολλά, ἐφ' οἷς δὴ
ἔχεις εἰπεῖν, ὁ γὰρ πέφυκα. ἐκεῖνα δὲ πρόσεχε,
ἅπερ ὅλα ἐστὶ σὺ σοὶ τὸ ἀκίβδηλον, τὸ σεμνόν, τὸ
φερέπονον, τὸ ἀφιλήδονον, τὸ ἀμεμφόμοιρον,
τὸ ὀλιγοδεές, τὸ βύμινες, τὸ ἐλεύθερον, τὸ ἀπό-
εικον, τὸ ἄφλυαρον, τὸ μεγαλεῖον. ὅπως ἂν αὐτά,
πόσα ἤδη προσέχεσθε διωλμένοις, ἐφ' οἷς ὀδε-
μία ἀφυΐας καὶ ἀνεπιτηδειότητος πρόφασις,
ὅμως ἔτι κάτω μένεις ἐκφύειν; Ἢ καὶ γογγύζειν,
καὶ γλιχρύνεσθαι, καὶ κολακεύειν, καὶ τὸ σῶμά-
τιον καταπᾶσθαι, καὶ ἀρέσκεσθαι, καὶ πορπε-
ρεύεσθαι, καὶ τοσαῦτα ῥιπάζεσθαι τῇ ψυχῇ, δι'
ἣν ἀφυῶς κατεσκεύασθαι ἀναγκάζει; ὃ, μὰ τοὺς
θεούς, ἀλλὰ τοῦτον μὲν πάλαι ἀπεμαλάχθαι ἐ-
δεήθης. μόνον δὲ εἰ ἄρα ὡς βραδύτερον, καὶ
δυσαρακλουθητότερον κατανοῆσαι. μὴ
τοῦτο ὃ ἀσκητέον μὴ προσδυμούμενον, μηδὲ ἐμ-
φιλησδονοῦντι τῇ νοθείᾳ. Ὃ μή τίς ἐστιν, ὅταν τι δε-
ξιὸν τοῦδέ τινα πράξῃ, πρόχειρος καὶ λογίσα-
σθαι αὐτῷ τὴν χάριν. ὁ δὲ πρὸς τοῦτο μὴ ὁ πρόσφορος,
ἄλλως μέντοι πρὸ ἑαυτοῦ, ὡς πολὺ χρεώστ ἀγα-
νοεῖν, ὃ οἶδεν ὃ τε ποιήσας. ὁ δέ τις πρόσωπον ἄ-
νω ὀδὲ οἶδεν ὃ τε ποιήσας· ἀλλὰ ὅμοιός ἐστιν ἀμ-
πέλῳ βότρυα ἀνεγκόσῃ, μὴ μηδὲν ἄλλο προσε-
πιζητοῦσῃ, μετὰ τὸ ἅπαξ τὸν ἴδιον καρπὸν

οἰνο-

ἐνηνοχέναι. Ἵππος δραμὼν, κύων ἐχνεύσας, μέλισσα μέλι ποιήσασα. ἄνθρωπος δ' εὖ ποιήσας οὐκ ὠθιβοᾶται· ἀλλὰ μεταβαίνει ἐφ' ἕτερον ὡς ἄμπελος ὠθὶ τὸ πάλιν ἐν τῇ ὥρᾳ τὴν βότρυν ἐνεγκεῖν. ἐν τούτοις οὖν δεῖ εἶναι, τοῖς τρόπον τινὰ ἀπρακολουθήτως αὐτὸ ποιοῦσι; ναί. ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο, δεῖ πρακολουθεῖν. ἴδιον γάρ φησι τοῦ κοινωνικοῦ, τὸ αἰσθάνεσθαι ὅτι κοινωνικῶς ἐνεργεῖ. καὶ νὴ δία βούλεσθαι καὶ τὴν κοινωνὸν αἰσθέσθαι. ἀληθὲς μέν ἐστι ὃ λέγεις· τὸ δὲ νῦν λεγόμενον πρεκδέχη. δὴ τοῦτο ἔσῃ εἷς ἐκείνων, ὧν πρότερον ἐπεμνήσθην. ὃ γὰρ ἐκεῖνοι λογικῇ τινι πιθανότητι πράγονται. ἐὰν δὲ θελήσῃς συνεῖναι τί ποτέ ἐστι τὸ λεγόμενον, μὴ φοβοῦ, μὴ πρὰ τοῦτο πραλίπις τὶ ἔργον κοινωνικόν. Εὐχὴ Ἀθηναίων, ὗσον, ὗσον ὦ φίλε ζεῦ κατὰ τῆς ἀρούρας τῆς Ἀθηναίων καὶ τῶν πεδίων. ἤτοι οὐ δεῖ εὔχεσθαι, ἢ οὕτως ἁπλῶς καὶ ἐλευθέρως. Ὁ ποιός ἐστι τὰ λεγόμενος, ὅτι συνέταξεν ὁ Ἀσκληπιὸς τούτῳ ἱππασίαν· ἢ ψυχρολουσίαν, ἢ ἀνυποδησίας τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὰ, συνέταξεν τούτῳ ἡ τῶν ὅλων φύσις, νόσος, ἢ πήρωσιν, ἢ ἀπροβολὴν ἢ ἄλλό τι τῶν τοιούτων. καὶ γὰρ ἐκεῖ τὰ συνέταξεν τοιοῦτόν τι σημαίνει. ἔταξε τοῦτο πρὸς τοῦτο, ὡς κατάλληλον εἰς ὑγίειαν. καὶ ἐνταῦθα τὰ συμβαῖνον ἑκάστῳ τέτακταί πως

πρὸς

πρὸς αὐτὸ κατάλληλον ἐς τὸ εἱμαρμένον. ὅτως γὰρ καὶ συμβαίνειν αὐτὰ ἡμῖν λέγομεν, ὡς καὶ τοὺς τετραγώνους λίθους οἱ τοῖς τείχεσι, ἢ ταῖς πυραμίσι συμβαίνειν οἱ τεχνῖται λέγουσι, συναρμόζοντας ἀλλήλοις τῇ ποιᾷ ζωθέσει. Ὅλως γὰρ ἁρμονία ἐστὶ μία. καὶ ὥσπερ ἐν παντὶ τῷ σωμάτῳ ὁ κόσμος τοιοῦτος σῶμα συμπληροῦται, ὅτως ἐν πάντῃ τῇ ἀπῶν ἡ εἱμαρμένη τοιαύτη αἰτία συμπληροῦται. Νοῦσοι δὲ ὁ λέγω, καὶ οἱ τέλεον ἰδιῶται. φασὶ γὰρ δεῖν ἐφόρων αὐτῷ. οὐκοῦν τοῦτο τούτῳ ἐφέρετο, καὶ δεῖν τούτῳ συνετάττετο. δεχώμεθα οὖν αὐτὰ, ὡς ἐκεῖνα ὁ Ἀσκληπιὸς συνετάττει. πολλὰ γοῦν καὶ οὐ ἐκείνοις δεῖ πράττεται· ἀλλὰ ἀσπαζόμεθα τὴν ἐλπίδα τῆς ὑγιείας. διὸ τοῦτό τι οἰδικέτω, αἴνυσις καὶ ζωτέλεια τῇ καινῇ φύσει δοκοῦντῃ, οἵαν ἡ σὴ ὑγίεια. καὶ οὕτως ἀσπάζου πᾶν τὸ γινόμενον, κἂν ἀπηνέστερον δοκῇ, ἀφ' ὃ ἐκεῖ ἄγειν, εἰδὶ τὴν τοῦ κόσμου ὑγίειαν, καὶ τὴν τοῦ Διὸς διοίκησιν. ἀ γὰρ ἂν τῶν τὸ πᾶν φέρει, ἐμὲ τῷ ὅλῳ ζωφέρει. ἀδύνατον ἢ τυχοῦσα φύσις φέρει τι, ὃ μὴ τῷ διοικουμένῳ ὑπ' αὐτῆς κατάλληλόν ἐστι. Οὐκοῦν καὶ δύο λόγους ἔστιν ἔχειν τὸ συμβαῖνον ἐμοί. καθ' ἕνα μὲν, ὅτι ἐμοὶ ἐγίνετο, καὶ ἐμοὶ συνετάττετο, καὶ πρός σε πως εἶχεν αὐτῷθεν ἐν τῇ πρεσβυτάτῃ

τάτην αἰτίων συγκλωθόμενον. καθ' ἕτερον δέ, ὅτι τῷ ὅλον διοικοῦντι τὴν οὐσίας καὶ τὴν ζωτελείας, καὶ νὴ διὰ τὴν συμμονῆς αὐτὴν αἰτίον ἐστι. σπᾶται γὰρ τὸ ὁλόκληρον, ἐὰν καὶ ὁπωσοῦν ὀλιγόψης τὴν σωκφέας ἢ συνεχείας ὥσπερ τῆν μοιῶν, ὅτω ἢ καὶ τῆν αἰτίων. Ὀλιγόψης δὲ ὅσον ἰδίᾳ σοὶ, ὅταν δυσαρεσῆς, μὴ πρόσων πνά ἀναιρῇς· Μὴ σικχαίνειν μηδὲ ἀπαυδᾶν, μηδ' ἀφ' δυσωτεῖν, εἰ μὴ κατα πυκνοῦται σοι τὸ ἀφ' δογμάτην ὀρθῶν ἕνεκα πλάσειν. ἀλλὰ ἀνορθοῦσθαι, πάλιν ἐπανιέναι, μὴ ἀσμενίζειν ἐς τὰ πολέω ἀνθρωπικώτερα, ἢ φιλεῖν ζῆν, ἐφ' ὃ ἐπανέρχη. καὶ μὴ ὡς πρὸς παιδαγωγὸν τὴν φιλοσοφίαν ἐπανιέναι. ἀλλ' ὡς οἱ ὀφθαλμιῶντες πρὸς δ' σπογγάριον ἢ πρὸ ὠόν, ὡς ἄλλοθ πρὸς κατάπλασμα, ὡς πρὸς καταυόκησιν· οὕτως γὰρ ὄδεν ἰδίᾳ δείξει πρὸ πειθαρχεῖν τῷ λόγῳ, ἀλλὰ προσαναπαύσῃ αὐτῷ. Μέμνησο ὃ ὅπ φιλοσοφία μόνα θέλει ἃ ἡ φύσις σε θέλει· οὐ ἄλλο ἢ θέλοι οὐ κ' φύσιν. τί γὰρ τούτων προσηνέστερον; ἢ ἡδονή; ὄχ' Ὀλ' σοῦ σφάλμ; ἀλλὰ θέλαι ἐ προσηνέστερον μεγαλοψυχία, ἐλευθερία, ἀπλότης, εὐγνωμοσύνη, ὁσιότης. αὐτὸ γ' φρονήσεως τί προσηνέστερον; ὅταν τὸ ἁπάσιον ἢ ὄρθον ἐπὶ πᾶσι τὴν πρηκτικῆς ἢ ἰδιοσημονικῆς δυνάμεως ἐνθυμηθῇς. Τὰ μὲν πράγματα ἐπὶ πιαυ-

ἐν τοιαύτῃ τρόπον τινὰ ἐγκαλύψει ἐστὶν, ὥστε φιλοσόφοις οὐκ ὀλίγοις οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν ἔδοξε ἢ παντάπασιν ἀκατάληπτα εἶναι, πλὴν αὐτοῖς γε τοῖς Στωϊκοῖς δυσκατάληπτα δοκεῖ. καὶ πᾶσα ἡ ἡμετέρα συγκατάθεσις, μεταπτωτή, ποῦ γε ὁ ἀμετάπτωτος; μέτιθι τοίνυν ἐπ' αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα, ὡς ὀλιγόχρονα, καὶ εὐτελῆ, καὶ δυνάμενα ἐν κτήσει κιναίδου, ἢ πόρνης, ἢ λησοῦ εἶναι. μετὰ τοῦτο ἔπιθι ἰδὲ τὰ τῶν συμβιούντων ἤθη, ὧν μόλις ἐστὶ καὶ τοῦ χαριεστάτου ἀνασχέσθαι, ἵνα μὴ λέγω ὅτι καὶ ἑαυτόν τις μόγις ὑπομένει. Ἐν τοιούτῳ οὖν ζόφῳ, καὶ ῥύπῳ καὶ τοσαύτῃ ῥήσει τῆς τε οὐσίας, καὶ τῶν χρόνου, καὶ τῆς κινήσεως, καὶ τῶν κινουμένων, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐκτιμηθῆναι ἢ τὸ ὅλως σπουδασθῆναι δυνάμενον, οὐδ' ἰδινοῶ. τῶν ἀντίον δὲ δεῖ παραμυθούμενον ἑαυτὸν περιμένειν τὴν φυσικὴν λύσιν, καὶ μὴ ἀσχάλλειν τῇ δεῖ τριβῇ, ἀλλὰ τούτοις μόνοις προσαναπαύεσθαι. ἐνὶ μὲν τῷ ὅτι οὐδὲν συμβήσεταί μοι, ὃ οὐχὶ κατὰ τὴν τῶν ὅλλων φύσιν ἐστίν. ἑτέρῳ δὲ, ὅτι ἔξεστί μοι μηδὲν πράσσειν παρὰ τὸν ἐμὸν θεὸν καὶ δαίμονα. οὐδεὶς γε ὁ ἀναγκάσων τοῦτον παραβῆναι. Πρὸς τί ποτε ἄρα νῦν χρῶμαι τῇ ἐμαυτοῦ ψυχῇ; παρ' ἕκαστον τοῦτο ἐπανερωτᾷν ἑαυτὸν, καὶ ἐξετάζειν, τί μοι ἐστὶ νῦν ἐν τούτῳ τῷ μορίῳ, ὃ δὴ ἡγεμονικὸν καλοῦσι; καὶ τίνος ἄρα νῦν ἔχω ψυχήν, μήτι παιδίου; μήτι μειρακίου,

μήτι

ῥεύσει, ν ῥύσει

μήτι γυναικείου, μήτι τυραννου; μήτι κτήνους, μήτι θηρίου; Ὁ ποῖά πινα ὄντι τὰ τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα ἀγαθὰ, καὶ αὐτοῦ θέλε λάβοις. εἰ γάρ τις ἐννοήσειεν ὑπάρχοντά πινα ὡς ἀληθῶς ἀγαθὰ, οἷον φρόνησιν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, οὐκ ἂν ταῦτα προσπνοήσας, ἐπὶ ἀκούσαι δυνηθείη τι. τοῦ δὲ ἀγαθοῦ γὰρ ἐφαρμόσει. τὰ δὲ τοῖς πολλοῖς φαινόμενα ἀγαθὰ προεπινοήσας τίς ἀρκούσεται, καὶ ῥᾳδίως δέξεται, ὡς οἰκείως ἐννοούμενον τὸ τοῦ κωμικοῦ ἐρημαῖον. οὕτως καὶ οἱ πολλοὶ φαντάζονται τὴν διαφοράν. οὐ γὰρ ἂν τοῦτο μὲν ὑπ' ἐνθυμήσεν καὶ ἀπιξιοῦτο· τὸ δὲ ἴδιον τοῦ πλούτου καὶ τὴν πρὸς τρυφὴν ἢ δόξαν οἰκλημάτην προσδεχόμεθα, ὡς ἐκνουμονίως καὶ ἀσείως ἐρημαῖον. πρόσθι οὖν καὶ ἐρώτα, εἰ τιμητέον καὶ ἀγαθὰ νομιστέον τὰ ὅμοια τοῦτα, ὧν προεπινοηθέντων οἰκείως ἂν ἐννοήσειε, τὸ κεκτημένον αὐτὰ τοῦ δυσείας, ἢ μὴ ἔχειν ὅποι χέσῃ.

Ἐξαιτιώδους καὶ ὑλικοῦς συνέσεως. οὐδέτερον δὲ τούτων εἰς τὸ μὴ ὂν φθαρήσεται· ὥστε ὅδε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὑπόστη, ἀκουν καταλήξεται παῦ μέρος ἐλθὸν κατὰ μεταβολὴν εἰς μέρος τι τοῦ κόσμου, καὶ πάλιν ἐκεῖνο εἰς ἕτερον μέρος τοῦ κόσμου μεταβαλεῖ· καὶ ἤδη εἰς ἄπειρον.

ἄπειρον. κατὰ διαύτλω δὲ μεταβολλὼ καὶ ὑπάρξω ὑπάρξιν, καὶ οἱ ἐμὲ γεννήσαντες, καὶ ἐπανιόντι εἰς ἄλλο ἄπειρον. ὐδὲν γὰρ κωλύει ὅτως φάναι, κ' ἂν κζ' χιλιάδες ἐτῶν παρασμώσας ὁ κόσμος διοικῆται.

Ὁ λόγος καὶ ἡ λογικὴ τέχνη δυνάμεις εἰσὶν ἑαυταῖς ἀρκοῦσαι, καὶ τοῖς καθ' ἑαυτὰς ὁρμοῖς. ὁρμῶνται μὲν ἀπὸ τῶν οἰκείας ἀρχῆς. ὁδεύουσι δὲ εἰς τὸ προκείμενον τέλος. καὶ διὰ καθορθώσεις αἱ τοιαῦται παρ' ἐνίοις ὀνομάζονται, τὴν ὀρθότητα τῶν ὁδῶν σημαίνουσαι. Οὐδὲν τούτων ῥητέον ἀνθρώπῳ, ἃ ἀνθρώπῳ καθ' ἀνθρωπίνην ἐστὶν, ἀλλὰ θείοτερα. ἃ γὰρ ἔστιν ἀπαιτήματα ἀνθρώπου, οὐδὲ ἐπαγγέλεται αὐτὰ ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. οὐδὲ τελειότητές εἰσι τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως. ὃ τοίνυν οὐδὲ τὸ τέλος ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ κείμενον. οὐδὲ τὸ συμπληρωτικὸν τοῦ τέλους τὸ ἀγαθόν. ἔτι εἴπερ τούτων ἦν θειότερον τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ἂν τὸ ὑπερφρονεῖν αὐτῶν, καὶ καταξανίσασθαι, θειότερον ἦν. οὐδὲ ἐπαινετὸς ἦν ὁ ἀποσοβῶν τούτων ἑαυτὸν πρεχόμενος, οὐδ' ἂν ὁ ἐλαττωτικὸς ἑαυτοῦ ἐν τινι τούτων ἀγαθὸς ἦν, εἴπερ ταῦτα ἀγαθὰ ἦν. Νῦν δ' ὅσῳπερ πλείω τις ἀφαιρῶν ἑαυτοῦ τούτων, ἢ τοιούτων ἕτερον, ἢ καὶ ἀφαιρούμενός τινα τούτων ἀνέχηται, τοσῷδε μᾶλλον ἀγαθὸς ἐστί. Οἷα ἂν πολ-

λάκις φαντασθῆς, διὰ τί ἡ διάνοια βάπτεται γὰρ ἔνδον τῇ φαντασίᾳ ἡ ψυχή. βαπτέσθω αὐτῷ, τῇ συνεχείᾳ τὴν διὰ τὴν φαντασίαν. οἷον, ὅπου ὄπτα ζῷά ἐστιν, ἐκεῖ καὶ δεῖ ζῷα. οἷ αὐλητὰ δὲ ζῷά ἐστιν, ἔστιν ἄρα καὶ δεῖ ζῷα οἷ αὐλητά. Καὶ πάλιν, ὅπ ἕνεκα ἕκαστον κατασκευάσται, πρὸς ὃ δὲ κατασκευάσται, πρὸς τοῦτο φέρεται. πρὸς ὃ φέρεται δὲ, οὗ τούτῳ τὸ τέλος αὐτοῦ. ὅπου δὲ τὸ τέλος, ἐκεῖ καὶ τὸ σύμφερον, καὶ τἀγαθὸν ἑκάστου. τὸ ἄρα ἀγαθὸν τοῦ λογικοῦ ζώου, κοινωνία. ὅτι γὰρ πρὸς κοινωνίαν γεγόναμεν, πάλαι δέδεικται. Ἢ οὐκ ἐπὶ ἀλόγοις, ὅτι τὰ χείρω τῶν κρειττόνων ἕνεκεν, τὰ δὲ κρείττω ἀλλήλων; κρείττω δὲ τῶν μὴ ἀψύχων, τὰ ἔμψυχα· τῶν δὲ ἐμψύχων, τὰ λογικά. Τὸ τὰ ἀδύνατα διώκειν, μανικόν. ἀδύνατον δὲ τὸν φαύλους μὴ τοιαῦτα ποιεῖν. Οὐδὲν δὲ τούτοις συμβαίνει, ὃ οὐχὶ ἐκεῖνο πέφυκεν φέρειν αὐτῷ. ἄλλως τὰ αὐτὰ συμβαίνει. καὶ ἤδει ἀγνοῶν ὅτι συμβέβηκεν, ἢ ἐπιδεικνύμενος μεγαλοφροσύνῃ σύνεσθαι, ἀκάκητος μένει. δεινὸν δὲ ἄγνοιαν καὶ ἀρέσκειαν ἰσχυροτέρας εἶναι φρονήσεως. Τὰ πράγματα αὐτὰ οὐδ' ὁπωστιοῦν ψυχῆς ἅπτεται· οὐδὲ ἔχει εἴσοδον πρὸς ψυχήν· οὐδὲ τρέπει, οὐδὲ κινεῖ ψυχὴ δι' ἑαυτῆς. τρεπέτω δὲ καὶ κινείτω αὐτὴ ἑαυτὴν μόνη. Ὁ δίαιτα ἀνὴρ κρίμα-

τὴν

τὴν καταξίωσιν ἑαυτῷ, τοιαῦτα ἑαυτῇ ποιεῖ τὰ προσυφεσῶτα. Καθ' ἕτερον δὲ λόγον ἡμῖν ἐστιν οἰκειότατον ἄνθρωπος, καθ' ὃν οὐ ποιητέον αὐτοῦ καὶ ἀνεκτέον. καθ' ὅσον δὲ οἱ σανταί τινες εἰς τὰ οἰκεῖα ὁρμᾷ, οὐ τι τῶν ἀλλοφόρων μοι γίνεται ὁ ἄνθρωπος, οὐχ ἧσσον ἢ ἥλιος, ἢ ἄνεμος, ἢ θηρίον. ὑποτέτην δὲ οὐ ἐργεσιμίν τις ἐμποδισθείη αὖ. ὁρμῆς δὲ καὶ ἀφορμῆς, ἃ γίνεται ἐμποδὼν ἀφ' ἑαυτῶν ὑποξαίρεσιν, ἢ τῶν πολιτροπῶν. ποιητέον γὰρ καὶ μεθίστασθαι τὸ τῆς ἀνεργείας κώλυμα ἡ σταυροῖα εἰς τὸ προηγούμενον. καὶ πρὸς ὁρμὴν γίνεται τὸ τῆς ὁρμῆς τοῦτο ἐφεκτικόν· ἢ πρὸς ὁδόν, τὸ τῆς ὁδοῦ παύτης ἀνασκευαστικόν. Τῶν οὖν τῷ κόσμῳ τὸ πρακτέον τίμα. ἔστι δὲ ζῷον, τὸ πᾶσι χρώμενον, καὶ παύτα διέπον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν ἀνθρώπον τὸ πρακτέον τίμα. ἔστι δὲ ζῷον, τὸ ἐκείνῳ ὁμοχθές. καὶ γὰρ ὠθὴ σῶμα τοῖς ἄλλοις χρώμενον, τοῦτο ὄνος, καὶ ὁ σὸς βίος, ὑποτοῦτο διοικεῖται.

Ὅτι πολλάκις ὄνος βλασφόρον, ὅδε τὸν πολίτην βλάπτει. ὠθὴ πάσης τοῦ βεβλαφθαι φαντασίας, ζῷον ἔπαγε τὸν κανόνα. εἰ ἡ πόλις ὑποτοῦτο μὴ βλαπτέα, ὅδε ἐγὼ βέβλαμμαι. εἰ δὲ ἡ πόλις βλάπτεται, ὀργιστέον τῷ βλάπτοντι τὴν πόλιν. τί τὸ προῳκειωμένον. Πολλάκις ἀνθυμοῦ, ὁ τάχος τοῦ παραφορᾶς καὶ ὑπεξαγωγῆς τῶν

ὄντων τε καὶ γινομένων. ἥτε γὰρ οὐσία οἷον ποταμὸς ἡ διηνεκεῖ ῥύσει, καὶ αἱ ἐνέργειαι ἐν συνεχέσι μεταβολαῖς, καὶ τὰ αἴτια ἐν μυρίαις τροπαῖς, καὶ σχεδὸν οὐδὲν ἑστώς. καὶ τὸ πλησίον. καὶ τὸ ἄπειρον τοῦτο τὸ παρωχημένον καὶ μέλλοντα ἀχανές, ἐν ᾧ πάντα ἀναφανίζεται. πῶς οὖν ὁ μφρός, ὁ ἐν τούτοις φυσιούμενος, ἢ ταπεινούμενος, ἢ χειτλιάζων, ὡς ἐπί τινι χρόνῳ καὶ ὀλίγῳ μικρόν ἐνοχλήσοντι; μέμνησο τῆς συμπάσης οὐσίας, ἧς ὀλίγον μετέχεις, καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος, οὗ βραχὺ μέρος ἀκαριαῖον σοι διάστημα ἀφώρισται, καὶ τῆς εἱμαρμένης, ἧς πόσον εἰ μέρος. Ἄλλος ἁμαρτάνει τι εἰς ἐμέ, ὄψεται. ἰδίαν ἔχει διάθεσιν, ἰδίαν ἐνέργειαν. ἐγὼ νῦν ἔχω ὅ με θέλει νῦν ἔχειν ἡ κοινὴ φύσις, καὶ πράττω ὅ με νῦν πράσσειν θέλει ἡ ἐμὴ φύσις. Τὸ ἡγεμονικὸν καὶ κυριεῦον τῆς ψυχῆς οὐμέρος, ἄτρεπτον ἔστω, πρὸς τὰ ἐν τῇ σαρκὶ λείας ἢ τραχείας κινήσεως. καὶ μὴ συγκεινείσθω, ἀλλὰ περιγραφέτω αὐτό, καὶ περιοριζέτω τὰς πείσεις ἐκείνας ἐν τοῖς μορίοις. ὅταν δὲ ἀναδιδῶνται κατὰ τὸ ἕτερον συμπάθειαν εἰς τὸ διάνοιαν, ὡς ἐν σώματι ἡνωμένῳ, τότε μὲν τὸ αἰσθητὸν, φυσικὴν ὄσαν, ἐ πειρατέον ἀντιβαίνειν. τὸ δ' ὑπολήψιν, ἧς ἐστὶ μὴ προσθέτω ὁ ἡγεμονικὸν ἐξ αὐτοῦ. Συζῶ θεοῖς. Συζῇ δὲ θεοῖς

ὑθεοῖς ὁ συνεχῶς δεικνύς αὐτοῖς πῶ ἑαυτὸν ψυχὴν ἀρεσκομένῳ μὲν τοῖς ἀρεσκομένοις. ποιεῖν ὅσα βούλεται ὁ δαίμων, ὃν ἐκάστῳ προστάτην καὶ ἡγεμόνα ὁ Ζεὺς ἔδωκεν, ἀπόσπασμα ἑαυτοῦ. ἔστι δὲ οὗτος, ὁ ἑκάστου νοῦς καὶ λόγος. Τῷ γεί̈τονι μὴ ὀργίζῃ; μὴ τῷ ἀγοστόμῳ ὀργίζῃ; τί σοι ποιήσει; τοιοῦτον σῶμα ἔχει, τοιαύτας μάλας ἔχει, ἀναγκη τοιαύτῃ ἀφορμῇ ἀπὸ τοιούτην γίνεσθαι. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος λόγον ἔχει φησί, καὶ δύναται συνοεῖν ἐφ' ἑαυτῷ τί πλημμελεῖ. δοῦ σοι γένοιτο. τοιγαροῦν καὶ σὺ λόγον ἔχεις, κίνησον λογικῇ σχέσει, λογικῷ διάθεσιν· δεῖξον, ὑπόμνησον, εἰ γὰρ ἐπαίῃ, θεραπεύσεις, καὶ ὀ χρέια ὀργῆς. ὅστις πρᾶος, ὅστις σώφρων. ὡς ἐξελθὼν σοὶ σχολῇ, ὅτως ἐπαυθήσεται σοὶ ἔξεστιν. Ἐὰν δὲ μὴ ἰδιοπρέπωσι, τότε καὶ τῷ σοὶ ἔξιθι, ὅτως μὴ σοι, ὡς μηδὲν κακὸν πάσχων. καὶ καπνός ὅστι, ἀστέρχομαι, τί αὐτὸ πρᾶγμα δοκεῖς. μέχρι δὲ μεσοῦ τοῦ ὁδὸν σχάσῃ, μὴ σὲ λοιδόρησον. καὶ θέλεις με κωλύσει ποιεῖν ἃ θέλω. θέλω δὲ κατὰ φύσιν τοῦ λογικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ζώου.

Ὁ τοῦ ὅλου νοῦς, κοινωνικός. ἐποίησε γοῦν τὰ χείρω τῶν κρειττόνων ἕνεκεν· καὶ τὰ κρείττω ἀλλήλοις συνήρμοσεν. ὁρᾷς πῶς ὑπέταξε, συνέταξε, καὶ ἑκατὸν ἀξίαν ἀπένειμεν ἑκάστοις, καὶ τὰ

κρατιστεύοντα εἰς ὁμόνοιαν ἀλλήλους συνήγαγε. πῶς προσενήνεξαι μέχρι νῦν θεοῖς, γονεῦσιν, ἀδελφοῖς, γυναικὶ, τέκνοις, διδασκάλοις, τροφεῦσι, φίλοις, οἰκείοις, οἰκέταις; εἰ πρὸς πάντας σοι μέχρι νῦν ἔστι τὸ μήτε τινα ῥέξαι ἐξαίσιον, μήτε εἰπεῖν; Ἀναμιμνήσκου δὲ, καὶ δι' οἵων διελήλυθας, καὶ οἷα ἤρκεσας ὑπομεῖναι. καὶ ὅτι πλήρης ἤδη σοι ἱστορία τοῦ βίου, καὶ τελέα ἡ λειτουργία· Ὁ πόσα ὦπται καλὰ, καὶ πόσων μὲν ἡδονῶν καὶ πόνων ὑπερεῖδες; πόσα δὲ ἔνδοξα περεῖδες; εἰς ὅσους δὲ ἀγνώμονας εὐγνώμων ἐγένου; Διὰ τὶ συγχέουσιν ἄτεχνοι καὶ ἀμαθεῖς ψυχαὶ ἔντεχνον καὶ ἠθιστήμονα; τίς οὖν ψυχὴ ἔντεχνος ἢ ἠθιστήμων; ἡ εἰδυῖα ἀρχὴν καὶ τέλος. καὶ τὸν δι' τῆς οὐσίας διήκοντα λόγον, καὶ διὰ παντὸς τοῦ αἰῶνος κατὰ περιόδους τεταγμένας οἰκονομοῦντα τὸ πᾶν. Ὅσον οὐδέπω σποδός, ἢ σκέλετος, καὶ ἤτοι ὄνομα, ἢ οὐδὲ ὄνομα. τὸ δὲ ὄνομα, ψόφος καὶ ἀπήχημα. τὰ δὲ ἐν τῷ βίῳ πολυτίμητα, κενὰ, καὶ σαπρὰ, καὶ μικρὰ, καὶ κυνίδια διαδακνόμενα, καὶ παιδία φιλόνεικα, γελῶντα, εἶτα εὐθὺς κλαίοντα. πίστις δὲ καὶ αἰδὼς, καὶ δίκη, καὶ ἀλήθεια, πρὸς ὄλυμπον, ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης. Τί οὖν ἔτι τὰ ἐνταῦθα κατέχον; εἴγε τὰ μὲν αἰσθητὰ, εὐμετάβλητα,

βλητα, καὶ οὐχ ἑστῶτα· τὰ δὲ αἰσθητήρια, ἀμυδρὰ καὶ εὐπαρατύπωτα. αὐτὸ δὲ τὸ ψυχάριον, ἀναθυμίασις ἀφ' αἵματος. τὸ δὲ εὐδοκιμεῖν παρὰ τοιούτοις, κενόν. τί οὖν περιμένεις; ἵλεως τὴν εἴτε σβέσιν, εἴτε μετάστασιν. ἕως δὲ ἐκείνης ὁ καιρὸς ἐφίσταται, τί ἀρκεῖ; τί δ' ἄλλο ἢ θεοὺς μὲν σέβειν καὶ εὐφημεῖν· ἀνθρώπους δὲ εὖ ποιεῖν, καὶ ἀνέχεσθαι αὐτῶν καὶ ἀπέχεσθαι. ὅσα δὲ ἐκτὸς ὅρων τοῦ κρεαδίου, καὶ τοῦ πνευματίου, ταῦτα μεμνῆσθαι μήτε σὰ ὄντα, μήτε ὑπὲρ σοί. δύναται ἀεὶ εὑροεῖν, εἴγε καὶ ὁδεύειν, εἴγε καὶ ὁδῷ ὑπολαμβάνειν, καὶ πράσσειν δύο ταῦτα κοινά, τῇ τε τοῦ θεοῦ, καὶ τῇ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ παντὸς λογικοῦ ζώου ψυχῇ, τὸ μὴ ἐμποδίζεσθαι ὑπ' ἄλλου. καὶ τὸ ἐν τῇ δικαϊκῇ διαθέσει καὶ πράξει ἔχειν τὸ ἀγαθόν. καὶ ἐνταῦθα τὴν ὄρεξιν ἀπολήγειν. Εἰ μήτε κακία ἐστὶ τοῦτο ἐμὴ, μήτε ἐνέργεια κατὰ κακίαν ἐμήν· μήτε τὸ κοινὸν βλαπτεται, τί ὑπὲρ αὐτοῦ διαφέρομαι; τίς δὲ βλάβη τοῦ κοινοῦ; μὴ ὁλοσχερῶς τῇ φαντασίᾳ συναρπάζεσθαι· ἀλλὰ βοηθεῖν μὲν κατὰ δύναμιν ὡς κατ' ἀξίαν· κἂν εἰς τὰ μέσα ἐλαττῶνται, μὴ μέντοι βλάβην αὐτὸ φαντάζεσθαι· κακὸν γὰρ ἔθος. ἀλλ' ὡς ὁ γέρων ἀπελθὼν τὸν τοῦ θρέπτου ῥόμβον ἀπήτει μεμνημένος ὅτι ῥόμβος· οὕτως οὖν καὶ

ὧδε. ἐπεί τοι γίνῃ καλῶν ἐπὶ τῶν ἐμβόλων. ἄνθρωπε ἐπελάθου τί ταῦτα ἦν; ναὶ ἀλλὰ τούτοις πολιπούδαστα. διὰ τοῦτ' οὖν καὶ σὺ μωρὸς γένη; ἐγενόμην ποτέ ὁπουδήποτε καταλειφθεὶς εὔμοιρος ἄνθρωπος, τὸ δὲ εὔμοιρος ἀγαθὴν μοῖραν σεαυτῷ ἀπονείμας. ἀγαθαὶ δὲ μοῖραι, ἀγαθαὶ τροπαὶ ψυχῆς, ἀγαθαὶ ὁρμαὶ, ἀγαθαὶ πράξεις.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν· Βιβλίον ς.

ΗΤΩΝ ὅλων οὐσία, εὐπείθης, καὶ εὐτρεπής· ὁ δὲ ταύτην διοικῶν λόγος οὐδεμίαν ἐν ἑαυτῷ αἰτίαν ἔχει τοῦ κακοποιεῖν. κακίαν γὰρ οὐκ ἔχει, οὐδέτι κακῶς ποιεῖ· οὐδὲ βλαπτεταί τι ὑπ' ἐκείνου. πάντα δὲ κατ' ἐκεῖνον γίνεται, καὶ περαίνεται. Μὴ διαφέρου πότερον ῥιγῶν, ἢ θαλπόμενος τὸ πρέπον ποιεῖς· καὶ πότερον νυστάζων, ἢ ἱκανῶς ὕπνου ἔχων, καὶ πότερον κακῶς ἀκούων, ἢ εὐφημούμενος, καὶ πότερον ἀπεθνήσκων, ἢ πράττων τί ἄλλοιον. μία γὰρ τῶν βιωτικῶν πράξεων

καὶ

καὶ αὐτὴν ὄϛι, καθ' ὃ ἀποθνήσκομεν. ἀρκεῖ δὲ καὶ ἐπὶ ταύτης δι' ὅλου δηλῶσαι. Ἔτι βλέπωμεν. μηδενὸς πράγματος μήτε ἡ ἰδία ποιότης, μήτε ἡ ἀξία διατηρεῖται. πάντα τὰ ἐνόντα ταχέως μεταβάλλει, καὶ ἴτοι ἐκλυομανθήσεται, ἢ πορρωτάτω ἡ οὐσία, ἢ σκεδασθήσεται. ὁ διοικῶν λόγος οἶδε πῶς διακέμενος, καὶ τί ποιεῖ, καὶ ἐπὶ τίνος ὕλης. Ἄεισος πρόπος τοῦ ἀμύνεσθαι, τὸ μὴ βλαπτόμενον ὑπὸ τοῦ ἀμύνεσθαι. Ἐνὶ πόρρωθεν, καὶ πεφαναπαύου, ὡς ἀπὸ πραξεως κοινωνικῆς μεταβαίνειν ἐπὶ πρᾶξιν κοινωνικὴν σοὶ μνήμη θεοῦ. Τὸ ἡγεμονικὸν ὄϛι, ὃ ἑαυτὸ ἐγείρον καὶ πρέπον, καὶ ποιοῦν μὲν ἑαυτὸ οἷον αὐ καὶ θέλῃ· ποιεῖν δὲ ἑαυτῷ φαίνεσθαι πᾶν τὸ συμβαῖνον, οἷον αὐτὸ θέλει κατὰ τὴν ἴδιον φύσιν ἔνιοτε φαίνεται. τὸ γὰρ κατ' ἄλλου γε τινα φύσιν, ἴτοι ἔξωθεν πολλέχουσαν, ἢ ἐμπολιεσμένην ὁδόν, ἢ ἔξω ἀπηρτημένην, ἴτοι κυκεὼν, καὶ ἀντεμπλοκὴ, καὶ σκεδασμὸς· ἡ σῴωσις καὶ τάξις, πρόνοια. εἰ μὲν οὖν τὰ πρότερα, τί καὶ ἐπιθυμῶ ἐπαίρω συγκείμαι, καὶ φυρμῷ τοιούτῳ ἀπολατρεύειν; τί δέ μοι καὶ μέλει ἄλλου τινός, ἢ τοῦ ὁπωσοῦν ποτε ἀΐα γίνεσθαι; τί δὲ καὶ ταραχθήσομαι; ἥξει γὰρ ἐπ' ἐμὲ ὁ σκεδασμὸς ὅ, τι καὶ ποιῶ. εἰ δὲ θάτερά ὄϛι, σέβω καὶ θυσιάζω, καὶ θαρ-

ῥῶ τοῦ διοικοῦντι. Ὅταν ἀναγκασθῇς ὑπὸ τῶν περιεστηκότων οἱονεὶ διαταραχθῆναι ταχέως ἐπάνιθι εἰς ἑαυτὸν, καὶ μὴ ὑπερ τὰ ἀναγκαῖα ἐξίστασο τοῦ ῥυθμοῦ. ἔσῃ γὰρ ἐγκρατέστερος τῆς ἁρμονίας τῷ συνεχῶς εἰς αὐτὴν ἐπανέρχεσθαι. Εἰ μητρυιάν τε ἅμα εἶχες καὶ μητέρα, ἐκείνην τ' ἂν ἐθεράπευσε, καὶ ὅμως ἡ ἐπάνοδός σοι πρὸς τὴν μητέρα συνεχὴς ἐγίνετο. τοῦτό σοι νῦν ἐστιν ἡ αὐλὴ, καὶ φιλοσοφία· ὧδε πολλάκις ἐπάνιθι, καὶ προσαναπαύου ταύτῃ, δι' ἣν σοι τὰ ἐκεῖ σοι ἀνεκτὰ φαίνεται, καὶ σὺ ἐν αὐτοῖς ἀνεκτός. Οἷον δὴ τὰ φαντασίαν λαμβάνειν ὑπὲρ τῶν ὄψων, καὶ τῶν τοιούτων ἐδωδίμων· ὅτι νεκρὸς οὗτος ἰχθύος, οὗτος δὲ νεκρὸς ὄρνιθος, ἢ χοίρου. καὶ πάλιν ὅτι ὁ Φαλέρνος, χυλαρίον ἐστὶ σταφυλίου· καὶ ἡ περιπόρφυρος, τριχία προβατίου αἱματίῳ κόγχης δεδευμένα, καὶ ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν συνουσίαν, ἐντερίου πρᾶτρίψις, καὶ μετά τινος σπασμοῦ μυξαρίου ἔκκρισις, οἵαν δὴ αὗταί εἰσιν αἱ φαντασίαι καθικνούμεναι αὐτῶν τῶν πραγμάτων καὶ διεξιοῦσαι δι' αὐτῶν, ὥστε ὁρᾷν ἅτινά ποτ' ἐστίν. οὕτως δεῖ παρ' ὅλον τὸν βίον ποιεῖν, καὶ ὅπου λίαν ἀξιοπιστότατα πράγματα φαντάζεται ἀγρυμνοῦν αὐτὰ, καὶ τὴν εὐτέλειαν αὐτῶν καθορᾶν, καὶ τὴν ἱστορίαν ὑφ' ἧς σεμνύνεται περιαιρεῖν. δεινὸς γὰρ

ὁ τῦφος

ὁ τῦφος πρᾶλογιστής, καὶ ὅτε δοκεῖς μάλιστα περὶ τὰ σπουδαῖα κατα γίνεσθαι; τότε μάλιστα κατα γοητεύει. Ὅρα γοῦν ὁ Κρατης, τί περὶ αὐτοῦ τοῦ Ξενοκρατους λέγει. τὰ πλεῖστα ὧν ἡ πληθὺς θαυμαζει, εἰς γενικώτατα ἀνάγεται, τὰ ὑπὸ ἕξεως ἢ φύσεως συνεχόμενα· λίθους, ξύλα, συκᾶς, ἀμπέλους, ἐλαίας· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ὀλίγω μετριοτέρων, εἰς τὰ ὑπὸ ψυχῆς. οἷον, ποίμνας, ἀγέλας· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἔτι χαριεστέρων, εἰς τὰ ὑπὸ λογικῆς ψυχῆς, οὐ μέντοι καθολικῆς, ἀλλὰ καθὸ τεχνικὴ, ἢ ἄλλως πῶς ἐν τρεχὴς, ἢ κτ̄ ψιλὸν, τὸ πλῆθος ἀνδραπόδων κεκτῆσθαι. Ὁ δὲ ψυχὴν λογικὴν καθολικὴν καὶ πολιτικὴν τιμῶν, οὐδὲν ἔτι τῶν ἄλλων ἠθιστρέφεται, πρὸ ἁπάντων δὲ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν λογικῶς καὶ κοινωνικῶς ἔχουσαν, καὶ κινουμένην διασώζει, καὶ τῷ ὁμογενεῖ εἰς τοῦτο συνεργεῖ. Τὰ μὲν σπεύδει γίνεσθαι, τὰ δὲ σπεύδει γεγονέναι, καὶ τοῦ γινομένου δὲ ἤδη τὶ ἀπέσβη. ῥύσεις καὶ ἀλλοιώσεις, ἀνανεοῦσι τὸν ἄπειρον αἰῶνα τὸν κόσμον διηνεκῶς, ὥσπερ ἡ τοῦ χρόνου ἀδιάλειπτος φορὰ νέους ἀεὶ παρέχεται. Ἐν δὴ τούτῳ τῷ ποταμῷ, τὶ ἄν τις τούτων τῶν παραθεόντων ἐκτιμήσειεν, ἐφ' οὗ στῆναι οὐκ ἔξεστιν; ὥσπερ εἰ τίς τι τῶν παραπετομένων στρουθίων φιλεῖν ἄρχοιτο, τὸ δ' ἤδη ἐξ ὀφθαλμῶν

ἀπελή-

ἀπελήλυθαν. τοιοῦτον δή τι καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ ἑκάστου, οἷον ἡ ἀφ' αἵματος ἀναθυμίασις, καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀέρος ἀναπνοῦσις. ὁ τοῖον γὰρ ὄσι τὸ ἅπαξ ἑλκῦσαι τὸν ἀέρα καὶ ἀφεῖναι, ὅπερ πρέκαστον ποιοῦμεν, ὁσιστόν ὄσι καὶ δι' ὅλων πάσαν ἀναπνοὴν ἰκμὼ δυνάμεν, ἵν' ἀθὲς καὶ πρώτην ἀφεθεὶς ἐκτήσῃ, ἀφεῖναι ἐκεῖ, ὅθεν δι' πρῶτον ἔσπασας. ὡς τὰ φυτὰ τίμιον οὔτε δι' ὅλα πνεῖσθαι, οὔτε δι' ἀναπνεῖν ὡς τὰ βοσκήματα & τὰ θηρία· ὅτε τὸ τυποῦσθαι κατὰ φαντασίαν. ὅτε τὸν νοερὸν πασεῖσθαι καθ' ὁρμήν, ὅτε δι' συναγελάζεσθαι, ὅτε τὸ τρέφεσθαι· δοκεῖ δ' ὅμοιον τῷ ἀφεῖναι τὰ πεπτώματα τῆς τροφῆς. τί οὖν τίμιον; τὸ κροτεῖσθαι; οὐκοῦν οὐδὲ δι' ὑπὸ γλωσσῶν κροτεῖσθαι· αἱ γὰρ πρὸ τὴν τῶν ὀλλῶν εὐφημίαι, κρότος γλωσσῶν. ἀφῆκας οὖν καὶ δι' δοξάριον, τί καταλείπεται τίμιον; δοκῶ μὲν δι' τῷ ἰδίαν καταστάσει κινεῖσθαι, καὶ ἵστασθαι. ἐφ' οἷς αἱ ὠφελίμοι ἄγουσι αἱ τέχναι. ἡ τε γὰρ τέχνη πᾶσα δοκεῖ σπουδάζεται. ἵνα δι' κατασκευασθὲν ὠφελίμως ἔχῃ πρὸς δι' ὄργανον πρὸς ὃ κατεσκεύασται. ὅτε φυτουργὸς ὁ ὠφελίμων τὰ ἀμπέλους, καὶ ὁ πωλοδάμνης, καὶ ὁ τοῦ κυνὸς ὠφελίμων δοκεῖ ζητεῖ. αἱ δὲ παιδαγωγίαι, αἱ διδασκαλίαι ὠφέλειαν τί ποτε δύνουσιν. ὧδε ἔστιν τὸ τίμιον. καὶ

δοκεῖ

ζῶον μὴν αὖ οὐκ ἔχει, οὐδὲν τῶν ἄλλων ποιεῖ πονηρόν. ὁ δὲ πλοῦτος καὶ ἄλλα πολλὰ πημονῆς οὔτ' ἂν ἐλεύθερόν ἐστιν, οὔτε ἀπαθής. ἀνάγκη γὰρ φθονεῖν, ζηλοτυπεῖν, ὑφορᾶσθαι τοὺς ἀφελέσθαι ἐκεῖνα δυναμένους· ἰδιοβουλεύειν τοῖς ἔχουσι δ' ἐμφόρητον τὸ τοῦ ὄλβος πεφύρθαι ἀνάγκη τὴν ἐκείνων τινὸς οὐδένειαν. πρόσεστι δὲ πολλὰ τῶν ζώων μέμφεσθαι. ἡ δὲ τοῦ ἰδίας διανοίας αἰδὼς τιμή, σεμνοῦ τε ἄρεστόν σε ποιήσει, καὶ τοῖς κοινωνικοῖς οὐ λάθητον, τοῖς θεοῖς σύμφωνον, τουτέστιν, ἐπαινοῦντα ὅσα ἐκεῖνοι διανέμουσι καὶ διατιτάχασιν. Ἄνω, κάτω, κύκλῳ φοραὶ τῶν στοιχείων. ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κίνησις οὐ τούτων, ἀλλὰ θειότερόν τι, καὶ ὁδῷ δυσεπινοήτῳ πρόεισα οὐδεῖ. Οἷον δέ τι ὁ ποιοῦσιν. τοὺς μὲν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, καὶ μεθ' ἑαυτῶν ζῶντας ἀνθρώπους οὐφημεῖν οὐ θέλουσιν. αὐτοὶ δὲ τοῦ μεταγενεστέρων οὐφημηθῆναι, ὃς οὔτε εἶδον ποτὲ, οὔτε ὄψονται, πολλῶν πολλῶν ἕνεκεν. τὸ δὲ ἐγγύς ἐστι τῷ λυπηθῆναι αὐτούς, ὅτι οὐχὶ καὶ οἱ μεταγενέστεροι τοιοῦτοι ὄντες οὐφήμους ἐποιοῦντο. Μὴ εἴπῃ αὐτῷ τοι δυσκαταφρόνητον, τὸ ἀνθρώπῳ ἀδύνατον ὑπολαμβάνειν. ἀλλ' εἴ τι ἀνθρώπῳ δυνατὸν μὴ οἰκεῖον, τοῦτο μὴ σεαυτῷ ἐφικτὸν νόμιζε. Ἐν τοῖς γυμνασίοις μὴ ὄνυξι κατέσθιε, μήτε κεφαλὴν ἐξάγειε, πληγὴν ἐφίκεσθαι.

ἀλλ'

ἀλλ' οὔτε ὑπισημαινόμεθα, οὔτε προσκόπτομεν, οὔτε ὑφορώμεθα ὕστερον ὡς ἐπίβουλον, καί τοι φυλαττόμεθα, οὐ μέν τοι ὡς ἐχθρὸν· οὐδὲ μεθ' ὑποψίας, ἀλλ' ἐκκλίσεως εὐμενοῦς. τοιοῦτόν τοι γενέσθω, καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς μέρεσι τοῦ βίου. πολλὰ παρενθυμώμεθα τοῦ οἷον προσγυμναζομένων. ἔξεστι δὲ ὡς ἔφην ἐκκλίνειν, καὶ μηδὲ ὑποπτεύειν, μηδὲ ἀπέχθεσθαι. Εἴ τις μὲ ἐλέγξαι καὶ πραστῆσαι μοι, ὅτι οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνω, ἢ πράσσω, δυνάτω, χαίρων μεταθήσομαι. ζητῶ δὲ τὴν ἀλήθειαν, ὑφ' ἧς οὐδεὶς πώποτε ἐβλάβη. βλάπτεται δὲ ὁ ὑπιμένων ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ ἀπάτης καὶ ἀγνοίας. ἐγὼ δὲ ἐμαυτοῦ καθῆκον ποιῶ. τὰ ἄλλα μὲ οὐ περιπτᾷ. ἤτοι δὲ ἄψυχα, ἢ ἄλογα, ἢ πεπλανημένα, καὶ τὴν ὁδὸν ἀγνοοῦντα. τοῖς μὲν ἀλόγοις ζώοις, καὶ καθόλου πράγμασι καὶ ὑποκειμένοις, ὡς λόγον ἔχων, λόγον μὴ ἔχουσι χρῶ μεγαλοφρόνως καὶ ἐλευθέρως. τοῖς δὲ ἀνθρώποις, ὡς λόγον ἔχουσι χρῶ κοινωνικῶς. Ἐφ' ἅπασι δὲ θεοὺς ὑπικαλοῦ, καὶ μὴ διαφέρου πρὸς τὸ πόσῳ χρόνῳ ταῦτα πράξεις. ἀρκοῦσι δὲ καὶ τρεῖς ὧραι τοιαῦται. Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, καὶ ὁ ὀρεωκόμος αὐτοῦ ἀπεθανόντες εἰς τ' αὐτὸ κατέστησαν. ἤτοι δὲ ἐλήφθησαν εἰς τοὺς αὐτοὺς τοῦ κόσμου σπερματικοὺς λόγους· ἢ διεσκεδάσθησαν ὁμοίως εἰς τὰς ἀτόμους. Ἐνθυμήθητι πόσα κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκαριαῖον χρόνον ἐν ἑκάστῳ ἡμῶν ἅμα γίνεται,

ται, ἢ μαλακὰ ὑμᾶς ἢ ψυχικὰ, ἢ ὅτως ἡ θυμοάσεις εἰ φόλυ πλέω, μᾶλλον δὲ πάντα τὰ γινόμενα ἐν τῷ ἑνί τε ἢ σύμπαντι, ὃ δὴ κόσμον ὀνομάζομεν, ἅμα ἀνυφίσαθ. ἐαύ τις σοι πεοβάλῃ πῶς χέφετ ὁ Ἀντωνίνε ὄνομα; μήτι κατεντεινόμενος πεοίσῃ ἕκαστον τῶν τοιχείων; τί δὲν ἐαὶ ὀργίζωνθ, μήτι ἀνδρικῶς μήτι ὑκ ἐξαειθμήσῃ πράως, πεοϊὼν ἕκαστον τῶν γεαμμαθῶν, ὅτως δὲν ἐν ἐνθάδε μέμνηθ, ὅτι παῦ καθήκον ἐξ ἀειθμοῦ τινων συμπλεῖθ. τύτος δεῖ τηεοῦντα, ἐν μὴ θορυβόμενον, μηδ' ἐζῖς δυχεεράινεσιν αὐτὸν δυχεεραίνοντα, πεοαίνφ ὁδῷ ὁ πεοκείμενον. πῶς ὠμόν ἐστι μὴ ἐλπίζειν ζῖς ἀνθεώποις ὁμοίως ἐλπὶ τὰ φαινόμενα αὐζῖς οἰκεῖα ἐν συμφέεονθα. καί τοι τόσον πίνα ὁ συγχωεεῖς αὐζῖς τοῦθο φιεῖν, ὅταν ἀγανακτεῖς ὅτι ἁμαεταίνσι. φέεον δὲ πάντως ὡς τοῦ οἰκεῖα ἢ συμφέεονθα αὐζῖς. Ἀλλ' ὑκ ἔχει ὅτως. ὑκοῦν δίδασκε, ἢ δείκνυε, μὴ ἀγανακτῶν. Θνητὸν δὲ καὶ πανθα καὶ σαθητικὴν ἀνάπνευσιν, ἢ ὁρμητικὴν νευροπασείας, ἢ διανοητικὴν διεξόδε, ἢ τὸ πεὸς τὴν σάεκα λειτεργίας. καὶ χεόνε ἐστὶ καὶ ᾧ βίῳ τὸ σῶμα ζῇ μὴ ἀπαυδᾷ, καὶ τότῳ τῷ ψυχῇ πεοαπαυδᾷν. ὅεα μὴ ἀχεηματίσαεωθῇς, μὴ βαφῇς. γίνε δὲ πάντοτε ὃν σεαυτῷ ἀεκετὸν, ἀγαθὸν, ἀκέεαιον, σεμνὸν, ἄκομφον, τῶν δικαίε φίλον, θεοσεβῆ, εὐμενῆ, φιλόστοργον, ἐῤῥωμένον πεὸς τὰ

πεέποντα

πρέποντα ἔργα ἀγώνιζαι, ἵνα τοιοῦτος συμμείνης, οἷόν σε ἠθέλησε ποιῆσαι φιλοσοφία. Αἰδοῦ θεοὺς, σῶζε ἀνθρώπους, βραχὺς ὁ βίος, εἷς καρπὸς τῆς ὑπηγείου ζωῆς διάθεσις ὁσία, καὶ πράξεις κοινωνικαί. Πάντα ὡς Ἀντωνίνου μαθητής. τὸ ὑπὲρ τῶν κατὰ λόγους πρασσομένων εὔτονον ἐκείνου, καὶ τὸ ὁμαλὲς πανταχοῦ, καὶ τὸ ὅσιον, καὶ τὸ εὐόδιον τοῦ προσώπου, καὶ τὸ μειλίχιον, καὶ τὸ ἀκενόδοξον· καὶ τὸ περὶ τὴν καταληψιν τῶν πραγμαι τῶν φιλότιμον. καὶ ὡς ἐκεῖνος οὐκ ἄν τι ὅλως πρᾶξεν, μὴ πρότερον εὖ μάλα κατιδὼν, καὶ σαφῶς νοήσας, καὶ ὡς ἔφερεν ἐκεῖνος τοὺς ἀδίκως αὐτὸν μεμφομένους μὴ ἀντιμεμφόμενος. καὶ ὡς ἐπ' οὐδὲν ἔσπευδεν, καὶ ὡς διαβολὰς οὐκ ἐδέχετο· καὶ ὡς ἀκριβὴς ἦν ἐξεταστὴς ἠθῶν καὶ πράξεων· καὶ οὐκ ὀνειδιστὴς, οὐ ψοφοδεὴς, οὐχ ὑπόπτης, οὐ σοφιστής· καὶ ὡς ὀλίγοις ἀρκουμένος, οἷον οἰκήσει, στρωμνῇ, ἐσθῆτι, τροφῇ, ὑπηρεσίᾳ. καὶ ὡς φιλόπονος, καὶ μακρόθυμος, καὶ οἷος μὲν ἐν τῷ μέχρι ἑσπέρας διὰ τὴν λιτὴν δίαιταν, μὴ δὲ τοῦ ἀγρυπνεῖν τὰ περιττώματα πρὰ τῆς συνήθη ὥραν χρήζων, καὶ τὸ βέβαιον καὶ ὅμοιον ἐν ταῖς φιλίαις αὐτοῦ· καὶ τὸ ἀνέχεσθαι ἀντιβαινόντων παρρησιαστικῶς ταῖς γνώμαις αὐτοῦ καὶ χαίρειν, εἴ τις δεικνύοι κρεῖττον. καὶ ὡς θεοσεβὴς χωρὶς δεισιδαιμονίας,

μονίας, ἵν' ὅτως βιζωειδήτῳσοι ἐπισῇ ἡ τελευταία ὥρα ὡς ἐκείνῳ. Ἀνάνηφε ἡ ἀνακαλοῦ σεαυτὸν, ὁ ἰχνευσιαθεὶς πάλιν ἡ σινοήσας ὅτι ὄνδροί σι ἡνώχλουν, πάλιν ἐγρηγορὼς βλέπε ταῦτα ὡς ἐκεῖνα ἔβλεπες ἐν σώματι, εἰμὴ ἡ ψυχῆς. Τῷ μὲν δὴ σώματι, σαὐτὰ ἀδιάφορα. ὐδὲ γὰρ δίωα ἀλλαφέρεαζ. τῇ δὲ διάνοια ἀδιάφορα, ὅσα μή ὄσιν αὐτοῦ σύνεργήματα. ὅσα δέ γε αὐτοῦ ὄσιν σύνεργήματα, ταῦτα σαὐτὰ ἐπ' αὐτῇ ὄσιν. ἡ τὸ τὴν μὲν τοι ἅ πόλι μόνον τὸ πρὸν πραγματεύεται. τὰ δὲ μέλοντα ἡ προχηκότα σύνεργήματα αὐτοῦ, ὁ αὐτὰ ἤδη ἀδιάφορα. Οὐκ ἔστιν ὁ σὸν τῇ χειρὶ, ὃ δὲ τῷ σοδὶ πρὰ φύσιν, μέχρις αὖ πρὶν ὁ σὸς τοῦ ποδός, ἡ ἡ χεὶρ τοῦ χειρός. ὅτως δὲν ὐδὲ ἀνθρώπῳ ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ φύσιν ὄσιν ὁ πόνος, μέχρις αὖ σοιῇ τὰ τοῦ ἀνθρώπου. ἃ δὲ παφύσιν αὐτῷ ἔστιν, ὐδὲ κακὸν ἐν ἔστιν αὐτῷ. Ἡ λίκας ἡδονὰς ἤαθλα λῃσαὶ κίνδυνοι, παραλαβεῖν, τύραννοι; ὐχ ὁρᾷς πῶς οἱ βάναυσοι τεχνῖ δὲ μόζον δὲ μ' ἄχρι τινὸς πρὸς τὰς ἰδιώτας, ὐδὲν ἧσσον μιμοῦσι αὐτέχον δὲ τοῦ λόγου τοῦ τέχνης, ἡ τάτα ἀφελοῦσι ὐχ ὑπομένουσιν; Οὐδ' ἧνον εἰ ὁ ἀρχιτέκτων, ἡ ὁ ἰατρὸς μᾶλλον αἰδέσθη δὲ τοῦ τοῦ ἰδίας τέχνης λόγου, ἢ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἑαυτοῦ, ὃς αὐτῷ κοινὸς ὄση πρὸς τὸν θεόν. Ἡ Ἀσία, ἡ Εὐρώπη, χωνία τὸ κόσμου, παῦ πέλαγος, σὰ χὴν τοῦ κόσμου, Ἄθως ἐω-

λαυριον τοῦ κόσμου. πᾶν τὸ ἐνεστὼς τοῦ χρόνου, στιγμὴ τοῦ αἰῶνος. πάντα μικρά, εὔτρεπτα, ἐναφανιζώμενα, πάντα ἐκεῖθεν ἔρχεται, ἀπ' ἐκείνου τοῦ κοινοῦ ἡγεμονικοῦ ὁρμήσαντα, ἢ κατ' ἐπακολούθησιν. καὶ δὲ χαῖσμα οὖν τοῦ λέοντος, καὶ τὸ δηλητήριον, καὶ πᾶσα κακουργία, ὡς ἄκανθα, ὡς βόρβορος, ἐκείνων ὑπηγενήματα. Τῶν σεμνῶν καὶ καλῶν. μὴ οὖν αὐτὰ ἀλλότρια τούτου οὗ σέβεις φαντάζου. ἀλλὰ τῆς πάντων πηγὴν ὑπολογίζου. Ὁ τὰ νῦν ἰδὼν, πάντα ἑώρακεν, ὅσα τε ἐξ ἀϊδίου ἐγένετο, καὶ ὅσα εἰς δὲ ἄπειρον ἔσται. πάντα δὲ ὁμογενῆ καὶ ὁμοειδῆ. πολλάκις ἐνθυμοῦ τῆς ὑπὸ συνδέσιν πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ σχέσιν πρὸς ἄλληλα. τρόπον γάρ τινα πάντα ἀλλήλοις ἐπιπέπλεκται, καὶ πάντα κατὰ τοῦτο φίλα ἀλλήλοις ἐστί. καὶ τὸ ἄλλῳ ἑξῆς ἐστι τοῦτο, διὰ τῆς τοπικὴν κόνησιν καὶ σύμπνοιαν, καὶ τὴν ἕνωσιν τῆς οὐσίας. Οἷς συγκεκλήρωσαι πράγμασι, τούτοις συναρμόζε σεαυτὸν· καὶ οἷς συνείληχας ἀνθρώποις, τούτους φίλει, ἀλλ' ἀληθινῶς. ὄργανον, ἐργαλεῖον, σκεῦος πᾶν, εἰ πρὸς ὃ κατεσκεύασται ποιεῖ, εὖ ἔχει. καὶ τοι ἐκεῖ ὁ κατασκευάσας ἐκ ποδὼν· ἡ δὲ τῶν ὑπὸ φύσεως συνεχομένων, ἔνδον ἐστὶ, καὶ πραμένει ἡ κατασκευάσασα δύναμις· καθὸ καὶ μᾶλλον αἰδεῖσθαι αὐτῆς δεῖ καὶ νομίζειν, ἐὰν κατὰ δὲ βούλημα ταύτης ἔχῃς καὶ διεξαγάγῃς ἔχει τοι πάντα κατὰ νοῦν, ἔχει δὲ οὕτως καὶ τοῦ

πάντα

παντὶ κατὰ νοῦν τὰ ἑαυτοῦ. Ὅτι ἂν τῶν ἀπροαιρέτων ὑποστήσῃς αὐτῷ ἀγαθὸν, ἢ κακὸν, ἀναγκὴ κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ τοιούτου κακοῦ ἢ τῆς ἀπότευξιν τοῦ τοιούτου ἀγαθοῦ, μέμψασθαί σε θεοῖς, καὶ ἀνθρώπους δὲ μισῆσαι τοὺς αἰτίους ὄντας, ἢ ὑποπτευομένους ἔσεσθαι τῆς ἀποτεύξεως, ἢ τῆς περιπτώσεως. Καὶ ἀδικοῦμεν δὲ πολλὰ, διὰ τῆς πρὸς ταῦτα διαφοράν. ἐὰν δὲ μόνα τὰ ἐφ' ἡμῖν ἀγαθὰ καὶ κακὰ κινῶμεν, οὐδεμία αἰτία καταλείπεται, οὔτε θεῷ ἐγκαλέσαι, οὔτε πρὸς ἄνθρωπον στῆναι στάσιν πολεμίου. Πάντες εἰς ἓν ἀποτέλεσμα συνεργοῦμεν, οἱ μὲν εἰδότως καὶ παρακολουθητικῶς; οἱ δὲ ἂν ἐπιστάτως. ὥσπερ καὶ τοὺς καθεύδοντας οἶμαι ὁ Ἡράκλειτος ἐργάτας εἶναι λέγει, καὶ συνεργοὺς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γινομένων. Ἄλλος δὲ κατ' ἄλλο συνεργεῖ, ἐκ περιουσίας δὲ καὶ ὁ μεμφόμενος, καὶ ὁ ἀντιβαίνειν πειρώμενος, καὶ ἀναιρεῖν τὰ γινόμενα. Καὶ τοῦ τοιούτου ἔχρηζεν ὁ κόσμος. Λοιπὸν οὖν σύνες εἰς τίνας ἑαυτὸν κατατάσσεις· ἐκεῖνος μὲν δὲ πάντως σοι καλῶς χρήσεται ὁ τὰ ὅλα διοικῶν. Σὺ παραδέξεταί σε εἰς μέρος τι τῶν συνεργῶν καὶ συνεργητικῶν. Ἀλλὰ σὺ μὴ τοιοῦτο μέρος γένη. οἷος ὁ εὐτελὴς καὶ γελοῖος στίχος ἐν τῷ δραμάτι, οὗ Χρύσιππος μέμνηται. Μήτι ὁ ἥλιος τὰ τοῦ ὑετοῦ ἀξιοῖ ποιεῖν; μήτι ὁ Ἀσκληπιὸς τὰ τῆς καρποφόρου; τί δὲ τῶν ἄστρων ἕκαστον, οὐχὶ διαφορὰ μὲν, συνερ-

γὰ δὲ πρὸς ταυτόν; Εἰ μὲν δὴν ἐβουλόμην πρὸ ἐμοῦ ἢ ἐμοὶ συμβῆναι ὀφειλόντων οἱ θεοί, κα-λῶς ἐβουλόμην. ἄβουλον γὰρ θεόν, ὃς ἐδὲ ἐθέλειν νοῆσαι ῥάδιον. καὶ τοιῆσαι δέ με τίνα αἰτίαν ἔμελλον ὁρμᾶν; τί δ' αὐτοῖς ἢ τῷ κοινῷ μᾶλλον προνοοῦντα, ἐπὶ τούτου πονεῖσθαι; εἰ δὲ μὴ ἐβουλόμην κατ' ἰδίαν τοῦτο ἐμοῦ, πρίν γε τὴν κοινὴν πάντως ἐβουλόμην, οἷς κατ' ἐπακολούθησιν ἢ ταῦτα συμβαίνοντα, ἀσπά-ζεσθαι καὶ στέργειν ὀφείλω. εἰ δ' ἄρα πρὸς μηδενὸς βουλεύον-τος, πεισθῆναι δ' οὐχ ὅσιον. ἢ μηδὲ θύωμεν, μηδὲ εὐχώμεθα, μηδὲ ὀμνύωμεν, μηδὲ τἆλλα πράττωμεν, ἅπερ ἕκαστα ὡς πρὸς πρόνοι-αν καὶ συμβιοῦντας τοὺς θεοὺς πράττομεν. εἰ δὲ ἄρα πρὸς μηδενὸς τὴν καθ' ἡμῶν βουλεύον-ται· ἐμοὶ μὲν ἔξεστι πρὸς ἐμαυτὸν βουλεύεσθαι· ἐ-μοὶ δὲ ἔξεστι σκέψις περὶ τοῦ συμφέροντος. συμ-φέρει δὲ ἑκάστῳ, τὸ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὰ σκευὴν καὶ φύσιν. ἡ δὲ ἐμὴ φύσις λογικὴ καὶ πολιτι-κή· πόλις καὶ πατρὶς, ὡς μὲν Ἀντωνίνῳ μοι ἡ Ῥώμη, ὡς δὲ ἀνθρώπῳ, ὁ κόσμος. τὰς ταύτης πολίσιν δὴν ταύτας ὠφέλιμα μόνα ἔστι μοι ἀγαθά. ὅσα ἑκάστῳ συμβαίνει, ταῦτα τῷ ὅλῳ συμφέρει. ἤρ-κει τοῦτο, ἀλλ' ἐπ' ἐκεῖνο ὡς ἐπὶ πᾶν ὄψει πρόφυ-λαξας. ὅσα ἀνθρώπῳ ἢ ἑτέροις ἀνθρώποις κοινό-τερον ἢ νῦν τὸ συμφέρον ἰδίᾳ τε μέσων λαμβα-

νέσθω.

νέσθω. Ὅσπερ προσίσταταί σοι τὰ ἀμφὶ τῷ θεάτρῳ, μὴ ταῖς αὐτοῖς χωρίοις, ὡς ἀεὶ τὰ αὐτὰ ὁρῶμεν, μὴ τὸ ὁμοφυὲς προσκρῇ τῇ θέαν ποιεῖ τοῦτο μὴ ὅλως τοῦτο ἐστὶ πάσχειν. πάντα τὰ ἄνω κάτω τὰ αὐτὰ, μὴ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. μέχρι τίνος δὲν; οἰνόει ζωγεχῶς τοιούτους ἀνθρώπους, μὴ τοιούτων μὴ ἀνθρωπαρεσκίας, τοσούτων ἢ ἐθνῶν τεθνεώτας. ὥστε καταίσχυνε τοῦτο μέχρι Φιλίστωνος μὴ Φοίβου, Σὺ Ὀξυχανίωνος. μέτθι νῦν καὶ τὰ ἄλλα φῦλα. ἐκεῖ δὴ μεταβαλεῖν ἡμᾶς δεῖ, ὅπου βοσκοῖ μὲν δένδρα ἐρίφους, βοσκοῖ δὲ σεμνοὶ φιλόσοφοι. Ἡράκλειτος, Πυθαγόρας, Σωκράτης. τοσοῦτοι ἥρωες πόπτερον. τοσοῦτοι ὕστερον στρατηγοὶ, τύραννοι. καὶ τούτοις ὁ Εὔδοξος. Ἱππαρχος, Ἀρχιμήδης, ἄλλαι φύσεις ὀξεῖαι μεγαλόφρονες, φιλόπονοι, ταπεινόφρονες, αὐθάδης, αὐτάρκης ἐπικήρου καὶ ἐφημέρου τοῦ ἀνθρώπων ζωῆς χλευάσαι, οἷον Μένιππος, καὶ ὅσοι τοιοῦτοι. περὶ ταύτην τοῦτον οἰνόει ὅπου πάλαι κεῖνται. τί δὲν τοῦτο δεινὸν αὐτοῖς; τί δαὶ τοῖς μηδ' ὀνομαζομένοις ὅλως. Ἓν ὠφελεῖ πολλοῦ ἄξιον, τὸ μετ' ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης βιῶναι τοῖς φαύλοις καὶ ἀδίκοις ἀνθρώποις. Ὅταν ὠφελῆται σεαυτῷ θέλῃς ἐνθυμοῦ τὰ πρόσφορα τῶν συμβαινόντων. οἷον τοῦ Μ, τὸ ἀφανέστερον· τοῦ δὲ τὸ αἰσχύνον· τοῦ δὲ τὸ βωμολόχον, ἄλλο δὲ ἄλλό τι. ὅταν δὲ ἔτως ὠφελῇ, ὡς τὰ ὁμοιώματα τῶν

ἀρετῆ ἐμφαινόμενα τοῖς ἤθεσι τῶ συζώντων, & ἀθρόα ὡς οἷόν τε συμπίπτοντα. διὸ μὴ πρόχειρα αὐτὰ ἔκτεον. Μὴπ δυχεραίνῃς ὅτι τοσῶν ὑπνων λιπὼν εἶ, μὴ δ τελεθσίων; ἄτω δὴ μὴ ὅλα μέχρι τοσῶν ὑπ ἐτῶ τ βιωτέον σοι, μ δ μέχρι τοσέτους. ὡσαυτῶς δ τ ὀσίας, ὅσον ἀφώεισαί σοι τέρψεις, ἄτως & ἐπ τ χρόνῳ πειρᾶσθαι πείθειν αὐτός. Πράπε δ & τ ἀκθντῶν, ὅταν τ δικαιοσύνης ὁ λόγος ἄτως ἄγῃ. ἐὰν μέντοι βία τις προαχθόμενος ἀπίσῃ, μετάβαινε ἐπὶ δ ἀνάπτεσον & ἄλυτον, & συγχρῶ εἰς ἄλλῳ ἀρετικῷ τῆ κωλύσει. & μέμνησο ὅτι μετ ὑπεξαιρέσεως ὁρμᾶς, ὅτι & τ ἀδυνάτων δ ὀρέγῃ. τίν δ ἂν τ τοιᾶς δὲ τίν ὁρμῆς; τάτῃ δ τυγχάνῃς, ἐφ οἷς πρόκειθαι, ταῦτα γίνεται. ὁ φιλόδοξος ἀλλοτρίαν ἐνέργειαν ἴδιον ἀγαθὸν ὑπολαμβάνῃ. ὁ δ φιλήδονος ἰδίαν πάθην. ὁ δ νῦν ἔχων ἰδίαν πρᾶξιν. ἔξεστι πρὸ τάτῃ μηδὲν ὑπολαμβάνῃ, & μὴ ὀχλεῖσθαι τῆ ψυχῆ, αὐτὰ μ τὰ πράγματα δ ἔχει φύσιν ποιητικὴν τ ἡμετέρων κρίσεων. Ἔθιζε σεαυτ πρὸς τὸ ὑφ ἑτέρῳ λεγομένῳ γίνεσθαι ἀπαρενθυμήτως, καὶ ὡς οἷόν τε εἰ τῆ ψυχῆ τῶ λέγοντ γίνῃ. Τὸ γὰρ σημαίνει μὴ συμφέρον, οὐδὲ τῆ μελλούσῃ συμφέρῃ εἰκῆ βεβουλευμένῳ, οἷ ναῦται, ἢ ἰατροὶ τοὺς κάμνοντας κακῶς ἔλεγον, ἄλλῳ τίνι αὖ προσεῖχον, ἢ πῶς αὐτὸς ἀνεργοίη, ἢ βίοις ἐμπλέῃσι σωτήριον, ἢ βίοις

ἥρα.

θεραπευομένοις ὑγιεινόν; πόσοι μεθ' ὧν εἰσῆλθον εἰς τὸν κόσμον ἤδη ἀπεληλύθασιν ἰκτερίωσι, τὰ μέλι πικρὸν φαίνεται. καὶ λυσσοδήκτοις τὰ ὕδωρ φοβερὸν· καὶ παιδίῳ τὰ σφαιρίον καλόν. τί οὖν ὀργίζομαι, ἢ δοκεῖ σοι ἔλασσον ἰσχύειν τὰ διεψευσμένον, ἢ τὰ χολίον τοῦ ἰκτερίων τι, καὶ ὁ ἰὸς τῷ λυσσοδήκτῳ. κατὰ τὸν λόγον τῆς σῆς φύσεως, βιοῦν σε οὐδεὶς κωλύσει. παρὰ τὸν λόγον τῆς κοινῆς φύσεως οὐδέν σοι συμβήσεται οἷοί εἰσιν οἷς θέλουσιν ἀρέσκειν, καὶ δι' οἷα περιγινόμενα; καὶ δι' οἵων ἐνεργειῶν; ὡς ταχέως ὁ αἰὼν πάντα καλύψει, καὶ ὅσα ἐκάλυψεν ἤδη.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-
νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν· Βιβλίον ζ'.

Τί ἐστι κακία τοῦτ' ἔστιν ὃ πολλάκις εἶδες. καὶ ἐνθὶ παντὸς δὲ τοῦ συμβαίνοντος πρόχειρον ἔχε, ὅτι τοῦ τό ἐστιν ὃ πολλάκις εἶδες. ὅλως ἄνω κάτω τὰ αὐτὰ εὑρήσεις, ὧν μεσταὶ αἱ ἱστορίαι αἱ παλαιαὶ, αἱ μέσαι, αἱ ὑπόγυιοι, ὧν νῦν μεσταὶ αἱ πόλεις, καὶ οἰκίαι, οὐδὲν καινόν·

πάντα καὶ ζωὴ ὀλιγοχρόνια. Τὰ δόγματα τῶν πάλαι σοφῶν ἀλλως δύνασθαι ἐνεργωθῆναι, ἐὰν μὴ αὐτὰ μηδὲ αὐτοῖς φαντάσιαι σβεσθῶσιν, ὡς δυνατὸν ἀναζωπυρεῖν, ἐπὶ σοί ἐστι δύνασθαι τοῦτο δὲ οὐ προλαμβάνειν· εἰ δύνασθαι, τί παράσομαι; τὰ ἔξω τῆς ἐμῆς διανοίας ὅλως πρὸς τὴν ἐμὴν διάνοιαν. ὅσον πάντε, μὴ ὀρθός εἶ, ἀναβιῶναί σοι ἔξεστιν. ἴδε πάλιν τὰ πράγματα ὡς ἑώρας· οὐ τοῦτο γὰρ τὸ ἀναβιῶναι. Πομπῆς κακοσυνδία, ἐπὶ σκηνῆς δράματα, ποίμνια, ἀγέλαι, διαδοραλισμοί, κύων δίοις ὀστάριον ἐῤῥιμμένον, ψωμίον εἰς τὰς τῶν ἰχθύων δεξαμενάς. μυρμήκων τα λαιπωρίαι, καὶ ἀχθοφορίαι, μυϊδίων ἐπτοημένων διαδρομαί. στιλπνάρια νθυροποτάμια. χρὴ δὲ ἐν αὐτοῖς οὕτως μὴ ☉ μὴ φρενοπλήττειν ἑαυτόν. πρακτέον μέντοι, ὅτι ὅσου τοῦ ἄξιος ἕκαστός ἐστιν, ὅσου ἄξιά ἐστι ταῦτα οὐδὲ ἀπτόμενον. Δεῖ καὶ λέξιν πρακτέαν ἔχειν τοῖς λεγομένοις, καὶ καθ' ἑκάστην ὁρμὴν τοῖς γινομένοις. καὶ ἐπὶ τὸ ἑτέρου, βυθὺς ὁρᾶν ἐπὶ τίνα σκοπὸν ἡ ἀναφορά. καὶ ἐπὶ τὸ ἑτέρου πρᾶφυλάσσειν τί τὸ σημαινόμενον. πότερον ἐξαρκεῖ ἡ διάνοιά μου πρὸς τοῦτο, ἢ οὔ. εἰ μὲν ἐξαρκεῖ, χρῶμαι αὐτῇ πρὸς τὸ ἔργον ὡς ὀργάνῳ πρὸς τὸ ὅλου φύσεως δοθέν τι. εἰ δὲ μὴ ἐξαρκεῖ, ἢ δι' πραγματεύεται τὸ ἔργον τῷ δυναμένῳ κρεῖττον ἐπιτελέσαι, ἐὰν ἄλλως τοῦτο μὴ καθήκῃ. ἢ πρᾶσ-

σε ὡς

ὡς δυνάμει προσπαλαιῶν τ δυναμένον
κ προαιρήσειν τ ἐμ ἡγεμονικ ποιῆσαι τ εἰς
τ κοινωνίαν νῦν καίριον © χρήσιμον. ὅπ ἀν
δ ἐμαυτ, ἢ σὺ ἄλλῳ τῳ, ὧδε μόνον χρή ζῶν
πένθ, εἰς τ κοιν χρήσιμον Δ δυάρμοστον. ὅσοι μ
τολύμνηθοι γενόμενοι, ἤδη λήθ παραδέδον-
ται. ὅδι δ τούτους ὑμνήσαντες, πάλαι ἐκ πο-
δῶν. Μὴ αἰχμῶν βοηθόμενο. πόκ γὰρ δι
ὀργ δ' ἂν βαλλον, ὡς σπουδ σοι πεῖρ-
μαχία. τί δ' ἐὰν σὺ μ χωλαίνων ἢ τ ἔπαλ-
ξιν ἀναβῶμαι μόνος μ δύν, σὺ ἄλλῳ δυνα-
τὸν ἢ τό; τὰ μέλοντα μ ταράττ. ἥξ γὰρ
ἐπ αὐτὰ ἐὰν δέησ, φέρων τ αὐτ λόγον, ᾧ νῦν
πρὸς τὰ πρόντα χρ. Ταὐτα ἀλλήλοις ἁρμο-
τλέπεται. © ἡ ζωῦ δεσις ἱερά, © φ δὲν π ὀδὲν
ἀλλότριον ἄλλο ἄλλῳ. συγκατάτακ δ' ἡ συγ-
κοσμεῖ τ αὐτ κόσμον. κόσμ τε γὰρ εἷς ἐξ ἁ-
πάντ, ἢ θεὸς εἷς δι' ἁπάντ, καὶ οὐσία μία
καὶ νόμος εἷς. λόγος κοινὸς πάντ τ νοερ
ζώων, © ἀλήθ μία, εἴγε ἢ τελ τῆς μία τ ὁ-
μογενῶν, ἢ τ αὐτ λόγου μετεχόντ ζώων.
πᾶν τὸ σύλλογ, συναφανίζε τάχιστα τ ὕλ
οὐσία· ἢ πᾶν αἴτιον, εἰς τ τ ὕλ λόγον τάχιστ
ἀναλαμβάνε· ἢ πάντ μνήμ τάχιστα ἐγκα-
ταχώννυται τῷ αἰῶνι. τῷ λογικῷ ζώῳ ἡ αὐτὴ
πρᾶξις κ φύσιν δί, © κ λόγον· ὀρθός, ἢ ὀρθό-

μένος. οἷόν ἐστιν ἐν ἡνωμένοις τὰ μέλη τοῦ σώματος, τοῦτον ἔχει τὸν λόγον ἐν διεστῶσι τὰ λογικὰ, πρὸς μίαν τινὰ συνεργίαν κατεσκευασμένα. μᾶλλον δέ σοι ἡ τούτου νόησις προσπεσεῖται ἐὰν πρὸς ἑαυτὸν πολλάκις λέγῃς, ὅτι μέλος εἰμὶ τοῦ ἐκ τῶν λογικῶν συστήματος. ἐὰν δὲ διὰ τοῦ ῥωστοιχείου μέρος εἶναι ἑαυτὸν λέγῃς, οὔπω ἀπὸ καρδίας φιλεῖς τοὺς ἀνθρώπους· οὔπωσε καταληπτικῶς εὐφραίνει τὸ εὐεργετεῖν. ἔτι ὡς πρέπον αὐτὸ ψιλὸν ποιεῖς· οὔπω ὡς αὐτὸν εὖ ποιῶν. ὃ θέλει ἔξωθεν προσπιπτέτω τοῖς παθεῖν ἐκ τῆς προσπτώσεως ταύτης δυναμένοις. ἐκεῖνα τὰ ἐὰν θελήσῃ μέμψεται τὰ παθόντα. ἐγὼ δὲ ἐὰν μὴ ὑπολάβω ὅτι κακὸν τὸ συμβεβηκὸς, οὔπω βέβλαμμαι. ἔξεστι δέ μοι μὴ ὑπολαβεῖν. ὅ, τι ἂν τις ποιῇ ἢ λέγῃ, ἐμὲ δεῖ ἀγαθὸν εἶναι. ὡς ἂν εἰ ὁ χρυσὸς ἢ ὁ σμάραγδος, ἢ ἡ πορφύρα τοῦτο ἀεὶ ἔλεγεν, ὅ, τις ἂν ποιῇ, ἢ λέγῃ, ἐμὲ δεῖ σμάραγδον εἶναι, καὶ τὸ ἐμαυτοῦ χρῶμα ἔχειν. τὸ ἡγεμονικὸν, αὐτὸ ἑαυτῷ οὐχ ἐνοχλεῖ. οἷον λέγω, οὐ φοβεῖ ἑαυτὸ εἰς ὑπιθυμίαν. εἰ δὲ τίς ἄλλος αὐτὸ φοβῆσαι ἢ λυπῆσαι δύναται, ποιείτω. αὐτὸ γὰρ ἑαυτὸ ὑπολητικῶς οὐ τρέψει εἰς τοιαύτας τροπάς. τὸ σωμάτιον μὴ πάθῃ τι, αὐτὸ μεριμναίτω εἰ δύναται, καὶ λεγέτω εἴ τι πάσχει. τὸ δὲ ψυχάριον, τὸ φοβούμενον, τὸ λυπούμενον, τὸ περὶ τούτων ὅλως ὑπολαμβάνον, οὐδὲν μὴ πά-

θῃ. οὐ

θη. ὀπὶ ἔξῆς αὐτὸ εἰς κείσιν διαύτῳ. ἀπροσδεές ὄσιν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, τὸ ἡγεμονικὸν, ἐὰν μὴ ἑαυτῷ ᾖδφαν ποιῆ. κατὰ ταυτὰ ᾖ ἀτάραχον, καὶ ἀνεμπόδιστον, ἐὰν μὴ ἑαυτὸ ταραττῃ καὶ ἐμποδίζῃ. Εὐδαιμονία ὄσι, δαίμων ἀγαθὸς, ἢ ἀγαθόν. τί δῆτ' ὧδε ποιεῖς ὦ φαντασία; ἀπέρχου σῦ θεός σοι, ὡς ἦλθες, ὃ δὲ χρῄζω σου. ἐλήλυθας ᾖ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος. ὀκ ὀργίζομαί σοι. μόνον ἄπιθι. φοβεῖταί τις μεταβολήν. τί δ' ὅλως ἄνευ μεταβολῆς γένεσις; τί δὲ φίλτερον ἢ οἰκειότερον τῇ τοῦ ὅλου φύσει; Σὺ ᾖ αὐτὸς λύσασθαι δύνασαι, ἐὰν μὴ τὰ ξύλα μεταβάλῃ; πεφυκέναι ᾖ δύναται, ἐὰν μὴ τὰ ἐδώδιμα μεταβάλῃ; ἄλλο ᾖ τι τῶν χρησίμων δύνασθαι γενέσθαι χωρὶς μεταβολῆς; ὀχ ὁρᾶς δῆτα ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ σε μεταβαλεῖν ὁμοίου ὄσι, καὶ ὁμοίως ἀναγκαῖον τῇ τοῦ ὅλου φύσει διὰ τῶν τοῦ ὅλου ὑσιῶν, ὡς δι' ὁμαίρης διεκπορεύεσθαι πάντα τὰ σώματα, τῷ ὅλῳ συμφυῆ καὶ συνεργὰ, ὡς τὰ ἡμέτερα μέρη ἀλλήλοις. πόσους ἤδη ὁ αἰὼν Χρυσίππους, πόσους Σωκράτεις, πόσους Ἐπικτήτους κατέπεπωκεν; θ' δ' αὐτὸ καὶ περὶ παντὸς ὑπονόησόν σοι ἀνθρώπου τε καὶ πράγματος προσπίπτοντος. Ἐμὲ οὖν μόνον πειρασᾷ, μήτι αὐτὸς ποιήσῃ, ὃ ἦ κατασκευὴ τοῦ ἀνθρώπου θέλει, ἢ ὡς θέλει, ἢ ὅτι οὐ θέλει. ἐγγὺς μὲν ἡσὶ καὶ τοῦτ' ἀπαντῆν λήψη. ἐγγὺς δὲ

ἢ πᾶν-

ἡ πάντων περὶ σοῦ λήθη. Ἴδιον ἀνθρώπου φιλεῖν καὶ τοὺς πταίοντας. τοῦτο δὲ γίνεται, ἐὰν συμπροσπίπτῃ σοι, ὅτι καὶ συγγενεῖς, καὶ δι' ἄγνοιαν, καὶ ἄκοντες ἁμαρτάνουσι, καὶ ὡς μετ' ὀλίγον ἀμφότεροι τεθνήξετε. καὶ πρὸ πάντων, ὅτι οὐκ ἔβλαψέ σε. οὐ γὰρ τὸ ἡγεμονικόν σου χεῖρον ἐποίησεν, ἢ πρόσθεν ἦν. ἡ τῶν ὅλων φύσις, ἐκ τῆς ὅλης οὐσίας, ὡς κηροῦ, νῦν μὲν ἱππάριον ἔπλασε, συγχέασα δὲ τοῦτο, εἰς δένδρου φύσιν συνεχρήσατο τῇ ὕλῃ αὐτοῦ· εἶτα εἰς ἀνθρωπάριον; εἶτα εἰς ἄλλό τι. ἕκαστον δὲ τούτων πρὸς ὀλίγιστον ὑπέστη. δεινὸν δὲ οὐδὲν τὸ διαλυθῆναι τῷ κιβωτίῳ· ὥσπερ οὐδὲ τὸ συμπαγῆναι· Τὸ ἐπίκοτον τοῦ προσώπου λίαν παρὰ φύσιν, ὅταν πολλάκις ἐναποθνήσκειν ἢ πρόσχημα. ἢ τὸ τελευταῖον ἀπεσβέσθη, ὥστε ὅλως ἐξαφθῆναι μὴ δυνάσθαι. αὐτῷ γε τούτῳ παρακολουθεῖν πειρῶ, ὅτι παρὰ τὸν λόγον. εἰ γὰρ καὶ ἡ συναίσθησις τοῦ ἁμαρτάνειν οἰχήσεται, τίς ἔτι τοῦ ζῆν αἰτία; Πάντα ὅσα ὁρᾷς, ὅσον οὔπω μεταβαλεῖ ἡ τὰ ὅλα διοικοῦσα φύσις, καὶ ἄλλα ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῶν ποιήσει. καὶ πάλιν ἄλλα ἐκ τῆς ἐκείνων οὐσίας, ἵνα ἀεὶ νεαρὸς ᾖ ὁ κόσμος. Ὅταν τις ἁμάρτῃ τι εἰς σὲ, εὐθὺς ἐνθυμοῦ τὶ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπολαβὼν ἥμαρτε. τοῦτο γὰρ ἰδών, ἐλεήσεις αὐτὸν, καὶ οὔτε θαυμάσεις, οὔτε ὀργιθήσῃ.

ἤτοι

ἤτοι γὰρ καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸ ἐκείνῳ ἀγαθὸν ἐπιλαμβάνεις, ἢ ἄλλο ὁμοειδές. δεῖ οὖν συγγινώσκειν. εἰ δὲ μηκέτι συλλαμβάνεις τὰ τοιαῦτα ἀγαθὰ καὶ κακά, ῥᾷον εὐμενὴς ἔσῃ τῷ παρῳδοῦντι. Μὴ τὰ ἀπόντα οἴνοεῖν ὡς ἤδη ὄντα· ἀλλὰ τῶν παρόντων τὰ δεξιώτατα ἐκλογίζεσθαι, καὶ τούτων χαρὶν συνομνημονεύειν, πῶς ἂν ἐπιζητεῖτο, εἰ μὴ παρῆν· ἅμα μέν τοι φυλάσσειν, μὴ διά τὸ ὅτως ἀσμενίζειν αὐτοῖς, ἐνδιαίτους ἐκτιμᾶν αὐτά, ὥστε εἰ ἀπολέσαιτο μὴ πάνυ ταραχθήσεσθαι. εἰς ἑνὶ σωφλεῖ. Φύσιν ἔχει τὸ λογικὸν ἡγεμονικόν, ἐαυτῷ ἀρκεῖσθαι δικαιοπραγοῦντι, καὶ τὴν αὐτὸ ἐξ ἴσου γαλήνην ἔχοντι. Ἀξιωτέον τὴν φαντασίαν. σπεῦσον τὴν νευροσπασίαν. προσίεσθαι τὸ μέσως τοῦ χρόνου, γνώσεσθαι τὸ συμβαῖνον, ἢ σοί, ἢ ἄλλῳ, δίελε καὶ μέρισον δ' ἑαυτῷ μόνον, εἰς τὸ αἰτιῶδες καὶ ὑλικόν. ἀνάκλασον τὴν ἐσχάτην ὥραν. Τὸ ἐκείνῳ ἁμαρτηθὲν, ἐκεῖ κατάλιπε, ὅπου ἡ ἁμαρτία ὑπέστη. συμπρεκτείνου τὴν νόησιν τοῖς λεγομένοις. εἰσδύεσθαι τὸν νοῦν εἰς τὰ γινόμενα καὶ ποιοῦντα. φαίδρυνον σεαυτὸν ἀπλότητι καὶ αἰδοῖ, καὶ τῇ πρὸς δ' αὖ μέσον ἀρετῇ καὶ κακίας ἀδιαφορίᾳ. φίλησον δ' ἀνθρώπινον γένος· ἀκολούθησον θεῷ. ἐκεῖνο μέν φησιν, ὅτι πάντα νομίσῃ. ἐπὶ εἰ δαίμονα τὰ στοιχεῖα. ἀρκεῖ ὑμεμνῆσθαι, ὅτι τὰ πάντα νομισὶ ἔχει, ἢ

ἁπλόαν

ἡλίαν ὀλίγα. Περὶ θανάτου, εἰ σκέδασμός, ἢ ἄθροισις, ἢ κένωσις, ἢ τοιαῦτα σβέσις, ἢ μετάστασις. Περὶ φωνῆς δ' ἐμοῦ ἀφόρητον, ἵνα λάβῃς. καὶ ἐὰν χρονίζῃ, φερέτω. Ὁ ἡ διάνοια τῆς ἔξω μου γαλήνης καὶ ἀπολαύειν δύνατηρεῖ, ὁ δὲ χείρου δ' ἡγεμονικὸν γένοιτο. Τὰ ἐμὰ καὶ ὅμοια μέρη ἕως τοῦ πόνου, εἰλικρινῆ ποιεῖ αὐτὸ ἀφροντιάθω Περὶ δόξης ἴδε τὰς διανοίας αὐτῶν, οἵαι. Ὁ οἷα μὴ φύγοιμι. οἷα ἐμποιοῦσι. ἢ ὅπως αἱ θῖνες ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις ἐπιφορήμεναι κρύπτουσι τὰ πρότερα· οὕτως ἐν τῷ βίῳ, τὰ πρότερα ὑπὸ τῶν ἐπιγενομένων τάχιστα ἐκαλύφθη. Πλατωνικόν. Ὧν ἔν ὑπάρχει διάνοια μεγαλοπρεπὴς, ὁ θεωρία παντὸς μὲν χρόνου, πάσης δὲ οὐσίας, ἆρα δοκεῖ τούτῳ μέγα τι δοκεῖν εἶναι ἄν ἀνθρώπινον βίον; ἀδύνατον, ἦ δ' ὅς. οὐκοῦν Ὁ θάνατον οὐ δεινόν τι ἡγήσεται ὁ τοιοῦτος; οὐκ ἔστιν. Ἀντισθενικόν. Βασιλικὸν μὲν πρᾶξαι, καὶ κακῶς δὲ ἀκούειν. αἰσχρὸν ὄντι δὲ μὲν προσώπου ὑπόκρισιν εἶναι καὶ σχηματίζεσθαι, ὁ καλακόμενον ὡς κελεύῃ ἡ διάνοια, αὐτὸν δ' ὑφ' ἑαυτῆς μὴ σχηματίζεσθαι καὶ καλακόμενον,

Τοῖς πράγμασι μὴ ὀχλοῦ θυμοῦ χρεών·
Μέλει γὰρ αὐτοῖς ὧδε.
Ἀθανάτοις τε θεοῖς, Ὁ ἡμῖν χάρματα δοῦναι·
Βίον θορίζειν ὥστε κάρπιμον τυχεῖν.
Καὶ δὴ μὲν εἶναι, τὸ δὲ μή.

Εἰ δ'

Εἰ δ' ἠμελήθην ἐκ θεῶν καὶ παῖδ' ἐμώ.
Ἔχει λόγον καὶ τοῦτο.

Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ δίκαιον. μὴ συνεπιθρηνεῖν. μὴ σφύζειν.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΑ'.

Εἰ ὦ δὲ τούτῳ δέκαιον ἂν λόγον ἀντείποιμι. ὅτι οὐ καλῶς λέγεις ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἴει δεῖν κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν, ἢ τεθνάναι ἄνδρα, ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελος. ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν ὅταν πράττῃ, πότερον δίκαια ἢ ἄδικα πράττει, καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἔργα ἢ κακοῦ. Οὕτω δὲ ἔχει ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῇ ἀληθείᾳ, οὗ ἄν τις αὐτὸν τάξῃ ἡγησάμενος βέλτιστον εἶναι, ἢ ὑπ' ἄρχοντος ταχθῇ, ἐν ταῦθα δεῖ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ μένοντα κινδυνεύειν, μηδὲν ὑπολογιζόμενον, μήτε θάνατον, μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ αἰσχροῦ. Ἀλλ' ὦ μακαίριε, ὅρα μὴ ἄλλο τι τὸ γενναῖον, καὶ τὸ ἀγαθὸν, ἢ τὸ σώζειν τε καὶ σώζεσθαι. μὴ γὰρ τοῦτο μὲν τὸ ζῆν ὁπόσον δὴ χρόνον τὸν γε ὡς ἀληθῶς ἄνδρα ἐατέον ἐστί. Ὁ οὐ φιλοψυχητέον, ἀλλ' ὑπερτέψαντα περὶ τούτων τῷ θεῷ, καὶ πιστεύσαντα ταῖς γυναιξὶν, ὅτι τὴν εἱμαρμένην οὐδεὶς ἂν ἐκφύγοι. Τὸ ὑπὲρ τούτῳ σκεπτέον, τίνα ἂν τρόπον τοῦτον ὃν μέλλει χρόνον βιῶναι ὡς ἄριστα βιώῃ. Περὶ σκοπεῖν ἄστρων δρόμους, ὥσπερ συμπεριθέοντα·

καὶ

ϛ τὰς τῶν στοιχείων εἰς ἄλληλα μεταβολὰς συνεχῶς ἐννοεῖν. ἀχρηκαθαίρουσι δὲ αἱ τοῦ τῶν φαντασίαι τὸν ῥύπον τοῦ χαμαὶ βίου. Καλὸν δὲ τοῦ Πλάτωνος· καὶ δὴ περὶ ἀνθρώπων τοὺς λόγους ποιούμενον, ὑψιστοπεῖν δεῖ καὶ τὰ ἐπίγεια, ὥσπερ ποθεν ἄνωθεν κατὰ ἀγέλας, στρατεύματα, γεώργια, γάμους, διαλύσεις, γενέσεις, θανάτους, δικαστηρίων θόρυβον, ἐρήμους χώρας βαρβαίρων ἔθνη ποικίλα, ἑορτὰς, θρήνους, ἀγορὰς, τὰ παμμιγὲς ϛ δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων συγκεσμούμενον. τὰ προγεγονότα ἀναθεωρεῖν· τὰς τοσαύτας τῶν ἡγεμονιῶν μεταβολὰς. ἔξεστι καὶ τὰ ἐνόμενα προεφορᾷν. ὁμοειδῆ γὰρ πάντως ἔσται, καὶ οὐχ οἷόν τε ἐκβῆναι τῶν ῥυθμοῦ τῶν νῦν γινομένων. ὅθεν ϛ ἴσον, τὰ τεσσαράκοντα ἔτεσιν ἱστορῆσαι τὰν ἀνθρώπινον βίον, τῷ δὲ ἔτη μύρια. τί δὲ πλέον ὄψει; καὶ τὰ ἐκ γῆς μὲν φύντα, εἰς γαῖαν· τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου βλαστόντα γένη, εἰς αἰθέριον πάλιν ἦλθε πόλον. ἢ τοῦτο διαλυσις τῶν ἐν ταῖς ἀτόμοις ἀντεμπλοκῶν, καὶ τοιοῦτός τις σκορπισμὸς τῶν ἀπαθῶν στοιχείων.

Καὶ σίτοισι καὶ πότοις, δὲ μαγγανεύμασι
Παρεκτρέποντες ὀχετὸν, ὥστε μὴ θανεῖν.
Θεόθεν δὲ πνέοντ' οὖρον
Ἀνάγκη τλῆναι καμάτοις ἀνοδύρτοις.

Οὐκ ἔστιν ἀρχὴ τοῦτο, ἀλλ' τῶν ἀνωτέρω τῶν πρὸ

τῶν

τ̃ πλατωνικῶν συναφὲς. καθαλιώτερος, ἀλλ' οὐχὶ κοινωνικώτερος, οὐδὲ αἰδημονέστερος. οὐδ' οὕτω κατόπτρος ὢν τοῖς συμβαίνουσιν, οὐ δ' ὑμνέστερος πρὸς τὰ τ̃ ὠφελησίου πρόσωπα. ὅπου δρ̃γον ἐπιτελεῖ ὁ λόγος ἀλλ' ἢ κ̃ τ̃ κοινὸν θεοῖς ἢ ἀνθρώποις λόγον ἐκεῖ οὐδὲν ὄφελος· ὅπου δ' ὠφελείας τυχεῖν ἔξεστι, διὰ τ̃ οὐσίαν, ἢ κ̃ τ̃ καταστολῆς πρὸ οὐσίας ἀνεργείας, ἐκεῖ οὐδεμίαν βλάβην ὑφορατέον. παντάχοῦ ἢ δύνεκ̃ς ἔστι σοί ὅση ⊙ τῇ πρόσῃ συμβάσει θεοσεβῶς βιάζεσθαι, ἢ τοῖς πρόσιν ἀνθρώποις κ̃ δικαιοσυνίῳ προσφέρεσθαι ⊙ τῇ ὄσῃ φαντασίᾳ ἐμφιλοτεχνεῖν, ἵνα μήτι ἀκατάληπτον πρόφορμ̃. Μὴ παρυβλέπου ἀλλότρια ἡγεμονικά· ἀλλ' ἐκεῖ βλέπε κατ' οὐδὲν, ἔστι πρὸς ἢ φύσις ὁδηγεῖ, ἥτε τ̃ ὅλου διὰ τ̃ συμβαινόντων ἕκαστον, καὶ ἡ οἰκεία τ̃ πρακτέων ἕκαστον. πρακτέον δὲ ἐκάστῳ ἐξῆς τῇ καταστολῇ. καταστολὴν δὲ τὰ λοιπὰ, τ̃ λογικῶν ἕνεκεν, ὥσπερ ἢ ἔστι παντὸς ἄλλου, τὰ χείρω τ̃ κρειττόνων ἕνεκεν, τὰ δὲ λογικὰ ἀλλήλων ἕνεκεν. Τὸ μὲν οὖν προηγούμενον ἐν τῇ τ̃ ἀνθρώπου καταστολῇ τὸ κοινωνικὸν ἔστι. δεύτερον δὲ τὸ αὐτάρκειν πρὸς τὰς σωματικὰς πείσεις. λογικῆς δ' ἢ νοερᾶς κινήσεως ἴδιον πολιοείζειν ἑαυτῷ, καὶ μήποτε ἠπᾶσθαι μήτε αἰσθητικῆς μήτε ὁρμητικῆς κινήσεως· χωρίζειν δ' ἐκάστου. ἡ δὲ νοερὰ ἐλθεῖν προσπιπτούσῃ, καὶ μὴ

κατακρατεῖσθαι ὑπ' ἐκείνων δικαίως γε. πέφυκε γὰρ χρηστικὴ πᾶσιν ἐκείνοις. τείχει δὲ τῇ λογικῇ κατασκευῇ τὸ ἀπρόσπτωτον μὴ ἀνεξαπάτητον. τούτην οὖν ἐχόμενον δ' ἡγεμονικὸν οὐδὲν προαιρέτω, καὶ ἔχει τὰ ἑαυτοῦ. ὡς ἀρτεθηκότα δεῖ καὶ μέχρι νῦν βεβιωκότα δ' λοιπὸν ἐν τῷ παρόντι ζῆσαι κατὰ φύσιν, μόνον φιλεῖν τὸ ἑαυτῷ συμβαῖνον καὶ συγκλωθόμενον. τί γὰρ ἁρμοδιώτερον; ἕκαστα συμβάματος ἐκείνους πρὸ ὀμμάτων ἔχειν, οἷς τὰ αὐτὰ συνέβαινεν. ἔπειτα ἤχθοντο, ἐξανίζοντο, ἐμέμφοντο. νῦν δὲν ἐκεῖνοι παρά; οὐδαμοῦ. Τί δὲν σὺ θέλεις ὁμοίως; οὐχὶ δὲ τὰς μὲν ἀλλοτρίας προπὰς καταλιπεῖν τοῖς τρέπουσι καὶ τρεπομένοις; αὐτὸς δὲ περὶ τὸ πῶς χρὴ ἄξ αὐτοῖς ὅλος γίνεσθαι. χρήσῃ γὰρ καλῶς, καὶ ὕλης σου ἔσται, μόνον πρόσεχε καὶ θέλε σεαυτῷ καλὸς εἶναι, ὃ δὲ πάντες ὃς πράσσεις, καὶ μέμνησο ἀμφοτέρων, ὅτι καὶ διάφορον ἐφ' ὃ ἡ πρᾶξις· Ἔνδον βλέπε, ἔνδον ἡ πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ἀεὶ ἀναβλύειν δυναμένη, ἐὰν ἀεὶ σκάπτῃς· Δεῖ καὶ δ' σῶμα πεπηλεῦσαι, καὶ μὴ διεῤῥίφθαι, μήτε σὺ κινήσει, μήτε σὺ χέσει. οἷον γάρ τι ὠδὶ τοῦ προσώπου πρέπει ἡ διάνοια, σωφρονοῦσα, τοιοῦτο καὶ ὠδὶ ὅλου τοῦ σώματος ἀπαιτητέον, πάντα δὲ ταῦτα σὺν τῷ

ἀφεπι

ἀνεπιτηδεύτῳ φυλακτέα. Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιστικῇ ὁμοιοτέρα ἤπερ τῇ ὀρχηστικῇ. κτ̄ τὰ πρὸς τὰ ἐμπίπτοντα καὶ οὐ προεγνωσμένα, ἕτοιμος καὶ ἁπτῶς ἑστάναι. Συνεχῶς ἐφιστάναι, τίνες εἰσὶν οὗτοι ὑφ' ὧν μαρτυρεῖσθαι θέλεις, καὶ τίνα ἡγεμονικὰ ἔχουσιν. οὔτε γὰρ μέμψῃ τοῖς ἀκουσίως πταίουσιν, οὔτε ὠθιμαρτυρήσεως δεήσῃ, εἰ βλέπων εἰς τὰς πηγὰς τῆς ὑπολήψεως καὶ ὁρμῆς αὐτῆν. Πᾶσα ψυχὴ ἄκουσά (φησιν) στέρεται ἀληθείας. οὕτως οὖν καὶ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης, καὶ εὐμενείας, καὶ παντὸς τοῦ τοιούτου. ἀναγκαιότατον δὲ τὰ διηνεκῶς τούτου μεμνῆσθαι· ἔσῃ γὰρ πρὸς πάντας πρᾳότερος. ὠθὶ μὲν παντὸς πόνου, πρόχειρον ἔστω ὅτι οὐκ αἰσχρὸν, οὐδὲ τὴν διάνοιαν τῆν κυβερνῶσαν χείρω ποιεῖ. οὔτε γὰρ καθὸ ὑλικὴ ἐστιν, οὔτε καθὸ κοινωνικὴ διαφθείρει αὐτὴν. ὠθὶ μέντοι τῆν πλείστων πόνων, καὶ τὸ τοῦ Ἐπικούρου σοι βοηθείτω, ὅτι οὔτε ἀφόρητον οὔτε αἰώνιον, ἐὰν τῆν ὅρων μνημονεύῃς, καὶ μὴ προσδοξάζῃς. κἀκείνου δὲ μέμνησο ὅτι πολλὰ πόνῳ τὰ αὐτὰ ὄντα, λανθάνει δυσχεραινόμενα. οἷον τὰ νυστάζειν, καὶ τὸ καυματίζεσθαι, καὶ τὸ ἀνορεκτεῖν. ὅταν οὖν τινι τούτην δυσαρεστῇς, λέγε ἑαυτῷ, ὅτι πόνῳ ἐνδίδως. Ὅρα μήποτε τοιοῦτον πάθης πρὸς τοὺς ἀπανθρώπους, οἷον οἱ ἄνθρω-

ποι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Πόθεν ἴσμεν εἰ τηλαύ-
γης Σωκράτης, καὶ διαθέσιν κρείσσων ἦν. οὐ
γὰρ ἀρκεῖ εἰ Σωκράτης εὐδοξότερον ἀπέθανεν,
καὶ ἐντρεχέστερον τοῖς σοφισταῖς διελέγετο, καὶ
καρτερικώτερον ἐν τῷ πάγῳ διενυκτέρευεν, καὶ
τὸν Σαλαμίνιον κελευσθεὶς ἄγειν, γεναιώτε-
ρον ἔδοξεν ἀντιβῆναι, καὶ ἐν τοῖς ὁδοῖς ἐβρενθυε-
το· περὶ οὗ καὶ μάλιστ' ἄν τις ἐπιστήσειεν εἴ πορ
ἀληθὲς ἦν. ἀλλ' ἐκεῖνο δεῖ σκοπεῖν, ποίαν τινὰ
τὴν ψυχὴν εἶχε Σωκράτης. καὶ εἰ ἐδύνατο ἀρ-
κεῖσθαι τῷ δίκαιος εἶναι τὰ πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ὅ-
σιος τὰ πρὸς θεούς, μήτε εἰκῇ πρὸς τὴν κακίαν
ἀγανακτῶν, μηδὲ μὴν δουλεύων τινὸς ἀγνοίᾳ, μή-
τε τῶν ἀπρονεμομένων ἐκ τοῦ ὅλου ὡς ξένον τι δε-
χόμενος, ἢ ὡς ἀφόρητον ὑπομένων, μήτε τοῖς τοῦ
σαρκιδίου πάθεσιν ἐμπαρέχων συμπαθῆ τὸν
νοῦν. Ἡ φύσις οὐχ οὕτως συνεκέρασε τοῦ συγ-
κρίματι, ὡς μὴ ἐφεῖσθαι περιορίζειν ἑαυτόν, καὶ
τὰ ἑαυτοῦ ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι. λίαν γὰρ ἐνδέ-
χεται θεῖον ἄνδρα γενέσθαι, καὶ ὑπὸ μηδενὸς
γνωρισθῆναι. τούτου μέμνησο ἀεὶ, καὶ ἔτι ἐκεί-
νου, ὅτι ἐν ὀλιγίστοις κεῖται τὸ εὐδαιμόνως βιῶ-
σαι. καὶ μὴ ὅτι ἀπήλπισας διαλεκτικὸς καὶ φυ-
σικὸς ἔσεσθαι, διὰ τοῦτο ἀπρονῶς καὶ ἐλεύθερος, καὶ
αἰδήμων, καὶ κοινωνικὸς, καὶ εὐπειθὴς θεῷ. Ἀ-
βιάστως διαζῆσαι ἐν πλείστῃ θυμηδίᾳ, κἂν πάν-

τες

τοῦ καταβιῶσιν ἅτινα βούλονται, κἂν τὰ θη-
ρία διασπᾷ τὰ μελύδρια τοῦ περιτεθραμμένου
τούτου φυραίματος. τί δὲ κωλύει ἐν πᾶσι τούτοις
τὴν διάνοιαν σώζειν ἑαυτὴν ἐν γαλήνῃ, καὶ κρίσει
τῇ περὶ τῶν περιεστηκότων ἀληθεῖ, καὶ χρήσει
τῶν ὑποβεβλημένων ἑτοίμῃ; ὥστε τὴν μὲν κρί-
σιν λέγειν τῷ προσπίπτοντι, οὗτο ὑπάρχεις
κατ' οὐσίαν, κἂν κατὰ δόξαν ἀλλοῖον φανῇ. τὴν
δὲ χρήσιν λέγειν τῷ ὑποπίπτοντι, σε ἐζήτουν. ἀεὶ
γάρ μοι τὸ πρὸν, ὕλη ἀρετῆς λογικῆς καὶ πολιτι-
κῆς. καὶ τὸ σύνολον τέχνης ἀνθρώπου ἢ θεοῦ. πᾶν
γὰρ τὸ συμβαῖνον, θεῷ ἢ ἀνθρώπῳ ἐξοικειοῦται, καὶ
οὔτε καινὸν, οὔτε δυσμεταχείριστον, ἀλλὰ γνώ-
ριμον καὶ εὐεργές. Τοῦτο ἔχει ἡ τελειότης τοῦ
ἤθους, τὸ πᾶσαν ἡμέραν ὡς τελευταίαν διεξά-
γειν, καὶ μήτε σφύζειν, μήτε ναρκᾶν, μήτε ὑπο-
κρίνεσθαι. Οἱ θεοὶ ἀθάνατοι ὄντες, οὐ δυσχε-
ραίνουσιν, ὅτι ἐν τοσούτῳ αἰῶνι δεήσει αὐτοὺς
πάντως ἀεὶ τοιούτων ὄντων καὶ τοσούτων φαύ-
λων ἀνέχεσθαι. προσέτι δὲ καὶ κήδονται αὐ-
τῶν παντοίως. σὺ δὲ ὅσον οὐδέπω λήγειν μέλ-
λοντας ἀπαυδᾷς, καὶ ταῦτα εἷς ὢν τῶν φαύ-
λων. Γελοῖόν ἐστι τὴν μὲν ἰδίαν κακίαν μὴ φεύ-
γειν, ὃ καὶ δυνατόν ἐστι· τὴν δὲ τῶν ἄλλων
φεύγειν, ὅπερ ἀδύνατον. Ὃ ἂν ἡ λογικὴ καὶ
πολιτικὴ δύναμις εὑρίσκῃ μήτε νεορόν, μή τε

κοινονικὸν, εὐλόγως κατὰ δεέστερον ἑαυτῆς κρίνει. Ὅταν σὺ εὖ πεποιηκὼς ἦς, καὶ ἄλλος εὖ πεπονθὼς, τί ἔτι ζητεῖς τρίτον πρὰ ταῦτα ὥσπερ οἱ μωροί τὸ καὶ δόξαι εὖ πεποιηκέναι, ἢ τὸ ἀμοιβῆς τυχεῖν. Οὐδεὶς κάμνει ὠφελούμενος, ὠφέλεια δὲ πρᾶξις κατὰ φύσιν. μὴ οὖν κάμνε ὠφελούμενος, ἐν ᾧ ὠφελεῖς. Ἡ τοῦ ὅλου φύσις ὑπὲρ τὴν κοσμοποιΐαν ὥρμησεν. νῦν δὲ ἤτοι πᾶν τὸ γινόμενον κατ' ἐπακολούθησιν γίνεται, ἢ ἀλόγιστα καὶ τὰ κυριώτατά ἐστιν, ἐφ' ἃ ποιεῖται ἰδίαν ὁρμὴν τὸ τοῦ κόσμου ἡγεμονικόν. εἰς πολλὰ σε γαληνότερος ποιήσει, οὕτω μνημονευόμενον.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν· Βιβλίον η.

ΚΑΙ οὕτω πρὸς τὸ ἀκενόδοξον φέρει, ὅτι οὐκ ἔτι δύναται τὸν βίον ὅλον, ἢ τόν γε ἀπὸ νεότητος φιλόσοφον βεβιωκέναι· ἀλλὰ πολλοῖς τε ἄλλοις, καὶ αὐτός σε αὐτῷ δῆλος γέγονας, πόῤῥω φιλοσοφίας ὤν. πέφυρται οὖν, ὥστε τὴν μὲν δόξαν τὴν τοῦ φιλοσόφου

λοσόφου κτήσασθαι, οὐκέτι σοι ῥᾴδιον. ἀνταχο-
νίζεται δὲ καὶ ἡ ὑπόθεσις. εἴπερ οὖν ἀληθῶς
ἑώρακας ποῦ κεῖται τὰ πράγμα, τὰ μὲν τί
δόξεις, ἄφες· ἀρκέσθητι δὲ, εἰ κἂν τὰ λοιπὸν τοῦ
βίου ὅσον δήποτε ἡ σὴ φύσις θέλει βιώσειν. κα-
τανόησον οὖν τί θέλει, καὶ ἄλλο μηδὲν περιπά-
τω. πεπείρασαι γὰρ περὶ πόσα πλανηθεὶς,
οὐδαμοῦ εὗρες τὸ εὖ ζῆν. οὐκ ἐν συλλογισμοῖς,
οὐκ ἐν πλούτῳ, οὐκ ἐν δόξῃ, οὐκ ἐν ἀπολαύσει,
οὐδαμοῦ· ποῦ οὖν ἐστιν; ἐν τῷ ποιεῖν, ἃ ὑπιζη-
τεῖ ἡ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. πῶς οὖν ταῦτα ποιή-
σει; ἐπὰν δόγματα ἔχῃ ἀφ' ὧν αἱ ὁρμαὶ καὶ αἱ
πράξεις. τίνα δόγματα; τὰ περὶ ἀγαθῶν καὶ
κακῶν. ὡς οὐδενὸς μὲν ἀγαθοῦ ὄντος ἀνθρώ-
πῳ, ὃ οὐχὶ ποιεῖ δίκαιον, σώφρονα, ἀνδρεῖον,
ἐλεύθερον, οὐδενὸς δὲ κακοῦ ὃ οὐχὶ ποιεῖ τἀναν-
τία τοῖς εἰρημένοις. Καθ' ἑκάστην πρᾶξιν ἐ-
ρώτα σεαυτὸν, πῶς μοι αὕτη ἔχει, μὴ μετα-
νοήσω ἐπ' αὐτῇ, μικρὸν καὶ τέθνηκα, καὶ
πάντ' ἐκ μέσου. τί πλεὸν ὑπιζητῶ, εἰ τὰ
πρὸν ἔργον ζώου νοεροῦ καὶ κοινωνικοῦ καὶ ἰσο-
νόμου θεῷ. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Γάϊος, καὶ
Πομπήϊος τί πρὸς Διογένη, καὶ Ἡράκλειτον,
καὶ Σωκράτην; οἱ μὲν γὰρ εἶδον τὰ πράγματα,
καὶ τὰς αἰτίας, καὶ τὰς ὕλας, καὶ τὰ ἡγεμονι-
κὰ ἦν αὐτῶν ταὐτά. ἐκεῖ δὲ ὅσων πρόνοια, καὶ

δουλεία πόσων, ὅτι οὐδὲν ἧττον τὰ αὐτὰ ποιήσουσι, κἂν σὺ διαῤῥαγῆς. Τὸ πρῶτον μὴ ταράσσου. πάντα γὰρ κατὰ τὴν τοῦ ὅλου φύσιν, καὶ ὀλίγου χρόνου, οὐδεὶς οὐδαμοῦ ἔσῃ, ὥσπερ οὐδὲ Ἀδριανός, οὐδὲ Αὔγουστος. ἔπειτα ἀτενίσας ἐς τὸ πρᾶγμα, ἴδε αὐτὸ, καὶ συμνημονεύσας, ὅτι ἀγαθὸν σε ἄνθρωπον εἶναι δεῖ, ὃ τί τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις ἀπαιτεῖ, πρᾶξον τοῦτο ἀμετατρεπτί, καὶ εἰπὲ ὡς δικαιότατον φαίνεταί σοι, μόνον εὐμενῶς, καὶ αἰδημόνως, καὶ ἀνυποκρίτως. Ἡ τῶν ὅλων φύσις τοῦτο ἔργον ἔχει, τὰ ὧδε ὄντα ἐκεῖ μετατιθέναι, μεταβάλλειν, αἴρειν ἔνθεν καὶ ἐκεῖ φέρειν. πάντα τροπαί, οὐχ ὥστε φοβηθῆναι, μήτι καινόν. πάντα συνήθη. ἀλλὰ καὶ ἴσαι αἱ ἀπομεμήσεις. Ἀρκεῖται πᾶσα φύσις ἑαυτῇ εὐοδούσῃ φύσις δὲ λογικὴ εὐοδεῖ, ἐν μὲν φαντασίαις μήτε ψευδεῖ μήτε ἀδήλῳ συγκατατιθεμένη. τὰς ὁρμὰς δὲ ἐπὶ τὰ κοινωνικὰ ἔργα μόνα ἀπευθύνουσα, τὰς ὀρέξεις δὲ καὶ τὰς ἐκκλίσεις τῶν ἐφ' ἡμῖν μόνον πεποιημένη. τὸ δὲ ὑπὸ τῆς κοινῆς φύσεως ἀπονεμόμενον, πᾶν ἀσπαζομένη. μέρος γὰρ αὐτῆς ἐστιν. ὡς ἡ τοῦ φύλλου φύσις τῆς τοῦ φυτοῦ φύσεως. πλὴν ὅτι ἐκεῖ μὲν ἡ τοῦ φύλλου φύσις, μέρος ἐστὶ φύσεως καὶ ἀναισθήτου, καὶ ἀλόγου, καὶ ἐμποδίζεσθαι δυναμένης· ἡ δὲ τοῦ ἀνθρώπου φύσις, μέρος ἐστὶ ἀνεμποδίστου φύ-

σεως

σεως καὶ νοερᾶς καὶ δικαίας· εἴ γε ἴσους καὶ κατ' ἀξίαν τοῦ μερισμοὺς χρόνων, οὐσίας, αἰτίου, ἐνεργείας, συμβαίσεως, ἑκάστοις ποιεῖται. σκοπεῖ δὲ, μὴ εἰ τὸ πρὸς τὸ ἓν ἴσον εὑρήσεις ἐπὶ παντὸς. ἀλλὰ εἰ συλλήβδην τὰ πάντα. τοῦ δὲ πρὸς ἀθρόα τὰ τοῦ ἑτέρου ἀναγινώσκειν οὐκ ἔξεστιν· ἀλλὰ ὕβριν ἀνείργειν ἔξεστιν, ἀλλὰ ἡδονῶν καὶ πόνων καθυπερτερεῖν ἔξεστιν· ἀλλὰ τοῦ δοξαρίου ὑπεράνω εἶναι ἔξεστιν· ἀλλὰ ἀναισθήτοις καὶ ἀχαρίστοις μὴ θυμοῦσθαι, προσέτι κήδεσθαι αὐτῶν ἔξεστιν. μηκέτι σου μηδεὶς ἀκούσῃ καταμεμφομένου τὸν ἐν αὐλῇ βίον. μηδὲ τὸν σεαυτοῦ. Ἡ μετάνοια ἐστὶν ἐπίληψίς τις ἑαυτοῦ, ὡς χρήσιμόν τι πρᾳκότος. τὸ δὲ ἀγαθὸν χρήσιμόν τι δεῖ εἶναι, καὶ ὠθιμελητέον αὐτοῦ τῷ ἀγαθῷ καὶ καλῷ ἀνδρί. οὐδεὶς δ' ἂν καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ μετανοήσειεν, ὠθὶ τῷ ἡδονήν τινα πρᾳκέναι. οὔτε ἄρα χρήσιμον, οὔτε ἀγαθὸν ἡδονή. οὗτο τί ἐστὶν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τῇ ἰδίᾳ κατασκευῇ, τί μὲν τὸ οὐσιῶδες αὐτοῦ καὶ ὑλικὸν· τί δὲ τὸ αἰτιῶδες, τί δὲ ποιεῖ ἐν τῷ κόσμῳ· πόσον δὲ χρόνον ὑφίσταται. Ὅταν ἐξ ὕπνου δυσχερῶς ἐγείρῃ, ἀναμιμνήσκου, ὅτι κατὰ τὴν κατασκευὴν σου ἐστὶ, καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπικὴν φύσιν, τὰ πράξεις κοινωνικὰς ἀπαρδιδόναι. τὸ δὲ καθεύδειν, κοινὸν καὶ τῶν ἀλόγων ζώων. ὃ δὲ κατὰ φύσιν ἑκάστῳ, οὗτο

οἰκειότερον καὶ προσφυέστερον, καὶ δὴ καὶ προσηνέστερον· διηνεκῶς καὶ ἐν παύσῃ εἰ οἷόν τε φαντασίας. φυσιολογεῖν, παθολογεῖν, διαλεκτικεύεσθαι ὧν ἂν ἐντυγχάνῃς θύθις σαυτῷ πρόλεγε. ὅτου, πίνα δόγματα ἔχει περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν; ἢ τί περὶ ἡδονῆς καὶ πόνου καὶ τῶν τοκτικῶν ἑκατέρου, καὶ περὶ δόξης, ἀδοξίας, θανάτου, ζωῆς. διαθέ τινα δόγματα ἔχειν ὐδὲν θαυμαστὸν ἢ ξένον μοι δόξῃ, ἐὰν τὰ ὑπὸ τινα τοιῆ. μεμνήσομαι, ὅτι ἀναγκάζει ὅτως ποιεῖν. μέμνησο ὅτι ὥσπερ αἰσχρὸν ξενίζεσθαι, εἰ ἡ συκῆ σῦκα φέρει, ὅτως εἰ ὁ κόσμος τὰ δέ τινα φέρει, ὧν ὄφελος φορός. ἰατρῷ ὑ καὶ κυβερνήτῃ, αἰσχρὸν ξενίζεσθαι εἰ πεπύρεχεν ὅτου, ἢ εἰ αὐτὸ πνοια γέγονεν. μέμνησο ὅτι μεταπίπτειν ἔστιν ὀλίγα τοῦ διαλυθοῦντι, ὁμοίως ἐλεύθερόν ὄφελος. σὺ γὰρ ἐνέργεια κατὰ τὴν ἰδίαν ὁρμὴν μετὰ νοῦν καὶ τοῦτον δὲ σὸν παραινοῦντα· εἰ μὲν ὠφέλιμα σοί, τί αὐτὸ ποιεῖς, εἰ δὲ ἐπ' ἄλλῳ, τίνι μέμφῃ; τοῖς ἀτόμοις, ἢ τοῖς θεοῖς, ἀμφότερα μανιώδη· ὐδενὶ μεμπτέον. εἰ μὲν γὰρ δύναμαι, διόρθωσον τόδε πρᾶγμα αὐτό· εἰ δὲ μὴ δύνασαι, πρὸς τί ἔτι σοι φέρει τὸ μέμφεσθαι; εἰκῇ γὰρ ὐδὲν ποιητέον. ἔξω τοῦ κόσμου δ' ἀφθανὸν οὐ πίπτει. εἰ ὧδε μένει μεταβάλλει, ὧδε διαλύεται εἰς τὰ ἴδια, ἃ στοιχεῖά ὄφελος τοῦ κόσμου ἡμᾶ.

καὶ

καὶ αὐτὰ δὲ μεταβάλλει, καὶ οὐ γογγύζει. ἕκαστον πρός τι γέγονεν, ἵππος, ἄμπελος, τί θαυμάζεις; καὶ ὁ ἥλιος ἐρεῖ πρὸς τὸ ὄργανον γέγονα, καὶ οἱ λοιποὶ θεοί. σὺ δὲ πρὸς τί; τὸ ἥδεσθαι; ἴδε εἰ ἀνέχεται ἡ διάνοια. ἡ φύσις ἐσόχασεν ἑκάστου. οὐδὲν ἧττον ἔλασσον τοῦ ἀπολήξεως, ἢ τοῦ ἀρχῆς τε καὶ διεξαγωγῆς. ὡς ὁ ἀναβάλλων τὴν σφαῖραν. τί οὖν ἀγαθὸν ἔχει σφαιρίῳ ἀναφερομένῳ, ἢ κακὸν καταφερομένῳ, ἢ καὶ πεπωκότι; τί δὲ ἀγαθὸν τῇ τομφόλυγι ζωγραφουμένῃ, ἢ κακὸν διαλυθείσῃ; τὰ ὅμοια ὄνου καὶ λύχνου. ἔκχεον, καὶ ἄναιε οἷόν ὄσι, γηράσκειν οἷον γίνεται, νοσεῖν, κοπιᾶν, βραχύβιον, μὴ ὁ ἐπαινῶν, μὴ ὁ ἐπαινούμενος, καὶ ὁ μνημονεύων, καὶ ὁ μνημονευόμενος. πρόσεστι δὲ καὶ ἡ χωρία τούτου τοῦ κλίματος, καὶ οὐδὲ αὐταῖς ἄρα πάντες συμφωνοῦσι, καὶ οὐδὲ αὐτὸς τις ἑαυτῷ, καὶ ὅλη δὲ ἡ γῆ στιγμή. πρόσεχε τῷ ὑποκειμένῳ, ἢ τῷ δόγματι, ἢ τῇ ἐνεργείᾳ, ἢ τῷ παρακολουθοῦντι. δικαίως ταῦτα πάσχεις. μᾶλλον δὲ ἐλπὶς ἀγαθὸς αὔξειν γενέσθαι, ἢ σήμερον ἐν. πάσω τί; πάσω ἐπ' ἀνθρώπων οὐ ποιῶν ἀναφέρων. συμβαίνει τί μοι, θέλομαι, ὡδὶ οὕτως θεοὺς ἀναφέρων, καὶ τὴν πάντην πηγὴν, ἀφ' ἧς πάντα τὰ γινόμενα συμμηρύεται. ὁποῖον δὲ φαίνεται δ' λάδανον; ἔλαιον, ἰσχρὸς, ῥύπος, ὕδωρ,

ὕδωρ, γλοιῶδες, πάντα σικχαντά. τοιοῦτον πᾶν μέρος τοῦ βίου, καὶ πᾶν ὑποκείμενον. Λούκιλλα οὐκῆρον, εἶτα Λούκιλλα Σεκούνδα. Μάξιμον, εἶτα Σεκούνδα, ὠθιτύγχανος Δίοτιμον, εἶτα ὠθιτύγχανος Φαυστίναν, Ἀντωνῖνος. εἶτα Ἀντωνῖνος τοιαῦτα πάντα. Κέλερ, Ἀδριανόν· εἶτα Κέλερ. Οἱ δὲ δριμεῖς ἐκεῖνο, ἢ προγνοστικοί, ἢ τετυφωμένοι, ποῦ; οἷον δριμεὶς μὲν, χιάραξ καὶ Δημήτριος ὁ Πλατωνικός, ὁ Εὐδαίμων, καὶ εἴτις τοιοῦτος. πάντα ἐφήμερα, τεθνηκότα πάλαι, ἔνοιοι μὲν οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον μνημονευθέντες· οἱ δὲ εἰς μύθους μεταβαλόντες· οἱ δὲ ἤδη καὶ ἐκ μύθων ἐξίτηλοι. τούτων οὖν μεμνῆσθαι ὅτι δεήσει ἤτοι σκεδασθῆναι τὸ συγκριμάτιόν σου, ἢ σβεσθῆναι τοῦ πνευμαίτιον, ἢ μεταστῆναι, καὶ ἀλλαχοῦ καταταχθῆναι. εὐφροσύνη ἀνθρώπου, ποιεῖν τὰ ἴδια ἀνθρώπου. ἴδιον δὲ ἀνθρώπου εὔνοια πρὸς τὸ ὁμόφυλον, ὑπερόρασις τῶν αἰσθητικῶν κινήσεως, διάκρισις τῶν πιθανῶν φαντασιῶν, ὠθιθεώρησις τοῦ τῶν ὅλων φύσεως, καὶ τῶν κατ' αὐτῆς γινομένων. τρεῖς σχέσεις. ἡ μὲν πρὸς τὸ αἴτιον τοῦ περικείμενον. ἡ δὲ πρὸς τῆς θείαν αἰτίαν, ἀφ' ἧς συμβαίνει πᾶσιν πάντα· ἡ δὲ πρὸς τοὺς συμβιοῦντας. Ὁ πόνος ἤτοι τοῦ σώματι κακὸν, οὐκοῦν ἀσφαινέσθω ἢ τῇ ψυχῇ. δὴ ἔξεστιν αὐτῇ τὴν ἰδίαν αἰθρίαν καὶ γαλήνην διαφυλάσσειν, καὶ μὴ

ὑπο-

ἐπιλαμβάνῃ ὅπισθεν. πᾶσα κρίσις, ὁρμὴ, καὶ ὄρεξις, καὶ ἔκκλισις, οὐδὲν, ὃ οὐδὲν κακὸν ὧδε ἀναβαίνει. ἀφάλλῃ τὰς φαντασίας, συνεχῶς σεαυτῷ λέγων· νῦν ἐπ' ἐμοί ἐστιν, ἵνα μὴ ταύτῃ τῇ ψυχῇ μηδεμία πονηρία ἐνῇ, μηδὲ ἐπιθυμία, μηδὲ ὅλως ταραχή τις· ἀλλὰ βλέπων πρὸς τὰ ὑποῖά ἐστιν, χρῶμαι ἑκάστῳ κατ' ἀξίαν μέμνησο ταύτης τῆς ἐξουσίας, καὶ φύσιν λαλεῖν, ἣ οὐ συγκλήτῳ, ὃ πρός σοι δοκεῖ καλῶς. μὴ πολυλογίαν ὑγιεῖ λόγῳ χρῆσθαι. Αὐλὴ Αὐγούστου, γυνὴ, θυγάτηρ, ἔγγονοι, πρόγονοι, ἀδελφὴ, Ἀγρίππας, συγγενεῖς, οἰκεῖοι, φίλοι, Ἄρχος, Μαικήνας, ἰατροὶ, θύτης, ὅλης αὐλῆς θάνατος, εἶτα ἐπὶ τὰς ἄλλας, μὴ καθ' ὅλος ἀνθρώπου θάνατον· οἷον Πομπηΐων. κἀκεῖνο δ' ἐπιμελῶς φόμενον τοῖς μνήμασιν, ἕκατος τοῦ ἰδίου γένους ἐπιλογίζεσθαι. πόσοι ἐπορεύθησαν οἱ πρὸ αὐτοῦ ἵνα διαθέσθαι ἵνα καταλίπωσιν. εἶτα, ἀνάγκη ἕκατόν ἵνα γενέσθαι. πάλιν ὧδε ὅλου γένους θάνατον ζωλυθῆναι δεῖ τὸν βίον, καὶ μίαν πρᾶξιν. καὶ εἰ ἑκάστη τὸ ἑαυτοῦ πρέχει ὡς οἷόν τε ἀρκεῖσθαι. ἵνα δὲ τὸ ἑαυτοῦ ἀποσχῇ, οὐδὲ εἷς σε κωλύσει δρᾶσαι. ἀλλὰ σήσει ταύτῃ ἔξωθεν; οὐδέν, εἰς γε τὸ δικαίως καὶ σωφρόνως καὶ βουλήσεως. ἄλλο δέ τι ἴσως ἐνεργήσειν κωλυθήσεται; ἀλλὰ τῇ πρὸς αὐτὸ τὸ κώλυμα διαρεθήσει, καὶ τῇ ὑπὸ τὸ δεδόμενον

συγνώ-

βυγνώμονι μεταβαλσει δυθυς ἄλλη πραξις αὐ-
τη καθίσταται, συναρμόσασα εἰς τὸν σύμπαν
τοῦ ἧς ὁ λόγος. ἀτύφως μὲν λαβεῖν, βύλυτως δὲ
ἀφεῖναι. Εἴ ποτε εἶδες χεῖρα ἀποκεκομμένην, ἢ
πόδα ἢ κεφαλὴν ἀποτετμημένην χωρὶς τοῦ πο-
τε ἀπὸ τοῦ λοιποῦ σώματος κεῖσθαι, τοιοῦτον
ἑαυτὸν ποιεῖ, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ ὁ μὴ θέλων τὸ συμ-
βαῖνον, καὶ ἀποχάζων ἑαυτὸν· ἢ ὁ ἀκεινώνητόν
τι πράσσων· ἀποτέτμηταί σου τότε ἀπὸ τῆς κοι-
νῆς φύσεν ἑνώσεως. ἐπεφύκεις γὰρ μέρος. νῦν σεαυ-
τὸν ἀπέκοψας. ἀλλ' ὧδε κομιδὴν ἐκεῖνο, ὅπερ ἔξεστι
σοι πάλιν ἑνῶσαι σεαυτὸν, τῷ δὲ ἄλλῳ μέρει θεοῦ
θεὸς ἐπέτρεψεν, χωρισθέντι, καὶ διακοπέντι, πάλ-
λιν ζωνελθεῖν. ἀλλὰ σκέψαι τὴν χρηστότητα, ἣν
τετίμηκεν ἄνθρωπον. καὶ γὰρ ἵνα τὴν ἀρχὴν
μὴ ἀπορρήξῃ ἀπὸ τοῦ ὅλου, ἐπ' αὐτῷ ἐποίησε·
καὶ ἀπορραγὲν πάλιν ἐπανελθεῖν καὶ συμφῦ-
ναι, καὶ τὴν τοῦ μέρους τάξιν ἀπολαβεῖν ἐποίη-
σεν. ὥσπερ τὰς ἄλλας διωρίσμεις ἕνεκεν τῆς
λογικῶν χεδὸν ὅσον ἡ τῶν λογικῶν φύσις. ὅτως
καὶ ταύτην πῦ αὐτῆς ἐλήφαμεν. ὃν τρόπον δὲ
ἐκείνη ὧν ἀν ἀποτάμνηται καὶ αὐτὸ ἐαυτὸν, ἀπο-
πολιτρέπει, καὶ κατατάσσεις τῷ ἐμαρμέ-
νῳ, καὶ μέρος ἑαυτὸν ποιεῖ, ὅτως καὶ τὸ λογι-
κὸν ζῶον δύναται πᾶν κώλυμα, ὕλῃ ἑαυτὸ
ποιεῖν. καὶ χρῆσθαι αὐτῷ ἐφ' οἷον ἂν ἡ ὥρμησε.

Μὴ

Μή σε συγχείτω ἡ τοῦ ὅλου βίου φαντασία. μὴ συμπεριενόει ἐπίπονα οἷα καὶ ὅσα πιθανὸς ἐνθιγεγενῆσθαι. ἀλλὰ καθ' ἕκαστον τῶν πρόντων, ἐπερώτα σεαυτὸν, τί τοῦ ἔργου τὸ ἀφόρητον καὶ ἀνύποιστον. αἰσχυνθήσῃ γὰρ ὁμολογῆσαι. Ἔπειτα ἀναμίμνησκε σεαυτὸν, ὅτι οὔτε τὸ μέλλον, οὔτε τὸ πρῳχηκὸς βαρεῖ σε; ἀλλὰ ἀεὶ τὸ πρόν. οὐκ δὲ κατασμικρύνεται, ἐὰν αὐτὸ μόνον περιορίσῃς, καὶ ἀπελέγχῃς τὴν διάνοιαν, εἰ πρὸς οὐκ ψιλὸν ἀντέχειν μὴ δύναται. Μήτι νῦν παρακάθηται τῇ τοῦ κυρίου σωρῷ, Γάνθεια, ἢ Πέργαμος, τί δὲ τῇ Ἀδριανοῦ, Χαυρίας καὶ Διότιμος; γελοῖον. τί δὲ εἰ παρεκάθηντο, ἔμελλον αἰσθανέσθαι; τί δὲ εἰ ἠσθάνοντο, ἔμελλον ἡσθήσεσθαι; τί δὲ εἰ ἥδοντο, ἔμελλον οὗτοι ἀθάνατοι εἶναι; οὐκ τούτους πρῶτον μὲν γραίας καὶ γέροντας γενέσθαι οὕτως εἵμαρτο, εἶτα ἀποθανεῖν. τί οὖν ὕστερον ἔμελλος ἐκεῖνοι ποιεῖν τοῦτον ἀποθανόντων; γράσων πᾶν τοῦτο, καὶ λύθρον ἐν θυλάκῳ. εἰ δύναται ὀξὺ βλέπειν, βλέπε κρίνων φησὶ σοφωτάτοις. δικαιοσύνης κατεξαναστατικὴν ἀρετὴν οὐχ ὁρῶ ἐν τῇ τοῦ λογικοῦ ζώου κατασκευῇ. ἡδονῆς δὲ ὁρῶ, τὴν ἐγκράτειαν. ἐὰν ἀφέλῃς τὴν σὴν ὑπόληψις περὶ τοῦ λυπεῖν σε δοκοῦντος, αὐτὸς ἐν τῷ ἀσφαλεστάτῳ ἕστηκας. τίς αὐτὸς; ὁ λόγος, ἀλλ' οὐκ εἰμὶ

λόγος.

λόγος. ἔστω. οὐκοῦν ὁ μὲν λόγος αὐτὸς ἑαυτὸν μὴ λυπείτω. εἰ δέ τι ἄλλο σοι κακῶς ἔχει, ὑπολαβέτω αὐτὸ περὶ αὑτοῦ. Ἐμποδισμὸς αἰσθήσεως, κακὸν ζωτικῆς φύσεως. ἐμποδισμὸς ὁρμῆς ὁμοίως κακὸν ζωτικῆς φύσεως. ἔστι δέ τι ἄλλο ὁμοίως ἐμποδιστικὸν καὶ κακὸν τῆς φυτικῆς κατασκευῆς. οὕτως τοίνυν ἐμποδισμὸς νοῦ, κακὸν νοερᾶς φύσεως. πάντα δὴ ταῦτα, ἢ σεαυτὲ μετάφερε. πόνος, ἡδονὴ ἅπτεταί σου. ὄψετ' ἡ αἴσθησις· ὁρμήσαντι ἔνστημα ἐγένετο; εἰ μὲν ἀνυπεξαιρέτως ὥρμας ἤδη ὡς λογικοῦ κακόν. εἰ δὲ τὸ κοινὸν λαμβάνεις, οὔπω βέβλαψαι, οὐδὲ ἐμπεπόδισαι. τὰ μέντοι τοῦ νοῦ ἴδια οὐδεὶς ἄλλος εἴωθεν ἐμποδίζειν. τούτου γὰρ, οὐ πῦρ, οὐ σίδηρος, οὐ τύραννος, οὐ βλασφημία, οὐχ ὁτιοῦν ἅπτετ'· ὅταν γένητ' σφαῖρος, κυκλοτερὴς μένει. Οὐκ εἰ μὴ ἄξιος ἐμαυτὸν λυπεῖν, οὐδὲ γε ἄλλον πώποτε ἑκὼν ἐλύπησα. εὐφραίνει ἄλλον, ἄλλο· ἐμὲ δὲ ἐὰν ὑγιὲς ἔχω τὸ ἡγεμονικὸν, μὴ ἀποστρεφόμενον, μήτε ἀνθρωπόν τινα, μήτε τῶν ἀνθρώποις συμβαινόντων· ἀλλὰ πᾶν εὐμενέσιν ὀφθαλμοῖς ὁρῶντα, καὶ δεχόμενον, καὶ χρώμενον ἑκάστῳ κατ' ἀξίαν. οὐκ ἰδοὺ τὸν χρόνον σεαυτῷ χαρίσαι. Οἱ τὴν ὑστεροφημίαν μᾶλλον διώκοντες, οὐ λογίζονται, ὅτι ἄλλοι τοιοῦτοι μέλλουσιν ἐκεῖνοι εἶναι, οἷοί εἰσιν οὗτοι οὓς βαροῦνται, κἀκεῖνοι δὲ θνητοί. Τί δὲ ὅλως

πρὸς

πρὸς σὲ ἂν ἐκεῖνοι φωναῖς τοιαύταις ἀπηχῶσιν, ἡ ὑπόληψιν τοιαύτην περὶ σοῦ ἔχωσιν. Ἆρον με καὶ βαλε ὅπου θέλεις. ἐκεῖ γὰρ ἕξω τὸν ἐμὸν δαίμονα ἵλεων, τοῦτ' ἔστιν ἀρκούμενον εἰ ἔχοι τὸ ἐνεργοίη κατὰ τὸ ἑξῆς τῇ ἰδίᾳ κατασκευῇ. ἆρα οὖν ἄξιον, ἵνα δι' αὐτὸν κακῶς μου ἔχῃ ψυχὴ, καὶ χείρον ἑαυτῆς ἦ, τὰ πεινουμένη, ὀρεγομένη, συνδυομένη, πτυρομένη; καὶ τί εὑρήσεις τούτου ἄξιον; Ἀνθρώπῳ οὐδενὶ συμβαίνειν τι δύναται, ὃ οὐκ ἐστὶν ἀνθρωπικὸν σύμπτωμα. οὐδὲ βοΐ, ὃ οὐκ ἔστι βοϊκόν. οὐδὲ ἀμπέλῳ, ὃ οὐκ ἔστιν ἀμπελικόν. οὐδὲ λίθῳ, ὃ οὐκ ἔστι λίθῳ ἴδιον. εἰ οὖν ἑκάστῳ συμβαίνει, ὃ καὶ εἴωθεν, καὶ πέφυκεν, τί ἂν δυσχεραίνοις; οὐ γὰρ ἀφόρητόν σοι ἔφερεν ἡ κοινὴ φύσις. εἰ μὲν διά τι τὴν ἐκτὸς λυπῇ, οὐκ ἐκεῖνό σοι ἐνοχλεῖ, ἀλλὰ τὸν σὸν περὶ αὐτοῦ κρίμα. οὖν δὲ ἤδη ἐξαλεῖψαι ἐπί σοι ἐστίν. εἰ δὲ λυπεῖ σέ τι τὴν ἐν τῇ σῇ διαθέσει, τίς ὁ κωλύων διορθῶσαι τὸν δόγμα; ὅμως δὲ τὸ εἰ λυπῇ, ὅτι οὐχὶ τὸν δέ τι ἐνεργεῖς ὑγιές σοι φαινόμενον, τι οὐχὶ μᾶλλον ἐνεργεῖς ἢ λυπῇ; ἀλλὰ ἰσχυρότερόν τι ἐνίσταται. μὴ οὖν λυποῦ. οὐ γὰρ παρὰ σὲ ἡ αἰτία τοῦ μὴ ἐνεργεῖσθαι· ἀλλὰ οὐκ ἄξιος ζῆν μὴ ἐνεργουμένου τούτου. ἄπιθι οὖν ἐκ τοῦ ζῆν εὐμένης, ἢ τὸ ὁ ἐνεργῶν ἀπεθνήσκει ἅμα ἵλεως τοῖς ἐνισταμένοις. Μέμνησο ὅτι ἀκαταμαλάκτος γίνεται τὸ ἡγεμονικὸν, ὅταν εἰς ἑαυτὸ

συστραφὲν ἀρκεσθῇ ἑαυτῷ, μὴ ποιοῦντι ὃ μὴ θέλει, κἂν ἀλόγως παρατάξηται. τί οὖν ὅταν καὶ μετὰ λόγου περιεσκεμμένως κρίνῃ περί τινος διὰ τοῦτο ἀκρόπολίς ἐστιν ἡ ἐλευθέρα παθῶν διάνοια. οὐδὲν γὰρ ὀχυρώτερον ἔχει ἀνθρώπος, ἐφ' ὃ καταφυγὼν ἀνάλοτος λοιπὸν ἂν εἴη. ὁ μὲν οὖν μὴ ἑωρακὼς τοῦτο, ἀμαθής. ὁ δὲ ἑωρακὼς καὶ μὴ καταφεύγων, ἀτυχής. Μηδὲν πλέον σαυτῷ λέγε, ὧν αἱ προηγούμεναι φαντασίαι ἀναγγέλουσιν. ἤγγελται ὅτι ὁ δεῖνα σε κακῶς λέγει. ἤγγελται τοῦτο τὸ δὲ ὅτι βέβλαψαι, οὐκ ἤγγελται. βλέπω ὅτι νοσεῖ τὸ παιδίον. βλέπω. ὅτι δὲ κινδυνεύει, οὐ βλέπω. οὕτως οὖν μένε ἀεὶ ἐπὶ τῶν πρώτων φαντασιῶν, καὶ μηδὲν αὐτὰς ἔνδοθεν ἐπίλεγε, καὶ οὐδὲν σοι γίνεται. μᾶλλον δὲ ἐπίλεγε ὡς γνωρίζων ἕκαστα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβαινόντων. σίκυος πικρὸς, ἄφες. βάτοι ἐν τῇ ὁδῷ, ἔκκλινον. ἀρκεῖ, μὴ προσεπείπῃς. τί δὲ καὶ ἐγίνετο ταῦτα ἐν τῷ κόσμῳ. ἐπεὶ καταγελασθήσῃ ὑπὸ ἀνθρώπου φυσιολόγου, ὡς ἂν καὶ ὑπὸ τέκτονος καὶ σκυτέως γελασθείης, καταγινώσκων ὅτι ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ξέσματα καὶ περιτμήματα τῶν κατασκευαζομένων ὁρᾷς. καί τοι ἐκεῖνοι γε ἔχουσι ποῦ αὐτὰ ῥίψωσιν. ἡ δὲ τῶν ὅλων φύσις, ἔξω οὐδὲν ἔχει, ἀλλὰ τὸ

θαυμαστὸν

θαυμαστὸν τῆς τέχνης ταύτης ἐστὶν, ὅτι πολιορκήσασα ἑαυτὴν, πᾶν δ' ἀνδρὸς ἀφθείρεσθαι καὶ γηράσκειν καὶ ἄχρηστον εἶναι δοκοῦν, εἰς ἑαυτὴν μεταβάλλει· καὶ ὅτι πάλιν ἄλλα νεαρὰ ἐκ τούτων αὐτὴν ποιεῖ· ἵνα μήτε οὐσίας ἔξωθεν χρήζῃ, μήτε ὅπου ἐκβαλὴ τὰ σαπρότερα προσδέηται. ἀρκεῖται δὲ καὶ χώρᾳ τῇ ἑαυτῆς, καὶ ὕλῃ τῇ ἑαυτῆς, καὶ τέχνῃ τῇ ἰδίᾳ. Μήτε οὖν ταῖς πλήξεσιν ὑπισύρῃν, μήτε οὖν ταῖς ὁμιλίαις φύρειν· μήτε οὖν ταῖς φαντασίαις ἁλίσκεσθαι· μήτε τῇ ψυχῇ καθάπαξ ξυνελκεσθαι, ἢ ἐκθορνυσθαι, μήτε οὖν τῷ βίῳ ἀχολεῖσθαι· κτείνουσι, κρεανομοῦσι, καὶ τάρεις ἐλαύνουσι. τί δὲ ταῦτα πρὸς δίκην διάνοιαν μιᾶν καθαρὰν, φρενήρη, σώφρονα, δικαίαν; οἷον εἴ τις πᾶσάς ὥκυιν ἀγγεῖα, καὶ λυκεία, βλασφημοίη αὐτὴν, ἢ δὲ ὑπαύεται τοῦ πρᾶον ἀναβλύσαι. κἂν πιλὸν ἐμβάλῃ κἂν κηρίαν, τάχα διαφθείρει αὐτὰ καὶ ἐκκλύσει, ὃ δὴ μῶς βαφῆσεῖ. πῶς δὲ πηγὴν ἀσύναλον ἔξεις, ὃ μὴ φρέαρ; φύρε σεαυτὸν πάσης ὥρας εἰς ἐλευθερίαν, μετὰ τοῦ εὐμενῶς, ὃ κακῶς, καὶ δημόνως. Ὁ μὲν μὴ εἰδὼς ὅτι ἐστὶ κόσμος, οὐκ οἶδεν ὅπου ἐστίν. ὃς δὲ μὴ εἰδὼς πρὸς ὃν συφυκεν, οὐκ οἶδεν ὅστις ἐστὶν, οὐδὲ τί δεῖ κόσμος. ὁ δὲ καὶ τούτων ἀφιλόπονος, οὐδὲ πρὸς ὃ, τί αὐτὸς συφυκεν εἶ ποι. τίς δὲ φαίνεται

σοι ὁ τὸν τῶν κρατούντων ἔπαινον φεύγων ἢ δίων, ἢ οἱ οὐδ' ὅπου εἰσὶν, οὔτε οἵ τινές εἰσι γινώσκουσιν. Ἐπαινεῖσθαι θέλεις ὑπὸ ἀνθρώπου, τρίς τῆς ὥρας ἑαυτῶν καταρωμένου. ἀρέσκειν θέλεις ἀνθρώπῳ, ὃς οὐκ ἀρέσκει ἑαυτῷ; ἀρέσκει ἑαυτῷ ὁ μετανοῶν ἐφ' ἅπασι σχεδὸν οἷς πράσσει; Μη κέτι μόνον συμπνεῖν τῷ περιέχοντι ἀέρι, ἀλλὰ ἤδη καὶ συμφρονεῖν τῷ περιέχοντι πάντα νοερῷ. οὐ γὰρ ἧττον ἡ τῷ νοερὰ δύναμις πάντη κέχυται διαπεφοίτηκε πάσαι δυναμένῳ, ἤπερ ἡ ἀερώδης τῷ ἀναπνεῦσαι δυναμένῳ. Γενικῶς μὲν ἡ κακία οὐδὲν βλάπτει τὸν κόσμον· ἡ δὲ κατὰ μέρος οὐδὲν βλάπτει τὸν ἕτερον. μόνῳ δὲ βλαβερά ἐστι τούτῳ, ᾧ ἐνθιτέτραπται καὶ ἀπηλλάχθαι αὐτῆς, ὁπόταν πρῶτος οὕτως θελήσῃ. Τῷ ἐμῷ προαιρετικῷ τὸ τοῦ πλησίον προαιρετικὸν ἐπίσης ἀδιάφορόν ἐστιν, ὡς καὶ τὸ πνευμάτιον αὐτοῦ, καὶ τὸ σαρκίδιον. καὶ τὰ εἰ ὅτι μάλλιστα ἀλλήλων ἕνεκεν γεγόναμεν· ὅμως τὰ ἡγεμονικὰ ἡμῶν, ἕκαστον τὴν ἰδίαν κυρίαν ἔχει. ἐπεί τοι ἔμελλεν ἡ τοῦ πλησίον κακία ἐμοῦ κακὸν εἶναι, ὅπερ οὐκ ἔδοξε τῷ θεῷ, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλῳ ἢ τὸ ἐμὲ ἀτυχεῖν. Ὁ ἥλιος κατακεχύσθαι δοκεῖ, καὶ πάντη γε κέχυται οὐ μὴν ἐκκέχυται. ἡ γὰρ χύσις αὐτὴ τάσις ἐστιν. ἀκτῖνες γοῦν αἱ αὐγαὶ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ ἐκτείνεσθαι λέγονται. ὁποῖον δέ τι ἐστὶν ἀκτὶς, ἴδοις ἂν

εἰ διά-

εἰ διά τινος στενοῦ εἰς ἐσκιασμένον οἶκον τὸ ἀφ' ἡ-
λίου φῶς εἰσδυόμενον θεαίσαιο. γίνεται γὰρ κατ'
εὐθὺ. καὶ ὥσπερ διαιρεῖται δὴ πρὸς τὸ στερέμ-
νιον, ὅτι ἂν ἀπαντήσῃ διεῖργον τὴν ἐπέκεινα ἀ-
έρα. ἐνταῦθα δὲ ἔστη, καὶ οὐ κατώλισθεν, οὐδὲ ἔπε-
σε. τοιαύτην οὖν τὴν λύσιν καὶ διάχυσιν τῆς διά-
νοιας εἶναι χρῆ, μηδαμῶς ἔκχυσιν· ἀλλὰ τάσιν, καὶ
πρὸς τὰ ἀπαντῶντα κωλύματα, μὴ βίαιον, μη-
δὲ ῥαγδαίαν τὴν ἐπέρεισιν ποιεῖσθαι. μηδεμὴν
καταπίπτειν, ἀλλὰ ἵστασθαι, καὶ ὑπιλαμπειν τὸ δε-
χόμενον. αὐτὸ δὲ ἑαυτὸ στερήσει τῆς αὐγῆς τὸ μὴ
πρὰ πέμπον αὐτὴν. Ὁ τὸν θάνατον φοβούμε-
νος, ἤτοι ἀναισθησίαν φοβεῖται, ἢ αἴσθησιν ἑτε-
ροίαν. ἀλλ' εἴτε οὐκέτι αἴσθησιν, οὐδὲ κακοῦ τινος
αἰσθήσῃ, εἴτε ἀλλοιοτέραν αἴσθησιν κτήσῃ, ἀλ-
λοῖον ζῶον ἔσῃ, καὶ τοῦ ζῆν οὐ παύσῃ. οἱ ἄνθρω-
ποι γεγόνασιν ἀλλήλων ἕνεκεν. δίδασκε οὖν, ἢ
φέρε. ἄλλως βέλος, ἄλλως νοῦς φέρεται. μέν-
τοι νοῦς καὶ ὅταν εὐλαβῆται καὶ ὅταν περὶ
τὴν σκέψιν στρέφηται, φέρεται κατ' εὐθὺ οὐ-
δὲν ἧττον, καὶ ὑπὲρ τὸ προκείμενον εἰσιέναι εἰς τὸ
ἡγεμονικὸν ἑκάστου. πρέχει δὲ καὶ ἑτέρῳ
παντὶ εἰσιέναι εἰς τὸ ἑαυτοῦ
ἡγεμονικόν.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-
νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν· Βιβλίον θ'.

Ὁ ἀδικῶν, ἀσεβεῖ. τῆς γὰρ τῶν ὅλων φύσεως κατεσκευακυῖας τὰ λογικὰ ζῶα ἕνεκεν ἀλλήλων, ὥστε ὠφελεῖν μὲν ἄλληλα κατ' ἀξίαν, βλάπτειν δὲ μηδαμῶς, ὁ τὸ βούλημα ταύτης παραβαίνων, ἀσεβεῖ δηλονότι εἰς τὴν πρεσβυτάτην τῶν θεῶν. ἡ γὰρ τῶν ὅλων φύσις, ὄντων ἐστὶ φύσις. τὰ δέ γε ὄντα πρὸς τὰ ὑπάρχοντα πάντα οἰκείως ἔχει. ἔτι δὲ καὶ ἀλήθεια αὕτη ὀνομάζεται καὶ τῶν ἀληθῶν ἁπάντων πρώτη αἰτία ἐστὶν. ὁ μὲν οὖν ἑκὼν ψευδόμενος ἀσεβεῖ, καθόσον ἐξαπατῶν ἀδικεῖ· ὁ δὲ ἄκων, καθόσον διαφωνεῖ τῇ τῶν ὅλων φύσει, καὶ καθόσον ἀκοσμεῖ, μαχόμενος τῇ τοῦ κόσμου φύσει. μάχεται γὰρ ὁ ὑπὲρ τἀναντία τοῖς ἀληθέσι φερόμενος πρὸς ἑαυτὸν. ἀφορμὰς γὰρ προειλήφει παρὰ τῆς φύσεως, ὧν ἀμελήσας οὐχ οἷός τέ ἐστι νῦν διακρίνειν τὰ ψευδῆ ἀπὸ τῶν ἀληθῶν. Ὁ μὲν ὁ τὰς ἡδονὰς ὡς ἀγαθὰς διώκων, τοὺς δὲ πόνους ὡς κακὰ φεύγων, ἀσεβεῖ. ἀνάγκη γὰρ τὸν τοιοῦτον, μέμφεσθαι

πολ-

πολλάκις τῇ κοινῇ φύσει, ὡς πρὸς ἀξίαν τι ἀ-
πονεμούσῃ τοῖς φαύλοις καὶ τοῖς σπουδαίοις.
διὰ τὸ πολλάκις τοὺς μὲν φαύλους ἐν ἡδοναῖς
εἶναι, καὶ τὰ ποιητικὰ τούτων κτᾶσθαι·
τοὺς δὲ σπουδαίους, πόνῳ, καὶ τοῖς ποιητικοῖς
τούτου περιπίπτειν. ἔτι δὲ ὁ φοβούμενος τοὺς πό-
νους, φοβηθήσεταί ποτε τὴν ἐσομένων τι ἐν τῷ
κόσμῳ. τοῦτο δὲ ἤδη ἀσεβές. ὅτε διώκων τὰς ἡ-
δονὰς, οὐκ ἀφέξεται τοῦ ἀδικεῖν. τοῦτο δὲ ἐναρ-
χῶς ἀσεβές. χρὴ δὲ πρὸς ἃ ἡ κοινὴ φύσις ἐπίσης
ἔχει (οὐ γὰρ ἀμφότερα ἐποίει, εἰ μὴ πρὸς ἀμφό-
τερα ἐπίσης εἶχε) πρὸς ταῦτα δὲ τοὺς τῇ φύσει
βουλομένους ἕπεσθαι, ὁμογνώμονας ὄντας ἐ-
πίσης διακεῖσθαι. ὅστις οὖν πρὸς πόνους καὶ ἡδο-
νὰς, ἢ θάνατον δὲ ζωὴν, ἢ δόξαν καὶ ἀδοξίαν, οἷς
ἐπίσης ἡ τὴν ὅλον φύσις χρῆται, αὐτὸς οὐκ
ἐπίσης ἔχει, δῆλον ὡς ἀσεβεῖ. λέγω δὲ τὸ χρῆ-
σθαι τούτοις ἐπίσης τὴν κοινὴν φύσιν, ἀντὶ τοῦ
κατὰ τὸ συμβαίνειν ἐπίσης κατὰ τὸ ἑξῆς γινο-
μένοις, δὲ ἰδιγινομένοις ὁρμῇ τινι ἀρχαίᾳ τῆς
προνοίας καθ' ἣν ἀπό τινος ἀρχῆς ὥρμησεν
ἰδὶ τὴν δὲ τὴν διακόσμησιν, συλλαβοῦσα τινὰς
λόγους τὴν ἐσομένων, καὶ δυνάμεις γονίμους ἀ-
φορίσασα, ὑποστάσεών τε, καὶ μεταβολῶν καὶ
διαδοχῶν τοιούτην. Χαριεστέρου μὲν ἦν ἀν-
δρὸς ἄγευστον ψευλογίας, καὶ πάσης ὑπο-

κείσεως καὶ τρυφῆς καὶ τύφου γενόμενον, ὑφ' ἀνθρώπων ἀποτελθεῖν. τὸ δ' ὅλον κρεαθῆναί γε τὸν ἀκροτυβῆναι, δύτροπα πολοῦς ἢ πεφηνὰς πεφυκαθῆναι τῇ κακίᾳ· καὶ ὅπως δὲ ἡ πᾶσα πείθει φύγειν ἐκ τοῦ λοιμοῦ. λοιμὸς μὲν ἡ φθορὰ διανοίας πολλῷ γε μᾶλλον ἢ τοῦ περικεχυμένου τούτου πνεύματος τοιάδε τις δυσκρασία καὶ τροπή. αὕτη μὲν γὰρ ζώοις λοιμὸς καὶ θῆρα. ἔστιν ἐκείνη δὲ ἀνθρώπων καὶ θεῶν ἀνθρωποί εἰσιν. Μὴ καταφρόνει θανάτου, ἀλλὰ εὐαρέστει αὐτῷ, ὡς καὶ τούτου ἑνὸς ὄντος, ὧν ἡ φύσις ἐθέλει. οἷον γὰρ ἐστὶ τὸ νεάσαι, ἢ τὸ γηρᾶσαι ἢ τὸ αὐξῆσαι, καὶ τὸ ἀκμάσαι, καὶ ὀδόντας, καὶ γένειον, ἢ πολιὰς ἐνεγκεῖν, καὶ σπεῖραι, καὶ κυοφορῆσαι, καὶ ἀφεῖναι, καὶ τὰ ἄλλα τὰ φυσικὰ ἐνεργήματα, ὅσα αἱ τοῦ βίου ὧραι φέρουσιν, τοιοῦτόν ἐστὶ καὶ τὸ διαλυθῆναι. σκόπει μὲν οὖν κατὰ ἄνθρωπον ἐστὶ λελογισμένον, μὴ ὀλιγωρῶς, μηδὲ ὠσικῶς, μηδὲ ὑποφαύλως πρὸς τὸν θάνατον ἔχειν· ἀλλὰ συνειμένον ὡς μίαν τῶν φυσικῶν ἐνεργειῶν. ὡς νῦν συνειμένος, ὅτε ἔμβρυον ἐκ τῆς γαστρὸς τῆς γυναικός σου ἐξέλθῃ, ὅτως ἐκδέχεσθαι τὴν ὥραν ἐν ᾗ τὸ ψυχάριον ἐκ τοῦ ἐλύτρου τούτου ἐκπεσεῖται. εἰ δὲ θ ἰδιωτικὸν πρόσπτυγμα ἀφυσικώτερον θέλεις, μᾶλλόν σε εὐκόλως πρὸς τὸν θάνατον ποιήσει, ἢ ἔπισασις ἢ τὰ ὑπνεύματα,

κάμινα, ὧν μέλλῃς ἀφίστασθαι. Σὺ μετ' οἴων ἦθῶν ἀκέπαιος ἡ ἐμπεφυρμένη, πρὸς ὑπόπτευε μὲν γὰρ αὐτοῖς ἥκιστα δεῖ, ἀλλὰ καὶ κήδεσθαι, καὶ πάσῃ φέρειν. μεμνῆσθαι μέντοι ὅτι οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων ὁμοδογματούντων σοι ἡ ἀπαλλαγὴ ἔσται. ἔδει γε μόνον εἶπερ ἄρα αὐθέλκειν αὖ μὴ κατέχειν ἐν τῷ ζῆν, εἰ συζῆν ἐφέδει οἷς τὰ ἴδια δόγματα πρὸς ἀπεποιημένοις. νῦν δ' ὁρᾷς ὅσοι καὶ ἐν τῇ διαφωνίᾳ τῆς συμβιώσεως, ὥστε εἶπεν, θᾶττον ἔλθῃς ὦ θάνατε μή που καὶ αὐτὸς ἐπιλάθωμαι ἐμαυτοῦ.

Ὁ ἁμαρτάνων ἑαυτῷ ἁμαρτάνει. ὁ ἀδικῶν ἑαυτὸν κακεῖ, κακὸν ἑαυτὸν ποιῶν. ἀδικεῖ πολλαχοῦ ὁ μή τι ποιῶν, ἐνίοτε δ' ὁ τοιοῦτόν τι. ἀρχὴ ἡ πρῶτα ὑπόληψις καταληπτική, καὶ ἡ πρώτη πρᾶξις κοινωνική· καὶ ἡ παρὸν πρὸς ἅπαν διάθεσις δυαρεστικὴ πρὸς πᾶν τὸ παρὰ τὸ ἐκ τῆς αἰτίας συμβαῖνον, ἐξαλεῖψαι φαντασίαν, σπεῦσαι, ὁρμῶ, σβέσαι ὄρεξιν, ἐφ' ἑαυτῷ ἔχειν τὸ ἡγεμονικόν, εἰς μὲν τὰ ἄλογα ζῶα, μία ψυχὴ διήρηται. εἰς δὲ τὰ λογικὰ μία νοερὰ ψυχὴ μεμέρισται. ὥσπερ καὶ μία γῆ ἐστὶν ἁπάντων τῶν γεωδῶν, καὶ ἑνὶ φωτὶ ὁρῶμεν. καὶ ἕνα ἀέρα ἀναπνέομεν, ὅσα ὁρατικὰ καὶ ἔμψυχα πάντα. ὅσα κοινοῦ τινος μετέχει, πρὸς τὸ ὁμογενὲς ὠθοῦνται. τὸ γεώδες πᾶν

ρέπει ὡδὶ γλῶ, τὸ ὑγρὸν πᾶν, σύῤῥουν, δ' ἀεροῦδες ὁμοίως, ὥστε χρήζειν τὴν διεργόντην καὶ βίας. Τὸ πῦρ αὐωφερὲς μὲν, ὀξὺ δ' τοιχειῶδες πῦρ. πᾶν τὶ δὲ τυγὸν αὐταῦθα πρὸς δ' ξυνεξαπτεσθαι ἕτοιμον. οὕτως, ὥστε καὶ πᾶν δ' ὑλικὸν δ' ὀλίγῳ ξηρότερον, δυσέξαπτον εἶναι, διὰ τὸ ἐλαπτὸν ἐγκεκρᾶσθαι αὐτοῦ δ' κωλυτικὸν πρὸς ἕξαψιν. καὶ τοίνυν πᾶν τὸ κοινῆς νοερᾶς φύσεως μέτοχον, πρὸς δ' συγγενὲς ὁμοίως πῶς ἔχει, ἢ καὶ μᾶλλον. ὅσῳ γὰρ ἄν τι κρεῖττον ᾖ τὰ ἄλλα, τοσούτῳ καὶ πρὸς δ' συγκιρνᾶσθαι τῷ οἰκείῳ καὶ συγχεῖσθαι ἑτοιμότερον. θῆρες γοῦν ὡδὶ μὲν τὴν ἀγέλην δυρέσθη σμήνη, καὶ ἀγέλαι, καὶ νεοσσοτροφίαι, καὶ οἷον ἔρωτες. ψυχαὶ γὰρ ἤδη ἦσαν αὐταῦθα, καὶ τὸ συναγωγὸν ἐν τοῖς κρείττοσι ὡδὶ τεινόμενον θᾶττον ἔχει, οἷον οὔτε ὡδὶ φυτὰ ἰῶ, οὔτε ὡδὶ λίθοι, ἢ ξύλα. ὡδὶ δὲ τὰ λογικὰ ζῶα, πολιτεῖαι, καὶ φιλίαι, καὶ οἶκοι, καὶ σύλλογοι, καὶ ἐν πολέμοις συμβῆναι καὶ συστῆναι. ὡδὶ δὲ τὰ ἔτι κρειττόνων, καὶ ἐκδιεσπασμένα τὴν τρόπον πνεῦμα ἕνωσιν ὑπέσχε, οἷα ὡδὶ τὰ ἄστρα. οὕτως ἡ ἐπὶ δ' κρεῖττον ἐπανάβασις συμπάθειαν καὶ ἐν διεσῶσιν ἐργάσασθαι ἐδύνατο. Ὅρα δὴ τὸ νῦν γινόμενον. μόνα γὰρ τὰ νοερὰ νῦν ὡδὶ ἐλήλυθε τὸ πρὸς ἄλληλα πᾶν δὲ ἧς κλίνειν.

ξωνθύσεως, καὶ τὸ σύῤῥουν ὧδε μόνον οὐ βλέπεται. ἀλλ' ὅμως καίτοι φθύγοντος πολιτικὰ λαμβάνονται. κρατεῖ γὰρ ἡ φύσις. ὄφις δὲ ὁ λεγόμενος παφυλαγόνων. θαῦμα γοῦν εἴρει τις ἀὴρ γεώδης τι μηδενὸς γεώδους πρόσω πόμενον, ὅπερ ἄνθρωπον ἀνθρώπου ἀποκλεισμένον. φέρει καρπὸν καὶ ἄνθρωπος καὶ θεὸς, καὶ ὁ κόσμος, ἐν ταῖς οἰκείαις ὥραις ἕκαστα φέρων. εἰ δὲ ἡ συνήθεια κυρίως τέτροφεν ἐπὶ ἀμπέλου καὶ τῶν ὁμοίων οὐδὲν τοῦτο. ὁ λόγος δὲ καὶ κοινὸν καὶ ἴδιον καρπὸν ἔχει, καὶ γίνεται ἐξ αὐτοῦ τοιοῦδε ἕτερα, οἷόν τι αὐτός ἐστιν ὁ λόγος. Εἰ μὲν δύναμαι μεταδιδάσκειν· εἰ δὲ μή, μέμνησο ὅτι πρὸς σοῦ ἡ βουλὴ σοὶ δέδοται. καὶ οἱ θεοὶ δὲ βουλεύονται τοῖς τοιούτοις εἰσίν, εἰς οἷα δὲ καὶ συνεργοῦσιν, εἰς ὑγίειαν, εἰς πλοῦτον, εἰς δόξαν. οὕτως ἐσὶ χρηστοί. ἔξεστι δὲ καὶ σοὶ· εἰ ἐθέλεις, τίς ὁ κωλύων; πόνει μὴ ὡς ἄθλιος, μηδὲ ὡς ἐλεεῖσθαι ἢ θαυμάζεσθαι θέλων. ἀλλὰ μόνον οὗ θέλει, κινεῖσθαι καὶ ἴσχεσθαι, ὡς ὁ πολιτικὸς λόγος ἀξιοῖ. σύμβουλον ἐξῆλθον πάσης πολιτείας, μᾶλλον δὲ ἐξέβαλον πᾶσαν πολίτευσιν. ἔξω γὰρ οὐκ εἰμὶ, ἀλλ' ἔνδον ἐν ταῖς ἐμαυτοῦ φροντίσι. πάντα ταῦτα σωπήσω μὲν τῇ πείρᾳ, ἐφήμερα δὲ τῷ χρόνῳ· ῥυπαρὰ δὲ τῇ ὕλῃ· πάντα νῦν οἷα ἐπ' ἐκείνων, ὃς κατεθάφαμεν. τὰ πράγματα ἔξω θυ-

ρῶν

ρῶν ἕστηκεν, αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν μηδὲν μήτε εἰδότα περὶ αὐτῶν, μήτε ἀπαφαινόμενα. τί οὖν ἀπαφαίνεται περὶ αὐτῶν; ἡ ἡγεμονικὸν, οὐκ ἐν πείσει, ἀλλ' ἐνεργείᾳ τὸ τοῦ λογικοῦ πολιτικοῦ ζώου κακὸν καὶ ἀγαθόν. ὥσπερ οὐδὲ ἡ ἀρετὴ καὶ κακία αὐτοῦ ἐν πείσει, ἀλλὰ ἐνεργείᾳ. τῷ ἀναῤῥιφέντι λίθῳ οὐδὲν κακὸν τὸ κατενεχθῆναι· οὐδὲ ἀγαθὸν τὸ ἀνενεχθῆναι.

Διέλθε ἔσω εἰς τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν, καὶ ὄψει τίνας κριτὰς φοβῇ, οἵους καὶ περὶ αὐτῶν ὄντας κριτάς. πάντα ἐν μεταβολῇ. καὶ αὐτὸς σὺ ἐν διηνεκεῖ ἀλλοιώσει, καὶ κατὰ τι φθορᾷ. καὶ ὁ κόσμος δὲ ὅλος, τὸ ἄλλου ἁμάρτημα. ἐκεῖ δεῖ καταλιπεῖν. ἐνεργείας ἀπόληξις, ὁρμῆς, ὑπολήψεως παῦλα, καὶ οἷον θάνατος, οὐδὲν κακόν. μέτιθι νῦν ἐπὶ ἡλικίαν, οἷον τὴν παιδικήν, τὴν τοῦ μειρακίου, τὴν νεότητα, τὸ γῆρας. καὶ γὰρ τούτην πᾶσα μεταβολὴ θάνατος, μήτι δεινόν; μέτιθι νῦν ἐπὶ βίον τὸν ὑπὸ τῷ πάππῳ, εἶτα τὸν ὑπὸ τῇ μητρὶ, εἶτα τὸν ὑπὸ τῷ πατρὶ. καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς διαφορὰς καὶ μεταβολὰς καὶ ἀπολήξεις εὑρίσκοις, ἐπερώτα σεαυτὸν μήτι δεινόν. οὕτως τοίνυν οὐδὲ ἡ τοῦ ὅλου σου βίου λῆξις, καὶ παῦλα, καὶ μεταβολὴ. τρέχε ἐπὶ τὸ σεαυτοῦ ἡγεμονικὸν, καὶ τὸ τοῦ ὅλου, καὶ τὸ τούτου. τὸ μὲν σεαυτοῦ. ἵνα νοῦς

δικαῖ-

δικαϊκὸν αὐτὸ ποιήσης. τὸ δὲ τοῦ ὅλου, ἵνα συμμνημονεύσῃς τίνος μέρος εἶ. τὸ δὲ τούτου, ἵνα ὑπιστήσῃς πότερον ἄγνοια, ἢ γνώμη. Ὁ ἅμα λογίσῃ ὅτι συγγενεὺς. ὥσπερ αὐτὸς σὺ πολιτικοῦ συστήματος συμπληρωτικὸς εἶ, οὕτως καὶ πᾶσα πρᾶξις σου συμπληρωτικὴ ἔστω ζωῆς πολιτικῆς. ἥτις ἐὰν οὖν πρᾶξις σου μὴ ἔχῃ τὴν ἀναφορὰν, εἴτε προσεχῶς, εἴτε πόῤῥοθεν ὑπὲρ τὸ κοινωνικὸν τέλος, αὕτη διασπᾷ τὸν βίον, καὶ οὐκ ἐᾷ ἕνα εἶναι. Ὁ στασιώδης ἐστὶν, ὥσπερ ἐν δήμῳ ὁ τὸ καθ' αὑτὸν μέρος διϊστάμενος. ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφωνίας παιδίων ὀργαὶ, καὶ παίγνια, καὶ πνευμάτια, νεκροὺς βαστάζοντα, ὥστε ἐνεργέστερον προσπεσεῖν τοῦ τῆς νεκύας, ἴθι ὑπὲρ τὴν ποιότητα τοῦ αἰτίου. καὶ ἀπὸ τοῦ ὑλικοῦ αὐτὸ περιγράψας θέασαι, εἶτα καὶ τὸν χρόνον περιόρισον, ὅσον πλεῖστον ὑφίστασθαι πέφυκε τοῦτο τὸ ἰδίως ποιόν, ἀνέτλης μυρία, διὰ τὸ μὴ ἀρκεῖσθαι τῷ σῷ ἡγεμονικῷ. ποιοῦτι ταῦτα οἷα κατεσκεύασται· ἀλλὰ ἅλις.

Ὅταν ἄλλος ψέγῃ σε, ἢ μισῇ, ἢ τοιαῦτά τινα ἐκφωνῶσιν, ἐρχου πρὸς τὰ ψυχαίρια αὐτῶν δίελθε ἔσω, καὶ ἴδε ποῖοι τινες εἰσίν. ὄψει, ὅτι οὐ δεῖ σε σπᾶσθαι, ἵνα τούτοις τί ποτε περὶ σοῦ δοκῇ. εὐνοεῖν μέντοι αὐτοῖς δεῖ. φύσει γὰρ φίλοι. καὶ οἱ θεοὶ δὲ παν-

δὲ παντοίως αὐτοῖς βοηθοῦσι, δι' ὀνείρων, δι' ἀ-
μαντειῶνς. πρὸς ταῦτα μέντοι πρὸς ἃ ἐκεῖνοι
διαφέρονται, ταῦτα ἐστὶ τὰ τοῦ κόσμου ἐγκύκλια,
ἄνω κάτω, ἐξ αἰῶνος εἰς αἰῶνα. καὶ ἤτοι ἐφ'
ἕκαστον ὁρμᾷ ἡ τοῦ ὅλου διάνοια, ὅπερ εἰ ἔστιν, ἀπο-
δέχου τὸ ἐκείνης ὁρμητὸν, ἡ ἅπαξ ὥρμησε. τὰ δὲ
λοιπὰ, κατ' ἐπακολούθησιν. καὶ τί ἐν τίνι.
τρόπον γάρ τινα ἄτομοι, ἢ ἀμερῆ. τὸ δὲ ὅλον,
εἴ τις θεὸς εὖ ἔχει πάντα. εἴτε δ' εἰκῇ, μὴ καὶ
σὺ εἰκῇ. ἤδη πάντας ἡμᾶς γῆ καλύψει. ἔπει-
τα καὶ αὐτὴ μεταβαλῇ. κἀκεῖνα εἰς ἄπειρον
μεταβαλεῖ· καὶ πάλιν ἐκεῖνα εἰς ἄπειρον· τὰς
γὰρ ὑπηκυματώσεις τῶν μεταβολῶν καὶ ἀλ-
λοιώσεων ἐνθυμούμενός τις, καὶ τὸ τάχος,
παντὸς θνητοῦ καταφρονήσει. χειμάῤῥους ἡ
τῶν ὅλων αἰτία, πάντα φέρει. ὡς εὐτελῆ δὲ
καὶ τὰ πολιτικὰ ταῦτα, καὶ ὡς οἴεται φιλοσό-
φως πρακτικὰ ἀνθρωπειαμυξῶν μεστά. ἄνθρω-
πε, τί ποτε ποίησον, ὃ νῦν ἡ φύσις ἀπαιτεῖ· ὅρ-
μησον ἐὰν διδῶται. καὶ μὴ περιβλέπου εἴ τις εἴ-
σεται· μηδὲ τὴν Πλάτωνος πολιτείαν ἔλπιζε,
ἀλλὰ ἀρκοῦ, εἰ τὸ βραχύτατον πρόεισι. καὶ
τούτου αὐτοῦ τὴν ἔκβασιν, ὡς οὐ μικρόν τι ἐστὶ
διανοῦ. δόγμα γὰρ αὐτῶν τὶς μεταβάλλει; χω-
ρὶς δὲ δογμάτων μεταβολῆς, τί ἄλλο, ἢ
δουλεία στενόντων, καὶ πείθεσθαι προσποιου-
μένων.

μένων. Ὕπαγε νῦν καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ Φίλιππον, καὶ Δημήτριον τὸν Φαληρέα μοι λέγε. ὄφονται εἰ εἶδόν τί ἢ κοινὴ φύσις ἤθελε, ἐφ' ἑαυτῆς ἐπαιδαγώγησεν· εἰ δὲ ἐπραγώδησεν, οὐδεὶς με κατακέκρικε μιμεῖσθαι. ἀτοπόν ἐστι καὶ αἰδήμον τὸ φιλοσοφίας ὄργον. μήμε ἄπαγε ἐπὶ σεμνοτυφίαν αἴρεσθαι ἰδιωτεύειν ἀγελαίας μυείας, καὶ τελετὰς μυείας ἐφ' ἑαυτῶν, ἐν χειμῶσι καὶ γαλήναις, καὶ διαφορὰς γινομένων, συγγινομένων, ἀγχινομένων. Ἐπινόει δὲ καὶ τὸν ὑπ' ἄλλων πάλαι βεβιωμένον βίον, τὸν μετὰ σε βιωθησόμενον, καὶ τὸν νῦν ἐν τοῖς βαρβάροις ἔθνεσι βιούμενον. καὶ ὅσοι μὴ ἴσασί σου γινώσκουσιν, ὅσοι δὲ τάχα ὠφελήσονται, ὅσοι δὲ ἐπαινοῦντες ἴσως νῦν σε τάχα μεθέξουσι. καὶ ὡς οὔτε ἡ μνήμη ἀξιόλογός γε, οὔτε ἡ δόξα, ὅτι ἄλλο ποτὲ σύμπαν. ἀταραξία μὴ πρὸς τὰ ἀφ' ἑαυτῆς αἰτίας συμβαίνοντα. δικαιότης δὲ ἐν τοῖς πρὸς τὰ παρόντα ἐνεργουμένοις. Τοῦτ' ἔστιν ὁρμὴ μὴ πρᾶξις, καταλήγουσα ἐπ' αὐτὸ τὸ κοινωνικὸν ὡς πρᾶξαι, ὡς τὸ τοῦ κατὰ φύσιν ὄν. πολλὰ τοίνυν ἐστὶ τὰ εἰλεῖν τὴν ἐνοχλοῦντά σοι δυνάμενα, ὅλα ἐν τῇ ὑπολήψει κείμενα· μὴ πρόλιπε εὐρυχωρίαν τὰ εἰσποιοῦσα. ἔξεστι σεαυτῷ τὸν ὅλον κόσμον περιφλαφεῖναι τῇ γνώμῃ, καὶ ἓν ἴδιον αἰῶνα περινοεῖν,

καὶ

καὶ τὴν τῶν κατὰ μέρος ἑκάστου πράγματος ταχεῖαν μεταβολὴν ἐνθινοεῖσθαι. ὡς βραχὺ μὲν τὸ ἀπὸ γενέσεως μέχρι διαλύσεως, ἀχανὲς δὲ τὸ πρὸ τῆς γενέσεως, ὡς καὶ τὸ μετὰ τὴν διάλυσιν ὁμοίως ἄπειρον.

Πάντα ὅσα ὁρᾷς τάχιστα φθαρήσεται, καὶ οἱ φθειρόμενα αὐτὰ ἐνθιδόντες τάχιστα, καὶ αὐτοὶ φθαρήσονται. καὶ ὁ ἑξατόγηρως ἀποθανὼν εἰς ἴσον καταστίσεται τῷ προώρῳ. τίνα τὰ ἡγεμονικὰ τούτην, καὶ περὶ οἷα ἐσπουδάκασι, καὶ δι' οἷα φιλοῦσι καὶ τιμῶσι. γυμνὰ νόμιζε τὰ ψυχάρια αὐτῶν. ὅτε δοκοῦσι βλάπτειν ψέγοντες, ἢ ὠφελεῖν ἐξυμνοῦντες, ὅσῃ οἴησις. ἡ ἀποβολὴ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ μεταβολὴ, τούτῳ δὲ χαίρει ἡ τῶν ὅλων φύσις, καθ' ἣν πάντα καλῶς γίνεται. ἐξ αἰῶνος ὁμοειδῶς ἐγίνετο, καὶ εἰς ἄπειρον τοιαῦθ' ἕτερα ἔσται. τί οὖν λέγεις ὅτι ἐγίνετό τε πάντα ὃ καὶ πάντα ἀεὶ κακῶς ἔσται, καὶ οὐδεμία ἄρα δυνάμις ἐν τοσούτοις θεοῖς ἐξευρέθη ποτὲ ἡ διορθώσουσα ταῦτα, ἀλλὰ κατακέκριται ὁ κόσμος ἐν ἀδιαλείπτοις κακοῖς συνέχεσθαι. Τὸ σαπρὸν τῆς ἑκάστῳ ὑποκειμένης ὕλης, ὕδωρ, κόνις, ὀστάρια, γράσος ἢ πάλιν, πῶροι γῆς, τὰ μάρμαρα, καὶ ὑποστάθμαι, ὁ χρυσὸς, ὁ ἄργυρος, καὶ τριχία ἡ ἐσθής, καὶ αἷμα ἡ πορφύρα, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τοιαῦτα. καὶ τὸ πνευ-

ματικὸν

ματικὸν δέ, ἄλλο τοιοῦτον. καὶ ἐκ τούτων εἰς ταῦτα μεταβάλλον. ἅλις τοῦ ἀθλίου βίου, καὶ γογγυσμοῦ, καὶ πιθηκισμοῦ. τί ταράσσῃ, τί τούτων καινὸν; τί σε ἐξίστησι; τὸ αἴτιον; ἴδε αὐτό. ἀλλ' ἡ ὕλη; ἴδε αὐτήν. ἔξω δὲ τούτων οὐδὲν ἐστὶν. ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς ἤδη ποτὲ ἁπλούστερος καὶ χρηστότερος γενοῦ. ἴσον τὸ ἑκατὸν ἔτεσι, καὶ τὸ τρισὶ ταῦτα ἱστορῆσαι. εἰ μὲν ἥμαρτεν, ἐκεῖ τὸ κακὸν. τάχα δ' οὐχ ἥμαρτεν. Ἤτοι ἀφὸ μιᾶς πηγῆς νοερᾶς πάντα ὡς ἑνὶ σώματι ὑπισυμβαίνει καὶ οὐ δεῖ τὸ μέρος τοῖς ὑπὲρ τοῦ ὅλου γινομένοις μέμφεσθαι. ἢ ἄτομοι, καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἢ κυκεὼν καὶ σκεδασμός. τί οὖν ταράσσῃ; τῷ ἡγεμονικῷ λέγεις, τέθνηκας; ἔφθαρσαι; ὑποκρίνῃ, συναγελάζει, βόσκῃ; ἤτοι οὐδὲν δύνανται οἱ θεοὶ ἢ θηρίωσαι, δύνανται. εἰ μὲν οὖν μὴ δύνανται, τί εὔχῃ; εἰ δὲ δύνανται, διὰ τὶ οὐχὶ μᾶλλον εὔχῃ, διδόναι αὐτοὺς, τὸ μήτε φοβεῖσθαί τι τούτων, μήτε ὑπιθυμεῖν τινὸς τούτων; μήτε λυπεῖσθαι ἐπί τινος τούτων, μᾶλλον τῷ μὴ πρεῖναι τι τούτων, ἢ τοῦ πρεῖναι. πάντως γὰρ εἰ δύνανται συνεργεῖν ἀνθρώποις, καὶ εἰς ταῦτα δύνανται συνεργεῖν. ἀλλὰ ἴσως ἐρεῖς, ὅτι ἐπ' ἐμοὶ αὐτὰ οἱ θεοὶ ἐποίησαν· εἶτα, οὐ κρεῖσσον χρῆσθαι τοῖς ὑπὶ σοὶ μετ' ἐλευθερίας, ἢ διαφέρεσθαι πρὸς τὰ μὴ ὑπὶ σοὶ μετὰ δουλείας ὡς τα-

πεινότητα; τίς δ' σοι εἶπεν, ὅπ οὐχὶ καὶ εἰς τὰ ἐφ' ἡμῖν οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν. ἄρξαι γοῦν παρὰ τὴν εὔχεσθαι, καὶ ὄψῃ. ἔτερος εὔχεται πῶς κοιμηθῶ μετ' ἐκείνης· σὺ πῶς μὴ ἐπιθυμήσω τὸ κοιμηθῆναι μετ' ἐκείνης. ἄλλος, πῶς σε, κηθῶ ἐκείνου σὺ, πῶς μὴ χρήζω τὸ σεσηθῆναι. ἄλλος πῶς μὴ ἀφελάλφ δ' τηνίου σὺ, πῶς μὴ φοβηθῶ ἀφελαλεῖν ὅλφος ὧδε ἐπίτρεφον τὰς εὐχὰς, καὶ θεῶρῃ τι γίνεται. Ὁ Ἐπίκουρος λέγῃ, ὅπ ἐν τῇ νόσῳ δὲ ἦλθεν μοι αἱ ὁμιλίαι περὶ τὴν τῦ σώματος παθῶν, δὲ πρὸς τοὺς ἰατροὺς ἐισιόντας ἔιχε τὰ τι ναφησὶν ἐλάλουν, ἀλλὰ τὰ προηγούμενα φυσιολογῶν διετέλουν, καὶ πρὸς αὐτῷ τούτῳ ὤν, πῶς ἡ διάνοια συμμεταλαμβάνουσα τὴν ἐν τῇ σαρκιδίῳ τοιαύτην κινήσεων ἀταραξίαν, τὸ ἴδιον ἀγαθὸν τηρῶσα, δὲ τοῖς ἰατροῖς ἐμπεριεῖχεν φησὶ καταφρονεῖσθαι, ὡς τι ποιοῦσιν. ἀλλὰ ὁ βίος ἤρεσκε δὲ καὶ καλῶς. ταῦτα δὴν ἐκείνῳ ἐν νόσῳ ἐαν νοσῇς, καὶ ἐν ἄλλῃ τινὶ ποιήσεσθαι. τὸ μὴ ἀφίεσθαι φιλοσοφίας ἐν οἷς δήποτε τοῖς προσπίπτουσι, μηδὲ τῇ ἰδιώτῃ καὶ φυσιολόγῳ συμφλυαρεῖν, πάσης αἱρέσεως κοινὸν πρὸς μόνῳ τῷ νῦν πεπαιδευμένῳ εἶναι, καὶ τῇ ὀργάνῳ δι' ὃ πεπαίδευται. Ὅταί τινος ἀναιρῇ τὰ προσκόπτοντα, θύθὺς πυνθάνου σεαυτῷ· διὰ τίν ἐν τῇ κόσμῳ

νόμῳ ἀναίσχυντοι μὴ εἶναι; ἃ δύνανται. μὴ οὖν ἀπαίτει τὸ ἀδύνατον. εἰς γὰρ καὶ ὅτῳ ἐστὶν ἐκείνως τὴν ἀναισχύντην, ὡς ἀνάγκη αὐτὴν ζῆν νόμῳ. εἶναι τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὠδὶ τὸ πανοῦργον, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπίστου, καὶ ὅσα τοῦτος τοῦ ὁποῦν ἁμαρτανόντῳ, ἔσω σοι πρόχειρον. ἅμα γὰρ ζῆν ἐνομοθετῆναι ὅτι τὸ μὲν τὴν τοιαύτην ἀδυνάτους ὄντι μὴ ὑπάρχειν, θυμικώτερον ἴσως πρὸς σὲ καθ' ἕνα. Εὐχρηστον δὲ καὶ ἐκεῖνο σοὶ δοῦναι νοεῖν, πῶς ἔδωκεν ἡ φύσις ζῆν ἀνθρώπῳ ἀρετὴν πρὸς οὗτον τὸ ἁμάρτημα. ἔδωκε γὰρ, ὡς ἀντιφάρμακον, πρὸς μὲν τὸν ἀγνώμονα τὴν πραότητα, πρὸς δὲ ἄλλον, ἄλλην τινὰ δύναμιν. ὅλως δὲ ἔξεστί σοι μετὰ διδάσκειν τὸν πεπλανημένον. πᾶς δὲ ὁ ἁμαρτάνων, ἀφαμαρτάνει τοῦ πεπαιδευμένου, καὶ πεπλάνηται. τί δὲ μὴ βέβλαφαι; εὑρήσεις γὰρ μηδὲν ἀτόπον πρὸς ὃν προῄει πεποιηκότα τὶ τοιοῦτον, οἷς ἡ διάνοιά σου χεῖρον ἔμελλε γενήσεσθαι. διὰ τί κακόν σου μὴ τὸ βλαβερὸν, ἀναπαύσασθαι τὴν ὑπόστασιν ἔχει. τί δὲ κακὸν ἢ ξένον γέγονεν, εἰ ὁ ἀπαίδευτος τὰ τοῦ ἀπαιδεύτου πράξει. ὅρα μὴ σαυτῷ μᾶλλον ἐγκαλεῖν ὀφείλῃς, ὅτι σὺ προσεδόκησας τοῦτον τοῦ ἁμαρτήσεσθαι. σὺ μὲν μὴ ἀφορμὰς ἐν τῷ λόγῳ εἶχες πρὸς τὸ ἀνθυμηθῆναι ὅτι εἰκὸς ὄντι οὗτον οὕτω ἁμαρτήσεσθαι. μὴ ὅμως ἐπλα-

θόμενος θαυμάζεις εἰ ἡμαρτηκε. Μαλιστα δὲ ὅταν ὡς ἀπίστῳ, ἢ ἀχαρίστῳ μέμφῃ, εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφου. προδήλους γὰρ σὸν τὰ ἁμαρτήμα, εἴτε περὶ τοῦ τοιαύτην τὴν διάθεσιν ἔχοντος ἐπίστευσας, ὅτι τὴν πίστιν φυλάξει, εἴτε τὴν χάριν διδοὺς, μὴ καταληκτικῶς ἔδωκας, μηδὲ ὥστε ἐξ αὐτῆς τῆς σῆς πράξεως εὐθὺς ἀπειληφέναι πάντα τὸν καρπὸν. τί τὸν πλέον θέλεις εὖ ποιήσας ἄνθρωπον; οὐκ ἀρκεῖ σοι; κατὰ φύσιν τὴν σὴν τὶ ἔπραξας, τούτου μισθὸν ζητεῖς; ὡς εἰ ὁ ὀφθαλμὸς ἀμοιβὴν ἀπήτει, ὅτι βλέπει· ἢ οἱ πόδες, ὅτι βαδίζουσιν. ὥσπερ γὰρ ταῦτα πρὸς τὸ δέ τι γέγονεν, ἅπερ κατὰ τὴν ἰδίαν κατασκευὴν ἐνεργοῦντα ἀπέχει τὸ ἴδιον· οὕτως καὶ ὁ ἄνθρωπος εὐεργετικὸς πεφυκὼς, ὁπόταν τι εὐεργετικὸν, ἢ ἄλλως εἰς τὰ μέσα συνεργητικὸν πράξῃ, πεποίηκε πρὸς ὃ κατεσκεύασται, καὶ ἔχει τὰ ἑαυτοῦ.

ΜΑΡ-

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν Βιβλίον ι.

Ἔσῃ ποτὲ ἆρ' ὦ ψυχὴ ἀγαθὴ, καὶ ἁπλῆ, καὶ μία, καὶ γυμνὴ, φανερωτέρα τοῦ περικειμένου σοι σώματος; γνώσῃ ποτὲ ἆρα τὸ φιλητικῆς καὶ στερητικῆς διαθέσεως; ἔσῃ ποτὲ ἆρα πλήρης καὶ αὐτάρκης, καὶ οὐδὲν ἐπιποθοῦσα οὐδὲ ἐπιθυμοῦσα οὐδενὸς, οὔτε ἐμψύχου οὔτε ἀψύχου πρὸς ἡδονὰς ἀφλαύσεις; οὐδὲ χρόνου ἐν ᾧ ἐπὶ μακρότερον ἀφλαύσεις; οὐδὲ τόπου, ἢ χώρας, ἢ ἀέρων δικαιείας· οὐδὲ ἀνθρώπων εὐαρμοσίας. ἀλλὰ ἀρκεσθήσῃ τῇ παρούσῃ κατασάσει, καὶ ἁδήσῃ τοῖς παροῦσι πᾶσι, καὶ συμπείσεις σεαυτῷ, ὅτι πάντα σοι πάρεστι, πάντα σοι δοῦ ἔχει. καὶ πρὸς τὴν θεὸν πάρεστι. καὶ δοῦ ἔξει ὅσα φίλον αὐτοῖς, καὶ ὅσα μέλλουσι δώσειν ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ τελείου ζώου, τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ δικαίου, καὶ καλοῦ, καὶ γεννῶντος πάντα καὶ συνέχοντος, καὶ περιέχοντος, καὶ περιλαμβάνοντος, διαλυόμενα εἰς γενέσιν ἑτέρων ὁμοίων. ἔσῃ ποτὲ ἆρα διαύτῃ, διὰ θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις οὕτω

συμπολιτεύεσθαι, ὡς μήτε μέμφεσθαί τι αὐτοῖς, μήτε καταγινώσκεσθαι ὑπ' αὐτῶν; παρατήρει τί σου ἡ φύσις ἐπιζητεῖ, ὡς ὑπὸ φύσεως μόνον διοικουμένου. εἶτα ποίει αὐτὸ καὶ προσίεσο, εἰ μὴ χεῖρον μέλλει διατίθεσθαί σου ἡ ὡς ζώου φύσις. ἑξῆς δὲ παρατηρητέον, τί ὑπιζητεῖ σου ἡ ὡς ζώου φύσις. καὶ πᾶν τοῦτο παραληπτέον, εἰ μὴ χεῖρον μέλλει διατίθεσθαι, ἡ ὡς ζώου λογικοῦ φύσις. ἔστι δὲ τὸ λογικὸν εὐθὺς καὶ πολιτικόν. τούτοις δὴ κανόσι χρώμενος μηδὲν περιεργάζου. Πᾶν τὸ συμβαῖνον, ἤτοι οὕτως συμβαίνει, ὡς πέφυκας αὐτὸ φέρειν, ἢ ὡς οὐ πέφυκας αὐτὸ φέρειν. εἰ μὲν οὖν συμβαίνει σοι ὡς πέφυκας φέρειν, μὴ δυσχέραινε· ἀλλ' ὡς πέφυκας φέρε. εἰ δὲ ὡς μὴ πέφυκας φέρειν, μὴ δυσχέραινε. φθαρήσεται γάρ σε ἀπαναλῶσαν. μέμνησο μέντοι ὅτι πέφυκας φέρειν πᾶν, περὶ οὗ τῇ ὑπολήψει ἐστὶ τῇ σῇ φορητὸν καὶ ἀνεκτὸν αὐτὸ ποιῆσαι, κατὰ φαντασίαν τοῦ συμφέρειν ἢ καθήκειν σεαυτῷ τοῦτο ποιεῖν. Εἰ μὲν σφάλλεται, διδάσκειν εὐμενῶς, καὶ τὸ παρορώμενον δεικνῦναι. εἰ δὲ ἀδυνατεῖς, σεαυτὸν αἰτιᾶσθαι, ἢ μηδὲ σεαυτόν. Ὅ, τι ἂν σοι συμβαίνῃ, τοῦτό σοι ἐξ αἰῶνος προκατεσκευάζετο, καὶ ἡ ὑπιπλοκὴ τῶν αἰτίων συνέκλωθε, τήν τε σὺν ὑπόστασιν ἐξ ἀϊδίου, καὶ τὴν τούτου σύμβασιν· Εἴ τε ἄτομοι, εἴτε φύσεις, πρῶτον

τὸν κείσθω ὅτι μέρος εἰμὶ τοῦ ὅλου ὑπὸ φύσεως διοικουμένου. ἔπειτα, ὅτι ἔχω πως οἰκείως πρὸς τὰ ὁμογενῆ μέρη. τοῦτον γὰρ μεμνημένος, καθότι μὲν μέρος εἰμὶ, οὐδὲν δυσαρεστήσω τὴν ἐκ τοῦ ὅλου ἀπονεμομένων. οὐδὲν γὰρ βλαβερὸν τῷ μέρει, ὃ τῷ ὅλῳ συμφέρει. οὐ γὰρ ἔχει τί τὸ ὅλον, ὃ μὴ συμφέρει ἑαυτῷ. πασῶν μὲν φύσεων κοινὸν ἐχουσῶν τοῦτο· τῆς δὲ τοῦ κόσμου προσειληφυίας, τὸ μηδὲ ὑπότινος ἔξωθεν αἰτίας ἀναγκάζεσθαι βλαβερόν τι ἑαυτῇ γεννᾷν. κατὰ μὲν δὴ τὸ μεμνῆσθαι ὅτι μέρος εἰμὶ ὅλου τοῦ τοιούτου, εὐαρεστήσω παντὶ τῷ ἀπαίνοντι, καθότον δὲ ἔχω πως οἰκείως πρὸς τὰ ὁμογενῆ μέρη, οὐδὲν πράξω ἀκοινώνητον· μᾶλλον δὲ στοχάσομαι τῶν ὁμογενῶν, καὶ πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον πᾶσαν ὁρμὴν ἐμαυτοῦ ἄξω, καὶ ἀπὸ τοὐναντίου ἀπάξω. Τούτων δὲ οὕτω περαινομένων, ἀναγκη τὸν βίον εὐροεῖν· ὡς ἂν καὶ πολίτου βίον εὔρουν εὐθινοήσειας προϊόντος διὰ πράξεων τοῖς πολίταις λυσιτελοῦν, καὶ ὅπερ ἂν ἡ πόλις ἀπονέμῃ τοῦτο ἀσπαζομένου. Τοῖς μέρεσι τοῦ ὅλου, ὅσα φημὶ περιέχεται ὑπὸ τοῦ κόσμου, ἀναγκη φθείρεσθαι. λεγέσθω δὲ τοῦτο σημαντικῶς τοῦ ἀλλοιοῦσθαι. εἰ δὲ φημὶ κακόν τε, καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι τοῦτο αὐτοῖς, οὐκ ἂν τὸ ὅλη καλῶς διεξάγοιτο, τῶν μερῶν εἰς ἀλλοτρίωσιν ὄντων, καὶ πρὸς

τὸ φθείρεσθαι διαφόρως κατεσκευασμένων. πότερον γὰρ ἐπεχείρησεν ἡ φύσις αὐτὴ τὰ ἑαυτῆς μέρη κακοῦν, καὶ περιπτωτικὰ τῷ κακῷ, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἔμπτωτα εἰς τὸ κακὸν ποιεῖν, ἢ ἔλαθεν αὐτὴν τοιάδε τινα γενόμενα; ἀμφότερα γε ἀπίθανα. εἰ δέ τις καὶ ἀφέμενος τῆς φύσεως, κατὰ τὸ πεφυκέναι ταῦτα ἐξηγοῖτο, καὶ ὡς γελοῖον, ἅμα μὲν φᾶναι πεφυκέναι τὰ μέρη τοῦ ὅλου μεταβάλλειν, ἅμα δὲ ὡς ἐπί τινι τῶν παρὰ φύσιν συμβαίνοντι θαυμαίζειν, ἢ δυσχεραίνειν· ἄλλος τε καὶ τῆς διαλύσεως εἰς ταῦτα γινομένης, ἐξ ὧν ἕκαστον συνίσταται. ἤ τοι γὰρ σκεδασμὸς στοιχείων ἐξ ὧν συνεκρίθη, ἢ τροπή, τοῦ μὲν στερεμνίου εἰς τὸ γεῶδες· τοῦ δὲ πνευματικοῦ, εἰς τὸ ἀερῶδες. ὥστε καὶ ταῦτα ἀναληφθῆναι εἰς τὸν τοῦ ὅλου λόγον, εἴτε κατὰ περίοδον ἐκπυρουμένου, εἴτε ἀϊδίοις ἀμοιβαῖς ἀνανεουμένου. καὶ τὸ στερέμνιον δὲ, καὶ τὸ πνευματικὸν μὴ φαντάζου τὰ ἀπὸ τῆς γενέσεως. πᾶν γὰρ οὗτο ἐχθὲς, καὶ τρίτην ἡμέραν, ἐκ τῶν σιτίων καὶ ἑλκομένου ἀέρος τὴν ὑπόρροιν ἔλαβεν. οὗτο οὖν ὃ ἔλαβε, μεταβάλλει, οὐχ ὃ ἡ μήτηρ ἔτεκεν· ὑπόθου δ' ὅτι ἐκεῖνό σε λίαν προσπλέκει τῷ ἰδίως ποιῷ, οὐδὲν ὄντι οἶμαι πρὸς τὸ νῦν λεγόμενον. ὀνόματα θέμενος σαυτῷ ταῦτα, ἀγαθὸς, αἰδήμων, ἀληθὴς, ἔμφρων, σύμφρων, ὑπέρ-

φρων,

φρων, πρόσεχε μήποτε μετονομάζη, καὶ ἀχρλ-
λύεις ταῦτα τὰ ὀνόματα. καὶ ταχέως ἐπανίε
ἐπ' αὐτὰ. μέμνησο δὲ, ὅτι τὸ μὲν ἔμφρον, ἐβούλε-
τό σοι σημαίνειν τὴν ἐφ' ἕκαστα διαληπτικὴν ἐ-
πίστασιν, καὶ τὸ ἀπρενθύμητον. τὸ δὲ σύμφρον,
τὴν ἑκούσιον ἀπόδεξιν τῶν ὑπὸ τῆς κοινῆς φύ-
σεως ἀχρνεμομένων. τὸ δὲ ὑπέρφρον, τὴν ὑ-
πέρτασιν τοῦ φρονοῦντος μορίου ὑπὲρ λείαν
ἢ τραχεῖαν κίνησιν τῆς σαρκὸς, καὶ τὸ δοξαρίον,
καὶ τὸν θάνατον καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐὰν οὖν δια-
τηρεῖς σεαυτὸν ἐν τούτοις τοῖς ὀνόμασι, μὴ ὀλιχό-
μενος τοῦ ὑπ' ἄλλων κατὰ ταῦτα ὀνομαζεσθαι, ἔσῃ
ἕτερος. καὶ εἰς βίον εἰσελεύσῃ ἕτερον. τὸ γὰρ ἔτι τοιοῦ-
τον εἶναι οἷος μέχρι νῦν γέγονας, καὶ ἐν βίῳ τοιούτῳ
παράσσεσθαι καὶ μολύνεσθαι, λίαν ἐστὶν ἀναισθήτου
καὶ φιλοψύχου, καὶ ὁμοίου τοῖς ἡμιβρώτοις θη-
ριομάχοις· οἵτινες μεστοὶ τραυμάτων καὶ λύθρου,
παρακαλοῦσιν ὅμως εἰς τὴν αὔριον φυλαχθῆναι,
παραβληθησόμενοι τοιοῦτοι· τοῖς αὐτοῖς ὄνυξι καὶ
δήγμασιν. Ἐμβίβασον οὖν σαυτὸν εἰς τὰ ὀλίγα
ταῦτα ὀνόματα. κἂν μὲν ἐπ' αὐτῶν μένειν δύνῃ,
μένε ὥσπερ εἰς μακαρῶν τινὰς νήσους μετῳκισ-
μένος. ἐὰν δὲ αἴσθῃ ὅτι ἐκπίπτεις, καὶ οὐ περικρα-
τεῖς, ἄπιθι θαρρῶν εἰς χωρίαν τινὰ, ὅπου κρατή-
σεις, ἢ καὶ παντάπασιν ἔξιθι τοῦ βίου, μὴ ὀργιζόμε-
νος, ἀλλὰ ἁπλῶς καὶ ἐλευθέρως, καὶ αἰδημόνως.

σὺ γε οὗτος μόνον πλάξας σὺ τῷ βίῳ, τὸ ὅτως ὑγιὲς θεῖν. Πρὸς μὲν τοι τὸ μεμνῆσθαι τὸ ὀνόματος, μεγάλως συλλήψεταί σοι, τὸ μεμνῆσθαι θεῶν καὶ ὅπως βούλεσθαι ὅτοι θέλουσιν, ἀλλὰ ὑγρομοιοῦσθαι ἑαυτοῖς τὰ λογικὰ πάντα. Ὁ δὲ τὴν μὲν συκῆν τὰ συκῆς ποιοῦσαν· τὸν δὲ κύνα, τὰ κυνός. τὴν δὲ μέλισσαν, τὰ μελίσσης. τὸν δὲ ἄνθρωπον, τὰ ἀνθρώπου. Μὴ θαύμαζε πόλεμος, πρόοδος, νάρκη, δουλεία, καθ' ἡμέραν ἀπαλείφεταί σου τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα δόγματα, ὁπόσα ὁ φυσιολόγος φαντάζεται μὴ παρεμπίπτειν. δεῖ δὲ πάντα ὅτω βλέπειν μὴ πλάσσῃ, ὥστε μὴ τὸ πολιτικὸν ἅμα συντελεῖσθαι, μὴ ἅμα τὸ θεωρητικὸν ἀνεργεῖσθαι. μὴ τὸ ἐν τῷ πολὺ ἑκάστων ἰδιώτημα αὐθαδες σώζεσθαι λανθάνον, ἀλλὰ κρυπτόμενον. πότε μὲ ἀπολύτησος ἀπολαύσεις, ποτὲ δὲ σεμνότητος, ποτὲ δὲ τὸ ἐφ' ἑκάστου γνωρίσεως, τί τέ ἐστιν κατ' οὐσίαν μὴ τίνα χώραν ἔχει ἐν τῷ κόσμῳ, μὴ ἐπὶ πόσον χρόνον φύσιν ὑφίσασθαι μὴ ἐπὶ τίνων συγκρίνεσθαι, μὴ τίσι δυνάσθαι ὑπάρχειν, μὴ τίνες δυνάσθαι αὐτὸ δίδοναί τε καὶ ἀφαιρεῖσθαι. ἀρχαῖον μῆχανή ἐστιν μεγαφρονεῖν, ἄλλος δὲ λαγνίου, ἄλλος δὲ ὑποχῆς ἀφύλου, ἄλλος δὲ σιδίτια· ἄλλος δὲ ἀρκτᾶς· ἄλλος Σαρμάτας. ὅτου δὲ λήσαι; ἐὰν τὰ δόγματα ὑπερβάλλῃς, πῶς εἰς ἄλλα πάντα μεταβαλλῃ, θεωρητικὸν μεθοδον κτήσαι. καὶ δυνατὸν πρόσεχε, καὶ

συγγυμνά

συγγυμνάσθητι περὶ τοῦτο τὸ μέρος. οὐδὲν γὰρ οὕτω μεγαλοφροσύνης ποιητικόν. ἐξεδύσατο τὸ σῶμα. καὶ ἐννοήσας, ὅτι ὅσον οὐδέπω πάντα ταῦτα καταλιπεῖν ἀπιόντα ἐξ ἀνθρώπων δεήσει, ἀνῆκεν ὅλον ἑαυτὸν, δικαιοσύνῃ μὲν εἰς τὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐνεργούμενα, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συμβαίνουσι, τῇ τῶν ὅλων φύσει. τί δ' ἐρεῖ τις ἢ ὑπολήψεται περὶ αὐτοῦ, ἢ πράξει κατ' αὐτοῦ, οὐδ' εἰς νοῦν βάλλεται. δύο τούτοις ἀρκούμενος αὐτὸς, δικαιοπραγεῖν τὸ νῦν πρασσόμενον, καὶ φιλεῖν τὸ νῦν ἀρνεμόμενον ἑαυτῷ. ἀσχολίας δὲ πάσας καὶ σπουδὰς ἀφῆκεν. καὶ οὐδὲν ἄλλο βούλεται, ἢ εὐθεῖαν περαίνειν διὰ τοῦ νόμου, καὶ εὐθεῖαν περαίνοντι ἕπεσθαι τῷ θεῷ. Τίς ὑπονοίας χρεία, πρὸν σκοπεῖν τί δεῖ πραχθῆναι. κἂν μὲν συνορᾶς εὐμενῶς, ἀμεταστρεπτὶ ταύτῃ χωρεῖν. ἐὰν δὲ μὴ συνορᾷς, ἐπέχειν, καὶ συμβούλοις τοῖς ἀρίστοις χρῆσθαι. ἐὰν δὲ ἕτερά τινα πρὸς ταῦτα ἀντιβαίνῃ, προϊέναι κατὰ τὰς παρούσας ἀφορμὰς λελογισμένως, ἐχόμενον τοῦ φαινομένου δικαίου. ἄριστον γὰρ κατατυγχάνειν τούτου. ἐπεί τοι ἥγε ἀπόπτωσις ἀπὸ τούτου. ἔστω, σχολαῖόν τι καὶ ἅμα εὐκίνητόν ἐστι, καὶ φαιδρὸν ἅμα, καὶ συνεστηκὸς ὁ τῷδε λόγῳ κατὰ πᾶν ἑπόμενος. Γυνθάνεσθαι ἑαυτοῦ, εὐθὺς ἐξ ὕπνου γινόμενος, μήτι διοίσει σοι,

ἐὰν

ἐαν ὑπὸ ἄλλου γένηται τὰ δίκαια ἢ καλῶς ἔχοντα; οὐ δοίσει. μὴ πω ἐνδιέλεηθαι, ὅτι οἱ ἐν τοῖς ὑπὲρ ἄλλων ἐπαίνοις ἢ ψόγοις φρυαττόμενοι, τοιοῦτοι μὲν ἐνδὺ τῆς κλίνης εἰσὶ, τοιοῦτοι δὲ ἐνδὺ τῆς τραπέζης, οἷα δὲ ποιοῦσιν, οἷα δὲ φεύγουσιν, οἷα δὲ διώκουσιν, οἷα δὲ κλέπτουσιν, οἷα δὲ ἁρπάζουσιν, οὐ χερσὶ καὶ ποσὶν, ἀλλὰ τῷ ἐμιωτάτῳ ἑαυτῶν μέρει, ᾧ γίνεται ὅταν θέλῃ, πίστις, αἰδὼς, ἀλήθεια, νόμος, ἀγαθὸς δαίμων. Τῇ πάντα διδούσῃ καὶ ἀφαιρουμένῃ φύσει, ὁ πεπαιδευμένῳ καὶ αἰδήμονι λέγει· δὸς ὃ θέλεις, ἀπόλαβε ὃ θέλῃς. λέγω δὲ τοῦτο οὐ καταθραυομένῳ, ἀλλὰ πειθαρχοῦντι μόνον καὶ δύνασθαι αὐτῇ. ὀλίγον ὄντι τὸ ὑπολῃστόμενον τοῦτο. ζῆσον ὡς ἂν ὄρει. ὀδὲν γὰρ διαφέρῃ ἐκεῖ ἢ ὧδε ἐάν τις πάντα χοῦ ὡς ἂν πόλει τῷ κόσμῳ. ἰδέτωσαν, ἱστορησάτωσαν οἱ ἄνθρωποι, ἄνθρωπον ἀληθινὸν κατὰ φύσιν ζῶντα. εἰ μὴ φέρουσιν, ἀφικτεινάτωσαν. κρεῖττον γὰρ ἢ οὕτω ζῆν. Μηκέτ' ὄλως περὶ τοῦ οἷόν τινα εἶναι τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα διαλέγεσθαι· ἀλλὰ εἶναι ποιοῦν. Τοῦ ὅλου αἰῶνος, καὶ τῆς ὅλης οὐσίας χωρὶς φαντασία. καὶ ὅτι πάντα τὰ κατὰ μέρος, ὡς πρὸς οὐσίαν καγχαμίς· ὡς δὲ πρὸς χρόνον, τρυπανοῦ περιστροφή. Εἰς ἕκαστον τὴν ὑποκειμένων ἐφιστάντα, ἐνδυνοεῖν αὐτὸ ἤδη διαλυόμενον,

νον, καὶ ἐν μεταβολῇ καὶ οἷον σήψει ἢ σκεδάσει γινόμενον. ἢ καθότι ἕκαστον πέφυκεν ὥσπερ θνήσκειν· Οἷοί εἰσιν, ἐσθίοντες, καθεύδοντες, ὀχεύοντες, ἀρπατοῦντες, τὰ ἄλλα, εἶτα οἷοι ἀνδρονομούμενοι, καὶ γαυρούμενοι, ἢ χαλεπαίνοντες, καὶ ἐξ ὑπεροχῆς ἰσθι πλίπτοντες· προλίγου δὲ ἐδούλευον πόσοις, καὶ δι' οἷα. καὶ μετ' ὀλίγον, ἐν τοιούτοις ἔσονται. Συμφέρει ἑκάστῳ, ὃ φέρει ἑκάστῳ ἡ τῶν ὅλων φύσις. καὶ τότε συμφέρει, ὅτε ἐκείνη φέρει. ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖα· ἐρᾷ δὲ ὁ σεμνὸς αἰθήρ· ἐρᾷ δὲ ὁ κόσμος ποιῆσαι ὃ ἂν μέλλῃ γίνεσθαι. λέγω οὖν τῷ κόσμῳ ὅτι σοι συνερῶ. μήτι δ' οὕτω κἀκεῖνο γίνεται καὶ λέγεται, ὅτι φιλεῖ τοῦτο γίνεσθαι. ἤτοι ἐν ταῦθα ζῆς, καὶ ἤδη εἴθικας, ἢ ἔξω ὑπάγεις, καὶ τοῦτο ἤθελες. ἢ ἀρθνήσκεις, καὶ ἀπελειτούργησας. πρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν. οὐκοῦν εὐθύμει. ἐναργὲς ἔσω ἀεὶ, τὸ ὅτι τοιοῦτο ἐκεῖνο ὁ ἀγρός ἐστι. καὶ πῶς πάντα ἐστὶ τἀυτὰ ἐνθά δε τοῖς ἐν ἄκρῳ τῷ ὄρει, ἢ ἰσθὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, ἢ ὅπου θέλεις. ἀντίκρυς γὰρ εὑρήσεις τὰ τοῦ Πλάτωνος, σηκὸν ἐν ὄρει φησὶ περιβαλλόμενος, καὶ βάλλειν βλήματα. Τί ἐστί μοι τὸ ἡγεμονικόν μου. καὶ ποῖόν τι ἐγὼ αὐτὸ ποιῶ νῦν, καὶ πρὸς τί ποτε αὐτῷ νῦν χρῶμαι; μήτι κενὸν νοῦ ἐστι; μήτι ἀπόλυτον καὶ ἀπεσπασμένον κοινωνίας; μήτι πρὸς τετηκὸς καὶ

ἀνακε-

ἀνακεκραμμένον τῷ σαρκιδίῳ, ὥστε τοῦτο σωτρέωεσθαι. Ὁ δὲ νύσιον φοβούμενος, ῥαιδίως. νύσιος ἡ νόμος· ὁ δὲ πρανομῶν, ῥαιδίως. ἅμα δὲ ὁ λυπούμενος ἢ ὀργιζόμενος ἢ φοβούμενος ὁ βούλεταί τι γεγονέναι, ἢ γίνεσθαι, ἢ γενέσθαι, τὴν αὐτὸ τοῦτο τὰ αὐτὰ διοικοῦντος τὰ γιγνόμενα, ὅς ὅτι νόμος. νέμων, ὅσα ἐκάστῳ ἐπιβάλλει. ὁ ἄρα φοβούμενος, ἢ λυπούμενος, ἢ ὀργιζόμενος, ῥαιδίως.

Σπέρμα εἰς μήτραν ἀφεὶς ἀπεχώρησε, καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰτία παραλαβοῦσα ἐργάζεται, καὶ ἀρτελεῖ βρέφος. ἐξ οἵου, οἷον. πάλιν τροφὴν λαβὼν φάρυγγος ἀφῆκε, καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰτία παραλαβοῦσα αἰσθησιν, καὶ ὁρμὴν, καὶ δι' ὅλου ζωὴν καὶ ῥώμην, καὶ ἄλλα ὅσα καὶ οἷα ποιεῖ. ταῦτα δὴ τὰ οὕτω ποικίλα ἐγκαλύψει γινόμενα θεωρεῖν. καὶ πῶς δύναμιν ὄντως ὁρᾷν, ὡς καὶ πῶς βαίνουσαν, καὶ τὴν ἀναφερῆ ὁρᾶσθαι, ἀλλὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς, δηλαδὴ ἀφ' ἧπερ ἀναφανῆς. Συνεχῶς ἐνθυμεῖσθαι, πῶς πάντα τοιαῦτα ὁποῖα νῦν γίνεται, καὶ πρόσθεν ἐγίνετο, καὶ ἐνθυμεῖσθαι γενησόμενα, καὶ ὅλα σχήματα καὶ σκηνὰς ὁμοειδεῖς, ὅσα ἐν πείρᾳ τῆς ὅης, ἢ τῆς πρεσβυτάτης ἱστορίας ἔγνως, πρὸ ὀμμάτων τίθεσθαι. οἷον αὐλὴν ὅλην Ἁδριανοῦ, καὶ αὐλὴν ὅλην Ἀντωνίνου, καὶ αὐλὴν

ὅλην

ὅλων φιλίππων, Ἀλεξάνδρων, Κροίσων, πάντα γὰρ ἐκεῖνα τοιαῦτα ἦν. μόνον δι' ἑτέρων φαντάζων πάντα τὸν ἐφ' ὑπνίων λυπούμενον, ἢ δυσαρεστοῦντα, ὅμοιον τῷ θυμοῦντι χολιδίῳ, ἢ ἀχαλακτίζοντι καὶ κεκραγότι. ὅμοιον ἢ δοιμώζοντι ἐπὶ κλινιδίου μόνου σιωπῇ τῶν ἔνδοθεν ἡμῶν, καὶ ὅτι μόνῳ τῷ λογικῷ ζώῳ δέδοται, δικαίως εἰσιέναι τοῖς νομίμοις. τὸ δὲ εἰσιέναι φιλοῦσιν ἀναγκαῖον. καὶ μέρος ἐφ' ἑκάστου ὧν ποιεῖς εἰσιόντων, ἐρώτα σεαυτόν, εἰ ὁ θάνατος δεινὸς διὰ τοῦτο φεύγεται. ὅταν προσκόπτῃς ἐπί τινος ἁμαρτίᾳ, οὐδὲν μεταξὺ ἐπιλογίζου τί πρόσφορον ἁμαρτάνεις. οἷον ἀργύριον. ἀγαθὸν εἶναι κείνων, τὴν ἡδονήν, ἢ τὸ δικαίως. ἢ κατ' εἶδος. τοῦτο δὲ ἐπιβάλλων τὰ χείρω ἐπιλήσῃ τοῦ ὀργίζεσθαι, συμπίπτοντος τοῦ ὅτι βιάζεσθαι. τί οὖν ποιήσει; ἢ ἀνώδυνα, ἄφελε αὐτοῦ τὸ διαζόμενον. σαῦρον ἰδών, σωκράτειον φαντάζου ἢ Εὐτυχοῦν, ἢ γύμνα. καὶ ἐνφράτου ἰδών, Εὐτυχοῦντα, ἢ Σιλουανόν φαντάζου. ἢ Ἀλκιφρονα, ζοπυροφόρον φαντάζου. ἢ Ξενοφῶντα ἰδών, Κείτωνα ἢ Σθένηρον φαντάζου. ἢ ἂν ἐκεῖ ἀπιδών τοὺς Καισάρων τινὰ φαντάζου, ἢ ἐφ' ἑκάστου ἀνάλογον. εἶτα συμπαθῶν πέπτωκε. πῶς δὴ ἐκεῖνοι; ὀδαμοῦ. ἢ οὐδού. οὕτως καὶ συνεχῶς θεώρει τὰ ἀνθρώπινα, καπνόν, καὶ οὐδέν. μάλιστα ἐὰν συμμνημονεύσῃς, ὅτι καὶ

ἅπαξ

ἅπαξ μεταβαλὼν οὐκέτι ἔσαι οὐδ' ἀπείρῳ χρόνῳ. σὺ δὲ οὐ τίνι; τί δ' οὐκ ἀρκεῖ σοι δι' βραχὺ ζῆν κοσμίως διαπράξασθαι; ὅταν ὕλῃ καὶ ὑπόθεσιν φεύγεις; τί γὰρ ὄντα πάντα ταῦτα ἄλλο, πλὴν γυμνάσματα λόγου ἑωρακότι ἀκριβῶς καὶ φυσιολόγῳ τὰ οὐδὲ βίῳ; μὴ ἀθυμεῖν, μέχρι ἐξοικειώσῃς σαυτῷ καὶ ταῦτα· ὡς ἐρρωμένος τόμαχος πάντα ὑποικεῖ, ὡς τὸ λαμπρὸν πῦρ, ὅταν ἐπιβάλῃς, φλόγα ὑποποιεῖ καὶ αὐγὴν ποιεῖ. Μηδενὶ ὑποσχέσῃ εἰπεῖν ἀληθινὸν πρᾴως, ὅπως οὐχ ἁπλοῦς, ἢ ὅπως οὐκ ἀγαθός· ἀλλὰ φυλάσσεσθω, ὅστις τοῦτόν πως ἐπιβουλεύσεται. πᾶν γὰρ ζῷον ἴδιον σοί. τίς γὰρ ὁ κωλύων ἀγαθὸν εἶναι ἢ ἁπλοῦν; σὺ μόνον κρῖνον μηκέτι ζῆν, εἰ μὴ τοιοῦτος ἔσῃ. ὐδὲ γὰρ αἱρεῖ λόγος μὴ ζῆν τοιοῦτον ὄντα. Τί ἐστὶ τὸ ἴδιον τούτης τῆς ὕλης δυνάμενον καὶ τὸ ὑγιέστατον πραχθῆναι, ἢ ῥηθῆναι; ὅπως γὰρ ἂν ζῷον ᾖ, ἔξεστιν αὐτὸ πρᾶξαι ἢ εἰπεῖν. μὴ μὲν προφασίζου, ὡς κωλυόμενος τὸ πρότερον πάντοτε πενῶν, πλὴν ἢ ζῷον πάθῃς. Ὅπερ οἷον ἐστὶ ζῶις ἄδυνατεῖν ἢ πυρφὴ, τοῦτό σοι τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιβαλλομένης ὑποπιπτούσης ὕλης ποιεῖν τὰ οἰκεῖα τῇ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῇ. ἀπόλαυσιν γὰρ δεῖ ἐπιλαμβάνειν, πᾶν ὃ ἔξεστι καὶ πλὴν ἰδίαν φύσιν ἐνεργεῖν. πάντα χοῦ δὲ ἔξεστι. ζῷ· μὴν δὲ κυλίνδῃ, οὐ πάντα χοῦ ῥίπτεται

φέρεται

φέρεσθαι τὴν ἰδίαν κίνησιν· οὐδὲ τοῦ ὕδατι, οὐδὲ πυρὶ, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις ὅσα ὑπὸ φύσεως ἢ ψυχῆς ἀλόγου διοικεῖται· τὰ γὰρ διείργοντα καὶ ἐνιστάμενα πολλά. Νοῦς δὲ καὶ λόγος διὰ παντὸς τοῦ ἀντιπίπτοντος οὕτως πορεύεσθαι δύναται, ὡς πέφυκε, καὶ ὡς θέλει. ταύτην τὴν ῥαστώνην πρὸ ὀμμάτων τιθέμενος καθ' ἣν ἐνεχθήσεται ὁ λόγος διὰ πάντων. ὡς πῦρ ἄνω, ὡς λίθος κάτω, ὡς κύλινδρος κατὰ πρανοῦς, μηκέτι μηδὲν ἐνδιζήτει. τὰ γὰρ λοιπὰ ἐγκόμματα ἤτοι τοῦ σωματικοῦ ἐστι τοῦ νεκροῦ, ἢ χωρὶς ὑπολήψεως, καὶ τῆς αὐτοῦ τοῦ λόγου ἐνδόσεως, οὐ θράυει, οὐδὲ ποιεῖ κακὸν οὐδοτιοῦν· ἐπείτοι δὲ ὁ πάσχων αὐτὸ, κακὸς ἂν εὐθὺς ἐγένετο. Ὃ γοῦν τῶν ἄλλων κατασκευασμάτων πάντων ὅτι ἂν κακόν τινι αὐτῶν συμβῇ, παρὰ τοῦτο χεῖρον γίνεται αὐτὸ τὸ πάσχον· ἐν ταῦθα δὲ εἰ δεῖ εἰπεῖν, ὃ κρείττων γίνεται ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐπαινετώτερος, ὀρθῶς χρώμενος τοῖς προσπίπτουσιν. ὅλως δὲ μέμνησο, ὅτι τὸν φύσει πολίτην οὐδὲν βλάπτει, ὃ πόλιν οὐ βλάπτει· οὐδέγε πόλιν βλάπτει, ὃ νόμον οὐ βλάπτει· τοῦτον δὲ τῶν καλουμένων ἀκληρημάτων οὐδὲν βλάπτει νόμον. ὃ τοίνυν νόμον οὐ βλάπτει, οὔτε πόλιν, οὔτε πολίτην. Τῷ δεδειγμένῳ ὑπὸ τῶν ἀληθῶν δογμάτων, ἀρκεῖ καὶ τὸ βραχύτατον, καὶ ἐν μέσῳ κείμενον

εἰς ὑπόμνησιν ἀλυπίας ἢ ἀφοβίας. οἷον, φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐνιγίγνεται ὥρη· ὡς ἀνδρῶν γενεή, ἡ μὲν φύει, ἣδ' ἀπολήγει.

Φύλλάριον ἴσθι τὰ τέκνια σου· φυλλάρια ἴσθι καὶ ταῦτα τὰ ἐνθουσιῶντα ἀξιοπίστως, καὶ ἐνθυμηθῆναι τὰ· ἢ ἐπὶ τῷ ἀναπίπτοντι καὶ τὰ ῥώμενα, ἢ ὑσυχῇ φέροντα, ἢ χλιαλιοῦντα. φυλλάρια δὲ ὁμοίως, καὶ τὰ ὀλίγα δεξόμενα τὴν ὑστεροφημίαν. πάντα δὲ ταῦτα ἔαρος ἐνιγίνεται ὥρη, ἕως τε ἀνέμου καταβέλλει, ἔπειτ' ἡ ὕλη ἕτερα ἀντὶ τούτων φύει. ἔστι δὲ ὀλιγοχρόνιον κοινὸν πᾶσιν· ἀλλὰ σὺ πάντα ὡς αἰώνια ἐσόμενα φεύγε, καὶ διώκε, μικρὸν δὲ καταμύσεις. τὸν δὲ ἐξενεγκόντα σε ἤδη, ἄλλον θρηνήσει. Τὸν ὑγιαίνοντα ὀφθαλμὸν πάντα ὁρᾶν δεῖ τὰ ὁρατά, καὶ μὴ λέγειν, τὰ χλωρὰ θέλω· οἷόν ἐστιν ὀφθαλμιῶντος ὑγιαίνειν ἀκοὴν, καὶ ὄσφρησιν εἰς πάντα δεῖ τὰ ἀκουστὰ καὶ ὀσφραντὰ ἑτοίμως ἔχειν. καὶ τὴν ὑγιαίνουσαν γνώμην πρὸς πάντα πρόσφορα ὁμοίως ἔχειν. ὡς μύλλῳ πρὸς πάντα ὅσα ἀλέουσα καταπονεῖται. καὶ τοίνυν τὴν ὑγιαίνουσαν διάνοιαν πρὸς πάντα δεῖ τὰ συμβαίνοντα ἕτοίμως ἔχειν. ἡ δὲ λέγουσα τὰ τέκνια σωζέσθω, καὶ πάντων ὧν, πάντως πράξω ἐπαινείτω, ὀφθαλμὸς ὅστις τὰ χλωρὰ ζητῶν, ἢ ὀδόντες τὰ ἄπαλά. οὐδεὶς ὅστις οὕτως ἀπότομος ὡς ἀπροθυμήσεσθαι ὑπὸ προσήκοντός τινος

ἀπαζόμενοι τὸ συμβαῖνον κακόν. σπουδαῖος
καὶ σοφὸς ἦν, μὴ τὸ πανύστατον ἔσται τὶς ὁ καθ'
αὐτὸν λέγων, ἀναπνεύσω μέν ποτε ἀπὸ τούτου
τοῦ παιδαγωγοῦ. χαλεπὸς μὲν οὐδενὶ ἡμῶν
ἦν· ἀλλὰ ἠσθανόμην ὅτι ἡσυχῇ καταγινώσκει
ἡμῶν. ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ τοῦ σπουδαίου. ἐφ'
ἡμῶν δὲ πόσα ἄλλα ἐστὶ δι' ἃ πολύς ὁ ἀπαλ-
λακτιῶν ἡμῶν. τοῦτο οὖν ἐννοήσεις ἀπρεθνήσκων, καὶ
εὐκολώτερον ἐξελεύσῃ, λογιζόμενος, ἐκ τοιού-
του βίου ἀπέρχομαι, ἐν ᾧ αὐτοὶ οἱ κοινωνοί, ὑπὲρ
ὧν τὰ τοσαῦτα ἠγωνισάμην, ἠυξάμην, ἐφρόν-
τισα, αὐτοὶ ἐκεῖνοι ἐθέλουσί με ὑπάγειν, ἄλ-
λην τινὰ τυχὸν ἐκ τούτου ῥαστώνην ἐλπίζοντες.
τί ἂν οὖν τις ἀντέχοιτο τῆς ἐνταῦθα μακροτέρας
διατριβῆς. Μὴ μέντοι διὰ τοῦτο ἔλαττον εὐμενὴς
αὐτοῖς ἄπιθι, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἔθος διασώζων, φί-
λος, καὶ εὔνους, καὶ ἵλεως, καὶ μὴ πάλιν ὡς ἀπρεπώ-
μενος. ἀλλ' ὥσπερ τῶν τοῦ εὐθανατοῦντος, εὐκό-
λως τὸ ψυχάριον ἀπὸ τοῦ σώματος ἐξειλεῖται, τοι-
αύτην καὶ τὴν ἀπὸ τούτων ἀπρχώρησιν δεῖ γενέ-
σθαι. καὶ γὰρ τούτοις ἡ φύσις συνῆψε, καὶ συνέ-
κρινεν. ἀλλὰ νῦν διαλύει; διαλύομαι, ὡς ἀπὸ οἰ-
κείων μὲν, οὐ μὴν ἀνθελκόμενος, ἀλλ' ἀβιάστως.
ἐν γὰρ καὶ τοῦτο τῶν κατὰ φύσιν. Ἔθιον τῶν πάνυ
ὡς οἷόν τε τοῦ πρασσομένου ὑπότινος, ὑπιζητεῖν
κατὰ σαυτὸν, οὗτος τοῦτο, ἐπὶ τίνα φέρει. ἀρχοῦ δὲ ἀπὸ

σαυτοῦ, καὶ σεαυτὸς πρῶτος ἐξέταζε. Μέμνησο ὅτι τὸ νευροσπαστοῦν ἐστὶν ἐκεῖνο, τὸ ἔνδος ἐγκεκρυμμένος· ἐκεῖνο ῥητορεία, ἐκεῖνο ζωή, ἐκεῖνο, εἰ δεῖ εἰπεῖς, ἄνθρωπος. μηδέποτε συμπεριφαντάζου τὸ περικείμενον ἀγγειώδεσι, καὶ τὰ ὀργάνια ταῦτα τὰ περιπεπλασμένα. ὅμοια γάρ ἐστι σκεπάρνῳ. μόνον δὲ διαφέροντα, καθότι προσφυῆ ἐστιν· ἐπεί τοι οὐ μᾶλλόν τι τοῦτον ὀφελός ἐστι τῶν μορίων, χωρὶς τῆς κινούσης καὶ ἰσχούσης αὐτὰ αἰτίας, ἢ τῆς κερκίδος τῇ ὑφαντρίᾳ, καὶ τοῦ καλαμοῦ τῷ γράφοντι, καὶ τοῦ μαστιγίου τῷ ἡνιόχῳ.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυτὸν· Βιβλίον ιά.

Τὰ ἴδια τῆς λογικῆς ψυχῆς ἑαυτὴν ὁρᾷ, ἑαυτὴν διαρθροῖ, ἑαυτὴν ὁποίαν ἂν βούληται ποιεῖ, τὸν καρπὸν ὃν φέρει αὐτὴ καρποῦται (τοῦτο δὲ τῶν φυτῶν καρπούς, καὶ τὸ ἀναλόγον τῶν ζώων ἄλλοι καρποῦνται) τοῦ ἰδίου τέλους τυγχάνει, ὅπου ἂν τὸ τοῦ βίου πέρας ἐνθιστῇ. οὐχ ὥσπερ ἐνθὶ ὀρχήσεως καὶ ὑπο-

ἀποκρίσεως καὶ τῶν τοιούτων ἀτελὴς γίνεται ἡ ὅλη πρᾶξις ἐάν τι ἐγκόψῃ. ἀλλ' ὐδὶ παντὸς μέρους, καὶ ὅπου ἂν καταληφθῇ, πλῆρες καὶ ἀπροσδεὲς ἑαυτῇ τὸ προτεθὲν ποιεῖ· ὥστε εἰπεῖν, ἐγὼ ἀπέχω τὰ ἐμά. ἔτι δὲ περιέρχεται τὸν ὅλον κόσμον, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν κενὸν, καὶ τὸ σχῆμα αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀπειρίαν τοῦ αἰῶνος ἐκτείνεται, καὶ τὴν περιοδικὴν παλιγγενεσίαν τῶν ὅλων ἐμπεριλαμβάνει, καὶ περινοεῖ, καὶ θεωρεῖ. ὅτι οὐδὲν νεώτερον ὄψονται οἱ μεθ' ἡμᾶς, οὐδὲ περιττότερον εἶδον οἱ πρὸ ἡμῶν· ἀλλὰ τρόπον τινὰ ὁ τεσσαρακοντούτης, ἐὰν νοῦν ὁποσονοῦν ἔχῃ, πάντα τὰ γεγονότα, καὶ τὰ ἐσόμενα ἑώρακε κατὰ τὸ ὁμοειδὲς. ἴδιον δὲ λογικῆς ψυχῆς, καὶ τὸ φιλεῖν τοὺς πλησίον, καὶ ἀλήθεια, καὶ αἰδὼς, καὶ τὸ μηδὲν ἑαυτῆς προτιμᾶν, ὅπερ ἴδιον καὶ νόμου, οὕτως ἂν οὐδὲν διήνεγκε λόγος ὀρθὸς, καὶ λόγος δικαιοσύνης· ὠδῆς ὐδὶ τερποῦς, καὶ ὀρχήσεως, καὶ παγκρατίου καταφρονήσεις, ἐὰν τὴν μὲν ἐμμελῆ φωνὴν καταμερίσῃς εἰς ἕκαστον τῶν φθόγγων, καὶ καθ' ἕνα πύθῃ σεαυτοῦ εἰ τούτου ἥττων εἶ. διαστατήσῃ γὰρ. ὐδὶ δὲ ὀρχήσεως τὸ ἀνάλογον ποιήσας καθ' ἑκάστην κίνησιν ἢ σχέσιν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὐδὶ τοῦ παγκρατίου. ὅλως οὖν χωρὶς ἀρετῆς, καὶ τῶν ἀπ' ἀρετῆς, μέμνησο ὐδὶ τὰ κατὰ μέρος στέχειν. καὶ

τῇ διαιρέσει αὐτῶν εἰς καταφρόνησιν ἰέναι. ὁ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τὸν βίον ὅλον μετάφερε. οἷα ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἡ ἕτοιμος, ἐὰν ἤδη ἀπολυθῆναι δέῃ τοῦ σώματος· καὶ ἤτοι σβεσθῆναι, ἢ σκεδασθῆναι, ἢ συμμεῖναι. ὁ δὲ ἕτοιμον τοῦτο, ἵνα ἀπὸ ἰδικῆς κρίσεως ἔρχηται, μὴ κατὰ ψιλὴν πρόταξιν ὡς οἱ Χριστιανοί, ἀλλὰ λελογισμένως, καὶ σεμνῶς. καὶ ὥστε καὶ ἄλλον πεῖσαι ἀτραγῴδως· πεποίηκά τι κοινωνικῶς· οὐκοῦν ὠφέλημαι. τοῦτο ἵνα ἀεὶ πρόχειρον ἀπαντᾶ· καὶ μηδαμοῦ παύου. Τίς σου ἡ τέχνη; ἀγαθὸν εἶναι. τοῦτο δὲ πῶς καλῶς γίνεται, ἢ ἐκ θεωρημάτων. τῶν μὲν, περὶ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως, τῶν δὲ περὶ τῆς ἰδίας τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. πρῶτον αἱ τραγῳδίαι παρήχθησαν ὑπομνηστικαὶ τῶν συμβαινόντων, καὶ ὅτι ταῦτα οὕτω πέφυκε γίνεσθαι. καὶ ὅτι οἷς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ψυχαγωγεῖσθε, τούτοις μὴ ἄχθεσθε ἐπὶ τῆς μείζονος σκηνῆς. ὁρᾶτε δὲ, ὅτι οὕτω δεῖ ταῦτα περαίνεσθαι. καὶ ὅτι φέρουσιν αὐτὰ καὶ οἱ κεκραγότες· Ἰὼ Κιθαιρών. καὶ λέγεται δέ τινα ὑπὸ τῶν τὰ δράματα ποιούντων χρησίμως. οἷον ἐστὶν ἐκεῖνο μάλιστα·

Εἰ δ' ἠμελήθην ἐκ θεῶν καὶ παῖδ' ἐμὸ.
Ἔχει λόγον καὶ τοῦτο.
Καὶ πάλιν,
Τοῖς πράγμασιν γε οὐχὶ θυμέεσθαι καὶ
Βίου θερίζειν ὥστε κάρπιμον στάχυν.
Καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Μετὰ

Μετὰ δὲ τὴν τραγῳδίαν ἡ ἀρχαία κωμῳδία πρόηχθη, παιδαγωγικὴν πρὸς ῥησίαν ἔχουσα, καὶ τῆς ἀτυφίας οὐκ ἀχρήστως δι' αὐτῆς τῆς εὐθυῤῥημοσύνης ὑπομιμνήσκουσα· πρὸς οἷόν τι καὶ Διογένης ταυτὶ προελάμβανε. μετὰ ταῦτα τίς ἡ μέση κωμῳδία, καὶ λοιπὸν ἡ νέα πρὸς τίποτε πάρείληπται, ἢ κατ' ὀλίγον ὑπὸ τὴν ἐκ μιμήσεως φιλοτεχνίαν ὑπεῤῥύη ἐπίστησον· ὅτι μὴ δὲ λέγεται καὶ ὑπὸ τούτων τινὰ χρήσιμα, οὐκ ἀγνοεῖ δ'. ἀλλὰ ἡ ὅλη ὑπιβολὴ τῆς τοιαύτης ποιήσεως καὶ δραματουργίας πρὸς τίνα ποτὲ σκοπὸν ἀπέβλεψε; πῶς ἐναργὲς προσπίπτει τὸ μὴ εἶναι ἄλλην βίου ὑπόθεσιν εἰς τὸ φιλοσοφεῖν οὕτως ὑπιτήδειον, ὡς ταύτην ἐν ᾗ νῦν ὢν τυγχάνεις. Κλάδος τοῦ προσεχοῦς κλάδου ἀφρκοπεὶς, οὐ δύναται μὴ καὶ τοῦ ὅλου φυτοῦ ἀφρκεκόφθαι. οὕτω δὴ καὶ ἄνθρωπος, ἑνὸς ἀνθρώπου ἀφρχισθεὶς ὅλης τῆς κοινωνίας ἀφρπέπτωκε. κλάδον μὲν οὖν ἄλλος ἀφρκόπτει, ἄνθρωπος δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν τοῦ πλησίον χωρίζει, μισήσας καὶ ἀφρτραφεὶς, ἀγνοεῖ δὲ ὅτι καὶ τοῦ ὅλου πολιτεύματος ἅμα ἀφρτέτμηκεν ἑαυτὸν. πλὴν ἐκεῖνόγε δῶρον τοῦ συστησαμένου τὴν κοινωνίαν Διός. ἔξεστι γὰρ πάλιν ἡμῖν συμφῦναι τῷ προσεχεῖ, καὶ πάλιν τοῦ ὅλου συμπληρωτικοῖς γίνεσθαι. πλεονάκις μέντοι γινόμενον τὸ κατὰ τὴν τοιαύτην διαί-

ρεσιν, δυσχώτον καὶ δυσαποκαθάτατον πε-
χωρῶν ποιεῖ. ὅλως τε οὐχ ὅμοιος ὁ κλαυθ-
ὁ ἀπ' ἀρχῆς συμβλασήσας, καὶ σύμπνους
συμμένας ἀεὶ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν αὐθις ἐγ-
κοντειωθέντα. ὅ, τί ποτε λέγουσι οἱ φυτουργοί,
ὁμοθαμνεῖν μὲν, μὴ ὁμοδυματεῖν δὲ. Οἱ σύ-
σαμνοι πειθόντωσοι κ' τὸν ὀρθὸν λόγον, ὥσ-
περ ἀπὸ τῆς ὑγιοῦς πλάξεως ἀφεστάναι σε οὐ
δυνήσονται, ὅτως μηδὲ τῆς πρὸς αὐτοὺς εὐ-
μενείας ἐκπορεύεσθαι. δίκαι φύλαττε ἑαυτὸν
ἐπ' ἀμφοτέρων ὁμοίως. μὴ μόνον ὑπὸ τῆς βύ-
σαλθοῦς κρίσεως ἢ πλάξεως, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τ'
πρὸς αὐτὴν κωλύειν ὑπὸ χειροῦντας, ἢ ἄλλως δυ-
σχεραίνοντας πραότητ Θ. Ϲ γὰρ τοῦτο ἀαθεὲς,
σ' χαλεπαίνφν αὐτοῖς ὥσπερ τὸ ἀφεστῆναι τῆς
πλάξεως, καὶ ἀνθοῦναι κατα πλαγοήτα· ἀμ-
φότεροι γὰρ ἐπίσης λιποτάκ), ὁ μὲν ὑποδρέ-
σας, ὁ δὲ ἀλλοτειωθεὶς πρὸς τὸν φύσει συγγενῆ
ἢ φίλον. Οὐκ ἔστι χείρων ἀδεμία φύσις τέχνης.
ἢ γὰρ αἱ τέχναι τὰς φύσεις μιμοῦνται. εἰ δὲ τὸ
Ϲ, ἡ πασῶν τ' ἄλλων τελεωτάτη καὶ περιλη-
πτικωτάτη φύσις, οὐκ ἂν ἀφλείποι τ' τεχνι-
κῆς δυμηχανίας. πᾶσαι δέγε τέχναι τ' ἥττονων
ἕνεκεν τὰ χείρω ποιοῦσιν· οὐκοῦν ἡ κοινὴ φύ-
σις. ἢ δὴ οὗτον μὲν γένεσις δικαιοσύνης, ἀφ' δὲ
ταύτης αἱ λοιπαὶ ἀρεταὶ ὑφίσαν), ὡς μ' τηρη-

θήσεται

δήσεται τὸ δίκαιον, ἐαὶν ἤτοι διαφερώμεθα πρὸς τὰ μέσα, ἢ δυξαπάτηδι ἢ πρωπικοὶ ἢ μεταπρωπικοὶ ὦμεν. Εἰ δὲ ἐρχεῖ σε τὰ πράγματα ὧν αἱ διώξεις σὲ φυγαὶ θορυβοῦσί σε. ἀλλὰ τρόπον τινὰ αὐτὸς ἐπ' ἐκείνας ὁρμᾶ. τὸ γὰρ κλήρημα τὸ σοὶ αὐτῆ, ἡσυχαζέτω, καὶ κεῖνα μένει ἀτρεμοῦντα, μὴ ὄντε διώκων ὄντε φεύγων ὀφθήσῃ. σφαῖρα ψυχῆς αὐθεσίης, ὅταν μήτε ἐκτείνηται ἐπί τι, μήτε ἔσω σωτρέχῃ, μήτε ζωιζαίνῃ. ἀλλὰ φωτὶ λαμπηται, ᾧ τὸ ἀλήθειαν ὁρᾷ τὸ σαυτῆ, καὶ τὸ οἱ αὐτῇ.

Καταφρονήσει μου τὶς; ὄψεται. ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ, ἵνα μὴ καταφρονήσεως ἄξιον πράσσων ἢ λέγων δόξω. μισήσει; ὄψεται. ἀλλὰ ἐγὼ βωμολόχος καὶ βύρσος σαυτῷ, καὶ τούτῳ αὐτῷ ἕτοιμος δὲ προῤῥωμένον δεῖξαι, οὐκ ὀκνήσαντος, οὐδὲ ἕως καταπροσκυνήσω ὅτι ἀνέχομαι, ἀλλὰ γνησίως καὶ χρηστῶς, οἷος ὁ Φωκίωνος ἐκεῖνος, εἴ γε μὴ προσεσοφίζετο· τὰ ἔσω γὰρ δεῖ τοιαῦτα εἶναι, καὶ ἔσω τὴν θεὸν βλέπειν αὐθρώπου πρὸς μηδὲν ἀναγκαίως διαπτοημένου, μηδὲ δεινοπαθοῦντα· τί γάρ σοι κακὸν ἐὰν αὐτὸς νῦν ποιῇ τὸ ἰδιωτῇ φύσει σου οἰκεῖον, ἄδεχα τὸ νῦν τῇ τῶν ὅλων φύσει δύσκαιρος, ἀνθρωπος τεταγμένος πρὸς τὸ γίνεσθαι δι' ὅτι δὴ τὸ κοινῇ συμφέρον; ἀλλήλων καταφρονοῦν-

τεῦ, ἀλλήλοις ἀρεσκεύοντες, καὶ ἀλλήλων ὑπερέχειν θέλοντες, ἀλλήλοις ὑποκατακλίνονται. Ὡς σα πρὸς καὶ κίβδηλος ὁ λέγων, ἐνὼ προῄρημαι ἁπλῶς σοι προσφέρεσθε. τί ποιεῖς ἄνθρωπε; οὐκ οὐ δεῖ προλέγειν. αὐτοῦ φανήσεται· ὑπὸ τοῦ μετώπου γεγράφθαι ὀφείλε εὐθὺς ἡ φωνή· τοιοῦτον ἔχει, εὐθὺς ἐν τοῖς ὄμμασιν ἐξέχει, ὡς τὴν ἐραστῶν ἐν τῷ βλέμματι, πάντα εὐθὺς γνωρίζει ὁ ἐρώμενος, τοιοῦτον ὅλως δεῖ τὴν ἁπλοῦν καὶ ἀγαθὸν εἶναι, οἷον γράφονα. ἵνα ὁ πρᾶστὰς, ἅμα τῷ προσελθεῖν θέλει οὐ θέλει αἴσθητι. ὑπὸ τήδευσις δὲ ἁπλότητος σκάλμη ἐστὶν, οὐδὲν ἐστὶν αἴσχιον λυκοφιλίας. πάντην μάλιστα οὐκ φεῦγε, ὁ ἀγαθὸς, καὶ ἁπλοῦς, καὶ εὐμενὴς, ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχουσιν ταῦτα. καὶ οὐ λανθάνει. κάλλιστα δὲ ζῆν, δύναμις αὐτὴ ἐν τῇ ψυχῇ, ἐὰν πρὸς τὰ ἀδιαφορα ἀδιαφορῇ, ἀδιαφορήσει δὲ, ἐὰν ἕκαστον αὐτῶν θεωρῇ διῃρημένως καὶ ὁλικῶς, καὶ μεμνημένος, ὅτι οὐδὲν αὐτῶν ὑπόληψιν περὶ αὐτῶν ἡμῖν ἐμποιεῖ, οὐ δὲ ἔρχεται ἐφ' ἡμᾶς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀτρεμεῖ· ἡμεῖς δὲ εἰς μὲν, οἱ τὰς περὶ αὐτῶν κρίσεις γεννῶντες καὶ οἷον γράφοντες ἑαυτοῖς, ἐξὸν μὲν μὴ γράφειν. ἐξὸν δὲ κἂν που λάθῃ, εὐθὺς ἐξαλεῖψαι. ὅτι ὀλίγου χρόνου ἔσται ἡ τοιαύτη προσοχή. καὶ λοιπὸν πεπαύσεται ὁ βίος. Τί μέντοι δύσκολον καλῶς ἔχειν ταῦτα; εἰ μὲν τὴν κατὰ φύσιν ἐστὶ, χαῖρε αὐτοῖς.

καὶ

καὶ ῥάδια ἔσωσι· εἰ δὲ παρὰ φύσιν, ζήτει πόθεν σοι κεῖται ἡ τοιαύτη φύσις. καὶ ὧδε δεῖ σκοπεῖν ἀεὶ ἐπὶ παντός. πάντα γὰρ συγγνώμης ἴδιον ἀγαθὸν ζητοῦσι. πόθεν ἐλήλυθεν ἕκαστον, μὴ ἐκ πόνων ἕκαστον ἀποκειμένων, καὶ εἰς τί μεταβάλλει, καὶ οἷον ἔσται μεταβάλλον, καὶ ὡς οὐδὲν καινὸν πείσεται. καὶ πρῶτον, πῶς ἡ πρὸς αὐτὸν μοι σχέσις. καὶ ὅτι ἀλλήλων ἕνεκεν γεγόναμεν. καὶ κατ' ἕτερον λόγον, προσήσομεν αὐτῆν γέγονα, ὡς κριὸς τοίμνης, ἢ ταῦρος ἀγέλης. ἀνώθεν δὲ ἐπιθὴ, ἀπὸ τοῦ εἰ μὴ ἄτομοι, φύσις ἢ τὰ ὅλα διοικοῦσα. εἰ δὲ τοῦτο, τὰ χείρονα τῶν κρειττόνων ἕνεκεν· ταῦτα δὲ, ἀλλήλων. δεύτερον δὲ, ὁποῖοί τινές εἰσιν ἐν τῷ τραπέζῃ, καὶ ἐν τῷ κλινιδίῳ, τὰ λοιπὰ μάλιστα δὲ, οἷας ἀναγκαίας δυνάμεως ἕξουσιν, καὶ αὐτὰ δὲ πάντα μετ' οἴου τύφου ποιοῦσι. τέταρτον, ὅτι εἰ μὴ ὀρθῶς ταῦτα ποιοῦσιν, οὐ δεῖ δυσχεραίνειν· εἰ δ' οὐκ ὀρθῶς, δηλονότι ἀκόντες καὶ ἀγνοοῦντες. πᾶσα γὰρ ψυχὴ ἄκουσα στέρεται, ὥσπερ πάσης ἀληθοῦς, οὕτως καὶ τοῦ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ προσφέρεσθαι. ἄχθονται γοῦν ἀκόντες ἄδικοι, καὶ ἀγνώμονες καὶ πλεονέκται, καὶ καθάπαξ ἁμαρτητικοὶ πρὸς τὸν πλησίον. τέταρτον, ὅτι καὶ αὐτὸς πολλὰ ἁμαρτάνει, καὶ ἄλλος τοιοῦτος ἐστι. καὶ εἴ τινων ἧττον ἁμαρτήματίν ἀπέχει,

ἀλλὰ

ἀλλὰ τὴν γε ἕξιν ποιητικὴν ἕξεις, εἰ καὶ μὴ δειλίαν, ἢ δοξοκοπίαν, ἢ τοιοῦτό τι κακὸν, ἀποχὴ τῶν ὁμοίων ἁμαρτημάτων. πέμπτον, ὅπου δὲ εἰ ἁμαρτάνουσι κατείληφας. πολλὰ γὰρ κατ' οἰκονομίαν γίνεται, καὶ ὅλως πολλὰ δεῖ πρότερον μαθεῖν, ἵνα τις περὶ ἀλλοτρίας πράξεως καταληπτικῶς τι ἀφφήνηται. ἕκτον, ὅπι ὅταν λίαν ἀγανακτῇς, ἢ ὑπερβαλῇς, ἀηδιαιῶν ὁ ἀνθρώπειος βίος, ὃ μετ' ὀλίγον πάντα ὑπέτα θημεν. ἕβδομον, ὅτι οὐχ αἱ πράξεις αὐτῆν ἀνιχλοῦσιν ἡμῖν. ἐκεῖναι γὰρ ἑστῶσαι τοῖς ἐκείνων ἡγεμονικοῖς· ἀλλ' αἱ ἡμέτεραι ὑπολήψεις. ἄρον γὰρ καὶ θέλησον ἀφεῖναι τὴν ὡς περὶ δεινοῦ κρίσιν, καὶ ἀπῆλθεν ἡ ὀργή. πῶς δὲν ἀφεῖλησόμεθα ὅτι οὐκ αἰσχρόν. ἑαυτὸ μὴ μόνον ἢ τὸ αἰσχρὸν κακὸν, ἀνάγκη καὶ σὲ πολλὰ ἁμαρτάνειν, καὶ λῃστὴν καὶ παντοῖον γενέσθαι. ὄγδοον, ὅσῳ χαλεπώτερα ἰδιοφέρουσιν αἱ ὀργαὶ καὶ λύπαι αἱ περὶ τοῖς τοιούτοις, ἢπερ αὐτὰ ὅσιν ἐφ' οἷς ὀργιζόμεθα καὶ λυπούμεθα. ἔνατον, ὅτι τὸ θνητὸν ἀνίκητον, ἐὰν γνήσιον ἢ καὶ μὴ σεσηρός, μηδὲ ὑποκρισις. τί γάρ σοι ποιήσει ὁ ὑβριστικώτατος, ἐὰν διατελῇς εὐμενὴς αὐτῷ, καὶ ἑτοῖμος ἔτυχε πρᾴως νουθετῆσαι καὶ μεταδιδάσκειν εὐμενῶς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, ὅτε κακὰ ποιεῖν σε ἐπιχειρεῖ; μὴ τέκνον, πρὸς ἄλλο πε-

φύκα-

φύκαμεν. ἐγὼ μὲν οὐ μὴ βλαβῶ, σὺ δὲ βλάπτῃ, τέκνον. καὶ δεικνῦναι εὐαφῶς καὶ ὁλικῶς, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει. ὅτι οὐδὲ μέλισσαι αὐτὸ ποιοῦσιν, οὐδ' ὅσα συναγελαστικὰ πέφυκε. Δεῖ δὲ μή τε εἰρωνικῶς αὐτὸ ποιεῖν, μή τε ὀνειδιστικῶς, ἀλλὰ φιλοστόργως καὶ ἀδήκτως τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ ὡς ἐν σχολῇ, μηδὲ ἵνα ἄλλος πρᾶστὰς θαυμάσῃ· ἀλλ' ἤ τοι πρὸς μόνον, καὶ ἐὰν ἄλλοί τινες περιεστήκωσι. τούτην τὴν ἐννέα κεφαλαίων μέμνησο, ὡς πρὰ τῶν Μουσῶν δῶρα εἰληφὼς, καὶ ἄρξαί ποτε ἄνθρωπος εἶναι, ἕως ζῇς. Φυλακτέον δὲ ἐπίσης τοῦ ὀργίζεσθαι αὐτοῖς, τὸ κολακεύειν αὐτούς. ἀμφότερα γὰρ ἀκοινώνητα, καὶ πρὸς βλάβην φέρει. πρόχειρον δὲ ἐν ταῖς ὀργαῖς, ὅτι οὐχὶ τὸ θυμοῦσθαι ἀνδρικὸν, ἀλλὰ τὸ πρᾷον καὶ ἥμερον, ὥσπερ ἀνθρωπικώτερον, οὕτως καὶ ἀῤῥενικώτερον, καὶ ἰσχύος καὶ νεύρων καὶ ἀνδρίας τούτῳ μέτεστιν, οὐχὶ τοῦ ἀγανακτοῦντι καὶ δυσαρεστοῦντι. ὅσῳ γὰρ ἀπαθείᾳ τοῦτο οἰκειότερον, τοσούτῳ καὶ δυνάμει. ὥσπερ τε ἡ λύπη ἀσθενοῦς, οὕτως καὶ ἡ ὀργή. ἀμφότεροι γὰρ τέτρωνται, ὃ ἐν δεδώκασιν. εἰ δὲ βούλει, καὶ δέκατον πρὰ τοῦ μουσηγέτου δῶρον λαβέ. Ὅτι τὸ μὴ ἀξιοῦν ἁμαρτάνειν τοὺς φαύλους μανικόν. ἀδυνάτου γὰρ ἐφίεται. οὐ δὲ συγχωρεῖν ἄλλοις μὴ εἶναι τοιούτους,

ἀξιοῦν

ἀξιοῦν δὲ μὴ εἰς σὲ ἁμαρτάνειν, ἄγνωμον καὶ τυραννικόν. Τέσσαρας μάλιστα τροπὰς τοῦ ἡγεμονικοῦ παραφυλακτέον διηνεκῶς, καὶ ἐπειδὰν φωράσῃς, ἀπαλειπτέον, ὑπὲρ λέγοντα ἐφ' ἑκάστου οὕτως. οὗτος τὸ φάντασμα οὐκ ἀναγκαῖον. οὗτος, λυτικὸν κοινωνίας. οὗτος, οὐκ ἀπὸ σαυτοῦ μέλλεις λέγειν. τὸ γὰρ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ λέγειν ἐν τοῖς ἀτοπωτάτοις νόμιζε. τέταρτον δὲ ἐστὶ καθ' ὃ σεαυτοῦ ὀνειδιεῖς, ὅτι οὗτος ἡττωμένου ἐστὶ καὶ ὑποκατακλινομένου τοῦ ἐν σοὶ θειοτέρου μέρους, τῇ ἀτιμωτέρᾳ καὶ θνητῇ μοίρᾳ τῇ τοῦ σώματος, καὶ ταῖς τούτου παχείαις ἡδοναῖς. Τὸ μὲν πνευμάτιόν σου, καὶ τὸ πυρῶδες πᾶν ὅσον ἐγκέκραται, καίτοι φύσει ἀνωφερῆ ὄντα, ὅμως πειθόμενα τῇ τῶν ὅλων διατάξει, παρακρατεῖται ἐνταῦθα ὑπὲρ τοῦ συγκρίματος. καὶ τὸ γεῶδες δὲ τὸ ἐν σοὶ πᾶν, καὶ τὸ ὑγρὸν, καὶ τὰ κατωφερῆ ὄντα, ὅμως ἐγήγερται καὶ ἕστηκε τὴν οὐχ ἑαυτῶν φυσικὴν στάσιν. οὕτως ἄρα καὶ τὰ στοιχεῖα ὑπακούει τοῖς ὅλοις, ἐπειδάν που κατατάχθῃ σὺν βίᾳ μένοντα, μέχρις ἂν ἐκεῖθεν πάλιν τὸ ἐνδόσιμον τῆς διαλύσεως σημήνῃ. οὐ δεινὸν οὖν μόνον τὸ νοερόν σου μέρος ἀπειθὲς εἶναι, καὶ ἀγανακτεῖν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ καὶ τοι οὐδέν γε βίαιον τούτῳ ὑπὲρ τάσσεται. ἀλλὰ μόνα, κατὰ φύσιν ἐστὶν αὐτῷ. οὐ μέντοι ἀνέχεται, ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν φέρεται. ἡ τὸ ὑπὲρ τὰ ἀ-

δικήματα

δικήματα καὶ τὰ ἀκολαστήματα, καὶ τὰς λύπας, καὶ τοὺς φόβους κίνησις, οὐδὲν ἄλλό ἐστιν, ἢ ἀφισταμένου τῆς φύσεως. καὶ ὅταν δέ τινι τῶν συμβαινόντων δυσχεραίνει τὸ ἡγεμονικὸν, καταλείπει καὶ τότε τὴν ἑαυτοῦ χώραν. πρὸς ἰσότητα γὰρ καὶ θεοσέβειαν κατεσκεύασται, οὐχ ἧττον ἢ πρὸς δικαιοσύνην: καὶ γὰρ ταῦτα ἐν εἴδει ἐστὶ τῆς εὐκοινωνησίας, μᾶλλον δὲ πρεσβύτερα τῶν δικαιοπραγημάτων. ὧν μὴ εἷς καὶ ὁ αὐτός ἐστιν ἀεὶ τοῦ βίου σκοπός, οὗτος εἷς καὶ ὁ αὐτὸς δι' ὅλου τοῦ βίου εἶναι οὐ δύναται. οὐκ ἀρκεῖ τὸ εἰρημένον, ἐὰν μὴ κἀκεῖνο προσθῇς, ὁποῖον εἶναι δεῖ τοῦτον τὸν σκοπόν. ὥσπερ γὰρ οὐχ ἡ πάντων τῶν ὁπωσοῦν πλείοσι δοκούντων ἀγαθῶν ὑπόληψις ὁμοία ἐστὶν, ἀλλ' ἡ τῶν τοίων δέ τινων, τουτέστι τῶν κοινῶν, οὕτω καὶ τὸν σκοπὸν, δεῖ τὸν κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν ὑποστήσεσθαι. ὁ γὰρ εἰς τοῦτον πάσας τὰς ἰδίας ὁρμὰς ἀπευθηνῶν, πάσας τὰς πράξεις ὁμοίας ἀπεδώσει. καὶ κατὰ τοῦτον ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἔσται. Τὸν μὲν τὸν ὀρεινὸν, καὶ τὸν κατοικίδιον καὶ τὴν πτοίαν τούτου καὶ διασόβησιν. Σωκράτης καὶ τὰ τῶν πολλῶν δόγματα, λαμίας ἐκάλει, παιδίων δείματα. Λακεδαιμόνιοι τοῖς μὴ ξένοις ἐν ταῖς θεωρίαις ὑπὸ τῇ σκιᾷ τὰ βάθρα ἐτίθεσαν, αὐτοὶ δὲ οὗ ἔτυχεν ἐκαθέζοντο. Τῷ Γερδίκκᾳ ὁ Σωκράτης περὶ

τοῦ μὴ

τῶ μὴ ὀρχεῖσθαι πρὸς αὐτὸν, ἵνα ἔφη μὴ τῷ κακίσῳ ὀλίθρῳ ἀποδόλφμαι. Τουτέστι μὴ δῦ παθῶν οὐδιωκηθῶ αὐτὸν ποιῆσαι. Ἐν τοῖς τῶν Ἐφεσίων γράμμασι, πρόγγελμα ἐκεῖθ σωνεχῶς ὑπομιμνήσκεσθαι τῶν παλαιῶν τινῶν τῶν ἀρετῆ χρησαμένων. Οἱ Πυθαγόρφοι, ἐωθεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφορᾶν, ἵν' ὑπομιμνησκώμεθα τῶν ἀεὶ κ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἑαυτῶ ὄρῶν ἀμανόντων, ὑ τ τάξεως ἢ τ καθαρότητ, ὑ τ γυμνότητ. ὁδοὶ γὰρ πολλάλυμμα ἄστρου. οἷ ὁ Σωκράτης τὸ κώδιον ὑπεζωσμένθ, ὅτε ἡ Ξανθίππη λαβοῦσα τ ἱμάτιον ἔξω προῆλθε. καὶ ἃ εἶπεν ὁ Σωκράτης τοῖς ἑταίροις αἰδεσθεῖσι καὶ ἀναχωρήσασιν, ὅτε αὐτὸν εἶδον ὕτως ἐσαλμένον.

Ἐν τῷ γράφῃ καὶ ἀναγινώσκῃ οὐ πότερον ἄρξεις, πρὶν ἀρχθῆς. τοῦτο πολλῷ μᾶλλον ἐν τῷ βίῳ.

Δῆλθ' ἔφυκας, ἃ μέτεσί σοι λέγου.
Ἐμόν δ' ἐγέλασε φίλθυμος.

Μέμφονται δ' ἀρετῶ χαλεποῖς βαλλόντοις ἔτεσιν. Σῦκον χειμῶν ζητεῖν, μαινομένου. Τοιοῦτ ὁ τὸ παιδίον ζητῶν, ὅτε δὴ ἐπιδοται. καταφιλοῦντα τὸ παιδίον ἔλεγεν ὁ Ἐπίκτητ, οὕτω φιλεῖσθαι, οὐδὲν ὑπερφέρεσθαι, οὐδὲν ἴσως ἀρθανῆ. δύσφημα ταῦτα; ὅδεν δύσφημον ἔφη φυσι-

φυσικοῦ τινος ἔργου σημαντικόν. ἢ καὶ τὸ τοὺς
στάχυας θερισθῆναι, δύσφημον. ὄμφαξ, σταφυ-
λὴ, σταφὶς, πάντα μεταβολαί, οὐκ εἰς τὸ μὴ ὄν,
ἀλλ' εἰς τὸ νῦν μὴ ὄν. Λῃστὴς προαιρέσεως οὐ γίνε-
ται, τοῦ τοῦ Ἐπικτήτου. Τέχνην δὲ ἔφη περὶ τοῦ
συγκατατίθεσθαι εὑρεῖν. καὶ ἐν τῷ περὶ τὰς ὁρ-
μὰς τόπῳ τοῦ προσεκτικὸν φυλάσσειν, ἵνα μεθ'
ὑπεξαιρέσεως, ἵνα κοινωνικαὶ, ἵνα κατ' ἀξίαν. καὶ
ὀρέξεως μὲν παντάπασιν ἀπέχεσθαι, ἐκκλίσει
δὲ πρὸς μηδὲν τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν χρῆσθαι, οὐ περὶ
τοῦ τυχόντος οὖν ἔφη ἐστὶν ὁ ἀγών, ἀλλὰ περὶ τοῦ
μαίνεσθαι, εἰ μὴ ὁ Σωκράτης ἔλεγε. τί θέλε-
λετε λογικῶν ψυχὰς ἔχειν, ἢ ἀλόγων; λογι-
κῶν. τίνων λογικῶν; ὑγιῶν, ἢ φαύλων;
ὑγιῶν; τί οὖν ζητεῖτε; ὅτι ἔχο-
μεν. τί οὖν μάχεσθε, καὶ
διαφέρεσθε;

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙ-
νου αὐτοκράτορος, τῶν εἰς ἑαυ-
τὸν Βιβλίον ιϐ'.

ΠΑΝΤΑ ὅσα ἐφ' ἃ ἀφὰ πε-
ριόδου οὖχη ἐλθεῖν, ἤδη ἔχειν
δοκάζαι, ἐὰν μὴ σαυτῷ φθο-
νῆς. τοῦτο δ' ἔστιν, ἐὰν παῦ τὸ παρελ
θὸν καταλίπῃς, μὴ τὸ μέλλον ἐ-
πιτρέψῃς τῇ προνοίᾳ. μὴ δ' παρὸν μόνον ἀπθυ-
θυίνης πρὸς ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνῃ. ὁσιότη-
τα μὲν, ἵνα φιλῇς δ' ἀρεσκόμενον. σοὶ γὰρ αὐ-
τὸ ἡ φύσις ἔφερε, καὶ σὲ τούτῳ. δικαιοζωίνῃ δ',
ἵνα ἐλθυθέρως καὶ χωρὶς περιστολοκῆς λέγῃς τε
τἀληθῆ, καὶ πράττῃς τὰ κατ' νόμον, καὶ κατ'
ἀξίαν. μὴ ἐμποδίζῃ δέ σε, μήτε κακία ἀλλο-
τρία, μήτε ὑποδόλημις, μήτε φαντή, μηδὲ μὲν αὖ-
θησις τῆς ποδιτεθραμμένου σοι σαρκιδίου. ἀ-
φήσεται γὰρ δ' πάσχον. ἐὰν δὲν ὅτε δή ποτε πρὸς
ἡγόδωγένῃ, ποῦτα τὰ ἄλλα καταλιπὼν, μό-
νον τὸ ἡγεμονικόν σου, μὴ τὸ σοὶ θεῖον τιμήσῃς, μὴ
τὸ μὴ ποῦσεσθαί ποτε ζῶν φοβηθῆς, ἀλλὰ τοῦτο
μηδέποτε ἀρξάσθω κατ' φύσιν ζῶν· ἔστι ἀνθρω-
πος. ἄξιος τῆς γεννήσαντος κόσμου, ὃ ποῦτο
ξένος ὢν τῆς πατρίδος, καὶ θαυμάζων ὡς
ἀπροσδό-

ἀπροσδόκητα τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, καὶ κρε-
μαμένος ἐκ τοῦδε καὶ τοῦδε. Ὁ θεὸς πάντα
τὰ ἡγεμονικὰ, γυμνὰ τῶν ὑλικῶν ἀγγείων καὶ
φλοιῶν καὶ καθαρμάτων ὁρᾷ. μόνῳ δὲ τῷ ἑαυτοῦ
νοερῷ μόνων ἅπτεται, τῶν ἐξ ἑαυτοῦ εἰς ταῦτα ἐῤῥυη-
κότων καὶ ἀπωχετευμένων. ἐὰν δὲ καὶ σὺ τοῦτο ἐθί-
σῃς ποιεῖν, τὸν πολὺν περισπασμὸν σεαυτοῦ περι-
αιρήσεις. ὁ δὲ μὴ τὰ περικείμενα κρεάδια ὁρῶν,
ἤπουγε ἐσθῆτα, καὶ οἰκίαν, καὶ δόξαν, καὶ τὴν
τοιαύτην περιβολὴν καὶ σκηνὴν θεώμενος, ἀσχο-
λήσεται; τρία ἐστὶν ἐξ ὧν συνέστηκας, σωμάτιον
πνευμάτιον, νοῦς. τούτων τἄλλα μέχρι τοῦ ἰδιμε-
λεῖσθαι δεῖν σά ἐστι. τὸ δὲ τρίτον μόνον κυρίως σὸν, ὃ
ἐὰν χωρίσῃς ἀπὸ σεαυτοῦ, τουτέστιν ἀπὸ τῆς σῆς
διανοίας, ὅσα ἄλλα ποιοῦσιν ἢ λέγουσιν ἢ ὅσα αὐτὸς
ἐποίησας ἢ εἶπας, καὶ ὅσα ὡς μέλλοντα ταράσ-
σεις, καὶ ὅσα τοῦ περικειμένου σοι σωματίου, ἢ τοῦ συμ-
φύτου πνευματίου, ἀπεραίρετα πρόσεστιν, καὶ ὅ-
σα ἡ ἔξωθεν περιῤῥέουσα δίνη ἑλίσσει, ὥστε τῶν συνει-
μαρμένων ἐξηρμένην καθαρὰν τὴν νοερὰν δύνα-
μιν ἀπόλυτον ἐφ' ἑαυτῆς ζῆν, ποιοῦσαν τὰ δί-
καια, καὶ θέλουσαν τὰ συμβαίνοντα, καὶ λέγου-
σαν τἀληθῆ, ἐὰν χωρίσῃς φημὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ τού-
του τὰ προσηρτημένα ἐκ προσπαθείας, καὶ τοῦ
χρόνου τὰ ἐπέκεινα, ἢ τὰ παρῳχηκότα, ποιήσῃς
τε σεαυτὸν, οἷος ὁ Ἐμπεδόκλειος σφαῖρος κυκλο-

τορὴς κοινῇ συλλιθεῖ ταίων, μόνοντε ζῶν ἐμμελετήσης ὁ ζῆς, τουτέστι τὸ πῖον, διωκήσει τόγε μέχρι τοῦ ἀφθαινεῖν ὑπολειπόμενον, ἀπαράκλητος καὶ αὐγενὸς, καὶ ἱλέως τῷ σαυτοῦ δαίμονι διαβιῶναι. πολλαχοῦ ἐθαύμασα, πῶς ἕκαστος μᾶλλον σαυτὸν φιλεῖ, τῆς δὲ ἑαυτοῦ περὶ αὐτὸν ὑπολήψιν οὐ ἐλάττονι λόγῳ τίθεται, ἢ τῶν ἄλλων. Ἐάν γοῦν τινὰ θεὸς ὑπὸ τὰς, ἢ δι' ὁσιακάλως ἐμφρων καλούσῃ μηδὲ καθ' ἑαυτὸν οὐθυμεῖσθαι καὶ διανοεῖσθαι, ὃ μὴ ἂν μάλιστα γινώσκων ὑποίσει, οὐδὲ πρὸς μίαν ἡμέραν δοῦλον ἑαυτοῦ θέτω. οὕτω δὴ τέλας μᾶλλον αἰδούμεθα τὰ ποτε περὶ ἡμῶν φρονήσουσιν, ἢ ἑαυτούς. Πῶς ποτε πάντα καλῶς καὶ φιλανθρώπως διατάξαντες οἱ θεοὶ, τοῦτο μόνον παρεῖδον, δι' οὓς τὴν ἀνθρώπων καὶ παῦν χρησοὺς, καὶ πολεῖσα πρὸς θεῖον ὥσπερ συμβόλαια ἠμείψας, καὶ ὑπὸ πολεῖσον δι' ὁρῶν ὁσίων καὶ ἱερουργιῶν ξυνήθεις ζωῆς θείῳ χρωμένους, ἐπειδὰν ἅπαξ ἀφθάνωσι, μηκέτι αὖθις γίνεσθαι, ἀλλ' εἰς τὸ παντελὲς ἀπορεῖσθαι. τοῦτο δὲ εἴπερ καὶ ὅτως ἔχει, οὗ ἕνεκα ἔπρεπε καὶ ὡς ἔπρεπε ἔχειν ἔδει, ἐπορίσθη ἂν. εἰ γὰρ δίκαιον ἦν, ἦν ἂν καὶ δυνατόν. καὶ εἰ κατὰ φύσιν, ἤνεγκεν ἂν αὐτὸ ἡ φύσις. ἐπεὶ δὲ τὸ μὴ ὅτως ἔχειν, εἴπερ ὄχ ὅτως ἔχει, πιθάνως σοι τὸ μὴ δεῖσθαι ὅτω γίνεσθαι. ὁρᾷς γὰρ καὶ αὐτὸς, ὅπ τοῦτο πράζη-

πραζητὴν δικαιολογῇ πρὸς τὸν θεόν. οὐκ ἂν δ' οὕτω διελεγόμεθα τοῖς θεοῖς, εἰ μὴ ἄριστοι καὶ δικαιότατοί εἰσιν. εἰ δὲ οὕτω, οὐκ ἂν τι παρεῖδον ἀδίκως καὶ ἀλόγως ἠμελημένον τῶν ἐν τῇ διακοσμήσει. Ἔθιζε καὶ ὅσα ἀγρυπνώσκεις. καὶ γὰρ ἡ χεὶρ ἡ ἀριστερὰ πρὸς τὰ ἄλλα διὰ τὸ ἀνέθιστον ἀργὸς οὖσα, τοῦ χαλινοῦ ἐῤῥωμενέστερον ἢ ἡ δεξιὰ κρατεῖ. οὕτω γὰρ εἴθισται. Ὁποῖον δεῖ καταληφθῆναι ὑπὸ τοῦ θανάτου, καὶ σώματι καὶ ψυχῇ τὴν βραχύτητα τοῦ βίου, τὴν ἀχάνειαν τοῦ ὀπίσω καὶ πρόσω αἰῶνος, τὴν αἰσθένειαν πάσης ὕλης, γυμνὰ τῶν φλοιῶν θεάσασθαι τὰ αἰτιώδη. τὰς ἀναφοράς τῶν πράξεων. τί πόνος, τί ἡδονή. τί θάνατος, τί δόξα. τὶς ὁ ἑαυτῷ ἀσχολίας αἴτιος. πῶς οὐδεὶς ὑπ' ἄλλου ἐμποδίζεται. ὅτι πάντα ὑπόληψις. Ὅμοιον δ' εἶναι δεῖ ἐν τῇ τῶν δογμάτων χρήσει, παγκρατιαστῇ, οὐχὶ μονομαχῷ. ὁ μὲν γὰρ τὸ ξίφος ᾧ χρῆται, ἀγρυπνεῖται καὶ ἀναιρεῖται. ὁ δὲ τὴν χεῖρα ἀεὶ ἔχει, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ συστρέψαι αὐτὴν δεῖ. τοιαῦτα τὰ πράγματα ὁρᾷν διαιροῦντα εἰς ὕλην, αἴτιον, ἀναφοράν. ἡλίκην ἐξουσίαν ἔχει ἄνθρωπος μὴ ποιεῖν ἄλλο, ἢ ὅπερ μέλλει ὁ θεὸς ἐπαινεῖν. καὶ δέχεσθαι πᾶν, ὃ ἂν νέμῃ αὐτῷ ὁ θεός. τὸ ἑξῆς τῇ φύσει, μήτε θεοῖς μεμπτέον. οὐδὲν γὰρ ἑκόντες ἢ ἄκοντες ἁμαρτάνουσι, μήτε ἀνθρώποις,

ὐδὲν γὰρ ὐχὶ ἄκοντος, ὥστε ὐδὲν μεμπτέον. πῶς γέλοιος καὶ ξένος ὁ θαυμάζων ὅπου τῆς οἰκείας βίφ γινομένων.

Ἦ ἀνάγκη ἐμμαρμένη, ἀπρόβατος τάξις, ἢ πρόνοια ἱλάσιμος ἢ φυρμὸς εἰ καὶ ὁτιοῦν ἀπερισκέπτως. εἰ μὲν ἀπροβάτου ἀνάγκη, τί ἀντιτένεις; εἰ δὲ πρόνοια ἐπιδεχομένη τὸ ἱλάσκεσθαι, ἄξιον αὐτὸν ποιεῖσθαι τῆς θείας βοηθείας. εἰ δὲ φυρμὸς ἀνηγεμόνευτος, ἀπολύου, ὅτι οὐ τοιούτῳ πηλύδριον αὐτὸς ἔχεις ἐν σαυτῷ πνεῦμα ἡγεμονικόν. κἂν τοιοῦτο σε ὁ πηλύδριον, παραφερέτω δ' σαρκίδιον τὸ πνευμάτιον τἆλλα· δύνασαι γὰρ νοῦν οὐ προίεσθαι. ἢ τὸ μὲν τῆς λύχνου φῶς μέχρι σβεσθῇ, φαίνει, ⊙ τῆ αὐγῇ δηλοῖ ἀκβαλλει· ἡ δὲ ἐν σοὶ ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη ⊙ σωφροσύνη, πρὸς τοσοῦτόν σοι τὸ φαντασίαν παρέχοντος ὅτι ἥμαρτε· τί δαὶ οἶδα εἰ ὄφελος ἁμάρτημα· εἰ δὲ καὶ ἥμαρτον, ὅπου κατέκεινον αὐτὸς ἑαυτόν. καὶ ὅτως ὀφθῆναι, τῆς καταδρύπτης τὴν ἑαυτῆς ὄψιν. ὅπου δὲ μὴ θέλων τὸν φαῦλον ἁμαρτάνειν, ὅμοιος τῷ μὴ θέλοντι τὴν συκῆν ὀπὸν ἐν τοῖς σύκοις φέρειν, ἢ τὰ βρέφη κλαυθμυρίζεσθαι, καὶ ὁ ἵππος χρεμετίζειν, καὶ ὅσα ἄλλα ἀναγκαῖα. τί γὰρ πάθῃ τὴν ἕξιν ἔχων τοιαύτην. Εἰ δὲ χρηστὸς εἶ, παύτην θεράπευσον. Εἰ μὴ καθήκει μὴ πρόξῃς. εἰ μὴ

εἰ μὴ ἀληθές ἐστι, μὴ εἴπης. ἡ γὰρ ὁρμή σου ἔστω, εἰς τὸ πᾶν ἀεὶ ὁρᾶν, τί ἐστιν αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τὴν φαντασίαν σοι ποιοῦν, καὶ ἀναπτύσσειν διαιροῦντα, εἰς τὸ αἴτιον, εἰς τὸ ὑλικὸν, εἰς τὴν ἀναφορὰν, εἰς τὸν χρόνον, ἐντὸς οὗ πεπαῦσθαι αὐτὸ δεήσει. Αἰσθου ποτέ, ὅτι κρεῖττόν τι καὶ δαιμονιώτερον ἔχεις ἐν σαυτῷ, τῶν τὰ πάθη ποιούντων, καὶ καθάπαξ τῶν νευροσπαστούντων σε· τί μου νῦν ἐστιν ἡ δάνοια. μὴ φόβος; μὴ ὑποψία; μὴ ἐπιθυμία; μὴ ἄλλό τι τοιοῦτον; Πρῶτον, τὸ μὴ εἰκῆ, μηδὲ ἄνευ ἀναφορᾶς. δεύτερον, τὸ μὴ ἐπ' ἄλλό τι, ἢ ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλος τῆς ἀναχωγὴν ποιεῖσθαι. ὅτι μετ' οὐ πολὺ, οὐδεὶς οὐδαμοῦ ἔσῃ, οὐδὲ τούτων τι ἃ νῦν βλέπεις, οὐδὲ τούτων τίς τῶν νῦν βιούντων. πάντα γὰρ μεταβάλλειν καὶ τρέπεσθαι καὶ φθείρεσθαι πέφυκεν, ἵνα ἕτερα ἐφεξῆς γίνηται. ὅτι πάντα ἡ ὑπόληψις· καὶ αὐτὴ ἐπί σοι. ἆρον οὖν ὅτε θέλεις τὴν ὑπόληψιν, καὶ ὥσπερ κάμψαντι τὴν ἄκραν γαλήνη, σταθερὰ πάντα, καὶ κόλπος ἀκύμων. μία καὶ ἡτισοῦν ἐνεργεία κατὰ καιρὸν παυσαμένη, οὐδὲν κακὸν πάσχει, καθὸ πέπαυται, οὐδὲ ὁ πράξας τὴν πρᾶξιν ταύτην, κατ' αὐτὸ τοῦτο, καθ' ὃ πέπαυται, κακόν τι πέπονθεν. ὁμοίως οὖν τὸ ἐκ πασῶν τὴν πράξεων σύστημα ὅπερ ἐστὶν ὁ βίος, ἐὰν ἐν καιρῷ παύσηται, οὐδὲν κακὸν πά-

ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦτο, καθ' ὃ πέπαυται. ὁ δὲ ὅλος καιρὸς παύσας οὗ καιρῷ τὴν εἱρμὸν ἔσχεν, καθ' ὃν διετέθη. τὸ δὲ καιρόν, καὶ ὃν ὅρον δίδωσιν ἡ φύσις, ὥστε μὴν καὶ ἡ ἰδία, ὅταν ἐνήρᾳ, ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ὅλων. ἧς τὴν μερῶν μεταβαλλόντων, νεαρὸς ἀεὶ ὁ ἀκμαῖος ὁ σύμπας κόσμος διαμένει. καλὸν ὂν ἀεὶ ὧν καὶ ὡραῖον τὸ συμφέρον τῷ ὅλῳ. ἓν δὴ καὶ τὸ πάντων τὸ βίου, ἐκάστῳ οὐ κακὸν μὴν, ὅτι οὐδὲ αἰσχρόν. εἴπερ οὐ προαιρετὸν, οὐδὲ ἀκοινώνητον, ἀγαθὸν δὲ, εἴπερ τῷ ὅλῳ καιρεῖον, καὶ συμφέρον, καὶ συμφερόμενον. ὅτω γὰρ καὶ φοροφόρητος ὁ φερόμενος κατὰ ταὐτὰ θεῷ. οὐδὲ ταὐτὰ τῇ γνώμῃ φερόμενος. τεία ταῦτα δεῖ πρόχεφα ἔχειν, ὧδὶ μὲν ὧν ποιεῖς, εἰ μήτε εἰκῇ, μηδὲ ἄλλως ἢ ὡς αὐτὴ δίκη αὐτὴ ἀνήρησεν. ὧδὶ δὲ τὴν ἔξωθεν συμβαινόντων, ὅτι ἢ τὰ κατ' ἰδιοτυχίαν, ἢ κατὰ πρόνοιαν. ὅτε δὲ τῇ ἰδιοτυχίᾳ μεμπτέον ὅτε τῇ προνοίᾳ ἐγκλητέον. δεύτερον, δ' ὁποῖον ἕκαστον ἀπὸ στερήματος, μέχρι ψυχώσεως, καὶ ἀπὸ ψυχώσεως, μέχρι τοῦ τὸ ψυχὸν ἀπόδοναι, μὴ ἀξίον ἡ σύγκρισις, καὶ εἰς οἷα ἡ λύσις. τρίτον, εἰ ἄνω μετέωρος ἁρπασθεὶς κατασκόπει τὰ ἀνθρώπεια, καὶ τὸ πολυτροπίαν ὅση κατανόησας. ζωιδίων ἅμα, καὶ ὅσον τὸ πολιοικοῦν, φαυλείων καὶ ἀναθείων. μὴ ὅτι δυσάκις αὖ ἀχρ-

θῆς, ταὐτὰ ὄψει. τὸ ὁμοειδὲς, τοῦ ὀλιγοχρόνιον. ἐπὶ τούτοις, ὁ τύφος. Βάλε ἔξω τὴν ὑπόληψιν, σέσωται. τίς οὖν ὁ κωλύων ἐκβαλλειν; Ὅταν δυσφορῆς ἐπί τινι, ἐπελάθου τοῦ, ὅτι πάντα κατὰ τὴν τῶν ὅλων φύσιν γίνεται· καὶ τοῦ, ὅτι τὸ ἁμαρτανόμενον ἀλλότριον. καὶ ἐπὶ τούτοις τοῦ, ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον οὕτως ἀεὶ ἐγίνετο, καὶ γενήσεται καὶ νῦν παντα χοῦ γίνεται. τοῦ, ὅση ἡ συγγένεια ἀνθρώπου πρὸς πᾶν τὸ ἀνθρώπειον γένος. οὐ γὰρ αἱματίου, ἢ σπερματίου, ἀλλὰ νοῦ κοινωνία. ἐπελάθου δὲ καὶ τοῦ, ὅτι ὁ ἑκάστου νοῦς θεὸς, καὶ ἐκεῖθεν ἐῤῥύηκε. τοῦ, ὅτι οὐδὲν ἴδιον οὐδενὸς· ἀλλὰ καὶ τὸ τεκνίον, καὶ τὸ σωματιον, καὶ αὐτὸ τὸ ψυχάριον ἐκεῖθεν ἐλήλυθεν. τοῦ, ὅτι πάντ' ὑπόληψις. τοῦ, ὅτι τὸ πρὸν μόνον ἕκαστος ζῇ, καὶ τοῦτο ἀφαιρεῖται. συνεχῶς ἀναπολεῖν, τοὺς ἐπί τινι λίαν ἀγανακτήσαντας, τοὺς ἐν μεγίσταις δόξαις, ἢ συμφοραῖς, ἢ ἔχθραις, ἢ ὁποιαισοῦν τύχαις ἀκμάσαντας. εἶτα ἐφιστάνειν, ποῦ νῦν πάντα ἐκεῖνα; καπνὸς, καὶ σποδός, καὶ μῦθος, ἢ οὐ δὲ μῦθος. συμπροσπιπτέτω δὲ καὶ τὸ τοιοῦτο πᾶν, οἷον, Φάβιος Κατουλλῖνος ἐπ' ἀγροῦ. ⊂ Λούσιος Λοῦπος, καὶ Στερτίνιος ἐν Βαΐαις, καὶ Τιβέριος ἐν Καπρίαις, καὶ Οὐήλιος Ροῦφος, καὶ ὅλως ἡ πρὸς ὁτιοῦν μετ' οἰήσεως διαφορὰ. καὶ ὡς

εὐτελὲς πᾶν τὸ κατεντεινόμενον. Ὁ ὅσῳ φιλο-
σοφώτερον τὴν ἐπὶ τῆς δοθείσης ὕλης ἑαυτὸν δί-
καιον, σώφρονα, θεοῖς ἑπόμενον ἀφελῶς πρέ-
χειν. ὁ γὰρ ὑπὸ ἀτυφίᾳ τῦφος τυφόμενος
πάντων χαλεπώτατος. Πρὸς τοὺς ἐπιζητοῦντας,
ποῦ γὰρ ἰδὼν τοὺς θεοὺς, ἢ πόθεν κατειληφὼς ὅτι
εἰσὶν οὕτω σέβεις· πρῶτον μὲν καὶ ὄψει ὁρατοί
εἰσιν· ἔπειτα μέντοι οὐδὲ τὴν ψυχὴν τὴν ἐμαυ-
τοῦ ἑώρακα, καὶ ὅμως τιμῶ. οὕτως οὖν καὶ τοὺς
θεοὺς, ἐξ ὧν τῆς δυναμέως αὐτῶν ἑκάστοτε πει-
ρῶμαι, ἐκ τούτων ὅτι τέ εἰσι καταλαμβάνω, καὶ
αἰδοῦμαι. Σωτηρία βίου, ἕκαστον δι' ὅλου αὐ-
τὸ τί ἐστιν ὁρᾷν. τί μὲν αὐτοῦ τὸ ὑλικὸν, τί δαὶ τὸ
αἰτιῶδες. ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ δίκαια ποι-
εῖν, καὶ τἀληθῆ λέγειν. τί λοιπὸς, ἢ ἀπο-
λαύειν τῶν ζῆν συνάπτοντα ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ ἀγα-
θὸν, ὥστε μηδὲ τὸ βραχύτατον διάστημα ἀπο-
λείπειν. Ἓν φῶς ἡλίου κἂν διείργηται τοίχοις,
ὄρεσιν, ἄλλοις μυρίοις, μία οὐσία κοινή, κἂν διεί-
ργηται ἰδίως ποιοῖς σώμασι μυρίοις. μία ψυ-
χὴ, κἂν φύσεσι διείργηται μυρίαις, καὶ ἰδίαις
περιγραφαῖς. μία νοερὰ ψυχὴ, κἂν διακεκρί-
σθαι δοκῇ. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μέρη τῶν εἰρημένων,
οἷον πνεύματα καὶ ὑποκείμενα, ἀναίσθητα
καὶ ἀνοικείωτα ἀλλήλοις, καί τοι κἀκεῖνα τὸν
νοῦν συνέχει, καὶ τὸ ἔπειτα αὐτὰ βρῖθον διά-

νοια

νοῖα δὲ ἰδίως ὑπὲρ τὸ ὁμόφυλον γίνεται, καὶ συνίσταται, καὶ οὐ διείργεται τὸ κοινωνικὸν πάθος. Τί ὑπὲρ ζητεῖς· τὸ διαγίνεσθαι; ἀλλὰ τὸ αἰσθαίνεσθαι; τὸ ὁρμᾶν. τὸ αὔξεσθαι; τὸ λήγειν αὖθις; τὸ φωνῇ χρῆσθαι; τὸ διανοεῖσθαι; τί τούτην πόθου σοι ἄξιον δοκεῖ; εἰ δὲ ἕκαστα εὐκαταφρόνητα, πρόσιθι ὑπὲρ τελευταῖον, τὸ ἕπεσθαι τῷ λόγῳ καὶ τῷ θεῷ. ἀλλὰ μάχεται τῷ τιμᾶν ταῦτα, τὸ ἄχθεσθαι. ἢ διὰ τοῦ τεθνηκέναι στερήσεταί τις αὐτῶν; Πόστος μέρος τοῦ ἀπείρου καὶ ἀχανοῆς αἰῶνος ἀπομεμέρισται ἑκάστῳ. τάχιστα γὰρ ἐναφανίζεται τῷ ἀϊδίῳ. πόστον δὲ τῆς ὅλης οὐσίας; πόστον δὲ τῆς ὅλης ψυχῆς; ἐν πόστῳ δὲ βωλαρίῳ τῆς ὅλης γῆς ἕρπεις; πάντα ταῦτα ἐνθυμούμενος, μηδὲν μέγα φαντάζου, ἢ τὸ ὡς μὲν ἡ σὴ φύσις ἄγει, ποιεῖν. πάσχειν δὲ, ὡς ἡ κοινὴ φύσις φέρει, πῶς ἑαυτῷ χρῆται τὸ ἡγεμονικὸν. ἐν γὰρ τούτῳ τὸ πᾶν ἐστὶ. τὰ δὲ λοιπὰ, εἰ προαιρετά ἐστιν, ἢ ἀπροαίρετα, νεκρὰ καὶ καπνός. Πρὸς θανάτου καταφρόνησιν ἐγερτικώτατον, ὅτι καὶ οἱ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν καὶ τὸν πόνον κακὸν κρίνοντες, ὅμως τούτου κατεφρόνησαν. Ὦ τὸ εὔκαιρον μόνον ἀγαθὸν, καὶ ᾧ τὸ πλείους κατὰ λόγον ὀρθὸν πράξεις ἀπροδοῦναι, τῷ ὀλιγοτέρας, ἐν ἴσῳ ἐστί, καὶ ᾧ τὸν κόσμον θεωρῆσαι πλέονι ἢ ἐλάσσονι χρόνῳ οὐ διαφέρει,

τούτῳ

τούτῳ οὐδὲ ὁ θάνατος φοβερόν. Ἄθρωπε, ἐπολιτεύσω ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πόλει; τί σοι διαφέρει εἰ πέντε ἔτεσι; Τὸ γὰρ κατὰ τοὺς νόμους, ἴσον ἑκάστῳ. τί οὖν δεινὸν εἰ τῆς πόλεως ἀπεπέμπει σε οὐ τύραννος, οὐδὲ δικαστὴς ἄδικος, ἀλλ' ἡ φύσις ἡ εἰσαγαγοῦσα; οἷον εἰ κωμῳδὸν ἀπολύοι τῆς σκηνῆς ὁ παραλαβὼν στρατηγός. ἀλλ' οὐκ εἶπον τὰ πέντε μέρη, ἀλλὰ τὰ τρία. καλῶς εἶπας, ἐν μέντοι τῷ βίῳ τὰ τρία ὅλον τὸ δρᾶμά ἐστι. τὸ γὰρ τέλειον, ἐκεῖνος ὁρίζει. ὁ τότε μὲν τῆς συγκρίσεως, νῦν δὲ τῆς διαλύσεως αἴτιος, σὺ δὲ ἀναίτιος ἀμφοτέρων. ἄπιθι οὖν ἵλεως, καὶ γὰρ ὁ ἀπολύων ἵλεως.

Τέλος τῶν τοῦ Ἀντωνίνου ιβ' βιβλίον.

GVIL-

GVILIELMI XYLANDRI AVGVST. Annotatiunculæ.

IN METAMORPHOSES Antonini Liberalis.

1 In Cragaleo sedasse.) ποιῆσαι πλεϛάκις. lego παῦσαι.

2 VI. Sacriq; custos fulminis.) τὸ ἱερὸν σκῆπτρον. legi, τὸν ἱερὸν σκῆπτον.

3 VII. Quòd ipsum destituisset.) Ad verbum ἐρωῶ refertur etymon. cuius varia significata apud Grammaticos est inuenire. Ego αὐτὸν legi: & λεμῶνα, pro χεμῶνα reposui.

Hoc modo.) ὅτω legi, cùm reperirem ὅπω.

Pellus Erodij genus est. De ephippo dubito: & fortaßis est legendum ἵππῳ, equo.

4 X. Κελεόντων.) Ego quid vocis hoc sit, non inuenio. itaq; asteriscum loco versionis posui. Cæterùm multa paßim perspicuè deprauata, ex ingenio ac sensu correxi: quæ omnia annotare non erat operæ pretium.

5 XII. In Cygno vini vi est obrutus.) Ἐχαρακώθη. lego ἐκαρώθη. Pòst vbi asteriscum signaui, tenor fabulæ ex VII Ouidij Metamorph. potest intelligi: ad quod opus illustrandum, hic liber

ber non parum poteſt adferre adiumenti. Ibi Hyrie eſt, quæ hãc Thyria. fortaſſe hoc rectius. Ego in uertendo, ſenſum ſæpe, etiam verbis haud alè cohærentibus in textu expreſsi. Cuius rei (vt vnum exemplũ citem) habes euidẽs indiciũ in fab. XXXVIII. de Acasto & Peleo: cuius rei Horatius in Oda ad Aſteriam meminit. Annotando autem omnia perſequi neque volui, neq; erat ocium.

IN PHLEGONTIS Mirabilia.

Valde prodigioſæ ſunt hæ ſiue fabulæ, ſiue hiſtoriæ. Dico, ſiue hiſtoriæ: quia nimium patrocinari videntur diabolo, multoq; meliorem mimusq; timendum facere, qui nihil tale factum fuiſſe, aut fieri poſſe ipſius artibus putant. Alioqui quæ de Buplago referuntur, & horum ſimilia, planè figmentum eſſe, cur quis credat, cauſæ ſunt ſatis iuſtæ. Ego in medio rem relinquo. Primæ narrationis caput deeſt. Videtur ſumma hæc eſſe: Philinnam Damoſtrati & Charitûs filiam, clàm cum hoſpite Machata, etiam vita functam conſueuiſſe, idq; nutricem deprehendiſſe.

1 In Ætoliam.) In Græco omnino eſt, εἰς Ἰταλίαν mendoſè.

2 Thrinaciamq;.) Θρινακίαν: Siciliam nimirum. Nam tametſi peruulgatum eſt, eam inſulam à tribus nobilibus promontorijs dictam eſſe τριακρίαν

ηρίαν: tamen & apud Suidam θρίναξ Sicilia: vt puto, dicta à ventilabro, cuius in tanta fertilitate ea in insula plurimus vsus fuit. ne quid de falce dicam.

3 Romam perlatis.) Δηλωθέντων. Mallem Δημωθέντων, multo magis διασωθέντων.

4 Nisææ quando.) Annotatum est de his aliquid in Pyrrhum Plutarchi, à nobis. Codex hic Νισαῖαι per η habet constanter. Apud Strabonem lib. XI. Plin. lib. 6. cap. 25. Et in Dionysio Afro, ibiq; Eustathio, & eodem in Iliad. β. 558 denique apud Suidam, vbi series litterarum ambiguitati obstat, perlegitur. quod & secutus sum. Cæterùm ad hũc locum in margine annotata sunt, quæ sequuntur, & in quibus legendis ob rarissimam & obscurissimam characterũ ab vsitatioribus discrepantiam me nonnihil torsi. μεταξὺ Σουσιανῆς καὶ βακτριανῆς τόπος ἐστὶ Καταστίγωνα, ὅπερ ἑλληνιστὶ νῆσον δηλοῖ. ἐνταῦθα ἵπποι διάφοροι γίνονται, εἰσὶ δὲ πᾶσαι ξανθαί. ὁ δὲ Εὐριπίδης πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ τὴν Νισαῖαν φησὶν εἶναι. Inter Susianam (inquit) & Bactrianam locus est Catastigona, quæ vox Græcè neson, id est insulam, significat. Ibi equæ præstantes nascuntur, fuluæ omnes. Euripides Nesæam ad rubrum mare collocat.

5 Meuaniæ.) Μευνίας. Vmbriæ vrbem esse Meuaniam, vel ex nono Liuij libro est manifestum

festum. Notum porrò, ου pro υ consonante vsurpari à Græcis, cùm Latina vocabula transcribunt, hac litera destitutis. itaq; mirum non est α ex μηουανία esse extritum. Horum exemplorum non dissimilia Plinius 7. 4. citat ex Annalibus, ne quis nimis Græcas esse putet has narrationes. De Consulum nominibus remitto te ad Annales.

6 Oraculũ satis.) λοξὸν. ἐμῇ autem hic legi pro ἑῇ, cùm ῥώμη nominatiuo casu legatur. παμφύλων appellatiuũ duxi. Cætera in margine annotaui. & res digna nõ est in qua laboretur. Ego ita verti, vt qui in nugis difficilibus nugari liberè statuissem: ne de hoc oraculo Delphos pro natatore mittere cogerer.

7 Finibus Imperatoris.) ὁρίοις. Fortè ὄρτοις, hortis. Sed & suprà Euryopa Nili filia bis ponitur mendosè.

IN FRAGMENTVM de Olympijs.

Τῶν τε) Lego τῶν τότε

Λᾶσι ἄνακτος.) Codex erat literis raræ formæ & antiquitatis conscriptus. aliam tamẽ lectionem exculpere non potui. Fortè πασιάνακτος scribẽdum fuerat. Loco ἔροτιν, est ἑορτὴν in margine: quod adhibita συνιζήσει versus tolerat. Quid autem sit δημονναῖαν? Ego legerem δῆμον εἰς αἶαν. Sic Pelops Græcæ ciuitatis autor intelligeretur.

IN

IN APOLLONIVM.

1 In Scyro insula.) Credo non Σκύρῳ, sed Σύρῳ legendum. Fuit enim Syrus insula patria Pherecydi, vnde Syrius dictus est. Quod qui non obseruarunt, Syriam ei patriam falso tribuerunt, vt alibi ostensum est.

2 Parybum.) In eclogis Ctesiæ ab Henrico Stephano editis, πάρηβον legitur, per η, nõ p υ, fol. 27.

3 Idemq; & Ammonem.) ἔτι δὶ πορ. in Græco. Fortasis non δὲ; sed δὶς legendum: vt bis eò profectus intelligatur: quod ad augendum facit miraculum. Quæstionem XXXIV, asteriscum alleui, quòd Theophrastum euoluere huius loci causa non vacaret, & λειμιγνυμένη mutilum esset. Certè libro octauo historiæ Stirpium hodie legitur, quod hîc ex septimo citat.

4 Clematis.) In Græco est ἑλιματὶς. Lege ἑλικματὶς, quæ vox etiam sarmentum significat. πλωματισομένους intellexi epilepticos, quanquàm nullo exemplo fretus. 382 historiæ verba planè sunt luxata.

5 De plantis octauo.) Imò nono, vt hodie diuisi habentur. Interficere posui, quia ἀποκτεῖναι ille habet, non ξηραίνειν. Hoc paragrapho scriptor etiam id quod de malis vlceribus sequitur, cõplexus est. Propter vocem ἰξίαι annotatum est ad marginem: τοῖς παρ' ἐνίοις λεγομένοις πίσσοις, τοῖς ἐν τοῖς σπέρμασιν ὁμωνύμοις τοῖς ἐν τοῖς δενδρεσι

σι. Σημαίνει καὶ πόαν τινὰ, ἡ καὶ χαμαιλέων καλεῖται. καὶ ἑτέρα ἐστί τις, ἀφ' ἧς ὁ ἰξός. Ad id autem quod de Solis & Pinaro sequitur, vsitatioribus characteribus recentior quispiam adscripsit, quibus ignorationem situs locorum & distantiæ obijceret autori. Quanquam euanuerunt quædam literæ, vt integra legi non poßint. Legi autem ἀπυρήνους, pro ἀπύρους.

1 Cum caneret.) ᾄδοντος αὐτοῦ μεταξύ. Vide ne aliquid desit: nam cicadam in fidis ruptis locũ subijsse, & vicem eius geßisse, est apud Clementem Alexandrinum, initio προτρεπτικοῦ hanc fabulam referentem.

2 Septem femineos.) Ex hymno Homeri in Mercuriũ: sed nescio quos sit codices autoresq; secutus. Certè pro θηλυτέρων, hodie συμφώνους legitur.

3 Si importentur.) In Græco, κἂν ἴδη τις: quod à posteriore mutuatus librarius videtur.

4 Alibi vsq;.) Haud dubiè loci nomen excidit in Metamorphosib. Antonini, Lero insulæ adscribuntur. Vide ibi.

5 Eliam.) ἠλίαν. Nescio an circa Elidem: sicut infrà §. 155. Cranonem vnico ν scripsi, Aristotelem & alios secutus: cùm noster codex duobus νν scriptum habeat.

6 ὃν πόδα τέμνει.) Ex Hesiod. β. ἔργων· vbi tamen τόνδει legitur. Mox εἰσδύεται. Sensus poscit pro ἐκδύεται.

O'vti-

7 O' vtinam.) Primo versu lego οὐ μ' ἔτι, non οὐ μέν τι. quod & à metro est, & à sensu alienũ. Sed ad βάλε δὴ βάλε in margine est annotatum, κατ' ἀποκοπὴν τοῦ Α ἀρκτικοῦ στοιχείου. ἔστι γὰρ τὸ ὅλον ἀβάλε σημαντικὸν σύχῆς ἐπίῤῥημα, ἀντὶ τοῦ ὄφελον, εἶθε, αἶθε. βάλε ait, præciso α prima litera, pro ἀβάλε optandi aduerbio positum.

8 Tarandum.) Sic Aristoteles θαυμᾶς. ἀκους. non per τ, vt noster.

9 Cedripolis.) Vox vitiosa. Aristoteles Amphipolim habet.

10 Veluti humidis & mollibus.) ὡς ἀν' ἐνύγρων ὄντων. Cur hederam gestarent, apud Aristotelem causa non est explicata. Hoc quidem non celatum, aliquid doloris ob cornuum deiectionem esse ceruis. Vide num non sit legendũ pro ἐν, ἔτι: vt fortaßis recens enata, & adhuc tenera cornua edera munierint. Quod ad vocem Achainam attinet in margine (quantum quidem ego legere possum) est Αχαΐναι καὶ σπαθίναι, ἡλικίαι τινὲς ἐλάφων. Vide Apollonij Ἀργοναυτ. δ. & eius Scholiastam, paragr. 16. & Eustath. Iliad. θ.

11 Aliquantulum.) ὀλίγον in Græco est, nõ ὀλίγας. Cætera ex Aristotelis Mirabilibus narrationibus, & Plutarchi libello de comparatione animalium terrestrium & aquatilium, pete.

12 Prætereuntem enim.) Deest aliquid. Aesalonẽ diphthõgo scripsi, sicut & Aristoteles 9.

de Hist. animalium. Noster codex ἐψιλῷ habet.

13 Piscium solum.) τὸν κλῆρο μόνον μὴ ῥυχάζειν, non liquet: vt & in CXXXII περὶ κάματο. vbi meo arbitratu sum vsus.

14 Quibus ruptis.) ἐφ' ὧν πυγνυμένων: legi ἐξ ὧν ῥηγνυμένων. In XCIII. diu naui.

15 A'cane.) Legi ὑπὸ κυνὸς, pro τινὸς: quãquam res aliter loquitur. C V. non intelligo.

16 Crentile cognomen.) ἐπιδημίας legi, vbi habetur ἐπιθυμίας.

17 Exædificatum.) οἰκοδομηθῆναι, non οἰκὸν.

18 Nemo rectè reprehendit.) Ἀνείκοτο λαβεῖν. ἀπεικότα λαβεῖν, legi nisi fortè ἀν' εἰκότα malis, vt reprehendatur qui perpetuum duxerit, quod statis tantùm fit temporibus.

19 Crines flauos.) Cum legeretur κρατεῖν ξανθίζον, non obscurè sensi vitiatum locum, & & scribendum κρᾶθιν ξανθίζειν.

IN MARCI ANTONINI de vita sua libros, Annotationes.

Haud ingratam rem lectori, neq; à meo instituto alienam facturus mihi videor, si principiò de autore nonnihil exponam: nam de operis ipsius dignitate atq; vsu, in Præfatione, ea quæ visa fuerunt referen-

ferenda, posuimus. Scriptum est à M. Aurelio Antonino Vero Imperatore Romano, eo qui Philosophi cognomentum tulit. Cuius quoniam extat vita, perscripta à Dione nostro, epitomæq; Xiphilinianæ inserta, itemq; à Iulio Capitolino, & alijs: ea modò adducam, quæ ad propositum nostrum (id autem est, vt Operi nonnihil lucis adferamus) videbuntur sufficere: reliqua ex ijs, quos dixi petantur libris. Primò, quòd in Operis inscriptione posuimus, M. ANTONINI PHILOSOPHI: cognomentum in Græco non erat additum. est autem euitandæ obscuritatis causa à nobis adiectum. Duo enim fuere Antonini Imperatores, quorũ alter Pius, alter Philosophus cognominatus est. Scriptum esse hoc opus à posteriore, cùm plurimis alijs argumentis, quæ in promtu sit ex vtriusq; historia colligere, tum Suidæ testimonio constat. eius hæc sunt verba in vocabulo μάρκος· ἔστος ἔγραψε τὸν ἰδίων βίων διαγωγὴν, βιβλίοις ιβ. Hoc est: Scripsit hic de vita sua libros duodecim. Quod idem est cũ inscriptione nostra, τῶν εἰς ἑαυτὸν βιβλία ιβ. Operæprecium porrò esse arbitror, nonnihil de genere & affinitatibus eius commemorare: quando ipse libro primo suorum familiarium mentionẽ facit. Adrianus Imperator, cum liberos nullos sustulisset, adoptauit L. Ceionium Commodum Verum, cui ea ex adoptione Aelij & Cæsaris cognomina obtigerunt. Hic viuente etiamnum Adriano decessit vita, filio

eiusdem nominis relicto. Itaq; Adrianus vt successorem dignum relinqueret reipub. T. Aurelium Fuluium Antoninum (qui & succeßit ipsi, & Pius est cognominatus) adoptauit: adoptandosq; ei præterea dedit Veri, quem diximus, superstitem filium, & M. Antoninum, qui deinde Philosophus est appellatus. Erat hic (vti mox demonstrabimus) neceßitate iũctus T. Aurelio Antonino. vterq; defuncto Antonino Pio, summæ rerum præfuit: donec L. Verus, L. F. rebus bellicis egregiè gestis, bello Marcomannico apud Altinum apoplexia vitam claudens, Antonino Philosopho imperium collega vacuum reliquit. Cæterum Antonino Pio vxor fuit Annia Faustina Galeria, filia Annij Veri, clarißimi viri, qui & bis cõsul (apud Xiphilinũ sub finem Adriani legitur tertium consulatum obiuisse, haud scio an mendose) & vrbis præfectus fuit. Ac quoniam mentio Xiphilini incidit, obiter annotandum putaui, quòd in editione Xiphilini cum Dione nostro editi, eo faciliùs me fefellerat, quòd illum ipse non conuerteram: ea modò correxi quæ erant malè interpretata, idq; properãs. Nempe vbi est de M. Antonino philosopho, ἀννίου βήρου τοῦ τρὶς ὑπατεύσαντος καὶ χιλιαρχήσαντος ἔγγονος, & in Latino, Filius Annij Veri, qui III. consul, ac tribunus militũ fuerat: legendum δὶς pro τρὶς, vt dixi, videri ex Capitolino posse. Certè πολιαρχήσαντος, non χιλιαρχήσαντος debere scribi: porrò Latinè legendum nepo

(ho

(hoc enim est ἔγγονος) Annij Veri, qui III. consul, & præfectus vrbis fuerat. Ita Capitolinus habet, & consentaneum est rationi. Enimuerò Annius iste Verus, auus paternus fuit M. Antonini Philosophi. Habuit enim filium Annium Verum, qui in prætura obijt. eius vxor fuit Domitia Caluilla, Caluisij Tulli bis Consulis filia. His natus fuit M. Antoninus Philosophus, qui etiam Catilij cognomen tulit, à proauo materno. Porrò habuit M. Antoninus Philosophus in matrimonio Faustinam, T. Antonini Pij, & amitæ suæ Anniæ Faustinæ Galeriæ filiam. Suam autem filiam Lucillam L. Vero collegæ nuptum dedit.

Hoc addendum. An. V. C. DCCCCXII, à nato autem Seruatore nostro CLXII, Antoninum Philosophum occepisse imperium.

In Librum I.

Ab auo meo Vero didici.) παρὰ τοῦ πάππου Οὐήρου. Verbũ ἐμαθον, aut aliquid tale, subintelligitur: idemq; in omnibus sequentibus particulis. Ego addendũ de meo singulis periodis aliquod verbum censui. Nam (nisi fallor) voluit hoc libro ostendere, qua potißimùm in re singulos suorum cùm necessariorum, tum familiariũ admiratus, imitatusq; esset.

1 Ne auriga prasinus.) Quatuor genera fuerunt aurigarum apud Romanos, distincta coloribus, albo, russo, prasino (qui est porraceus, nimirum viridis) & veneto. Patet hoc ex Dionis Nerone.

2 A' Diogneto.) Operam præterea pingendo sub magistro Diogeneto (fortè Diogneto) dedit. Iulius Capitolinus.

3 Neq; animi causa coturnices.) ὀρτυγοτροφεῖν. Hæc ipsa verba sunt apud Suidam in voce ὀρτυγοκόπος: non tamen explicata. Ludi quidem genus ibi describit, in quo coturnices in gyrum collocatæ percuterentur, &c. Citatq; locos è Platone, illius ludicri mentionem continentes. Existimo igitur τῆς ὀρτυγοτροφίας, aut ὀρτυγοκοπίας verbo prouerbialiter omnia ludicra, & inania exercitia autores intellexisse. Vide Plutarchum de audiendis poëtis, & ibi à nobis indicata.

4 De contemplationibus.) πρὸς θεωρημάτων: qualia sunt in physicis, ac præsertim mathematicis, vbi nullus vsus, & effectio, sed cognitio tantùm requiritur.

Exercitijs dediti, ac laborioſi.) τὸν ἀσκητικὸν, ἢ τὸν συνεργητικὸν, fortè συνεργητικὸν. Sensui tamen videor consuluisse.

5 Et Astrologia.) In Græco quidem est ἀγροιλογίας: quod est, facetijs, & vrbanitate in dicendo. Ego tamen ἀστρολογίας legi ac verti: nam videtur loqui de disciplinis istis, quæ eo nomine malè audiebant, quòd plus ostentationis & inanis studij ac laboris, quàm fructus & veræ vtilitatis haberent: in quibus numeratam fuisse ἀγροιλογίαν, & adhuc à doctis multis numerari, satis notum est. Nunc sanè

ἀγροιλογίαν

φιλολογίαν retinerem, & nimis exquisitæ in dicendo venustatis affectatum studium, (wort gebreng) intelligerem. quod neq; decet magnos viros, & sæpe de elegantibus ridiculos facit.

Alloquio facilitatem) Legitur enim εὐδιαλέκτως. Atqui ego nunc lego εὐδιαλλάκτως: versione ne sic quidē malè congruit. Pòst περιλαλεῖν, alios deferre, de alijs malè loqui intelligo. fortè scripserat πρὸς ἄλλων, aut πρὸς αὐτὸν λαλεῖν, vt ij intelligantur qui seipsos prædicant.

6 Certamq; constantiam.) ἀναμφιβόλως ἀκύβευτον. Cubus alioquin constantiæ signum est apud philosophos: ideoq; in Timæo Platonis cubo terra confertur, vt elementorum stabilissimum. Sed quia tesseris luditur, ac multiplices sunt, variíq; earū casus: ea ratione inconstantiæ τὸ κυβεύειν tribuitur: vt sit ἀκύβευτον, quod constanter persistit, neq; facilè mouetur aut circumuoluitur. Itaque etiam D. Paulus monet, vt κυβείας τὴν ἀνθρώπων caueamus: hoc est, ne omni vento doctrinæ circumagi nos, & in errores abripi patiamur.

In Sexto.) Ξύστῳ, lego Σεξτῷ. Sextus philosophus, quo vsus est plurimum Antoninus, fuit patria Chæronensis, nepos Plutarchi.

8 Erga priuatos.) Quod in Græco sequitur, καὶ τὸ ἀθεώρητον τῶν ἰδιωτῶν, conuertissem, si intellexissem. Malui itaq; asterisco notare, quàm arroganter aliquid facere. Suspicor velle eum loqui de

vacuitate fastus & arrogantiæ.

9 Per eundem cognoui Thraseam.) *Egregia virtutum ac constantiæ exempla. De Thrasea est apud Tacitum, Dionem, Suetoniumq́; vt & de Heluidio. Reliquorũ vitæ sunt apud Plutarchũ.*

Adulationem compescebat.) ἐπ' αὐτῇ σταλῆναι. *Credo scriptum fuisse* συσταλῆναι.

Quippe vir quid ex vsu.) καὶ τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις, *vitiosè: lego,* καὶ τοῖς τοιούτοις, καὶ ἀνθρώπου.

10 Non vtebatur alieno tempore.) *Diuinaui hoc loco,* (οὐκ ἐν ἀωρεὶ λούσης, *quod est fortè à* λούω.) *sicut & in sequenti periodo: vbi quidem pro* τόπος, τρόπος *legi. & vbi est, Ad sudorem vsque, suspectum habeo: sunt enim salebrosa hæc.*

11 Sicut Chresæ.) ὥσπερ χρήσει. *Soleo asterisco notare, quæ manca suspicer. Fortè est, Quomodo vtaris,* χρήσῃ. *mutilus est locus.*

Hæc in Quadis.) *Puto solitũ annotare, quibus in locis singula esset commentatus. Sic ad finem libri secundi est, Carnunti ea esse scripta. Sequentia cum prioribus non cohærent.*

In librum II.

1 *Et hic initium videtur deesse, & vbi est* οὐ χρᾷ αὐταῖς: *nihil adest, ad quod illud* αὐταῖς *referri possit. Cæterùm verbo* ἀπαιθριάζειν *vsus est metaphoricè. Suidas enim & alij docent, id esse, pulsis nubibus*

bus serenitatem facere.

2 Si quis eatenus eius suauitatem.) τὸ νόστιμον est in Græco, quod vocabulum dulcedinem significat. νόστος enim est reditus in patriam, qua nihil esse dulcius, Homerici Vlyßis testimonio receptum est. Et cum Homerus νόστον vocet μελιήδεα: inde factum est, vt dulcia vocẽtur νόστιμα, vt Eustathius docet: & νόστος ὁμονύμως ἡ ἡδύτης. Vtitur eodem modo Lucianus περὶ πένθους· τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν καθαγιασμῶν καὶ αὐτοὶ, ὁρᾶτε οἶμαι, ὡς τὸ μὲν νοστιμώτατον τῶν παρεσκευασμένων ὁ καπνὸς πραλαβὼν, ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν οἴχεται.

Anima vaga est.) ἡ δὲ ψυχὴ ῥομβός. Est autem altera lectio annotata ῥεμβὸς, quam probaui, & secutus sum: neq; enim videtur philosophicum esse, animam rhombo (quæ est figura quatuor æqualium laterum, non tamen rectangula) comparari. At ῥέμβος vagus est, & ῥέμβεσθαι vagari, & incuriè rebus vti, quo vocabulo ipse suprà vsus est sub initium libri huius: καὶ παῦσαι ῥεμβόμενος, ac vagari desine. Plutarchus Pompeio, ῥεμβόμενον ἐν τοῖς πράγμασι τὴν περπέννην καταμαθὼν: animaduertens Perpẽnam vagari, & incuriè rem gerere. Idem in Fabio, ῥεμβόμενος ἀπὸ τῶν στρατοπέδου, qui sæpe à castris aberat vagans aliò, ad scortum nimirum suum commeans identidẽ. Idem in lib. de Cõmunibus noticijs, planè sic est vsus, vt hic noster. νήφων γὰρ οὐδὲ εἷς ἐστι πρὸς ἀρετὴν, ἀλλὰ ῥεμβόμεθα πάντες ἀσχημονοῦν

τες

τες καὶ κακοδαιμονοῦντες. Porro autem adiectiua masculini generis, substantiuis fœmininis addi Græco more, non est inusitatum: suntq; multa à Budæo annotata eius rei exempla.

In somnij & fumi.) ὄνειρος καὶ τύφος. Scio τύφον esse fastũ, superbiamq; inanẽ: sed ea significatio huc non quadrat. Verti ergo fumum: id enim videtur τύφος propriè significare, seu caliginem ab igne proueniẽtem: cui vana elatio animi atq; fastus quũ sit similimus, commodißima trãslatione τύφος Græcis dicitur, ac definitur ἄναψις καρδίας ἢν ἐγέρει κουφότης. Ignis nõ fit sine fumo. Frequẽter autem res leues ac fluxæ fumo cõparantur. atq; in psalmo etiam Dauidis est: Sicut fumus dies mei. Cæterũ, & si non recordor τύφον me pro fumo legisse: tamẽ id quod dixi, verbo τύφειν satis testatum relinquitur, cuius est apud poëtas Græcos vsus. Adducam vnum exemplũ quod in præsentia succurrit, ex Apollon. ἀργοναυτικῶν β.

Επιπρὸ δὲ λιγνυόεντι
Καπνῷ τυφόμεναι πέτρης ἑκὰς ἀΐσσουσι.

De apibus loquitur. Ibi Scholiastes: καπνῷ τυφόμεναι, ἀντὶ τοῦ καπνιζόμεναι. (& sic paulò suprà exposuerat τὸ τυφόμεναι) σημαίνει δὲ καὶ τὸ καιόμεναι. Si cui tamen hoc non probatur, is pro fumo inanem ostentationem aut fastum reponat.

Carnunti.) Vrbs Pannoniæ fuit, olim celeberrima, hodie (vt existimatur) Passaw.

In

In librum III.

1 Tempus sit vitam relinquendi.) ἐξαν-
τίον αὐτὸν. Est autem ἐξάγειν ἑαυτὸν, sibijpsi mor-
tem cõsciscere, apud Græcos scriptores. Quæ signi-
ficatio quia huc parùm quadrare videbatur, mol-
lioribus vsus sum verbis.

2 Oliuis maturissimis.) In Græco legitur
ἀρυπέπισι, scribendum ἀρυπεπέσι. Sed & ἀρυπε-
τέσι legi potest (quæ lectio erat in margine anno-
tata) vt sint oliuæ præ maturitate iam de arbore de-
cidentes: quarum similitudine vsus est infrà Libro
quarto.

Leonis supercil.) ἐπισκυνίον. Scholiast.
Homeri exponit τὸ συνοφρύωμα τ μετώπε, quod
est, superciliorum in fronte cõmissuram: aitq; hinc
verbum σκύζεσθαι, quod est irasci, deductum. Nam
Homerus leonem iratũ describens, Ιλι. ρ. ita habet:

τοῦ δὲ τ' ἐπισκυνίου πάτω ἔλπεται ὄσσε κα-
λύπτων. Vide Eustathium.

3 Castis oculis.) Secus quàm Sophocl. qui a-
pud Ciceronem à Pericle reprehenditur ob formam
pueri laudatam, quòd oculos abstinentes non habe-
ret. 1. Officior.

4 Democritum pediculi.) Non memini
me hunc exitum Democriti legere apud vllum ido-
neũ autorem. de Pherecyde quidem Syro Philoso-
pho legitur. fortè est lapsus memoria. & quod est
Σωκράτ[illegible] ἄλλοι φθεῖρες, falsum est. Ego historiam
secutus sum.

5 De-

5 Declinanda est vanitas.) φεύγεσθαι. atq; haud scio, an in hac significatione vsi sint Græci autores antiqui. Pro fugere & declinare etiam D. Paulus vsurpauit, ad Timotheum poster. cap. 2. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας φεύγε.

6 A temeritate alieni.) ἀπροπτωσίαν, vacuitatẽ temeritatis. προπτωσίαν enim προπέτειαν dicit: Sic infrà libro XXIIII. ἀπρόπτωτος est, circunspectus, non temerarius.

7 Itaque ad finem.) εἰς θέλος: lego εἰς τέλος.

Androgynis.) Hoc est, ijs qui ambiguo (vt Liuius loquitur) inter marem & feminam sexu sunt nati. Græcum retinui, quia est & appositum, & Latinis autoribus, ipsiq; Ciceroni etiam vsurpatum: aliâs Hermaphroditos vocat.

Nihil non turpe.) Desunt hæc in Græco.

In librum IIII.

1 Cum exceptione quadam.) Nimirum vt agat, quantum homini fatum & res permittit proposita. μεθ' ὑπεξαιρέσεως. Porrò ὑπεξαίρεσιν rectè verti exceptionem, vt ex loco Plutarchi patet in vita Numæ, vbi scribit, quorundam sententia pontifices à potentia seu potestate denominatos, quòd vocabulum haberet vim exceptionis (ὑπεξαίρεσιν ibi leges) indicandæ: quòd scilicet pontifex rem sacram, quantum eius omnino fieri posset, perageret: nec ei fraudi esset, si graue aliquod impedimentũ incidisset, quo minus sacra perpetraret.

2 Ad

2 Ad mentem eam quæ est reliquarum origo.) λόγον ἀσπέρματικὸν. paulò infrà clarius dicet de hoc.

3 Ac qui secuudum bonum.) κατὰ τὸν ἀγαθὸν. Fortè Ἀγάθωνα, quod maxime videtur confirmare articulus τὸν masculinus: & verba quæ sequuntur, omnino videntur ex aliquo poëta desumpta. Agathonem verò fuisse poëtam, satis constat ex multis scriptoribus idoneis: citãturq; eius versus ab ipso Aristotele, lib. ἠθικῶν Νικομ. 6. Porrò quid sit μέλαν ἦθος, nigri mores, infrà ipse describit.

Nisi ratione cuiusdam dispensationis.) Locus est deprauatus, atq; ideo obscurus.

Nihil eò plus confert.) μήποτε ἄμεινον τὸ ἀναγκαῖα. Nisi fallor, sensus ipse ostendit esse legendum, μηδὲν ἄμεινον τοῦ.

4 Eius quoq; exemplum recolendum.) Hæc comparatio est interpolata, nec cohærent inter se quæ sequuntur.

Non tãquam si dormitemus.) Sensus est: Perficiendum strenuè, quod recto consilio agendum suscepimus: neque in medio actu desistendum, aut titubandum. Nam in somnis sæpe imaginamur nobis aliquid agere, nihil tamen efficimus, sed (vt pulcerrimè expreßit Maro)

In medijs conatibus ægri
Succidimus, non lingua valet, non corpore notæ
Sufficiunt vires, nec vox, aut verba sequuntur.

5 Quot

5 Quot vrbes mortuæ.) *Ita Seruius Sulpitius in cõsolatoria ad M. Tullium epistola, de Corintho, Athenis & Megaris loquitur: Quum vno loco tot vrbium cadauera proiecta iaceant.*

Helice.) *Vrbs fuit Achaiæ, in sinu Corinthiaco sita. Hanc à mari absorptã testatur Polyb. lib. 2. Plin. nat. hist. li. 2. cap. 92. & Ouid. 15. Metamorph.*

Si quæras Helicen, & Burin, Achaidas vrbes,
Inuenies sub aquis, &c.

Pompeij & Herculanum oppida fuerunt Campaniæ, haud procul à Vesuuio monte: vt Plin. ostendit lib. 3. cap. 5. quorum de interitu nihil habeo cõpertum, nisi fortè conflagratione Vesuuij montis (quæ áccidit Titi Vespasiani ætate, & in eius vita à Dione describitur) perierint. fit quidem etiam infrà lib. 8. Pompeiorum interitus mentio.

Quod heri fuit piscis.) *In Græco est μυξάριον. piscem aliquem innui, ex eo quòd τάριχος sequitur, conijcio: certi nihil habeo.*

Similis esse debes promõtorij.) *Hac similitudine Cicero eleganter vsus est, ad Papirium Pætum scribens de fortuna: Quam existimo leuem & imbecillem, ab animo firmo & graui, tanquam fluctum à saxo frangi oportere.*

In librum V.

1 Indignari cunctari.) *γλισχρεύεσθαι. γλισχρὸν est lentum, tenax. itaq; suprà ad finem libri prioris, γλίσχρως ἐνδιατρίβειν τῷ ζῆν dixit diu viuere.*

uere. Quare hic γλισχρσύεσθ vertendum putaui, cunctari: hoc est, ægrè ac nulla cum alacritate suum officium facere. quod vitium suprà etiam damnauit.

2 Leuem esse.) πορπορσύεσθ. Suidas exponit προπετεῖν: & παρπέρειαν, βλακείαν καὶ προπέτειαν, hoc est, stultam & inanem temeritatem, seu leuitatem, vbi non vt ex vsu est, sed ostentationis vanæ gratia quicquam agitur. D. Paulus 1. Corint. 13. ἡ ἀγάπη οὐ πορπορσύεται: Charitas non est leuis, aut nugax.

3 Atheniensium erat hoc votum.) Etsi locus non est plenus, tamen satis apparet eum voluisse improbare commune illud & damnosißimum vitium, quo pleriq; tantùm ea curant, expetunt, & optant, quæ sibijpsis priuatim prosint: nihil soliciti de communi bono. Id verò vitium, omnium ferè quæ sunt in rebus publicis malorum causa est & origo. At pleriq; hodie tales esse laborant, qui suram quàm genu longius abesse dicant, (vt est apud Theocritum) & quorum hoc sit votum, Αὐτῷ μοί τι γένοιτο, mihi ipsi aliquid boni contingat: secus, quàm ab animali ad societatem ciuilem nato fieri debeat. Præclara fuit apud Persas lex ea de re lata, quam Herodotus his verbis refert: ἑαυτῷ μὲν δὴ τῷ θύοντι ἰδίῃ μούνῳ, οὔ οἱ ἐγγίνεται ἀρᾶσθ ἀγαθά. Ὁ δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσῃσι κατσύχεται σὺ γίνεσθ, καὶ τῷ βασιλεῖ· ἐν γὰρ τοῖσι ἅπασι Πέρσῃσι καὶ αὐτὸς γίνεται. Hoc est: Persæ, cum rem sacram facit, sibijpsi

priuatim aliquid boni precari religio est. Cæterum omnibus Persis, ac regi, prosperitatem optat: quippe inter vniuersos Persas, ipse quoq; vnus est. Et diuina est apud Euripidẽ Menœcei, se pro patria deuoturi sententia, quam adscribam, vt hic Antonini locus rectè intelligatur:

Εἰ γὰρ λαβὼν ἕκαστος, ὅ, τι δύναιτό τις
Χρηστὸν, διέλθοι τοῦτο, κ' εἰς κοινὸν φέροι
Πατρίδι, κακῶν ἂν αἱ πόλεις ἐλασσόνων
Πειρώμεναι, τὸ λοιπὸν σὐτυχοῖεν ἄν. id est:
Si quilibet, quantum queat boni, lubens
Patriæ offerat, donetq; publicæ rei:
Haud totidem euenient ciuitatibus mala,
Sed accident in posterum res prosperæ.

Itaq; Athenienses iniustè & illiberaliter suis tãtùm agris pluuiam & fertilitatem poscebant: qui si omnibus hominibus felicitatem ac successa omnia optassent, & humanæ rationem societatis habuissent, neq; communi prosperitate exclusi fuissent.

4 Totum enim mutilatur.) πηροῦται γὰρ τὸ ὁλόκληρον: non πυροῦται.

5 Neq; tibi est ad philosophiam.) Sensus huius loci habet nonihil obscuritatis. videtur autẽ hæc esse sententia: Si quid institueris agere secundũ rectam rationem, & euẽtus consilio tuo non respõderit, non debes idcirco tuum propositum damnare: sed potius cogitare, quàm multa in rebus humanis sint, & accidere queant, quæ obstent, quo minus

nus id quod quæris, consequaris. Itaque conscientia boni propositi, & rationum rectè subductarum animus est confirmandus: ferendumq; quod sors fert humana, & rerum caducarum conditio. Hæc tibi in promtu sunt habenda, iam multò antè ex philosophia petita, atq; ad vsum præparata: ne tum demũ consilium & præceptũ velis petere à philosophia, cum eo sit vtendum. est enim hoc parum prudentis. Ita qui lippitudine laborant, aut alio morbo, remedia habent præparata & instructa, quibus ingruẽte malo vtantur: non tum demum ea quærunt, aut circunspiciunt, cum eorum vsus est. Et in prælio aut dimicatione non emitur, neq; acuitur gladius, sed vsurpatur. Videturq; omnino id velle Antoninus dicere, quod est apud Plutarch. (Probl. Rom. 85.) his verbis: δεῖ γὰρ παρασκευασμάτων πράττειν, ἀλλὰ μὴ παρασκευάζεσθαι πράττοντας· ὡς Μύσων πρὸς Χίλωνα τὸν σοφὸν εἶπεν, ὃν χειμῶνι θέρμανα τεταμένῳ. Hoc est: Præparatis quæ ex vsu sunt, agendum est; non inter agendum præparãda ea quibus opus est: idq; Myso Chiloni, ei qui sapiens est vsurpatus, dixit, hyeme ventilabrum fabricans.

6 Quod non sub hæc referatur.) Verba in Græco non cohærent. Loqui videtur de vulgi depraua to iudicio, ea quæ videntur, neq; sunt tamen bona, veris bonis præferenti. Id fit ex imperitia. Idemq; áccidit his, quod Plato alicubi ex Stesichoro citat: Troianos, cùm veram Helenam non cogno-

ſcerent, de idolo eius ſiue inani figura decertaſſe. Quod idem fabula Ixionis, cum nube, quam Iunonem putabat, concumbentis, Poetæ delineant.

7 Ex forma & materia.) Formã dixi, quod autor τὸ αἰτιῶδες. id eſt, id quod cauſæ vim & naturam habet. Cæterùm materiam, quaſi patiendi, formam (quæ τὸ τὶ ἦν εἶναι, εἶδος, ἐνέργεια, ἐντελέχεια, philoſophis dicitur) agendi & efficiendi vim habere, notum eſt ex Phyſicis. Porrò autem de rerum caducarum perpetuitate, quam habent contimenti formarum naturalium in materia ſucceſſione perpetuiſq; rerum mutationibus, copioſe eſt ab Ariſtotele cùm alibi, tum in libris de Ortu & interitu diſputatum.

8 Ratio & rationalis.) Oſtendit, in rebus humanis non eſſe eam, quæ eſt in ſcientijs & artibus, certitudinem atq; conſtãtiam & perfectionem. Hoc ipſum eſt quod Ariſtoteles initio ſuorum ad Nicomachum Ethicorũ, tam accuratè docet atq; monet: Non eſſe eandem quæ eſt in alijs, in philoſophia morali demonſtrationum & præceptorum certitudinem requirendam: ſed ratione materiæ ſubiectæ omnia examinanda. Adſcribam verba Platonis, eãdem rem optimè explanantia, idq; Latinè: Diſſimilitudines (inquit) cùm hominum, tum actionum, rerumq; humanarum tanta, vt nihil ferè in his ne vno quidem momento quieſcat ac perſtet, inconſtantia efficiunt, ne qua de ijs omnibus ars, &

quæ

quæ omnibus temporibus congruat, tradi posſit. His infert Antoninus: Conſequens ergo eſſe, vt finis hominis non in rebus extra ipſum poſitis, ac nõ verè bonis & mutabilibus collocetur. Quod autem κατορθώσεις rectas effectiones conuerti, Ciceronem ſequutus ſum autorem, qui ita extulit libro De finibus bonorum & malorum tertio.

9 Eumq; ferre.) ἀνανπτέον. Legi ἀνεκτέον.

10 Ei qui hircum olet.) χράσωνι eſt ſcribendum, non θράσωνι. χράσος eſt fœtor ille, qui hirſutis (vt eſt apud Horatium) cubat grauis hircus in alis. αὐτὸν ἡμῶν τὸ χράσον ἐχ ὑπομενῶσι. milites Alexandri de Perſis, pugnam inituri. Plutarch. Apophtheg.

11 Aequum te præbuiſti.) εἰς ὅσον δὲ ἀγνώμονας ἀγνώμων ἐγενόμην. Ego συγγνώμων lego. quid enim erat laudis, malis ſe malum præbuiſſe? præſertim quum ſæpius iam monuerit, vitia hominum nobis eſſe ferenda.

12 Climatibus terræ.) Alludit ad verſus Heſiodi α. ὄρεγων, quos adſcripſiſſem, niſi ſatis notos eſſe putarem.

13 Cum hominis, omnisq; ratione præditi animalis.) Loquitur ex ſententia philoſophorum, qui λογικὸν ζῶον, animal ratione inſtructum, non ſoli homini, ſed Deo etiam, dæmonibus & heroibus genus conſtituerunt: de quo multa legi poſſunt hincinde apud Plutarch. præſertim verò

in lib. πρὸς τὴν ἐπιλελοιπότων χρησμῳδίαν.

In librum VI.

1 Quàm vt in terram vtcunq; redigar.) Non enim tantùm sacræ literæ docent, hominem esse ex limo creatum, forecq; vt in eundem redigatur: sed & antiquissimi philosophi originem nostram eôdem retulerunt. Hinc Prometheus dicitur è limo formasse hominem, de quo nullus nõ mentionem facit poëta. Et apud Homerũ Menelaus Græcis duellum contra Hectorem detrectãtibus iratus, mortem eis ignobilem imprecatur his verbis,

Αλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ ὼ γαῖαι γένοισθε,

Vos in aquam & terrã cunctos conuertier opto.

Itaq; ἀτιᾶ hîc tuli, neq; volui, quod poteram ad alium sensum cogitando diuertere.

2 Vide quid agant homines.) Queritur de iniquo hominum iudicio, qui cùm alijs præsentibus laudem meritam testimoniumq; virtutis inuideant, ipsi ab ijs quos non viderunt, laudari volunt: cum nihil inde fructus possint ferre, iam antè mortui. Facit hoc egregiè ad famam contemnendam.

3 Non indignamur.) ὅτε ἐπισημαινόμεθα. In malam partem vsum vocabulo hoc, & ipse puto, & sententia testatur. Non recordor me apud vetustiores autores hoc vocabulum ita sumtum legisse. Appianus quidem Alexandrinus, haud ineruditus scriptor, eodem modo vsurpauit lib. 5. ἐμφυλίων, de milite loquens, qui ludis in subsellia equitũ ascẽderat.

derat· ὁ δῆμος ἐπεσημήνατο, καὶ ὁ Καῖσαρ τὸν στρατιώτην ἀνέστησεν: Populus murmure indignitatem rei testatus est, & Cæsar militem inde abduxit.

4 Inhumanum esse videtur.) Hic locus idē, sed paulò obscurius, videtur docere, quod Cicero ad Lentulum de Platonis sententia his verbis monet: Id enim iubet idem ille Plato, quem ego autorem vehementer sequor: Tantum contendere in republica, quantum probare ciuibus tuis poßis; vim neq; parenti, neq; patriæ afferre oportere.

5 Vide ne à præsenti statu deiectus.) In Græco est, Ὁρᾶ μὴ ἀποκαισαρωθῆς, μὴ βαφῆς· posterius est: Ne mergaris. Quid autem sit ἀποκαισαρῶσθαι (si, quod non iudico, Græcum est, aut omnino non deprauatum vocabulum) nescio. Neq; vereor ne significet, imperio aut summa rerum deponi, ἀπὸ τοῦ καίσαρος. neq; enim vel etymologia hæc auditu digna, vel sensus loci esset vllus. itaq; liberè mea verba supposui.

6 Antonini discipulum.) Pij scilicet, qui antecesserat eum in imperio.

7 Quæ vultus serenitas.) τὸ σύδιον τοῦ προσώπου· legi σύδιον.

In librum VII.

1 Velitationes.) In Græco est διαδορατισμοὶ. Quod tamen vocabulum fateor me non satis intelligere. δόρυ quidem hastam esse, vel pueri sciunt: itē, δόρατος esse eius patriū casum: vt διαδορατισμὸς

videatur esse hastiludium (quod barbari vocant) id est, concertatio hastis quædam inita. Sed haud scio quàm huc id quadret. Videtur autem, his omnibus humanæ vitæ vanitatem & varietatem voluisse demonstrare.

2 Quàm multi quondam fuere.) Aliunde huic loco videntur hæc à librario esse intercalata: incommodè profectò, cùm alioquin sequentia optimè cum prioribus cohæreant, in quibus ostendit, nonnunquam, vbi propriæ nos vires destituunt, auxilium aliorum non aspernãdum esse, dũmodò nostrum officium faciamus. Etenim & Homericus ille Diomedes, socio adiuncto sperabat se propositum negotium rectiùs confecturum, vnde est illud Σὺν τε δύ' ἐρχομένω, vsitatum bonis autoribus, explicatumq; ab Aristotele libro 8. Ethicorum, de amicitia disputaturo.

3 Membrum.) In Græco est μέλος, & pro parte μόριον. Porro non fallit eruditos, membrũ respectu totius & reliquorum membrorum maiore deuinciri necessitate, quàm totius partes qualescũq;. Est enim omne membrum pars, non contrà. Multo ergo rectiùs societatem humanam & vniuersi coniunctionem intelligit, qui membrum se, quàm qui partem generis humani dicit. Discrimen hoc diuisionis εἰς μέλη & μόρια, etiam Strabo suæ rei accommodauit lib. 2.

4 Diuina.) Λαίμονα. Legendum Λαίμονες, aut saltem

saltem λαιμόνιε.

Pauca secus.) ἢ λιλίαν, lego ἢ λὴ λίαν. Sunt autẽ passim per multa, in quibus ariolo magis quàm interprete opus sit.

5 Nã rebus.) Promiscuè et mutilatè huc poëtica quædã sunt congesta: partim infrà lib. XI. repetita.

6 Platonica ego.) Ex apologia Socratis hæc sunt.

7 Credens ijs qui dicunt.) τοὶ γυναιξὶν, in Græco. Sanè Hector Homericus Iliad. ζ. suam vxorem hac ipsa ratione consolatur, versu 487. & est minimè muliebris hæc sententia, apud Poëtas passim inculcata.

8 Est aliquis te peritior.) Adnotatum est hoc loco à librario, nõ esse hîc nouæ initium tractationis: sed cohærere cum his quæ ante ea quæ ex Platone sunt huc translata, præcedebant. Sed quia illa ipsa erant mutila, id quidem non video quale sit. καββάλιον luctatorem dici puto, παρὰ τὸ καταβάλλειν, deijcere.

9 Omnis animus, inquit ille.) Nimirum Plato in Protagora.

10 Salaminium.) Leonem nomine, quem ad cædẽ ab eo duci Critias tyrannus volebat. vide Apologiam Socratis apud Platonem, & Diogenẽ Laërtium in vita Socratis.

In librum X.

1 Pestis, bellum.) Pro pestis, in Græco est λοι-

μῶ, mimus: quod non quadrare puto. sunt autem pleraq; lacera.

2 Expetit quidem.) Alludit aduersus Euripideos, quorum mētio est etiam apud Aristotelem initio octaui Moralium ad Nicomachum. Sunt autem, si quis dextrè accipiat, quod hîc fit, præclari. Refert integros Athenæus libro λαπνοσο φ. XIII.

In librum XI.

1 Simplici obstinatione.) Ψιλὴ πρόταξις ita verti, neq; tamen intelligo, cur hoc vel sic Christianis voluisset impingere crimen Antoninus, iam prouecta ætate. qui quid aliâs de ijs scripserit, non est ignotum. Sed ista aliò pertinent.

2 Oportet igitur.) Diuinare sum conatus. quòd si sententia hæc fuit Antonini, certè est aurea, ijs in rebus adhibita, in quibus pietas sinit.

3 Insidiæ tectæ.) Σκάλμα. Mihi subit suspicari, σκαλινὴ legendum, schlimm. nam & Plutarch. obliquam & distortam viam σκαλινὴν ὁδὸν alicubi vocat. λυπορίλίαι quid sint, explicare adhuc non satis possum.

ANNOTATIONVM FINIS.

RERVM

RERVM ET VERBO-
rum in præcedentibus libellis memorabilium

INDEX.

A

Abaris Hiperboreus theologus. 107. eius oracula. ibid.
abietes è virginibus mutatis. 53
abscessus mundi. 208
absinthio vescentes aues bile carere. 113
acacallis. 49
acalanthis. 21
Acanthis. 18. siue Acanthillis in auem. 19
acanthidis & apeithi sanguinẽ ægrè misceri 142
Acanthisæ lapides. 153
Acanthus. 18. in auem. 19
acaretũ animal. 139. 140
Acarnanum & Aetolorũ bellum oraculo prædictum. 78.79
Acastus. 58
M. Accelius. 98
accipiter, ex Hierace. 13
accipitris partus. 140
accipitrũ & hominũ societas aucupij. 128
aceti fons. 148
achaina cerua. 128
achaini cerui. 137
acherdos spina. 124
Achillis ara. 145
L. Acilius Marcellus. 97
Acilij Glabrionis cũ Antiocho prælium. 79
acinis expertes vuæ. 110
aconæ. aconitum in cautibus nasci. 144
aconito rutam aduersari. 144
actines solis. 286
actionem suo tẽpore desinentem, nihil mali pati. 342

ad Actionem omnes esse natos. 216
actionum omnium certũ esse finem debere. 184
actionum omniũ corpus, vita. 343
adamanta igne non calefieri. 112
Adonis Meri amatus. 55
Adrianus Imp. prius Athenis præses. 95
aduncа omnia imitãdi facultate prædita. 140
Aeacus. 58
Aeburobissyngesia. 99
Aedesius Diza. ibid.
Aedon. 22. in auem. 24
Aegialea. 57
Aegina. 58
ægithallus. 16. vnde. 38
ægithi & asini simultas. 135
ægithi natura. 131
ægolethron herba. 124
Aegolius. 35. in auem. 36
ægolij aues. 36
Aegypius Anthei F. 15
Aegypij incestus. 16. cõuersio in auem. ibid.
Aegypti L. filij. 96
Aelianus Vetus cos. 88
L. Aelius Dorotheus. 101
T. Aemilius. 98
Aemianum. 83
ad Aeoli insulas mare feruere. 147
æquanimitas iusticiæ pars 199
æropus auis. 35
æs è mari ad Delum, efferri. 147
æris mors, ignis. 212
æsalon vulpi infensus. 135
Aeschili locus. 143
Aesculapius. 220
ætas quot annorum 103
ætatum singularum eadẽ ratio. 208.209
Aeteta in virum versa. 88
Aetetus. 88
æthiopis filia alba. 142. quæ pòst æthiopen genuit. ibid.
Aethon. 34
Aetna mons Typhoni impositus. 43

Aetolarcha. 75
Aetolicus leo. 25
Aetolorũ & Locrorũ bellũ oraculo prædictũ. 78
Aetolis oraculum editũ. ibid.
Aetosia. 98
æuum, fluctus quidã. 212
Aex nympha. 56. inter astra relata. ibid.
Africa sue syluestri caret. 121. item ceruis. ibid.
Agatharchidis historia Asiana. 100
Agatharchus tyrannus. 144
Agelaus. 10
Agenor. 60
Agraulos. 122
Agrius. 39. in auem. ibid.
Agrij cædes. 57
Agrij Thraces. 147
Agron. 30. in auem. 31
Albatia Sabina. 99
Alcander. 29. in auem. 30
Alcathoa. 21
Alcmena in partu Herculis à Parcis impedita. 48
Alcmena Rhadamanto vxor data. 54
Alcmenæ mors. 54
Alcmenæ Sacellum. Ibid.
Alcmæonẽ pediculari morbo obijsse. 139
aleronũ mares ceryli. 126
Alcidamas. 9
Alcion vnde. 24
Alcioneus. 20
Alexander Demetrij Tianus. 99
Alexander grammaticus. 167
Alexãder Platonicus. 168
Alexandri mors. 188
Alexãdria Aegypti. 95. 96
Alpheus. 148. Arethusam fontem facit. 148
alter alterius causa natus. 286. 288
Althææ liberi. 10
Alucius Apiliuta. 99
aluearia quando pereant. 138
Ambatius Ducurij. 99
Ambracia. 13. Herculi adiudicata. 15

de

de Ambracia deorũ lis. 13
Amelesagoras. 121
apud Ammonẽ fontes quales. 149
Amometus. 149
ἀμφιγυήεις. 132
Amphinomus. 25.57
Amphissus. 52.53
Amphitrionis cum Teleboijs bellum. 63
C. Amurius Teiro. 98
Anacreon poëta. 102
Anchiroa. 61
Andræmon. 52
Andro Argiuus sitis ac potus expers. 112
Andronis de sacrificijs libri. 109
androgynus. 86.87.88
Androgyni nati prodigium. 75
Andromedes piscator. 61
anguilla neutrius sexus. 138
anhelitus ex ore curuorũ grauior. 114
anima quid. 177
anima hominis quomodo vlcus fiat mundi. 184
anima quomodo ad mortem paranda. 323
anima rerum naturalium vna. 346
animã hominis seipsam cõtumelijs afficere, et quot modis. 184
animæ corporibus superstites. 205
animarum mutatio. ibid.
animal cornutum non pedere. 111
animalia bifidis vngulis prædita sola talos habere in posteriorib. pedib. ibid.
animalia, id quod ex se prodesse poterãt, perdentia commodi. 125
animalia longa, femella. 140
animalia quæ respirẽt. 136
animalia se locis adsimilantia quæ. 127
animalium admirandi ortus 124
animus arte & scientia præditus

ditus quis. 231
animus globo similis. 326
animi altitudo quid. 308
animi ratione præditi propria quæ. 321
animi secessus homini optimus. 199.200
animum magnum quid efficiat. 310
Antandriæ duo fl. contrariarum virium. 137
Anthius. 18. in erodiũ. 19.
Antigoni Alterationum liber. 41
Antiochea ad Tæadrũ. 86
Antiochus ab Acilio Glabrione victus. 79
Antipater. 86
Antisthenes philosophus. 79
Antisthenis dictum. 260
L. Antistichus Soterichus. 101
Antissæa regio. 120
Antoninus Imp. à quib. virtutes suas singulas didicerit. 164. inde
Antoninus Imp. gloriæ cõ temptor. 243. & in cæteris rebus qualis. ibid.
Antonini Imp. opusculum ex Othonis Henrici Electoris bibliotheca depromtum. 4
Antonini Imp. patris virtutes. 170. inde
Antonimus philosophus Imp. 156. eiusdẽ operis præcipua capita. 157
Antonini Imp. opusculũ priore editione fœdè depravatum. 4
in Antonini Imp. opusculo iam denuò edito quid præstitũ. 5. eiusdem vsus. ibid.
M. Antonius. 98
T. Antonius. ibid. & 100
Anubidis capite infans natus. 95
Aoniæ pestis. 44
Aorni lacus. 150
Apeilocarium. 99
apeithi & acanthidis sanguinẽ ægrè misceri. 142
aper Calidonius. 10.11

apem

apem amisso aculeo mori. 116
apes, Iouis nutrices. 35
apes taurigenæ 124
apes non respirare. 136
apum fures. 133
apum natura. 133. ortus è tauri defossi cornibus. 124
Aphæa. 61
Aphæa dea. ibid.
Apollo in accipitrem versus. 47. item in testudinem. 52. anguem. ibid.
Apollo Pythius seruator. 14. 15
Apollinis apud Ambracio tas cultus. 14
de Ambracia lis. 13. 14
Apollinis Gortynij oraculum. 44
Apollinis templum apud Hyperboreos. 36
Apollini Lycio fanũ positum. 85
Apollodori Annales. 100
Apollonius. 91. grammaticus. 92
Apollonij doctrina. 166
Apollonij Rhodij Epigrammata. 41
aqua acida. 152
aquæ mors aër. 212
aquæ mirabiles 152
aquila auium rex, & fulminis custos. 17
aquila ex Teriphãte. ibid.
aquilæ pullos à Phanantriri 132. cogi solem intueri. ibid.
aquilæ senescenti rostrum incuruari. 132
Arabicus sinus. 110
Arabius. 60
Arceophon. 59. eius mors. 60
Archelaus Aegyptius 124
Archelai epigramma. 139
Arei Laconis carmen Cygnus. 25
Arethusa fons. 148. ex Alpheo. ibid.
Argæus. 28
Arganthones. 45
Argantonius rex. 102
Argus. 42

arietum intestina non edere sonum. 120
Ariminum. 98
Aristææ Procõnesij mortui spectrum. 106
Aristodemus 63
aristolochiæ vis. 113
Aristomachus. 65
Ariston citharœdus. 119
Aristotelis barbaricæ cõsuetudines. 109
Aristotelis Dissectionum selectæ annotationes. 115
Aristotelis in animalium naturis perquirendis diligẽtia, & quot de ijsdem libros conscripserit. 136
Aristotelis liber de Ebrietate. 112
itẽ de vita et morte. ibid.
Aristotelis libri duo de Animalibus. 112
Aristoxenus musicus. 113. 115
Armeniarum petrarum aqua. 152
Arneileta. 29
Arruntius. 99
Arsamen Persam dentatũ esse natum. 144
Arsinoe. 60. in saxũ. ibid.
Arsippa. 21
Artemicha. 37. in auẽ. 38
artis omnis finis. 239
artes naturæ imitatrices. 325
Artocles. 153
Arytamas Laco. 145
Ascalabus. 43. in bestiam versus. 44
ascalaphus bestia. ibid.
Ascanius fl. 45
Ascanij lacus. 151
Ascræi Iouis sacrum. 109
asinus Indicus, solida vngula, & vnico cornu. 136
asini & ægithi simultas. 135
asini Apollini immolati 36
Asopus. 58
Aspalis. 28. statua. 29
aspidũ morsus psyllis innocuus. 124

assuefactionis vis. 339
Q. Asterius Antonimus. 88
Asteria inſ. 55
asteris caliditas. 138
Astygites. 28.29
Astypalea ſerpentium expers. 121
Athanade Ambracica. 15
Athenienſium votum. 220
Athenodotus. 168
Athos, glebula mũdi. 245
aucupij ſocietas inter homines & accipitres. 128
aulæ & philoſophiæ ratio. 236
aulicus quibus rebus carere poßit. 174
aurium iudicia. 143
aurium ſordes amaras, in morituris dulceſcere. 113
Auroræ raptus Cephalus. 61
Auſones. 50
autochthones. ibid.
Autonous. 18. eius liberi. ibid.
Autonouus in Ocnum. 19
Axius fl. 10

B

Babylõ Meſopotamiæ. 36
Babylonis anguium mirabilis natura. 109
Bacchius. 165
Bacchus in caprum. 47
Bactrianum triticũ quale. 113
Bacchytidis prouerbium. 161
balænam lac habere. 126
Baſcia Aſtrioſt. 99
Baſilea. 98.99
Battus paſtor. 42. in ſaxum. 43
Batti ſpecula. 42.43
Babia Marcella. 99
Benedicta. 175
benefactorum tria genera. 219
Biblis. 49. in nympham 50
Biblidis lacruma. 50
biceps fœtus in Tiberim abiectus. 95
Bionia. 101
bitumen certis diebus in ma-

mari Thraciæ ferri. 146
bitumen paludis Ioppæ vicinæ. 150
Boei ornithogonia. 12
Bolus. 105
Boncestoni. 99
Bononia. 58
bonum homini quid. 271
bonum per se quale. 204. 205
bonum in quo situm. 232
boni fons, intus. 265
bona vulgo qualia. 224
Boryſthenes. 47
bos ligniuorus, auis. 41
boues in Phrygia mouere cornua. 137
Botres. 35. in auem. ibid.
Bottilæi. 153
Britannicæ insulæ ambitus. 110
Britomartus. 60. 61
Brixellæ. 98
Brunduſium. 51
Brutus. 168
Bryſon ſophiſta. 131
Bulis. 15. in mergum versa. 16
Buplagi Syri ſpectrum. 80
Buria lychnænis. 100
buteo vnde. 30
Byſſa. 30. in auem. 31
byza auis. 22
Byze. 60

C

Cactus, ſpinæ genus quale. 121
cadauerum ſpoliandorum flagitium. 93
Cadicianus. 215
cæcus quis. 207
cæci à cæcis nati. 142
Cæneus Lapitha inuulnerabilis. 86
Cænis in Cæneum verſa. 34. 86
C. Cæſaris mors. 188
cæſorum cadauera nõ ſpolianda, oraculo monitũ. 80
Callimachus. 85
Aegyptius. 131
Callimachi Cyrenæi mirabilium delectus. 146

Calydon vrbs. 57
Calydonius aper. 10. 11
Calydoniorum & Curetum bellum. 11
Camalus Cantolgumij. 99
camelorum Persicorũ pili molliſsimi. 111
Camiſcus fl. 147
T. Camorius Tertius. 98
cancri eſus ſerpentis morſus remedium. 129
canis auicula 30
canis aureus Aegis custos. 56
canis Cephali in lapidẽ 64
caniculæ ortus ſignũ quale in Africa. 136
canis ortu iumenta in Africa ipſi aſtro obuerſa cubare. 135
à Cane rabioſa morſa omnia in rabiem agi præter hominem. 140
canes in ſubſidentes non ſæuire. 127
canum Laconicorum natura. 141
Cantharolethron. 122
cantharos apud Chalcidenſes non viuere 122
cani crines quibuſdam ægrotantibus enati: qui ſanitati reſtitutis in priſtinum colorem redierint. 137
Capæus fl. 147
capræ quando verſis oculis cubent. 135
capræ quomodo afficiantur orytio. 142
capræ quomodo maſculos aut fœmellas pariant. 141
albos aut nigros. ibid.
caprarũ gregis Haliearnaſi mirum. 109
caprarum pernicies herba in Lycia. 124
caprarum ſylueſtrium in Creta natura. 128
capri ex lacte coloſtra. 126
capitis humani à corpore auulſi oraculum. 78. 84. 85
carabos à polypode capi. 140
carbones lapidei diuerſæ à li-

ãligneis naturæ. 147. 148
carbones terrestres. 153
Cariæ scorpij quales. 109
Carme. 60
sex. Carminius Hyæus cos. 88.
carnes in olla quomodo concrescant. 110
Carthea vrbs. 9
Carthaginis fons. 149
Carystia animalia. 138
Carystij lapidis fila pro lucernis & ex ijsdem mãtilia. 114
Caryslus. 114
Cassyepia. 60
Q. Cassius Rufus. 99
C. Castopudes. 98
Catia. 98
Cato. 168
Catulus. 168
Caulonia. 108
Caunus. 49
Cecrops bimembris. 139
terræ F. 17
Cecropis filiæ. 122
Cedripolis. 128
Celeus. 35. in auem. 36
Celticam nationem quãdam noctu tantum videre. 112
Celtius Pellij. 99
cenchris. 21
centum annis, & amplius, qui vixerint. 97
Cephaleniæ per fl. diuisæ, alterã partẽ cicadas habere, alterã carere. 120.
Cephalus. 61. ab Aurora raptus. ibid.
è Cera animal. 139
cerambix auis. 41
Cerberus. 35. in auem. 36
cerberi aues. 36
Cereonia verecunda. 100
Ceres Proserpinã F. quærens. 43
Cerontis fl. poti vis mira. 138
è Ceruæ cornibus enata hedera. 128
ceruæ fistulis & cantu captæ. 128
ceruas iuxta vias párere. 128

cerui ossa quomodo ad fistulam inutilia fiant. 121
cerui vbi nulli. 121
ceruorum achaimorum fel in cauda. 137
ceruos dextrum cornu defodere. 125
ceryli. 126. à femellis gestantur ibid.
Ceselias Cyrus. 98
Cesennius Petus cos. 95
Ceyx. 45
Chalcidenses Thraciæ. 122
chalcitus lapis vstus animal edit. 138
Chaldæi vates. 188
chamæleontis natura 127
Chaoniæ fons salis 149
charadrias auis. 31
Charax. 276
Charito. 69
Charonia. 145
Cheiron centaurus. 59
Chelidonis. 23
in auem. 25
ad Chelidonas mare fontes dulces. 147
Chimæra mons. 152
Chimeræ ignis perennis. 152
chloris. 21
Chresta Antipatri. 99
Chrysium Theophili. 99
Chriannos simplici obstinatione mortem subire. 323
Chytrinus Coorus. 151
cibo semel tantum vtentes morosiores. 109
cicadæ vocales & mutæ vbi. 119.120
cicadis Hercules silentium imprecatus. 120
cicerem apud Indos non nasci. 113
cicuma vnde 31. malorum nuncia. ibid.
Cimbrica fossa. 145
cinædi partus. 95
Cincropsoses, ibidēq; fons letalis. 149
cinnamomus auis. 131
Cirphis mons. 19
cissa. 21
Citti sales. 151
à Claudis etiā claudi progenati. 142

Cleinis. 36. in auem. 38
clemmatis. 114
Cleodeus. 65
Cleonicus. 66
Cleopatra Meleagri vxor. 11
Cleosthenes. 66
Clitarchus. 85
Clodia Potesta. 100
Clymenus. 10
Clytemnestra Helenæ soror. 46
Cochrynna fl. 137
Cocnania Musa. 100
cælum cur manè aspicere iusserint Pythagorei. 334
cogitationes hominis quales esse debeant. 189. 193
cogitationes etiam inutiles, non actiones tantũ, vitandæ. 206
cogitatrix facultas veneranda. 193
Coi riuulus mirabilis. 151. 152
coitus quid. 236
coitus voluptas feminis, quàm viris, maior. 86
coitu frequentiore grauidas mulieres facilius párere. 113
colœoi aues. 36
columbarum natura. 130
colymbes. 21
cometæ vnde. 45
comitialem morbum fistulæ cantu mederi. 117
comœdia vetus. 324. media, & noua. ibid.
congressibus infidis nihil turpius. 328
congrum à carabo vinci. 140
Conimbrigesia. 99
Conon. 95
Conopa lacus. 27
Conopium. 128
Conradus Gesnerus. 155
cor quibus osseum. 137
corde spoliatam testudinẽ viuere. 112
Corbilius. 87
coricium in Parnasso certis temporibus auri simile. 146

Corinna de Alteratis. 22. 44
Corinthij ab Hercule orti. 15
Cornelia vrbs. 98
Cornel. Gallicanus. 95
L. Cornelius. 97
P. Cornel. Scipio cos. 96
Q. Cornelius. 100
cornicis cum noctua simultas. 135
cornicem in Attica nullã intrare arcem. 109
cornicem non aduolare ad arcem Athenis. 121
Cornius. 97
cornua mouere boues in Phrygia. 137
cornutum animal non pedere. 111
Coræbus. 65
Coronicus ager talparum expers. 121
Coronides. 45
Coronis Phlegræ F. 38
corpus humanum quid. 177
corporum magnitudines monstrosæ. 92. inde
Corsioli. 101
coruus albus. 38
coruus nocturnus. 31
coruus vulpis socius. 135
corui tantum duo Cranone, et in Lepetymno. 123
cornix ob garrulitatem à Minerua deuota. 122
Coryphasius. 43 (101
T. Cottinas Chrysantus.
Cragalcus. 13. in saxũ versus. 15
Cragaleo exta immolari solita. 15
Cranone duo tantum corui. 123. & currus ibidem ænei mira vis. ibid.
Craterus. 96
Crathis fl. 147
Cretæ antrum apibus sacrum. 35
Cretæ aqua. 152
Cretam nec vlulas, nec vllum letale animal tolerare. 121
Cretensis specus. 56
Crimisius fl. 147

crines

crines qui & quibus pereant. 142
crinita animalia omnia viuos edere fœtus: contrà non item. 136.137
crinita animalia quæ. 137
Crissa. 19
crocodilus terrestris. 115
crocodili erga trochilum gratitudo. 129
crocodilum è minimo ouo maximum fieri animal. 140
crocodilum scorpios generare. 124.125
crocodilum solum superiorem tantum mãdibulam mouere. 136
crocodili parui in Carthaginensi fonte. 149
Ctesias. 110. eiusdem Persica. 111
Ctesiã multa mentiri. 123
Ctesibius historicus. 100
Ctesylla ab Hermochare decepta. 9. eidẽ nupta. 10
Ctesylla Venus, Hecaerga. 19
Ctesyllæ mors. ibid.
cuculi pulli. 131. à neminie vnquam visi. 141
cuculi quarum auium nido pariant. 141
cupiditatis peccata grauiora, quàm iræ. 180
cupiditate abstinendũ. 335
Curetis. 20
Curetum & Calydoniorũ bellum. 11
Curimeda. 10
curiositas cauenda. 189
T. Curtilius Mancias. 95
Cusinia Iuuenca. 100
L. Cussonius. 98
Cydippe ab Acontio decepta. 9
Cygnea lacus. 27
Cygnus. 25. in auem. 27
Cystitrati fons, & Cystitræum oleum. 148

D

Daicles in Olympia coronatus. 68
Damostratus. 72.95
Danai L. filiæ. 96

Daunius rex Daunij. 50. 51.57.
P. Decennius Demosthenes. 98
Deianira. 10.12.65
Deion. 61
delphini mansuetudo. 134
delphinum amore puerorum capi. 134
Democritus Abderites. 100
Democriti mors. 188
Demophilus. 95
Demophon. 53
dens herois ad pedis mensuram. 92
dentes mari plures quàm feminæ. 137
Deum nostri curam agere 247.248
cum Deo non disceptandum de iure. 339
dij cur colendi. 345
dij in bestias mutati. 47
dij Typhonis impetum in Aegyptum fugiunt. 47
deorum benignitas. 294
deos & esse, & rerum humanarum curâ gerere, 181.
deos nihil temerè in natura constituisse. 339
Diana in Cilurum. 47
Diana noctambula. 31. venatrix. 14
Dianæ apud Ambraciatas cultus. 14
Dianæ de Ambracialis. 13. 14
Dianæ specus. 92
Dicæarchus. 85
dicere aliquid non ex se, absurdissimum. 332
dictamni herbæ vis. 128
Dictynna. dicty. 61
Didymarchi metamorphoseon libri 41
Dina Sperchij F. 41
Diognetus. 165
Diomedea ins. 57.153
Diomedis filij. 57
Diomedis post captum Ilium res. 57
Diomedis socij in aues. 58.153
Diomus. 20

Dion. 168
Dionysodorus. 87
Diopatra. 41
Diotimus. 276
diuinationis ex pecudum inspectis extis origo. 103
doloris consolatio. 266
Domitianus Cæs. IX. cos. 95
Domitius. 168
Dorienſiũ corpora in aues. 58
dormientes, operarij. 247
Dorotheus medicus. 95
dracontis. 21
Dryas. 29
Dryope in alnum. 53. in nympham. ibid.
Dryopis. 13. regio. 52. 53
Dryops. 52. Dryope. ibid.
Duccurius Aluccij. 99

E

Ecdysia festum. 34
Echinorum marinorũ ouacum Luna crescere & decrescere. 145. quid eisdem peculiare. ibid.
in Echonẽ conuersus Hylas. 46
Eidothea nympha. 40. 49
Eilithyiæ. 104
Elatus Lapitharum rex. 86
Electræ portæ. 54
Eleis Olympiorum cura oraculo iniuncta. 68
elemẽtorũ mutua mors. 212
apud Eliam mulã non nasci. 122
Elmæi rupes. 114
Elos Lacedæmonijs oppugnata. 67
Empedocleus globus. 338
Epænetus rex. 145
Ephesiorum præceptum. 334
ephippa. 19
Epictetus, eiusq; philosophiæ genus quale. 157
Epicteti commentarij. 166
Epicteti dictum. 335
Epicuri dictum. 266. 302
epilepsiæ medicamentum galeæ-

galeotæ senium 125
Epimelides nymphæ. 51
Epimenidis somnus. 105. ætas. 106
equæ animalium omnium ad coitum maximè procliues. 143
equæ generosæ pulli mirũ factum. 134
equarum hippomanes. 125
ex Equis vespas nasci. 134. 135
Erasinus. 60
Erichthonij fabula. 121
Eriunij dij. 44
Erodius. 18
erodius ex Antho. 19
erodij quales in Diomedea inf. 153
Ersa. 122
T. Erusius Pollio. 98
Erythema. 153
Etesiæ. 146
est lata via, prouerb. 162
Eudoxus Cnidius. 114
Eudoxus Rhodius. 112
Eugnotus. 35
Eumachi periegesis. 94
Eumares. 85
Eumelus. 30. 35. in auem. 31
Eunomus Chius. 118. citharœdus. 119 (142
eunuchos non calueſcere.
eunuchos radice quadam inuncta fieri. 111
euripi reciprocatio septimo quoq; die intermissa. 146
Euripidis locus. 159
Europus. 65
Eurybatus. 20
Euryopa Nili F. 96
Eurystheus. 53. eius cædes. ibidem
Eurytion. 58
Eurytius. 32
Eurytus. 13. rex. 49
Euseirus. 40
existimatio à quibus petenda. 190
exta pecudum vnde futura indicãdi vim sortita. 102
exul in mundo quis. 207

F

fabæ vsu cur interdictum à Pithagora. 116

fabam

fabam apud Indos non nasci. 113
fabarum putamina radicibus arborum apposita. 116
Fabius. 215
Fab. Catallimus. 345
fabris visa pelecanis, fausti. 24
fabularum scriptionis finis. 324
de Fabulosis locorum rebus liber. 109
falernum. 236
fama post obitum qualis. 194
famæ sonus inanis. 200. 204
fastus humilitatem præ se ferens omnium grauissimus. 345
fatum nullius vitam abrũpere imperfectam. 193
fatum vniuscuiusq; & constare aliunde, et secum aliud adferre. 190
fati ratio. 220.221
Fauentia. 98
Faustina. 276
Faustus Sabinus. 102
felis vbi nulla. 121
felis conceptio & partus qualis. 49
felis genitale membrum osseum. 137
feles ex Galinthiade. 48
Fidentia. 98
finis homini propositus quis. 184.225.226
ad Finẽ certũ omnia quæ aguntur, referenda. 184.
fistulæ cantũ isthiadem curare, & morbum comitialem. 117
fœcunditatis mirandæ exẽpla. 96
fõliorum rationẽ habẽtia. 318
fons aceti. 148. olei. ibidem
fons mures in se habens. 148
fontis ad sinum Arabicum vis mira. 116
fontium quorundam mirabiles vires. 148. inde
formicæ quomodo sua formica-

micaria deserant. 138
formicas nouilunio quiescere. 146
fretũ Italiæ ad Lunæ motum crescere & decrescere. 145
frigoris sensum arcens spina. 111
frontis indicia. 143
Fronto. 168
Fronto Albutij. 99
frustra nihil faciendum. 275.342.343
fucus impostor. 237
fuci. 133
fugitiuus. 314
fulica ex Hyperippa. 30
fulica, quæ & Phana auis. 17
fulica vnde. 30
fulicæ bonum omen. 18
M. Fuluius Flaccus cos. 88
P. Fuluius Phryx. 98
Furiæ placatæ. 74.

G

Galetea. 32. in puerum. 34
galeota senium exuens deglutit. 125
galeotes senium, ad epilepsiam medicamentũ. 125
Galinthias. 48. in felem ibid.
Galinthias Hecatæ ministra. 49
Galinthiadis sacra. 49
gallinæ domesticæ qnomodo sterilescant. 116
L. Gaminius. 98
Gaza Timonis. 99
genius cuiusq; quomodo colatur. 182.191.193
genius cuiq; à deo datus, naturæ suæ præses ac dux. 229
Gerandrum. 114
L. Glaucëius Verus. 97
glebæ oculorum curationi vtiles. 153
globus Empedocleus. 338
gloria anullius momenti res. 298
gloriæ vanitas. 200
Gorge, vel Gorgo. 10.12
graculi vnde. 36
graculis dona à Venetis dari solita. 154

grauidas mulieres coitu frequentiore facilius párere 113
grus vnde. 32
gruum cum Pigmæis bellum. 32
gruum natura. 130
Gyarus inſ. eiusq; mures quales. 124
Gyzantes Africæ gens. 115

H

Hæmon. 65
Halex fl. 119
haliæetus vnde. 24
Halicarnaſsi quale ſacrum Ioui Afræo fieri ſolitũ. 109
Harpa. 37. in auem. ibid.
Harpaſus. 37. in auem. ibidem
Hecaerga. 29
Hecaerga Cteſilla. 10
hedera in ceruæ cornibus. 128
Helenæ ſoror Clytemneſtra. 46
Hellanicus Leſbius. 146
Hellanodicæ. 66
Heluidius. 168
helxines herbæ vis. 113
Heraclea capta. 80
Heraclidis Cretẽſis de vrbibus Græciæ liber. 111
Heracliti dictum. 212. 247
Heraclíti mors. 188
Hercules Alcmenæ natus. 48. Argonautarũ dux 45
Hercules cicadis ſilentium imprecatus. 120
Hercules in himnulum. 47
Hercules Olympici certaminis inſtitutor. 65
Herculis de Ambracia lis 14
Herculis lauacra. 13
Herculis poſteri patria pulſi. 53
Herculis ſtatuæ æneæ in Phæneo poſitæ. 147
Herculem inter LXII. liberos vnicam tantum filiam habuiſſe. 142
Hermeſianax. 59
Hermeſianactis Leõtij lib. 59.

Hermochares. 9
Hermotimi Clazomenij defuncti spectrum. 106. fanum ei erectum. 107
Herodorus. 131
Hesiodus. 85
Hesiodi magna Eœa, siue Orientalia. 41
Hierax. 12. in auem versus ibid. inde
Hiero Alexandrinus et Ephesius. 74. Tianus. 99
Hieronymus historicus. 100
Himera fl. 147
Hippasus. 22
Hippo Rheginus. 145
hippocentaurus. 96
Hippocratem multorum morborum medicũ, morbo ipsum etiam decessisse. 188
Hippodamia. 18. in corydum. 19
Hippolyta Smyrnæ nutrix 54
hippomanes. 125
hippomania. 143
Hipponus. 38
Hipposirati Mimos. 96
hircorum indicia. 143
hirundo alba. 145
hirundo vnde. 25
hirundinis in conficiendo nido industria. 129. item in alijs. 130
hirundini oculos effossos renasci. 137
hirundinum pullis oculi si effodiantur, eos visum recipere. 140
Homeri curiositas. 126
Homeri locus. 91. 127
homo ad agendum natus. 216. item ad beneficentiam. 304
homo homini natus. 176. 199. 286. 287. 288. 329
hominis cum vniuerso hominum genere cõiunctio quæ. 344
hominis finis non in reb. externis constitutus. 225. 226.
hominis lætitia. 277. 282
hominis naturæ conueniẽs, omni

omnium hominum curam gerere. 190
hominis officium. 194.
hominis pars præcipua quæ. 235
hominis partium præstantiores quæ. 264
hominis potentia. 340
hominis propriũ 257. 277
hominis substantia. 177.
homini cibo & potu assumptis idem pondus, quod ieiuno. 118
hominem è tribus constare. 337
hominem homini repugnare, aut succensere, contra naturam. 176
hominem qui auersatur, animam suam ipsius cõtumelia afficit. 184
homines inter omnes se cognati. 190
homines singuli aliorum causa nati. 199. vide, Homo homini.
homines seipsos cum magis alijs diligunt, pluris tamen aliorum quàm suam de se existimationem facere. 338
hordei plantatores pallere. 109
Hylas. 45. in Echonẽ mutatus. 46
Hylas Herculi frustra quæsitus. ibid.
Hylæ sacra. ibid.
Hyllus. 53. 65. augur. 74.
Hymenæus. 42
Hyppamis fl. 138
Hyperboreorũ sacra. 36. 37
Hyperippa. 29. in auẽ. 30
Hypermestra. 34
hypsiæetos. 38
Hyrieus. 44

I

Iapyx. 50. Iapyges. 51
Iason præses. 88
ichneumon. 30. eius natura. 129
Idæ herois caput. 91
iecur pecudum vnde futura indicet. 102
ignis chimæræ perẽnis. 152

ignem salamandra extingui. 138
impetiginẽ ophiusa aboleri. 148
impictatis reus quis. 288. 289
impossibilia sectari, insani est. 226
apud Indos quæ non proueniant. 113
infantes quinq; vno partu editi. 96
infantes intra XL. dies nec flere, nec ridere. 143
infortunium sapienti nullum. 215
intellectus quomodo fundatur. 287
intellectus corruptio, pestis. 290
intelligens quis. 308
intelligentia. 201
Interamesia. 99
Ioppæ vicina palus. 150
Iphigenia. 46. Dianæ immolata. ibid. ab ara Dianæ ad Tauros translata. 47
Iphigenia Achillis vxor. ibid.
Iphigenia diua facta. ibid.
Iphis Euripideus. 159
Iphitus. 65. rex. 68
ipna auis. 39. quibus bona. 40
ira à rationẽ aliena. 258
iræ peccata minus grauia, quàm cupiditatis. 180
iræ remedium. 315 331
irati vultus contra naturam. 258
Irus. 58.59
ischiadem curari fistulæ cantu. 117
Isidis fons. 150
Italica Eubœæ. 137
Ithaca leporum expers. 121
Ilys. 22
Iulia Modestina. 101
Iulianus. 215
Iulis vrbs. 9
C. Iulius Pothus. 98
Iunius Silanus Torquatus. 87

Iupiter auerruncator. 80.
auerruncus. 87. hoſpitalis. 74
Iupiter in Creta à Rhea editus. 35
Iouis Aſcræi ſacrum. 109
Iouis Seruatoris, Inſpectoris, Benigni cultus. 17
iuſticiæ ortus. 326
iynx. 21

K

κατοχθώσας. 225

L

Lacedæmon quomodo à peſte immunis facta. 107
Lacedæmoniorum in peregrinos officium. 334
lacus aliquot mirabiles. 150.151
Laius. 35. in auem. 36
Laij aues. 36
C. Lallias Tioneus. 100
L. Lamia coſ. 88
lamia fera. 19
lamiæ, vulgi opiniones Socrati dictæ. 334
Lamprus. 32
Lampſaci fons. 148
lanæ Mileſiæ. 111
Laodicea Syriæ. 88
Laphria. 61
lapides mirabilis naturæ. 153
lateres apud Tanam quales. 153
Latmi Cariæ ſcorpionum vis mira. 123
Latmica foſſa. 145
Latona in murem araneũ. 47
Latona Phytia. 34
Latonæ Apollo & Diana nati. 55
laus à quibus petenda. 190
laus populi quid. 238
laudis vanitas. 204. 285
leænam bis non concipere. 126
Lelanta. 29
C. Leledius primus. 100
Lemniarum mulierum fœtor. 144
lentem apud Indos nõ naſci. 113
leo Aetolicus. 25

leonis ossa solida. 137. & percussa ignem emittere. ibid.
Leontium Hermesianactis 59
Lepetymnus mons. 123
Lepidus. 215
lepus mali ominis auis. 39
lepores vbi nõ nascantur. 121
Lerus ins. 12
Lesbi glebæ oculis salubres. 153
Leuce ins. 145
Leucippa. 21
Leucippus. 34
Leucoij coronis per noctẽ lucernæ cur adhibeantur. 116
Leucothea vrbs. 149
Leucotheæ auis. 31
libanotide herba tineas in vestibus arceri. 117
librorum bonorum reliquiæ, etiam mutilæ non contemnendæ. 161
librorum sitis. 177
L. Licinnius Palus. 97
Liparis fl. 147
Litræ Aegypti. 93
Liuia Attica. 100
Locri vnde Ozolæ dicti. 144
Locrorum & Aetolorum bellum, oraculo prædictum. 78
longæuorum exempla. 215
A. Lucennius Nerua Silanianus cos. 95
Lucilla. 276
Lucius Lupus. 345
Q. Lucretius primus. 99
Ludi seculares, deq; ijsdẽ oraculum. 103
cum Luna quæ crescant et decrescant. 145
luparũ partus fabulosus. 135
lupus in saxum. 59
lupi piscatorum custodes. 128
luscinia vnde. 25
luscinię vbi melius canãt. 120
Lusis fons. 148
Lycabettus mons. 122

Lycaon. 50
Lycia, prius Trimilis. 56
Lycius. 37. in auem. 38
Lycius Apollo. 85
Lycurgus Spartanus. 65
Lycus. 135. Rheginus. 148
Lycus de fluminib. & fontib. 147
Lynceſtarum aqua. 152
lyræ inuentor. 40

M

Machates, & ſpectrũ Philimnij eidem conuerſatum. 69. 71. eius mors. 74
Macrinus. 88
Macroſeiris ſepulcrũ. 94
magnes. 42
Magneſia regio. 42
magnetem interdiu tantũ trahere. 112
malicia. 252
maliciam in genere mundo non obeſſe. 286
malum homini quid. 271
malum nihil. 211. 212
mandibulam inferiorẽ omnia animalia mouere, excepto crocodilo. 136
manſuetudo genuina, inuicta. 330
Mantis. 99
Marcianus. 165
mare, gutta mundi. 245
maris feruor circa Aeoli inſulas. 147
in Mari Indico arbores naſci. 147
Mars in piſcem. 47
Marſanus mons. 134
Maximus. 169
medicamentorum minor apud eos qui aſſueuerunt, efficacitas. 118
è Medulla ſpinæ hominũ ſerpentes naſci. 139
Megaletor. 29. in auem. 30
Meganira. 20
Megaſthenes. 96
Megaſthenis res Indicæ. 147
Melaneus. 18. Apollinis F. 13
Melanippa. 10
Meleager. 10. matris diris deuotus. 11

Meleagri fatum, & interi-
. 11
Meleagri sorores in aues
mutatæ. 12
Meleagrides aues. 12
vbi. 121
Melitæ vrbs. 28.60
Melite fons. 55
Meliteus. 27.28
melius quid, et meliori sem
per inhærendum. 192
mellificium è floribus. 115
mendax impius. 288
Menecratis Xāthij Lycia
ca. 56
Menippa. 44. 45
Menippus. 249
mens ab affectibus libera,
arx. 283
mens cuiusq; deus. 344
mens nostra vniuersi, &
proximi, quomodo per
pendenda. 295.296
mens quomodo seruanda
pura, prudēs, modesta,
iusta. 285
mens sana ad omnia para-
ta. 319
mens seipsa quomodo vta-
tur, curandum. 347
mens vna. 346
mentis in homine præstan
tia. 341. natura. 259. vis
317
menti diuinæ cum hominis
animo communia quæ
232
Mercurius, fur deus. 31
Mercurius in ibin versus.
47
Mercurius pastor. 42
Mercurius terrestris pla-
catus. 74
mergus ex Bulide. 16
mergi alimentum. 16
mergi cibus. 16
Merops. Meropis. 30. in
auem. 31
Messapij. 51. à Diomede
fusi. 57
Messapiorum pueri in ar-
bores conuersi. 52
Metiocha. 44.45
Meuania. 87
Milesiæ lanæ. 111
Miletus Apollinis F. 49. et
vrbs

vrbs. ibid.
Minerua cæsia. 30
Minerua Vulcano matrimonio iuncta. 122
Minyades in aues. 22
Minyas. 21
Minnyrides. 59
Misma. 43
Mnemosyna. 21
Mnesarchus. 108
Mœra. 60
Monimus Cynicus. 184
monotus. 134
monstrosæ corporum magnitudines. 92
monstrosi partus. 94
monychi vbi. 136
Mopsus. 32
mores nigri qui. 207
mori, in elementa dissolui. 275
mori, nihil habere incommodi. 180
mors æquo animo subeunda. 214. 320. 347. 348. item expectanda. 223 boni consulenda, non contemnenda. 290
mors arcanum naturæ opus. 201. 182. eiq; prodest. ibid.
mors nihil aliud, quàm mutatio. 299
mors quid. 185. 259. an malum. 260. quomodo facilè feratur. 291
mortis commoda. 242
mortis consideratio omnibus rebus propriæ. 213. inde
mortis contemplatio. 203
ad Mortis cõtemptũ præsens auxilium. 215. 347
morti omnia obnoxia 278
ad Mortem cur potißimũ festinandum. 186
Muabus fl. 147
mugilem in metu caput occultare. 140
mulierem vno partu non vltra quinque párere. 142
mulierum mentis alienatio pæanibus curata. 115
mulus vbi nõ nascatur. 122
Munatia Procula. 101

mundus animal. 211
mundus certo ordine compositus. 207
mundus instar vrbis. 201. 312
mundi abscessus siue vlcus. 208
mundi, & mundanarum rerũ mutatio. 200. 201
mũdi exul, peregrinus, cæcus, pauper, quis. 207
mundi mens. 230
mundi partes omnes necessariò perire. 307
mundum certis circuitibus administrari. 225
Munichus rex. 29. in auem 30
mures Gyari ins. ferrũ peredere. 124
mures in fonte Lusis & Lampsaci. 148
murium generationis celeritas. 141
muriũ iocinora cum Luna crescere & decrescere. 145
murium iocinora, pro- uerb. 145
Musæ Iouis à Mnemosyna filiæ. 21
muscam in Papho à Veneris forib. abstinere. 109
musicam & animi & corporis affectionib. mederi. 117
musicũ certamen in Helicone. 21
mustelam ruta contra serpentes vesci. 129
mustelarum fœtus. 125
mutationi omnia obnoxia. 295
mutatione in natura omnia constare. 225
mutatione nihil naturæ vniuersi amicius. 256. 272. inde & 299
mutationibus omnia fieri. 210
Musacus Mucantij. 99
Mylis Siciliæ palus. 151
Myrsili Lesbiaca. 120
Mythopoli putei. 152

N

natura arte non inferior.

rior. 325
natura cõmunis vna. 346
natura initio vigens, deorum naturæ æmula. 93
natura rerum, Dei vrbs. 206
naturæ contrarium esse, vt homo homini succenseat. 176
naturam contrarijs ex æquo vti, quomodo dictum. 289
naturam nihil frustra facere. 111
natura quod euenit malũ non esse. 185
in Natura rèrum nihil nõ eleganter factum. 187
nauigantibus secundæ aues. 24
Naupactum. 80
Neæ insulæ. 121
Neandrides. 153
Nelei fl. poti vis mira. 138
Neophron. 15. in auẽ versus. 16
nessa. 21
Nessi centauri sepulcrum. 144
P. Neuius. 98
Sext. Neuius. 101
Nicagoras. 151
Nicãdri de mutationibus, siue alteratorum libri. 12
Nicocreon. 59
Nicodamas. 32
Nicostrate. 69
M. Nirellius. 98
in Niue etiã animalia nasci. 138
noctuæ cum cornice simultas. 135
Nomio. 15
C. Nonius Maximus. 98
nucleis expertes fructus in Britannia. 110
T. Numerius. 98
nymphæ in alnos. 41
Nympharum & puerorũ locus. 52
Nympharum fanum. 149.

O

oculorum alterum excindi, lethale. 141

oculos serpentib. effossos, vt & hirundini, renasci. 137
Oeneus Porthei F. rex. 10
Oenei filiorũ interitus. 11
Oeneo regnum à Diomede restitutum. 57
Oenoë. 31. in gruem. 32
Oenomaus. 67
Oeta mons, & vrbs. 52. 53
olei fons. 148
Olympia cur instituta. 65. 66
Olympiadibus V. nemo coronatus. 68
Olympicum certamen aliquãdiu intermissum. 65
Olympici certaminis institutores. 65. 66. 67
de Olympicis cert. rursum instituendis oraculũ. 67
omnia ab æterno eiusdem formæ, ac circulo reuolui. 183
omnia fumus, & cinis, & sermo. 345. 347
omnia ita esse nata, vt mutentur & pereant. 342
omnia secundum Vniuersi naturam fieri. 344
omnia vel necessitate fatali vel prouidentia, vel cõfusione inani fieri. 340 341
ophiusa, contra impegitinem. 148
opinio eijcienda. 344. tollenda. 342
opinio in nostra potestate. 342
opinionis vis. 201. 202
in Opinione sita omnia. 184
opinione omnia constare. 340. 342
in Opinione omnia versari. 344
opiniones imaginationib. abolitis optimè extingui posse. 252
opiniones vulgi Lamiæ Socrati dictæ. 334
optãdum quid, & qualiter. 220
Oraculum. 66. 67. 68. 78 81. 83. 102. 103

ora-

oraculi explicatio. 82
orchilus vnde. 30
Orchomenum. Orchomenus. 21.45
Orcilochia. 47
Oreius. 39. in auem. ibid
origani vis. 129.138
Origanio. 249
Orion. 44
Orithyia. 54
Orphei caput vbi sepultũ. 120
Ortisia. 99
Ortygius. 37. in auem. 38
orytij vis in capris. 142
ossa leonis solida, & percussa ignẽ emittere. 137
Othreis nympha. 27
Othreis. 40
Othrys mons. 40
ouis in fimũ defossis in Aegypto, excludi pullos. 140.
oues absinthio vescẽtes bile carere. 113
oues poto Cochrynna fl. nigros fœtus facere. 137
oues quomodo masculos aut semellas pariãt. 141
albos aut nigros. ibid.
ouium intestina tantum vocalia, non arietum. 120
Oxilus. 52
Ozolæ vnde dicti Locri. 144

P

Pæanum scriptores in Italia vnde tam multi. 115
Palææ mulierum fœcunditas. 96
Palecij. 145
Pallantianum prætorium. 101
paludes aliquod mirabiles. 150
Palumbes quomodo ictus serpentum curent. 129
Pamphilus scriptor. 41
Panactes. 34
pancratiastes quid à gladiatore differat. 340
Pãdareus. 22. 56. in auem. 24. in saxum. 57
Pandion. 32
Pandrosos. 122
pardalis natura. 128

Parma

Parma. 98
Parmia. 101
Parnaßi peculiare. 146
Paræcopolis. 99
parti nocere non posse, quod toti prodest. 306
partus monstrosi. 94
parybi ligni vis. 110
pasiphae. 61
Pasiphila. 117
pastinacæ marinæ aculeus. 124
pastores in ranas. 56
patientiæ exercendæ duplex ratio. 221
patricij inhumaniores reliquis. 168
pauper quis. 207
peccare, in quo situm. 303
peccatorũ cõparatio. 180
pecudum exta vnde futura indicandi vim sortita. 102
pedicularis morbus. 139
pediculi ex hominis corpore. 139
pediculorũ in longis morbis natura. 112
pelecanus vnde. 14
pelecani natura. 131
Peleus. 58
Pelius mons. 58
Pelij montis spinæ frugiferæ vis. 111
Pellus. 19
Peloponnesijs Olympicũ certamẽ aliquandiu intermissum. 65
Pelops. 65.67
perdices Attici & Bæoti nõ pariter vocales. 120
perdices vbi nõ viuant. 121
perdicum conceptus. 138
natura. 130.141. quomodo pullos excludãt ibidem.
peregrinus in mundo quis 207
peregrini apud Lacedæmonios in honore habiti. 334
Periphantes. 10
Periphas. 16. pro Ioue cultus. 17. in aquilam versus. ibid.
Permiele. 42

pestis

pestis alia animalium, alia hominum. 290
Petilius Rufus cos. 95
L. Petri. 101
Petronia Quinti. 98
P. Petronius Spalianus cos. 95
T. Petronius. 98
Peucetius. 50
Peucetij. 51
Phæstiorum ritus. 34. 35
Phæstum. 32
Phagrus. 27
phalangia parentes necare. 139
Phalæcus. 14
phana auis. 17
phana pullorum aquilæ nutrix. 132
Phanias. 151
Pherea. 10
Pherecydes. 53. eiusq; vaticinia. 107. præstigiæ. 108
Pherecydem Syrum pediculari morbo interijsse. 139
L. Phidiclanius Nepos. 99
Philæus. 29. in auem. 30
Philetas. 121. curiosus. 124
Philinnium. 70
Philippi Macedoniæ. 99
Philistio. 249
Philonis Aethiopica. 149
philosophandi ratio optima quæ. 160
philosophiæ & aulæ ratio 236
philosophia in quo potiss. consistat. 185. quæ poscat. 222. quo pacto contemptores suos vlciscatur. 158
philosophiæ opus simplex & verecundum. 298
philosophiæ potiss. cõsentaneum quid. 345
philosophiam solam posse hominem tutò deducere. 185
Philotis in virum versa. 88
Philoxenus. 146
Phlegon Adriani Imp. libertus. 65
phocæ genitura. 125
phocam lac habere. 126

Pho-

Phocion. 327
Phocus. 58
Phœbus. 249
Phœnix. 60
Phrixus. 42
Phylarchi Hiſtoriarum libri. 110
Phylius. 25. eius victoriæ. 26. monimentum. 27
Phyllis greges quinto demum die potari. 146
Phytia Latona. 36
Pierides in aues conuerſæ. 21
Pieridum cum Muſis certamen. 21. earum nomina. ibid.
Pierus, eiuſq; nouẽ filiæ. 21
Pinarus fl. 116
piphnix ynde. 38
pipo. 21. 30
piſcator rana. 132
piſcis heri, cras ſalſamentũ aut cinis, prouerb. 214
piſces ſtomachocarere. 137
piſus. 65. 67
pix è lacu zacynthi. 150.
Placentia. 98. (151
in Placitorũ vſu ſimilẽ eſſe oportere pancratiaſtæ. 340
M. Platius coſ. 88
Pluto Tantali mater. 57
pœnitentia. 273
poeſeos finis. 324
Polla Donata. 101
Pollentia. 98
Pollia Polla. 98
Polpa. 99
Polycritus. 74. 147. eius ſpectri apparitio. 76
Polyphonte. 38. vrſo congreſſa, eiuſq; filij. 39
Polyphonte in auem conuerſa. 39
polypi mira natura. 127 132. 133
polypi natura imitanda. 127
polypi nautæ ſubtilitas 133
polypum à congro capi. 140
polypum ſua acetabula deuorare. 125
Polytechnus. 22. in auẽ. 24
Polydora. 52

Polyphemus ad Hylam inquirendã ab Hercule relictus. 46
M.Pomonius Seuerus.101
Cn.Põpeius Gallus coſ. 95
Pompeij mors. 188
C.Pompuſius Montianus. 101
Pontium. 108
Pontus fl. 147
Porcius Cato coſ. 79
C.Portenſius Fronto. 98
poſteritatis ratio quatenus habenda. 282
præſens quod eſt, id omnibus idem. 183
præſentia tantũ moleſtiam afferre. 280
Praxonides. 66
Prion. 22
Prionis ſpelunca. 43
Procleus. 65
Procris. 61. eius ad Minoen fuga. 62
Procridis iaculum & canis. 62.63
Prœzi. 99
Prœtus. 48
promõtorij ſimiles nos eſſe debere.214 (344
proprium nihil cuiquam.
prudens quis. 308
prudentia. 222
Prytaneus. 65
Pſamathe nympha. 58
Pſillis aſpidum morſus innocuus. 124
Publius imperator à lupo ruſo deuoratus. 84
Publij imp. inſania. 81. & oraculum ab eo editum 82. inde
Pulcer geometra. 93
pulchrum omne, ex ſcipſo tale. 204
pullos quæ aues cùm volare poſſunt, eijciant.141
pulmones habentia animalia omnia reſpirare.136
punica mala ſine oßib.116
T.Purennius Tutus. 101
purpura quid. 236
putei Mythopoli. 152
Pygmæi. 31
Pygmæorum cum gruib. bellum. 32

pyracum palus. 151
Pythagoras Mneſæchi F. 108. eius præſtigiæ. ibid. femur aureũ. ibid.
Pythagoras cur fabæ eſu interdixerit. 116
Pythagoreorum præceptum. 334
Pythius ſeruator. 14

Q

Quantitates naturarum paulatim defeciſſe. 93
quartanæ curatio. 113
P. Quiſentius Sphyrio. 101

R

radij ſolis. radij natura. 286
Ræcius Taurus. 95
ranæ piſcatoris natura. 132
ranæ ex paſtoribus. 56
ranæ Seriphi mutæ. 120
ratio, rationalis ars, cuiuſmodi. 225
rationem ducem vbiq; ſequens, qualis. 311
ratione prædita omnia inter ſe cognata. 190
Rauenna. 98
Regia. Rhegium. 98
Reginorum colonia. 119
regium eſſe, malè audire, cum bene feceris. 260
Renia inſ. 121
res humanæ fumus & vanitas. 316
res humanæ qualiter intuendæ. 344
res naturales quæ appendicis loco ſequuntur, cuiuſmodi ſint. 186. 187
res precioſæ quomodo inſpiciendæ. 236. 237
rerum obſcuritas. 223
rerũ indifferẽtium diſcrimen opinionis tantum cauſa ſtatutum. 345
res extrinſecus accidere vel fortunæ, vel prouidentiæ nutu. 343
Rhodi, oſſa magnæ molis. 93
rupex. 31
Ruſticus. 165
rutæ odor ſerpenti inimicus

cus. 129

S

Sacer mons. 146
sacra cælestibus dijs interdiu celebranda. 104
Sacra saxa, locus. 51
sacrificiorũ carnes in Olympijs à miluijs intactæ. 109
salamandra ignem extingui. 138
Salamis. 59
salis fons. 149
salis Siculi peculiaris natura. 152. 153
Saluia Varena. 99
C. Samphius. 100
sanguinis expertia animalia quæ. 136
Sarces Kilamacetis. 99
Saturno regnũ à Ioue ereptum. 56
Sauna vrbs. 96
Scamandrum fl. cur xanthum, siue fluuũ Poeta vocet. 137
Schæneus. 18. in auem. 19
scorpion herba. 115
scorpij Cariæ quali natura. 109
scorpij è crocodilo. 124. 125. itẽ è sisymbrio. 125
scorpionum in Latmo Cariæ diuersa vis 123
scorpionum terrestrium interitus. 139
scorpijs letalis herba. 115. 116
Scotusæ qualis fons. 149
Scyrus ins. 107
in Scythia malum non nasci. 122
Scytinus Chius. 110
secessus quærere, hominũ esse abiectæ sortis. 198
secessus quietiss. cuiusmodi. 199
Seculares ludi, deq; ijs oraculum. 103
seculum quot annis constet. 103
secũda nauigatio, prouerbium. 290
semina naturæ. 210
sepulcrum centum cubitorum longitudine. 94

Seriphi ranæ mutæ. 120
sermonem in ipso statim vultu & oculis debere apparere. 327
serpens duobus pedib. 115
serpẽtes à muliere editi. 95
serpentes à spinæ humanæ medulla nasci. 139
serpentes XXX. costis præditi. 137
serpentes vbi non nascantur. 121
serpentum ictibus contraria. 129
serpẽtibus oculos effossos renasci. 137
serui partus. 95
T. Seruius Secundus. 98
Seuerus Antonini Imp. frater. 168
Sexti virtutes. 166. 167
T. Sextius Africanus cos. 95
Sibylla sepulchro destituta. 102. 103
Sibyllæ Erythrææ ætas. ibid.
Sibyllæ oraculum de androgyno. 88
siderum cursus quatenus considerandus. 262
simia à muliere edita. 95
Simmiæ Rhodij Apollo. 36
simplicitatis ostẽtatio, insidiæ. 327
sinistram manum fortius retinere frænum, quàm dextram. 339
Sipræta. 34
Sisyphi posteri. 13
è Sisymbrio scorpios nasci. 125
Smyrna. 54. eius in patrẽ amor. ibid.
Smyrna in arborem. 55
societas. finis homini propositus. 226
Socratis continẽtia & αὐτάρκεια. 173
Socratis dictum. 334
mors 188
in Socrate quid potißimũ considerandum 26
Soli. 114. Ciliciæ. 116.
solis effusio 286

solis

Solis fons. 149
solem corpora nostra adurere, ignem non. 112
Sosus 65
Sparto 32
spectrum Aetolum. 74
inde. eius ad Aetolos sermo. 76
spectri Buplagi oraculum. 80
spectri mortuæ mulierculæ historia. 75. inde
specus certis diebus ventis carens. 146
Sperchius flu. 41.52
spinæ frugiferæ in Pelio vis 111
Spinæ hominum medulla serpẽtes nasci, & quorum. 139
spongiæ sensu præditæ. 138.
squamata animalia quæ. 137.
T. Statilius Taurus. 87
stigmata quosdam in nativitate secum protulisse. 142
stranguriæ remedium genitale viuerræ. 142
Strymon. 38
Styx auis. 39
Stygis aqua in Phœnio. 151
sulfuris vis. 138
superciliorum indicia. 143
sus quomodo serpẽtis morsui medeatur 129
sus syluestris vbi nõ nascatur. 121
Sybaris fera. 19. item fons & vrbs. 20
Sympheruſa virgo in Sympherontem virum conuersa. 88

T

Tabus in sacco, prouerb. 280
Tacus de lapidibus. 114.
talo solidungula animalia carere. 136.137
talos quæ animalia habeãt in posterioribus pedib. 111
talpæ vbi non nascantur. 121

M. Talpius Vitalis. 98
Tamphius. 99
Tanæ lateres. 153
Tandasides. 165
Tanneta. 101
Tantalus. 56. præcipitatus. 57
Taphius mons. 144
tarandi natura. 127
Tartarus tyrannus. 28. & flumen. 29
taurus in apes. 124
Tauri gens vnde dicta. 47
Telamon. 58
Teleboij. 63. (115
Teleſtæ vita Ariſtoxeni.
tempus momentaneum rerum omnium. 214
tempus omne inſtans, punctum æternitatis. 245
Terdua. 38
Terembus. 40
M. Terentius Albius. 98
terra tota punctum. 200. 276
terræ mors, aqua. 212
terræmotus ſub Nerone. 92
L. Tertius. 101
teſtudinis natura. 129
teſtudinem corde ſpoliatã viuere. 112
Teucer. 59
Teucris cetus à Neptuno immiſſus. 12
Thapſiæ radicis vis. 110
Thebæ. 35
Thebæ Aegyptiæ. 146
Therias. 54. eius inceſtus. 55
Teliphonum. 115
Theodotus. 175
Theophraſti comparatio peccatorum. 180
Theophraſti liber de diuinis furoribus. 117
Theopompus de terræmotibus. 94
Theopompi hiſtoriæ. 105
Theopompi mirabilia. 109
ad Thermopylas pugnatum cum Antiocho. 79. 80
Theſeus Euripideus. 159
Theſprotiæ carbones. 153

Theſei filiorum cædes. 11
Thoas rex. 47
Thoricum Atticæ. 61.62
Thraſeas. 168
Thraſſa. 38
Thraſyllus. 94
Thyria. 25. in auem. 27.
Tiana. 99
Tiberij coloſſus. 92
Tiberij religio. 92.93
Timæi Siculæ hiſtoriæ. 119
Timandra. 15. in parũ verſa. 16
Timon citharœdus. 153
tineæ in veſtibus quomodo arceantur. 117
Tireſias à Iunone excæcatus, à Ioue vaticinãdi arte donatus. 86
Tireſias in fœminam mutatus. 3.85. rurſus in marem. 86
Tireſiæ inter Iouem & Iunonem iudicium. 86
Titones à Ioue pulſi. 56
Torgi colonia Ambraciã deducta. 13
torpedinis natura. 132
Toxeus. 10
tragœdiarum vſus. 323
Traianus VI. coſ. 95
tranquillitas animi quomodo paretur. 206
tranquillitati animi ſtudendum. 178
Trimilis, quæ pòſt Lycia 56
tripolium herba. 127
tritici Bactriani grana olearum nucleos æquare. 113
trochili natura. 129
tubæ cantus alienatæ mẽti medela. 117
tùbera crebris tonitruis duriora fieri. 116
Turella Forenſis. 98
turpitudo ſola malũ. 330
Typhon. 47. eius mira forma. ibid. in deos impetus. ibid.
Typhoni fulmine icto Aetna impoſitus. 48

V

C. Valerius Primus. 98
L. Valer. Flaccus coſ. 79
vanitas rerũ omnium. 210

C. Vatius Tertius. 98
Veleia. 98
Velia. 98
Q. Velius. 99
Venetos dona graculis mittere. 154
ventre prædita animalia omnia etiam vesicã habere. 136
Venus Ctesylla. 10
Q. Veratius cos. 95
veratri potiones assuetis minus noxiæ. 118
Verus Imp. Antonini auus. 164
vesicam quæ animalia habeant. 136
vesparum ortus ex equis. 124.125
vespas non respirare. 136
vespertilio vnde. 22
vespertilio quib. præ cæteris auib. prædita. 126
M. Vestinus Atticus cos. 95
T. Veteranius. 98
L. Vettius. 98
L. Vetustius Secundus. 97
via breuissima semper iuncunda, & ea quæ. 215
T. Vibius Thalbius. 98
vicissitudo rerũ omnium. 139.210.225.256.257. 272. inde
M. Vilonius Seuerus. 98
M. Vinicius. 86
violæ albæ coronis cur lucernæ per noctem adhibeantur. 116
viperam semel tantum pãrere. 126
vir bonus quis. 207
vir bonus vt sis curãdum, non qualis sit disputandum. 312
virum bonum hircosi aliquid simile habere debere. 327
virgo in marẽ mutata. 87
vita arcanum naturæ opus. 208
vita etiam longissima exiguum spacium. 215
vita beata in quo versetur. 270 (278
vita quomodo cõponẽda.
vitæ amissio nihil aliud quàm

quàm mutatio. 299
vitæ breuitas. 312
vitæ finis à Deo determinatus. 348
vitæ finis quatenus nõ malus. 343. & quomodo fiat bonus. ibid.
vitæ humanæ tempus, momentum. 184.
vitæ salus in quo sita. 345
vitæ spacium longissimum idem cũ breuissimo. 183
vitam opinione consistere. 200.201
vitam, si suo tempore desinat, nihil mali pati. 343
vitiligini albæ succurrens palus. 150
viuendi ars palæstricæ quã saltatoriæ similior. 265
viuere, esse tantum præsentis momenti. 338. 344
viuendi rectè facultas in animo posita. 328
viuendum cum dijs. vitam cum dijs quis agat. 229
viuendum tanquã in monte. 312
viuere vnumquenq; tantum præsens temporis punctum. 194
viuere quid. 346
viuerræ genitale osseum. 142
vlcera quæ difficulter cicatrice obducantur. 116
vlciscẽdi ratio optima quæ 235
vlcus mundi. 208
vlula vnde. 22.31
vlulas in Creta non viuere. 121.
vniuersi corpus. 220
vniuersi natura nihil extra se habet. 284.
vniuersi naturæ nihil vsitatius, quàm mutare & innouare. 210
volucres vnde futura indicandi vim sortitæ. 103
Q. Volusius Saturninus cos. 96
vota qualia concipienda. 301
vpupa vnde. 25. auspicata ibid.

vtilis

vtilis vocabuli acceptio. 248
vuæ absq; acinis. 110
Vulcanus ἀμφιγυήεις. 132
Vulcanus in bouem. 47
Vulcano iuncta matrimonio Minerua. 122
vulpes prodigiosa. 63. in lapidem. 64
vulpis piscis natura. 132
vulpis socius coruus. 135
vulpi infensus Aesalon. 135
vultur auis dijs & homini bus inuisa. 39
vulturis pullum & nidum nemini conspectum. 13
vultures ex Aegypto & Neophrone. 16
vxoris virtutes. 171

X

Xanthus fl. Apollini consecratus. 56
Xanthi fl. etymon. 137

Z

Zacynthi capras spirantibus Etesijs non bibere. 146
Zacynthius lacus. 150.151
Zækedenthes Mucasi. 199
Zenophilus. 150

FINIS.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

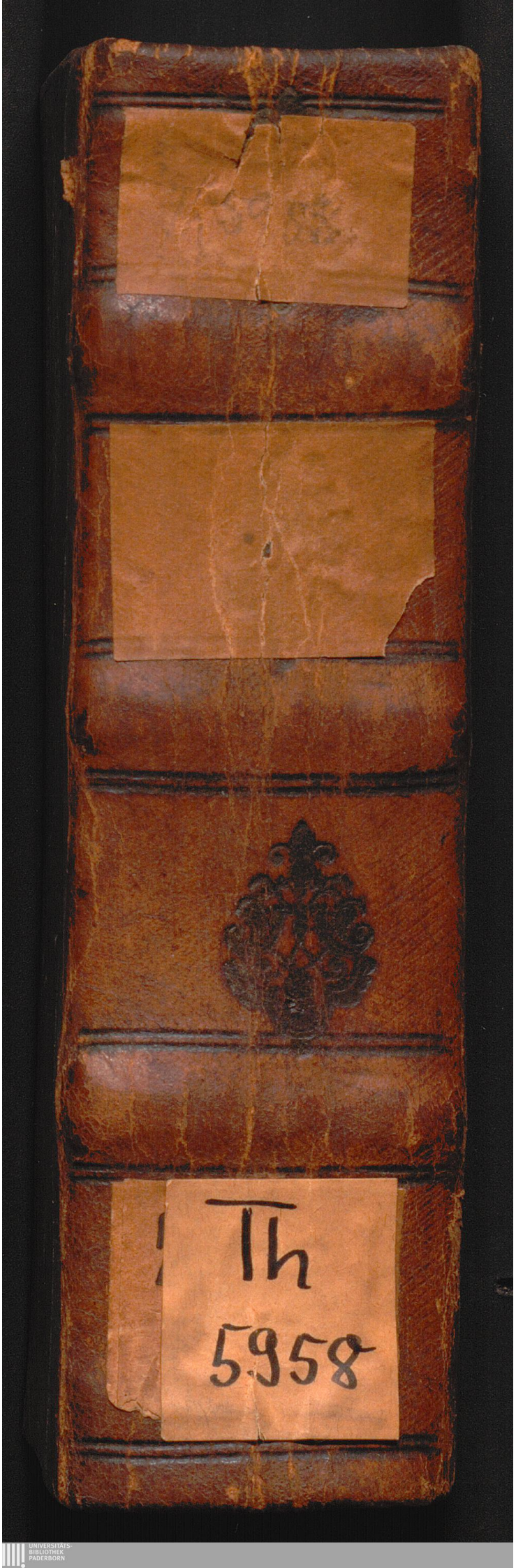

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN